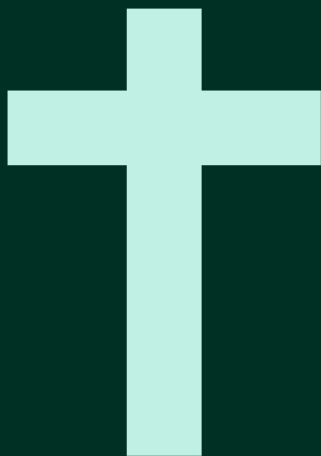

Elu Ọhụn: Ẹkụkwọ-Nsọ
(Azụụn Ọhụn rịn'a)

Revision of New Testament in Ika

Elu Ọhụn: Ẹkukwọ-Nsọ (Azụn Ọhụn rịn'a) Revision of New Testament in Ika

copyright © 2010 Wycliffe

Language: Ika

Translation by: Wycliffe

Ika (ikk) Nigeria

In Nigeria the word Ika is not only the name of the Ika people, but is also used to designate a local government area in the Akwa Ibom State. The Ika people are a sub group of the Igbo people. It is interesting to note that Ika is the name of a town in Croatia is one of the eight Annang local government areas of the local government areas in Akwa Ibom State. An alternative name for the Ika people is Ika-Annang. There appears to be another dialect of Ika that is spoken in Delta State of Nigeria.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789037056

Revision

The New Testament

in Ika

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

31b0248e-272a-5dee-8226-bcc00c54d9b1

Contents

Matiu	1
Maki	34
Luku	55
Jonu	92
Orun Ndi-Ozi	116
Ndi Rom	147
1 Ndi Korenti	163
2 Ndi Korenti	177
Ndi Galeshja	186
Ndi Efesosi	191
Ndi Filipi	196
Ndi Kolosi	200
1 Ndi Tesalonika	204
2 Ndi Tesalonika	207
1 Timoti	209
2 Timoti	214
Taitosi	217
Filemonu	219
Ndi Hibru	220
Jemisi	232
1 Pita	236
2 Pita	241
1 Jonu	244
2 Jonu	248
3 Jonu	249
Judu	250
Nghosi	252

Ozioma Jesu Kristi Lẹkẹ Kẹ Matiu Dọn De E

Ndi Mu Jizos' Kraisti

¹ Onwan wu Ekwkwọ we gi gba ndi mu Jizosi, nwa Defidi, nwa Ebrahim.

Gha Ebrahim D'e ru Defidi

² Ebrahim wu nedi Aziki, Aziki wu nedi Jekopu, Jekopu wu nedi Juda le umune-ekennye. ³ Juda wu nedi Perezị le Zera. Nne mu ni we wu Tama. Perezị wu nedi Hez'ronu, Hez'ronu wu nedi Aram, ⁴ Aram wu nedi Aminadabu, Aminadabu wu nedi Nashonu, Nashonu wu nedi Salumonu, ⁵ Salumonu wu nedi Buzazi, nne Buzazi wu Rehabu. Buzazi wu nedi Obedi, nne Obedi wu Rutu. Obedi wu nedi Jese. ⁶ Jese wu nedi eze wu Defidi.

Gha Defidi D'e ru Ogen We Gi Weri We Si Ali Babilonu

Eze wu Defidi wu nedi Solomonu, hun nne e [te] wu nwnyẹ Yuria. ⁷ Solomonu wu nedi Rehobam, Rehobam wu nedi Abija; Abija wu nedi Asa, ⁸ Asa wu nedi Jehoshafati; Jehoshafati wu nedi Joram—hun wuzi Jehoram; Joram wu nedi Uzia. ⁹ Uzia wu nedi Jotam, Jotam wu nedi Ahazi; Ahazi wu nedi Hezikaya. ¹⁰ Hezikaya wu nedi Manase, Manase wu nedi Emosi; Emosi wu nedi Josaya. ¹¹ Josaya no mu Jekonaya (hun wu Jehoyakin) le umune-ekennye—ogen we ke we gi wepu we ali we, we we si ali Babilonu.

Gha Ogen We Gi Weri We Si Ali Babilonu D'e Ru Ogen Kraisti

¹² Ogen we gi wepuwu we si Babilonu, Jekonaya no mu Shjateļu, Shjateļu wu nedi Zerubabelu, ¹³ Zerubabelu wu nedi Abiyudu, Abiyudu wu nedi Eliyakim, Eliyakim wu nedi Azọ, ¹⁴ Azọ wu nedi Zadoku, Zadoku wu nedi Akim, Akim wu nedi Elyudu, ¹⁵ Elyudu wu nedi Eleaza, Eleaza wu nedi Matani, Matani wu nedi Jekopu, ¹⁶ Jekopu wu nedi Josefụ, di Meri—onye hun mu Jizosi, hun w'a kpọ Kraisti hun wu “Onye Ahun Osolobue Tume.”

¹⁷ Ya wu, agbo we ile gha ogen Ebrahim d'e ru ogen Defidi wu agbo mmenọ; gha ogen Defidi d'e ru ogen we gi we we si ali Babilonu wu agbo mmenọ; gha ogen we gi wesi we Babilonu d'e ru ogen Kraisti wu agbo mmenọ.

Omumu Jizos' Kraisti

¹⁸ Enina ke we don mu Jizosi wu Mezaya: e kweriọle we ni nne e wu Meri jenko d'a lu Josefụ. Kani, ni we d'a nogbama nke di-le-nwnyẹ, Meri a turuguo ime ghahani iken Mmon-nsọ. ¹⁹ Makeni Josefụ hun 'ya ni 'ya jenko d'a lu wu onye ezi-omume leni o choni n'o gbe ifenren ye e ihun id'nya ihian ile, o no bu e obi n'o siko d'e kpechan a nzuzue. ²⁰ Kani, ogen o gi e ro ihienni, o no ro nro. Ime nro hu, o no hun mmon-ozu Di-nwonn-nyeni k'o bia d'e kunrun e, si, “Josefu nwa Defidi, atule egun; luma Meri, makeni nwa o ri ime e gha aka Mmon-nsọ bia. ²¹ O jenko d'a mu okennyẹ; i jenko d'a kpọ nwa hu Jesu/Jizosi* makele iya jenko d'a zuofuha ndi nke e ime njo we.”

²² Ihien ndini ile me keni we gi mezu ihien Onye-nwonn-nyeni ku ghahani onye-amuma: o si, ²³ “Lee e, okpoho keleni mari n okennyẹ jenko d'a tu ime, mu okennyẹ; we jenko d'a kpọ nwa hu 'Imanuelu', ya wu, 'Osolobue son nyi nodi'.”

²⁴ Ogen Josefụ gi tenhin, o no me ihien mmon-ozu Di-nwonn-nyeni gwa a. O no luma Meri; ²⁵ kani, aranhini me nke di le nwnyẹ d'e ru ogen o gi mugwu okennyẹ ibuzo a ahun. Josefụ no kpọ a Jizosi/Jesu.

Isi Nke Ebugo

Ndi Ahun Gha Azuun Owuwa-nyia-anwun Bia

¹ We mu Jesu ime obodo Betulehem hun ri azuun Judia ogen Herodu gi wu eze. Ogen hu, ndi mari n ihien kokise ri e ku no gha ali ri azuun owuwa-nyia-anwun bia Jerusalem, ² a ju ajuju, si, “Elebe ke onye hu we mu nke ohun hun wu eze ndi Ju ri? Makeni, nyi a hunole kokishia ku oku e k'o puha ogen nyi gi ri ali ri azuun owuwa-nyia-anwun; nyi bia d'e fe e.”

³ Ogen eze wu Herodu gi nu ihienni, obi eruzini 'ya le ndi Jerusalem ile ali. ⁴ O no kpogbama ndi-isi nchu-egan le ndi-ukuzi Iwu, ju we, si, “Elebe ke we de ni iya ke we jenko d'a no mu Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume?”

⁵ We no za, si, “Betulehem hun ri Judia ro, makeni onye-amuma de, si, ⁶ Betulehem hun ri ime Juda, ezioku ro ni i wu obodo me ekerẹ ime ndi okiki Juda;

* **Isi Nke Mbụ:**21 Anị efanni wu Onye-nzuopuha.

kanị onyẹ-ọkiki jẹnkọ d'a gha ime i pūha,
hụn jẹnkọ d'a kị ndi nke m wu ndi Izrelu.' ”

⁷ 'Ya Herodu nọ kpọ ndi hụ marin ihien kokise ri e ku, gi nzuzue ju we ogen we gi hun kokise hu. ⁸ 'Ya o no zi we jen Betulehem, si, "Jen ni; chokemme ni nwata hu. Onu hun a, bia ni d'a gwa m, ni mme le enwen m jenzi d'e fe e."

⁹ Ogen we gi nuchanringu ihien eze ku, we no jenne ebe we jenkọ! Kokise hu no puhazi, du we ru Betulehem; e ru we ebe nwata hu ri, o no wuzo. ¹⁰ Ogen we gi hun kokishia hu, ighoghọ no jun we obi. ¹¹ Ogen we gi banye ime ulo hu, hun nwata hu le nne e wu Meri, we no sekpu, fe nwata hu. 'Ya we no topu ekpa we buche ihien nanranni ri ichen-ichen, ye e goru le frankisensi le maa.

¹² Makeni Osolobue a dole we eka-ntin ime nro si w'e kinle azun d'e kunrun Herodu, we no ghasi uzọ ozọ lashi alj we.

Josefu E Gi Nzuzue We We Gbasi Ijptu

¹³ Ogen we gi lamaguu, mmọn-ozu Di-nwonn-enyi nọ bia d'e kunrun Josefu ime nro, si a, "Lih! ọt! Weri nwata hu le nne e gbasi Ijptu; ndi ni ebahun d'e ru ogen m jenkọ d'a gwa i, makeni Herodu e bugu a obi n'o jenkọ d'a cho nwata hu keni o gbu e."

¹⁴ 'Ya Josefu nọ lihi, gi ime uhinhin weri nwata hu le nne e si Ijptu. ¹⁵ We no ndi ebegu d'e ru ogen Herodu gi nwun. Onwan ke ihien ahun Di-nwonn-enyi gi onye-amuma ku gi mezu, ni "Ime Ijptu ke m gha kpọpūha nwa m."

Herodu A Si We Gbu Umueka

¹⁶ Ogen Herodu gi hun ni ndi hụ marin ihien kokise ri e ku e meole e ero, eje-olulu nọ bume e. O no zi ndi hun o zi, we no jen d'e gbuu umueka-ikennye ile ri Betulehem le alj ndi hu nokunmen'e, ikennye ndi hun ri ahua ebue le ndi keleni ru ahua ebue—ogen ndi ahun marin enya kokise gwa a ni ya ke we hun ya wu kokise k'o gha gbako ogen, me ihieni o me.

¹⁷ 'Ya ke we gi mezu ihien Osolobue gi onye-amuma wu Jerimaya ku, si,

¹⁸ "We nu olu ohu ime obodo Rama,
o hu a kwan—e goo ntan, e goo imon.

Rechelu ro—o ri a kwan umu a;

o nini we hulu a,

makeni a nwuchanringuọ we."

A Gha We Ijptu Lua

¹⁹ Ogen Herodu gi nwunhuguu, mmọn-ozu Di-nwonn-enyi nọ bia d'e kunrun Josefu ime nro ime alj Ijptu, ²⁰ si a, "Lih, weri nwata hu le nne e si alj Izrelu, makeni ndi ri a cho ni we gbu nwata hu a nwungu." ²¹ O no tenhin, weri nwata hu le nne e si alj Izrelu.

²² Kanị, ogen o gi nu ni Akilahusu rikin eze nedi e wu Herodu, a kị Judia, egun anin'a jen ebegu. A doguzi w'a eka-ntin ime nro, o no si egbera Galili. ²³ O no jen d'e biri ime obodo w'a kpọ Nazareti. Erira ke ihien ahun ndi-amuma ku, si, "We jenkọ d'a kpọ a onye Nazareti" gi mezu.

Isi Nke Ẹtọ

Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi

¹ O ru, Jonu hun e me mirin-Chuku nọ fūha ime atụ Judia, a hi,

² "Roghari ni, makeni Alj-eze elu-igwee a riguo nsue!"

³ Jonu ni wu onye hu onye-amuma wu Azaya ku oku e ogen o gi si,

"Olu onye ohu ri a han ime atụ,

a si,

'kwa ni ni Di-nwonn-enyi uzọ;

mememe ni uzọ a n'o zinrin'."

⁴ Ewuru we gi ennenen anu w'a kpọ kamelu* mememe ke Jonu e yi; akpukpo-anu ke we gi mememe akpukpo-ukun e; ihien-oriri e wu igurube le mirin-enwun ri ofia.

⁵ Ndi Jerusalem le ndi Judia ile le ndi obodo ile nokunme Iyi Jodani hu e jen d'e kunrun e.

⁶ We hu e kupūha njo we, o hu e me we mirin-Chuku ime mirin Jodani.

⁷ Kanị, ogen o gi hun ndi bu oda ime ndi itu-Farisi le ndi itu-Sadusi ke we ri a bia n'o me we mirin-Chuku ahun o ri e me, o no si we, "Igunrun agwo! Onye si unu gba ni iwe le onuma Osolobue lalan! ọsọ?! ⁸ Mkwọ ni nwan mkpuru ghosi ni onu e roghariguo; ⁹ atukwole ni enwen unu ntu, a si, 'Ebrahim wu nedi enyi nu!' Makeni, m ri a gwakwo onu, Osolobue jenkọ d'a saeka gha omuma ndini wepūha ni Ebrahim umu." ¹⁰ "Anyun a riguo le nwan ukun osisi, e che: osisi owule mileni ezigbo mkpuru, e gbutu w'e tuye okun. ¹¹ Mmeme nwen gi mirin-mmaka e me unu mirin-Chuku, unu gi a ghosi ni unu e roghariguo; kale onye hun lala m

* **Isi Nke Ẹtọ:4** "anyinnyan-mkpukpuke"

azuun ka m iken ohunma-ohunma—erudeni m onye hun jenkọ d'e bu akpukpo-uku a—o jenkọ d'e gi Mmon-nsọ le okun me onu mirin-Chuku. ¹² Ihien o gi a fuchan oka ri a ẹka: o siko d'a fuchanpu oka ile ri ebe o no a kpkpo oka a, kpoppuchanrin oka a ye ebe o buto oka, kpogbamazi ẹffia oka buche ime okun hu we ghaleni e ri-eka e tinyun."

Jonu E Me Jizosi Mirin-Chuku
(Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ 'Ya Jizosi no gha Galili bja Iyi Jodani d'e kunrun Jonu ni Jonu me e mirin-Chuku. ¹⁴ Jonu te ju aju, si Jizosi, "Mme te furu ni m bja n'i me m mirin-Chuku, kani 'yu bja nwan d'e kunrun m?"

¹⁵ Jesu no si, "Hapu a n'o ri erira kikenni; o furu ni enyi mezukwama ihien ile Osolobue cho." 'Ya Jonu no kweri me e mirin-Chuku.

¹⁶ Jonu e meguu Jizosi mirin-Chuku, hun Jizosi gihu ghaguu ime mirin pula, elu-igwee no kpupun'a ideminzi; o no hun Mmon Osolobue k'o gi udi nduru hidanla, bja ebe o ri, bekwasi a.

¹⁷ Idumuzi, olu no gha elu-igwee si, "Onwan wu ezi Nwa m; ihien e a suoka m."

Isi Nke Ẹno

Ekwensu A Nwan Jizosi

¹ 'Ya ke Mmon-nsọ no duru Jizosi si ime atu keni Ekwensu nwan a. ² Jizosi bu onu ukinkin le ẹfinnai—orogbo akpu-uhuokin ogunnai; omegu, egun no gunma a. ³ 'Ya ke onye-onwunwan hu no bja, si a, "Omeni 'yu wu Nwa Osolobue, si omuma ndini henrinsonme ogbe bredi."

⁴ Kani Jesu no si a, "E deguo w'a ime Ekukwo-nsọ ni, 'Ihian a ra gi ihien-oriri suo a ri ndun, oku ile gha Osolobue onu puha ke we gi a ri ndun.' "

⁵ 'Ya ke Ekwensu no weri e si ime obodo nsọ wu Jerusalem, w'e tume mkponunu Ulo-nsọ, ⁶ si a, "Omela iyu wu Nwa Osolobue, tuha enwen i ye ali. Makele, e deguo w'a ime Ekukwo-nsọ, si,

'O jenkọ d'e ye ndi mmon-ozu e iwu banyen';

we siko d'a pari i,

amangbe y'a kpogburu omuma.' "

⁷ Jizosi no si a, "E deguozikwo w'a ime Ehuhuo-nsọ, si, 'Anwankwole Di-nwonni-enyi wu Chuku i.' " ⁸ Ekwensu no werizi e si elu-ugu jen elu oda-oda, ghosikwama a ali-eze ile ri uwa le ogbo we, ⁹ si a, "M k'e ye i ihien ndini ile, omeni y'e keni m isi ali."

¹⁰ 'Ya Jizosi no si a, "Ekwensu, puni m! Makeni, e deguo w'a ime Ekukwo-nsọ, si, 'Di-nwonni-enyi wu Osolobue i k'i k'e keni isi-ali; iya suo k'i k'e fe.' "

¹¹ 'Ya ke Ekwensu no la Jizosi to, ndi mmon-ozu no puha, yeme e ihien ri a mkpa.

Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili
(Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)

¹² Ogen Jizosi gi nu ni e buguo we Jonu che ime ulo-ngan, o no si Galili. ¹³ O no gha Nazareti ri ime Galili pu, jen d'e biri ime obodo Kapanom hun rizi Galili, ehụ mirin Galili, egberẹ Zebulon le Naf'tali — ¹⁴ keni ihien onye-amuma wu Azaya ku mezu. Azaya si,

¹⁵ "Ali Zebulon le ali Naf'tali,

hun risonme uzo 'Ohimin' —

we fetuguu Iyi Jodani;

Galili we ile ri,

ali ndi wuleni ndi Ju jun!

¹⁶ Ndi bi ime ishi

a hunole oken ukpe;

ukpe e nwonmeguoni

ndi bi ali onyinyon-onwun."

¹⁷ Jizosi no gha ogen hu zime ozi, a si, "Roghari ni, makeni Ali-eze Osolobue a riguo nsue!"

Jizosi A Kpo Ndi Okun-Azun Eno
(Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)

¹⁸ Ogen Jizosi gi ghako mkpenren mirin Galili, o no hun umune-ikenny ebuo, Sajmonu (hun w'a kpo Pita) le Anduru nwenẹ e, ebe we ri a tu oga e ye ime mirin ahun, (makeni we wu ndi a kun azun). ¹⁹ O no si we, "Sonme ni m, m jenkọ d'e me unu wuru ndi a kupa ihian rike azun." ²⁰ We no na oga we to ozigbo, sonme e.

²¹ Ogen o gi jenshi ihun, o nozi hun umune ebuo ozo, Jemisi nwa Zebedi le Jonu nwenẹ e; uwẹ le nedi we ri ime ugbo, e donzi oga we. O no kpo we ebuo. ²² We no lato ugbo-mirin hu ni nedi we, sonme e ozigbo.

Jizọsị A Kuzi, O Zi Ozioma, O Gwọ Orija
(Luk 6.17-19)

²³ Jesu nọ ghagbarị Galili ile, a kuzi ime ụlọ-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo emu le oria ile ri ichen-ichen ri a kuni we. ²⁴ Ya ke otiti e nọ ghagbari ali Siria ile; we nọ wehe n'e ndi ile emu ri a ku, ndi bu oria ichen-ichen le ndi ihien ri a turu, ndi ibobo le ndi oro le ndi eje-mmọn ri ime we—o nọ zuo we. ²⁵ Igunrun hi-ogbe nọ gha Galili le obodo iri hu nọgbamani wu Dikapolisi, le Jerusalem le Judia le nftu Iyi Jodani sọmne e.

Isi Nke Isen

Nkuzi Jizọsị Nọ Elu Oke Kuzi

¹ Ogen Jesu gi hun igunrun ihian hu, o nọ si enu oke; o nọdigu ali, 'ya umu-azuun a nọ bja d'e kunrun e.

Ndi Nke We Ka Mma
(Luk 6.20-23)

² O nọ kuzime we, si,
³ "Ngodi ri ni ndi la enwen we toni Osolobue ime mmọn*,
makeni Ali-eze elu-igwee wu nke we!
⁴ Ngodi ri ni ndi hun ri a kwanni,
makeni we jenko d'a roko we obi.
⁵ Ngodi ri ni ndi hun e welu enwen we ali,
makele we siko d'e nwonrin uwa ile.
⁶ Ngodi ri ni ndi o ri a gun ni ihien ile ri ke Osolobue don cho a,
a gun we ke ihien-oriri le ihien-orira —
makeni, efo jenko d'e jun we.
⁷ Ngodi ri ni ndi hun e me ebere,
makele we siko d'e me ni we ebere.
⁸ Ngodi ri ni ndi obi we ri ochan,
makeni we siko d'a hun Osolobue.
⁹ Ngodi ri ni ndi hun e me ni udon ri,
makeni we siko d'a kpo we umu Osolobue.
¹⁰ Ngodi ri ni ndi we ri e kpokpo makeni we ri e bi ke Osolobue don cho a,
makeni Ali-eze elu-igwee wu nke we."
¹¹ "Ngodi wu nke onu we gha a kpari unu, e kpokpo unu,
e gi ifiri m e buo unu udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.
¹² Ghoghọ ni; efo 'ya sọo unu usuo —
makele ugwo-orun onu hi-ogbe ime elu-igwee!
Makeni, erira ke we don kpokpo ndi-amuma ndi hun buni unu uzo."

Nnu Le Ukpe
(Mak 9.50; Luk 14.34-35)

¹³ "Unu wu nnu uwa, kani owuni nnu asuzini usuo, eghanị k'o jenko d'a don sọomazi usuo?
O nwonzi ihien owule we gi e e me, kama, w'a ma a e tuhu, a zogbume we.
¹⁴ Unu wu ukpe uwa. Obodo we tunye elu oke asaeka zueri. ¹⁵ Ozozị, ihian a ra munyekwo
ukpe zueme e okpuru afere, kama, w'e bu e e che enu ihien, keni ihian ile gi e legha uzo.
¹⁶ Mezikwoni ni erira: ni ni ukpe onu nwun hun ihian e legha, keni we hun orun-oma unu, gi e
ja Nedi onu ri elu-igwee mma."

Nkuzi Banyeni Iwu

¹⁷ "Erokwole ni ni m bja d'a kagbu Iwu Mozizi mobu ihien ndi-amuma de. Abiani m d'a
kagbu we, kama, m bja d'e mezu we. ¹⁸ Makeni, m ri a gwa unu ezioku, d'e ru mgbe elu-igwee
le uwa ghafe, o nwonni mkpuru-ekukwo owule mobu ihien we vinyede mkpuru-ekukwo, hun
ri ime Iwu, hun jenko d'a ghafeni bu o mezuni—ke hun kachanrin ntin. ¹⁹ 'Ya wu ni onye
owule dan iwu ohu ime iwu ndini, kuzi ndi ozọ erira, we siko d'a kpo a onye hun kachanrin
ekere ime Ali-eze elu-igwee. Kani, onye hun e meni we, a kuzi we, we siko d'a kpo a oken-
ihian ime Ali-eze elu-igwee. ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa onu, mmanị unu ka ndi-nkuzi Iwu le ndi
Itu-Farisi uche Osolobue e me, onu asaeka banye Ali-eze elu-igwee."

Nkuzi banyeni Ibu-olulu

²¹ "Onu a nugo ni we si ndi akan, 'Egbule ni ochu; we siko d'a ma onye owule gbu-ochu
ikpe.' ²² Kani, mme le enwen m si onu ni we siko d'a ma onye owule buni nwene e olulu†

* **Isi Nke Isen:**3 ...ndi wu "igbennyē" ime mmọn. † **Isi Nke Isen:**22 mobu: ...onye owule buni nwene e olulu bu o
nwonni ihien nwene e me.

ikpe; onye owule kpọ nwenę ę iyi jęnkọ Ọgwa Ndi-isi; ọkụn-mmọn rị e che onye owule kpọ nwenę ę 'Onye-nzuzul' "

²³ "Yawu, omęni i rị e ye oyiye i ebahun w'a nọdi e ye oyiye, y'a nọ ebęhụ nyanhan n'o nwon ihien i mę, hun nwenę i gi bu iwe i obi, ²⁴ la oyiye i tọ ebęhụ w'a nọ e ye oyiye, pu, iyu lę nwenę i sọknguu, i kebe kinhen d'e ye oyiye i."

²⁵ "Iyu lę onye-ikpe i sọkin ęgwa, ebe 'yu lę 'ya kelęni ru ọgwa, amamgbe o weri i ye ọka-ikpe, ọka-ikpe e weri i ye onye ęwuru-ogi, a tu wę i ye ọlo-ngan; ²⁶ M rị a gwa i ezioku, y'a saęka faha d'e ru mgbe i kugụu ikọbọ ikpazuu wę be i."

Nkuzi Banyeni Ughęre

²⁷ "Unu a nuguozị ni wę si wę, 'Aghęrele,' ²⁸ Kanj mmę lę enwen m rị a gwa ọnu ni onye owule lee okpoho ęnya, ọ la a ęnya, e meọle mgba a imę obi e. ²⁹ Omęni ęnya ęka-nni i a han i e mę njo, gupụ a tuhu. Ọ ka i mma ni mkpamkpa ęhụ i ohu arizi a, kari ni wę tu ęhiu i ile ye ọkụn-mmọn. ³⁰ Omęni ęka-ihien i a han i e mę njo, bepụ a tuhu. Ọ ka i mma ni mkpamkpa ęhụ i ohu arizi a, kari ni wę tu ęhụ i ile ye imę ọkụn-mmọn."

Nkuzi Banyeni Mkpechan

(Mat 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)

³¹ "Wę szi kwọ, 'Onye owule kpechan nwunye ę jęnkọ d'e ye ękukwo ghosi n'o kpechanole a.' ³² Kanj mmę lę enwen m rị a gwa ọnu ni onye owule kpechan nwunye ę, wezuka ni nwunye ę zọ ọkụ ye ofia, rị e mę e n'ọ zọ ọkụ ye ofia. Onye owule lu okpoho wę kpechanguu na nwunye ihian."

Nkuzi Banyeni Ikun-iyi

³³ "Ozo, ọnu a nuguozị ni wę si ndi akan, 'Ekunle Osolobue tu ntu; i jęnkọ d'e mę ni Dinwonni-ęnyi ihien i kunn'e.' ³⁴ Kanj mmę lę enwen m si unu, ekunkwole ihien-owule, kaka. Ekunkwole elu-igwee, makęni 'ya wu ukpo Osolobue; ³⁵ ekunle uwa, makele 'ya wu ihien o gi a tukwasi ọkụ a; ekunle Jerusalem, makęni 'ya wu obedo Eze uku hu; ³⁶ ekunkwole isi i, makęni y'e ri-ęka gb hutu ohu n'ọ chanma ọchan mọbu n'o gimę ngi. ³⁷ Sihu 'Eghę' mọbu 'Mba'; ihien owule kari ọnwan gha ęka Eje-onye hu bja."

Nkuzi Banyeni Mmegwarị

(Luk 6.29-30)

³⁸ "Unu a nuguozị ni wę si, 'Onye tikpo ihian ęnya ohu, wę tikpogwarị a ęnya ohu; onye tikwon ihian eze ohu, wę tikwongwarị a eze ohu.' ³⁹ Kama, mmę lę enwen m si i emęgarile onye mę i eje-ihien. Kama, omęni ihian a ma i ọra nti ęka-nni, y'e bu azuu hun-ębọ zimen'e. ⁴⁰ Onye cho n'o kpe i narin i ęwuru i yi imę, yezikwo a hun i yiye elu e. ⁴¹ Onye waye i olu n'i jęn maili ohu, y'e sọn e jęn maili ębuo. ⁴² Onye owule rịo i ihien, y'e ye e; onye owule cho n'o zinarin i ihien, ajule."

Inwe Ihien-osusuo Ndi-ihenren I

⁴³ "Onu a nuguozị ni wę si, 'I siko d'e nweriri ihien-osusuo ndi-oma i, ze izize ndi-ihenren i.' ⁴⁴ Kanj mmę lę enwen m si unu 'E nwe ni ihien-osusuo jenni ndi-ihenren ọnu; e mę ni ni ndi rị e kpokpo ni unu ekpere.' ⁴⁵ Onwan siko d'a ghosi nke-esi ni ọnu wu unu Nedi unu hun rị elu-igwee. Makęni o mę anwan a e tikpu ke onye-njo ke onye-oma; o zi mirin e jenni ndi e mę ihien o cho lę ndi ghaleni e mę ihien o cho. ⁴⁶ Makęni, omęle ndi ihien i a sọ sọ ke ihien wę a sọ i, elee ugwo-ọrun k'i k'e nwonhen? Ele ęri a ke ndi a na ugwo-isi, ndi hu wę gi njo marin, e mę? ⁴⁷ Ozozị, omęni ndi nke i sọ ke y'e kele, k'i gi mekari ndi ozoz? Ele ęri a ke ndi kwerileni e mę? ⁴⁸ Zu ni nwan oke ke Nedi unu hun rị elu-igwee don zu oke."

Isi Nke Isin

Emekwole Ni We Hun I

¹ "Kpachanpukwo ni ęnya amamgbe ihien ọnu rị e męni Osolobue a wuru ni unu rị e mę ni wę hun unu; makęni unu mę e, ọnu anarinkozị ugwo-ọrun ęka Nedi unu hun rị elu-igwee."

Nkuzi Banyeni Imęni Ndi-igbennye Qhunma

² "Ya wu, oęen owule ọnu rị e ye ndi igbennye ihien, akule ni ęgogo* rike ke ndi-ihunnaj don e mę imę ọlo-ofufe lę okp'uzo, keni ihian ile hun uzọ ja wę mma. M rị a gwa unu ezioku, a narincharingwole wę ugwo-ọrun wę. ³ Kama, unu gha e ye ndi-igbennye ihien, anile ni ęka-ekpen ọnu marin ihien ęka-nni unu rị e mę, ⁴ keni ihien unu mę ni ndi-igbennye wuru ihien zuerini; ni Nedi unu hun a hun ihien zuerini ku ọnu ugwo."

Nkuzi Banyeni Ekpere

* **Isi Nke Isin:2** Egbuleni opi.

⁵ “Ozọzi, unu gha e me ekpere, emele ni ke ndi-ihunnai, make ni o soro we ni we turu ime ulo-ofufe le okp'uzo e me ekpere, keni ihian hun we. Ezioku ke m ri a gwa unu, a narinchanringuole we ugwo-orun we. ⁶ Kama, unu jenkoni d'e me ekpere, ban ni mmulo, gunma uzo, me ekpere jenni Nedi onu hun we ghaleni e legha; Nedi unu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku onu ugwo.”

⁷ “Kani unu gha e me ekpere, aghale ni e ku oku ohu, e kudonzi e noko ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue don e me, make ni we ri e ro ni otutu-oku we ke we siko d'e gi nu ekpere we. ⁸ Anole ni nwan ke we, make ni Nedi onu a maringho ihien ri unu mkpa ni unu d'a rima a.” ⁹ “Ya wu, e me ni nwan ekpere enina:

‘Nedi enyi hun ri elu-igwee,
we donme efan i nsu.

¹⁰ Ali-eze i ya bia d'a kima,
uche i ya me elu-owa, rike ke o don e me elu-igwee.

¹¹ Ye enyi ihien enyi jenko d'e ri tanni;

¹² gbaghari enyi eje-ihien ndi enyi me, noko ke enyi don gbaghari ndi hun me enyi eje-ihien.

¹³ Edule enyi ye ime onwunwan,
ka gbafuha enyi aka Eje-onye hu.”

¹⁴ “Eghe, onu gbaghari ndi ozo eje-ihien we me unu, Nedi unu hun ri elu-igwee siko d'a gbagharizikwo onu; ¹⁵ kani, owuni unu agbagharini ndi ozo eje-ihien ndi we me unu, Nedi unu a gbaghariko unu eje-ihien ndi unu me.”

Nkuzi Banyeni Ibu-onu

¹⁶ “Ogen owule unu ri e bu-onu, eronmele ni ihun rike ndi ihunnai. We ronme ihun, keni ihian ile hun ni we ri e bu onu. Ezioku ke m ri a gwa unu, a narinchanringuole we ugwo-orun we.”

¹⁷ “Kama, onu gha e bu onu, te ni uden isi unu n'o den, fin ni ihun, onu a ha ntutu, ¹⁸ amangbe w'a marin ni unu ri e bu onu, keni Nedi unu soro, hun we ghaleni a hun, marin; Nedi onu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku unu ugwo.”

Aku-le-uba Hun Ri Elu-igwee

¹⁹ “Akpatole ni ni enwen unu aku-le-uba ime uwan, ebe ekika siko d'a saeka ripu a, ebe o siko d'a saeka gba nchara, ebe ohin siko d'a saeka gbukpo banye, zun. ²⁰ Kama, a kpatu ni ni enwen onu aku-le-uba elu-igwee, ebe ekika jenkoni d'e ri-eka ripu a, ebe o jenkoni d'a no gba nchara, ebe ohin jenkoni d'a saeka gbukpo. ²¹ Make ni ebe aku-le-uba unu ri, iya ke obi onu jenko d'a rizi.”

Ukpe Hun Zu Oke

²² “Enya wu ukpe hun ri eh. ‘Ya wu, omeni enya unu ri iken, eh unu ile jenko d'e nwon ukpe. ²³ Kani, emele enya onu ari iken, eh unu ile siko d'a wu ishi-ishi. O me nwan ni ukpe hu ri ime unu wu ishi, ishi hu siko d'a kari eka!”

Odibo A Ra Saeka Fee Nna Ebuo

²⁴ “O nwonni onye a saeka e fe nna ebuo, makele, ohu k'a rikeme e mkpa, hun-ebu arikako a mkpa; mobu o wechanrin enwen e ye ohu, legberi hun-ebu: ya sako eka fe Osolobue le egho.”

Ehuele Uhue, Chogu Nke Osolobue

²⁵ “Ya wu, m ri a gwa onu, ehuele ni uhue ihien unu jenko d'e ri mobu ihien unu siko d'a ra gi ri ndun mobu ihien unu jenko d'e yiye eh unu. Ele ndun ka ihien-oriri mkpa? Ele eh ka eka mkpa? ²⁶ Lekpode ni nnunu ndi hun e fehunmeni: w'a ra kun ihien mobu e we ihien ugbo mobu donme ihien ime oban, bu Nedi onu hun ri elu-igwee hu e ye we ihien-oriri. Ele unu ka we mkpa a ri? ²⁷ Onye ime unu siko d'a saeka gi uhue o ri e hue gi mgbahunme okuloku ohu tocheni? ²⁸ Ki hain onu gizi e hue uhue ihien unu jenko d'e yi? Lekpo ni ke obobo ri ime ofia don e sue: w'a ra run orun, w'a ra kpa ekwa; ²⁹ kani, m ri a gwa unu ni, ke Solomou nwehanle ogbo, o yini ihien owule rihan mma ke obobo ohu ime ndini. ³⁰ Omeni Osolobue e yime efifia ri ogige ihien ri mma enina—efifia hun ri ndun tanni, eki fon e bu we che ime okun—o yimeko unu hun ka mma? Euu, ndi okukwe nta! ³¹ ‘Ya wu, ehuele ni nwan uhue, a si, ‘Ki enyi k'e ri?’ mobu ‘Ki enyi k'a ra?’ mobu ‘Ki enyi k'e yi?’ ³² Ndi kwerileni, uwe a chu ihien ndini we, bu ezioku-ezioku, Nedi unu hun ri elu-igwee a maringho ni ihien ndini ile ri onu mkpa; ³³ kama, chomagude ni Ali-eze Osolobue le ihien Osolobue cho, o siko d'e yezikwo unu ihien ndini ile.”

³⁴ “Ya wu, ehuele ni uhue banyeni ekile, make ni ekile siko d'e nwon nsongbu nke e; nsongbu uhuhien e zugo n'a.”

Isi Nke Ɛsa

Ikin Ibe i Ikpe

¹ “Amalē ndi-ozo ikpe amamgbe Osolobue a ma i ikpe. ² K'i don han enen ke Osolobue siko d'a don han n'i. Eka i gi mayeni ihian ihien ke Osolobue jenko d'e gi mayen'i.

³ K'i hañ i gi a hun irinrin-nkùn rì nwene i enya, kanj y'a ra hun ogwe-nkùn rì i enya? ⁴ Nanj ke y'e donzi saeka si nwene i, 'Nj m wepu i irinrin-nkùn rì i enya' bu ogwe-nkùn rì 'yule enwen i enya? ⁵ Onye ihunna! Bu uzo wefu ogwe-nkùn rì i enya, keni i hun uzo legha irinrin-nkùn rì nwene i enya ohunma mefu!”

Egile Ihien Rì Nso Gu Egu

⁶ “Eyekwole nkite ihien rì nso; atukwole ihien rì i mkpa yeni ezin, amamgbe w'a zokpokogwu a, maye i ogun, ru i ehụ.”

Riọ, Chọ, Dụ Ɛka

⁷ “Riọ ni, we siko d'e ye onu; chọ ni, unu siko d'a hun; dụ ni eka, we siko d'a kpọpuni onu uzo. ⁸ Makeni onye owule riọni jenko d'e nwonhen; onye owule chọni siko d'a hun; we siko d'a kpọpuni onye owule dụ eka uzo. ⁹ Onye ime onu jenko d'e ye nwa a akpuru-omuma omeni o riọ a bredi ¹⁰ mọbu ye e agwo omeni o riọ a azun? ¹¹ Ya wu, omeni unu wu ndi njo marin ke unu don e ye umu onu ihien rì mma, Nedi onu rì elu-igwee eyeko ndi rì a riọn'a ihien ka mma? ¹² Ya wu, ihien owule i rì e me, e me ndi ozo ihien i chọ ni we me i: onwan wegbame ihien ile Iwu le ndi-amuma ku.”

Uzo Me Warara

¹³ “Ghasi ni onu-mgbon hu me warara. Makeni, onu-mgbon we gha a banye ntikpo shia ashia, uzo a rizikwo nfe, ndi hun a gha uzo hu bu oda. ¹⁴ Kanj, onu-mgbon we gha a banye ndun me warara, uzo a zezikwo e ze, ndi a hun n'a ebuni oda.”

Osisi Le Mkpuru A

¹⁵ “Kpachanpu ni enya banyeni ndi amuma-ntu: w'e konrin rike si we wu atunrun, a bia d'e kunrun unu, kale, eje-eworo ke we wu. ¹⁶ Unu jenko d'e gi mkpuru we marin we. Ihian a ra ghorj grepu enu abi-ogun; ihian a ra ghorj figi elu ogun-le-ekrika. ¹⁷ Erira k'o gizi me ni mkpuru rì mma ke osisi rì mma a mi, kanj mkpuru rileni mma ke osisi rileni mma a mi. ¹⁸ Osis rì mma asako eka mi mkpuru rileni mma; osisi rileni mma a sakọ eka mi mkpuru rì mma. ¹⁹ Osis owule hun mifeni mkpuru rì mma, e gbutu we e, tu ye okun. ²⁰ Eghęe, mkpuru ndini mi k'i jenko d'e gi marin we.”

“A Marin M'i!”

²¹ “Ele ndi ile hun a kpo m 'Onye-nwonni-enyi, Onye-nwonni-enyi' jenko d'a banye Ali-eze elu-igwee, kanj, ndi hun e me uche Nedi m hun rì elu-igwee, uwe suọ. ²² Uhuohin hu, ndi bu oda jenko d'a si m, 'Di-nwonni-enyi, Di-nwonni-enyi! Ele efan i ke enyi gi bu amuma? Ele efan i ke enyi gi chupu eje-mmọn, run oken orun-atumena rì ichen-ichen?' ²³ Ogen hu, m siko d'a gwapu we, si, 'O nwonni ogen m gi marin onu; gha ni ebe m rì pu! Unu ndi e me eje-ihien.' ”

Mmadu Ebuo Ahun Rì A Tụn Ulo

²⁴ “Ya wu, onye owule hun nu oku ndini m rì e ku, gi we run orun, siko d'a no ke onye hu marin ihien, hun tun ulo a ye elu omuma. ²⁵ Mirin no zue, ide-mirin no huhę, oken ufere a kpokwasị ulo hu, kanj o dannj, makeni we runye e elu omuma. ²⁶ Kanj, onye owule nu oku ndini m rì e ku bu o gini we run orun siko d'a rì ke onye-nzuzu, hun tun ulo a ye elu uzunzun. ²⁷ Mirin no zue, ide-mirin no huhę, oken ufere no kpokwasị ulo hu, o no dan, dankpochanrin ohunma-ohunma!”

Jizosị Ke Oku Rì Eka

²⁸ “Ogen Jizosị gi kuguu ihien ndini we, nkuzi e no tu igunrun hu ile enya. ²⁹ Makeni o kuzi we nokę onye oku rì eka a, ele rike ndi-nkuzi Iwu we.”

Isi Nke Ɛsatọ

Jizosị A Zuo Onye-oti

(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

¹ Ogen Jesu gi hidan enu oke hu, igunrun hi-ogbe no sonme e. ² Ya Okennyę ohu wu onye-oti no bia d'e kunrun e, gbun'e osekpụ si, “Di-nwonni-enyi, owuni y'a chogho, i k'e ri-eka zuo m, a rì m ochan.”

³ Jesu no tinpu eka, metu a, si, “A chogho m, dnhin n'i rì ochan.” Ozigbo, oti hu no gha a ehụ pu, o no rì ochan. ⁴ Jizosị no si a, “Hun a n'o nwonni onye i gwa ihieni; ka we enwen i d'a ghosị onye nchu-ejan, y'e ye oyiye hu Mozizi ku ime Iwu—gi ghosị we ni y'a dnhinguo.”

Jizọsị A Zuọ Odibo Onyẹ-isi-agma Ndị Rom
(Luk 7.1-10)

⁵ Ogen Jizọsị gi banhan ime Kapanom, onyẹ Romu ohu wụ ọkị-agma, hụn a kị ndị-agma ọgụn-isen nọ bịa d'e kunrun ẹ, rịọ a, ⁶ sị, “Di-ọkpa, emu rị a kụ odibo m, o dinẹ edinẹ ụlọ—ọ ra sa ẹka mēhunmē, ọ rị ime ọkẹn afunfun.” ⁷ Jizọsị nọ sị a, “M siko d'a bịa d'a zuọ a.”

⁸ Kanị onyeni a kị ndị-agma ọgụn-isen nọ sị a, “Di-ọkpa, eruni m onyẹ i siko d'a banhan iwe ẹ, ka kuhụ oku sụọ, odibo m k'a dịnhin. ⁹ Makēni, mmē nwenen rị okpuru ihjan, nwonzikwọ ndị-agma rị okpuru m. M'a sị onyẹ ohu, 'Jen,' o jẹn; m'a sị onyẹ ọzọ, 'Bia,' ọ bịa; sịzị igbon m, 'Mē ihienni,' o mē e.”

¹⁰ Ogen Jizọsị gi nū ihien o ku, ọ tū a ẹnya; ọ nọ sị ndị rị e sọn n'ẹ, “M rị a gwa ọnụ ezioku, ahuntuni m onyẹ Izrelt nwe okukwe nọ ẹnina. ¹¹ M rị a gwa unu, ndi bu oda siko d'a gha azuun ile bịa, kẹ azuun ọwụwa-ẹnya-anwun kẹ azuun ndidan ẹnya-anwun, bịa d'e sọn Ebrahim lẹ Aziki lẹ Jekọpụ e ri oriri ime Alị-eze elu-igwee; ¹² kanị umu Alị-eze, * siko d'a wu ndi wẹ tū ye ezi ime ishi, ebe wẹ jenkọ d'a nọ a kwan ẹkwan, a ta nkwenren-eze.” ¹³ Ọ nọ sị onyẹ hụ hūn a kị ndị-agma ọgụn-isen, “Jenme; ya rin'i k'i don kweri.”

Ogen hụ hura, odibo ẹ nọ dịnhin.

Jizọsị A Zuọ Ndị Bu Oda
(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)

¹⁴ Ogen Jizọsị gi banye iwe Pita, ọ nọ hūn nị nne nwunye Pita dinẹ edinẹ—emu rị a kụ a, ẹhụ-ọkụn rị e nwun ẹ. ¹⁵ Ọ nọ metu a ẹka, 'ya ẹhụ-ọkụn hū nọ hapu a. Ọ nọ lihi, lemē Jizọsị ọbịa.

¹⁶ Ogen ẹnyasi hū, wẹ nọ wẹhẹ ni Jizọsị ndi bu oda eje-mmọn risonmē ime wẹ, ọ nọ gi oku-ọnụ chupusomē mmọn ndin wẹ, zuozikwọ ndi ile emu rị a kụ. ¹⁷ Ẹnina k'o don mezu ihien Chuku gi onyẹ-amuma wu Azaya ku. Azaya sị, “O wepu ọrja ẹnyi, buru emu ẹnyi.”

Ihien Isọn Jizọsị Cho
(Luk 9.57-62)

¹⁸ Ogen Jizọsị gi hūn igunrun hi-ogbe nōhunmē n'ẹ, ọ nọ sị umu-azuun a fetu mirin hū. ¹⁹ “Ya onyẹ-nkuzi Iwu nọ bịa d'e kunrun ẹ, sị a, “Di-nwonn-ẹnyi, m jenkọ d'e sọn i ebe owule i jenkọ.”

²⁰ Jizọsị nọ sị, “Ufu nwon okporo; nnunụ e fe elu nwon ẹkụ; kanị mmē wu Nwa nke Ihjan e nwon ebe m'e buche isi m.” ²¹ Onyẹ ọzọ ime umu-azuun a nọ sị a, “Di-ọkpa, nị m jenguu d'e li nedi m.”

²² Kanị Jizọsị nọ sị a, “Sonnē m, hapu ndi nwunni nị wẹ li ndi nke wẹ nwunni.”

Jizọsị E Tinyun Ebi
(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)

²³ Ogen o gi banyeguu ime ugbo-mirin, umu-azuun a nọ sọn ẹ banye. ²⁴ Idemizi, ẹbi nọ kpoma, hūn wu nị ebiri-mirin nọ kpobanma ime ugbo hū; kalẹ Jizọsị rị ọran. ²⁵ “Ya wẹ nọ jẹn d'a kpọtien ẹ, sị, “Di-nwonn-ẹnyi, zuopuha ẹnyi! Ẹnyi e d'a la iwil!”

²⁶ Ọ nọ sị wẹ, “Kị haịn ọnụ gi a tū egun? Unu ndi okukwe nta!” “Ya ọ nọ lihi ọto, jugbo ẹbi hū lẹ ebiri-mirin hū. Ebe owule nọ mecharin rajuu.”

²⁷ Ọ tūkenmē wẹ ẹnya. Wẹ nọ sị, “Elee ụdi ihjan wu ọwan? Hūn wu nị ufere lẹ ebiri-mirin e humē n'ẹ isi!”

Jizọsị A Zuọ Mmadu Ebuọ Eje-mmọn Rị Imē Wẹ
(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)

²⁸ Ogen o gi ru azuun hūn-ẹbọ—hūn wu alị ndi Gadara, ikennyē ebūọ eje-mmọn rị ime wẹ nọ gha ikpekpe bịa d'e kunrun ẹ. Wẹ tumē ẹnya, e gbogbo, nke wu nị o nwonn onyẹ a saeka a ghafe azuun hū. ²⁹ Idumuzi wẹ nọ yi oro, sị, “K'i gi ẹnyi e mē Nwa Osolobue? I bịa d'e ye ẹnyi afunfun bu ogen e ke ru?”

³⁰ Igunrun ezin rị ẹhụ ebehụ a kpa nni. ³¹ Eje-mmọn ndi hū nọ rịọ Jesu, sị, “Omēlẹ y'a chupu ẹnyi, dodo zi ẹnyi ye ime igunrun ezin hū.”

³² “Ya ọ nọ sị wẹ, “Jenmē ni!” “Ya wẹ nọ puha, banyesomē ime ezin ndi hū. Igunrun ezin hū ile nọ kpọt, zunban ime mirin hū, ragbu enwen ẹ.”

³³ Ndị rị e du ezin ndi hū nọ gbasi ime obodo d'a gwa wẹ ihien ile menị lẹ ihien mē ikennyē ndi hū eje-mmọn te rị ime wẹ. ³⁴ “Ya ndi obodo hū nọ puha d'e kunrun Jizọsị; ogen wẹ gi hūn a, wẹ nọ rịọ a n'ọ gha ẹgbere wẹ pu.”

* **Isi Nke Ɛsatọ:12** ndi hūn nkẹ a banye n'ẹ

Isi Nke Iteneji

Jizosị A Zụọ Onyẹ-oro
(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)

¹ Jizosị nọ banye ime ugbo-mirin, fetu mirin si obodo ẹ. ² 'Ya wẹ nọ gi ute buhen'ẹ okennyẹ ohu ọrọ kinmin. Ogen Jizosị gi hụn okukwe wẹ, ọ nọ sị onyeni ọrọ kinmin, "Atule egun nwa m, a gbahariguọ wẹ i njo i."

³ 'Ya ndi hụ ime ndi-nkuzi Iwu nọ sị enwẹn wẹ, "Okennyeni ri e ku aru."

⁴ Kanị ogen Jizosị gi marin ihien wẹ ri e ro, ọ nọ sị, "Kị haịn onu gi e ro eje-ihien ime obi onu?" ⁵ Elee hụn ka nfe: i sị, 'A gbahariguọ wẹ i njo i,' ra i sị, 'Lihì ọto jennme ijen?' ⁶ Kanị, m jenkọ d'a ghosị unu nị Nwa nke Ihian nwon iken o gi a gbaharị njo elu-uwani." Ọ nọ sị onyẹ hụ ọrọ kinmin, "Lihì ọto! Heri ute i, lama iwe i!"

⁷ Okennyẹ hụ nọ lihi ọto, lama iwe ẹ. ⁸ Ogen igunrun ihian ri ebẹhụ gi hụn ihieni, egun nọ tu wẹ, 'ya wẹ nọ ja Osolobue hụn ye ihian ụdi ikenni mma.

Jizosị A kpọ Matiu
(Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹ Ogen Jizosị gi gha ebahun puko, ọ nọ hụn onyẹ ohu efan a wu Matiu ebe ọ nodi alị ime ụlo-orun ndi a na ugwo-isi. Ọ nọ sị a, "Sonmẹ m," ọ nọ lihi ọto, sonmẹ ẹ.

¹⁰ Ogen Jizosị gi nodi alị ime ụlo iwe Matiu e ri ihien-oriri, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi le ndi njo nọ bia d'e du 'ya le umu-azuun a ri ihien-oriri. ¹¹ Ogen ndi Itu-Farisi gi hụn ihieni, wẹ nọ sị umu-azuun a, "Kị haịn onyẹ-nkuzi onu gi e son ndi a na ugwo-isi le ndi njo e ri ihien-oriri?"

¹² Kanị, ogen Jizosị gi nū a, ọ nọ sị wẹ, "Ndi ehū ri iken a ra cho dibie, kama, ndi ehū rileni iken wu ndi a cho dibie. ¹³ Jen ni d'a mu ihien okuni Ekukwo-nsọ ku wu. 'M cho omiken, ele ichu-ẹjan.' Makeni, ele ndi ri-ochan ke m bia d'a kpọ nị wẹ roghari, kanị ndi njo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu
(Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Umu-azuun Jonu nọ bia d'e kunrun Jizosị, ju a, sị, "Kị haịn enyi le ndi Itu-Farisi gi e bu onu mbu-le-ẹbo, kanị umu-azuun i a ra bu onu?"

¹⁵ Jizosị nọ za wẹ, sị, "Nị ndi bia agbamekukwo sukuru ebe okennyẹ ri a gba ekukwo keleni pu? Ogen lala hūn wẹ e gi wehu a ime igunrun wẹ, ogen hū, wẹ jenkọ d'e bumẹ onu."

¹⁶ "O nwonn onyẹ e gi ekwa ohun taleni a kwakin nke akan. Makeni, ekwa ohun hū wẹ gi kwakin ẹ siko d'a dokapu, ebahun ọ doka a jowaye njo. ¹⁷ W'a ra gizikwo ihien akan gbaye manya ohun. Makeni wẹ gi e, ọ gbawa, manya a kwanhu, ihien wẹ gi gbaye ẹ a la iwi. Kama, w'a gba manya ohun e ye ime ihien ohun, ogen ahun wẹ ebuo alako iwi."

Jesu A Zụọ Okpoho Hụ Ihien Rị A Gba, Kpotien Nwata Nwunhuni
(Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸ Ebe ọ ri a gwa wẹ ihien ndini wẹ, onyẹ ohu ime ndi-isi wẹ nọ banhan, gbu n'ẹ oseku, sị, "Nwa-m-okpoho nwunhunu kikenni, ka bia d'e bu eka i kwasi a—makelẹ, i bu eka i kwasi a, ọ siko d'a ri ndun."

¹⁹ 'Ya Jizosị nọ lihi ọto sonmẹ ẹ, 'ya le umu-azuun a. ²⁰ Idenmizi, okpoho ohu ihien ri a gba kete ahua mmebuọ nọ ghaha azuun Jizosị, metu ntin efe Jizosị eka. ²¹ Makeni ọ sị enwẹn ẹ, "M metu hụ ewuru ẹ eka, m siko d'a ri mma."

²² Jizosị nọ gbeghuto, ogen o gi hūn a, ọ nọ sị a, "A tule egun nwa m, okukwe i e meole i dinhin." Okpoho hū nọ dinhin ²³ Ogen Jizosị gi ru iwe onyẹ-isi hū, hūn ndi ri e gbu ekpiri le igunrun ihian ke wẹ ri a zun uzun, ²⁴ ọ nọ sị wẹ, "Pu nị, nị nwata hū anwunni, uran k'ọ ri." Wẹ nọ muma a emu. ²⁵ Ogen wẹ gi wepuguu igunrun hū ezi, ọ nọ banye, kwondon nwata hū eka, nwata hū nọ lihi. ²⁶ Ihieni nọ kpogbama egbere hū ile.

Jizosị A Zụọ Ndi Enya-ishi Ebuo

²⁷ Ogen Jizosị gi gha ebẹhụ puko, ikennyẹ ebuo enya kpu ishi nọ sonmẹ ẹ, e yi oro, a sị, "Mẹ omiken enyi nwa Defidi!"

²⁸ Ogen o gi banye ime ụlo, ndi enya-ishi hū nọ bia d'e kunrun ẹ. Ọ nọ sị wẹ, "Unu e kwerigho nị m siko d'a saeka me ihieni?" Wẹ nọ sị a, "Egheẹ, Di-nwonn-enyi."

²⁹ 'Ya ọ nọ metu wẹ eka enya, sị, "'Ya ri nị onu ke unu don kweri." ³⁰ 'Ya enya wẹ nọ shiapu, wẹ nọ leghama uzo. 'Ya Jizosị nọ dokemme wẹ eka-ntin, sị wẹ, "Anikwole ni onyẹ owule marin ihieni."

³¹ Kanị a pu wẹ, wẹ nọ kusonmẹ oku e egbere hū ile.

Jizosị A Zụọ Onyẹ Ghaleni E Ku Oku

³² Ogen ndi ahun enya te kpu ishi gi puko, ndi ozo nọ wehe onyẹ-odin eje-mmon ri ime ẹ d'e kunrun Jizosị. ³³ Ogen Jesu gi chupuguu eje-mmon hū, onyẹ-odin hū nọ kumẹ oku. Ọ

tụkẹnmẹ igunrun hụ ẹnya. Wẹ nọ sị, “A hüntuni wẹ ihien nọ ẹñina ime Izreļu.” ³⁴ Kanị ndị Itu-Farisi nọ sị, “O gi ikẹn onyẹ-isi eje-mmọn a chụpụ eje-mmọn.”

Orun Rini E Hike. Kanị Ndi K'a Runn'a Ebuni Oda

³⁵ Jizọsị nọ ghamā obodo-obodo, kẹ ndi shianj kẹ ndi mẹ ekere, a kuzi ime ụlọ-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Alì-eze, a zuo ụdi emu lẹ oria ile. ³⁶ Ogen o gi hun igunrun ndi hu risomme ime obodo ndi hu, omiken we nọ memẹ e, makeni we nọ kẹ ndi obi rulenì alì, ndi nweleni onyẹ e yeni we ẹka—rike atunrun nwonleni onyẹ-ndu. ³⁷ O nọ sị umu-azun a, “Ihien-ugbo wẹ siko d'a ghọ e hike, kanị ndi orun ebuni oda. ³⁸ Mē ni nwan ekpere riọ Osolobue, Onyẹ hun nwon ugbo, n'o zihẹ ndi-orun siko d'a ghọ n'a ihien-ugbo e.”

Isi Nke Iri

Ndi-ozu Mmebu Pu-ichen

(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Jizọsị nọ kpọ umu-azun a mmebu, ye wẹ ikẹn w'e gi chupụ eje-mmọn lẹ ikẹn w'e gi zuo ụdi emu ile lẹ oria ile. ² Ndinị wu ẹfan ndi-ozu hu pu-ichen mmebu, ndi apostu mmebu: ndi ibuzo wu Saimonu hun w'a kpọ Pita ni Anduru nwen e; Jemisi nwa Zebedi lẹ Jonu nwen e; ³ ndi ozo wu Filipu lẹ Batolomi; Tamosi ni Matiu (Matiu hu e te na ugwo-isi); Jemisi nwa Alifiosị lẹ Tadiosị; ⁴ Saimonu hun te ri ndi gi ẹka-ikẹn e mē ni wẹ chupụ ndi Rom ri a kị alì wẹ; onyẹ ozo wu Judas Iskarotu hun ren'e ogen ikpazun.

Orun Mmadu Mmebu Hu

(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Jizọsị nọ zipu mmadu mmebuoni, si wẹ, “Ejenkwole ni d'e kunrun ndi wulenì ndi Ju; abanyekwole ni obodo ndi alì Sameriya owule. ⁶ Kanị, jennemē ni d'e kunrun ndi Izreļu, atunrun Osolobue huni. ⁷ Onu jenkoni, e zi ni ozioma, a si, ‘Alì-eze elu-igwee a rigwo nsue.’ ⁸ Zuo ni ndi emu ri a ku, kpotien ni ndi nwunni, zuo ni ndi oti—keni wẹ ri ochan, chupụ ni eje-mmọn. Unu nwonhen e ofe, ye n'e ofe. ⁹ Ewerile ni ego owule. ¹⁰ Ebulè ni ẹkpa; ewerile ni ewuru mobu akp'oku ozo che ni hun unu yi; ewerile ni okpo. Makeni, o furu ni wẹ ye ndi-orun ihien wẹ gi e bi.”

¹¹ “Obodo owule onu banye, kẹ hun shia ẹfo kẹ hun shialeni, chorj ni onyẹ furuni. Nodi ni iwe e d'e ru ogen unu e gi gha obodo ahun pu. ¹² Onu gha a banye ime ụlọ hu, kele ni wẹ. ¹³ Omēni ndi ri ụlọ hu e furugho nke-esi, udon hu unu kele a ri ni wẹ; kanị omēni efuruni wẹ, udon unu e kinheni unu azun. ¹⁴ Onyẹ owule mobu obodo owule nabanhanleni onu mobu ju n'o gonko ozi unu ntin, unu pukoni iwe onyẹ hu mobu obodo hu, tichanpu ni ẹjan ri onu oku to n'a. ¹⁵ Ezioku kẹ m ri a gwa unu, o siko d'a ka obodo hu njo kari alì Sodom-lẹ-Gomora Uhuohin Ichin-ikpe.”

Ukpokpo Hun Lalani

(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶ “Lee n'e, m ri e zipu onu nọkẹ ebe wẹ nọ zi atunrun jen ebe eworo† ri. E gi ni ako e bi, ri ke agwo, ka ri ni kẹ nduru hun ghaleni a ru onyẹ owule ẹhu. ¹⁷ Kpachanpu ni ẹnya ebe ihian ri, makeni wẹ jenkọ d'e wejen onu ogwa ri ichen-ichen, fian unu mkpinsin ime ụlọ-ofufe wẹ. ¹⁸ Wẹ siko d'e gi ufiri m dokpun onu jenni ndi Govanọ lẹ ndi-nze, onwan jenkọ d'e mē keni unu shia ni m eri id'ẹnya wẹ lẹ id'ẹnya ndi alì ndi ozo ile wulenì ndi Ju. ¹⁹ Kanị ogen w'e gi we onu ye wẹ, ehuelẹ ni uhue banyeni ihien unu jenkọ d'e ku mobu kẹ unu a don ku e, makeni unu jenkọ d'e nwonhen ihien unu jenkọ d'e ku ozigbo hu. ²⁰ Makeni ẹlẹ unu jenkọ d'e ku, kama, Mmon Nedi onu jenkọ d'e gi unu ku.”

²¹ “Umunẹ jenkọ d'e we umunẹ wẹ ye wẹ gbu; ndi nedi jenkọ d'e we umu wẹ ye wẹ gbu; unu jenkọ d'e bunumanj ndi munj wẹ, mē wẹ gbu wẹ. ²² Ize unu jenkọ d'a ban ihian ile makẹ ufiri ẹfan m, kanị onyẹ hun din ndidi d'e ru njendemẹ jenkọ d'e nwe nzuopuha. ²³ Wẹ kpokpo onu ime obodo ohu, gbasi ni hun son'e. M ri a gwa unu ezioku ni unu gini d'e jenchanringwu obodo ile ri Izreļu, Nwa nke Ihian siko d'a bia.

²⁴ Onyẹ wẹ ri a zun ara kari onyẹ ri a zun'a, odibo ara kari nna a. ²⁵ O hughọ mma ni onyẹ wẹ ri a zun ri kẹ onyẹ ri a zun'a lẹ ni odibo ri kẹ nna a. Owule wẹ kpọ nna hun nwon ụlọ 'Bezibo' (onyẹ-isi eje-mmọn ile), kị wẹ jenkọ d'a kpọ ndi ụlọ a?”

Onyẹ Hun Furu W'a Tu Egun E

(Luk 12.2-7)

²⁶ “Ya wu, atule ni nwan egun wẹ. Makeni o nwonni ihien kpumeni hun jenkoleni d'e kpupu, mobu hun zuerini hun jenkoleni d'a wa. ²⁷ Ihien m gwa onu ime ishi, ku n'e ifonrin-ifon; ihien wẹ kagwa unu, gi n'e yi oro elu ụlọ. ²⁸ Atule ni egun ndi hun siko d'a saeka gbu

* **Isi Nke Iri:3** Lebayos† **† Isi Nke Iri:16** wofu

ehụ bu a sa we eka gbu ume-ndun; ka tu ni egun onye hu siko d'a saeka tikpo ke ume-ndun ke ehju ime okun-mmom. ²⁹ Ele ebujokpo ke we re achu? Kanj o nwonn achu ohu hun siko d'a dan ali omeni Nedi unu a ni n'a dan. ³⁰ Ke ntutu ri unu isi, we gun we a gun. ³¹ Ya wu, atule ni nwan egun, onu ka mkpa a ri karide achu bu oda."

Ikpuru A Ni Wu Nke Krajist Le Ighori Ni Y'ele Nke E
(Luk 12.8-9)

³² "Ya wu, onye owule no id'anya ihjan kupu a n'o wu nke m, 'ya ke m jenko d'a no id'anya Nedi m hun ri elu-igwee kuzikwo a n'o wu nke m. ³³ Kanj onye owule no id'anya ihjan ghori, si n'o marin m, m jenko d'a no id'anya Nedi m hun ri elu-igwee sizikwo ni a marin m'a."

Ele Udun Kanj Opi-agma
(Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ "Erokwole ni ni m bja d'e me ihjan ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku ke m ri a gwa unu, ele iri-ohu kanj opia-agma hun e kebeni. ³⁵ Make ni m bja d'e kebe okennyele ne di e, okpoho le nne e, nwunye-nwa le nne-di e. ³⁶ Ndi ulo ihjan jenko d'a wu eje-inenren we."

³⁷ "Onye owule ihien nedi e mobu nne e ka a suo kari ke ihien m don a suo a efuruni onye siko d'e sonni m; onye ihien nwa-a-okennyele mobu nwa-a-okpoho ka a suo kari ke ihien m don a suo a efuruni onye siko d'e sonni m. ³⁸ Onye owule hun buruleni obe[‡] e sonme m e furuni onye jenko d'e son ni m. ³⁹ Onye owule cho n'o ghe isi e, isi e a to, kanj onye hun tuhu ndun a make ufiri m jenko d'a hun a."

Ugworun Ndi-ozu Jesu Le Ndi Nabanhanj We
(Mak 9.41)

⁴⁰ "Onye owule nabanhan unu, nabanhan m; onye hun nabanhan ni m nabanhan onye ziheni m. ⁴¹ Onye owule hun nabanhan onye-amuma make ni o wu onye-amuma jenko d'e nwonhen ugworun onye-amuma; onye owule hun nabanhan onye hun e bi ke Osolobue cho make ni o bi ke Osolobue cho jenko d'e nwonhen ugworun onye e bi ke Osolobue cho. ⁴² Onye owule ye onye ohu ime ndini me ekerer mkpu mirin-oyi ohude make ni o wu nwa-azuun m, m ri a gwa unu ezioku, ugworun onye hu etuhuko."

Isi Nke Mmanaj

Ndi-ozu Jonu Hun E Mirin-Chuku Zih
(Luk 7.18-35)

¹ Ogen Jizosj gi gwagwu umu-azuun a mmebuho hu ihien ndi we jenko d'e me, o no gha ebefu pu d'a kuzime, e zi ozi ime obodo we ndi shia-efo. ² Ogen Jonu hun e me mirin-Chuku gi no ulo-ngan nu ihien ndi hu Krajist ri e me, o no zi umu-azuun a d'e kunrun e, ³ si a, "Iy wu onye hu siko d'a biani ra enyi siko d'e lemee enya onye ozu?"

⁴ Jizosj no za we, si, "Jen ni d'a gwa Jonu ihien onu ri a hun: ⁵ ndi enya te kpu ishi a hunmaguo uzu; ndi nguro e jenmeguo ijen; ndi oti hu a dinhin, a wuru ndi ri ochan; ndi odin a numaguo ihien, we hu e weli ndi nwunni, we hu e zi ndi igbenyee ozioma. ⁶ Ngozi ya ri ni onye gileni ihien o hun m ehju nweme obi-efu!"

⁷ Ogen umu-azuun Jonu gi puko, Jizosj no gwama igurun hu oku Jonu, si, "Kini ke onu jen ime atu d'e lee? Efiia ufere ri e buhunme? ⁸ Kini ke unu jenzi nwan d'e lee? Onye yi ekwa nanranni? Kaka, ogwa ndi-nze ke we no a hun ndi yi ekwa oma nanranni. ⁹ Kini ke unu jenzi nwan d'e lee? Onye-amuma? M si onu eghae, o karide onye-amuma. ¹⁰ Hunni wu onye hu we de banyen'e, si,

'Lee e,
m ri e zi onye ozi m
n'o buru n'i uzu,
kwademe n'i uzu.'

¹¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, ime ndi ikpoho mu, o ke nwon onye owule hun ka Jonu hun e me mirin-Chuku. Kanj onye hun kachanrin ntin ime Ali-eze elu-igwee ka a. ¹² Gha ogen Jonu hun e me mirin-Chuku gi bidon orun a d'e ru ogenni, Ali-eze elu-igwee hu e gi iken-iken a gha ihun, ndi-iken huzi e gi iken a banye e. ¹³ Make ni ndi-amuma ile le Iwu Mozizi busonme amuma, kusonme uche Osolobue d'e ru ogen Jonu gi bja. ¹⁴ Omeni unu jenko d'e kweri, Jonu le enwen e wu Elaija hu we de n'o lala-alala. ¹⁵ Onye hun nwon ntin 'ya nu."

¹⁶ "Kini ke m siko d'e gi nwan ma atu agboni? O no ke umueka nodi ali ime afia, a hi ibe we, a si,

¹⁷ Enyi gi ekpiri bu efu a suoni,

[‡] **Isi Nke Iri:38** Ogen ahun, ndi Rom e gi obe we gi osisi memee e gbu onye we ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e sonme ndi-agma hun jenko d'a kpogbun'e. We kpomagwu a elu-obe, a nodi we ebefu e che nche d'e ru ni o nwunhun.

onụ e tenni egu;
 ęnyi e ye olu ękwan,
 unụ akwannị ękwan.”

18 Makęni, oęen Jōnū gi bja, o rini, o ranị—wę sị, ‘Eje-mmōn rị ime ę.’ 19 Mmę wū Nwa nke Ihjan a bja, m hụ e ri, a ra—wę sị, ‘Lee onyę okęn ihien-oriri, onyę-manya, o wū ndi a na ugwo-isi lę ndi ozo wę gi njō marin k’o wu.’ Kanị, ihien wę gi a marin amamihien wū ihien o runpuha.”

*Jesu A Banmanị Obodo Ndi Hụn Kwerilęni Ozi Wę Zi Wę Mban
 (Luk 10.13-15)*

20 ‘Ya o nọ banmanị obodo ndi hụ o ka orun-atumęnya a run ime wę mban, makęni e rogharinị wę. 21 “O siko d’a fụ unū ndi Korazin’ orun! O siko d’a fụ unū ndi Besajda orun! Makęni omęni ime alị Taya-lę-Sidonu kę wę nọ run okęn orun-atumęnya ndi wę run ime Korazin lę Besajda, nke o teke ndi Taya-lę-Sidonu roghari, yiri ękwa ahio, kpōn ntun kpu enwen wę gi ghoşị ni e roghariguo wę.” 22 “M rị nwan a gwa onu, nke Taya-lę-Sidonu k’a ka nke unū mma Uhuohin Okinkin-ikpe. 23 Kę iyu wū obodo Kapanom, wę siko d’e busi i elu-igwee? Mba, wę jenkō d’e wetu i si alị-mmōn. Makęni, omęni ime *ęje-alị* ahun wū Sodom kę wę nọ run okęn orun-atumęnya ndi wę run ime i, nke o mę ni o hụ a d’e ru tanni. 24 M rị nwan a gwa i, nke Sodom k’a ka nke i mma Uhuohin Okinkin-ikpe!”

*Bia Ni D’e Kunrun MNi Onu Zu Iken
 (Luk 10.21-22)*

25 Oęen hụ, Jizosị nọ sị, “M rị e kele i Baba, Onyę nwon elu-igwee lę uwa, makęni i zuemęni ndi marin ihien lę ndi nwe uche ihien ndini, wę ę ghoşị umu-ndu. 26 Eghęę Baba, ęnina k’o don sọ i.” 27 “Nędi m e buguo ihien ile che m ęka. O nwonnị onyę owule marin Nwa wezuka Chuku-Nędi; o nwonnị onyę owule marin Chuku-Nędi wezuka Nwa, lęzi onyę owule Nwa cho n’o mę ę n’o marin Chuku-Nędi.

28 Bja ni d’e kunrun m, unū ndi ndun guu, ndi bu ibu nyinni, m jenkō d’e ye unū izu-iken. 29 Yiri ni agbun m—yoku m*, unū a mwarin m; makęni m wū onyę rị juu, hụn e welua enwen ę alị ime obi. Onu mę ę, umę-ndun unu e zu iken. 30 Agbun yoku m† a ra kenren, ibu m’e buye ihjan ara nyin.”

Isi Nke Mmēbūo

*Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken
 (Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)*

1 Oęen hụ, o ru Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosị ghafeko ugbo wę kun oka-witi; ęgun hụ a gun umu-azuun a, ‘ya wę nọ ghorima oka-witi a ta. 2 Oęen ndi Itu-Farisi gi hun ihenni, wę nọ sị a, “Y’a hun a, umu-azuun i e męmęle ihien iwu sị w’e męle Uhuohin Izu-iken.”

3 O nọ sị wę, “Unu e ke guntu ihien Defidi mę oęen ęgun gi rị a gun ‘ya lę ndi ‘ya lę wę wi?’ 4 K’o don banye ulo Osolobue, ri brędi-nsọ ahun w’e bupuhani Osolobue, hun iwu sị n’o furuni ni iya mōbu ndi ya lę wę wi rị ę, ni ndi nchụ-ęjan sọ* e ri ę?” 5 “Ra onu e ke guntu ime iwu k’o don wuru ni, o ru Uhuohin Izu-iken, ndi nchụ-ęjan rị a run orun ime Ulo-nsọ a dan iwu Izu-iken† bu ikpe amanị wę?”

6 M rị nwan a gwa unu ni ihien ka Ulo-nsọ rị ebeni! 7 Omęni unu te marin alị okuni: ‘M cho omiken ęle ichụ-ęjan‡, onu e ke gha a ma onyę nwonlęni ihien o mę ikpe. 8 Makęni, mmę wū Nwa nke Ihjan kę oku Uhuohin Izu-iken rị ęka.”

*Okęnyę Eka Ohu Nwunhụn
 (Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)*

9 Jesu nọ gha ebahun pu, banye ulo-ofufe wę. 10 O nwon okęnyę ęka ohu nwunhụn rị ebęhụ. Ndi-Itu-Farisi ndi hụ choko ihien w’e gi ma Jesu ikpe, wę nọ ju a utaa, sị, “Iwu kweriogho ni wę zuo ndi emu rị a kụ Uhuohin Izu-iken?” 11 O nọ sị wę, “Omęni onyę ohu ime onu nwon atunrun ohu sọ, ni atunrun hụ a danban ime olu Uhuohin Izu-iken, o zuko ęka ye ę, wępuha? 12 Bū ihjan ka mkpa oda-oda kari atunrun. ‘Ya wū, iwu e kweriogho ni w’e mę ihien rị mma Uhuohin Izu-iken.’ 13 ‘Ya o nọ sị okęnyę hụ, “Tinpu ęka i.” O tinpu a, o nọ rị mma kę hun-ębo. 14 Kanị, ndi Itu-Farisi ahun nọ pu d’e ri n’ę ngo kę wę siko d’a don gbu ę.

Odibo Osolobue Hori

* **Isi Nke Mmanaj:**29 Griki: Yiri ni yoku m. Yoku wū ihien wę gi e kęngbama efin ębūo wę gi a run orun-ugbo keni wę saęka jęn ahanmahan. † **Isi Nke Mmanaj:**30 Griki: yoku m * **Isi Nke Mmēbūo:**4 1 Samuęlu 21.1-6 † **Isi Nke Mmēbūo:**5 ghahani jrun orun Ulo-nsọ Uhuohin Izu-iken ‡ **Isi Nke Mmēbūo:**7 Hosaya 6.6 k’o rị

¹⁵ Ogen Jizọsị gi marin ihien ndi Itu-Farisi ahun romẹ, o no gha ebahun pu, ndi bu oda no sonme e, o no zuocharin we ile. ¹⁶ O no do we eka ntin w'a nile ihian marin ni iya ro. ¹⁷ Onwan wu igi mezu ihien Osolobue gi onye-amuma wu Azaya ku, si,

¹⁸ "Lede odibo m, hun m hori; ezi odibo m ro; ihien e a suka m.

M jenko d'e bu Mmon-nsọ m kwasia; o jenko d'a ghosị ndi alị ndi ozo ile ri uwa ezigbo enen.

¹⁹ O dokọ ndondo mobu yi oro; o nwonni onye siko d'a nu olu e ogbara-ogbe.

²⁰ O kpagipuko effia-ridi ri a kpagini mobu tinyunpu ukpe ri e tinyunni, d'e ru ni o ye ezi-omume mmeri.

²¹ Ndi alị ndi ozo ile jenko d'e gide efan a nwon olil'anya."

Jizọsị Lẹ Bezibo

²² "Ya we no wehen'e onye eje-mmon ri ime e, hun o meni a ra legha uzo, a ra ku oku. O no zuo a, onye enya-mpin odin hu no kume oku, hunma uzo. ²³ O no tugenme igunrun hu enya, we no si, "Onwan wude nwan Nwa Defidi ra?" ²⁴ Kanị ogen ndi Itu-Farisi gi nu a, we no si, "Iken Bezibo, onye-isi eje-mmon ile, ke okennyeni gihu a chupu eje-mmon."

²⁵ Jizọsị a maringuo ihien we ri e ro ime obi we, o no si, "O nwonni alị-eze owule kebeni hun we jenkoleni d'a la iwi; o nwonni obodo mobu ikpun-ulo kebeni hun siko d'a toni. ²⁶ Omele Ekwensu ri a chupu Ekwensu, o kebugo enwen e. Nani ke alị-eze e e don nwan to? ²⁷ Omeni iken Bezibo ke m gi a chupu eje-mmon, iken onye ke ndi nke unu gi a chupu we? 'Ya wu, uwe jenko d'a ma onu ikpe. ²⁸ Kanị, omeni iken Mmon-nsọ Osolobue ke m gi a chupu eje-mmon, 'ya wu ni Alị-eze Osolobue e ruguole ebe unu ri. ²⁹ Nani ke ihian e don saeka banhan iwe diken, kwari ibu e, mmani o bu uzo kenmeگو a? Egehe, o kenmeگو a k'o no saeka kwari ihien ri iwe e.

³⁰ Onye owule hun rileni azuun nke m ri a lusun m ogun; onye owule hun ghaleni e son m e kponkome ri e kponyia. ³¹ M ri nwan a gwa unu ni we jenko d'a gbaghari ihian njo owule, gbaghari we aru owule we ku, kanị agbaghariko we onye ku aru banyeni Mmon-nsọ. ³² We jenko d'a gbaghari onye owule kuja oku mme wu Nwa nke Ihian; kanị, agbaghariko we onye kuja oku Mmon-nsọ, agbaghariko w'a ke ogenni ke ogen lalani."

Osisi Lẹ Mkpuru A

³³ "Meme osisi n'o ri mma, mkpuru a jenko d'a ri mma; meme osisi n'o jo njo, mkpuru a siko d'a jo njo—makeni mkpuru osisi ke we gi a marin a. ³⁴ Igunrun agwo! Nani ke unu a don saeka ku ihien ri mma ebe onu wu ndi-njo? Ihien jun ihian ime obi y'a gha a onu a puha. ³⁵ Ezigbo ihian, a gha ihien ri mma ri a ime e wepuha ihien oma, kanị eje-ihian a gha eje-ihien ri a ime e wepuha eje-ihien. ³⁶ M ri a gwa unu n'o ru Uhuohin Ichin-ikpe, ihian jenko d'a za ajaju banyeni oku ile nwonleni isi hun we ku. ³⁷ Makeni we jenko d'e gi ihien i ku ma i ikpe, gizikwo ihien i ku si ni ikpe a mani i."

A Si We Jesu Ghosị We Ahima Pu-ichen

³⁸ "Ya ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi no si Jesu, "Onye-nkuzi, enyi cho ni ghosị enyi ahima pu-ichen hun gha eka Osolobue bia." ³⁹ Kanị o no si we, "Eje-agbo enya rileni uzo ohu si we ghosị we ahima! Kale, o nwonni ahima we jenko d'a ghosị we wezuka ihien me onye-amuma wu Jona: ⁴⁰ erira Jona don nodi ime efo azun hu hi-ogbe akpu-uhuohin eto ke mme wu Nwa nke Ihian siko d'a nodi ime alị akpu-uhuohin eto.

⁴¹ Ndi Ninive jenko d'a puha osheri Ogen Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri, makeni e rogharigho we ogen Jona gi zi we ozi Osolobue—bu ihien ka Jona ri ebeni!

⁴² Eze-okpoho alị Shiba, alị hu ri azuun ndidan-mirin, jenko d'a puha osheri Ogen Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri. Makeni, o gha alị tegbu enwen e bia d'e gon amamihien Solomonu ntin; ka lee nwan, ihien ka Solomonu ri ebeni!"

Ihien E Wekihen Eje-mmon We Chupuguu

(Luk 11.24-26)

⁴³ "Eje-mmon gha ime ihian pu, o ghasonme ebe mirin rileni, a cho ebe o siko d'a no zu iken. Omeni o hunni, ⁴⁴ o jenko d'a si enwen e, 'M siko d'e kin-azuun iwe m hun m gha puha.' O bia, hun a ni o nwonni ihien rin'a, ni a zachanringuo w'a, donzicharin a, ⁴⁵ o jen d'e wehe eje-mmon esa ozo hun ka ya le enwen e njo, 'ya le we a wi banye ebehu d'e biri. Onodi ikpazuun onye hu a ka njo kari nke mbu. Erira k'o jenko d'a rizikwo ni ndi eje-agboni."

Nne Lẹ Umune Jizọsị

(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)

⁴⁶ Ogen Jizọsị gi ri a gwa igunrun hu oku, nne e le umune-e-ikenny e no bia d'e turu ihun ezi, a cho ni we gwa a oku. [⁴⁷ Ya ke onye ohu no si, "Lee, nne i le umune i ikenny e turu ihun ezi, we cho ni we gwa i oku."] ⁴⁸ Kanị, o no za onye hu gwa n'a, si, "Onye wu nne m? Elee ndi wu umune-m-ikenny e?" ⁴⁹ O no zin umu-azuun a eka, si, "Ndin ri ebeni wu nne

m lē umunē-m-ikēnyē. ⁵⁰ Makēni onyē ọwūlē hūn e mē uche Nēdi m hūn rī elu-igwee wū nwēnē-m-okēnyē lē nwēnē-m-okpoho lē nnē m.”

Isi Nke Mmēto

Ilu Jesu Gi Onyē-ugbo Ta

(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Ụhūọhīn hū, Jizōsī nọ gha imē ụlọ pū, jēn d'a nọdī alī mkpēnren mirin Galili. ² Igunrun hi-ogbe nọ fihunmē ẹ, hūn wū nī ọ nọ banye imē ụgbọ, nọdī alī, igunrun hū ile nọ turu mkpēnren mirin. ³ Ọ nọ gi ilu gwa wē ihien bu ọda, sī, “Gon ni ntin! O nwē onyē-ugbo jēn d'a gha mkpuru imē ụgbọ.

⁴ Ogen o gi rī a gha a, mkpuru ndi hū imē wē a danye okp'uzo, nnunū nọ bīa d'e ripū wē. ⁵ Mkpuru ndi ọzọ a danye alī-omuma ebe ejan rileni ọda, pu ozigbo makelē ejan arī a ọda. ⁶ Kanī, ogen anwun gi wa, ọ ma wē, wē nọ shinwun, makēni enwon wē nkpogun. ⁷ Mkpuru ndi ọzọ a danye ebe ogun rī, ogun ndi hū nọ sue, dūngbu wē. ⁸ Mkpuru ndi ọzọ a danye alī rī mma, mī mkpuru; ndi hū imē wē a mī ụzọ ogun isen, ndi hū ụzọ ogun eto, ndi hū iri kwasī ogun.

⁹ Onyē nwon ntin 'ya nū.”

Ihien Haīn Jesu Gi A Tasonmē Ilu

(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ya kē umū-azūun Jizōsī nọ bīa d'e kunrun ẹ, sī, “Kī haīn i gi e gi ilu a gwa wē oku?”

¹¹ Ọ nọ za wē, sī, “E yeguo wē unū oghere onū e gi marin ihien-mini risonmē Alī-eze elu-igwee, kanī eyeni wē wē. ¹² Makēni onyē hūn nwonnī kē wē jenkō d'e yechei, kēni o nwē mmagi-mmagi; kanī onyē hūn nwonnī, wē k'a napū a hūn o nwēde.” ¹³ “Ihien haīn m gi e gi ilu a gwa wē oku wū nī wē rī e lee ilee, kanī a rī w'a hūn ụzọ; w'e gon ntin, kanī a rī w'a nū, a rī w'a ghōha. ¹⁴ Ihien onyē-amuma wū Azaya ku e meguo ebe wē rī—Azaya sī,

'Nke esi,

onū jenkō d'a nū,

kālē o nwonnī ogen unū e gi ghōha;

unū jenkō d'e lee ilee,

kanī o nwonnī ogen unū e gi legha ụzọ, ¹⁵ makēni ndinī a ra ghōha,

ntin wē a kpokinguo,

a nyunmaguo wē enya,

amamgbe w'e gi enya wē legha ụzọ, gi ntin wē nū ihien,

gi uche wē ghōha,

gbehutō d'e kunrun m,

a gbaghari m wē njo wē—ya kē Osolobue ku.’ ”

¹⁶ “Kanī, wē gozi enya onū agozi, 'ya haīn wē gi rī a hūn ụzọ; wē gozizikwō ntin unū agozi, 'ya haīn wē gi rī a nū ihien. ¹⁷ Ezioku kē m rī a gwa unū, ndi-amuma bu ọda lē ndi bu ọda hūn mē ihien Chuku cho e te choguo nī wē hūn ihien onū rī a hūn, kanī a hūmī w'a; a choguozi wē nī wē nū ihien unū rī a nū, kanī anunī w'a.”

Ihien Jesu Gi Ilu Onyē-ugbo Hū Kuzi

(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ “Nū nī nwan nkowa ilu hū m gi onyē-ugbo ta: ¹⁹ Ogen ihian gi nū oku Alī-eze bū ọ ghōhan'a, Eje-onyē hū a bīa, ọ junarin a ihien wē kunye imē obi ẹ. Onwan wū hūn wē kunye okp'uzo. ²⁰ Hūn danye alī-omuma wū onyē hū hūn nū oku hū, gi ighoghō nabanhan a ozigbo. ²¹ Kanī, makēni onyē hū e nwē nkpogun, ọ tohū ekere. Ogen nsongbu mobū ukpokpo e gi bīa makē oku hū, ọ danpū ozigbo. ²² Hūn wē kunye imē ogun wū onyē hū hūn nū oku hū, kanī uhue ihien ụwanī lē ihien olī! enya akū-lē-uba ụwanī a kpangbu oku hū, ọ mīnī mkpuru. ²³ Kanī, mkpuru wē kunye alī rī mma wū ndi hū hūn nū oku hū, ghōha a, mī mkpuru ezie-ezie: ndi hū imē wē a mī ụzọ ogun-isen, ndi hū a mī ụzọ ogun-eto, ndi hū a mī ụzọ iri-kwasī-ogun.”

Ilu Jesu Gi Ata-witi Ta

²⁴ Ọ nọ ta nī wē ilu ọzọ, sī,

“Alī-eze elu-igwee rīkē ebe ihian nọ kūn mkpuru rī mma imē ụgbọ ẹ. ²⁵ Kanī, ebe ihian rī uran, enenren nọ bīa d'a kūn ata-witi ye imē ọka-witi ndi hū pū. ²⁶ Ogen ihien-ugbo ndinī gi nwan suegū, mīma mkpuru, ata-witi ndi hū nozikwō pūha.

²⁷ 'Ya ndi idibo ahun nọ bīa d'e kunrun onyē hū nwē ụgbọ, sī a, 'Di-okpa, ẹlē mkpuru rī mma k'ī kunye imē ụgbọ i? Nanī kē ata-witi don banzi a?'

²⁸ Ọ nọ sī wē, 'Onyē-iwe mē ihienni.'

Ndi idibo ndi hū nọ sī a, 'Nī enyi jēn nwan d'e huepu ata-witi ndi hū?'

²⁹ Kanj ọ nọ si, 'Mba, amamgbe ọnu e huepu 'ya lę oka-witi. ³⁰ Hapu ni wę ebųo ni wę suegbamę d'e ru oęen wę gi e be oka-witi. O ru oęen wę gi e be oka-witi, a si m ndi jęnkọ d'e be n'e, "Bu ni uto huepu ata-witi kęnmęsonmę wę ukun-ukun d'a dụn okun, unu e bepụha oka-witi buche ebe m'e buche ihien-ugbo." ' "

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta
(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ Ọ nọ ta ni wę ilu ọzo, si, "Ali-eze elu-igwee nọ kę akpuru mostadi ohu hun onye ohu weri, kunye ime ugbo e. ³² Iya kachanrin ntin ime mkpuru ile, kanj o suegu, 'ya kachanrin ogbe e hi ime ihien-akunkun ndi hun hikeleni, o hande kę osisi, nke wu ni nnunu a bia d'a kpa ekwu e ye agalaba a."

Ilu Jesu Gi Yisti Ta
(Luk 13.20-21)

³³ Ọ nọ ta ni wę ilu ọzo, si, "Ali-eze elu-igwee rike yisti bredi gi a fu hun okpoho ohu gi gwogbama flawa wę gi e shi bredi hun k'e jun ihien nọkę adana eto d'e ru n'ọ ghagbari flawa hu ile."

Ihien Hain Jizosi Gi E Gi Ilu A kuzi
(Mak 4.33-34)

³⁴ Jizosi gi ilu gwa igunrun hu ihien ndini ile. O nwonni ihien o gileni ilu gwa wę. ³⁵ Onwan wu igi mezu ihien onye-amuma ku, si, "M jenkọ d'a shiapu onu m e gi ilu e ku, m jenkọ d'a gha e ku ihien zuerini kete w'a tunle iyeto uwa."

Jizosi A Kowa Ilu Ata-witi Hu

³⁶ Ya o nọ na igunrun hu to si ime ulo. Umụ-azun a nọ bia d'e kunrun e, si a, "Kowa ni enyi ilu ata-witi hu wę kunye ime ugbo." ³⁷ Ọ nọ za, si, "Onye hu kun mkpuru ri mma wu Nwa nke Ihian. ³⁸ Ugbo hu wu uwa; mkpuru hu hun ri mma wu umu Ali-eze; ata-witi hu wu umu Eje-onye hu. ³⁹ Eienren ahun kun ata-witi ndi hu wu Ekwensu; oęen hu wę jenkọ d'e gi gho ihien-ugbo hu wu ogugu oęenni; ndi ahun jenkọ d'a ghon'a wu ndi mmọn-ozu.

⁴⁰ Kę wę don huepu ata-witi ndi hu, wegbama wę dun okun, erira k'o jenkọ d'a ri ogugu-ogęn. ⁴¹ Nwa nke Ihian jenkọ d'e zi ndi mmọn-ozu e. Wę jenkọ d'e kponpu ihien owule e buhe njo lę ndi ile e mę eje-ihien ime Ali-eze e, ⁴² tu wę ye okęn okun hu. Ebehu, ihian jenkọ d'a ri a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze. ⁴³ Oęen hu, ndi ezi-omumę k'e timę kę enya-anwun ime Ali-eze Nedi wę. Onye hun nwon ntin 'ya nu."

Ilu Ndi Jesu Gi Ihien Ri Oken-mkpa Zuerini Ta

⁴⁴ "Ali-eze elu-igwee ri kę ihien ri oken-mkpa zueri ime ugbo, hun onye ohu hun, zuemezi e, gi ighogho jen d'e rechanrin ihien ile o nwon, bia d'e nonrin ali hu."

⁴⁵ "Ozozi, Ali-eze elu-igwee nọ kę ebe onye-afia ri a chosonmę ihien ri mkpa a koni. ⁴⁶ Ogen o gi hun hun a kokenmeni rigbu enwen e mkpa, o nọ jen, rechanrin ihien ile o nwe, bia d'e nonrin e."

Ilu Jesu Gi Oga Ta

⁴⁷ "Ozozi, Ali-eze elu-igwee rike oga wę tuye ime ohimin, o nọ nwundon udi azun ile ri ichen-ichen. ⁴⁸ Oęen o gi jun, wę nọ dokpunpuha a mkpenren mirin; ya wę nọ nodi ali, hopuha ndi ri mma, buche ime ukpali, kpon ndi rileni mma tuhu. ⁴⁹ Erira k'o jenkọ d'a ri o ru ogugu-ogęn. Ndi mmọn-ozu jenkọ d'a puha, hopu ndi-njo ebe ndi-oma ri, ⁵⁰ kpon wę ye okęn okun hu. Ebehu, ihian jenkọ d'a ri a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze."

Ezioku Nke Ohun Le Nke Akan

⁵¹ Jizosi nọ ju, si, "Onu a ghotaguo ihien ndini ile?" Wę nọ si a, "Egheę." ⁵² Ọ nọ si wę, "Ya wu ni onye nkuzi Iwu owule wę zun make Ali-eze elu-igwee nọkę onye nwon ulo, hun gha ebe o donmę ihien e wefua kę ihien ohun kę ihien akan."

Aju We Jizosi Ime Nazareti
(Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Oęen Jizosi gi taguu ilu ndini wę, o nọ gha ebahun pu, ⁵⁴ si obodo e. Ọ nọ kuzimę wę ime ulo-ofufe wę, hun wu ni nkuzi e nọ tu wę enya, wę nọ si, "Elebe kę okennyeni nọ nwehen amamihienni lę orun-atumęnya ndini o ri a run? ⁵⁵ Ele nwa Kapinta wu onwan? Efan nne e ele Meri? Ele Jemisi lę Josefụ lę Sajmonu lę Judasi wu umunę-e-ikennyę? ⁵⁶ Ele enyi lę umunę-e-ikpoho ri ebeni? Elebe kę okennyeni gha nwehen ihien ndini ile?" ⁵⁷ Ya wę nọ wemę n'e iwe.

Jizọsị nọ sị wẹ, “W'a gbaye onyẹ-amụma agbaye ebe ile mmanị ime alị a lẹ ezi-lẹ-ulo a.” ⁵⁸ O rụnni ọrụn-atụmęnya bu ọda ebęhụ makęni ekwerini ni w'ę.

Isi Nke Mmę̀nọ

Ọnwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

(Mak 6.14-21; Luk 9.7-9)

¹ Ogen hu, Herodu hun ri a ki Galili no nu ihien Jizosi ri e me, ² o no si ndi idibo e, “Onyeni wu Jonu hun e me mirin-Chuku. O ghaguo onwun lihi, 'ya hain o gi nwon iken o gi e me ihien ndini.”

³ Herodu ku erira makeni Herodu nwunrun Jonu, ken e egbun, bu e che ime ulo-ngan make ufiri Herodiasị nwunye nwenę e wu Filipu, ⁴ makele o teguo Jonu gwama a, si, “Iwu ekwerikwoni n'i siko d'a lu a.” ⁵ O te cho n'o gbu Jonu, kale egun ihien ndi alị k'e me anin'a makeni wẹ weri Jonu rike onyẹ-amụma.

⁶ Kanị, o ru uhohin hu wẹ gi a nyanhan omumu Herodu, nwa-okpoho Herodiasị mu no tenni wẹ egu, efo no suo Herodu usuo, ⁷ hun wu ni Herodu no kwe e nkwa, kun iyi, n'o siko d'e y'e ihien owule o cho.

⁸ Nne e no dunye e, o no si Herodu, “Gi afereni ye m isi Jonu hun e me mirin-Chuku.”

⁹ O no fu eze, kanị o no gi ifiri iyi o kun lẹ ndi obia a si wẹ ye nwata-okpoho hu 'ya. ¹⁰ O no zi wẹ, wẹ no jen d'e bepụ Jonu isi ime ulo-ngan. ¹¹ Wẹ no gi eferę buhe e, wẹ ye nwata-okpoho hu, o no w'e jenni nne e.

¹² Umụ-azuun Jonu no bia, buru ehụ a li, jen d'a gwa Jizosi.

Jizosi E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri

(Mak 6.30-34; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

¹³ Ogen Jizosi gi nu onwan, ya suo no gi ugbo-mirin gha ebęhụ pu, si ebe ihian rileni. Kanị ogen ndi ri ebahun gi nu n'o puguo, wẹ no gi ukụ gha ime obodo ndi hu sonme e. ¹⁴ Ogen o gi ru mkpenren mirin, o no hun igunrun hi-ogbe. O no me omiken wẹ, zuo ndi emu ri a ku.

¹⁵ O ru ogen enyasi, umu-azuun a no bia d'e kunrun e, si, “O nwonni onyẹ bi ebeni, bu eki e gigu. Si igunrunni la, ni wẹ jen ime obodo ndi me ekere-ekere risonme ebeni d'e nonrinsomę ihien-oriri.”

¹⁶ Jizosi no si, “Ele hun w'e gi lama; ye ni wẹ ihien-oriri.” ¹⁷ Wẹ no si a, “Ogbe bredi isen lẹ azun ebuo suo ke enyi nwon ebeni.” ¹⁸ O no si wẹ, “Wehe ni ni m wẹ.”

¹⁹ “Ya o no si igunrun hu nodi alị enu irurie ri ebahun. O no weri ogbe bredi isen hu lẹ azun ebuo hu, lee enya elu-igwee, ye ekele, bebe bredi ndi hu ye umu-azuun, wẹ no ye igunrun hu. ²⁰ Wẹ ile no rijunchanrin efo. 'Ya wẹ no tutukome ifunfun e hoduni, o jun ukpalị mmębuo.

²¹ Ndi hun ri bredini wu ihien nọkẹ ikennyę ọgun-iri kwasị nnu-mmębuo*, wezuka ikpoho lẹ umuęka.

Jizosi Lẹ Pita E Jen Ijen Elu Mirin

(Mak 6.45-52; Jon 6.15-21)

²² “Ya Jizosi no si umu-azuun a banye ime ugbo-mirin buru n'e uzo jenme azuun hun-ębo. 'Ya lẹ enwen e no nodi gbashia igunrun hu. ²³ O gbashia gu wẹ, 'ya suo no nyinrin ugu d'e me ekpere. O ru ogen enyasi, 'ya suo hu ebęhụ. ²⁴ Kanị, ugbo-mirin hu e jenteguo ogen hu, ebiri-mirin hu e ti ugbo hu, e tiki e azuun-makeni ufere ri a gha ihun e fehe. ²⁵ O ru uzo-utuntun biribiri, Jesu no jehen ijen elu mirin Galili hu d'e kunrun wẹ. ²⁶ Ogen umu-azuun a gi hun a k'o jena ijen elu mirin hu, 'ya egun no tuma wẹ. Wẹ no si, “Onyẹ-mmọn ro!” Wẹ no gi egun yi oro. ²⁷ Kanị, o no kuyen wẹ oku ozigbo, si, “Kwondon ni obi umu, mmę ro, atule ni egun.”

²⁸ Pita no si a, “Di-nwonni-enyi, owule iyu ro, si m bia d'e kunrun i elu mirin.” ²⁹ Jesu no si a, “Bia.” “Ya Pita no gha ime ugbo-mirin hu puha, jenme ijen elu mirin, buruko Jizosi.

³⁰ Ogen o gi hun oken ufere hu, egun no bia a, o no rubanma ime mirin. Ya o no yi oro, si, “Di-nwonni-enyi, zuopuha mi!” ³¹ Jizosi no tinpu eka ozigbo kwondon e, si, “Onyẹ okukwenta! Ki hain i gi nwon obi-ębuo?” ³² Ogen wẹ gi banye ime ugbo-mirin hu, oken ufere hu no kusị. ³³ Ndi hun ri ime ugbo-mirin hu no gbu n'e oseku, si, “Ezioku-ezioku, iyu wu Nwa Osolobue.”

Jizosi A Zuo Ndi Emu Ime Obodo Genesareti

(Mak 6.53-56)

³⁴ Ogen wẹ gi fetugum mirin, wẹ no puha obodo Genesareti. ³⁵ Ogen ndi obodo hu gi marin ni Jesu ro, wẹ no zi ozi ghagbari egbere hu ile, wehesonmen'e ke wẹ han emu ri a ku. ³⁶ Wẹ no rjo a ni wẹ metude ntin ewuru e eka; ke wẹ han metun'a no dinhin.

* **Isi Nke Mmę̀nọ:21** ikennyę nnu-uku isen

Isi Nke Mmisen

Odinali Ndi-akan

(Mak 7.1-13)

¹ 'Ya ndi itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu no gha Jerusalem bia d'e kunrun Jizosi, si a, ² "Ki hañ umu-azuun i gileni a gbaye odinali ndi nedi enyi kan? W'a ra kwọ eka we kebe ri ihien-oriri." ³ O no za we, si, "Ki hañ onu gi a dan iwu Osolobue keni unu kwadon odinali onu?" ⁴ Makeni Osolobue ye iwu, si, 'Gbaye nedi i le nne i,' sizi, 'Onye owule kuja oku nedi e mobu nne e, we k'e gburiri onye ahun.' ⁵ Kanj unu si, 'Onye si nedi e mobu nne e, "E weguo m ihien nke m'e ye i ye Osolobue oyiye," o rizini mkpa n'o gi ihien o nwe gbaye nedi e mobu nne e.' ⁶ 'Ya wu, onu e gi ifiri odinali unu e me oku Osolobue a wuru ihien la iwi. ⁷ Ndi ihunna ke unu wu! Amuma Azaya bu banyeni unu wu ezioku! Azaya si ni Osolobue si,

⁸ 'Onun-ire suo ke ndini gi

a gbaye m,

obi we e teke ebe m ri.

⁹ We ri e fe m mmaka,

ihien w'a kuzi

wu odinali ihian mmaka tume.' "

Ihien Ndi Hun E Meru Ihian

(Mak 7.14-23)

¹⁰ Jesu no kpozunhan igunrun hu ebe o ri, si we, "Gon ni ntin; ghotu ni! ¹¹ Ele ihien banye ihian onu e meru a, kanj ihien gha onu puha, 'ya e meru ihian." ¹² 'Ya umu-azuun a no bia d'e kunrun e, si a, "Y'a maringho ni iwe we ndi itu-Farisi ogen we gi nu ihien ni i ku?"

¹³ O no za, si, "We jenkọ d'e huepu ihien owule Nedi m ri elu-igwee kunleni. ¹⁴ Hatu ni we, we wu ndi-ndu hun enya kpu ishi—owuni onye enya-ishi e du onye enya-ishi, we ebuo jenkọ d'a danye ime olu." ¹⁵ Ya Pita no si a, "Kowa ni enyi ilu nei."

¹⁶ 'Ya o no si, "Onu nwen e ke ghotakwo nwan? ¹⁷ Unu a hun n'a ni ihien owule banye onu e si efo, gha erira shi mgbugbu-nsin? ¹⁸ Kanj ihien gha onu faha gha obi ihian puha—iya wu ihien e meru ihian. ¹⁹ Makeni ime obi ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, igbu-ochu, ina-nwunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, mgba-nzuzue, izun-ohin, ishia eri-ntu le nkuto. ²⁰ Ihien ndini we nwe e meru ihian. Kanj, igi eka we kwoleni ri ihien-oriri ara meru ihian."

Okukwe Okpoho Ohu Nwa A Nwon Nsongbu

(Mak 7.24-30)

²¹ Jizosi no gha ebahu pu, si egberẹ Taya-le-Sidonu. ²² Ogen hu hura, okpoho onye ali hu wu Kena hun gha egberẹ ahun bia no puha, yime oro, a si, "Euu Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi, me omiken m, eje-mmom ri ime nwa-m-okpoho, o ri e songbu e oda-oda." ²³ Kanj Jesu azan'a kaka. Umu-azuun no bia, ri o a, si, "Gwa a lama, makeni o ri e yison enyi oro."

²⁴ Jesu no si, "We zi m d'e kunrun atunrun Izrelu huni suo."

²⁵ 'Ya ke okpoho hu no bia, sekpu ali ihun e, si, "Di-nwonni-enyi, ye ni m eka."

²⁶ Jesu no si, "O rinj mma ni we tu bredi umueka ye ni nkite."

²⁷ Okpoho hu no si a, "Eghe e Di-nwonni-enyi, kanj, ke nkite e ri ifunfun gha ebe ndi nwonni we ri e ri ihien-oriri a dan."

²⁸ 'Ya Jizosi no si, "Euu okpoho, okukwe i e hike ogbe! 'Ya ri ni i k'i don cho." Nwa a hu no dinhin ozigbo.

Jizosi A Zuo Ndi Bu Oda

²⁹ Jizosi no gha ebahun pu, si mkpenren "Ohimin" Galili. O no nyinrin enu oke, nodi ali ebahun. ³⁰ We hu e huhe d'e kunrun e, e wehe n'e ndi nguro, ndi oro, ndi enya-ishi, ndi odin le imerinme ndi ozo—e bu we a to uku a. O no zuo we, ³¹ nke wu ni o tu igunrun hu enya ke we don ri a hun ebe ndi odin ri e ku oku, ndi oro e zuzi oke, ndi nguro e jenme ijen, ndi enya-ishi a hunma uzo, we no ja Osolobue Izrelu mma.

Jizosi E Yezi Igunrun Ozọ Hi-ogbe Ihien-oriri

(Mak 8.1-10)

³² 'Ya Jizosi no kpozunhan umu-azuun a ebe o ri, si, "Omiken igunrunni ri e me m, makeni mme le we a nopuguo akp'ohin eto, kale ihien we siko d'e ri a ri a, bu a choni m ni we bu egun la, amangbe w'a dantsonme uzo."

³³ Umu-azuun a no ju a, si, "Elebe ke enyi jenkọ d'a no wehe bredi k'e zu igunrunni ri ime atụ ebeni?" ³⁴ Jizosi no si we, "Ogbe ole ke unu gi?" We no si a, "Ogbe esa le azun me kirikiri buleni oda."

³⁵ O no si igunrun hu nodi akpakali. ³⁶ O no weri ogbe esa hu le azun ndi hu; o yeguu ekele, o no bebe we ye umu-azuun a. Umu-azuun a no we we ye igunrun hu.

³⁷ We ile no rijunchanrin efo: we no tutukome ifunfun e hoduni, o jun ukpali esa.

³⁸ Ndị hụn ri ihien-oririni wu ikennyē nnu-iri, wezụkadē ikpoho lē ụmụēka.

³⁹ Jesu a gbashiaguū igunrun hụ, ọ nọ banye ụgbō-mirin si egberē Magadanị hūn wu Mag'dala.

Isi Nke Mmisin

A Sị Wē Jizosị Ghosị Wē Ahịma

(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Ndị Itu-Farisi lē ndị Itu-Sadusi nọ bịa d'e kunrun Jesu, lele ẹ, sị a ghosị wē ahịma gha elu-igwee bịa.

² Ọ nọ za wē, sị, “O ru ogen enyasi, onu sị, ‘Uhuohin siko d'a ri mma, maka ni igwere fon efon.’

³ Utuntun, unu sị, ‘Mirin jenko d'e zue tanị maka ni igwere efonni.’ Onu marin ke wē don e gi igwere a kowa ihien jenko d'e meni, kale unu ara s'eka a kowa ihien ihien ri e me ogenni ri a ghosi.

⁴ Eje-agbo enya rileni ụzọ ohu ri a cho ahịma. Kanị, o nwonnị ahịma wē jenko d'a ghosị wē, wezuka ahịma ihien me onyē-amuma wu Jona.” Ọ nọ na wē to, gha ebēhu pu.

Yisti Ndị Itu-Farisi Lē Ndị Itu-Sadusi

(Mak 8.14-21)

⁵ Ogen umu-azuun a gi fetuguū mirin Galili, wē nọ hūn a nị a zolē wē brēdi. ⁶ Jizosị nọ sị wē, “Kpachanpu nị enya ebe yisti ndị Itu-Farisi lē ndị Itu-Sadusi ri.”

⁷ Wē nọ sị ibe wē, “Ọ ri e ku ihienni makelē enyi e wehēni brēdi.”

⁸ Ogen Jizosị gi marin ihien wē ri e ku, ọ nọ sị wē, “Kị onu ri e kuni nị unu e nwon brēdi? Euu, unu ndi okukwe nta! ⁹ Onu e k'e ghotakwo nwan? Unu anyanhanni ogbe brēdi isen hu mmadu ogun-iri kwasị nnu-mmēbuo ri lē ukpalị ole onu kpōnjun ihien wē rihodu? ¹⁰ Unu anyanhanni ogbe brēdi ẹsa mmadu nnu-iri ri lē ukpalị ole unu kpōnjun ihien wē rihodu? ¹¹ Kị hañ onu gilēni ghoha nị elē brēdi mmaka ke m ri e ku? Kpachanpu nị enya ebe yisti ndi Itu-Farisi lē ndi Itu-Sadusi ri!” ¹² Ya wē nọ ghoha nị elē yisti brēdi mmaka gi a fu k'ọ sị wē kpachanpu nị enya, kanị o gi ẹ e ku nkuzi ndi Itu-Farisi lē ndi Itu-Sadusi.

Pita E Ku Onyē Jizosị Wū

(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)

¹³ Ogen Jizosị gi banye egberē Sizerija-Filipi, ọ nọ ju umu-azuun a sị, “Onyē ke wē sị nị 'ya ke mmē wu Nwa nke Ihian wu?”

¹⁴ Wē nọ za, sị, “O nwē ndi sị Jonu hūn e me mirin-Chuku, ndi ozo sị Elaija, ndi ozo sị Jerimaya mōbu onyē ohu ime ndi-amuma mbu.”

¹⁵ Kanị ọ nọ sị wē, “Onyē ke unu sị nị 'ya ke m wu?”

¹⁶ Saimonu wu Pita nọ za, sị, “Yu wu Onyē Hụ Osolobue Tume, hūn wu Kraisti, Nwa Osolobue—Osolobue hū ri ndun.”

¹⁷ Jizosị nọ sị a, “Onyē wē gozi agozi k'i wu Saimonu nwa Jona*! Makeni elē ihian ghosị i ihienni, kama, Nedi m hūn ri elu-igwee ghosị i 'ya. ¹⁸ M ri a gwa i, i wu Pita†, m jenko d'a tun uka m ye elu omumanị, iken onwun a saeka meri ẹ. ¹⁹ M jenko d'e ye i isanhan Ali-eze elu-igwee: ihien owule i sị, 'Mba,' elu-ūwa elu-igwee siko d'a sị, 'Mba.' Ihien owule i sị, 'Eghē,' elu-ūwa, elu-igwee jenko d'a sị, 'Eghē.’ ”

²⁰ Ya Jizosị nọ dokenmē umu-azuun a ẹka-ntin, sị wē agwalē onyē owule nị 'ya wu Onyē Hụ Osolobue Tume wu Kraisti.

Jizosị E Ku Oku Afunfun O Siko D'a Ta Lē Onwun A

(Mak 8.31—9.1; Luk 9.22-27)

²¹ Gha ogen hū jēnme, Jizosị nọ gwama umu-azuun a, sị, “M jenko d'e jēnriri Jerusalem, ndi-isi lē ndi-isi nchū-egan lē ndi-nkuzi Iwu jenko d'e me m nị m ta afunfun bu oda. Wē jenko d'e gbu m, kanị, hūn m'ẹ akpu-uhuohin ẹto, Osolobue jenko d'a gha onwun weli m.”

²² Kanị Pita nọ weri ẹ si usuo, jugbo a, sị, “Di-nwonnị-enyi, Osolobue a ju; o nwonnị ogen ihienni e gi me i!”

²³ Kanị Jesu nọ gbēhuto, sị Pita, “Ekwensu, pu nị m! I ri a nokin m ụzọ, maka ni 'ya ri e ro nke Osolobue, nke ihian k'i ri e ro.”

²⁴ Ya Jizosị nọ sị umu-azuun a, “Onyē owule cho n'o son m, 'ya jukwo enwen ẹ, buru obe ẹ, sommē m. ²⁵ Makeni onyē owule cho n'o ghe isi, isi ẹ a to a, kanị onyē owule tuhu ndun a makē ufiri m jenko d'a hūn a. ²⁶ Eleerere k'ọ ban nị ihian e nwonchanringuū uwa ile, tuhu umē-ndun a? Kini ke ihian siko d'e gi gbari umē-ndun a?”

* **Isi Nke Mmisin:17** Jonu † **Isi Nke Mmisin:18** “Pita” wu “omuma” onu Griki.

27 “Egheę, Nwa nke Ihian le ndi mmõn-ozu e jenkõ d'a bja; o siko d'e gi õghõ Nedi e bja. Ogen hu, o jenkõ d'a ku onye õwule ugwo ihien o me. 28 M ri a gwa unu ezioku, o nwongho ndi ri ebeni hun jenkõleni d'a nwun d'e ru ni a hun we Nwa nke Ihian k'õ lala nõke Eze ki Ali-eze e.”

Isi Nke Mmisa

Jizõsi E Nwõnhuto
(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

1 Ogen akpu-uhõõhin isin gi ghafeguu, Jizõsi nõ weri Pita le Jemisi le Jonu nwene Jemisi, kiri we si elu-ugu jen elu õda-õda; 'ya le we suo wi. 2 Jesu nõ nõ id'ena we nwõnhuto: ihun e nõ nwunme rike enya-anwun, ewo o yi nõ henrin nke õchan, nwunme ke ukpe.

3 Idumuzi Mozili le Elajia nõ fõpuha ebe we ri, we le Jizõsi nõ kume oku.

4 Pita nõ si Jizõsi, “Di-nwõnni-nyu, õ huõghõ mma ni nyu ri ebeni. Omeni y'a chõghõ, m jenkõ d'e memẽ õdu etõ ebeni: ohu wu nke i, ohu wu nke Mozili, ohu wu nke Elajia.”

5 Ebe õ ri e ku ihienni, idumuzi, orukpu nwunchannõ nõ kpume we. Olu nõ gha ime orukpu ahun si, “Onwan wu ezi Nwa m; ihien e a suka m; gon n'e ntin!”

6 Ogen umu-azun Jesu ndi hu gi nu ihienni, oken egun nõ tuma we, we nõ dan ali, we ihun kpume ali. 7 Kanj Jizõsi nõ bja ebe we ri, metu we aka, si, “Lih ni, atule ni egun.” 8 Ogen we gi wesi enya elu, o nwõnzini onye we hun kari Jizõsi.

9 Ogen we gi gha elu-ugu hu hidanla, Jizõsi nõ do we aka-ntin, si, “Agwakwõle ni onye õwule ihienni õnu hun d'e ru ogen Osolobue e gi ghaguu õnwun weli mmẽ wu Nwa nke Ihian.”

10 Umu-azun nõ ju a, si, “Ki hain nwan ndi-nkuzi Iwu gi a si ni Elajia jenkõ d'e buriri uzo biaguu?”

11 O nõ za we, si, “Eziõ nõ ni Elajia jenkõ d'e bu'zo biaguu d'a kwademẽchanringuu ihien ile.

12 Kanj m ri a gwa unu ni Elajia a biaguo bu amarinni w'a, e me w'e ihien suo ni we. Erija ke mmẽ wu Nwa nke Ihian jenkõ nwan d'e gi ta afunfun aka we.” 13 Ya umu-azun a nõ ghõta ni Jonu hun e me mirin-Chuku k'õ ri e ku.

Jizõsi A Zuo Nwata Eje-mmõn Ri Ime E
(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)

14 Ogen we gi ru ebe igunrun hu ri, okennyẽ ohu nõ bja d'e kunrun Jizõsi, sekpu n'e ali, si, 15 “Di-õkpa, me omikẽn nwa-m-okennyẽ! Ibobo ri a ku a. O ri a ta oken afunfun; õ danyesonme ime õkun le ime mirin. 16 M wehe ni umu-azun i 'ya, kanj asanj we aka zuo a.” 17 Jesu nõ si, “Euu, agbõ nwõnleni okukwe! Agbõ zinleni?! Elee ogen ke m k'e sonru unu nõdi? Elee ogen k'e m k'e dinruni õnu?! Wehe ni ni m'e.” 18 Ya k'õ nõ jugbõ eje-mmõn hu, õ nõ gha ime nwata hu puha, nwata hu nõ dnhin ozigbo.

19 Ya umu-azun a nõ bja d'e kunrun e ebe 'ya suo ri, ju a, si, “Ki hain nyu gileni saeka chupu a?” 20 O nõ za we, si, “Makeni okukwe unu ehini. M ri a gwa unu ezioku, omeni õnu nwõn okukwe hun hande ke mkpuru mostadi, unu jenkõ d'a s'eka si uguni, 'Gha ebeni pu si ebahun! O jemmẽ. O nwõnni ihien jenkõ d'a kari unu aka! [21 Kanj uđini a ra pu wezuka ni we bu-õnu me ekpere.”]

Jizõsi E Kuzi Oku Onwun A
(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)

22 Ogen Jizõsi le umu-azun a gi zu ime Galili, Jizõsi nõ si we, “We jenkõ d'e we mmẽ wu Nwa nke Ihian che aka ihian, 23 we jenkõ d'e gbu m; hun m'e akp'õhin etõ, Osolobue e weli m.” Onwan nõ fukemwe we.

Iku Ugwo-isi Ulo-nsõ

24 Ogen we gi ru Kapanõm, ndi a na ugwo-isi Ulo-nsõ nõ jenburu Pita, si a, “Onye-nkuzi õnu ara kudẽ ugwo-isi* Ulo-nsõ ra?”

25 Pita nõ si, “O ku a ku.” Ogen o gi lua, Jizõsi nõ bu e uzo kupuha a, si a, “Sajmonu-o, k'i ro? Onye ke ndi-nze uwanj a na utu ichen-ichen w'a na? Umu we ra ndi õzõ?”

26 Ogen o gi si, “Ndi õzõ.”

Jizõsi nõ si a, “Ya wu ni umu we ara ku. 27 Kanj, amamgbe nyu e me ihien e se oku, shi mirin hu; y'a tuye ukpo i; y'e weri azun ibuzõ i siko d'e gbu-shiapu a õnu, i siko d'a hun akpuru eghe shekelu† ohu. Weri e ni gi e ku ugwo-isi mmẽ le 'yu.”

Isi Nke Mmisa

Onye Kacharinni ime Ali-eze Elu-igwee
(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

* **Isi Nke Mmisa:**24 ugwo-isi. Akpuru eghe w'a kpõ “drak'ma” ebua ke we gi a ku ugwo-isi Ulo-nsõni. † **Isi Nke Mmisa:**27 “Shekelu” wu drak'ma enõ.

¹ Ogen hụ, ụmụ-azụn Jizosị nọ bịa d'e kunrun Jizosị, sị, "Onye kachanrịn ime Alì-eze elu-igwee?" ² O nọ kpọ nwata ohu, bu ẹ che etintinnai wẹ, sị, ³ "M rị a gwa ụnụ ezioku, om̄eni ụnụ egbehutōnị, wurū ndi nọ kẹ ụmụeka, o nwōnni ogen ọnụ e gi banye Alì-eze elu-igwee. ⁴ Onye ọwulẹ welua enwen ẹ ali, wurū onye nọ kẹ nwatanị, 'ya wū onye kachanrīnī ime Alì-eze elu-igwee. ⁵ Onye ọwulẹ nabanhan nwata nọ ẹnina makẹ ufiri ẹfan m a nabanhangū m."

Onwunwan

(Mak 9.42-48; Luk 17.1-2)

⁶ "Kanị onye ọwulẹ han onye ohu ime ndinị mē ntin hūn kwerini ni m mē njo, ọ ka mma nị wẹ kēnmē ọlọ hi-ogbe ye onye hū olu, tū a ye ime ohimin mini. ⁷ Uwa rī ime nsongbu, makẹ ihien ndi hū e mē ihian e mē njo rin'a! Ihien k'a han ihian mē njo k'a bjakwō-o, kalẹ nsongbu rī nị onye hū wẹ jenko d'a gha ẹka a bja."

⁸ "Om̄eni ẹka i mōbū ụkū i a haịn i e mē njo, bepū a tuhu. O ka i mma n'i banye ndun bu ẹhū i ezuni mōbū n'i dan ngurō, karī nī wē tū i ye ime ọkūn itebite bū ẹka i ẹbūọ lẹ ọkū i ẹbūọ zu oke. ⁹ Om̄eni ẹnya i a haịn i e mē njo, gupū a tuhu. O ka i mma n'i gi ẹnya ohu sūọ banye ndun karī nī wē tū i ye ọkūn-mm̄on bū ẹnya i ẹbūọ rī a rī."

Ilu Jesu Gi Atunrūn Hū Tuhuni Ta

(Luk 15.3-7)

¹⁰ "Hūn n'a nī ụnụ elegberini onye ọwulẹ ime ndinị mē ẹkẹrẹ. Mak̄eni, m rī a gwa ụnụ, ndi mm̄on-ozī wē rī ebe Nēdi m hūn rī elu-igwee rī e lee ihun ẹ ogen ile. ¹¹ Mak̄eni mm̄e wū Nwa nke Ihian bja d'a zupūha ndi hūni."

¹² "Kini kẹ ọnū ro? Om̄eni ihian nwōn atunrūn ogun-isen, ohu ime wē a kpahu, ọ natoko ohu-aria-ogun-isen hodunī elu-ugwō *ebahun wē nọ a kpa nni* jēnmē d'a cho ohu hū kpahuni? ¹³ O hūn a, m rī a gwa ụnụ ezioku, o jenko d'a ghōghō n'a karī ohu-aria-ogun-isen hū kpahulēni. ¹⁴ Erīrazikwō, Nēdi ọnū hūn rī elu-igwee achonī nī onye ọwulẹ ime ndinị mē ẹkẹrẹ la iwi."

Nwene I Me I Njo K'i Jenko D'e Me?

¹⁵ "Nwene i mē i njo, jēn d'a gwa a mm̄efie ẹ ebe 'yū nī 'ya sūọ rī a. Om̄eni o gonghō i ntin, 'ya wū nī y'e wechinhengūo nwene i azūn. ¹⁶ Kanī, om̄eni o gōnni i ntin, weri onye ohu mōbū mmadu ẹbūọ che ni enwen i, 'yū lẹ wē e jenzi d'a hūn a kēni o meye wē ẹnya. ¹⁷ O ju n'o gonko wē ntin, gwa ndi ụka. O ju n'o gonko ụka ntin, weri ẹ rikẹ onye ghalēni e fe Osolobue mōbū onye a na ugwō-isi *njo a ma ikpe*."

Iken Ụka Kraistī Nwōn

¹⁸ "Ezioku kẹ m rī a gwa ụnū, ihien ọwulẹ ụnū sị, 'Mba' elu-ūwa, elu-igwee jenko d'a sị, 'Mba.' Ihien ọwulẹ ọnū sị, 'Egheẹ, elu-ūwa, elu-igwee jenko d'a sị, 'Egheẹ.' ¹⁹ M rizi a gwa ụnū ezioku, om̄elẹ mmadu ẹbūọ ime ọnū e kwerigbamē elu-ūwanī rīọ ihien ọwulẹ, Nēdi m hūn rī elu-igwee siko d'e mē ni ụnū 'ya. ²⁰ Mak̄eni ebe ọwulẹ mmadu ẹbūọ mōbū ẹtō gi ufiri ẹfan m zu, mm̄e lẹ wē rī ebēhū."

Mgbaghari

²¹ Pita nọ bja d'e kunrun Jizosị, sị a, "Di-nwōnni-ēnyī, mgbe ole kẹ nwene m siko d'e mē m njo a gbagharī m'a? Mgbe ẹsa?"

²² Jizosị nọ sị, "Asinī m'i mgbe ẹsa, kanī mgbe ẹsa-ẹsa ụzō iri kwasī ogun ẹtō."

Ilu Jesu Gi Odibo Hūn Jū N'ọ Gbaghariko Ta

²³ "Ya wū, Alì-eze elu-igwee nọ kẹ ebe eze ohu nọ cho nī 'ya lẹ ndi idibo ẹ gbako egbo wē gi ẹ. ²⁴ Ogen o gi gbakōma, wē nọ wēhen'ẹ onye ohu gi ẹ egbo higbu enwen ẹ ogbe, k'e zu wē kūsōnmē ndi-ōrūn nū isen-kwasī-ogun ọrōgbō ahua mmisen. ²⁵ Kanī ọ sanī ẹka kū a. Eze nọ sī wē re 'ya lẹ nwunye ẹ lẹ ụmū a lẹ ihien ile o nwōn, wēhē egbo d'a kū a ugwō o gi ẹ."

²⁶ "Makẹ ọnwān, odibo hū nọ gbu osekpū, rīọkēnmē ẹ, sị, 'Nna, nwōn nī m ndidi, m jenko d'a kūchanrīn i ihien ile m gi i.' ²⁷ Nna a nọ gi omikēn hapū a, gbagharī a, sị a y'a kuzilẹ ugwō hū o gi ẹ."

²⁸ "Kanī, ogen odiboni gi pū, ọ nọ hūn odibo ibe ẹ hūn gi ẹ egbo-ōrūn akp'ohin ogun-isen sūọ. O nọ tōdōn ẹ ẹkpīrī, sị a, 'Kū m ugwō i gi m.' "

²⁹ "Ya odibo ibe ẹ hū nọ dan alī, rīọkēnmē ẹ, sị, 'Nwōn ni m ndidi, m jenko d'a kū i ugwō i.' ³⁰ Kanī ọ nọ ju, jēn d'e bu ẹ che ime ụlō-ngan d'e ru ogen o jenko d'a kū a ugwō hū."

³¹ "Ogen idibo ibe ẹ gi hūn ihienni, ọ futu wē ọda-oda ime obi, wē nọ jēn d'a gwa Nna wē ihien ile mēni. ³² 'Ya nna a nọ kpō a, sị, 'Odibo ẹfō-njō! M hapū i, sị i akuzilẹ ugwō hū ile i gi m, mak̄eni i rīọ m arīọ. ³³ O furuni n'i mē ni odibo ibe i omikēn kẹ m dōn mē n'i omikēn?' ³⁴ Nna a nọ gi olulu wē ye wē nī wē ye ẹ afunfūn ime ụlō-ngan d'e ru ogen o jenko d'a kūchanrīn ugwō hū ile o gi."

³⁵ Ya wu, ęriřa ke Nędi m hun ri elu-igwee jenko d'e mezikwo onye owule ime unu, omęni y'e gini obi i ile gbaghari nwenę i.

Isi Nke Mmitenęi

Jizosị A Kuzi Banyeni Mkpechan
(Mak 10.1-12)

¹ Ogen Jizosị gi kucharịnguu ihien ndini, o no gha Galili pu, shi egberę Judia hun ri nftu Iyi Jodani. ² Igunrun hi-ogbe no sonme e, o no zuo we ebęhu.

³ Ndi hu ime ndi Itu-Farisi no bja d'e kunrun e, keni we shi n'e onyan. We no ju a, si, "O nwegho ihien owule iwu ku ni ya ke me okennye kpechan nwunye e?"

⁴ Jizosị no za, si, "Onu e ke gun a ime Ekwkw-nsọ ni Onye hun keni we ke we oken le onyennye ogen mbidon? *Unu e ke gun a n'o*" ⁵ si, "Makę onwan, okennye siko d'a nato nedi e le nne e, jen d'a banyeni ni nwunye e, we ebuo a wuru ehu ohu." ⁶ Ya wu, elezi we mmadu ebuo, kanj we wu ehu ohu. "Ya wu, ihien Osolobue wegbamagu, ihian y'e kebele e."

⁷ Ndi Itu-Farisi hu no juzi a, si, "Kj hain nwan Mozizi gi ye iwu ime Ehuhuo-nsọ, si ni okennye siko d'a s'eka ye nwunye e ehuhuo-mkpechan, kpechanpu a?"

⁸ Jizosị no za, si, "Makeni obi onu e zeke—'ya hain Mozizi gi hapu unu ni unu kpechan nwunye unu; kanj ele ęriřa k'o ri ogen mbidon. ⁹ M ri a gwa unu, onye owule kpechan nwunye e luma onye ozo, wezuka ni nwunye e zo uku ye ofia, a gheręle."

¹⁰ Umụ-azụun a no si, "Omęni ęriřa k'o ri egbata okennye le nwunye e, o ka mma ni aluni we di-le-nwunye."

¹¹ Kanj Jesu no si we, "Ele ihian ile jenko d'a saęka nabanhan okuni, mmanj ndi hun o wu nke we. ¹² O nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye makeni ehu we ezuni oke kete w'a mule we; o nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye makeni ihian memę we ęriřa; o nwon ndi si ni aluko we make ufiri Ali-eze elu-igwee. Onye hun jenko d'a saęka nabanhan okuni 'ya nabanhan a."

Jizosị A Gọzi Umụ-ndu
(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ O nwe ndi weheni Jizosị umu-ndu keni o bu eka kwasj we, me ekpere, kanj umu-azụun a no jugbo ndi hu. ¹⁴ Kanj Jizosị no si, "Hatụ ni umu-ndu ni we bja d'e kunrun m; egbondonle ni we, makeni Ali-eze elu-igwee wu nke ndi no ęniņa." ¹⁵ O no bu eka kwasj we, gha ebahun pu.

Okorobia Odafin Hu
(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Ya ke onye ohu no bja d'e kunrun Jizosị, si, "Onye-nkuzi, elee ęrun-oma ke m siko d'a run ni m nwonrin ndun itębite?"

¹⁷ Jizosị no si a, "Kj hain i gi a ju m oku ihien ri mma? Onye ohu sọo ri mma. I cho n'i banye ndun, donme iwu ndi hu ri ime iwu."

¹⁸ O no si, "Elee ndi?"

Jizosị no si, "Egbule ochu; agherele; ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; ¹⁹ gbye nedi i le nne i; ihien ibe i ya sọo i ke ihien enwen i don a sọo i." ²⁰ Okorobia hu no si, "M hu e donme ihien ndini ile, kj hoduzi m jenko d'e me?"

²¹ Jizosị no si a, "I cho n'i zu oke, jenme, rechanrin ihien ile i nwon, y'e we egbo e ye ndi igbenye, gi e nwon aku-le-uba ime elu-igwee, y'a bja d'e sonme m." ²² Ogen okorobia hu gi nu ihienni, ndun no guu a, o no sukuru, pu, makele o nwon ihien oda-oda.

²³ Jizosị no si umu-azụun a, "M ri a gwa onu ezioku, o jenko d'a fu ęrun ebe odafin jenko d'a no banye Ali-eze elu-igwee. ²⁴ M rizi a gwa unu, o jenko d'a ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuke wu kamelu gha oghere oloden karj ni odafin banye Ali-eze Osolobue." ²⁵ Ogen umu-azụun a gi nu ihienni, o tukenme we ęnya, we no si, "Onye jenko d'a sazi nwan eka nwon nzuopuha?"

²⁶ Kanj Jizosị e lee we ęnya, o no si we, "Ebe ihian ri, o sako eka me, kanj ebe Osolobue ri, o nwonni ihien we ghaleni a saęka e me."

²⁷ Ya Pita no si, "Lee e, ęnyi a laguo ihien ile to sonme i, kinj ke ęnyi jenko nwan d'e nwonhen?"

²⁸ Jizosị no si we, "M ri a gwa onu ezioku, *ime uwa ohun lalani*, ogen we jenko d'e gi memę ihien ile nke ohun, ogen hu Nwa nke Ihian jenko d'e gi nodi ukpo e nwe ogbo, unu ndi hun sonni m siko d'a nodisonme zuo mmębuo, a ki ebon mmębuo ri Izrelu. ²⁹ Onye owule hun o menı o giguo ufiri m nato ulo ndi o nwon mọbu umune-e-ikennye mọbu umune-e-ikpoho mọbu nedi e mọbu nne e mọbu umu a mọbu alı o nwon, jenko d'e nwonhen we uzo ogun-isen, nwonhenzikwo ndun itębite. ³⁰ Kanj, ndi bu oda bu uzo jenko d'a kpari azun, ndi kpa azun e buru uzo."

Isi Nke Ọgụn

Ihiẹn Jesu Gi Ndi Rụn Ọrụn Ime Ugbo Kuzi

¹ “Makèni Alì-eze elu-igwee rì kẹ ebe onyẹ ohu nọ pụ ụz'utuntun d'e weri ndi ọrụn hun jenkọ d'a rụn ime ugbo-vaiñi a. ² Ogen 'ya lẹ wẹ gi kwerigbamagụ n'o jenkọ d'a ku wẹ egbo ọrụn akpụ-uhụohin wụ dinarijosi ohu, ọ nọ zi wẹ ban ime ugbo-vaiñi a d'a rụnma ọrụn.”

³ “Ihiẹn nọkẹ ọkụlọkụ itenei utuntun, ọ nọ puzi, hun ndi ọzọ wuzo mmaka ime afia. ⁴ Ọ nọ si wẹ, ‘Unu nwen jennme ugbo-vaiñi m d'a rụn ọrụn, m jenkọ d'a ku unu ugwo ohunma.’ Wẹ nọ jennme.”

⁵ Ọ puzikwo ọkụlọkụ mmẹbuo, ogen hụ anwun gi a rị isi lẹ ọkụlọkụ eto finnai, ọ nọ mezikwo ihiẹn ohu ahun.”

⁶ “Ihiẹn rike ọkụlọkụ isen enyasi, ọ nọ puzi, hun ndi ọzọ turusomneni; ọ nọ si wẹ, ‘Kì haiñ ọn gi turu ebenu mmaka kete utuntun?’ ”

⁷ “Wẹ nọ si a, ‘Makèni o nwonni onyẹ wẹ enyi ọrụn.’ Ọ nọ si wẹ, ‘Unu nwen jennme ugbo-vaiñi m d'a rụn ọrụn.’

⁸ Ọ ru ogen enyasi, onyẹ hụ nwon ugbo-vaiñi hụ nọ si onyẹ hun e lepu n'a ugbo-vaiñi hụ enya, ‘Kpọ ndi ọrụn hụ n'i kụ wẹ ugwo wẹ, gha ndi ikpazun kuma d'e ru ndi ibuzo.’ ⁹ Ogen ndi hụ gha ọkụlọkụ isen enyasi rụnma gi bia, wẹ nọ ku onyẹ-onyẹ ime wẹ egbo-ọrụn akp'ohin ohu-ohu.”

¹⁰ “Ogen ndi ibuzo gi bia, wẹ ro ni wẹ jenkọ d'a kükari wẹ egbo-ọrụn akp'ohin; kanị wẹ nọ ku onyẹ-onyẹ ime wẹ egbo-ọrụn akp'ohin*.” ¹¹ Ogen wẹ gi kuguu wẹ ugwo, wẹ nọ denwinwinma ni onyẹ hun nwon ọrụn, ¹² si, ‘Ndi ikpazunni rụn mgbahunme ọkụlọkụ ohu sụo, bu enyi nwen bu ọrụnni isi kete utuntun, ma anwun, kalẹ y'a kụ enyi lẹ wẹ ahanmahan.’ ”

¹³ “Kanị ọ nọ shiarị onyẹ ohu ime wẹ, si a, ‘Di-enyi, a rị m e megbu i; elee egbo-ọrụn akp'ohin kẹ mẹ lẹ yu kwerigbama?’ ¹⁴ Weri hun wu nke i lama; mmẹ cho ni m ye onyeni wẹ wẹ ikpazun kẹ m don ye i. ¹⁵ Anikozide wẹ m gi ihiẹn m mē ihiẹn m cho ni m gi e mē ra? Ra i ri e wẹ iwe ni m rị a ha-eka?’ ”

¹⁶ “Ya wu, ndi kpa azun jenkọ d'e bu uzọ, ndi bu uzọ a kpari azun.”

Hun m'e Mgbe Eto Jizosi Ku Oku Onwun A

(Mak 10.32-34; Luk 18.30-34)

¹⁷ Ogen Jizosi gi jenkọ Jerusalem, ọ nọ wesi umu-azun a nkọ ohu, si wẹ, ¹⁸ “Lee n'e, enyi jenkọ Jerusalem; enyi ru ebahun, wẹ siko d'e re Nwa nke Ihian ye ndi-isi nchue-egan lẹ ndi-nkuzi Iwu. Wẹ jenkọ d'a ma a ikpe-onwun, ¹⁹ wẹ e ye ndi alì ndi ọzọ ni wẹ kpa a ye emu, fian a mkpnsin, kpogbu e elu obe; kanị hun m'e akp'ohin eto, Osolobue jenkọ d'e weli e.”

Ihiẹn Nnẹ Ohu Rịo Ni Umụ A

(Mak 10.35-45)

²⁰ “Ya nnẹ Jemisi lẹ Jonu, umu Zebedi, nọ wẹhẹ wẹ d'e kunrun Jesu, ọ nọ gbu osekpụ ihun e, rịo a n'o men'e ohunma. ²¹ Jesu nọ si a, “K'i cho?” Ọ nọ si a, “Ku e ni onyẹ ohu ime umu-mikennyẹ ebuonj jenkọ d'a nọdì alì eka-ihien i, hun-ebọ a nọdì alì eka-ekpen i ime alì-eze i.”

²² Kanị Jizosi nọ si, “Onu a marin ihien onu rị a rịo. Ni unu saeka ra ihien rị ime mkpu hun m jenkọ d'a ra?” Wẹ nọ si, “Enyi jenkọ d'a s'eka.” ²³ Ọ nọ si wẹ, “Ezioku-ezioku, unu jenkọ d'a ra ihien rị ime mkpu m, kanị elee mmẹ jenkọ d'e ku onyẹ siko d'a nọdì alì eka-nni m lẹ eka-ekpen m; kama ndi hụ Nedi m kwademē n'e, wẹ jenkọ d'a nọdì a.”

²⁴ Ogen umu-azun iri hodunì gi nù ihienni umunẹ ebuo hụ mē, wẹ nọ bumeni umunẹ ebuo hụ olulu. ²⁵ Kanị Jizosi nọ kpozunhan wẹ, si wẹ, “Unu a maringho ni ebe ndi alì ndi ọzọ rị ndi hun a kini e mē rike si uwē nwon ndi wẹ rị a kị, ndi-ndu wẹ e mē wẹ a marin ni uwē rị a kị wẹ. ²⁶ Ka emele ni erira. Onyẹ owule cho n'ọ wuru oken ihian ime onu, 'ya wuru odibo unu; ²⁷ onyẹ owule cho n'ọ wuru onyẹ ibuzo ime unu, 'ya wuru igbon onu — ²⁸ nọkẹ kẹ Nwa nke Ihian don bia, elee ni wẹ gba n'a odibo, kanị, n'ọ gba odibo, yezikwo ndun a, gi e gbahua ndi bu oda.”

Jizosi A Zuo Ndi Enya-ishi Ebuo

(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)

²⁹ Ogen Jesu lẹ umu-azun a gi gha Jeriko puko, igunrun hi-ogbe nọ somme e. ³⁰ Ikennyẹ ebuo enya kpu ishi nodi alì mkpenren uzọ hụ. Ogen wẹ gi nù ni Jizosi ghafeko, wẹ nọ yi oro, si, “Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi mē ni enyi ebere!”

³¹ Igunrun hụ nọ jugbo wẹ, si wẹ kpukin onu; kanị wẹ nọ yikennmede oro, si, “Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi, mē ni enyi ebere!”

³² Jizosi nọ kusì, kpọ wẹ, si, “Kini kẹ unu cho ni m mē ni onu?”

* Isi Nke Ọgụn:10 Griki: dinarijosi

³³ Wẹ nọ sị a, “Di-nwonnị-enyi, enyi chọ nị enyi leghama ụzọ.”

³⁴ Jizọsị nọ mę ni wẹ omikęn, metụ wẹ ęka ęnya. Ozigbo hụ, wẹ nọ hụnma ụzọ; wẹ nọ sọnmę ę.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Jizọsị A Banhan Jerusalem Lęke Onyę-mmęri
(Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Jọn 12.12-19)

¹ Ogen wẹ gi nọkunmęmę Jerusalem, e ru we Ugu Olivu hụn rị Befeji, Jizọsị nọ zipu umụ-azụun a ębụọ, ² sị wẹ, “Banye ni ime obodoni mę ękerę hụn rị unu ihun, onu jęnkọ d’a hụn Jaki wẹ limę ebęhụ lę nwa a nọdiye ni n’e. Topu nị wẹ węhę ni m. ³ Onyę sị unu ihien ọwulę, sị n’a hụ, ‘Nna chọ wẹ’, o siko d’a sị unu weri wẹ ozigbo.” ⁴ Onwan mę keni wẹ mezu ihien onyę-amụma ku, sị,

⁵ “Gwa ndi obodo Zayonu,
lee ę, eze onu lala d’e kunrun unu,
o welua enwen ę alị:
ọ rị enu Jaki,
lę elu nwa-jaki.”

⁶ Umụ-azụun a ębụọ hụ nọ jęn, mę kę Jizọsị don zi wẹ, ⁷ e węhę wẹ Jaki hụ lę nwa-jaki hụ, gi ęwuru w’e yiye elu ę gbama elu wẹ, Jizọsị nọ nyinrin wẹ.

⁸ Imerimę ndi rị ime igunrun hụ nọ gi ęwuru wẹ gbama ụzọ, ndi ọzọ a kpagiri agalaba osisi ndi risonmę ebęhụ, gbama wẹ ụzọ. ⁹ Igunrun hụ rị a ihun lę azụun hụ e yi oro, a sị, “Ojija-mma ya rị nị Nwa Defidi!

Onyę hụ gi ęfan Di-nwonnị-enyi bia wu onyę Chuku gozi agozil

Ojija-mma ‘ya rị nị Osolobuę Ebęhụ Kachanrın elu ejen*”

¹⁰ Ogen o gi banye Jerusalem, ọ rikę sị wẹ kpasu obodo hụ ile: Wẹ hụ a jụ, sị, “Onyę wu ọnwan?”

¹¹ Igunrun ahun nọ sị, “Hunnị wu onyę-amụma hụ w’a kpọ Jizọsị hun gha Nazaretị rị Galili bia.”

Jizọsị E Si Ulo-nsọ
(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Jọn 2.13-22)

¹² Jizọsị nọ banye Ulo-nsọ, chupụ ndi ile rị a zụ afia ime Ulo-nsọ, hukpumę teburu ndi a gbahuto ego lę oche ndi hun e re oluikuku. ¹³ O nọ sị wẹ,

“Wẹ de ę ime Ekukwọ-nsọ, sị,
‘Wẹ jęnkọ d’a kpọ Ulo m ụlọ ekpere’,
kalę onu e giguọ a hęrin ebe ndi-ohin e zueri!”

¹⁴ Ndi ęnya-ishi lę ndi-nguro nọ bia d’e kunrun ę ime Ulo-nsọ, ọ nọ zuọ wẹ. ¹⁵ Kanị ogen ndi-isi nchų-ęjan lę ndi-nkuzi Iwu gi hun ihien ndi a tų ęnya ọ rị e mę, hunzị kę umụ-ndu rị ime Ulo-nsọ rị e yi oro, a sị, “Hozana (ojija-mma) rị nị nwa Defidi!”, iwe nọ wemę wẹ. ¹⁶ Wẹ nọ sị a, “I hụ a nụ ihien umụ-ndu ndini rị e ku?” Jizọsị nọ sị wẹ, “Eghęę, m hụ a nụ. Unu e ke guntu ebęhụ Ehuhuọ-nsọ nọ sị,

‘Ya zunguọ umuęka lę ndi rị a ra ęran nị wẹ ja i mma zu oke.’”

¹⁷ O nọ la wẹ tọ, gha ime obodo hụ pu, sị Betani, d’a nọdi uchinchin hụ.

Jizọsị A Bụ Osisi Figi Onu
(Mak 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Eki e fon ụzọtuntun, ebe o kinko azụun Jerusalem, ęgun hụ a gun a. ¹⁹ O nọ hun osisi figi ohu mkpenęn ụzọ, ọ nọ jęn ebe ọ rị; kanị, ọ hunnị ihien ọwulę enu ę, mmanị ęhuhụọ sụọ. O nọ sị a, “Amizile mkpuru jęrin ejen.” Osisi hụ nọ kpọpu-nkun ozigbo. ²⁰ Ogen umụ-azụun gi hun ihienni, ọ tükęnmę wẹ ęnya, wẹ nọ sị, “Nani kę osisi hụ don kpọpu-nkun ozigbo?” ²¹ Jizọsị nọ sị wẹ, “M rị a gwa unu ezioku, ọwunị onu e nwonghọ okukwe bu unu enweni obi-ębụọ, unu jęnkọ d’a saęka mękarị ihien wẹ mę osisi figi hụ; ęlędę ohun sụọ, ọsụn’a nị onu sị uguni, ‘Jen d’a tų enwen i ye ime ohimin,’ o jęnkọ d’e mę. ²² Ihien unu gi okukwe mę ekpere rịọ, onu jęnkọ d’e nwonhęn ę.”

A Jụ Wẹ Jizọsị Kę Onyę Zi E
(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Ogen o gi banye Ulo-nsọ, ndi-isi nchų-ęjan lę ndi-isi nọ bia d’e kunrun ę ebe ọ rị a kuzi, sị a, “Elee ikęn k’i gi e mę ihien ndini, onyę ye i ikęnni?” ²⁴ Jizọsị nọ za wẹ, sị, “Mmę lę enwen m jęnkọ d’a jụ unu akpu ọtaa ohu, unu za m’a, a gwa m onu ikęn m gi e mę ihien ndini.”

²⁵ “Mirin-Chuku Jonu mę, elebe k’ọ gha bia: ọ gha elu-igwee bia ra ọ gha ęka ihian bia?”

* **Isi Nke Ohu-kwasị-ogun:**9 Griki: “...ime Elu-igwee kachanrın elu e jęn”. (Osolobuę kę wẹ gi ihienni e ku.)

Wę nọ tugbame iroro, si, “Enyi si, ‘O gha elu-igwee bja,’ o siko d’a si, ‘Kị haịn nwan unu gileni gi oku e don?’”²⁶ Kanị egun igunrunni aniko enyi si, ‘O gha eka ihian bja,’ makeni ihian ile weri e ni Jonu wu onye-amuma.”²⁷ Ya wę nọ za Jizosi, si, “Enyi amarin.” O nọ si wę, “Mme nwen a gwako unu iken m gi e me ihien ndini.”

Jesu E Gi Umune Ebuo Kuzi Ime-ihien Chuku Ku

²⁸ “Kini ke onu ro nwan? Okennye ohu mu ikennyę ebuo; o jen d’e kunrun nke ibuzo, si a, ‘Nwa m, jen d’a run onun ime ugbo vaini tanni.’”²⁹ O nọ si, ‘Ejenko m.’ Kanị, omegu, o nọ gbehuo obi e, jenme. ³⁰ ‘Ya nedi e no jen d’e kunrun hun-ebọ, gwazi a ihien ohu ahun. O nọ si, ‘Baba, m siko d’e jen.’ Kanị o jenni. ³¹ Onye ime wę me ihien nedi e cho?” Wę nọ si, “Nke ibuzo.” Jizosi nọ si wę, “M ri a gwa unu ezioku, ndi a na Ugwo-isi wę gi njo wę marin le ndi igbaraja hu e buni unu unu a banye Ali-eze Osolobue. ³² Makeni Jonu bja d’e kunrun onu, a ghosi unu ezigbo uzọ ahun Osolobue cho, kanị, unu egini oku e don. Kanị ndi a na ugwo-isi wę gi njo wę marin le ndi igbaraja gi e don; ogen onu gide hun ihien ri e meni unu egiden e cheghari, kweri ihien o ku.”

Ilu Jesu Gi Ndi Wę Ye Ugbo Run Ta
(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ “Nu ni ilu ozo. O nwon onye ohu nwon ali, o nọ kun a vaini, kenhunme e ugba, gu olu ebe w’a nọ a pinpuha manya-vaini ye ime ugbo hu, tunzikwo ulo-nche ye e, bu e che eka ndi siko d’a gha a run a e-gbu-e-ke. O nọ si ali ozo. ³⁴ Ogen vaini e rume, o nọ zi ndi idibo e jenni ndi hu ri a run ugbo hu d’a nahan we ihien vaini a mi. ³⁵ Ndi hu ri a runn’a nọ kwondon ndi-idibo e, gbu onye ohu ili, gbu onye ohu ozun, mazi onye ohu omuma. ³⁶ ‘Ya o nọ zizenzi ndi-idibo e ozo bu oda kari ndi ibuzo. E me wę we ihien wę me ndi ibuzo. ³⁷ Omegu, o nọ zijen nwa a, si, ‘Wę siko d’a gbaye nwa m.’”³⁸ Kanị, ogen ndi hu ri a run ugbo-vaini hu gi hun nwa a, wę nọ si ibe we, ‘Onyeni wu hun jenko d’e nwonrin ebeni omegu; ni enyi gbupun’a nwan weri ihien e!’”³⁹ ‘Ya wę nọ weri e, chupu a ime ugbo-vaini hu, gbu e.”

⁴⁰ “Onye nwon ugbo-vaini hu bja nwan, k’o siko d’e me ndi hu ri a run ugbo hu?”⁴¹ Wę nọ za, si, “O jenko d’e gbu ndi-eti hu, gbu wę la iwi, we ugbo-vaini hu ye ndi ozo hun jenko d’a runn’a, e yesonme e ihien-ugbo e ogen ihien-ugbo.”

⁴² Jizosi nọ si wę, “Onu e ke guntu ihien Ekukwo-nsọ ku? Ekukwo-nsọ si, ‘Omuma hu ndi a tun ulo ju,

a wuruole hun gi ulo;

Di-nwonni-enyi ‘ya me ihieni,
o tuka enyi enya!’

⁴³ ‘Ya wu, m ri nwan a gwa unu ni wę jenko d’a narin onu Ali-eze Osolobue, we e ye ndi ali hu hun jenko d’a mi mkpuru a. ⁴⁴ Onye owule danye elu omumanị jenko d’e tikpochanrin, kanị o jenko d’e gwerinrieny onye owule o dankwas!’”

⁴⁵ Ogen ndi-isi nchu-egan le ndi Itu-Farisi gi nu ilu ndini, wę nọ marin ni uwe k’o ri e ku. ⁴⁶ Wę te cho ni wę nwunrun a, kale egun igunrun ri ebahun a nini wę, makeni wę weri e noke onye-amuma.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

Jesu E Gi Oriri-agbamekukwo Kuzi
(Luk 14.15-24)

¹ Jizosi nọ tazi ni wę ilu, si, ² “Ali-eze elu-igwee rike ebe eze ohu nọ kpọ ni nwa a oriri-agbamehuhuo. ³ O nọ zi ndi-idibo e d’a kpọ ndi wę kpọ oriri-agbamekukwo hu, kanị abiani wę. ⁴ O nọ zizi ndi idibo ozo, si, ‘Gwa ni ndi hu wę kpọ oriri, si, “Lee n’e, a kwademegu m oriri m; e gbuole m oken-efin m le umu-efin m zuntọ. A kwademegu m ihien ile; bja ni oriri-agbamehuhuo hu.”’”⁵ “Kanị egin w’e don, onye-onye nọ jenme ebe o jenko: onye ohu e jenme ugbo e, onye ozo e jenme afia a, ⁶ ndi ozo nọ nwunrun ndi idibo e, gbe ifenren ye wę ihun, gbu wę. ⁷ Eze hu nọ bumę olulu; o nọ zijen ndi-agma a, wę nọ gbupu ndi ogbu-ochu hu, dunchanrin obodo wę okun. ⁸ O nọ si ndi idibo e, ‘A kwademegu m oriri-agbamekukwo hu, kanị ndi wę kpọ d’e ri e efuruni ndi wę siko d’a kpọ. ⁹ Jensonme ni nwan ogbara-ogbe ichen-ichen d’a kpọ ke wę han unu hun; si ni wę bja oriri.’”¹⁰ Ndi idibo hu nọ jensonme ogbara-ogbe ichen-ichen d’e wehe ndi ile wę hun, ke ndi-oma ke ndi-eje, nke wu ni ndi-obia e junchanrin ebahun wę ri e me mmemme.”

¹¹ “Kanị, ogen eze hu gi bja n’o hun ndi obia, o nọ hun onye ohu yileni ewuru wę gi e jen agbamehuhuo. ¹² O nọ si a, ‘Di-enyi; nani k’i don banhan ebeni bu y’e yi ewuru wę gi e jen agbamehuhuo?’ O shiarini ihien owule. ¹³ Eze nọ si ndi hu e jenn’e ozi, ‘Kenme n’e uku le eka, tu a ye ishi hu ri ezi, ebe ihian jenko d’a nọ a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.’”¹⁴ Makeni ndi wę kpọ bu oda, kanị ndi wę hoi ebuni oda.”

*Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi
(Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)*

¹⁵ Ndi Itu-Farisi no j'en d'a tu iroro ni we marin ke we a don gi ihien we le Jizosi k'e ku nwundon e. ¹⁶ We no zijen umu-azun we le ndi itu Herodu d'a ju a utaa: "Onye-nkuzi, enyi a maringho ni wu onye ezioku, ni i ri a kuzi uzo Osolobue k'o furu, ni egun ihian ara tu i, y'a ra gbeyeni ihian. ¹⁷ Gwa enyi nwan ihien i ro: O furugho ni enyi ku eze-kanj wu Siza ugwo-isi ra o furuni?" ¹⁸ Kanj Jizosi a maringho ni we ju utaanj makeni izize e ri e ze we. O no si, "Ki hain unu gi a nwan m, onu ndi ihunnai. ¹⁹ Ghosidele ni megho we gi a ku ugwo-isi hu." We no wehen'e akpuru ego dinariosi ohu. ²⁰ Jizosi no si we, "Isi onye le efan onye wu ndini?" ²¹ We no si, "Nke Siza ro." Ya o no si we, "We ni nwan ihien Siza ye Siza, unu e we nke Osolobue ye Osolobue." ²² Ogen we gi nu a, o tukemwe we enya, we no na a to, pu.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lih
(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)

²³ Uhuohin ohu huzikwo, ndi hu ime ndi Itu-Sadusi no bja d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi kweri ni ndi nwunni a ra lihi: we no ju a utaa, ²⁴ si, "Onye-nkuzi, Mozizi si ni 'Omeni okennywe nwunhun bu o munj nwa, nwenwe e 'ya luma okpoho hu di e nwun, keni o mudon ni nwenwe e nwunni nwa.' ²⁵ Ikennywe esa wu umune te ri ime enyi; nke ibuzo a luguu nwunye, o meguu, o no nwunhun bu o munj nwa, o no la nwunye e to, nwenwe e hun e sonn'e no luma a. ²⁶ Erirazikwo ke nke ebuo ahun me, le nke eto, d'e ru hun me we esa, we ile a nwunhuncharin. ²⁷ Omeguu, okpoho hu no nwunhun. ²⁸ Ya wu, ogen ndi nwunni e gi nwan lihi, nwunye onye k'o jenko nwan d'a wu ime mmadu esa hu, ebe o me ni we ile lugbari a?"

²⁹ Kanj Jizosi no za we, si, "Unu e fieguo uzo makeni unu a marin Ehuhuo-nso, onu amarin ke iken Osolobue han. ³⁰ Ogen ndi nwunni siko d'e gi gha onwun lihi, aluko we di le nwunye, eyeko we we luru, we jenko d'a no ke ndi mmoun-ozu. ³¹ O me nke iweli ndi nwunni, unu e ke guntu ihien Osolobue gwa onu ime Ehuhuo-nso? ³² O si, 'Mme wu Osolobue Ebrahim, Osolobue Aziki le Osolobue Jekopu.' Osolobue ele Osolobue ndi nwunni, kanj nke ndi ri ndun." ³³ Ogen igunrun hu gi nu nkuzi e, o tukemwe we enya.

Iwu Kachanrinni
(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Ogen ndi Itu-Farisi gi nu ni Jesu e kpukinguo ndi Itu-Sadusi onu, we no zu, buru e, ³⁵ onye ohu ime we wu okaa-Iwu no gi otaa shin'e onyan, si ³⁶ "Onye-nkuzi, elee iwu kachanrin ime Iwu Mozizi?" ³⁷ O no si a, " 'Gi obi i ile, enwen * i ile le uche i ile nwe ihien-osusuo Di-nwunni-enyi wu Osolobue i.' ³⁸ Onwan wu iwu kachanrinni le nke ibuzo. ³⁹ Nke ebuo noji ke nke ibuzoni, o si, 'Ihien ibe i siko d'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.' ⁴⁰ Iwu ebuoni gi Iwu Mozizi ile le ihien ile ndi-amuma ku."

Ajuju Banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume
(Mak 12.35-37; Luk 20.41-47)

⁴¹ Ogen ndi hu ime ndi Itu-Farisi gi nogbame, Jizosi no ju we utaa, ⁴² si, "Kinj ke unu ro banyeni Kraisti? Nwa onye k'o wu?" We no si a, "Nwa Defidi." ⁴³ O no si we, "Nanj ke Mmon-nso don nwan me Defidi kpo a 'Di-nwunni-m' ebehu Ehuhuo-nso no si,

⁴⁴ 'Di-nwunni-enyi si Di-nwunni-m;
nodj alj eka-nni m,
d'e ru mgbe m buguu ndi inenren i
che okpuru uku i?'"

⁴⁵ "O me nwan ni Defidi kpo a 'Di-nwunni-m', eghanj k'o don wuru nwa Defidi?" ⁴⁶ O nwunni onye saeka za ihien owule. O nwonzini onye egun ni ju a utaa ozu gha uhuhin hu jenme.

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

Jizosi Si We Kpachanpukwo Enya Ebe Ndi-nkuzi Iwu Le Ndi Itu-Farisi Ri
(Mak 12.38-39; Luk 11.43-46; 20.45-46)

¹ Ya Jizosi no si igunrun hu le umu-azun a, ² "Ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi nodj alj elu Ocho-Mozizi—ya wu, uwe wu ndi a kuzi Iwu Mozizi; ³ e me ni nwan ihien owule we gwa unu, e gi n'e don; kale, esonkwole ni we me ihien we ri e me. Makeni, w'a kuzi, bu w'a ra me ihien we ri a kuzi. ⁴ W'e kenme ibu nyinni, hun a fu orun obubu e che ihian isi-uvun, kanj we le enwen we ara tinpude mkpinsin-eka ohu ni we bu udi ibu hu. ⁵ We e me ihien ile w'e me keni ihian ile hun we: we gha e mememe mkpo Filatri ahun ihian ilee deye ihien ri Ekukwu-nso e kenmeye ezimezi ihun, e mememe we nke we n'o hi-ogbe. We gha e mememe Taselu ahun ihian ile

* Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun:37 tume-ndun

a kwaye ekwa ekpere, e memezi we nke we n'o sue, keni ihian hun we. ⁶ O sọọ we ni w'a nodi isi-ochwe ẹ ẹ ri oriri; a sọọ we ni w'e ye we oche pu-ichen ime ulo-ofufe, ⁷ ni w'e kele we ekele pu-ichen ime afia ebe ihian ri, ni w'a kpọ we 'Onye-nkuzi.' ⁸ Ka anile ni ihian kpọ onu 'Onye-nkuzi,' makele Onye-nkuzi ohu sọọ ke unu nwon, umune ke unu ile wu. ⁹ Akpokwole ni onye owule ri elu-uwani 'Nedi enyi,' make ni Nedi ohu sọọ ke unu nwon, elu-igwee k'ọ ri. ¹⁰ Anikwole ni ihian kpọ unu 'Nna' make ni Nna ohu sọọ ke unu nwon—Kraisti sọọ wu Nna unu. ¹¹ Onye kachanri ni ime onu, k'a wuru odibo unu. ¹² Onye owule busi enwen e elu, we siko d'e wetu e ali; kanj onye owule welua enwen e ali, we jenkọ d'e wesi e enu."

Jizosị A Ban Mban Make Obibi Ihunnaị We
(Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52; 20.47)

¹³ "Kanj nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnaị! Make ni onu a kpokin uzọ Ali-eze elu-igwee: unu a banyeko, onu eyeko ndi chọ ni we banye efe banye.

¹⁴ Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnaị! Unu e rigbu ikpoho di we nwun, e gi ekpere sueni e kpukin e. 'Ya wu, onu jenkọ d'a narin afunfun kanj.

¹⁵ Nsongbu ri ni unu, ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnaị! Make ni onu e jensonme ali ichen-ichen, e fetude ohimin, a chọ ke unu a don nwehendę onye ohu hun siko d'e kweri femę ofufe onu, kanj onye gbuhoto nwan sonme unu—unu e me e wuru nwa okun-mmọn ri ke unu, wukaride unu."

¹⁶ "Nsongbu ri ni onu ndi enya-ishi ri e duni, a si, 'Omeni ihian kun Ulo-nsọ, o nwonn ihięn o wu; kanj, o kun goru ri ime Ulo-nsọ, o jenkọ d'e mezuriri ihięn o kun n'e.' ¹⁷ Unu ndi nzuzu enya kpu ishi! Elee hun ka? Goru ra Ulo-nsọ hun me goru hu ri nsọ? ¹⁸ Onu a si ni 'Omeni ihian kun ebe we nọ a chę-ęjan, o nwonn ihięn o wu, kanj o kun oyiye ri elu e, iwu gi e, o siko d'e mezuriri ihięn o kun n'e.' ¹⁹ Unu ndi enya-ishi! Elee hun ka? Oyiye ra ebe we n'a chę-ęjan hun me oyiye hu ri nsọ? ²⁰ Onye kun ebe we n'a chę-ęjan e kungwo ebe we n'a chę-ęjan le oyiye ile ri elu e. ²¹ Onye kun Ulo-nsọ kun Ulo-nsọ le Osolobue hun bi ime e. ²² Onye kun elu-igwee kun ukpo Osolobue le onye hu a nodi ali elu ukpo hu."

²³ "Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnaị! Unu a kusonmede uzọ-ohu-ime-uzọ-iri ihięn e me ofe a sọ—ke arabasi-minti ke dilu ke kumini—bu unu a natogwo ihięn ndi hu ka mkpa ime Iwu—ri ke iye onye owule ihięn run'e le omiken le okukwe. O te furu ni unu e me ihięn ndi ni ka mkpa, bu ele hun unu e gi lato ndi ozo. ²⁴ Ndi enya-ishi ri e du ndi ozo! Unu e shenpu nzinzi ri ime manya, kanj unu e luepu kameļu, anyinnyan-mkpukpukę higbu enwen e ogbe!"

²⁵ "Nsongbu ri ni onu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnaị! Make ni unu a chanchan azun mkpu le afere, kale ihięn we gi enya-uku nwehen le ime ihięn gunni unu ya jun ime we. ²⁶ Onye Itu-Farisi enya-ishi! Bu uzọ chanchan ime mkpu le ime afere, keni azun we hun uzọ nwunchan."

²⁷ "Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnaị! Onu nọ ke ili we gi ihięn ochan tekware, hun magbu enwen e mma azun a, kanj ihięn jun ime we wu okpukpu ndi nwunni le ihięn ile runi. ²⁸ Eri ra ke unu rizikwo: enya ihian, onu ri ke ndi e me ihięn Osolobue chọ, kanj ihunnaị le njo jun ime unu."

Jizosị E Ku Oku Ikpe-omuma Lalani Ni We
(Luk 11.47-51)

²⁹ "Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnaị! Unu a tun ili ndi-amuma, a chosonme ihięn we tun we gi a nyanhan ndi me ihięn Osolobue chọ mma; ³⁰ a si, 'Omeni enyi ri a ogen ndi nedi enyi we kanj, enyi e ke son we gbu ndi-amuma!' ³¹ Eri ra ke unu gi a shiagbu enwen unu eri ni unu wu umu ndi gbu ndi-amuma! ³² Mezuchanri ni nwan ihięn ndi nedi onu kanj bidon! ³³ Agwo ke unu wu! Igurun eju-ali! Nani ke unu jenkọ d'e gi wanahin ikpe-omuma le afunfun okun-mmọn?"

³⁴ Lee n'e nwan, m jenkọ d'e ihięni onu ndi-amuma, ndi marin ihięn le ndi-nkuzi. Unu jenkọ d'e gbu ndi hu ime we, kpogbu ndi hu ime we, fian ndi hu ime we mkpinsin ime ulo-ofufe unu, a chę we, e kpokpo we, gha obodo d'e ru obodo, ³⁵ keni edeke ndi ezi-omume ile we gbu elu-üwa hun uzọ ri onu isi—gha edeke Ebeļu onye ezi-omume d'e ru edeke Zękaraya nwa Barakaya, hun unu gbutọ ime Ulo-nsọ—ębata Ebeļu-ri-nsọ le Ukpo w'a nodi a chę ęjan. ³⁶ M ri a gwa unu ezioku, agboni jenkọ d'e gi isi buru ihięn ndi ni ile."

Ke Obodo Jerusalem Rihan Jesu Obi
(Luk 13.34-35)

³⁷ "Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hun e gbu ndi-amuma, a magbu ndi we zihen'e omuma! Mgbe ole-le-ole ke m chopu ni m kigbama umu i ke nneku-ohuhu don a kigbama umu a e ye okpuru nku e, bu y'a nini m! ³⁸ Lee e, a la we ulo i to okpokoro! ³⁹ M ri a gwa i ni y'a

hunkọzị m d'e ru ogen i siko d'a si, 'Onye hụ gi ẹfan Di-nwonnị-ẹnyi a bja wu onye we gozi agozi.'

Isi Nke Ẹnọ-kwasị-ọgụn

Jizosị E Ku Ẹ Nị Wẹ Jenko D'e Tikpo Ụlọ-nsọ

(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Jizosị nọ gha Ụlọ-nsọ pu; ebe ọ puko, umu-azuun a nọ bja d'e kunrun e, a ghosisonme e ulọ ri ichen-ichen ri Ụlọ-nsọ. ² Kanị Jizosị nọ si we, "Onu a hunguọ ihien ndini we, ele 'ya? M ri a gwa unu ezioku, o nwonnị ogbe-omuma ohu hun jenko d'a hodụ enu ibe we; we jenko d'e nutuchanrin we ile ye ali."

Nsongbu Le Ukpoko Lalani

(Mak 13.3-13; Luk 21.7-19)

³ Ogen Jizosị gi nodi ali elu Ugu Olivu, umu-azuun a nọ bja d'e kunrun e ebe 'ya suo nodi, we nọ si, "Gwa ẹnyi, elee ogen ke ihien ndini jenko d'e me? Kiri jenko d'a wu ahima obibia i le nke ogugu-ogen?" ⁴ Jizosị nọ za we, si, "Kpachanpu ni enya make w'e dufie onu, ⁵ makeni ndi bu oda jenko d'e gi ẹfan m bja, si, 'Mme wu Kraisti.' We siko d'e gi e dufie ndi bu oda. ⁶ Onu jenko d'a nusonme ukwere agha ndi we ri a lu, nusonme ni agha jenko d'a ri—kanị, anile ni egun tu unu, makeni ihien ndini jenko d'e me bu ogugu-ogen e ke ru. ⁷ Makeni ali siko d'a luson ali; ali-eze a luson ali-eze, unwun le ali-omahihie jenko d'a ri ebe ri ichen-ichen. ⁸ Ihien ndini ile rike ebe ime nolu memẹ okpoho.

⁹ Ogen hu, we jenko d'e we unu ye we ni we ye onu afunfun, we siko d'e gbu onu; ize unu jenko d'a ban ndi ali ile ri ichen-ichen make ufiri ẹfan m. ¹⁰ Ndi bu oda jenko d'a danpu ime okukwe, e re ibe we, e ze ize ibe we. ¹¹ Ndi amuma-ntu ndi bu oda jenko d'a puha, dufie ndi bu oda. ¹² Ufiri ni njo jenko d'a barahi, ihien-osusu ndi bu oda nwe jenko d'a juu oyi. ¹³ Kanị onye hun din ndidi d'e ru njendeme jenko d'e nwon nzuoptuha. ¹⁴ We jenko d'e zi ozioma banyeni Ali-eze ghagbari elu-ua ile ke n'o wuru osheri ye ndi ali ile ri ichen-ichen; ogen hu ke ogugu-ogen e gi ru."

Arụ Hụ Hun E Buhe Ntikpo

(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ "Ya wu, ogen onu jenko d'e gi hun aru hu hun e buhe ntikpo k'o wuzo ebahun ri nsọ, nọke ke onye-amuma wu Danelu don ku (onye ri a gunni 'ya ghoha), ¹⁶ ndi ri Judia we gbasikwo elu ugu ndi risonme ebehu; ¹⁷ onye hun ri elu ulọ y'a gha ebehu gbama oso—y'e hidangukwole banyemezi ime ulọ n'o jenko d'e weri ihien owule; ¹⁸ onye hun ri ugbo, y'e kinkwole ulọ n'o jenko d'e weri ewuru o yiye elu e. ¹⁹ Euu, o jenko d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun ogen hu! ²⁰ Mekwo ni ekpere amangbe oso unu a wu ogen oyi mobu Uhuohin Izu-iken. ²¹ Makeni oken nsongbu jenko d'a ri, udi hun rituleni kete uwa e bidonle d'e ru tanni; o ke ritu bu o rikozi. ²² Omeni ebeluanj we ogen hu, o nwonnị onye siko d'a wanahinni; kale, we siko d'e gi ufiri ndi Osolobue hori belua ogen nsongbu ahun.

²³ Onye si onu, 'Lee e, Kraisti ri ebeni!' Mobu 'Lee e ebehu,' ekwerikwole ni. ²⁴ Makeni ndi kpo enwen we Kraisti jenko d'a fuha, we le ndi amuma-ntu, runsonme ihien-ahima hi-ogbe le oken orun-atumanya, keni we dufie ihian, dufiede ndi Osolobue hori owuni o te k'a ni we me. ²⁵ Gon ni ntin! A gwatogukwo m onu ihieni o gini d'e me. ²⁶ 'Ya wu, we si unu, 'Lee e, o ri ime atu', ejenkwole ni; we si, 'Lee e, o ri ime mmughe', ekwerikwole ni. ²⁷ Makeni, rike ke amuma don e be elu-igwere ihian ile a hun a—ke ndi ri owuwa-anya-anwun ke ndi ri ndidan enya-anwun—erira ke obibia Nwa nke Ihian jenko d'a ri. ²⁸ Ebe owule ozun ri, ebahun ke udele siko d'a gbakikome."

Obibia Nwa Nke Ihian

(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹ "Hun nsongbu ogen hu gi ghafeguhu, enya-anwun jenko d'a gba ishi, ifon etikozị; kokishia jenko d'a ri a gha elu-igwere a dantusonme, icken ndi ri elu-igwere jenko d'e mehunme. ³⁰ Ogen hu ke ahima Nwa nke Ihian jenko d'e gi puha igwere. Ndi ali ile ri uwa jenko d'a kwan ekwan ogen w'e gi hun a. We k'a hun Nwa nke Ihian k'o ri elu orukpu elu-igwee hun o gi lala, k'o gi icken le ogho hi-ogbe lala. ³¹ O siko d'e gi oken opi hannj zipu ndi mmon-ozị e jen d'e wegbama ndi nke Osolobue ri ebe owule—ebe ile elu-igwere ru."

Ihien Jesu Gi Osisi Figi Kuzi

(Mak 13.28-31; Luk 21.29-33)

³² "Gi ni osisi figi munrun ihieni: Hun agalaba a gihu forima, y'a marin ni udu-mirin e d'e bidon. ³³ Erirazikwo, ogen onu e gi hun ihien ndini ile, onu a marin ni ogen hu e ruguo, eghẹe, o ruguo onumuzo. ³⁴ M ri a gwa unu ezioku, ndi ri ogenni a guchanrinko ihien ndini kebe mezu. ³⁵ Elu-igwee le uwa jenko d'a ghafe, kanị oku m aghafeko."

O Nwonnị Onyẹ Marịn Ụhụọhịn Hụ Mọbụ Ogen Hụ
(Mak 13.32-37; Luk 17.6-30, 34-36)

³⁶ “O mę nke ụhụọhịn o jęnkọ d'a wụ mọbụ ogen o k'a wụ ụhụọhịn hụ, o nwonni onyẹ marinnị—kẹ ndi mmọn-oziri rị elu-igwee kẹ Nwa; kanj Chuku-Nędi sụọ marin. ³⁷ Ojibjia Nwa nke Ihian jęnkọ d'a nọ kẹ ihien mę ogen Nua. ³⁸ O k'a rị k'ọ rị ogen hụ ni oken—mirin hụ d'a bja: wẹ rị e ri, a ra; a lu di lę nwunye, e wẹ umụ wẹ e ye di a luru—d'e ru ụhụọhịn Nua banye ime ụgbọ—mirin hụ, ³⁹ amarin wẹ ihien rị e męni d'e ru ni oken ide-mirin hụ a bja, gbupụ wẹ ile. Eriira kẹ ojibjia Nwa nke Ihian jęnkọ d'a rị. ⁴⁰ Ogen hụ, ikęnye ẹbụọ jęnkọ d'a rị ime ụgbọ a run ọrụn, e weri wẹ onyẹ ohu na onyẹ ohu to; ⁴¹ ikpoho ẹbụọ k'a gha a kwọ ihien, e weri wẹ ohu la ohu to. ⁴² 'Ya wụ, mụnrin ni nwan ęnya makęni onụ amarin ụhụọhịn Di-nwonnị-onụ lala! ⁴³ Kanj, marinkwọ ni ni omęni onyẹ nwon ụlọ marin ogen ohin gi lala iwe ẹ ime abali, nkẹ ọ nọdi che nche, o ke ni a gbukpọ ụlọ a banhan.” ⁴⁴ “Ya wụ, unu lę enwẹn onụ sikọ d'a kwademęzikwọ, makele mme wụ Nwa nke Ihian lala ogen onụ tulęni ęnya.”

Odibo Furu Wẹ Gi E Dọn Ęnya Ra Hụn Furulęni?
(Luk 12.41-48)

⁴⁵ “Onyẹ wụ nwan odibo hụ furu ni wẹ gi ẹ d'ęnya, odibo ahun marin ihien, hun nna a si lefu ezi-lę-ulo a ęnya, n'o ye wẹ ihien-oriri ogen furuni? ⁴⁶ O jęnkọ d'a rị ni odibo hụ mma ọwunj nna a a lu, hun a n'ọ hụ e mę ihien ndi hụ — ⁴⁷ m rị a gwa unu ezioku, o sikọ d'e bu ihien ẹ ile che odibo hụ ẹka lepụ ęnya. ⁴⁸ Kanj, omęni eje-odibo hụ a si enwẹn ẹ, 'Nna m e biekezi d'a lu,' ⁴⁹ o gbume ndi-idibo ibe ẹ ili, e ri, a ra, 'ya lę ndi-manya, ⁵⁰ nna a jęnkọ d'a lu ụhụọhịn ọ tulęni ęnya a lę ogen ọ marinlęni. ⁵¹ o jęnkọ d'a jakika a, bu ẹ che ebe ndi ihunna rị, ebahun ihian jęnkọ d'a nọ a kwan ẹkwan, a ta nkwenręn-eze.”

Isi Nke Isen-kwasị-ọgụn

Ihien Jesu Gi Igbagba Iri Kuzi

¹ “Ogen hụ, ihien jęnkọ d'e mę ime Ali-eze elu-igwee jęnkọ d'a nọ kẹ ebe igbagba iri nọ weri ukpẹ wẹ jęmmę d'a nabanhan okęnye jęnkọ d'a gba ẹkukwọ. ² Mmadu isen ime wẹ wụ ndi marin ihien, mmadu isen wụ ndi nzuzu. ³ Makęni, ogen ndi nzuzu hụ gi buru ukpẹ wẹ, ewerini wẹ mirin-ukpẹ che ni hun rị ime ukpẹ wẹ, ⁴ kanj ndi hụ marin ihien gi ihien weri mirin-ukpẹ che ni hun rị ime ukpẹ.

⁵ Okęnye hụ rị a gba ẹkukwọ abianj ęgwa, uran nọ tuma wẹ ile, wẹ nọ ranhin. ⁶ Kanj, o ru ime abali, oro nọ pu, si, 'Lee n'ę-o, okęnye jęnkọ d'a gba ẹhuhụọ a biaguo-o! Bja ni d'e kunrun ẹ!' ⁷ 'Ya igbagba ndi hụ ile nọ lihi, fisi ukpẹ wẹ elu. ⁸ Ndi nzuzu hụ nọ si ndi hụ marin ihien, 'Yebe ye ni ęnyi mirin-ukpẹ onu, ni ukpẹ ęnyi rị e tinyun.' ⁹ Kanj, ndi hụ marin ihien nọ si, 'Mba! O zuko ęnyi lę onu; ọ ka mma ni unu jęnburu ndi hun e ren'ę d'e nōnrin nke onu.' ¹⁰ Ogen wẹ gi jęmmęguu d'e nōnrin mirin-ukpẹ; okęnye hun jęnkọ d'a gba ẹhuhụọ nọ banhan; ndi hụ kwademęni nọ sọn ẹ banye ime ebẹhụ wẹ k'a nọ ri oriri agbamękukwọ, wẹ nọ gunma ụzọ. ¹¹ Omęguu, igbagba ndi ọzọ hụ nọ biazikwọ, si, 'Di-ọkpa! Di-ọkpa! Kpọp ụzọ ni ęnyi banhan!' ¹² Kanj ọ nọ si, 'M rị a gwa unu ezioku, a marin m ndi onu wụ.' ”

¹³ Jizọsi a taguụ iluni, ọ nọ si wẹ, “Che ni nwan nche, makęni onu amarin ụhụọhịn mọbụ ogen o sikọ d'a wụ.”

Ihien Jesu Gi Idibo Ẹto Kuzi
(Luk 19.11-27)

¹⁴ “Ihien jęnkọ d'e mę ime Ali-eze elu-igwee jęnkọ d'a rị kẹ ebe okęnye ohu nọ jęnkọ alihian, ọ nọ kpọ ndi idibo ẹ, wẹ ihien o nwon che wẹ ẹka. ¹⁵ O ye onyẹ ohu egbo jun ẹkpa isen, ye hun-ebọ egbo jun ẹkpa ẹbụọ, ye hun mę wẹ ẹto egbo jun ẹkpa ohu—onyẹ-onyẹ kẹ ikę ẹ han. 'Ya ọ nọ jęmmę. ¹⁶ Onyẹ o ye hun jun ẹkpa isen nọ jęmmę ozigbo, gi ẹ zuma afia, ọ nọ nwōnhęzi egbo jun ẹkpa isen che n'ę. ¹⁷ Eriira kẹ onyẹ o ye hun jun ẹkpa ẹbụọ don gi ẹ nwōnhęn ẹkpa ẹbụọ che n'ę. ¹⁸ Kanj onyẹ o ye hun jun ẹkpa ohu nọ jęmmę, gu ali, zueme egbo nna a ye ẹ.

¹⁹ O tebe, nna wẹ nọ lu; ọ nọ bja ni wẹ gbako. ²⁰ Onyẹ hụ o ye hun jun ẹkpa isen nọ bja, wẹhezi egbo jun ẹkpa isen chen'ę. O nọ si, 'Nna-ęnyi, egbo jun ẹkpa isen k'i ye m; lee ẹ, e nwōnhęnguzi m egbo jun ẹkpa isen che n'ę.' ²¹ Nna a nọ si, 'Y'e męyeke, odibo oma, hun wẹ gi e d'ęnya! Y'a ghosigho n'i furu ni wẹ gi i d'ęnya ime ihien mę ntin, m jęnkọ d'e tumę i n'i lepụ ihien bu ọda ęnya. Bja d'e sọn m ghoghọ.' ²² Onyẹ hụ o ye egbo jun ẹkpa ẹbụọ nọ biazikwọ, si, 'Nna-ęnyi, egbo jun ẹkpa ẹbụọ k'i ye m, lee ẹ, e nwōnhęnọle m egbo jun ẹkpa ẹbụọ che n'ę.' ²³ Nna a nọ si a, 'Y'e męyeke, odibo oma we gi e d'ęnya; y'a ghosigho n'i furu ni wẹ gi i don ęnya ebe ihien mę ẹkere rị, m jęnkọ d'e ye i ihien bu ọda n'i lepụ ęnya. Bja d'e sọn m ghoghọ.'

²⁴ Onyẹ hụ o ye ẹkpa egbo ohu nọ biazikwọ, si, 'Nna-ęnyi, a maringho m ni obi i e zeke, n'i y'a ghorj ihien i kunlęni, e ri ihien i runlęni. ²⁵ Egun rị a tų m, ya m nọ jęn d'e zueme egbo i ye ime

alì; lee ẹ, weri ihien i.' ²⁶ Kanì nna a nọ shịarị a, sị, 'Eje-odibo! Odibo lagbu enwen ẹ nzunzun! Y'a maringho nì m'a ghorì ihien m kúnleni, e kpónrin ihien m ghotoleni, ele ịya?' ²⁷ Nke y'e bu nwan egbo m cheni m ime ụlọ-egho*, m lua, keni m weri hun wu nke m le omuninwa ri n'a. ²⁸ Napu n'a nwan egbo hu jun ekpa ohu, we ye onye hu nwon hun jun ekpa iri. ²⁹ Makeni onye gi ihien hu we ye ẹ run orun, e yeche ni we keni o nwoncheni. Kanì onye gileni ihien we ye ẹ run orun, a napu w'a ke ekerẹ hun o nwon. ³⁰ Tu nì nwan odibo eti hu ye ishi ri ezi, ebe ihian jenko d'a nọ a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze." "

Okinkin-ikpe Ikpaazun

³¹ "Ogen Nwa nke Ihian jenko d'e gi gi ogho a bja rikẹ eze, 'ya le ndi mmon-ozì ile, o siko d'a nodi ali ukpo ẹ nwe ogho. ³² We siko d'e wehe ndi ali ile ri ichen-ichen ebe o ri; o jenko d'a hopuha we ohu-ohu ebe ibe we ri, erira onye e du anu don a hopuha atunrun ebe ewu ri. ³³ O jenko d'e donme atunrun ndi hu eka-ihien ẹ, donme ewu ndi hu eka-ekpen ẹ.

³⁴ Ogen hu, eze jenko d'a si ndi hu ri a eka-nni, 'Bja ni, ndi Nedi m gozi, weri ni Ali-eze hu we kwademe ni unu kete w'a tunle iyeto uwa. ³⁵ Makeni, ogen egun gi ri a gun m, onu ye m ihien-oriri, egun-mirin a gun m, unu e ye m ihien-orira, a wu m otumunye, unu a nabanhan m, ³⁶ a gba m oto, unu e ye m ekwa, emu a ku m, unu a bja d'e lee m, ogen m gi ri ime ulo-ngan, onu a bja d'a hun m.' ³⁷ Ogen hu, ndi ezi-omume ahun jenko d'a za a, sị, 'Di-nwonni-enyi, elee ogen ke enyi gi hun i ke egun ri a gun i, enyi no ye i ihien-oriri mobu ke egun-mirin ri a gun i, enyi no ye i ihien-orira?' ³⁸ Elee ogen ke enyi gi hun i ni wu otumunye, enyi no nabanhan i mobu ni gba oto, enyi no yime i ekwa?' ³⁹ Elee ogen ke enyi gizi hun i ni emu ri a ku i mobu ni ri ulo-ngan, enyi no bja d'a hun i?' ⁴⁰ Eze siko d'a za we, sị, 'M ri a gwa onu ezioku, ebe unu no me ni onye ohu ime ndini rike si arini we mkpa ime umune m ndini iya, mme ke unu men'e!'" "

⁴¹ "Ogen hu, o siko d'a si ndi hu ri eka-ekpen ẹ, 'Pu ni ni m ebeni, onu ndi we bu-onu! Shi ni okun itebite hu we kwademe ni Ekwensu le ndi mmon-ozì ẹ! ⁴² Makeni ogen egun gi gun m, unu eyeni m ihien-oriri, egun-mirin a gun m, unu eyeni m ihien-orira; ⁴³ a wu m otumunye, unu anabanhanni m; a gba m oto, onu eyimeni m ekwa; emu a ku m, a ndizikwo m ime ulo-ngan, kanì onu abiani d'a hun m.'

⁴⁴ We k'a zazikwo a, sị, 'Di-nwonni-enyi, elee ogen ke enyi gi hun i ke egun ri a gun i mobu ke egun-mirin ri a gun i mobu k'i wu otumunye mobu k'i gba oto mobu ke emu ri a ku i mobu k'i ri ulo-ngan bu enyi eyeni ni eka?' ⁴⁵ O jenko d'a za we, sị, 'Ezioku ke m ri a gwa unu, ebe o meni unu emeni ni onye ohu ime ndini nọke si arini we mkpa ime umune m ndini iya, unu emeni ni m'e.' ⁴⁶ We jenko d'e zi we si ime afunfun itebite, kanì ndi ezi-omume siko d'e shi ndun itebite."

Isi Nke Isin-kwasị-ogun

E Rini We Jizosi Ngo

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jon 11.45-53)

¹ Ogen Jizosi gi kugu ihien ndini ile, o no si umu-azuun a, ² "Unu a maringho ni akpu-uhuhin ebuo ghafegu Mmemme-Nghafe e ru. Uhuohin hu ke we jenko d'e gi we mme wu Nwa nke Ihian ye we kpogbu."

³ Ogen ohu hu o gi ri e ku ihieni, ndi-isi nchu-egan le ndi-isi ri ime ogwa Kayafasi onye-isi nchu-egan, e zu. ⁴ We no tugbama iroro ni we gi nzuzue nwunrun Jizosi gbu. ⁵ Kanì, we no si, "Elekwo ogen mmemmeni, amangbe isusu gha ri."

E Hukpu We Jizosi Uden Ime Betani

(Mak 14.3-9; Jon 12.1-8)

⁶ Ogen Jizosi gi ri Betani, iwe onye w'a kpo Sajmonu onye-oti, ⁷ okpoho ohu no wehe ogo-alabasta uden nanranni ri ime ẹ. O no hu ẹ ye Jizosi isi ebe o nodi ali e ri ihien-oriri. ⁸ Kanì ogen umu-azuun a gi hun ihieni, iwe no weme we, we no si, "Elee iwi wu onwan? ⁹ Nke we re udeni egbo hi-ogbe, we e ye ndi-igbenye." ¹⁰ Kanì, ogen Jizosi gi marin ihien we ri e ku, o no si we, "Ki hañ onu gi e songbu okpohoni? Ihien ri mma k'o meni m. ¹¹ Unu le ndi igbenye ri ebeni ogen ile, kale mme nwen esonko unu nodi ebeni ogen ile. ¹² O gi udeni o hukpu m kwademe olili m. ¹³ Ezioku ke m ri a gwa onu, ebe owule we no zi ozioma ime uwa ile, we jenko d'e ku ihieni o me, gi ẹ a nyanhan a."

Judas' E Kweri N'ọ Re Jizosi

(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴ 'Ya onye ohu w'a kpo Judas' Iskarotu, hun wu onye ohu ime mmadu mmebuo hu no jen d'e kunrun ndi-isi nchu-egan, ¹⁵ si we, "Kini ke unu jenko d'e ye m omeni e we m Jizosi ye umu?"

* **Isi Nke Isen-kwasị-ogun:27** Ika siji aza

Wę nọ kụ a mkpuru ego ọla (siva) iri-kwasị ogun, ego orun akpu-uhuohin iri kwasị ogun.”¹⁶ Gha oge hụ jemma, ọ nọ choma oghe o jenkọ d'e gi we Jesu ye wẹ.

Jizọsị Le Umụ-azụun A E Ri Oriri Nghafe

(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jọn 13.21-30)

¹⁷ Uhuohin hụ wẹ gi e bidon Mmemme ahun wẹ gi e ri Bređi nwonleni yisti o gi a fu, umu-azun nọ bja d'e kunrun Jizosi, ju a, si, “Elebe k'i cho ni enyi kwademę hun y'a nọ ri Oriri-Nghafe?”¹⁸ O nọ si wẹ, “O nwę okenye ohu m zijenko unu d'e kunrun ime obodo; jenni d'a si a, 'Onye-nkuzi si, '“Ogen m e rugu, mme le umu-azun m siko d'a nodi iwe i me Mmemme-Nghafe.”’ ”¹⁹ Umụ-azun nọ mę ke Jizosi don zi wẹ, wẹ nọ kwademę ihien-oriri Mmemme-Nghafe.

²⁰ O ru oge enyasi, Jizosi le umu-azun mmebuo hu nọ nodi ali e ri ihien-oriri.²¹ Ebe wẹ ri e ri ihien-oriri hu, ọ nọ si, “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenkọ d'e re m.”²² Efo asuozini wẹ usuo, onye-onye nọ si, “Elekwo mme, Di-nwonni-enyi, mme ro?”²³ Jizosi nọ si, “Onye hu me le iya buche aka ime afeje jenkọ d'e re m.”²⁴ Nwa nke Ihian lako ke wẹ don de banyen'e, kanị nsongbu jenkọ d'a ri ni onye hu jenkọ d'e we Nwa nke Ihian ye wẹ! O te ka onye hu mma ni amuni w'a.”²⁵ Judasi hun siko d'e re e ye wẹ nọ si, “Onye-nkuzi, mme ro?” O nọ si a, “Iy ku.”

Oriri-nso

(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1Kọ 11.23-25)

²⁶ Ebe wẹ ri e ri ihien-oriri ahun, Jizosi nọ weri bređi, o yeguu Osolobue ekele, ọ nọ bebe e ye umu-azun a, si, “Weri ni ri, onwan wu ehụ m.”²⁷ O nọ weri mkpu, yeguu Osolobue ekele, ọ nọ wẹ e ye wẹ, si, “Unu ile, rarisonme ni; ²⁸ make ni onwan wu edeke m, hun wẹ gi biye nkwerigbama ohun hu Osolobue kwademę egbata iya le ndi nke e aka; edeke m hun wẹ hupu ni ndi bu oda, make mgbaghari njo.”²⁹ M ri a gwa onu, arakozị m manyani gha mkpuru osisi vaini puha d'e ru uhuhin hu mme le unu jenkọ d'a razi a nke ohun ime Ali-eze Nedi m.”

³⁰ Ogen wẹ gi buguu ebu Mmemme-Nghafe, wẹ nọ shi Ugu Olivu.

Jizosi E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghorị N'ọ Marị A

(Mak 14.27-30; Luk 22.31-34; Jọn 13.36-38)

³¹ Ya Jizosi nọ si wẹ, “Ukinkinni, unu ile jenkọ d'a gba m to, make ni Ehuho-nso si, 'Osolobue jenkọ d'e gbu onye-ndu aturun, aturun ile a gbayia.’”³² Kani, m ghaguu onwan lihi, m siko d'e buni unu uzọ si Galili.”

³³ Pita nọ si Jizosi, “O nwonni oge m'e gi gba i to, osun'a ni ndi hoduni a na i to.”³⁴ Jizosi nọ si Pita, “M ri a gwa i ezioku ni okpa gini d'a kwan ime abalini, i jenkọ d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m.”³⁵ Pita nọ si, “Kaka, aghoriko m, osun'a ni mme le 'yu jenkọ d'a nwan!’” Umụ-azun ile hoduni nọ kuzikwo eria.

Jizosi E Mę Ekpere Imę Ugba Gęsemani

(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ Ya Jizosi le umu-azun a nọ si ebe w'a kpo Gęsemani. O nọ si umu-azun a, “Nodi ni ali ebeni ni m jenzuka d'e mę ekpere.”³⁷ O nọ weri Pita le umu Zebedi ebuo, ọ nọ sukuru, obi nọ ferime e. ³⁸ Ya o nọ si wẹ, “Obi e d'a gbawapu m; o d'e gbu m. Nodi ni ebeni son m mu enya.”

³⁹ O nọ jenshi ihun ekeje, tuha enwen e ye ali, mę ekpere, si, “Baba, omeni o ri nfe, ni mkpu afunfunni ghafe m; kanị, uche i y'a mę, ele uche m.”⁴⁰ O nọ bja d'e kunrun umu-azun a; ọ hun ni wẹ ri uran, ọ nọ si Pita, “Ya wu, onu e ri-eka son m mu enya mgbahunme okuloku ohu?”⁴¹ Mu ni enya, mę ni ekpere, amangbe unu a danye ime onwanwan; ezioku-ezioku, mmon ihian a chogho, kanị ndun guu ehụ.”

⁴² O nọ puzi nke mgbe ebuo d'e mę ekpere, a si, “Baba, omeni mkpu afunfunni asaeka ghafe bu arani m'a, uche i y'a mę.”⁴³ O nọ biazị ebe wẹ ri, hun wẹ ke wẹ ri uran, makele enya wẹ a nyintoguo.

⁴⁴ O nọ lazi wẹ to, pu d'e mę ekpere nke mgbe eto, e kuzikwo ihien ohu hu.⁴⁵ Ya o nọ bja d'e kunrun umu-azun a, si wẹ, “Unu rikwo uran, e zuru iken? Lee n'e, oge hu e rugu—e we wẹ Nwa nke Ihian ye ndi njo.”⁴⁶ Lihi ni ni enyi jemma. Lee n'e, onye ri e reni m a biaguo.”

A Nwanrun We Jizosi

(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jọn 18.3-12)

⁴⁷ Jizosi rikwo e ku okuni, ke Judasi hun wu onye ohu ime umu-azun a mmebuo bja. Judasi le igunrun hi-ogbe wi—we bu opia-agma le egbe. Ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi zihę wẹ.⁴⁸ Onye hun ri e ren'e gwa wẹ ihien wẹ siko d'e gi marin Jesu. O si, “Onye m jenkọ d'e gi isu-onu kele, ya wu onye hu, nwanrun n'a.”⁴⁹ O nọ bja d'e kunrun Jizosi ozigbo, si, “Uwa-oma, Onye-nkuzi!” O nọ su e onu.⁵⁰ Jizosi nọ si a, “Di-enyi, mę ihien i bja d'e mę!” Ya wẹ nọ kwonon Jizosi, nwanrun a.⁵¹ Ozigbo, onye ohu ime ndi wẹ le Jizosi wi nọ tinpu aka, sepuha opia-agma

a, banpụ odibo onye-isi nchụ-egjan ntin. ⁵² Ya Jizosị nọ sị a, “Wekin opia-agma i azụun, makañi ndi ile e bu opia-agma, siko d’a gha opia-agma nwun. ⁵³ I ru ni asa m eka riọ Nedi m, o zihę ni m ihien kari igunrun ndi mmọn-ozı agha mmębuọ ozigbo? ⁵⁴ Kani, m me erira, nani ke we jenko d’e gi mezu ihien ndi ri ime Ehuhuo-nsọ hun ku n’o jenko d’a ri enina?”

⁵⁵ Ogen hu ke Jizosị gi si igunrun hu, “Unu gi opia-agma le egbe bia d’a nwunrun m noke si m wu onye-ohin? Uhuohin ile m’a nodi ali ime Ulo-nsọ a kuzi, onu a nwunrun ni m. ⁵⁶ Kani, ihien ndini ile ri nwan e me kenı ihien ndi-amuma ku ime Ekukwo-nsọ mezu.” Ya umu-azun a ile no na a to, gbama osọ.

E We We Jizosı Si Ogwa Kayafası, Onye-isi Nchü-egjan
(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jón 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ Ya ndi nwunrun Jizosı no we e jenni Kayafası wu onye-isi nchü-egjan ime ogwa a, ebe ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi gbakikome. ⁵⁸ Kani Pita sonko a d’e ru ogwa onye-isi nchü-egjan, bu egbata we te e te. Ya Pita no banye, son ndi-nche nodi ali kenı o hun njendemę ihienı.

⁵⁹ Ogenni, ndi-isi nchü-egjan le Ndi-isi Nkikwama ile hu a cho ihien we e gi buokin Jizosı onu kenı we gbu e; ⁶⁰ kani, ahunni we, osuon’a ni ndi osheri-ntu puhani bu oda. Omęguu, mmadu ebuo no nwan puha, ⁶¹ si, “Onyeni si, ‘M jenko d’a saeka tikpo Ulo-nsọ Osolobue, gi akpu-uhohin eto tunkin e.’ ” ⁶² Ya onye-isi nchü-egjan no lihi, si, “Ye nwon ihien i jenko d’a shari? Ki wu ihien ndini we ri a si ni ‘ya k’i me?’ ” ⁶³ Kani, Jizosı ekuni ihien owule. Onye-isi nchü-egjan no si a, “E gi m efan Osolobue hun ri ndun si i gwa enyi mbuni iyu wu Kraısti, Nwa Osolobue.”

⁶⁴ Jizosı no si a, “Yu ku e. M ri nwan a gwa unu ile ni ogenni ghafeguu, unu siko d’a hundę Nwa nke İhan ebe o nodi ali eka-nni Osolobue, Onye hun nwon iken ile, hunzikwo a k’o ri elu orukpu o gi lala.”

⁶⁵ Ya onye-isi nchü-egjan no tika efe hun ‘ya le enwen e wu onye-isi nchü-egjan yi, si, “O kuole aru! Ki enyi ri a chozini ndi osheri? Onu a nuguo nwan aruni o ku! ⁶⁶ Kini ke unu ro?” We no za, si, “Ikpe a maol’a, o jenko d’a nwun!” ⁶⁷ We no ju a eson ihun, İhan a ihien, ndi hu ime we no ma a ora, ⁶⁸ si, “Iy hun si ni i wu Kraısti, Onye hu Osolobue Tume, bu amuma ni gwa enyi onye İhan i ihien?”

Pita A Ghorı N’o Marın Jizosı
(Mak 14.16-72; Luk 22.56-62; Jón 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ogenni, Pita nodi ali ezi ogwa, ‘ya nwa-agboọ wu odibo no bia d’e kunrun e, si a, “Iy le Jizosı onye Galili wizikwo.” ⁷⁰ Kani, o no ghorı id’anya we ile, si, “Amarın m ihien i ri e ku.”

⁷¹ Ogen o gi si ebe we gha a banye ezi-ogwa hu, nwa-agboọ ozo wu odibo no hun a, si ndi turu ebęhu, “Onyeni le Jizosı onye Nazaretı wi.” ⁷² O no ghorızi, kunde Osolobue, si, “Amarinde m okennyę hu!”

⁷³ O no bezi ekerę, ndi turu ebahun no bia d’e kunrun Pita, si a, “I wu onye ohu ime we nke-esi, asusu i e sepuhaguo i.” ⁷⁴ Ya Pita no kunme Osolobue, si, “Amarinde m okennyę hu.” Ozigbo hu, okpa no kwan. ⁷⁵ Ya Pita no nyanhan oku Jizosı ku, ni, “Okpa gini d’a kwan, i jenko d’a ghorı mgbe eto ni ‘ya marın m.” O no shi ezi d’a kwan ezigbo ekwan.

Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun

E We We Jizosı Si ogwa Paıleti
(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jón 18.28-32)

¹ O ru ogen utuntun, ndi-isi nchü-egjan ile le ndi-isi no tugbame iroro ke w’a don gbu Jizosı.

² We no ken e gbu, we e jenni Paıleti, onye Rom hun wu Govano ri a kını we.

Judası E Hogbu Enwen E
(Orun Ndi-Ozi 1.18-19)

³ Ogen Judası hun re e ye we gi hun a ni a maguo we Jizosı ikpe-onwun, o no kwan mmani, wekin ni ndi-isi nchü-egjan le ndi-isi akpuru egbo ọla iri-kwası-ogun hu, ⁴ si, “E meole m njo m gi re onye nwonleni ihien o me.” Kani, we no si a, “O gbasharinı enyi; ohun wu mkpa i!”

⁵ O no tu akpuru-egbo ọla ndi hu ye ali ime Ulo-nsọ, pu d’e hogbu enwen e. ⁶ Ndi-isi nchü-egjan no tuturu akpuru-egbo ọla ndi hu; we no si, “O furuni ni enyi bu we che ebe we e donme ihien ime Ulo-nsọ, makañi egbo edeke ro (egho-mme).” ⁷ Ya we no tu iroro, gi e nonrin ogige onye a kpu-ite, gi e memę ikpekpe itumunye. ⁸ Ya İhan we gi a kpo ogige hu “Ogige Edeke” d’e rukwo tanni. ⁹ Ya ihien Osolobue gi onye-amuma wu İerimaya ku no mezu, ni, “We no weri akpuru-egbo ọla iri-kwası-ogun hu,

hun wu onu egbo ndi İzrelu kweri ni ‘ya ke we siko d’e non okennyę hu;

¹⁰ gi e nonrin ogige Okpu-ite rike ke Onye-nwonni-enyi don gwa m.”

Paıleti A Ju Jizosı Utaa
(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jón 18.33-38)

¹¹ Ogen ihienni gi ri e me, Jizosi turu ihun Paileti wu Govano ri a kido ni ndi Rom. Paileti no si, "Iyu wu eze ndi Ju?" Jizosi no si a, "Iyu ku." ¹² Kani, ogen ndi-isi nchu-egan le ndi-isi gi ri e kusonme ihien ndi we si ni 'ya k'o me, o gba nkintin! ¹³ Paileti no si a, "Y'a ri a nu ihien ole we ri e ku ni 'ya k'i me?" ¹⁴ Kani, o shiarini ihien owule, ke akpu ohu—nke wu n'o tukenme Paileti wu Govano enya.

A Ma We Jizosi Ikpe Onwun

(Mak 15.6-15; Luk 23.13-15; Jon 18.39; 19.16)

¹⁵ Ogen Mmemme-Nghafe owule, Govano a hapu ni we onye-ngan owule we cho. ¹⁶ Ogen hu, eje-ihian ohu ihian ile marin ri ime ulo-ngan, efan a wu [Jizosi] Barabasi. ¹⁷ Ogen we gi gbakikomeguu, Paileti no si we, "Onye ke onu cho ni m hapu ni onu [Jizosi wu] Barabasi ra Jizosi hun w'a kpo Kraisti?" ¹⁸ (Paileti ku ihienni makeni o maringho ni iwe ke we gi we Jizosi wu Kraisti ye e.) ¹⁹ Ogen o gi nodi ali elu Ocho-okink'ikpe, nwunye e no zi ozi jenn'e, si a, "Wepukwo eka oku onye ezi-omume hu, makeni e giguu m ufiri e ta afunfun oda-oda ime nro tanni." ²⁰ Ndi-isi nchu-egan le ndi-isi Izreli no nwan gwa igunrun hu we si Paileti hapuni we Barabasi, gbu Jizosi. ²¹ Paileti no si we, "Onye ime we ebuo ke unu cho ni m hapu ni unu?" We no si, "Barabasi." ²² Paileti no si we, "Ki m'e gi nwan Jizosi hun w'a kpo Kraisti me?" We ile no si, "Kpogbu e enu obe." ²³ O no si, "Ki hain? Elee eje-ihien k'o me?" Kani we ile e yikenmede, si, "Kpogbu e elu obe." ²⁴ Ogen Paileti gi hun ni ihien o ri e ku e nwonni isi ebe we ri, hunzi ni isusu choko n'o bidon, o no weri mirin kwopu eka id'anya igunrun hu, si, "Edeke onyeni ari m eka; eka onu k'o rizi!" ²⁵ Igunrun hu ile no si, "Edeke e 'ya ri enyi le umu enyi isi!" ²⁶ Ya o no hapuni we Barabasi, o fianguu Jizosi mkpinsin, o no we ye we kpogbu.

Ndi-agma A Kpa Jizosi Ye Emu

(Mak 15.16-20; Jon 19.2-3)

²⁷ Ya ndi-agma Paileti no weri Jizosi si ime ogwa Paileti, kpogbama itu-agma hu ile; ya we no fihunme e. ²⁸ We no yipu a ewuru e, yime e ewuru nanranni e nwun ufie-roni, ufie-roni*. ²⁹ We no weri agalaba osisi-ogun, gi e kpa okpu-eze, bu e che e isi, bu okpo che e eka-ihien; e gbu n'e osekp, a kpa a e ye emu, a si a, "Agu! Eze ndi Ju!"

³⁰ We no ju a eson, napu a okpo hu we te buche e eka, fianma a ya isi. ³¹ Ogen we gi kpogu a ye emu, we no yipu a ewo ufie hu, yimezi e ewuru e. We no duru e d'a kpogbu elu obe.

A Kpoma We Jizosi Elu Obe

(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)

³² Ebe we jenko, we no kunrun onye Sairini ohu w'a kpo Saimonu, we no w'a y'e olu buru obe Jizosi. ³³ Ogen we gi ru ebe w'a kpo Gogota ('ya wu Ebe-Okpokom'isi), ³⁴ we no ye Jesu manya we buche olulu-anu ra, kani, ogen o gi danmin a, o no ju n'o rako a. ³⁵ Ogen we gi kpomaguu a elu obe, 'ya we no tu nkpo, gi e keru ewuru ndi o yi. [Onwan me keni ihien onye-amuma ku hun uzọ mezu—makeni onye-amuma si, "E keru we ekwa m,

a tu we nkpo,
gi e keru ewuru m."]

³⁶ We no nodi ali, e che e nche. ³⁷ We de ihien we gi m'a ikpe ye enu obe hu. Ihien we de wu, "Onwan wu Jizosi, Eze ndi Ju."

³⁸ We kpomazi ndi ohin ebuo che n'e, onye ohu elu obe ri eka-nni e, onye ohu elu obe ri eka-ekpen e. ³⁹ Ndi hun ghafekoni hu a kpa a e ye emu, e finfin isi, ⁴⁰ a si, "Iyu hun jenko d'e tikpo Ulo-nsọ, gi akpu-uhuohin eto tundonzi e, zuopuha nwan enwen! Omēni i wu Nwa Osolobue, gha elu enu obe hidan." ⁴¹ Erira ke ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi donzikwo kpa a ye emu, a si, ⁴² "O zuofuha ndi ozo, kani o sani eka zuopuha enwen e. Iya wu eze Izreli nu! 'Ya gha nwan elu obe hidan, keni enyi kweri n'e." ⁴³ O tukwasi Osolobue obi; Osolobue 'ya zuopuha a nwan owuni o suoghọ a. Makeni, o si, 'Mme wu Nwa Osolobue.' ⁴⁴ Erira ke ndi ohin ndi hu we kpogbu 'ya le we donzikwo kpari e.

Onwun Jizosi

(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)

⁴⁵ Efinnai hu, gha okuloku mmebuo, ogen hu enya anwun gi a ri isi, d'e ru okuloku eto, okiki no gba ali hu ile. ⁴⁶ Ihien rike okuloku eto, Jizosi no gi oken olu yi oro, si, "Elai, Elai, lama Sabakitani?" Ya wu, "Osolobue m, Osolobue m, ki hain i gi la m to?" ⁴⁷ Kani, ogen ndi hu ime ndi turu ebahun gi nu a, we no si, "O ri a hi Elajia!" ⁴⁸ Ozigbo, onye ohu ime we no gba oso, weri eru bianye ime manya ru-uka, fa a ye mkpinsin, y'e 'ya n'o ra. ⁴⁹ Kani, ndi ozo si, "Cheri ni, ni enyi lee omēni Elajia jenko d'a bja d'a zuopuha a." ⁵⁰ Jizosi no gi oken olu yizi oro, kwonbepu, nwunhun. ⁵¹ Ozigbo hu, eka we gi gbonbepu Ebehu kacharin-nsọ ime Ulo-nsọ

* Isi Nke Ɛsa-kwasị-ogun:28 ewuru ndi nze le ndi-jdafin

nọ bawapụ ebụọ, gha elu d'e ru alị. Alị nọ mahihie, omuma hụ e tiwa; ⁵² ili ndị nwunni nọ kpupu, ndị nsọ bu oda nwunni nọ lihi. ⁵³ Ogen Jizosị gi ghagụọ onwun lihi, wẹ nọ pūha, si obodo nsọ hụ wụ Jerusalem, ndị bu oda nọ hūn wẹ ebēhū. ⁵⁴ Ogen oki-agma hụ lẹ ndi-agma 'ya nị wẹ rị e che Jizosị nche gi hūn alị-omahihie lẹ ihien ndi hū mēni, egun nọ bja wẹ, wẹ nọ sị, "Ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue!"

⁵⁵ Ikpoho bu oda gha Galili sonhen Jizosị e yen'e ẹka rizi ebahun, wẹ rị a gha ebe teni e lee ihien rị e mēni. ⁵⁶ Ndi hū ime wẹ wū Meri onyē obodo Mag'dala, Meri nne Jemisi lẹ Josefū lẹ nne umu Zebēdi.

Olili Jizosị

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

⁵⁷ O ru ogen enyasi, oḍafin ohu w'a kpọ Josefū, onyē obodo Arimatia, nọ bja. Okennyeni wuzikwọ onyē e son uzọ Jizosị. ⁵⁸ O nọ jen d'e kunrun Paileti, sị a buye ẹ hū Jizosị. 'Ya Paileti nọ sị wẹ buye ẹ ya. ⁵⁹ Josefū nọ buru ehū hū; gi ẹkwa linē nwunni fuma a, ⁶⁰ bu ẹ che ime ili ohun o kwademēni enwen ẹ, hūn wẹ gu nọkẹ okporo ye ime omuma. O nọ gi omuma hi-ogbe nukin onu ili hū, pu. ⁶¹ Meri onyē obodo Mag'dala lẹ Meri hūn-ebọ nọdị alị bu ihun zinmē ili hū.

E We Wẹ Ndi-nche D'e Chedon Ili Hu

⁶² Ogen uhuhin Nkwademē gi ghafegū, o ru enyasi, ogen Uhuhin Izu-iken gi bidon, ndi-isi nchū-egan lẹ ndi Itu-Farisi nọ zugbama d'e kunrun Paileti, ⁶³ sị a, "Di-okpa, enyi a nyanhangho nị ogen onyē-ntunji gi rị ndun, o sị, 'Akpū-uhuhin eto ghafegū, m jenkọ d'e lihi.' ⁶⁴ Sị wẹ nwan d'e gbokinkenmē ili hū ohunma-ohunma d'e ru akpū-uhuhin eto hū, amangbe umu-azuun a abja d'e zunrun ehū a, gwama ihian ile nị, 'O ghagū onwun lihi'; ogen hū ndufie ikpazuun hū a karị nke ibuzo njo." ⁶⁵ Paileti nọ sị wẹ, "Weri ni nwan ndi-agma; jēn ni d'e chedon ẹ kẹ unu sikọ d'a saeka." ⁶⁶ 'Ya wẹ nọ jēnmē, kpukinkenmē ili hū, bu ndi-nche to ebēhū.

Isi Nke Ɛsato-kwasị-ogun

Jizosị A Gha Onwun Lih

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

¹ Ogen Uhuhin Izu-iken gi ghafegū, ogen eki gi fonmē nke uhuhin ibuzo ime izu-uka (hūn wū nwan uhuhin Sōnde), Meri onyē obodo Mag'dala lẹ Meri hūn-ebọ nọ jēn d'e lele ili hū. ² Idenmizi, alị nọ mahihie oda-oda, makeni mmon-ozī Di-nwōnni-enyi gha elu-igwee bja, nupū omuma hū hi-ogbe, nōdī alī elu ẹ. ³ O hū e be nwanran-nwanran rike amuma, ewuru ẹ hū e nwun nọkẹ igwere. ⁴ Egun ẹ nọ bja ndi nche, ehū nọ mama wẹ nni, wẹ nọ rīchanrīn kẹ ndi nwunhūnni. ⁵ Kanī, mmon-ozī hū nọ sị ikpoho ndi hū, "Atulẹ ni egun, a maringho m nī unu rī a cho Jizosị, hūn wẹ kpogbu elu obe. ⁶ O rizi ebeni; o lihigū k'o don ku. Bja nī d'e lee ebe o te rī. ⁷ Jēnmē ni nwan ozigbo d'a gwa umu-azuun a, sị wẹ, 'O ghagū onwun lihi, o burugū nī unu uzọ si Galili; ebēhū kẹ unu jenkọ d'a nọ hūn a!' A gwagūkwọ m unu." ⁸ 'Ya wẹ nọ gi egun lẹ oken ighoghō gha ili hū pu ozigbo, gbama oso d'a gwa umu-azuun a.

⁹ Idumuzi, Jizosị nọ kunrun wẹ, sị, "Darū nī!" 'Ya wẹ nọ bja d'e kunrun ẹ, fiedon ẹ oku, fe ẹ. ¹⁰ 'Ya Jizosị nọ sị wẹ, "Atulẹ ni egun, jēn ni d'a gwa umunē m wẹ jēn Galili, ebahun kẹ wẹ k'a nọ hūn m."

E Ye Wẹ Ndi-nche Egho-azuun, Sị W'e Kulẹ K'o Mē

¹¹ Ogen ikpoho ndi hū gi jenkọ, ndi hū ime ndi-nche hū nọ si ime obodo d'a gwa ndi-isi nchū-egan ihien ile mēni. ¹² Ogen ndi isi nchū-egan lẹ ndi-isi gi zuguū, tugbamaguū iroro, wẹ nọ ye ndi-agma hū ego hi-ogbe, ¹³ sị wẹ, "Gwakwọ nī ihian ile nī, 'Umu-azuun a bja d'e zunrun ẹ ime abalī ebe enyi rī uran.' ¹⁴ Omēni onwan e ru ntin Gowan wū Paileti, enyi jenkọ d'e mē obi ru ẹ alī, hūn a nī nsongbu arikonj unu." ¹⁵ 'Ya wẹ nọ narin wẹ egho hū, mē ihien wẹ gwa wẹ. Echen kẹ wẹ rikwọ a kọ akikonj ime ndi Ju d'e ru tanni.

Orun Hu Ri Mkpa Jizosị Ye Umu-azuun A

(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

¹⁶ 'Ya umu-azuun mmanaj hū nọ nwan si ugu hū rī Galili, ebahun Jizosị gwa wẹ. ¹⁷ Ogen wẹ gi hūn Jizosị, wẹ nọ fe ẹ, kanī ndi hū ime wẹ nwōn obi-ebū. ¹⁸ Jizosị nọ jenzunhan, sị wẹ, "E yeolẹ wẹ m iken ile rī elu-igwee lẹ elu-ūwa. ¹⁹ Jēnmē ni nwan d'e mē ndi alī ile rī ichen-ichen nī wẹ wurū ndi e son ni m; e gi ni efan Nedi lẹ Nwa lẹ Mmon-nsọ e mē wẹ mirin-Chuku. ²⁰ Kuzi ni wẹ, nī wẹ hūn uzọ e mē ihien ile m sī unu mē. Ezie, m nōye ni unu ogen ile d'e ru ogugu-ogen."

Ozioma Jesu Kristi Lẹkẹ Kẹ Makị Dọn De Ẹ

Onyẹ Jẹnkọ D'a Kwanị Kraịstị Uzọ

(Azaya 40.3; Malakaj 4.5; Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Jọn 1.19-28)

¹ Ẹnina kẹ ozioma banyeni Jizọsị hụn wụ Kraịstị, Onyẹ ahụn Osolobue tume, hụn wụ Nwa Osolobue dọn bidọn: ² Nọkẹ kẹ wẹ dọn de ẹ ime ẹhụhụọ Azaya onyẹ-amụma, “Osolobue sị, ‘Lee ẹ, m rị e zi onyẹ-ozị m n’o buru n’i uzọ, n’ọ kwan’i uzọ.’”

³ Olu onyẹ ohu rị a han ime atụ, a sị,

‘Kwa nị nị Di-nwọnni-ẹnyị uzọ; mẹmẹ nị uzọ a n’o zinrin!’ ”

Jonụ Hụn E Mẹ Mirin-Chuku A Kwadememe Wẹ Makẹ Obibia Jesu

⁴ Jonụ hụn e mẹ mirin-Chuku nọ puha, mama okwa ime atụ, a sị wẹ gha ime njo wẹ roghari, keni wẹ mẹ wẹ mirin-Chuku wẹ gi a ghosị n’e roghariguo wẹ, keni Osolobue gbaghari wẹ njo. ⁵ Ndi ile rị umụ-alị ndi risonmẹ Judia lẹ ndi Jerusalem ile hu e jẹn d’e kunrun Jonụ, wẹ hu e kupuha njo wẹ, o hu e mẹ wẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ⁶ Jonụ yi ẹwuru wẹ gi ẹnenren anụ w’a kpọ kameļu mēmẹ; akpukpọ-anụ k’o gi kẹnmẹ ukun ẹ. Ihiẹn-oriri ẹ wụ igurube lẹ mirin-ẹnwun rị ofia.

⁷ O hu a sị wẹ, “Onyẹ kanị m lala m azuun, erudeni m onyẹ jenkọ d’e hulua alị topu eriri akpukpọ-ukụ a. ⁸ M rị e gi mirin mmaka e mẹ onụ mirin-Chuku, kanị, ‘ya nwen jenkọ d’e gi Mmọn-nso mẹ unu mirin-Chuku.’”

Jonụ E Mẹ Jesu Mirin-Chuku, Ekwensu A Nwan Jesu

(Mat 3.13–4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Ogen hu, Jesu nọ gha Nazareti rị azuun Galili bịa, ‘ya kẹ Jonụ nọ mẹ ẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ¹⁰ Hụn Jesu gihu gha ime mirin puha, o nọ hụn kẹ elu-igwere kpupu, hụn kẹ Mmọn-nso gi ụdi nduru hidanla, bịa d’a nọkwasi a. ¹¹ ‘Ya olu nọ gha elu-igwee sị, ‘Iyụ wụ ezi Nwa m; ihien i a sọka m.’”

¹² Ozigbo hu, Mmọn-nso nọ nu ẹ shi ime atụ. ¹³ O nọ ndị ebahun akpu-uhuhin ogunna, iya lẹ eje-anụ rị ichen-ichen. Ekwensu hu a nwan a; ndi mmọn-ozị hu e yen’ẹ ẹka.

Jesu E Bidon Orun A

(Mat 4.12-17; Luk 4.14-15)

¹⁴ Ogen wẹ gi kpokinguu Jonụ ye ime ulo-ngan, Jesu nọ bịa Galili d’e zimẹ ozioma Osolobue. ¹⁵ O hu a sị, “Ogen e zuguo, Alị-eze Osolobue a riguo nsue! Roghari nị, unu e kweri ozioma!”

Jesu A Kpoma Ndi K’e Sọnn’e

(Mat 4.12-22; Luk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁶ Ebe Jizọsị ghako mkpenren “Ohimin” Galili, o nọ hụn Saịmonu lẹ Anduru nwenẹ ẹ ebe wẹ rị a tọ oga e ye ime mirin ahụn, makaeni azun kẹ w’a kun. ¹⁷ Jizọsị nọ sị wẹ, “Sọnmẹ ni m, m siko d’e mẹ onụ wuru ndi a kua ihian rike azun.” ¹⁸ Wẹ nọ la oga wẹ tọ ozigbo, sọnmẹ ẹ.

¹⁹ O jenshi ihun ẹkẹrẹ, o nọ hụn Jemisi lẹ Jonụ, umu Zebedi ebe wẹ rị ime ugbo-mirin wẹ e donzi oga wẹ. ²⁰ O nọ kpọ wẹ ozigbo; wẹ nọ na nedi wẹ lẹ ndi wẹ we orun tọ ime ugbo, sọnmẹ ẹ.

Jesu A Chupu Eje-mmọn Rị Imẹ Okennyẹ Ohu

(Luk 4.31-37)

²¹ Wẹ nọ shi obodo Kapanom; o ru Uhuohin Izu-iken, o nọ banye ulo-ofufe rị ebẹhu d’a kuzi. ²² Nkuzi ẹ nọ tọ wẹ ẹnya, makele o kuzi nọkẹ onyẹ oku rị ẹka ẹlẹ nọkẹ ndi-nkuzi Iwu. ²³ Ogen hu daị, o nwon okennyẹ ohu eje-mmọn rị ime ẹ, hụn rị ime ulo-ofufe wẹ. Okennyẹ hu nọ yi oro, sị, ²⁴ “Hapu ẹnyị ye, k’i gi ẹnyị e mẹ, Jesu onyẹ Nazareti? I bịa d’e tikpo ẹnyị? A maringho m onyẹ i wu, yu wu Onyẹ-nso Osolobue.” ²⁵ Kanị, Jizọsị nọ jugbo eje-mmọn hu, sị a, “Kpumẹ onụ; gha ime ẹ puha!” ²⁶ Eje-mmọn hu nọ se okennyẹ hu, gi oken olu yi oro, gha ime ẹ pu. ²⁷ O nọ tọ wẹ ile ẹnya, wẹ hu a ju ibe wẹ, sị, “K’i wu hunnị? Onwan wu nkuzi ohun-hun iken rị! O gwade eje-mmọn oku, wẹ hu a gbaye ẹ!” ²⁸ Ozigbo, otiti ẹ nọ kpogbari egberẹ Galili ile.

Jizọsị A Zuọ Ndi Bu oda

(Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹ Hụn Jesu gihu gha ime ulo-ofufe ahụn pu, iya lẹ Jemisi lẹ Jonụ nọ banye iwe Saịmonu lẹ Anduru. ³⁰ Emu rị a kụ nne nwunye Saịmonu, o dinẹ edine, ẹhụ okun rị e nwun ẹ. Ozigbo,

wę nọ gwa Jesu ni emu ri a ku a. ³¹ Jizosɩ nọ jęn d'e kunrun e, kwondon e eka, weli e enu, ehiu okun hu nọ hapu a; o nọ leme we obia.

³² O ru ogen enyasi, ogen anwun gi roguu, we nọ wehen'e ndi emu ile le ndi eje-mmōn ri ime we. ³³ Ndi obodo hu ile e jun onumuzo; ³⁴ Jesu nọ zuo ndi bu oda emu ichen-ichen ri a ku, chupusomme eje-mmōn bu oda, o nini eje-mmōn ndi hu ku oku make ni a maringuo we onye o wu.

Jizosɩ E Zisomme Ozioma Ime Galili
(Luk 4.42-44)

³⁵ O ru uzo-utuntun, ebe eki keleni fonchanpu, o nọ zopu egwa, jennme ebe ihian rileni, o nọ nọ ebeku memekpere. ³⁶ Saimonu le ndi 'ya le we wi nọ choma a. ³⁷ Ogen we gi hun a, we nọ si a, "Ihian ile ri a cho i." ³⁸ O nọ si we, "Ni enyi shizi ni obodo ndi ozo ri ehu ebeni, keni m zizikwo ozioma ime we. Make ni 'ya wu ihien m bia d'e me." ³⁹ O nọ ghagbari azuun Galili ile, e zisomme ozioma ime ulo-ofufe we ri ichen-ichen, a chupusomme eje-mmōn.

Jizosɩ A Zuo Onye-oti
(Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)

⁴⁰ Okennyehi emu oti ri a ku nọ bia d'e kunrun Jesu, gbu osekpuru, rima a, si a, "Omehi ya a chogho, nibe i saeka zuo m, a ri m ochan." ⁴¹ Omiken e nọ me Jizosɩ, o nọ tnpu eka metu a, si a, "A chogho m! Dinhi, ni ri ochan!" ⁴² Ozigbo, oti hu nọ gha ehu a pu, o nọ ri ochan! ⁴³ Jizosɩ nọ zi okennyehi hu lama ozigbo, ogen o gi dokennmeguu a eka ntin, ⁴⁴ si a, "A gwakwole onye owule ihieni; ka, jen d'e we enwen i ghosi onye nchu-ejan n'o lele i, y'e weri ihien ndi hu Mozizi ku ime Iwu gi chu-ejan, ni gi ghosi we ni y'a rnyu ochan." O nọ si a lama. ⁴⁵ Kanɩ, okennyehi a ghaguu ebahun pu, o nọ kusommede ihieni ebe ile. O kukennme ihieni, nke wu ni Jesu asazini eka puha ime obodo ebe ihian a nọ hun a, kama, o ghasomme azuun ihian bileni, kanɩ we huzikwo a gha ebe ile a bia ebahun d'e kunrun e.

Isi Nke Ebugo

Jesu A Zuo Onye-oru
(Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Akpu-uhuhin ole a ghaguu, Jesu nọ kinhen Kapanom, o nọ kpogbari n'o ri ulo. ² Ndi bu oda nọ gbakikome, nke wu ni uzo eruzini we, ke ime ulo ke ihun-ezi, o nwonzini ebe e ru ihian. Jesu hu a gwa we oku-Chuku. ³ Ya ke ikennyehi nọ buhen'e okennyehi ohi oru kinmin; ikennyehi eno bu e. ⁴ Make ni ahunnɩ we uzo d'e kunrun Jesu ufiri ni ihian jun ebeku, we nọ nyinrin elu ulo, be oghe ye e elu ebe Jesu wuzo. E beguu we oghe ye e, we nọ gha ebeku do onye hu oru kinmin le ute e ye ihun Jesu. ⁵ Ogen Jizosɩ gi hun okukwe we, o nọ si onye hu oru kinmin, "Nwa m, a gbahariguo we i njo i."

⁶ O nwon ndi-nkuzi Iwu nodisomme ali ebahun, we hu e ro ihieni ime obi we, a si, ⁷ "Ki hain okennyehi gi e ku enina? O ri e ku aru! Onye e ri-eka a gbahari njo wezuka Osolobue su?" ⁸ Ozigbo, Jesu nọ marin ime mmōn ihien we ri e ro ime obi we. O nọ si we, "Ki hain onu gi e ro udi iroroni ime obi unu?" ⁹ Elee hun ka nfe: isi onye-oroni, 'A gbahariguo we i njo i'—ra isi a, 'Lihio oto, heri ute i ni jennme ijen?' ¹⁰ Kanɩ, ni m ghosi onu ni Nwa nke ihian nwon iken o gi a gbahari njo elu-owa." O nọ si onye-oru hu, ¹¹ "M si i, lihio oto, heri ute i, lama iwe il!" ¹² O nọ lihio oto, heri ute e ozigbo, gha ebahun pu—id'anya we ile; nke wu ni o tu we ile enya, we nọ jama Chuku mma, si, "Enyi ahuntuni ihien nọ enina mbu!"

Jesu A Kpo Livai
(Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ Ya Jesu nọ jennmezi mkpenren mirin Galili. Igunrun ihian nọ fihunme e, o nọ kuzi we. ¹⁴ Ebe o ghafeko, o nọ hun Livai nwa Alifosɩ k'o nodi ali odu ndi ugwo-isi, o nọ si a, "Sonme m." Livai nọ lihio oto, somme e.

¹⁵ Ogen Jesu gi ri e ri ihien-oriri iwe Livai, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi le ndi ozo we gi njo marin hu e son Jesu le umu-azuun a e ri ihien-oriri, make ni ndi ri e son n'e bu oda. ¹⁶ Ogen ndi-nkuzi Iwu hun ri ime ndi Itu-Farisi gi hun ni 'ya le ndi njo hu le ndi a na ugwo-isi ri e ri ihien-oriri, we nọ si umu-azuun a, "Ki hain o gi e du ndi a na ugwo-isi le ndi ozo we gi njo marin e ri, a ra?" ¹⁷ Ogen Jesu gi nu ihien we ri e ku, o nọ si we, "Ndi ehu ri iken ara cho dibe, kama, ndi emu ri a ku wu ndi a cho dibe; ele ndi ezi-omume ke m bia d'a kpo, kama, ndi njo ke m bia d'a kpo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu
(Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ O nwon ogen umu-azuun Jonu le ndi Itu-Farisi gi ri e bu onu. We nọ bia d'a ju Jesu, si, "Ki hain umu-azuun Jonu le umu-azuun ndi Itu-Farisi gi e bu onu, bu umu-azuun i a ra bu?" ¹⁹ Jizosɩ nọ za we, si, "Ni ndi bia agbamehuhuo bu onu ebe okennyehi ri a gba ekukwo ri ime

igunrun we? Mba nu! Ebe we le okennyehụ ri a gba ehuhuo ri, ebuko we onu. ²⁰ Kanị, ogeñ lala hun we jenko d'e gi wepu okennyehụ ri a gba ekukwo ime we, ogeñ hu, e bume we onu.”

²¹ “O nwonni onye e gi ekwa ohun a kwakin ekwa akan. O gi e kwakin e, nke ohun ahun e hekapu, o tikakenme.”

²² “O nwonzikwonị onye e gi ihien akan a gbaye manya ohun. O gi e gbaye e, manya hu a gbawapu a, ke manya ke ihien we gi gbaye e a la iwi. Ya wu, gi nwan ihien ohun gbaye manya ohun.”

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken

(Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ghaoko ime ugbo oka witi, ebe we ghaoko ime ugbo hu, 'ya umu-azuun a no ghorima oka-witi. ²⁴ Ya ndi Itu-Farisi no si a, “Ki hain we gi a gho ihien ugbo Uhuohin Izu-iken, we ri a dan Iwu.”

²⁵ Ya Jesu no si we, “Ya wu, unu aguntuni ihien Defidi me ogeñ o gi nwe mkpa, ogeñ egun gi ri a gun iya le ndi we ile wi? ²⁶ K'o don banye ime ulo Osolobue ogeñ Abiata gi wu onye-isi nchu-egan, ri bredi-nso hu w'e bupuhani Osolobue, hun o me ni Iwu si ni onye ozo eriko a mmani ndi nchu-egan; kanị Defidi ri e eri, yezikwo ndi 'ya le we wi.”

²⁷ Ya Jesu no nwan si, “Makwe orinimma ihian ke we gi tumwe Uhuohin Izu-iken, eginu we ufiri Uhuohin Izu-iken ke ihian. ²⁸ Ya wu ni mmwe wu Nwa nke Ihian wu Nna—ke ebe oku Uhuohin Izu-iken ri.”

Isi Nke Eto

Okennyehụ Eka Ohu Nwunhun

(Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹ Ya Jizosi no banyezi ulo-ofufe. Ime ulo-ofufe ebahun, o nwe okennyehụ eka ohu nwunhun rin'a. ² We no kemwe Jesu nke ni we hun k'o jenko d'a zuo a Uhuohin Izu-iken keni we gi e ma a ikpe. ³ Ya o no si okennyehụ eka nwunhun, “Puha ihun ebeni.” ⁴ O no si we, “Elee hun ke Iwu kwadon ni we e me Uhuohin Izu-iken? Ime ihian ihien ri mma ra ime ihian eje-ihien? Izuo ihian ra igbun'e?” Kanị a gba w'a nkintin.

⁵ Jizosi no gi iwe lehunme we, makeni o fuka a ni obi we e zeke. 'Ya o no si okennyehụ hu, “Tinpụ eka i.” O no tinpụ a, eka a no ri mma. ⁶ Ndi Itu-Farisi no pu; 'ya we ni ndi itu Herodu no zume ume ke w'a don gbu Jesu.

Eje-mmọn A Koma Jizosi Enya

⁷ Jesu le umu-azuun a no pu, jenme mkpenren iyi Galili; igunrun abgu enwen e oda no gha Galili sonme e. ⁸ Ndi bu oda ghazikwo Judia le Jerusalem le Idumia le azuun nokunme Taya le Sidon bja. Ndin bja makeni we nu ihien ile Jesu ri e me. ⁹ O no si umu-azuun a kwademen'e ugbo-mirin makwe ufiri igunrun hu, amamgbe w'a kpangbu e. ¹⁰ Makeni ndi ile emu ri a ku ri a fufa a keni we metu a eka, makeni o zuogu ndi bu oda mbu. ¹¹ Ogeñ owule ndi eje-mmọn ri ime we gi hun a, a dann w'a ali, yi oro, si, “Iyu wu Nwa Osolobue!” ¹² O gbakenme eje-mmọn ndi hu mkpnsin-eka, si we ekukwole onye o wu.

Jizosi E Tume Ndi-ozu Puchi-ichen Mmebu

(Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Omegu, Jesu no si elu oke, kpo ndi hun o cho, we no bja d'e kunrun e. ¹⁴ O no hori mmadu mmebu, kpo we ndi-ozu puchi-ichen, ni we du e nodi, n'o zipu we d'e zi ozoma ¹⁵ lezikwo ni we hun uzo nwe icken w'e gi a chupu eje-mmọn. ¹⁶ Mmadu mmebu hu o tume wu: Sajmon (hun Jesu tu Pita); ¹⁷ Jemisi le Jonu—we ebuo wu umu Zebedi (ndi hun o tu “Bonagesi”, 'ya wu Umu Akpabo); ¹⁸ le Anduru le Filipu le Batolomi le Matiu le Tamosi le Jemisi nwa Alifosi le Tadiosi le Sajmon hun te ri ndi gi eka-iken e me ni we chupu ndi Rom ri a ki ali we, ¹⁹ lezi Judasi nwa Iskarotu hun re Jesu ogeñ ikpazuun.

Jizosi le Bezibo Onye-isi Eje-mmọn ile

(Mat 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

²⁰ Ya Jesu no lama; igunrun ihian no gbakikomezi, nke wu ni 'ya le umu-azuun a ahundeni efe ri ihien-oriri. ²¹ Ogeñ ezi-le-ulo Jesu we gi nu a, we no bja ni we weri e, makela we nu ke ndi ihian ri e kusonme, a si, “Era a pumaguo a!”

²² Ndi-nkuzi Iwu gha Jerusalem bja no si, “Onye-isi eje-mmọn ile wu Bezibo ri ime e; icken Bezibo onye-isi eje-mmọn ile k'o gi a chupu eje-mmọn.” ²³ Ya Jizosi no kpozunhan we ebe o ri, gi ilu gwa we oku, si, “Nani ke Ekwensu a don chupu Ekwensu?” ²⁴ Ali-eze owule kebeni, asakozu eka wuzo. ²⁵ Ikpun-ulo kebeni, asaeka turu. ²⁶ Ya wu, omeni Ekwensu e buguo lumanị enwen e, omeni o kebeguo—o sako eka turu, nke e a guguo!

²⁷ Kanị, o nwonni onye jenko d'a s'eka banye iwe diken, kiri ihien ri iwe e mmani o bu uzo kenmeguu a—ogeñ hu k'o no saeka banye, kiri ihien ri iwe e.

²⁸ “M ri a gwa onu ezioku, we siko d'a gbahari njo ile ihian me le eje-oku owule we ku; ²⁹ kani agbahariko we onye owule ku aru banyeni Mmon-nsɔ, onye hu e meole njo itebite.” ³⁰ O ku ihieni makeni we ri a si ni “Eje-mmɔn ri ime e.”

Nne Le Umune Jesu

(Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Nne Jizosi le umune Jizosi no bia, turu ihun-ezi, zi ozi jenn'e, si a bia. ³² Igunrun ihian nodisonme ali, fihunme e; 'ya we no si a, “Nne i le umune i ikennye le [umune i ikpoho] ri ihun-ezi, a ju ukwere i.” ³³ 'Ya o no shiarj we, si, “Onye wu nne m? Elee ndi wu umune-ikennye?” ³⁴ O no lehunme ndi hu nodisonme ali, fihunmen'e, si, “Lee nne m le umune-ikennye ebeni! ³⁵ Onye owule hun e me uche Osolobue wu nwenem-okennye le nwenem-okpoho le nne m.”

Isi Nke Ɛno

Ilu Jesu Gi Onye-ugbo Ta

(Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Jesu no nodi mkpenren mirin Galili kuzimezi. Igunrun higbu enwen e ogbe no fihunme e, nke wu ni o no banye ime ugbo ri ime mirin ebahun d'a nodi ali, igunrun hu ile no nodi akpakali mkpenren mirin Galili ebahun. ² O no gi ilu kuzi we ihien bu oda. Ime nkuzi e, o si we, ³ “Gon ni ntin! O nwe onye-ugbo jen d'a gha mkpuru ime ugbo. ⁴ Ogen o gi ri a gha a, mkpuru ndi hu ime we a danye ok'uzo, nnunu no bia d'e ripu we; ⁵ mkpuru ndi hu ime we a danye ali omuma, ebe ejan rileni oda. O pupuha ozigbo, makeni o jenteni ime ejan. ⁶ Ogen anwun gi wa, o ma a, o no shinwun, makeni mkpogun arj a; ⁷ mkpuru ndi hu ime we a danye ime ogun, ogun ahun no sue, dungbu e, o mizini mkpuru; ⁸ kani ndi hu ime we a danye ali ri mma, o pupuha, sue, du, mi mkpuru mmagi-mmagi: ndi hu ime we a bawaye uzo iri kwasi ogun, ndi hu ime we uzo ogun eto, ndi hu ime we uzo ogun isen.”

⁹ Ya o no si, “Onye nwon ntin o gi a nu ihien, 'ya nu!”

Ihien Hain O Gi E Gi Ilu A Kuzi

(Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ogen 'ya suo gi nodi, ndi fihunmen'e le umu-azuun a mmebuo hu no juma a nkowa ilu hu. ¹¹ O no si we, “Onu ke we ye oghere imarin ihien-mini risonme Ali-eze Osolobue, kani nke ndi ri ogbe, ilu ke we gi a gwa we ihien ile; ¹² keni ihien hu Ekukwo-nsɔ ku hun uzo mezu, Ekukwo-nsɔ si,

‘We siko d'e lee ilee

kalé eleghako we uzo,

a nu onunu-onunu

kani aghotako we,

amangbe we e gb hutu d'e kunrun Osolobue,

o gbahari we njo we.’ ”

Jesu A Kowa Ilu Hu O Gi Onye-ugbo Ta

(Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ 'Ya o no ju we, si, “Onu aghotaniluni? Nani ke unu e gi nwan ghota ilu ile?” ¹⁴ “M gi onye-ugbo ahun e ku onye ri a ghaye oku-Chuku. ¹⁵ Mkpuru ndi hu danye ok'uzo wu oku ndi hu we ghaye, hun o me ni ogen we gi nu a, Ekwensu no bia ozigbo d'e wefu oku hu we kun ime we. ¹⁶ Ndi hu we ghaye ali omuma wu ndi hu nu oku hu, e gi we ighoghò nabanhan a ozigbo, ¹⁷ kani, e nwe we nkogun; w'a tohu ekere suo. Nsongbu mobu ukpokpo gi ufiri oku ahun we nu bia, a danpu we ozigbo. ¹⁸ Mkpuru ndi hu we ghaye ime ogun wu ndi hu nu oku hu, ¹⁹ kani ufiri ni we ri e hue uhue banyeni ihien uwanj le ni aku-le-uba* uwa ri a la we enya le egun ihien ndi ozo, we ile banhan, a kpangbu we oku hu, o mikozi mkpuru.

²⁰ Kani ndi hu we ghaye ali ri mma wu ndi hu nu oku hu, nabanhan a, mi mkpuru mmagi-mmagi uzo iri kwasi ogun, ndi hu ime we a bawaye uzo ogun-eto, ndi hu ime we a bawaye uzo ogun-isen.”

Ukpe Ri Okpuru Afere

(Luk 8.16-18)

²¹ 'Ya Jizosi no siji we, “Onye e wehe ukpe e bu e e che okpuru afere, mobu okpuru bedi? Eje enu obu-ukpe ke w'e bu e e che? ²² O nwonna ihien zuerini hun jenkoleni d'a wa, mobu ihien owule we kpume hun jenkoleni d'a wa. ²³ Onye nwe ntin o gi a nu ihien, 'ya nu!”

* **Isi Nke Ɛno:**19 “Aku-le-uba” ke we ka a kpo, kani lka a kpozj a efee.

²⁴ 'Ya ọ nọ sị wẹ, "E gikwọ nị ihien ụnụ nụ e dọn! Mkpu i gi mayeni ihian kẹ wẹ jenkọ d'e gi mayeni i, kanị wẹ siko d'a machedeni y'e. ²⁵ Makeni, onye hụn nweni kẹ wẹ siko d'e yecheni; kalẹ onye hụn nwonlani a napudẹ w'a kẹ hụn o nwe."

Ihien Jesu Gi Ihien-ugbo Rị E Sueni Kuzi

²⁶ Jesu nọ sịzi wẹ, "Alị-eze Osolobue nọ kẹ ebe okennyẹ ohu nọ ghigha mkpuru ye alị ugbo, ²⁷ jennme—ọ hụ a ranhin e tenhin uhinhin lẹ efinnai, ihien ọ kụn nọ pu, sue, bụ okennyẹ hụ a marin k'o dọn mę. ²⁸ Alị e gi ẹka a e yeni ihien-akunkun ẹka e sue, a mị mkpuru. O bu'zo gbapu, osisi ẹ a puha, ọ mị mkpuru. ²⁹ Mkpuru karaghu, okennyẹ ahun e weri ihien o gi a ghọ ihien-ugbo banye d'a ghoma a, makeni ogegho-mpuru e ruguọ."

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mọstadi Ta

(Mat 13.31-32, 34; Luk 13.18-19)

³⁰ Jizosị nọ sịzi, "Kini kẹ enyi e gi ma atụ Alị-eze Chuku? Elee ilu kẹ enyi siko d'e gi kowa a? ³¹ Ọ rike mkpuru mọstadi, hụn o mę ni 'ya kachanrin ntin ime mkpuru osisi ile; ³² kanị wẹ kun a, o sue, o hi-ogbe kari ihien-akunkun ndi ozo ile w'a kunye ime ugbo. Ọ wa agala hi-ogbe, nke wu ni nnanu a bia d'a ku ẹkụ e ye elu e."

Ilu-ilu Kẹ Jizosị Gi E Ku Oku

³³ Jesu nọ gisonme ilu bu oda nọ enina gwa wẹ oku-Chuku; ọ gwa wẹ kẹ wẹ a sa ẹka ghota; ³⁴ ọ gwani wẹ oku mmaka, ilu sọọ k'o gi gwachanrin wẹ oku; kanị, 'ya lẹ umu-azun a sọọ ndi, ọ kowachanrin ni wẹ ihien ile.

Jizosị A Kusị Ebiri-mirin

(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Ogegho enyasi uhuhin hụ, Jizosị nọ sị wẹ, "Nị enyi fetu ni azun mirinni hun-ẹbo." ³⁶ 'Ya wẹ nọ lato igunrun ahun; umu-azun nọ banye ime ugbo hụ hun Jizosị lẹ enwen ẹ rị ime ẹ, wẹ lẹ 'ya nọ gi ugbo ahun jennme. O nwęzikwọ ugbo ndi ozo son Jesu. ³⁷ Idenmizi, oken ebi nọ kpoma, ebiri-mirin nọ kpobanma ime ugbo hụ, nke wu ni mirin e d'e jun ime ugbo. ³⁸ Kanị Jizosị rị ibe azun ime ugbo ahun, bu isi kwasị ofi-isi, a ranhin uran. Umu-azun a nọ kpọtien ẹ, si, "Onye-nkuzi, y'a hunn'a nị enyi e d'a nwunhun!?"

³⁹ Jizosị nọ tenhin, jugbo ebi hụ, si "ohimin" hụ, "Kusi! Mę juu!" Ebi ahun nọ kusị, uzo ile nọ mę rajuu. ⁴⁰ Ya Jesu nọ sị umu-azun a, "Kị hañ egun gi a tų onu? Unu e ke nwękwọ nwan okukwe?"

⁴¹ Egun nọ tuma wẹ oda-oda, 'ya wẹ nọ juma ibe wẹ, si, "Onye wudẹ onwan, o gi mę ni kẹ ufere kẹ ohimin a gbaye ẹ?"

Isi Nke Isen

Jesu A Zuo Okennyẹ Eje-mmọn Rị Imẹ ẹ

(Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Wẹ nọ fetu mirin Galili, puha obodo ndi Gerasa (Gadara)*.

² Hun Jizosị gihu gha ime ugbo hidan, 'ya okennyẹ ohu eje-mmọn rị ime ẹ nọ gha ikpekpe puha d'e kunrun ẹ. ³ Ikpekpe ebahun k'o bi; o nwonnini onye e ri-eka e gbondonn'e, osuon'a ni wẹ gi ẹgan kpoma a. ⁴ Makeni mgbe ole-ole kẹ wẹ te gipu ẹgan kpoma a uku lẹ ẹka: o tibepu ẹgan ndi ahun, ọ kpagipu igwe ndi ahun rị a uku. O nwęzini onye a saeka e kwondonn'e. ⁵ Ọ wahunme ikpekpe lẹ elu ugu risonme ebẹhụ, e yi oro, e gi omuma a dokika enwen ẹ ẹhụ, kẹ ukinkin kẹ efinnai.

⁶ Ogen o gi lecheni Jesu, 'ya ọ nọ gbaburu ẹ, gbuñ'ẹ osekp. ⁷ Ọ nọ gi oken olu yiknemero, si, "K'i siko d'e gi m mę Jesu Nwa Chuku, Chuku Hun Kachanrinni? E gi m ẹfan Osolobue rịo i, eylem m afunfun!" ⁸ O ku ihienni makeni Jesu a siguol'a, "Iyü wu eje-mmọn, gha ime okennyẹ ahun puha!"

⁹ 'Ya kẹ Jesu nọ ju a, si, "Kị wu efan i?" O nọ shari, si, "Efan m wu Igunrun, makele enyi bu oda." ¹⁰ 'Ya ọ nọ rịokemę Jesu y'a chupule wẹ ime egberẹ hụ.

¹¹ Ogegho hụ, o nwe igwee ezin rị a kpa nni elu oke nokunme mkpenren ohimin hụ, ẹhụ ebahun wẹ rị. ¹² Eje-mmọn ndi hụ nọ rịo a, si, "Chü enyi yesonme ime ezin ndini; ni enyi ban ime wẹ." ¹³ Ọ nọ nị wẹ; 'ya eje-mmọn ndi hụ nọ gha ime okennyẹ hụ puha, banyesonme ime ezin ndi hụ, ezin ndi hụ ile nọ gi oso kpotu, zunban ime mirin Galili ebahun, ragbu enwen wẹ. Ezin hụ ile rị ihien nọkẹ nnu isen.

¹⁴ Ndi-ndu ezin ndi hụ nọ gbajenme d'a gwa ndi obodo wẹ lẹ umu-alị ndi rị egberẹ hụ ihien men. Wẹ ile nọ puha d'e lee ihien men. ¹⁵ 'Ya wẹ nọ bia d'e kunrun Jesu; wẹ nọ hun onye hụ igunrun eje-mmọn te rị ime ẹ: ọ nodihu alị, o yi hụ ẹkwa, o gi hụ ezigbo uche ẹ—egun nọ tu wẹ. ¹⁶ Ndi o mę enya nọ gwa wẹ ihien mę okennyẹ hụ eje-mmọn te rị ime ẹ lẹ ezin ndi hụ.

* Isi Nke Isen:1 mọbu: Gegasa

¹⁷ 'Ya wẹ nọ rịoma Jesu n'ọ gha ẹgbere wẹ pu.

¹⁸ Ogen Jesu gi banko ime ụgbọ, okennyẹ hu eje-mmọn te rị ime ẹ nọ rịọ a n'ọ sọnme ẹ.

¹⁹ Kanị Jesu nọ jụ, sị a, "Laburu ndị nke i d'a gwa wẹ oken ihien Osolobue menị i, lẹ k'ọ mēhan n'ị omikēn."

²⁰ 'Ya okennyeni nọ pu, ghagbama obodo iri hu nọgbamanị w'a kpọ Dikapolisi, a gwa wẹ ihien Jesu men'ẹ. Ọ nọ tụ wẹ ile nụ n'a ẹnya.

Jesu A Zụọ Okpoho Ihien Rị A Gba, Kpọtien Nwata Nwunhunnị
(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)

²¹ Ogen Jizosị gi gi ụgbọ-mirin fetuguzi mirin ahun, kinhenzi azuun hun-ẹbọ, igunrun hi-ogbe nọ fihunme ẹ mkpenren mirin ebahun. ²² Onye ohu w'a kpọ Jairosi, hun wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe nọ bia; ogen o gi hun Jesu, 'ya o nọ dannị Jesu ali; ²³ rịokem ẹ, sị, "Emu rị a kụ nwa m okpoho hun nta, o d'a nwun. Dodo bia d'e bu ẹka i kwasi a, zụọ a, keni o rị ndun!"

²⁴ 'Ya Jizosị nọ sọnme ẹ. Igunrun hi-ogbe nọzi sọnme wẹ, wẹ ile hu a fufa Jizosị.

²⁵ Ime igunrun hu, o nwe okpoho ihien rị a gba kete ahua mmebuọ. ²⁶ Ọ hunjunguọ ẹnya ẹka ndi idibia, d'e ru ni ihien a guu a ẹka, kanị, hun nke o gi dnhin, o hude a jowaye njo.

²⁷ Makeni o nuguọ banyeni Jizosị, o nọ gha azuun nokunme Jizosị ime igunrun hu, metu ẹkwa a ẹka; ²⁸ makeni o sị enwen ẹ, "Omēni m k'a sahu ẹka metu ẹkwa a ẹka, m siko d'a rị mma." ²⁹ Hun o gihu metu ẹkwa Jesu ẹka, ihien rị a gban'a nọ kusị ozigbo—ke ẹhu don me ẹ, o nọ marin n'ọ dnhinguo. ³⁰ Ozigbo, Jesu nọ marin ni iken a ghaole ime ẹ pu, o gbehuto ime igunrun hu, sị, "Onye metu ẹkwa m ẹka?"

³¹ Umụ-azuun a nọ sị a, "I hu a hun igunrun ihian rị a fufan'ị, y'a jumazi 'Onye metu m ẹka?'

³² Kanị Jizosị hukwo e lehunme ẹnya n'ọ hun onye o wu. ³³ Makeni okpoho hu a maringuo ihien me n'ẹ, ya o nọ gi egun lẹ ẹhiu-omuma-nni bia d'a dannị Jesu ali, gwapuchanrin a ezioku. ³⁴ Jesu nọ sị a, "Nwa m, okukwe i e meguo i dnhin; lama, udon 'ya rị ni i, dnhinchanrin ime nsongbu i."

³⁵ Ebe Jizosị rikwo e ku, ndi-ozị nọ gha iwe Jairosi bia, sị a, "Nwa i a nwunhinguo, k'ị nọzi e songbuni onye-nkuzi?" ³⁶ Kanị, ogen ihienni wẹ rị e ku gi feban Jesu ntin†, o nọ sị Jairosi, "Atule egun, ka kwerihu!"

³⁷ Jesu anini ndi ozo son ẹ karị Pita lẹ Jemisi lẹ Jonu nwen ẹ Jemisi. ³⁸ Ogen wẹ gi ru iwe onye-isi ulo-ofufe hu wu Jairosi, Jesu a hun oken isusu lẹ ndi rị a kwan ẹkwan, e goshi elu. ³⁹ Ogen o gi banye ime ulo, o nọ sị wẹ, "Kị wu isusuni? Kị onu rị a kwanni? Nwata ahun a nwunhunnị, o rihu uran!" ⁴⁰ 'Ya wẹ nọ muma Jesu emu. Kanị, ogen o gi chupuguu wẹ ile ezi, o nọ weri nedi lẹ nne nwata ahun lẹ umu-azuun a eto ahun ya lẹ wẹ wị, wẹ ile nọ wiri banye mmughe ebe nwata hu dine. ⁴¹ 'Ya o nọ kwondon nwata hu ẹka, sị a, "Talita, kum!" 'Ya wu, "Nwata okpoho, m sị i lihi!"

⁴² Ozigbo, 'ya nwata ahun nọ lihi oto, jenhunmemẹ. (Nwata hu wu nwa ahua mmebuọ.) Ọ nọ tukem ẹ wẹ ile ẹnya. ⁴³ Jesu nọ dokem ẹ wẹ ẹka ntin, sị wẹ a gwakwole onye owule ihien menị, o nọ sị wẹ, ye nwata hu ihien-oriri rị.

Isi Nke Isin

Ndi Obodo Nazareti A Ju Jizosị
(Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹ Jizosị a gha ebhu pu, o nọ si obodo ẹ wu Nazareti*, umu-azuun a nọ sọnme ẹ. ² Ọ ru Uhuohin Izu-iken, o nọ kuzime ime ulo-ofufe. Ọ tụ ndi bu oda rị a nun'a ẹnya, wẹ hu a sị, "Elebe ke okennyeni nọ nwonhen ihien ndini ile? Elee amamihien wu hunni wẹ ye e? Elebe k'ọ nọ nwonhen iken o gi a run oken orun-atumēnya ndini o rị a run? ³ Onwan ele Kapinta, nwa Meri? Onwan ele nwen ẹ Jemisi lẹ Josisi† lẹ Judasi lẹ Saimonu? Ele ẹni lẹ umun-ẹ-ikpoho rị ebeni?" 'Ya ke izize ẹ nọ ban wẹ, wẹ nọ legberi ẹ.

⁴ Jizosị nọ sị wẹ, "W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe owule wezuka ime obodo ẹ lẹ ebe ndi nke ẹ rị lẹ ime ezi-lẹ-ulo a."

⁵ Ọ sanị ẹka run orun-atumēnya ebhu, karị ndi buleni oda emu rị a kụ o bu ẹka kwasi zụọ. ⁶ Ọ nọ tụ a ẹnya ni enwe wẹ okukwe.

Jesu E Zipu Umụ-azuun Mmēbuọ Hu
(Mat 10.5-10; Luk 9.1-6)

'Ya ke Jesu nọ jensonmemẹ obodo-obodo mesonme ẹkere-ẹkere rị ẹgbere hu, a kuzi wẹ. ⁷ Ọ nọ kpọ umu-azuun a mmēbuọ hu, zipu wẹ mmadu ẹbuo-ẹbuo, ye wẹ iken w'e gi a chupu ejemmon. ⁸ Ọ sị wẹ, unu jenkoni, ewerile ni ihien owule karị okpo: ewerile ni ihien-oriri mobu

† Isi Nke Isen:36 mobu: Kanị, Jesu egondenị ntin ihien wẹ rị e ku.

* Isi Nke Isin:1 obodo o nọ sue

† Isi Nke Isin:3

egho, ebulè nì ẹkpa. ⁹ Yiri ni akpukpo-uku; ka ewerilè ni ewo ozo che ni hun onu yi. ¹⁰ O siji wè, “Ulo owule onu banye, nodi ni ebahun d’e ru mgbe unu gha obodo hu pu. ¹¹ Kani, obodo owule nabanhanleni unu, mobu ju ni egonko we onu ntin, unu pukoni, kpukpupu ni ejan ri onu uku toni we. Iya jenko d’a wuru ihien w’e gi shiagbu we eri.”

¹² Ya we no jennem d’e gwasonme we roghari; ¹³ a chupusonme we eje-mmom bu oda, a tankpu ndi emu ri a ku uden olivu, a zuo we.

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku
(Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Eze wu Herodu no nu ihien ndini Jesu ri e me—makeni efan Jesu a kpogbariote. O nwe ndi ri a si, “Jonu hun e me mirin-Chuku ro, o ghaguo onwun lihi, ‘ya hain o gi nwe iken o gi a run orun-atumenya ndini.” ¹⁵ Ndi hu ime we si, “Elajia ro.” Ndi ozo si, “Onye-amuma ro—rike ndi-amuma mbu.” ¹⁶ Kani, ogen Herodu gi nu a, o no si, “Jonu hun m bepu isi a ghaote onwun lihi.”

¹⁷ Herodu ku enina makeni Herodu le enwen e zi we d’a nwunrun Jonu, ken e egbu, kpokin e ye ulo-ngan, make ufiri Herodias nwunye nwen Herodu wu Filipu, hun Herodu jen d’a luma; ¹⁸ ufiri ni Jonu si Herodu, “Iwu ekwerini n’i weri nwunye nwen i luma; i ri a dan Iwu Osolobue.” ¹⁹ Ize Jonu no zeme Herodias; o te cho n’o gbu Jonu, kalè o sani eka. ²⁰ Egun Jonu a tu Herodu makeni Herodu a maringho ni Jonu wu onye ezi-omume le onye ri nso, Herodu anini we gbu e. O suo Herodu n’o gon ntin oku Jonu osun’a n’o gbu e mgbu obi ogen owule o gi nu a.

²¹ Omeguu, efe no puhani Herodias uhuhin hu we gi a nyanhan omumu Herodu. O ru uhuhin hu, Herodu no kpo oriri hi-ogbe. Ndi o kpo ‘ya wu oriri wu ndi-isi Orun-ebo le ndi oki-agma, le ndi we marin amarin ime Galili. ²² Ogen nwa Herodu okpoho hun w’a kpo Herodias² gi puha, ten egu, o no suo Herodu le ndi-obia a usuo oda-oda; Herodu no si nwata hu, “Ri m ihien suo n’i, m jenko d’e ye i y’e.” ²³ O no kun iyi, si, “Ihien owule i ri m, m sikò d’e ye i y’e, osun’a n’i si m kebe ali-eze m uzò ebuo ye i azun ohu.” ²⁴ Nwata okpoho hu no jen d’a ju nne e, si, “Kini ke m sikò d’a ri?” Nne e no za a, si, “Isi Jonu hun e me mirin-Chuku.” ²⁵ Ozigbo, o no gbakin-azuun buru eze, si a, “M cho n’i gi mgbadon^S ye m isi Jonu hun e me mirin-Chuku kikenil!” ²⁶ Ihienni no fu eze, kani, make iyi o kun le ndi obia a, o chonj n’o si nwata-okpoho hu mba. ²⁷ O no zi onye-agma ime ndi ri e dun’e e che e nche jen d’e behè isi Jonu. Onye-agma hu no jen ime ulo-ngan, bepu Jonu isi. ²⁸ O no gi mgbadon buhe e, bu e ye nwata-okpoho hu, nwata-okpoho hu no bu e jenni nne e. ²⁹ Ogen umu-azuun Jonu gi nu ihienni, we no bia d’e buru ehu a li.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

³⁰ Ogen ndi-ozu hu pu-ichen gi lua, we no fihunme Jizosi; we no gwa a ihien ile we run le ihien ile we kuzi. ³¹ O no si we, “Puha ni, ni enyi si ebe ihian bileni keni unu zu iken ekere!” (O ku ihienni makeni ndi bu oda ri a bia, a la, nke wu ni Jesu le umu-azuun a ahundeni efe ri ihien-oriri.) ³² Iya le we suo no banye ugbo-mirin si ebe ihian bileni. ³³ Ndi bu oda hun we ke we jenko, we no marin ni uwe ro, ya we no gha obodo ri ichen-ichen weri uku gbama oso, buni we uzo ro ebahun. ³⁴ Ogen Jesu gi gha ime ugbo puha, o hun igunrun ahun hi-ogbe, omiken we e jun e obi, makeni we no ke atunrun nwonleni onye-ndu, o no kuzime we ihien bu oda.

³⁵ Ogen eki gi gime, ‘ya umu-azuun a no bia d’e kunrun e, si, “O nwonnini onye bi ebeni enyi ri bu ohini a gbamaguo; ³⁶ gbashia ndini ni we shi ali-ofia le obodo ndi mesonme ekere-ekere ri ehu ebeni d’e nonrin ihien we jenko d’e ri.” ³⁷ Jesu no si we, “Onu le enwen unu, ye ni we ihien we sikò d’e ri.” We no ju a, si, “Ni enyi hun egbo orun akpu-uhuhin ogun-iri honye ndini ile bredi we k’e ri?” ³⁸ Jesu no si we, “Ogbe bredi ole ke onu gi? Jen ni d’e lele e.” Ogen we gi lelegu a, we no si a, “Ogbe isen le azun ebuo.” ³⁹ O no si we gwa ndi hu nodi ali okudu-okudu elu irurue ndun ri ebegu.

⁴⁰ Ndi hu no nodisonme okudu-okudu: ndi hu ime we madu ogun-isen, ogun-isen, ndi hu ime we iri-kwasigunnai, iri-kwasigunnai. ⁴¹ O no wesi ogbe bredi isen hu le azun ebuo hu enu, lee enya elu-igwee, ye Osolobue ekele. O no bebe bredi ndi hu buye umu-azuun a d’e ye we. O no kebezikwo ni we azun ebuo ndi hu.

⁴² We ile no rijuncharin efu. ⁴³ Ogen we gi tutukomeguu bredi le azun we rihodu, o jun ukpal mmebu. ⁴⁴ Ikennyè ri ime ndi ri ihien-oriri hu wu mmadu ogun-iri kwasigunnai mmebu, ya wu nnu-uku isen.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin
(Mat 14.22-23; Jon 6.15-21)

‡ Isi Nke Isin:22 mobu: nwa Herodias okpoho

§ Isi Nke Isin:25 afere

⁴⁵ Jesu nọ zipu umu-azụun a ozigbo, si we banye ime ugbo keni we bu n'e ụzọ si Besajida hun ri azuun ohimin hu hun-ebo. 'Ya nwen nke no gbashia igunrun hu. ⁴⁶ Ogen o gi gbashiaaguu we, o no si elu ugu d'e me ekpere. ⁴⁷ O ru ogen enyasi, ugbo e ru etintina mirin ahun bu Jesu soro ri akpakali. ⁴⁸ O no hun a n'o ri a fu we orun inyanshi ihun makele ufere ri e bukin we azuun. Ihien rike okuloku eto utuntun, o no jenhien ijen elu mirin d'e kunrun we. O te k'a ghafe we. ⁴⁹ Ogen we gi hun a k'o jenkọ ijen elu mirin, we ro ni onye-mmọn ro, 'ya we no yi oro — ⁵⁰ makeni egun tuma we ke we ile hun a. Jesu nọ kuye ni we oku ozigbo, si, "Mme ro, atule ni egun!" ⁵¹ Ya o no banye ni we ime ugbo, ufere hu no kusị. O no tikenme umu-azụun a enya, makeni ⁵² aghotanị we orun-atumenya ahun o gi bredi hu run, makeni obi we ze eze.

Jesu A Zuọ Onye Emu Ri A Ku Ime Genesareti

(Mat 14.34-36)

⁵³ Ogen we gi fetuguu "ohimin" hu, e ru we obodo Genesareti, we no lime ugbo-mirin we ebehu. ⁵⁴ Ozigbo we gha ime ugbo-mirin puha, ndi ri ebehu no marin ni Jesu ro. ⁵⁵ We no gi oso ghagbame egerere hu ile, e gi ute e buhe ndi emu ri a ku ebe owule we nu ni 'ya k'o ri. ⁵⁶ Ebe owule Jesu jen—ke obodo me ntin ke hun shia-efo ke ali-ofia, we hu e bu ndi emu ri a ku a to ime afia, a riọ Jesu ni we metuhu ntin ewuru e aka; ndi ile hun metu a aka no dnhin.

Isi Nke Ɛsa

Odinali Ndi Nedi Kani

(Mat 15.1-9)

¹ Ndi Itu-Farisi le ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu hun gha Jerusalem bia no fihunme Jesu. ² We no hun a ni ndi hu ime umu-azụun a ri e gi aka runi e ri ihien-oriri, ya wu, aka we kwoleni ke we don a kwọ.

³ (Make ni ndi Itu-Farisi le ndi ju ile ara ri ihien-oriri mmani we kwọ aka hun we gi e donme enwen we nsọ. W'e gi e e mezu omenali ndi nedi we kani; ⁴ we gha afia lua, eriko we ihien owule mmani ke we changanguu enwen we; * o nwonsonmezi imerinme ihien w'e me hun we gi e donme omenali; ke ichanchan mkpu, ite, le ihien ndi ozọ we gi igwe memem, hun w'e gi e shi ihien-oriri le ihien we gi e dine.)

⁵ Ya ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu ahun no nwan ju Jesu ajuju, si, "Ki haij umu-azụun i igleni e donme omenali ndi mbu, e gi aka runi e ri ihien-oriri?"

⁶ O no si we, "Ezioku ke Azaya ku banyeni unu ndi ihunna ebehu we no de e ni:

'Ndin gi ugbon-onu

a gbaye m,

kalẹ obi we

e teke ebe m ri;

⁷ ofufe ọlal'iwii

ke we ri e fe m,

w'a kuzi omenali ihian tumẹ

nọke si Iwu Osolobue ro.'

⁸ Onu e bu Iwu Osolobue che usuo, kwonkenme omenali ihian."

⁹ O no si we, "Onu marin ke unu don a kpachanpu enya a lato Iwu Osolobue, keni onu hun uzọ e donme odinali unu! ¹⁰ Make ni, Mozizi si, 'Gbaye nedi i le nne i', siji, 'Onye owule kpari nedi e mobu nne e, we k'e gburiri a.' ¹¹ Kani, unu si ni onye shu nedi e mobu nne e, 'E weguo m ihien nke m'e ye i ye Osolobue oyiye,' ¹² ohun e higuu, unu a nikozia a meni nedi e mobu nne e ihien owule. ¹³ Enina ke unu gi e me oku Osolobue a pazile ire keni onu hun uzọ chedon omenali unu a kuzi. Unu e mesonmezi ihien bu oda no enina."

Ihien Ndi E Meru Ihian

(Mat 15.10-20)

¹⁴ Jesu nọ kpozunhanzi igunrun hu, si we, "Onu ile, gon ni m ntin, ni unu ghota: ¹⁵ O nwonna ihien a banye ime ihian hun e merun'a. Kama, ihien gha ime ihian puha wu ihien e merun'a."

¹⁶ [Onye nwe ntin o gi a nu ihien y'a nu.] ¹⁷ Ogen o gi na igunrun hu to banye ime ulo, 'ya umu-azụun a no si a kowa ni we ilu hu. ¹⁸ 'Ya o no si we, "Ya wu, unu le enwen onu aghotazikwoni? Unu aghotanị ni ele ihien banye ime ihian e meru a? ¹⁹ Make ni o banyeni ime obi e, kani, ime efo a k'o banye, o gha erira shi mgbugbu-nsin." (O gi ihieni ku ni ihien-oriri ile ri ochan.)

²⁰ O no siji, "Ihien gha ime ihian puha wu ihien e merun'a. ²¹ Make ni, ime ihian, ime obi ihian, ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, udi ughere ri ichen-ichen, izun-ohin, igbu-ochu,

* **Isi Nke Ɛsa:**4 ...we gha afia lua, eriko we ihien owule mmani ke we changanguu enwen we ke we don a chanchan gi donme enwen we nsọ. † **Isi Nke Ɛsa:**19 Ya wu ni we jenko d'a saeka ri we ile.

22 ɪna-nwunye-ɪhian ɩ ɩzo-ɩku-eye-ofia, ɩnya-uku, ime ihien-ifenren, ndufie, obibi 'mme-nwon-enwen-m,' ɩnya-ufu, nkuto, mpache ɩ nzuzu. 23 Ime ihian ke eje-ihien ndini ile a gha a puha, e meru a."

Okukwe

(Mat 15.21-28)

24 Jizosi no gha ebeku buli, shi egberu Taya. O no banye ime ulo ohu; o te choni ni onye owule marin no ri ebahun, kanj o sani aka zueri.

25 Ozigbo, okpoho ohu eje-mmom ri ime nwa-a-okpoho no nu banyen'e, 'ya okpoho hu no bia d'e gbun'e osekp. 26 Okpoho ahun wu onye ali ozo, efe onye Ju; ndi Finishia mu a, Siria wu ali we. O no rijo Jesu no chupu eje-mmom hu ri ime nwa a. 27 Jesu no si a, "Ni umueka rigude, makeni o rini mma ni ihian buru ihien-oriri umueka tuye ni nkitu." 28 Ya okpoho hu no si a, "Ezioku ro Di-nwonni-enyi; kale, nkitu ri okpuru teburu e ri ifunfun ihien-oriri gha ebe umueka no e ri a danto ali." 29 Ya Jesu no si a, "Maka ufiri ihieni i ku, lama, eje-mmom hu a ghaofe ime nwa i pu." 30 Ogen o gi ru ulo, o no hun nwata hu k'o dine elu bedi, eje-mmom hu a puguo.

Jesu A Zuo Onye Odin Ghaleni E ku Oku Ohunma

31 Jesu no gha egberu ali Taya pu, ghashi ali Sidonu puha azuun obodo iri hu nogbamanj hun w'a kpo Dikapolisi, hun nokunme "Ohimin" Galili. 32 We no wehe n'e okenye ohu, onye ntin-okin hun ghaleni e ku oku ohunma, we no rijo Jesu no bu aka kwasia a. 33 Jesu no weri e pu ebahun igunrun hu ri. We e si usuo ebe ihian rileni, o no ru mkpinsin aka ye e ime ntin, juu eson ye mkpinsin-aka, gi eson hu de e ire. 34 Ya o no lee enya elu-igwee, gi okwonlwa si, "Efata." Efata wu "Shiapu".

35 Ozigbo, ntin okenye hu no shiapu, ire e a topu, o no kume oku ohunma. 36 Jizosi no si we agwale onye owule; kanj k'o don ri a gwa we ekule, erira ke we don ri e kukem e. 37 O tu we ile enya oda-oda, we no si, "O me ihien ile ohunma! O mede onye ntin-okin numa ihien, mede onye odin kume oku!"

Isi Nke Ɛsato

Jesu E Ye Mmadu Nnu-iri Ihien-oriri

(Mat 15.32-39)

1 Ogen hu, igunrun ozo hi-ogbe no gbakikome; o megwu, makeni ihien we siko d'e ri aria, Jizosi no kpo umu-azuun a, si we, 2 "Omiken igunrunni ri e me m, makeni mme le we a nopuole akpu-uhohin eto, bu enwoni we ihien we jenk d'e ri. 3 M si we bu egun lama, we siko d'a suohito uzo makele ndi hu ime we gha ebe tegbu enwen e bia." 4 Umu-azuun a no ju a, si, "Elebe ke ihian jenk d'a no hun bre di hun siko d'e jun ndini ile efu ime ebeni ihian bileni?" 5 O no ju we, si, "Ogbe bre di ole ke onu nwon?" We no za, si, "Esa." 6 Ya o no si igunrun hu nodisonme ali akpakali; o weri ogbe bre di esa hu, o yeguu ekele, o no bebe we, we we ye umu-azuun a ni we ke ni ndi hu 'ya, umu-azuun a no ke ni igunrun hu 'ya. 7 We nwonzikwo azun me kirikiri buleni oda; o yezikwo ekele make azun ndini we, o no si umu-azuun a kezikwo ni we 'ya. 8 Igunrun hu no ri, efu e jun we, ifunfun e hoduni hun we kponkikome jun ukpali esa. 9 Ndi ri ihien-oririni ri ihien rike mmadu nnu-iri. 'Ya o no ghashia igunrun hu. 10 Ya le umu-azuun a no banye ugbo-mirin ozigbo si egberu Damanuta.

Ndi Itu-Farisi Si A Ghosi We Ihien Ahima

(Mat 12.38-42; 16.1-4)

11 Ndi Itu-Farisi no bia d'e kunrun Jesu, dosonme e ndondo, si a ghosi we ahima hun siko d'a ghosi we n'o gha elu-igwee bia. We gi ihieni shi n'e onyan. 12 Kanj, Jesu no sun oken uden, si, "Ki hain ndi agboni gi a cho ahima? Ezioku ke m ri a gwa onu, o nwonna ahima owule we jenk d'a ghosi agboni!" 13 O no na we to, banyezi ime ugbo-mirin, fetu azuun hun-ebu.

Yisti Ndi Itu-Farisi Le Nke Herodu

(Mat 16.5-12)

14 Umu-azuun a nyanhanni weri bre di; ogbe ohu suo ke we gi ime ugbo-mirin ebeku. 15 Jizosi no do we aka ntin, si we, "Elekwo ni enya! Kpachanpukwo ni enya make yisti ndi Itu-Farisi le nke Herodu." 16 We no si ibe we, "O ku ihieni makeni enyi e gi bre di." 17 Jesu a maringwo ihien we ri e ku, o no si we, "Ki hain unu gi e ku oku bre di onu gileni? Unu e ke leghamakwo nwan uzo? Unu e ke ghotamakwo nwan? A kponkingwo we obi unu? 18 Onu nwe enya bu unu a ra gi e legha uzo? Unu nwe ntin bu onu a ra gi we nu ihien? Unu a nyanhanni? 19 Ogen m gi bebe ni mmadu ogun-iri-kwasia-nnu-mmebuwo ogbe bre di isen, ukpali ole ke ifunfun e we rihodu jun?" We no si a, "Mmebuo." 20 O siji we, "Ogen m gi bebe ni mmadu nnu-iri ogbe bre di esa, ukpali ole ke ifunfun e we rihodu jun?" We no si a, "Esa." 21 Ya o no si we, "Unu e ke ghotamakwo nwan?"

Jesu A Zuo Okennyẹ Ɛnya-ishi Ime Obodo Besaịda

²² E ru we Besaịda, we no weheni Jesu okennyẹ ɛnya-ishi, riọ a n'o metu a eka. ²³ O no weri okennyẹ hu eka, du e pu ime obodo hu, ogen o gi buguu ɛson che e ɛnya, buguu eka kwasị a, o no ju a, si, "O nwongho ihien i hun?" ²⁴ Okennyẹ hu e lee ɛnya elu, o no si, "M hu e legha ihjan, kanị we no ke osisi ri e jen ijen." ²⁵ 'Ya Jizosi no buzi eka che e ɛnya; o kparapu ɛnya, o no leghamazi uzọ. leghama ihien ile ohunma. ²⁶ 'Ya Jizosi no zi e lama, si, "I lakoni, abanyekwole ime obodo d'a gwa we."

Pita E Ku Onye Jizosi Wu

(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷ Jesu le umu-azuun a no si obodo ndi me eker-eke hun nokunme obodo Sizeria-Filipi; ebe we jenko, o no ju umu-azuun a, si, "Onye ke we si ni 'ya ke m wu?" ²⁸ We no za a, si, "O nwe ndi si ni i wu 'Jonu hun e me mirin-Chuku' ndi ozo si, 'Elaija' ndi ozo si, 'Onye ohu ime ndi-amuma mbu.' " ²⁹ O no ju we, si, "Onye ke onu le enwen unu si nwan ni 'ya ke m wu?" Pita no za a, si, "Iyu wu Kraisti*, Onye Hu Osolobue Tume." ³⁰ Jesu no dokem we eka nti, si we agwakwole onye owule onye o wu.

Jesu E Ku E N'o K'a Nwun, Lihizi

(Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹ Jesu no kuzime umu-azuun a, ni, Nwa nke Ihjan jenko d'a ta oken afunfun ri ichen-ichen, ndi-isi le ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu siko d'a ju a to. We jenko d'e gbu e; kanị, hun m'e akpu-uhuhin eto, o jenko d'a gha onwun lihi. ³² O gwapu we ihien ndini, o gini ilu ku e. Pita no weri e si usuo jugboma a. ³³ Kanị, o gbhuto, lee umu-azuun a, o no jugbo Pita, si, "Gha ebe m ri pu, Ekwensu! Makeni y'a rini e ro nke Osolobue, kanị, nke ihjan!"

³⁴ O no kpozunhan igunrun hu le umu-azuun a, si we, "Onye cho n'o wuru nwa-azuun m, onye hu jenko d'a juriri enwen e, buru obe† e, sonme m. ³⁵ Makeni, onye owule cho n'o ghe isi, isi e jenko d'a ta a; onye owule tuhu ndun a make ufri mmu le ozioma jenko d'a zuopuha ndun a. ³⁶ Elee erere ke ihjan jenko d'e nwonhen omeni o nwonrin uwa ile kale o tuhu umen-dun a? ³⁷ Eghẹ, kini ke ihjan jenko d'a saeka ye gi gbari umen-dun a. ³⁸ Onye owule hun ri e me ifenren m le ihien m ku ime agboni jogbu enwen e ɛnya rilene uzọ ohu, mme wu Nwa nke Ihjan siko d'e me ifenren onye hu ogen mme le ndi mmom-ozu ri nsọ jenko d'e gi bja—ogen ahun m jenko d'e gi ogho Nedi m bja."

Isi Nke Iteneji

¹ Jesu no siji we, "Ezioku ke m ri a gwa onu, o nwon ndi wuzo ebeni hun jenkoleni d'a nwun d'e ru mgbe we hun Ali-eze Osolobue k'o gi iken hi-ogbe bja."

Jizosi E Nwonhuto

(Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

² Akpu-uhuhin isin a ghafeguu, Jesu no weri Pita le Jemisi le Jonu, duru we shi elu-ugu jen elu oda-oda, ya le we suo no nodi ebegu. Id'ɛnya umu-azuun a ebegu. Jesu no nwonhuto, ³ ekwa a no henrin nke ochan, e gbuke—nwunkari hun onye owule ri ime uwa jenko d'a saeka su we. ⁴ 'Ya ke Elaija le Mozizi no nwonpuha ebegu we ri, e son Jesu e ku oku. ⁵ Pita no si Jesu, "Onye-nkuzi, o rika mma ni ɛnyi nodichanrin ebeni! Ni ɛnyi memẹ odu eto, ohu jenko d'a wu nke i, ohu wu nke Mozizi, ohu wu nke Elaija." ⁶ (O marinzi ihien o siko d'e ku, makeni egun ri a tu we). ⁷ 'Ya orukpu no puha d'e kpume we; olu no gha ime orukpu ebegu hanpuha, si, "Onwan wu ezi Nwa m; gon n'e nti!" ⁸ We no lehunme ɛnya ozigbo, kanị a hunzini we onye owule kari Jesu suo.

⁹ Ogen we le Jizosi gi gha elu-ugu hu hidanla, o no si we, "Agwakwole ni onye owule ihien unu hun d'e ru mgbe Nwa nke Ihjan ghaguu onwun lihi." ¹⁰ We noleni gwa onye owule, kanị we suo nodi, we hu e ku e, a ju ihien "igha onwun lihi" wu. ¹¹ Ya we no ju Jizosi, si, "Ki hain ndi-nkuzi Iwu gi si ni Elaija jenko d'e bu'zo biaguu?" ¹² O no za we, si, "Ezioku ro ni Elaija siko d'e bu'zo bja keni o kwademchanrin ihien ile. Ki onu rozi nwan ni 'ya hain ɛkukwo-nsọ gi si ni Nwa Nke Ihjan jenko d'a ta oken afunfun, ni we siko d'e legberi e? ¹³ M ri a gwa unu ni Elaija a biaguo, kanị e meguo w'a ihien suo ni we—rike ke Ehuhuo-nsọ don ku banyen'e."

Jizosi A Zuo Nwata Okennyẹ Eje-mmom Ri Ime E

(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43)

¹⁴ Ogen we gi kunrun umu-azuun a ndi ozo, we no hun igunrun hi-ogbe fihunmeni we, le ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu ke we ri a doson we ndondo. ¹⁵ Ogen igunrun hu ile gi hun Jizosi, o tu we ɛnya oda-oda, we no gbaruru e d'e kele e. ¹⁶ Jesu no ju umu-azuun a, si, "Kini ke onu

* **Isi Nke Ɛsatọ:**²⁹ Mezaya † **Isi Nke Ɛsatọ:**³⁴ Ogen ahun, ndi Rom e gi obe we gi osisi memẹ e gbu onye we ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e sonme ndi-agma hun jenko d'a kpogbu'e. We kpomaguu a elu-obe, a nodi we ebegu e che nche d'e ru n'o nwanhun.

lẹ wẹ rị a dọ?”¹⁷ Onyẹ ohu ime igunrun hu nọ za a, sị, “Onyẹ-nkuzi, m wẹhẹ n’i nwa-mokennyẹ; eje-mmọn hun ghaleni a ni a e ku oku rị ime ẹ;¹⁸ oge ọwulẹ o gi kwonḍon ẹ, o bu ẹ e gbe alì, ọfọfọ a gboma a onu, ọ tama nkwenren-eze, ẹhiu a ile e shiri. M sị umu-azun i wẹ chupu eje-mmọn hu, kanì asanì wẹ ẹka.”

¹⁹ Jizosì nọ sị wẹ, “Euu, agbo nwonlẹni okukwe! Elee oge ẹ m’e sɔnru unu nọdì?! Elee oge ẹ m’e dinruni unu ndidì?! Wẹhẹ ni ni m nwata hu!”²⁰ Wẹ nọ wẹhẹ ni Jesu nwata hu. Hun eje-mmọn hu gihu hun Jesu, ọ nọ doma nwata hu, nwata hu nọ dan alì, kperemẹ, ọfọfọ a gboma a onu. ²¹ Jesu nọ ju nedi nwata hu, sị, “Kete elee mgbe ẹ ihieni bidon ẹ?” Ọ nọ sị, “K’o rị nwa-ndu k’o doma a.”²² Imerinmẹ oge, ọ tu a e ye ime okun lẹ ime mirin keni o gbu ẹ. Kanì, omeni i saeka mẹ ihien ọwulẹ, y’e mẹ ni enyi omiken, yeni enyi ẹka.”²³ Jesu nọ sị a, “I sị, ‘Omeni i saeka?’ O nwonni ihien wẹ ghaleni e ri-ẹka e mẹ ni onyẹ nwe okukwe.”²⁴ Ozigbo, nedi nwata hu nọ dankpọpọ ẹkwan, sị, “E kwerigho m, ye ni m ẹka ebe m noleni nwe okukwe!”

²⁵ Oge Jesu gi hun a ni igunrun rị a gbaha d’e kunrun wẹ, ọ nọ jugbo eje-mmọn hu, sị a, “Iyẹ eje-mmọn odin hun rị a napu nwatanì iku-oku lẹ inu-ihien, m sị i gha ime nwatanì pu! Abanzilẹ ime ẹ ozo!”²⁶ Mmọn hu nọ yi oro; ọ dokenmeguu nwata hu, ọ nọ gha ime ẹ puha. Nwata-okennyẹ hu nọ richanrin ẹ ozun, nkesinì ndi bu ọda nọ sị, “O nwonlẹ!”²⁷ Kanì, Jesu nọ kwonḍon nwata ahun ẹka, tu udon yen’e ẹka lihi, ọ nọ turu oto.

²⁸ Oge Jizosì gi banyeguu ime ulo, umu-azun a nọ ju a ebe ya lẹ wẹ sọp rị a, sị, “Kì haìn enyi gilẹni saeka chupu a?”²⁹ Ọ nọ sị wẹ, “Ekpere* sọp ẹ wẹ gi a sa ẹka a chupu udini.”

Jesu E Kuzi Oku Onwun A, Kuzi N’o K’e Lihì
(Mat 17.22-23; Luk 9.43-45)

³⁰ Jizosì lẹ umu-azun a nọ pu ebahun, ghasi Galili. Jesu achonì ni onyẹ ọwulẹ marin ebe wẹ rị,³¹ makeni ọ rị a kuzi umu-azun a, a sị wẹ, “Wẹ siko d’e we Nwa nke ihian ye ndi siko d’e gbu n’ẹ; kanì, wẹ gbugu a, nke akpu-uhuohin ẹto, o lihi.”³² Kanì aghotanì wẹ ihien ọ rị e ku, bu egun anini wẹ ju a ọta.

Onyẹ Kachanrin Ibe E Imẹ Umu-azun Jesu?
(Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)

³³ E ru wẹ Kapanom, oge wẹ gi banyeguu ime ulo, Jizosì nọ ju umu-azun a, sị, “Kì unu rìde a dọ oge enyi gi rì uzọ?”³⁴ Kanì azanì wẹ Jesu, makeni ẹ wẹ rì uzọ, wẹ rì a dọ onyẹ kachanrinni ime wẹ ile.

³⁵ Jesu a nọdì alì, kpọ umu-azun a mmebuo hu, sị wẹ, “Onyẹ ọwulẹ cho n’o wuru onyẹ ibuzo, ya wuru onyẹ ikpazun, ya wuru odibo onu ile.”³⁶ Ya ọ nọ weri nwata ohu, bu ẹ tumẹ ihun wẹ. Ọ nọ kon ẹka ye ẹ olu, sị wẹ,³⁷ “Onyẹ ọwulẹ nabanhan onyẹ ohu ime ndini make ufiri m, nabanhan m; onyẹ ọwulẹ hun nabanhan m, ẹle mme k’o nabanhan, kanì onyẹ hun zihẹ ni m k’o nabanhan.”

Onyẹ Ghaleni A Lu Onu Ogun Ri Azun Nke Unu
(Luk 9.49-50)

³⁸ Jonu nọ sị Jesu, “Onyẹ-nkuzi, enyi hun okennyẹ ohu k’o rị e gi ẹfan i a chupu eje-mmọn, enyi nọ sị a kusì a, makeni ọ rinì e sɔn enyi.”³⁹ Kanì Jesu nọ sị a, “Akusile n’a; makeni o nwonni onyẹ gi ẹfan m runguhu ọrun-atumenya hun siko d’e kujakerin oku m.”⁴⁰ Makeni onyẹ ọwulẹ hun ghaleni a lu enyi ogun rì azun nke enyi.⁴¹ Ezioku ẹ m rì a gwa onu, onyẹ ọwulẹ ye unu mkpu mirin ohu ra makele unu rì a za ẹfan Kraistì, jenko d’a narin ugwo ọrun a.”

Ihien E Buhe Njo
(Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)

⁴² “Onyẹ ọwulẹ hun m ẹ onyẹ ohu ime umu-azun ndini kwerini ni m m ẹ njo, ọ ka mma ni wẹ yime onyẹ ahun ọlo hi-ogbe olu, tu a ye ime ohimin.”⁴³ Ya wu, omeni ẹka i a haìn i m ẹ njo, bepu a. Ọ ka mma ni i gi ẹhu zulenì oke banye ndun kari ni y’e nwongho ẹka ẹbuo, bu y’e si okun-mmọn, okun hu ghaleni e tinyun. [⁴⁴ Qhorì rì ebahun a ra nwun, okun rin’a ara tinyun.]⁴⁵ Omeni ukù i a haìn i e m ẹ njo, bepu a: ọ ka mma ni dan nguro banye ndun kari ni y’e nwongho ukù ẹbuo bu y’e si okun-mmọn. [⁴⁶ Qhorì rì ebegu a ra nwun, okun rin’a ara tinyun.]⁴⁷ Omeni enya i a haìn i e m ẹ njo, gupu a, ọ ka mma ni gi enya ohu banye Alì-eze Osolobue kari ni y’e nwongho enya ẹbuo, a tu wẹ i ye okun-mmọn.⁴⁸ Qhorì rì ebegu a ra nwun, okun rin’a ara tinyun.”

⁴⁹ “Wẹ k’e gi okun m ẹ ihian sọp ẹ wẹ don e gi nnu e m ẹ ihien a sọp.⁵⁰ Nnu rì mma; kanì, o tuhu usọp a, nanì ẹ y’a don m ẹ n’o sọpazì usọp? A nọ ni ẹ nnu ebe ibe unu rì; e m ẹ ni nì udon a rì ẹgbata onu lẹ ibe unu.”

* **Isi Nke Itenei:**29 mọpọ: ekpere lẹ ibu-onu

Isi Nke Iri

Jesu A Kuzi Banyeni Mkpechan
(Mat 19.1-12; Luk 16.18)

¹ Jesu nọ gha Kapanom shi egberẹ Judia lẹ n fetu Iyi Jodani. Igunrun ihian a gbakikomẹzi ebe ọ ri. Ọ nọ kuzimẹ wẹ kẹ o don e mẹ oge ọwule.

² Ya kẹ ndi Itu-Faris nọ bia d'e kunrun Jesu, gi ajuju shin'e onyan, si a, "Iwu enyi e kwerigho ni okennyẹ kpechan nwunye e?"

³ Ọ nọ za wẹ, si, "Kini kẹ Mozizi gwa onu?"

⁴ Wẹ nọ si a, "Mozizi si ni okennyẹ jenkọ d'a saeka de ehuhọ-mkpechan, kpechan nwunye e." ⁵ Kanj Jizosi nọ si wẹ, "Ufiri ni obi unu e zeke k'o gi deni unu iwuni, ⁶ kale, gha isi mbidon ahun Osolobue gi ke ihien lala 'Osolobue ke wẹ oken le onenyne' rike kẹ Ekwkwọ-nsọ don ku e, o nọ si: ⁷ 'Makẹ onwan, okennyẹ siko d'a latọ nedi e lẹ nne e, d'a banye ni nwunye e, wẹ ebọ e henrin ohu.' ⁸ Wẹ ebọ a wuru ehọ ohu. 'Ya wu, elezi wẹ ebọ, kanj ehọ ohu. ⁹ 'Ya wu nwan ni ihien Osolobue wegbama, onye owule ekebele e."

¹⁰ Oge wẹ gizi ri ime ọ, 'ya umu-azun a nọ juzi a oku mkpechanni. ¹¹ Ọ nọ si wẹ, "Onye owule kpechan nwunye e luma okpoho ozo, ghere aghere; o meole nwunye e njo. ¹² Eriazikwo, okpoho kpechan di e, luma okennyẹ ozo ghere aghere—o zoگو ọku ye ofia."

Jesu A Gozi Umundu
(Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ O nwon ndi ri e wehe ni Jesu umueka n'o metu wẹ eka, kanj umu-azun a nọ jugbo ndi hu weheni wẹ. ¹⁴ Ogen Jesu gi hun a, iwe nọ we e, o nọ si wẹ, "Ni ni umueka bia d'e kunrun m; akusile ni wẹ, makeni Ali-eze Osolobue wu nke ndi nọ enina. ¹⁵ Ezioku kẹ m ri a gwa onu, onye owule nabanhanleni Ali-eze Chuku nọke nwa-ndu, abanyeko a." ¹⁶ Ọ nọ pari umueka hu, bu eka kwasị wẹ, gozi wẹ.

Odafin Hu
(Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Ogen Jesu gi puko, okennyẹ ohu nọ gbaha d'e gbu n'e oseku, si a, "Onye-nkuzi oma, ki m'e mẹ hụ m'e gi nwehen ndun-itebite?" ¹⁸ Jesu nọ si a, "Ki ha in i gi kpo m onye-oma? O nwonni onye ri mma wezuka Osolobue. ¹⁹ Y'a maringho ihien Iwu ku: 'Egbule ochu; agherele, ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; atunarinle ihian ihien e, gbaye nedi i lẹ nne i.' "

²⁰ Okennyẹ hu nọ si Jesu, "Onye-nkuzi, m hu e donme iwu ndini ile kete m'a marinle ihien *,"

²¹ Kanj Jizosi nọ gi ihien-osusuo lee e, si a, "O nwe ihien ohu ri a kon'i: jen d'e rekwama ihien ile i nwe; we egbo e ye ndi igbenye—y'e gi e nwe aku-le-uba ime elu-igwee, y'a bia d'e sonme m." ²² Ogen okennyẹ hu gi ni ihienni, o nọ ronme ihun, sukuru pu, makeni o nwe aku-le-uba oda.

²³ Jizosi e lehunme enya, o nọ si umu-azun a, "N'o fuka orun ebe ndi idafin jenkọ d'a nọ banye Ali-eze Osolobue!" ²⁴ Okuni nọ tu umu-azun Jizosi enya. Kanj Jizosi nọ sizi wẹ, "Umu m, ni Ali-eze Osolobue fuka orun obanye! ²⁵ O ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuka wu kamelu ghafe enya oloden kari ni odafin banye Ali-eze Osolobue."

²⁶ O tu wẹ enya oda-oda, wẹ nọ juma ibe wẹ, si, "Onye siko d'a sazi nwan eka nwe nzuopuha?"

²⁷ Jesu e lee wẹ, o nọ si, "Ebe ihian ri, o niko me, kanj ele ebe Osolobue ri, makeni ihien ile ri nfe ebe Osolobue ri."

²⁸ Pita nọ si a, "Lee e, enyi a latoguo ihien ile sonme i."

²⁹ Jesu nọ si, "Ezioku kẹ m ri a gwa unu, o nwonni onye hun o meni o gigo ufiri mme le ozioma nato ulo, mobu umune-e-ikennyẹ mobu umune-e-ikpoho, mobu nne e mobu nedi e mobu umu a mobu ali o nwon, ³⁰ hun jenkoleni d'e nwehen ulo le umune-ikennyẹ le umune-ikpoho le nne le umu le ali—nwonhen wẹ uzo ogun-isen, nwehenzikwo ukpokpo; nwehenzikwo ndun itebite ime uwa hun lalanj. ³¹ Kanj, ndi bu oda wu ibuzo jenkọ d'a kpari azun, ndi ikpazun e buru uzo."

Hun M'e Mgbe Eto Jizosi Ku Oku Onwan A Kuzi E N'o Shiko D'e Lih
(Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)

³² Jesu le umu-azun a ri uzo hun wẹ gi jenkọ Jerusalem. Jizosi ri wẹ ihun, o hu a tu umu-azun a enya; egun hu a tu ndi hun sonkonj wẹ. Jizosi nọ werizi uwe mmebu si usuo, gwama wẹ ihien jenkọ d'e men'e; ³³ o si wẹ, "Gon ni ntin, enyi jenkọ Jerusalem; wẹ siko d'e we Nwa nke ihian che eka ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu. Wẹ siko d'a ma a ikpe-onwan, w'e ye ndi wulen ndi Ju. ³⁴ Wẹ jenkọ d'a kpa a ye emu, ju a eson, fian a mkpinsin, gbu e; kanj hun m'e akp'ohin eto o k'e lihi."

* **Isi Nke Iri:20** Ndi ju weri e ni ahua mmeto kẹ nwata-okennyẹ gi a marin ihien ri mma enya Osolobue le ihien rileni mma.

Ihiẹn Jemisi Lẹ Jọnu Rịọ Jesu
(*Mat 20.20-28*)

³⁵ Ụmụ Zẹbẹdi wụ Jemisi lẹ Jọnu nọ pụha ihun Jesu, si a, “Onyẹ-nkuzi, o nwọn ihien ẹnyi cho nị ẹnyi rịọ i; ẹnyi cho nị mē nị ẹnyi 'ya.”

³⁶ “Ya ọ nọ sị wẹ, “Kị ọnu cho nị m mē nị unu?” ³⁷ Wẹ nọ sị a, “Kweri nị onyẹ ohu ime ẹnyi jenkọ d'a nọdị alị ẹka-nni i, onyẹ ohu a nọdị alị ẹka-ekpen i, ime Alị-eze ọghọ i.”

³⁸ Kanị Jizọsị nọ sị wẹ, “Onu a marin ihien unu rị a rịọ. Nị unu saeka ra mkpu afunfun m siko d'a ra mọbu gha ime ihien m jenkọ d'a gha—hunjun ẹnya ke mme?”

³⁹ Wẹ nọ sị a, “Ẹnyi jenkọ d'a s'eka.” Jesu nọ sị wẹ, “Ezioku, ọnu jenkọ d'a ra mkpu afunfun m siko d'a ra, hunjunzikwọ ẹnya ke mme; ⁴⁰ kanị ẹlẹ mme jenkọ d'e ku onyẹ k'a nọdị ẹka-ihien m mọbu ẹka-ekpen m; nke ndi wẹ kwademe n'ẹ ro.”

⁴¹ Ogen uwẹ iri hodunị gi nwan nū a, wẹ nọ bumeni Jemisi lẹ Jọnu olulu. ⁴² Jesu nọ kpọzunhan wẹ ebe ọ rị, si, “Onu a maringhọ nị ime ndi alị ndi ọzọ, ndi hun a kini e mē nọke sị wẹ nwọn ndi wẹ rị a kị, ndi nwẹ ọkwa rị ime wẹ a ghosị ndi rị okpuru wẹ nị wẹ ka wẹ. ⁴³ Kanị emele ni erira; onyẹ ọwule hun cho n'o mē oken ihian ime unu siko d'a wuriri odibo unu; ⁴⁴ onyẹ ọwule cho n'ọ wuru onyẹ ibuzọ ime unu jenkọ d'a wuriri igbon ọnu ile — ⁴⁵ makeni, ke Nwa nke Ihian abiani nị wẹ gba n'a odibo, kale, ọ bja n'ọ gba odibo, n'o ye ndun a, gi gbapụha ndi bu ọda.”

Onyẹ Enya-ishi Njugbo Gbondonleni Okukwe ẹ
(*Mat 20.29-34; Luk 18.35-43*)

⁴⁶ “Ya wẹ nọ ru Jeriko. Ogen 'ya lẹ umu-azun a lẹ igunrun ihian sonkonị wẹ gi gha ime Jeriko puko, onyẹ ẹnya-ishi ohu, hun a rịọ urio nọdị alị mkpenren uzọ ebahun, ẹfan a wu Batimiosị nwa Timosi. ⁴⁷ Ogen o gi nū nị Jesu onyẹ Nazaretị ro, ọ nọ yime oro, si, “Jesu! Nwa Defidi! Mē ebere m!”

⁴⁸ Ndi bu ọda ime ndi rị ebahun nọ jugbo a, si a gba nkintin; kanị ọ nọ yikenmede oro ahun, si, “Nwa Defidi, mē ebere m!”

⁴⁹ Jizọsị nọ wuzo, si, “Kpoha n'a.” Wẹ nọ kpọ onyẹ ẹnya-ishi hu, si a, “Kwondon obi i, lihi ọto, ọ hu a kpọ i.”

⁵⁰ Ọ nọ fe ẹwuru o yiye elu ẹ tuhu, felihị ọto d'e kunrun Jesu. ⁵¹ Ya Jizọsị nọ sị a, “K'i cho nị m mē ni i?” “Ya onyẹ ẹnya-ishi hu nọ sị a, “Onyẹ-nkuzi, m cho nị m leghama uzọ.” ⁵² Jesu nọ sị a, “Jenme, okukwe i e meguo i rị mma.” Ozigbo, ọ nọ leghama uzọ, ọ nọ sonme Jesu.

Isi Nke Mmanaj

Jizos' A Banhan Jerusalem Rike Onyẹ-mmẹri
(*Mat 21.1-11; Luk 19.28-40; Jón 12.12-19*)

¹ Ogen wẹ gi rumẹ Jerusalem, nọkunmeme Befẹji lẹ Betani, e ru wẹ ẹhu Ugu Olivu, Jesu nọ zi umu-azun a ẹbuo ozi, ² si wẹ, “Jen ni ime obodoni mē ẹkere rị ọnu ihun: hun unu gihu banye ime ẹ, unu jenkọ d'a hun nwa-jaki wẹ keleni nyintu wẹ limeto; topun'a, ọnu e weheni m'ẹ. ³ Onyẹ sị unu, ‘K'i unu rị e meni ihienni?’ Sị n'a hu, ‘Nna cho a, o jenkọ d'e wekinhen ẹ kikenni.’” ⁴ Wẹ nọ jenme. Wẹ nọ hun nwa-jaki wẹ limeto ihun-ezi ẹhu onumuzọ ogele uzọ. Ogen wẹ gi rị a topu a, ⁵ ndi hu ime ndi wuzo ebẹhu nọ sị wẹ, “K'i unu rị a topu nị nwa-jaki hu.” ⁶ Wẹ nọ ku ihien Jesu sị wẹ ku; wẹ nọ kweri ni wẹ weri ẹ. ⁷ Wẹ nọ weheni Jesu nwa-jaki hu, gbama ẹwuru wẹ ye enu ẹ, ọ nọ nọdị alị elu ẹ. ⁸ Ke Jizọsị nyinko a, ndi bu ọda nọ gbama ẹwuru wẹ ye yiye elu ẹ ye uzọ, ndi ọzọ nọ gha ofia tigrisonme agalaba osisi, gbama wẹ ye uzọ. ⁹ Ndi hun rị ihun lẹ ndi hun rị e sonn'ẹ hu e yi oro, a si,

“Hozana!

Onyẹ ahun gi ẹfan Di-nwonn-ẹnyi bja wu onyẹ Chuku gozi agozi! ¹⁰ Alị-eze hu lalanị wu alị-eze Chuku gozi agozi —

Alị-eze nedi ẹnyi kanị wu Defidi.

Ojija-mma ya rị nị Osolobue ebahun kachanrin elu e jen ime elu-igwee!”

¹¹ “Ya Jizọsị nọ banye Jerusalem, si Ulo-nso. Ọ nọ lehunmẹcharin ihien ile. Kanị, ebe o meni ohịhị a gbago; 'ya lẹ umu-azun a mmẹbuo nọ si Betani.

Jesu A Bu Osisi Figi Hu Onu
(*Mat 21.18-22*)

¹² Eki e fon, ebe wẹ gha Betani lala Jerusalem, ẹgun hu a gun Jesu. ¹³ O lee ẹnya, ọ nọ lecheni osisi figi ẹhuhuo jun elu ẹ. Ọ nọ jen d'e lele ke mkpuru figi hu elu ẹ. Kanị, ogen o gi ru ebahun, ẹhuhuo sọọ k'ọ hun elu ẹ, makeni ogen figi gi a mị e ke ru. ¹⁴ Jesu nọ sị osisi figi hu, “O nwonn onyẹ siko d'e rizi mkpuru i!”

Umụ-azun a nughọ ke o ku ihienni.

Jizosɩ E Jen Ʋlo-nsɔ
(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48; Jon 2.13-22)

¹⁵ Ogen wẹ gi ru Jerusalem, Jesu nɔ si ime Ʋlo-nsɔ, chupuma ndi ri a zu afia ebẹhu—kẹ ndi ri e n̄onni kẹ ndi ri e reni. O n̄o hukpumesonmẹ teburu ndi a gbahuto eghe lẹ ochẹ ndi ri e reniduru. ¹⁶ O nw̄onni onyẹ o ni bu ihien owule ghafe ime Ʋlo-nsɔ. ¹⁷ O kuzi ndi ri ebẹhu, si, “Wẹ de ẹ ime Ʋkukwo-nsɔ, si, “Wẹ sikɔ d’a kpɔ Ʋlo m Ʋlo-ekpere ndi alɩ ile ri ichen-ichen’, kanɩ onu e gigo a h̄enrin ebe ndi ohin a wari!” ¹⁸ Ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu a nu ihienni, wẹ n̄o choma Ʋzo w’e gi gbu Jesu. Egun ẹ hu a tu wẹ makele nkuzi ẹ a nwunguo igunrun hu ile ri. ¹⁹ O ru ɛnyasi, Jizosɩ lẹ umu-azupun a n̄o gha ime Jerusalem pu.

Jesu E Gi Osisi Figi Ahun Kuzi Okukwe
(Mat 21.20-22)

²⁰ Eki e fon Ʋzo utuntun, ebe wẹ ghako Ʋzo hu, wẹ n̄o hun ni osisi figi hu a kpoguo nkun d’e ru nkpogun. ²¹ Pita n̄o nyanhan ihien meni, o n̄o si Jesu, “Onyẹ-nkuzi, lee-o, osisi figi hu i bu-onu a nwunhunguol!” ²² Jesu n̄o za wẹ, si, “Nwẹ ni okukwe ime Osolobue. ²³ Ezioku kẹ m ri a gwa unu, onyẹ si uguni, ‘Wẹ buli i elu, tu i ye ime ohimin’ bu onyẹ hu enweni obi ebuo, kama o kwerigho ni ihien o ku jenko d’e m̄e, wẹ jenko d’e men’e’ ya. ²⁴ Ifiri ẹ, m ri a gwa unu, unu m̄e ekpere riho ihien owule, kweri ni ni unu e nwehenguo a, unu k’e nwonhen ẹ ²⁵ Ogen owule i ri e m̄e ekpere, gbaghari—om̄eni o nwon onyẹ m̄e i eje-ihien, keni Nedi i hun ri elu-igwee gbaghari i njo i.” ²⁶ [Kanɩ, om̄eni y’a gbaghari, Nedi i hun ri elu-igwee agbagharikokwo i njo i.]

A Ju Wẹ Jizosɩ Onyẹ Zi E
(Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ Ya wẹ n̄o banhanzi Jerusalem.
Ebe Jesu jenko ijen ime Ʋlo-nsɔ, ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi-isi ndi Ju n̄o bia d’e kunrun ẹ. ²⁸ Wẹ n̄o ju a, si, “Elee ik̄en k’i gi e m̄e ihien ndini wẹ? Onyẹ ye i ik̄enni?” ²⁹ Jesu n̄o za wẹ, si, “M jenko d’a ju unu ajuju ohu; unu za m ajuju hu, a gwa m onu ik̄en m gi ri e m̄e ihien ndini wẹ: ³⁰ Mirin-Chuku Jonu m̄e, o gha elu-igwee bia ra o gha ẹka ihian bia? Za ni m’a?” ³¹ Wẹ wẹ n̄o tugbama iroro, si, “Kin̄i kẹ ɛnyi jenko d’e ku? ɛnyi si, ‘O gha elu-igwee, ẹka Osolobue, bia’, o jenko d’a si, ‘Ki hain nwan unu gil̄eni kweyeni Jonu?’ ³² Kanɩ ɛnyi asiko, ‘O gha ẹka ihian bia.’”

(Egun ri a tu wẹ make ni ihian ile marin ni Jonu wu onyẹ-amuma nke-esi.)

³³ Ya wẹ n̄o za Jesu, si, “ɛnyi a marin.” Jesu n̄o si wẹ, “Mm̄e nwen nke agwakokwo unu ik̄en m gi e m̄e ihien ndini wẹ.”

Isi Nke Mm̄ebuo

Ilu Jesu Gi Ndi Wẹ Ye Ugbo Lefu ɛnya Ta
(Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)

¹ Jesu n̄o tama ni wẹ ilu, si, “Ok̄ennye ohu nwe alɩ vaini, hun o k̄enhum̄e ugba, guzi olu wẹ n̄o a pinpuha manya-vaini ye ime ẹ, tun Ʋlo nche ime ẹ, bu ya wu alɩ vaini che ẹka ndi sikɔ d’a run n’a e-gbu-e-ke, o n̄o j̄enme alɩ ihian. ² O ru ogen vaini, o n̄o zijen odibo ohu d’e kunrun ndi hu ugbo hu ri ẹka d’e wehe hun wẹ keton’a. ³ Wẹ n̄o kw̄ondon onyẹ hu o zijen, gbe e ili, gbama a ẹka chupu. ⁴ Ok̄ennye hu n̄o zijen ni wẹ odibo ozo, wẹ n̄o ti ẹ ihien isi, gbe ifenren ye ẹ ihun. ⁵ O n̄o zijenzi ozo, wẹ n̄o gbu ẹ. Ɛrija kẹ wẹ m̄e ndi bu oda o zijenzi; e gbu wẹ ndi hu ime wẹ ili, gbu ndi hu ime wẹ ozun.

⁶ Onyẹ ohu s̄o hoɔu o kel̄eni zi: ezi nwa a. Om̄egun, o n̄o zijen ni wẹ nwa a, si, ‘Wẹ jenko d’a gbaye nwa m.’ ⁷ Kanɩ ndi hu n̄o si ibe wẹ, ‘Onyeni sikɔ d’e weri uku ẹ ile om̄egu, bia ni ni ɛnyi gbu ẹ keni ihien nk̄e e ru ẹka wuru nke ɛnyi!’ ⁸ Ya wẹ n̄o kw̄ondon nwa a hu, gbu ẹ, gha ime ugbo hu t̄upu a.”

⁹ “Ki onu ro ni ya kẹ onyẹ hu nwe ugbo hu jenko d’e m̄e? O sikɔ d’a bia d’e tikpo ndi hu, wẹ alɩ-vaini hu ye ndi ozo.

¹⁰ Unu e ke guntu ẹ ime Ehuhuo-nsɔ ni
‘Omuma hu ndi ri a tun Ʋlo ju a wuruole omuma gi Ʋlo.

¹¹ Di-nw̄onni-ɛnyi ‘ya m̄e ẹ,
ihien a tu ɛnya ro ebe ɛnyi ri!’ ”

¹² Make ni ndi-ndu ndi Ju a ghɔtaguo ni uw̄e k’o ta ni ilu hu, wẹ te n̄o cho ni wẹ nwunrun a, kanɩ egun ndi ri ebahun anini wẹ. Wẹ n̄o la a to, gha ebahun pu.

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi
(Mat 22.15-22; Luk 20.27-40)

¹³ Ya ndi-ndu n̄o zi ndi hu ime ndi Itu-Farisi lẹ ndi itu Herodu d’a cho ihien ri Jesu onu, ni wẹ gi ẹ kw̄ondon ẹ. ¹⁴ Wẹ n̄o bia d’e kunrun Jesu, si a, “Onyẹ-nkuzi, ɛnyi a maringho n’i wu

onye ezioku, nì y'a ra lee ihian ɛnya ihun, y'a ra gbeyeni ihian, kama, y'a kuzi ụzọ Osolobue k'ọ rị. Gwa ɛnyi nwan, ọ hughọ mma nì ɛnyi kụ eze-kani wu Siza ugwo-isi ra ọ rị mma? ¹⁵ Nì ɛnyi kụ wẹ ra ɛnyi akule?" Kani, Jesu a hunguọ a nì wẹ gi ɛro bja, ọ nọ sị wẹ, "Kì haịn unu gi e shini m onyan? Wehe ni ni m akpuru egho dinariosi, nì m lele e."

¹⁶ Wẹ nọ wehen'e akpuru ego dinariosi ohu. Ọ nọ sị wẹ, "Isi le efan onye wu hunni?" Wẹ nọ sị a, "Nke Siza ro."

¹⁷ Jizosi nọ sị wẹ, "We ni ihien Siza ye Siza, onu e we ihien Osolobue ye Osolobue." Ihien ọ za nọ tukemwe wẹ ɛnya.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lih
(Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ O nwon ndi Itu-Sadusi bja d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi weri ẹ nì ndi nwunni ara lihi. Wẹ nọ ju Jizosi utaa, sị a, ¹⁹ "Onye-nkuzi, Mozizi ye ɛnyi iwu, sị, 'Omēni okennyē a nwunhun, lato nwunye ẹ, bu ọ muni nwa, nwehe-ẹ-okennyē y'a luma nwunye nwehe ẹ hu, kenì ọ mudonni nwehe ẹ nwunhunni umu.' ²⁰ O nwon umunē ikennyē ɛsa; onye ibuzo ime wẹ a lụ nwunye, ọ nwunhun bu ọ muni nwa. ²¹ Hun me wẹ ẹbuo nọ luma okpoho hu, ọ nwunhunzi bu ọ muni nwa. Ẹrija ke hun me wẹ ẹto jenzi. ²² Wẹ mmadu ɛsa lughari okpoho hu, nwunhunchanrin, bu a muni wẹ nwa. Omeguu okpoho hu nọ nwunhun. ²³ Ogen ndi nwunni jenkọ d'e gi lihi, onye k'o jenkọ d'a wu nwunye ẹ, ebe o me ni wẹ ɛsa lughari a?"

²⁴ Jesu nọ sị wẹ, "Unu a marin Ekukwo-nsọ, onu a marin iken Osolobue, ya haịn unu gi e fie uzọ, ele 'ya? ²⁵ Ogen ndi nwunni siko d'e gi lihi, aluko wẹ di le nwunye, eyeko wẹ wẹ luru, wẹ jenkọ d'a rị ke ndi mmon-ozì rì elu-igwee. ²⁶ O me nke iweli ndi nwunni, unu e ke gun ime Ekukwo Mozizi, ebehu ọ nọ ku banyeni aku-ofia hu rì e nwun okun, ke Osolobue don sị Mozizi, 'Mme wu Osolobue Ebrahim, Osolobue Aziki, nì Osolobue Jekpu?' ²⁷ 'Ya wu n'ọ wu Osolobue ndi rì ndun, ele nke ndi nwunhunni. Unu e fiechanringuọ uzọ."

Iwu Kachanrin Mkpa
(Mat 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Onye-nkuzi Iwu ohu nọ jenzunhan, nu ke wẹ-wẹ rì a do ndondo, hunzi nì Jesu za wẹ ohunma, ọ nọ ju Jesu otaa, sị, "Elee iwu kachanrin mkpa?"

²⁹ Jesu nọ za a, sị, "Hun kachanrinni wu onwan: 'Onu ndi Izrelu, gon ni ntin! Di-nwonnì-ɛnyi wu Osolobue ɛnyi, iya suo wu Nna.' ³⁰ 'I jenkọ d'e gi obi i ile le enwen* i ile le uche i ile le iken i ile nwe ihien-osusuo Di-nwonnì-ɛnyi wu Osolobue i.' ³¹ Hun me ẹ ẹbuo wu onwan: 'Ihien ibe i siko d'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.' O nwonnì iwu ozo ka ndini."

³² Onye-nkuzi Iwu hu nọ sị Jizosi, "Y'e kughọ ohunma onye-nkuzi. Ezie k'i ku nì Di-nwonnì-ɛnyi suo wu Osolobue, ozo arì a. ³³ Ieni igi obi i ile le nghoha i ile le iken i ile nwe ihien-osusuo Osolobue le ini ihien ibe i a suo i ke ihien enwen i don a suo i kachanrin ejan ile wẹ dun okun le ejan ndi ozo ile mkpa a rì."

³⁴ Ogen Jizosi gi hun a n'ọ za ohunma, ọ nọ sị onye-nkuzi Iwu hu, "Y'a nokunmeguo Ali-eze Osolobue."

Ogen onwan gi meguu, o nwonzini onye egun nì ju Jesu ajuju.

Ajuju Banyeni Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume
(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Ogen Jesu gi rì ime Ulo-nsọ a kuzi, ọ nọ sị, "Kì haịn ndi-nkuzi Iwu gi e ku ni Kraisti wu nwa Defidi?" ³⁶ "Bu Defidi le enwen ẹ ku oku ghahanì Mmon-nsọ, sị, 'Di-nwonnì-ɛnyi sị Di-nwonnì-m;

nodi ali ẹka-nni m,

d'e ru mgbe m buguu ndi ineren i
che okpuru uku i'

³⁷ Ebe o me ni Defidi le enwen ẹ kpọ a 'Di-nwonnì-m,' nani k'o don nwan wuru nwa Defidi?" Ihien ọ rì e ku hu a suo igunrun hu usuo.

Jesu A Do Wẹ Eka-ntin Banyeni Ndi-nkuzi Iwu
(Mat 23.1-36; Luk 20.45-47)

³⁸ K'o don rì a kuzi, ọ sị, "Kpachanpu nì ɛnya banyeni ndi-nkuzi Iwu, ọ suo wẹ nì w'e yi ẹkwa tueni a ghahunme; ọ suozì wẹ nì wẹ e kele wẹ ekele pu-ichen ime afia; ³⁹ ọ suo wẹ nì w'a nodi isi-ochò ime ulo-ofufe, a nodi isi-ochò wẹ gha e rì oriri. ⁴⁰ W'e gi ɛro e rigbu ikpoho di wẹ nwun le ulo wẹ, e gi ekpere sueni e kpumẹ ẹ. Ikpe-omuma wẹ jenkọ d'a ka njo."

Oyiye Ogbennyē Di E Nwun Ye
(Luk 21.1-4)

* Isi Nke Mmèbù:30 umè-ndun

⁴¹ Jesu nọ ndị alị bu ihun zinmè ebe w'e buche oyiye, e lee kẹ igunrun hụ rị e buche egbo ime ebèhụ. Ndị idafin bu ọda hụ e buche egbo hini. ⁴² Ogbennyè ohu di ẹ nwun nọ bia d'e buche akpuru egbo kọpa ẹbụọ mē ẹkẹrẹ, 'ya wu ịkọbọ. ⁴³ Jizọsị nọ kpọ umu-azụun a, si wē, "Ogbennyèni di ẹ nwun buchekari ihian ile hun rị e buche ego ime ebe w'e buche oyiye. ⁴⁴ Makeni wē ile gha ime hun bu ọda wē nwē ye, kanị 'ya lẹ enwēn e, k'o mēhan ogbennyè, yechanrin ihien ile o nwon, ihien ile o nwon hun o gi bi."

Isi Nke Mmèbụ

Jesu E Ku E Nị Wē Jenko D'e Tikpo Ulo-nsọ

(Mat 24.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Ogen Jizọsị gi gha Ulo-nsọ puko, onye ohu ime umu-azụun a nọ si a, "Onye-nkuzi, lee ihien omuma ndini hi-ogbe-o! Lee oken ulo ndini magbu enwen wē mma-o!"

² Jesu nọ si a, "Y'a hun oken ulo ndini? O nwonni ogbe-omuma ohu hun siko d'a hodu elu ibe e, wē jenko d'a tu wē ile ye alị."

Nsongbu Lẹ Ukpoko

(Mat 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ Ogen Jesu sọọ gi ndi alị elu Ugu Olivu hun rị nchetari ihun Ulo-nsọ, Pita, Jemisi, Jonu lẹ Anduru nọ bia d'e kunrun e, ju a ajuju ebe 'ya lẹ wē sọọ rị a, si, ⁴ "Gwa enyi, elee ogen kẹ ihien ndini siko d'e mē? Kị wu ahima w'e gi marin ni ihien ndini ile e d'e mē?"

⁵ Jesu nọ gwama wē, si, "Kpachanpukwo ni enya amangbe w'e dufie unu. ⁶ Ndi bu ọda jenko d'e gi efan m bia, si, 'Mmē wu Kraisti, Onye Ahun Chuku Tume!' Wē siko d'e gi e dufie ndi bu ọda. ⁷ Ogen unu jenko d'e gi nū ukwere agha rị ichen-ichen lẹ kari-kari agha ndi wē risonmē a lu, atukwole ni egun. Ihien ndini jenko d'e mē bu njendemē ogen e ke ru.

⁸ Alị siko d'a lusun ibe wē, alị-eze ohu jenko d'a lusun alị-eze ozo, alị-omahihie siko d'a rị ebe rị ichen-ichen; unwun siko d'a rị; kanị, ihien ndini nọ kẹ ebe ime nọhụ mēmē okpoho."

Ukpoko

⁹ "O mē nke onu lẹ enwen unu, kpachanpu ni enya; makeni wē jenko d'e wejen onu ogwa rị ichen-ichen; wē siko d'e gbu unu ili ime ulo-ofufe* rị ichen-ichen; onu jenko d'e wuzo ihun ndi-Govanọ rị a kini lẹ ndi-nze makē ufiri m-unu k'e gi e shia ni m eri ebe wē rị.

¹⁰ Wē k'e bu ụzọ zigbariguu ndi alị ile ozioma. ¹¹ Ogen wē siko d'e gi nwunrun unu, we onu si ogwa, ehuelē ni uhue ihien unu jenko d'e ku, kale, ku ni ihien owule Osolobue jenko d'e ye unu ogen hū, makeni ele unu jenko d'e ku, kama, Mmon-nsọ siko d'e gi unu ku. ¹² Umunē jenko d'e we umunē wē ye wē gbu; ndi nedi jenko d'e we umu wē ye wē gbu; umu jenko d'a lusun ndi munī wē, mē wē gbu wē. ¹³ Ize unu jenko d'a ban ihian ile makē ufiri m. Kanị onye hū din ndidi d'e ru njendemē kẹ Osolobue siko d'a zuopuha."

Eje-uru Hu

(Danlu 9.27; Mat 24.15-28; Luk 21.20-24)

¹⁴ "Kanị, ogen onu jenko d'e gi hun 'Eje-uru ahun' k'o wuzo ebe furuleni n'o rị (onye hun rị a gun ihieni 'ya ghoha a), ogen hū, ndi rị Judia wē gbasikwo elu-ugu. ¹⁵ Onye hun rị elu ulo ehidangukwole banyemezi ime ulo n'o jenko d'e weri ihien owule. ¹⁶ Onye rị ugbo ekinhenkwole d'e weri ẹkwa a. ¹⁷ O jenko d'a fu ndi rị ime lẹ ndi pa nw'eka orun ogen hū! ¹⁸ E mē ni ekpere amangbe o gha e mē ogen oyi! ¹⁹ Makeni oken afunfun jenko d'a rị ogen hū—udị hun rituleni, gha ogen Osolobue gi ke ụwa d'e ru ogenni; udị a arikozi. ²⁰ Omēni Dinwonnī-enyi e te belani ogen hū, o nwonni onye siko d'a s'eka wanahinni. Kanị, o giguu ufiri ndi o hori, ndi nke e, belua ogen hū."

²¹ "Ogen hū, onye si i, 'Lee e, Kraisti rị ebenu!' Mọbụ, 'Lee e, o rị ebahun,' ekwerikwole ihien o rị e ku. ²² Ndi kpọ enwen wē Kraisti lẹ ndi-amuma-nu jenko d'a puha. Wē jenko d'a runsonmē orun-atumenya, ihien-ahima rị ichen-ichen keni wē dufie ihian, keni wē dufiedē ndi Osolobue hori—omēni o te k'a ni wē mē. ²³ Kpachanpukwo ni nwan enya, n'a gwaoguo m unu!"

Obibia Jesu

(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)

²⁴ "Ogen hū, ogen afunfun hū ghafeguu, enya-anwun jenko d'a gba ishi, ifon etikozị, ²⁵ kokise jenko d'a gha elu-igwere a danye alị, iken rị elu siko d'e zinzin. ²⁶ Ogen hū kẹ ihian ile jenko d'e gi hun Nwa nke ihian k'o gi iken lẹ ogho hi-ogbe lala ime orukpu. ²⁷ O jenko d'e zipu ndi mmōn-ozī e jēn ime ụwa ile, d'e wegbama ndi nke Osolobue rị ebe owule—gha ebe ụwa ru d'e ru ebe elu-igwere ru."

* **Isi Nke Mmèbụ:**9 Iya wuzikwo ogwa obodo owule ogen ahun.

Ihīen Jesu Gi Osisi Figi Kuzi
(Mat 24.32-35; Luk 2.29-33)

²⁸ “Gi ni osisi figi m̄unr̄un ih̄ien: H̄un o gih̄u f̄or̄ima ̄onu a mar̄in n̄i udu-mirin e d'e bid̄on. ²⁹ Erīa k'ò r̄iz̄ikw̄o, oḡen ̄un̄u e gi h̄un k̄e ih̄ien nd̄in̄i r̄i e m̄e, ̄un̄u a mar̄in n̄i Nwa nke Ih̄ian a r̄iḡuò eḡu nsue, o r̄uḡuò ̄on̄um̄uz̄o. ³⁰ Ezioku k̄e m̄ r̄i a gwa ̄onu, agb̄on̄i a ghafeḡuk̄o ih̄ien nd̄in̄i k̄e m̄e zu. ³¹ Elu-igwee l̄e ̄wa s̄ik̄o d'a ghafe, kan̄i ih̄ien nd̄i m̄ ku a ghafek̄o.”

O Nw̄onni On̄ye Mar̄in Uḡuòḡin H̄u M̄ob̄u Ogen Hu
(Mat 24.36-44)

³² “Kan̄i, o nw̄onni on̄ye mar̄in uḡuòḡin o j̄enk̄o d'e m̄e m̄ob̄u oḡen o j̄enk̄o d'e gi m̄e imē uḡuòḡin ah̄un, k̄e nd̄i mm̄on-oz̄i r̄i elu-igwee k̄e Nwa; Chuku-N̄edi s̄uò mar̄in. ³³ Kpachan̄p̄u n̄i ̄nya, m̄unr̄un n̄i ̄nya, mak̄eni ̄un̄u am̄ar̄in oḡen o j̄enk̄o d'a w̄u. ³⁴ Ob̄ib̄ia Nwa nke Ih̄ian j̄enk̄o d'a r̄i k̄e ebe ok̄ennȳe ohu n̄o j̄enk̄o al̄i-ih̄ian, ̄o n̄o bu ih̄ien e che ̄eka nd̄i id̄ibo e, on̄ye l̄e ̄or̄un a, on̄ye l̄e ̄or̄un a; ̄o n̄o s̄i on̄ye-nche 'ya chem̄e nche. ³⁵ 'Ya w̄u, m̄unr̄un n̄i nwan ̄nya, mak̄el̄e ̄on̄u am̄ar̄in oḡen nna nwe ̄ulo e gi lua—k̄e oḡen ̄enyasi k'ò gi lua-o, k̄e imē abal̄i ro-o, k̄e ̄okpa kwan r̄o-o, k̄e eki f̄onm̄e r̄o-o—o nw̄onni on̄ye mar̄in̄i. ³⁶ Om̄eni ̄o b̄ia id̄enm̄iz̄i, amangbe ̄o h̄un ̄un̄u k̄e ̄on̄u r̄i a ranh̄in ̄uran. ³⁷ Ih̄ien m̄ r̄i a gwa ̄un̄u k̄e m̄ r̄i a gwa on̄ye ̄ow̄ule: m̄unr̄un n̄i ̄nya!”

Isi Nke Mm̄eṭo

E Rini W̄e Jesu Ngo
(Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; J̄on 11.45-57)

¹ Oḡen o gi h̄odu akp̄u-uh̄uòḡin eḡuò n̄i Mm̄em̄m̄e-Nghafe l̄e Mm̄em̄m̄e w̄e gi e ri Br̄edi nw̄onl̄eni ȳisti o gi a f̄u ru, nd̄i-isi nch̄u-̄ejan l̄e nd̄i-nkuzi Iwu h̄u a ch̄o k̄e w'a d̄on gi nzuzue nw̄unr̄un Jesu d'e gbu. ² W̄e n̄o s̄i, “̄Enyi em̄ek̄okw̄o a oḡen Mm̄em̄m̄e, amangbe isusu gha a r̄i.”

E Hukpu W̄e Jesu Uden
(Mat 26.6-13; J̄on 12.1-8)

³ Oḡen Jesu gi r̄i obodo B̄etan̄i, iwe Saim̄on̄u h̄un emu oti te ku, e ri ih̄ien-oriri, okpoho ohu n̄o buh̄e oḡo alabasta uḡen e shin ̄oh̄unma jun imē e; uḡen ah̄un n̄anran ̄oda-̄oda—nad̄i k̄e w̄e gi m̄em̄e e. ̄O n̄o k̄uke oḡo h̄u, hu uḡen h̄u kpu Jesu isi. ⁴ Kan̄i nd̄i h̄u imē nd̄i r̄i ebah̄un n̄o wem̄e iwe, a s̄i ibe w̄e, “K̄i w̄e r̄i e wiwini uḡenni n̄anran̄i?” ⁵ Nk̄e e rekarī w̄e uḡenni ih̄ien nok̄e eḡo ̄or̄un akp̄oḡin oḡun-mm̄is̄en, we eḡo e ye nd̄i igb̄ennȳe.” W̄e n̄o kor̄iaman̄i okpoho h̄u ̄oda-̄oda.

⁶ Kan̄i, Jesu n̄o s̄i w̄e, “Hap̄un'a! K̄i ̄un̄u r̄i e s̄ongbun'e? O f̄eḡuò m̄ ofufe r̄i mma. ⁷ ̄On̄u l̄e nd̄i igb̄ennȳe r̄i ebeni oḡen ile, ̄un̄u nwe ik̄en m̄eni w̄e ̄oh̄unma oḡen ̄ow̄ule ̄un̄u ch̄o; kan̄i m̄m̄e nwen̄ es̄onk̄o ̄un̄u n̄od̄i ebeni oḡen ile. ⁸ Okpohoni a n̄wanḡuò ik̄en e; o hukpuḡuò m̄ uḡenni eḡu n'o gi kwademē olili m, o gini d'e ru. ⁹ Ezie, m̄ r̄i a gwa ̄un̄u n̄i ebe ̄ow̄ule w̄e s̄ik̄o d'e zi ozioma imē ̄wa, w̄e j̄enk̄o d'e ku ih̄ien̄i m̄e, e gi e a nyanhan a.”

Judas̄i E Kweri N'ò We Jesu Ye W̄e
(Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ 'Ya Judas̄i nwa Iskar̄ot̄u, on̄ye ohu imē w̄e mm̄eḡuò h̄u n̄o j̄enm̄e d'e kunrun nd̄i-isi nch̄u-̄ejan k̄eni ̄o h̄un ̄uz̄o re Jesu ye w̄e. ¹¹ Oḡen w̄e gi n̄u ih̄ien ̄o b̄ian̄i, eḡo n̄o s̄uò w̄e us̄uò ̄oh̄unma-̄oh̄unma; w̄e n̄o kwe e nkwa n̄i w̄e j̄enk̄o d'e ye e eḡo. 'Ya ̄o n̄o ch̄oma efe o k'e gi we Jesu ye w̄e.

Jesu L̄e ̄Um̄u-az̄uṅun A E Ri Oriri-Nghafe
(Mat 26.17-25; Luk 22.7-14, 21-23; J̄on 13.12-30)

¹² O ru uḡuòḡin ibuz̄o Mm̄em̄m̄e w̄e gi e ri Br̄edi nw̄onl̄eni ȳisti o gi a f̄u, uḡuòḡin h̄u w̄e gi e gbu ebulu Oriri-Nghafe, ̄um̄u-az̄uṅun Jesu n̄o j̄u a, s̄i, “Elebe k'i ch̄o n̄i ̄enyi kwademē h̄un 'ya n̄o ri Oriri-Nghafe?”

¹³ 'Ya Jesu n̄o zi mm̄adu eḡuò imē ̄um̄u-az̄uṅun a, s̄i w̄e, “J̄en ni imē obodo h̄u, ok̄ennȳe ohu bu ite-mirin j̄enk̄o d'e kunrun ̄on̄u; s̄onm̄en'e. ¹⁴ S̄i n̄i on̄ye nwe ̄ulo o j̄enk̄o d'a banye, 'On̄ye-nkuzi s̄i, “Elee h̄un w̄u mmuḡh̄e m̄ ah̄un m̄e l̄e ̄um̄u-az̄uṅun a n̄o ri Oriri-Nghafe?” ’ ¹⁵ O j̄enk̄o d'a gh̄os̄i ̄un̄u mmuḡh̄e ohu sh̄ian̄i r̄i ibe elu, h̄un w̄e kwademēḡuò ̄oh̄unma, n̄o n̄i eb̄eh̄u kwademē n̄i ̄enyi ih̄ien ile.”

¹⁶ 'Ya ̄um̄u-az̄uṅun h̄u n̄o sh̄i imē obodo h̄u, h̄un ih̄ien ile k̄e Jesu d̄on ku; w̄e n̄o kwademē ih̄ien-oriri Nghafe.

¹⁷ O ru oḡen ̄enyasi, Jesu l̄e ̄um̄u-az̄uṅun a mm̄eḡuò n̄o b̄ia eb̄eh̄u. ¹⁸ Oḡen w̄e gi n̄od̄iḡuò al̄i e ri ih̄ien-oriri, Jesu n̄o s̄i w̄e, “Ezioku k̄e m̄ r̄i a gwa ̄un̄u, on̄ye ohu imē ̄un̄u j̄enk̄o d'e re m—on̄ye mm̄e l̄e 'ya r̄i e ri ih̄ien-oriri.”

¹⁹ Eḡo as̄uòḡin̄i ̄um̄u-az̄uṅun a us̄uò; on̄ye-on̄ye h̄u a s̄i a, “Eḡekw̄o mme! Mm̄e r̄o?”

²⁰ Jesu n̄o za w̄e, s̄i, “Onȳe ohu im̄e ɔn̄u mm̄eb̄uo r̄o, onȳe h̄un mm̄e l̄e iya gba e suru br̄edi im̄e af̄er̄e ohu e ri. ²¹ Egh̄e, Nwa nke ih̄ian k'a la rik̄e k̄e Ēhuh̄uo-ns̄o don ku; kan̄i ns̄ongbu j̄enk̄o d'a r̄i n̄i onȳe h̄un sik̄o d'e we Nwa nke ih̄ian ye w̄e! O te ka onȳe h̄u mma n̄i am̄un̄i w'a!”

Oriri-ns̄o

(Mat 26.26-30; Luk 22.14-20; 1K̄o 11.23-25)

²² Ogen w̄e gi r̄i e ri ih̄ien-oriri ah̄un, Jesu n̄o w̄eri br̄edi, ɔ goziguu a, ɔ n̄o bebe e, w'e ye um̄u-az̄uun a, s̄i, “W̄eri n'e, ɔnwan w̄u ēh̄u m.”

²³ 'Ya ɔ n̄o w̄eri ope, o yeguu Osolobue ekele, ɔ n̄o ye w̄e ile 'ya. W̄e ile n̄o rar̄isonm̄e.

²⁴ O n̄o s̄i w̄e, “Onwan w̄u edeke m, h̄un w̄e gi ufiri nd̄i bu ɔda hupu; edeke m, h̄un w̄e gi biye nkwerigbama * Osolobue tum̄e egbata 'ya l̄e nd̄i nke e. ²⁵ M r̄i a gwa un̄u ezioku, arakoz̄i m manya vain̄i d'e ru ogen m j̄enk̄o d'a ra a nke ɔh̄un im̄e Ali-eze Osolobue.” ²⁶ W̄e n̄o bu ebu Mm̄em̄e-Nghafe; a b̄oguu w'a, w̄e n̄o gha ebah̄un j̄enm̄e Ugu Olivu.

Jesu E Ku E N̄i Pita J̄enk̄o D'a Gh̄ori N'o Mar̄in A

(Mat 26.31-35; Luk 22.31-34; J̄on 13.36-38)

²⁷ Jesu n̄o s̄i w̄e, “Un̄u ile j̄enk̄o d'a gba m to, mak̄eni Ēkukw̄o-ns̄o s̄i, 'M j̄enk̄o d'e gbu onȳe-ndu at̄unr̄un,

at̄unr̄un ile j̄enk̄o d'a gbaiyala'

²⁸ Kan̄i m ghaguo ɔnwun lihi, m k'e bu n̄i un̄u uz̄o si Galili.”

²⁹ Pita n̄o s̄i a, “Anak̄o m'i to! Oson'a n̄i nd̄i ɔzo ile a la i to!”

³⁰ Jesu n̄o s̄i Pita, “Ezioku k̄e m r̄i a gwa i, n̄i tann̄i, im̄e abal̄ini, ɔkpa gini d'a kwan mgbe ebuo, i j̄enk̄o d'a gh̄ori mgbe et̄o n̄i y'a mar̄in m.”

³¹ Kan̄i, Pita e kusi e ik̄en, s̄i, “O nw̄onni ogen m'e gi la i to, ɔson'a n̄i mm̄e l̄e 'yu sik̄o d'a nwun!” Um̄u-az̄uun ile hod̄un̄i n̄o kuzikw̄o er̄ira.

Jesu E M̄e Ekpere Im̄e Ges̄emani

(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)

³² Ya w̄e n̄o sh̄i ebe w'a kpo Ges̄emani, Jesu n̄o s̄i um̄u-az̄uun a, “N̄odi n̄i al̄i ebeni, n̄i m j̄en d'e m̄e ekpere.” ³³ O n̄o w̄eri Pita l̄e J̄emisi l̄e J̄on j̄enm̄e.

Ya obi n̄o ferime e, obi eruzin'e al̄i. ³⁴ O n̄o s̄i w̄e, “Obi e d'a gbawapu m—o d'e gbu m; n̄odi n̄i ebeni, un̄u a m̄unr̄un enya.”

³⁵ O n̄o j̄enzukazi, tuha enwen e ye al̄i, kpe ekpere, n̄i mbun̄i o j̄enk̄o d'a n̄i m̄e, nke a napu w'a ogen afun̄un h̄u. ³⁶ O n̄o s̄i, “Baba, Baba N̄edi m! O nw̄onni ih̄ien i ghal̄eni a s'eka e m̄e; napu m mkpu afun̄unni. Kan̄i uche i m̄e, ēle nke m.”

³⁷ Ogen o gi kin-az̄uun, ɔ h̄un w̄e k̄e w̄e r̄i uran. O n̄o s̄i Pita, “Saj̄mon̄u, i r̄i uran? 'Ya wu y'a s'eka m̄unr̄un enya mgbahunm̄e ɔkulok̄u ohu?” ³⁸ O n̄o s̄i w̄e, “M̄unr̄un n̄i enya; e m̄e ni ekpere, amangbe ɔn̄u a danban im̄e ɔnwunwan; mm̄on ih̄ian a chogh̄o, kan̄i ndun guu ēh̄u.”

³⁹ O n̄o puz̄i d'e m̄e ekpere, e mezikw̄o ekpere ohu h̄u. ⁴⁰ O kinhenzi az̄uun ebe um̄u-az̄uun a r̄i, h̄unz̄i w̄e k̄e w̄e r̄i a ranh̄in—ezigbo uran gi w̄e, asan̄i w̄e eka sh̄iapu enya. Amar̄inz̄ini w̄e ih̄ien w̄e sik̄o d'a s̄i a.

⁴¹ O kinhenzi nke mgbe et̄o, ɔ n̄o s̄i w̄e, “Un̄u rikw̄o a ranh̄in, e zuru ik̄en? O higu! Ogen e rugu. Lee n'e, e we we Nwa nke ih̄ian che eka nd̄i-n̄o. ⁴² Lihi ni n̄i enyi j̄enm̄e. Lee n'e, onȳe r̄i e reni m e ruguo ēh̄u ebeni!”

A Nwunr̄un W̄e Jesu

(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; J̄on 18.3-12)

⁴³ Ozigbo h̄u, k̄e Jesu rikw̄o e ku oku h̄u, Judasi, onȳe ohu im̄e um̄u-az̄uun a n̄o b̄ia, 'ya l̄e igunrun busonm̄e ih̄ien ɔgun—k̄e ɔpia-agma, k̄e ege. Ndi-isi nch̄u-egan l̄e nd̄i-nkuzi Iwu l̄e nd̄i-isi zih̄e w̄e. ⁴⁴ (Onȳe h̄un r̄i e ren'e wu Judasi gwa w̄e ih̄ien w̄e sik̄o d'e gi mar̄in Jesu, s̄i, “Onȳe h̄un m j̄enk̄o d'e su ɔn̄u, iya wu onȳe h̄u un̄u ch̄oko, nwunr̄un n'a, ɔn̄u e kw̄onkenm̄e e, duru e j̄enm̄e.”) ⁴⁵ Ogen Judasi gi nwan b̄ia, ɔ n̄o j̄enburu Jiz̄osi, s̄i a, “Onȳe-nkuzi!” O n̄o su e ɔn̄u. ⁴⁶ Ndi h̄u n̄o kw̄ond̄on Jesu, nwunr̄un a. ⁴⁷ Kan̄i, onȳe ohu im̄e um̄u-az̄uun a nd̄i ah̄un turu eb̄eh̄u n̄o sep̄uha ɔpia-agma, banpu odibo Onȳe-isi nch̄u-egan nt̄in. ⁴⁸ Jesu n̄o s̄i w̄e, “K̄i un̄u buhe ni ɔpia-agma l̄e ege d'a nwunr̄un m—noke s̄i m wu onȳe-ohin? ⁴⁹ M r̄i im̄e igunrun un̄u im̄e Ulo-ns̄o uh̄uoh̄in ile a kuzi, un̄u anwunr̄unni m. Kan̄i ih̄ien nd̄ini r̄i e m̄e ken̄i ih̄ien Ēhuh̄uo-ns̄o ku h̄un uz̄o mezu.”

⁵⁰ Um̄u-az̄uun a ile n̄o la a to, gbama ɔso. ⁵¹ Okorob̄ia ohu, h̄un yih̄u ekwa lin̄e w'e yiye elu e s̄uo, n̄o sonm̄e Jesu. W̄e n̄o dod̄on ekwa a, ch̄o n̄i w̄e nwunr̄un a, ⁵² kan̄i ɔ n̄o la ekwa a ton̄i w̄e, gi ɔto gha ebah̄un gbapu.

* **Isi Nke Mm̄en̄o:**24 m̄obu: nkwerigbama ɔh̄un

*E We We Jesu Jenni Ndi-isi Nkikwama**(Mat 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; Jōn 18.13-14, 19-24)*

⁵³ Wē nọ weri Jesu si iwe Onyē-isi nchū-ējan. Ndi-isi nchū-ējan lē ndi-nkuzi Iwu lē ndi-isi ile nọ gbakikomē ebēhū. ⁵⁴ Kani, Pita sōnkō Jizōsi; ēgbata wē e teyezi ekerē. O banye ezi ogwa Onyē-isi nchū-ējan, o nọ sōn ndi-nche nōdī alī nyanma okun. ⁵⁵ Ndi-isi nchū-ējan lē Ndi-isi Nkikwama ile hū a chọ ihien wē k'e gi hangbu Jizōsi ehēn, keni wē gbu ē, kale ahunnī wē — ⁵⁶ osuon'a nī ndi bu oda e buokinolē Jesu onū, oku wē adangbamani. ⁵⁷ 'Ya kē ndi hū imē ndi rī ebēhū nọ lihi otō, buokin Jesu onū, si, ⁵⁸ "Enyi nū k'o ku n'o jenkō d'e tikpō Ụlō-nsōnī wē gi ēka tūn, gi akpu uhuohin etō tūn hūn wē ghaleni e gi ēka a tūn." ⁵⁹ Kani, eri wē a dangbamazikwōnī.

⁶⁰ 'Ya kē Onyē-isi nchū-ējan nọ lihi otō ihun wē ile, jū Jesu nju, si, "O nwonnī ihien y'e ku banyeni ihienī ile wē rī e ku nī iya kē i mē?"

⁶¹ Kani Jesu a gba nkintin, o shiarin ihien owule. Onyē-isi nchū-ējan nōzī jū a, si, "Iyū wu Kraistī, Nwa Onyē Hū Richarin mma?"

⁶² Jesu nọ si, "Mmē rō; onū jenkō d'a hūndē Nwa nke Ihian ebe o nōdī alī azūnū ēka-nni Osolobue, Onyē ahun Iken ile wū nke ē, hūnzī a k'o gi orukpu gha elu-igwee lala!"

⁶³ 'Ya Onyē-isi nchū-ējan nọ tika ekwa 'ya lē enwēn ē wū Onyē-isi nchū-ējan, si, "Kī enyi rizi a chonī osheri ozo?! ⁶⁴ Unū a nūgwo arunī o ku. Kī wū uche unū?" Wē ile nọ sī nī ikpe-onwun a magwo a.

⁶⁵ Ndi hū imē wē nọ juma eson kpu Jesu, e kpumē w'e enya, fian a ihien, si a, "Bu amuma!" Ndi-nche nōzī weri ē, gbu ē ili.

*Pita A Ghori N'o Marin Jizosi**(Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Jōn 18.15-18, 25-27)*

⁶⁶ Kē Pita rī ibe alī imē ezi-ogwa hū, okpoho ohu imē ndi idibo Onyē-isi nchū-ējan nọ bia ebēhū. ⁶⁷ Ogēn o gi hūn Pita ebe o rī a nyan okun, o bu enya tuma a, si a, "Iyū lē Jizōsi onyē Nazaretī hū wizikwo."

⁶⁸ Kani Pita nọ ghori, si, "Amarindē m ihien i rī e ku, aghotanī m ihien i rī e ku." O nọ pu ebēhū, si onū-mgbon. 'Ya kē okpa nọ kwan.

⁶⁹ Okpoho odibo hū a hūnzī a ebahun, o nọ gwama ndi wuzo ebēhū, si, "Onyeni wū onyē ohu imē wē!" ⁷⁰ Kani Pita a ghori.

O tebe, ndi turu ebahun nōzī si Pita, "Ezioku-ezioku, i wū onyē ohu imē wē, makeni i wū onyē Galili."

⁷¹ Kani, Pita nọ buma enwēn ē onū, kundē Osolobue, si, "A marin m okennyeni onū rī e ku oku e."

⁷² Ozigbo, okpa nọ kwan nke mgbe ebūo, ya Pita nọ nyanhan oku Jesu gwa a; nī "Okpa gini d'a kwan mgbe ebūo, i jenkō d'a ghori mgbe etō nī y'a marin m." 'Ya ndun nọ guu a, o nọ kwan ezigbo ekwan.

Isi Nke Mmisen

*E Weri We Jesu Jenni Paleti**(Mat 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; Jōn 18.28-38)*

¹ Hūn eki gihu fon, ndi-isi nchū-ējan lē ndi-isi lē ndi-nkuzi Iwu lē ndi ile rī Ndi-isi Nkikwama nọ zu, tugbama iroro ihien wē siko d'e mē. Wē nọ kēn Jesu ēgbun, duru ē pu, wē ē ye Paleti, hūn wū Govanō rī a kīdon ni ndi Rom. ² Paleti nọ jū a, si, "Iyū wū Eze ndi Ju?" Jesu nọ za, si, "Iyū ku e."

³ Ndi-isi nchū-ējan nọ kusomme ihien bu oda wē sī nī 'ya k'o mē. ⁴ Paleti nọ juzi a, si, "O nwonnī ihien y'a za? Lee ihien ndinī ile wē rī e ku nī iya k'i mē."

⁵ Jesu ekuzini ihien owule, nke wū nī o tū Paleti enya.

*A Ma We Jesu Ikpe-onwun**(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Jōn 18.39-19.16)*

⁶ Ogēn Mmēmme-Nghafe owule, Paleti a gha imē ulo-ngan e wepuha nī wē onyē ohu owule wē cho. ⁷ Mmēmme-Nghafeni, o nwon okennyē ohu w'a kpō Barabasī hūn rī imē ngan, iya lē ndi rī a lūson ndi-okiki; ndi ahun ya lē wē rī imē ngan gbu ochū ogēn isusu. ⁸ Ya kē igunrun hū nọ nwan bia d'a rīō Paleti n'o mē nī wē k'o don e mē mbū, ⁹ Paleti nọ jū wē, si, "Unū a choghō nī m hapū nī unū Eze ndi Ju?" ¹⁰ (Paleti jū wē erira makeni o maringwo nī enya-ufu kē ndi-isi nchū-ējan gi wē Jesu ye.)

¹¹ Ndi-isi nchū-ējan nọ sī igunrun hū gwa a n'o wepuha nī wē Barabasī hūn nke o gi wepuha Jizōsi. ¹² Paleti nọ jū wē, si, "Kī onū cho nwan nī m gi okennyeni unū a kpō 'Eze ndi Ju' mē?"

¹³ Wē nọ yi oro, za, si, "Kpogbu e!"

¹⁴ Paleti nọ jū wē, si, "Kī haiz? Elee njo k'o mē?"

Kanị, wẹ nọ yikemmede oro, si, “Kpogbu e!”

¹⁵ Makeni Paileti cho n'o me ihien siko d'a sọ igunrun hu usọ, o nọ hapu Barabasị yeni we; o fianguu Jesu mkpịnsin, o nọ w'e ye ndi jenko d'a kpogbun'e.

Ndi-agma A Kpa Jesu Ye Emu
(Mat 27.27-31; Jon 19.2-3)

¹⁶ Ya ndi-agma ri okpuru Paileti nọ weri Jesu si ezi-ogwa Paileti; wẹ nọ kpogbama itu-agma wẹ. ¹⁷ Wẹ nọ yime e ewuru nanranni e nwun ufie-roni, ufie-roni*; wẹ nọ gi ogun kpa n'a okpu-eze, bu e che e isi. ¹⁸ 'Ya wẹ nọ keleme e, a si, “Eze ndi Ju, isi i che!” ¹⁹ A fian w'a mkpịnsin isi, jukpu e eson; e gbuni w'e osekp, e liyen'e eka. ²⁰ A kpanguu w'a ye emu, wẹ nọ yipu a efe popu hu, yimezi e nke e. 'Ya wẹ nọ weri e d'a kpogbu.

A Kpoma Wẹ Jesu Elu Obe
(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)

²¹ E ru wẹ uzọ, wẹ nọ hun okennye ohu w'a kpo Saimonu, ebe o gha ali ofia lala ime obodo. Ndi-agma hu nọ wa a ye e olu n'o buru obe ahun wẹ jenko d'e gi kpogbu Jesu. (Saimonu wu nedi Alezanda le Rufosi, onye ali Sairini k'o wu). ²² Wẹ nọ we Jesu si ebe w'a kpo Gogota, hun wu “Ebe Okpokom'isi.” ²³ Ebegu ke wẹ nọ ye e manya wẹ gwogbama 'ya le ihien e lu ilu w'a kpo Maa n'o ra, kanị Jizosi aran'a. ²⁴ 'Ya wẹ nọ kpoma a enu obe. Wẹ nọ kebe ekwa a, tu nkpo keni wẹ marin hun onye-onye jenko d'e weri.

²⁵ Okuloku itenei utuntun ke wẹ gi kpoma a elu-obe. ²⁶ Ihien wẹ deye elu obe ni iya ke wẹ gi ma a ikpe wu “Eze ndi Ju.” ²⁷ Wẹ kpoma Jizosi le ndi ohin ebuo elu-obe ichen-ichen; onye ohu ri elu obe ri eka-ihien Jizosi, hun-ebu ri elu-obe ri eka-ekpen e, ²⁸ [keni ihien Ekukwo-nsọ ku hun uzọ mezu—makeni Ehuhuo-nsọ si, “Wẹ gun a yeni ndi a dan iwu.”] ²⁹ Ndi ghafekoni hu e finfin isi, a kpari e, a si, “Ha! Ele i si n'i jenko d'e tikpo Ulo-nsọ, gi akpu-uhuhin eto tondonzi e?! ³⁰ Zuppuha nwan enwen i! Gha nwan elu obe hu hidan.”

³¹ Ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu huzi a kpa a e ye emu ime igunrun wẹ, a si ibe wẹ, “O zuppuha ndi ozo, kanị o sani eka zuppuha enwen e! ³² Onye nwen si n'o wu Kraisti, Eze ndi Izrelu, 'ya gha nwan elu obe hidan, keni enyi hun, kweri!”

Ndi ohin ebuo hu wẹ kpoma wẹ le iya huzikwo a kpari e.

Jizosi A Nwunhun
(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)

³³ O ru ogen enya-anwun gi a ri isi, ali hu ile nọ gba ishi d'e ru okuloku eto efinnai hu. ³⁴ Ogen ihien nọke okuloku eto gi ku, Jesu nọ gi oken olu yi oro, si, “Elo! Elo! Lama Sabakitani?!” hun wu “Osolobue m! Osolobue m!! Ki hañ i gi gbakito m azuun?!”

³⁵ Ndi hu ime ndi wuzo ebegu a nu ihien o ku, wẹ nọ si, “Gon ni ntin, o ri a hi Elajjal!” ³⁶ Onye ohu ime wẹ nọ gba oso, weri eru suru manya ru-uka, fa a ye onun mkpịnsin, ye e ra, si, “Cheri ni, ni enyi lele ke Elajja jenko d'a bia d'e wetu e enu obe!”

³⁷ 'Ya Jesu nọ gizi oken olu yikemmede oro, kwonbepu.

³⁸ Ekwa wẹ gi gbobepu Ebegu- kachanrin-nsọ ime Ulo-nsọ nọ bawapu ebuo gha elu d'e ru ali. ³⁹ Oki-agma hun wuzo ihun e ebegu a hun ke Jesu don nwun, o nọ si, “Ezioku-ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue.”

⁴⁰ O nwonghozi ikpoho ndi hu ri a gha ebe teni e lee ile; ndi hu ime wẹ wu: Meri onye Mag'dala le Salomi le Meri nne Jemisi hun-nta le Josisi*. ⁴¹ Ikpoho ndini wu ndi e son Jesu, e yen'e eka, e jenn'e ozi ogen o gi ri Galili. Ikpoho ndi ozo bu oda son e bia Jerusalem rizikwo ebahun.

E Li Wẹ Jesu
(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

⁴² O ru enyasi Uhuohin hu, ebe o meni Uhuohin-nkwademe ro, 'ya wu ohi gbama Uhuohin Izu-iken e ru, ⁴³ 'ya Josefu onye obodo Arimatia nọ jen d'e kunrun Paileti. Josefu wu onye wẹ marin amarin ime Ndi-isi Nkikwama. O rizikwo ndi ri e che oibia Ali-eze Osolobue. O nọ wepu egun enya, buru Paileti, si a ye e ehio Jesu. ⁴⁴ Ogen Paileti gi nu ni Jesu a nwunole, o tu a enya. O nọ kpo oki-agma hu, ju a k'o teguo Jesu nwun. ⁴⁵ Ogen o gi nuguu ihien oki-agma hu za, o nọ si Josefu jen d'e buru ehio hu. ⁴⁶ Josefu nọ nonrin ekwa line, butu ehio Jesu elu obe, gi ekwa hu fuma a, bu e che ime ili wẹ gu rike okporo ye ime omuma zeni ke wẹ e me. 'Ya o nọ gi omuma hi ogbe nukin onu ili hu. ⁴⁷ Meri onye Mag'dala le Meri nne Josisi† ri ebahun e lee ile, wẹ nọ hun ebe wẹ buto ehio Jesu.

* Isi Nke Mmisen:17 ewuru ndi nze le ndi-idañ † Isi Nke Mmisen:40 Josefu ‡ Isi Nke Mmisen:47 Josefu

Isi Nke Mmisiin

Jesu A Gha Onwun Lih

(*Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10*)

¹ Ogen Uhuohin Izu-iken gi ghafeguu, Meri onye Mag'dala le Salomi le Meri nne Jemisi no nonrin ihien ndi e shin ohunma keni we jen d'e gi e te ehụ Jesu. ² Uzọ-utuntun uhuohin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuohin Sode), ogen anwun gi wama, we no jenne ili Jesu. ³ Ogen we gi jenko, we hu a ju ibe we, si, "Onye jenko d'e nupu ni enyi omuma ri onu ili?" ⁴ Ogen we gi ru ebenu, lee enya, we no hun a ni e nupuogole we omuma hu hibu enwen e ogbe. ⁵ 'Ya we no banye ime ili hu, we no hun okorobia yi ekwa ochan tueru ali k'o nodi ali eka-nni, o no tu we enya.

⁶ Okenny hu no si we, "Atule ni egun; onu ri a cho Jesu onye Nazareti, hun we kpogbu. O lihiguo! O riji ebeni. Lee ni ebe we te buto a! ⁷ Jen ni nwan d'e zi umu-azunun a le Pita ni 'O buruguo ni unu uzọ shi Galili; ebenu ke unu siko d'a no hun a—k'o don gwa onu.' "

⁸ 'Ya we no gha ili hu puha, gbama oso, makele o tu we enya, tu we egun. O nwonna onye we gwa ihien owule uzọ make ni egun ri a tu we.

[We no be ni Pita le ndi 'ya le we wi ihien ndini nke-nke. Omeugu, Jesu le enwen e no zipu umu-azunun a, we gha owuwa-nya-anwun ru ndidan enya-anwun, we d'e zi ozi nzupuha-itebite, ozi hu ri nso, ri ndun jennin ejen. Isee.]

Meri Onye Mag'dala A Hun Jesu Ogen O Gi Ghaguu Onwun Lih

(*Mat 28.9-10; Jon 20.11-18*)

⁹ Uz'utuntun uhuohin ibuzo ime izu-uka (hun w'a kpo uhuohin-uka tanni), ogen Jesu gi ghaguu onwun lihi, o no bu'zo nwonpuha ebe Meri onye Mag'dala ri—Meri onye Mag'dala hun o gha ime e chupu eje-mmom esa. ¹⁰ O no jenne d'a gwa ibe e ndi we ile wi e son Jesu, ebe we ile sukuru, a kwan ekwan. ¹¹ Kani, ogen we gi nu k'o ku ni Jizosi riji ndun, n'o hunguo a, egin w'e don.

Jesu E Nwonpuha Ebe Umu-azunun A Ebuo Jenko Emausu Ri

(*Luk 24.13-35*)

¹² Onwan e meguu, 'ya ke Jesu no gi udi ozọ nwonpuha ebe umu-azunun a ebuo jenko ali-ofia ri. ¹³ We no kin-azunun d'a gwa umu-azunun a ndi hoduni, kani egizikwoni w'a don.

Jesu E Nwonpuha Ebe Umu-azunun A Mmanai Ahun Ri

(*Mat 28.16-20; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8*)

¹⁴ Omeugu, Jesu no nwonpuha ebe umu-azunun a mmanai ahun ri e ri ihien-oriri. O no jugbo we make obi-ebu we le obi we zeni, make ni egin w'e ihien ndi hun'a n'o ghaguo onwun lihi gwa we don. ¹⁵ O no ye we iwu, si, "Ghagbame ni uwa ile d'e zi ihian ile ozioma. ¹⁶ Onye owule hun kwerini, e me we e mirin-Chuku, jenko d'e nwe nzupuha; kale, onye owule hun kwerile ni, ikpe jenko d'a ma a. ¹⁷ Ahima ndini siko d'e son ndi kwerini: we siko d'e gi efan m chupu eje-mmom; we jenko d'a su asusu ndi ozọ ri ichen-ichen we marinleni; ¹⁸ we k'a saeka gi eka buru agwo; we ri nshi, o nwonna ihien o jenko d'e me we; we jenko d'e bu eka kwasi ndi emu ri a ku, a dinhin we."

E We We Jesu Si Elu-igwee

(*Luk 24.50-53; Orun Ndi-Ozi 1.9-11*)

¹⁹ Ogen Di-nwonna-enyi wu Jesu gi gwaguu umu-azunun a oku ndini, Osolobue no we e si elu-igwee d'a nodi ali eka-nni Osolobue. ²⁰ 'Ya umu-azunun a no jenne d'e zi ozioma ebe ile, Di-nwonna-enyi no noyeni we, e gi orun-atumanya o gi ri e son e a ghosi ni ozi we wu ezioku.]

Ozioma Jesu Kristi Rikę Ke Luku Dọn De E

Thien Wę De Ni Ekukwọni

¹ Tiofilosị Ikpen ile rị nị, ndị bu ọda a lili maguọ depuha ihien ndi hun me ime igunrun enyi; ² we de we hu ke ndi ahun gi enya we hun ihien ndini we gha isi mbidon le ndi zisonme ozi hu don gwa enyi. ³ Ya wu, makeni a kpachanpu guo m enya lebancharin ihien ndini ile enya gha mbidon lala, e roguo m'a ni o hugho mma ni mme nwen nke gi usonron-usonron deni k'o don mesonme, ⁴ keni o hun uzo we i enya ni ihien we kuzi i wu ezioke.

Mmon-ozị E Wehe Ozi Ni We K'a Mu Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

⁵ Ogen Herodu gi wu eze Judia, o nwon onye nchu-ejan ohu w'a kpo Zekaraya. Ke we don han ndi nchu-ejan, itu Abija k'o ri. Elizabeti nwunye e wuzijhu onye ebon Eronu ke ya. ⁶ We ebuo wu ndi ezi-omume enya Osolobue; enwon we nkorianj—w'e donmecharin iwu le odinali ile ri ofufe hun Di-nwonni-enyi tumesonme. ⁷ Kanj amuni we nwa, makele Elizabeti wu agan, bu we ebuo a kaguo egedi.

⁸ Uhuohin ohu, Zekaraya ri ime Ulo-nsọ a run orun nchu-ejan a, ogen ndi itu e gi ri orun. ⁹ Ke omenalị ndi nchu-ejan don ri, Iya ke mkpo we tu hanrin hun siko d'a banye Ebegu-ri-nsọ ime Ulo-nsọ Di-nwonni-enyi d'a kpo nsensi okun. ¹⁰ K'o ri a kpo nsensi hu okun, ndi hu ile bia d'e fe ofufe hu ihun-ezi, e me ekpere. ¹¹ Ya ke mmon-ozị Di-nwonni-enyi no nwonpuha ni Zekaraya ime ebahun; mmon-ozị hu wuzo azuun eka-ihien ukpo w'a no a kpo nsensi okun. ¹² Ogen Zekaraya gi hun a, ehụ no mama a nni ọda-oda, egun no tuma a. ¹³ Mmon-ozị hu no si a, "Atule egun Zekaraya! Osolobue a nuguo ekpere i: Elizabeti nwunye i jenko d'a mun'i okennyel! I siko d'a kpo a Jonu. ¹⁴ Unu jenko d'a ghoghọ ọda; efo siko d'a sọ onu usuo ọda-oda; ndi bu ọda jenko d'a ghoghoni omumu a, ¹⁵ makeni o jenko d'a wu oken ihian enya Di-nwonni-enyi. O rakokwo manya owule mobu manya zeni. We gini d'a mu a, Mmon-nsọ siko d'a gha ebe o ri efo mne e jun ime e. ¹⁶ O jenko d'e me ndi Izrelu bu ọda gbehuto d'e kunrun Di-nwonni-enyi wu Osolobue we. ¹⁷ O siko d'e buru ni Di-nwonni-enyi uzo ken'o kwan'a uzo; o jenko d'e gi agungun le iken onye-amuma wu Elajia me e—keni o me obi ndi nedi gbehuto si ebe umu we ri, me ndi nnupu-isi gbehuto d'e romę iroro ndi ezi-omume, iroro ndi marin ihien—gi e kwademe ndi alini make obibia Di-nwonni-enyi."

¹⁸ Zekaraya no si mmon-ozị hu, "Nani m'e don marin ni onwan siko d'e me? A kaguo m egedi, nwunye m a kaguozị egedi." ¹⁹ Mmon-ozị hu no shiarị a, si, "Mme wu Gebrelu hun e wuzo ihun Osolobue. Iya zi m d'a gwa i oku, zi i ozlomanj. ²⁰ Ebe o me nwan ni y'e gini ihien ndi hu m ku don, ihien ndi hu hun jenko d'e mezu ogen e ru, i jenko d'a wu odin: 'ya sakozị eka ku oku d'e ru uhuohin ihien m ku jenko d'e me."

²¹ Ogen ihieni gi ri e me, ndi ahun hu e che Zekaraya, a si, "K'o biehanzini enina ime Ebahun-ri-nsọ?" ²² Ogen o gi puha, o sani eka gwa we oku, 'ya we no marin n'o hunole ohun ime Ebahun-ri-nsọ—makeni o to e gi eka a gwa we oku, o sazini eka ku oku.

²³ Ogen orun a a guu, o no lama iwe e. ²⁴ Omegu, Elizabeti nwunye e no turu ime. Elizabeti aghanj ime ulo pu orogbo ifon isen. ²⁵ O si, "Di-nwonni-enyi e meke ni m ebe o no gi enya ri mma lee m, wepu yya ile m ri a hun ebe ndi nke m ri!"

Mmon-ozị E Wehe Ozi Omumu Jizosi

²⁶ Ogen efo-ime Elizabeti gi ri ifon isin, Osolobue no zi mmom-ozị ahun w'a kpo Gebrelu jen obodo ohu me ekerę w'a kpo Nazaretị hun ri Galili; ²⁷ o zi e d'e kunrun nwa-agboọ ohu keleni marin okennyel. Efan nwa-agboọ hu wu Meri. Nwa-agboọ ahun le okennyel ohu w'a kpo Josefụ kwerigbama ni we jenko d'a lu; Josefụ wu onye ikpun-ulo eze, ikpun-ulo Defidi. ²⁸ Mmon-ozị hu no bia d'e kunrun Meri, si a, "Darul! Onye Chuku gozi agozi! Chuku nyeni i anyeni."

²⁹ Oku mmom-ozị hu gwa Meri anizini obi ru Meri alj kaka; o hu a ju enwen e ke elee udi ekele wu onwan. ³⁰ Mmon-ozị hu no si a, "Atule egun. Osolobue e meguo ni ohunma. ³¹ I k'a tu ime, mu okennyel; i jenko d'a kpo a Jizosi/Jesu. ³² O k'a wu oken ihian; we jenko d'a kpo a Nwa Onye Hu Kachanrinni. Di-nwonni-enyi wu Osolobue jenko d'e ye e ukpo nedi-e-kanj wu Defidi; ³³ o k'a kị Izrelu, ikpun-ulo Jekopu, jennin ejen; alj-eze e aguko!"

³⁴ Meri no si mmom-ozị hu, "Nani k'o don me—bu m'e ke marin okennyel?"

³⁵ Mmon-ozị hu no si a, "Mmon-nsọ jenko d'a bjakwasị i; iken Onye Hu Kachanrinni jenko d'e kpume i. Ya wu, nwa i jenko d'a mu k'a ri nsọ—we k'a kpo a Nwa Osolobue. ³⁶ Ozozị, Elizabeti

nwenę i a turuęo ime—ebeni o kaguę eęedi! Eęo-ime ri a nwan ifon isin—onyę nwen wę te si n'ọ wu agan! ³⁷ Makeni, o nwonni ihien Osolobue ghalęni a saęka e me!”

³⁸ Ya Meri nọ si, “Iyaa; odibo Di-nwonnini-ęnyi ke m wu—’ya ri ni m k’i don ku!” “Ya mmon-ozu hu nọ la a to, pu.

Meri E Jęn D’a Hun Elizabeti

³⁹ Omeęu, ‘ya Meri nọ kwademe ozigbo-ozigbo jęnme obodo ohu hun ri oke ali Judia. ⁴⁰ O ru ebęhu, o nọ banye iwe Zękaraya, kele Elizabeti. ⁴¹ Ogen Elizabeti gi nę ekele Meri, nwa ri a eęo nọ tusi elu. ‘Ya Mmon-nsọ nọ gbajun Elizabeti. ⁴² ‘Ya Elizabeti nọ gi okęn olu dọbepu oro, si, “Iyę ke wę kachanrin a gozi ime ikpoho ile; nwa i siko d’a mu wu onyę wę gozi agozi! ⁴³ Nani ke ihien oma han ęni na don me m, ni nne Di-nwonnini-m bia d’a hun m? ⁴⁴ Makeni, hun m gihu nę k’i kele, nwa ri m eęo nọ gi ighoghọ tusi elu! ⁴⁵ Ngozi ri ni okpoho hu hun kweri ni oku hun Di-nwonnini-ęnyi gwa a jęnkọ d’e mezu!”

Ebu Meri Gi Ja Osolobue mma

⁴⁶ Meri nọ si,
 “Obi m ri a ja Di-nwonnini-ęnyi mma;
⁴⁷ mmon m ri a ghoghọ ime Onyę-nzuopuha m wu Osolobue,
⁴⁸ makeni o giguę ęnya ri mma lee m —
 mme, hun wu odibo e mmakalaka!
 Ezioku-ezioku, gha nwan kikęni e jęn,
 agbo ile siko d’a gha a kpọ m onyę wę gozi agozi,
⁴⁹ makeni Onyę Hu Nwon Iken e meęle ni m okęn ihien ri ichen-ichen;
 ęfan a rizikwo nsọ!
⁵⁰ mesonme ni ndi hun e humen’e isi omiken —
 gha agbo d’e ru agbo.
⁵¹ O tinpuęu ęka a, kpa iken,
 kponyiya ndi mpache le ihien wę ri e ro.
⁵² O wetuguo ndi-nze uku elu ukpo wę,
 bushi ndi nwonleni ihien wę wu enu.
⁵³ O giguę ihien ri mma jejun onyę eęun ri a gun eęo,
 gbama odafin ęka, chupu a.
⁵⁴ O yegunę odibo e wu Izrelu ęka;
 o nyanhanguo omiken ya le enwen e wu Osolobue.
⁵⁵ O nyanhanguo a
 k’o don kwe ndi nedi ęnyi kanę nkwa —
 k’o don kwe Ebrahim le ebon a ile nkwa jęnrin ejen!”
⁵⁶ Ya Meri nọ son Elizabeti nodi ihien rike orogbo ifon eto, o nọ lakin iwe e.

Omumu Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

⁵⁷ O ru ogen Elizabeti k’e gi mu, o nọ mu okęnyę. ⁵⁸ Ndi bikunmen’e le ndi nke wę nọ nu ni Di-nwonnini-ęnyi e meęu n’a okęn omiken, wę nọ son e ghoghọ. ⁵⁹ Nke akpu-uhuohin esato, wę nọ bia d’a kwa nwata hu ugun; wę te k’a gun a Zękaraya nọke nedi e, ⁶⁰ kale nne e nọ si, “Mba-o! Wę jęnkọ d’a kpọ a Jonu.” ⁶¹ Wę nọ si a, “O nwonnini onyę nke unu hun a za ęfan hu!” ⁶² Wę nọ gi ęka ju nedi e ęfan wę siko d’a kpọ a. ⁶³ O nọ si wę y’e omuma hun w’a kaye ihien, ‘ya o nọ de, “Efan a wu Jonu.” O nọ tu wę ile ęnya! ⁶⁴ Idumuzi, onu a nọ shiapu, ire e a topu, o nọ kume oku, jama Osolobue mma. ⁶⁵ Egun nọ tuma ndi ile bikunmeni wę; ndi ihian hu e ku oku ihien ndini eębere oke Judia ile. ⁶⁶ Onyę owule nun’a hu e ro e, a si, “Kini ke nwatanę jęnkọ d’a wu?” Wę ri a ju ęni na makeni ęka Di-nwonnini-ęnyi ri ime ndun a ezioku-ezioku.

Amuma Zękaraya Bu

⁶⁷ Mmon-nsọ nọ jun ime nedi e wu Zękaraya, ‘ya o nọ bu amumani:
⁶⁸ “Ojija-mma ya ri ni Di-nwonnini-ęnyi wu Osolobue Izrelu!
 Makeni o bjaęle d’e yeni ndi nke e ęka,
 o gbapuhaguo wę.
⁶⁹ O wepuhagunę ęnyi Mpın,
 Okęn Onyę-nzuopuha, hun jęnkọ d’a zuopuha ęnyi —
 onyę ikpun-ulo odibo e wu Defidi.
⁷⁰ O meęu a k’o don ku e eęei,
 ghahanę ndi-amuma nsọ a,
⁷¹ n’o jęnkọ d’a zuopuha ęnyi ęka ndi inenren ęnyi ile
 le ndi iwe ęnyi ri e wę;
⁷² n’o siko d’e meni ndi nedi ęnyi kanę omiken
 nyanhan nkwerigbama nsọ a —

- ⁷³ nyanhan efan a,
 hun o kunnị nēdi ɛnyị kanị wụ Ebrahim
 ogeṅ o gi kwe ɛ nkwa —
- ⁷⁴ n'o siko d'a gbapuha ɛnyị ɛka ndi inenren ɛnyị,
 amamgbe egun ghazi a tu ɛnyị ɛnyị gha e fe ɛ,
- ⁷⁵ kama, ɛnyị e gi iri-nsọ le ime-ihien o cho
 e fe ɛ,
 ogologo ndun ɛnyị ile.”
- ⁷⁶ “Nke iyū wū nwa,
 we jenkō d'a kpō i
 onye-amuma nke Onye Hu Kachanrinni;
 i siko d'e buru ni Di-nwōnni-ɛnyị uzō,
 kenị i hun uzō kwa n'a uzō a;
- ⁷⁷ i jenkō d'e me ndi nke ɛ marin
 ke w'a don nwōnhen nzuopuha
 ghahanị inwōnhen mgbaghari njo we.
- ⁷⁸ Onwan jenkō d'e me
 make efoma le omiken Osolobue ɛnyị,
 hun o jenkō d'e gi me ukpe nzuopuha nwunmeni ɛnyị,
⁷⁹ me ɛ gha elu-igwee nwunmeni
 ndi hun ri ime ishi le ime onyinyon-onwun;
 du ukū ɛnyị
 ye uzō udon.”
- ⁸⁰ Nwata hu wū Jonu e sue, wuru onye zeni ime mmon; o no biri atu d'e ru uhuhin hu o
 puha d'a runma onu a id'ɛnya ndi Izrelu ile.

Isi Nke Ebuo

Omumu Jizosi
(Mat 1.18-25)

¹ Ogeṅ hu, eze-kanị w'a kpō Siza Ogostusu no ye iwu, si we detuchanrin efan ihian ile ri
 uwa—ebe ile ri okpuru okiki ndi Rom. ² (Onwan wu nke ibuzo we detu efan ihian ile; ogeṅ
 Kwirinosi gi wu Govanu ri a ki ali Siria ke we gi detu efanil.) ³ Onye owule hu e jen obodo ɛ
 d'e deye efan.

⁴ Ya Josefū no gha obodo Nazareti ri Galili si obodo Betulehem hun ri Judia, obodo we no
 mu Defidi—makeṅi ikpun-ulo Defidi k'o gha puha. ⁵ Iya le Meri hun we ebuo kwerigbama ni
 we jenkō d'a lu wi jen d'e deye efan. Meri ri ime ogeṅ hu. ⁶ Ebe we ri Betulehem, ogeṅ Meri
 k'e gi mu nwa hu e ru, ime no mema ɛ. ⁷ O no mu nwa ibuzo a, mu a okennyē, gi ɛkwa we gi
 a pa nwa fuma a, bu ɛ dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri—makeṅi uzō arja hun we siko d'a
 nodi ime ulo ndi-ijen a nodi.

Ozi Ndi Mmon-ozī Wehe Ni Ndi-ndu Anu Ahun

⁸ Uhinhin hu, o nwe ndi e du anu ri ofia egera ahun, e lepu anu we ɛnya. ⁹ Mmon-ozī Di-
 nwōnni-ɛnyị no nwōnpuha ebe we ri, ogho Di-nwōnni-ɛnyị no nwunhunme we leke ukpe. 'Ya
 egun no tuma we. ¹⁰ Kanị mmon-ozī hu no si we, “Atule ni egun! M bja d'e zi onu ozi oma hun
 siko d'e weheni ihian ile ɛregede ighogho. ¹¹ A muguo ni we unu Onye-nzuopuha tanni ime
 obodo Defidi; iya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, hun wu Di-nwōnni-ɛnyị! ¹² Onwan ke
 unu jenkō d'e gi marin a: unu jenkō d'a hun nwa we gi ɛkwa fuma, bu dine ime ihien anu gi e
 ri ihien-oriri.”

¹³ Idemizi, igunrun ndi mmon-ozī elu-igwee no fopuha che ni mmon-ozī hu, a ja Chuku
 mma, a si,

¹⁴ “Ogho 'ya ri ni Osolobue
 ebegu kachanrin elu ejen;
 udon 'ya ri ni ndi ri ime uwa,
 ndi o ri e meni ohunma!”

¹⁵ Mgbe ndi mmon-ozī hu gi lagu we to, si elu-igwee, ndi-ndu anu hu no si ibe we, “Ni ɛnyị
 jenru Betulehem d'a hun ihienni meni, hun Di-nwōnni-ɛnyị gwa ɛnyị.” ¹⁶ We no jenme ozigbo-
 ozigbo. We no hun Meri le Josefū le nwa ahun we bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri.
¹⁷ Ogeṅ ndi hu a zun anu gi hun Jesu, we no gwa we ihien mmon-ozī hu gwa we banyeni nwa
 hu. ¹⁸ Ihien ndi hu e du anu ku no tu ndi ile nun'a ɛnya. ¹⁹ Kanị Meri e buchanrin ihien ndini
 ile to ime obi ɛ, e ro we.

²⁰ Ndi hu e du anu no lama, e tuchan Osolobue, a ja a mma, makeṅi ihien ile we nu le ihien
 ile we hun richanrin ke mmon-ozī hu don gwa we.

A Gun We Jizosi Efan

²¹ Nke akpu-uhuohin esato, ogen we jenko d'e gi kwa nwata hu ugun no ru, we no gun a Jesu/Jizosi, efan hu mmon-ozu hu ye e ni nne e d'a tu ime e.

A Papuha We Jizosi Ime Ulo-nsọ

²² O ru ogen Josefu le Meri e gi me Mmemme Idon-nsọ rike ke Iwu Mozizi don ku, 'ya we no weri nwa hu shi Jerusalem keni we papuhan Di-nwonn-enyi 'ya, ²³ (ke we don de e ime Iwu Di-nwonn-enyi, ni, "We siko d'e wepuha ni Di-nwonn-enyi nwa-okenny e ibuzo owule we mu"). ²⁴ We no chu ejan ke we don de e ime Iwu Di-nwonn-enyi, ebehu Iwu no si, "Nduru ebuo mabu umu oluikuku ebuo."

²⁵ Ogen hu, o nwon okenny ohu w'a kpo Simionu hun bi Jerusalem. Onye e me ihien Osolobue cho k'o wu; o gi obi e ile e fe Osolobue, e che ni Osolobue zuopuha ndi Izrelu. Mmon-nsọ ngyen'e anonyen. ²⁶ Mmon-nsọ me e marin n'o nwunko d'e ru n'o hun Krajist, Onye Hu Di-nwonn-enyi Tume. ²⁷ Mmon-nsọ no duru Simionu si ime Ulo-nsọ. Ogen ndi mu nwa hu wu Jizosi gi wehe e d'e me n'e ihien Iwu cho, ²⁸ Simionu no pari nwa hu, ja Osolobue mma, si,

²⁹ "Di-nwonn-enyi,
i ri nwan a si odibo i ya gi udon lama,
noke ke i don ku;

³⁰ makele e giguọ m enya m hun nzuopuha i,
³¹ hun i kwademe id'anya ndi ali ile ri ichen-ichen:

³² Ukpẹ hun jenko d'a ghoji ndi ali ndi ozọ uche i,
ukpẹ hun jenko d'e wehe ni ndi nke i wu ndi Izrelu ogho."

³³ Ihien ndi hu we ku banyeni nwata hu no tu nedi e le nne e wu Josefu le Meri enya. ³⁴ 'Ya Simionu no gozi we; o no si nne e wu Meri, "Gon ntin, we tumenawatani n'o wuru onye we siko d'e gi budan ndi bu oda ime Izrelu, gizikwo a busi ndi bu oda elu ime Izrelu."

"O siko d'a wu ahima, hun gha eka Osolobue bja, hun ndi ihian jenko d'a luson. ³⁵ keni ihien ndi bu oda ri e ro hun uzọ puha ifon—ihien ufụ jenko d'e zupuzi iyü nwen obi rike oia-agma make ufiri nwatanı."

³⁶ O nwon onye-amuma ohu wu okpoho, hun w'a kpo Ana*, nwa Fanuelu, onye ikpun-ulo Asha ro; o kaguọ egedi; di e a nwunhuguo—ahua esa sọọ ke iya le di e bi ni di e d'a nwunhun. ³⁷ O ri nwan nwa ahua eno kwasi ogun-eno. A ra gha Ulo-nsọ pu, o hu e fe Osolobue ukinkin le efinnai, e bu onu, e me ekpere. ³⁸ Ogen ohu hu k'o gi puhazikwo, ye Osolobue ekele, kume oku nwa hu keni ndi ile ri e che ni Osolobue gbapuha Jerusalem nu.

A Lakin We Nazareti

³⁹ Ogen Josefu le Meri gi meguu ihien ile Iwu Di-nwonn-enyi cho, we no lakin obodo we bi wu Nazareti hun ri ime Galili. ⁴⁰ Nwata ahun e sue, ka ehü, marin ihien oda-oda, ewere Osolobue hu e son e.

Ihien Jesu Me Ime Ulo-nsọ K'o Ri Nwata

⁴¹ Ahua ile ke ndi mu Jizosi gi e jen Jerusalem d'e me Mmemme-Nghafe. ⁴² Ogen Jesu gi ri nwa ahua mmebuo, we no jenzi mmemme hu ke we don e jen mbu. ⁴³ Ogen mmemme gi guguu, we no lama, kan nwata hu wu Jesu no dino Jerusalem bu ndi mun'a a marin.

⁴⁴ We ri e ro n'o ri ime igunrun ihian hu we ile gba lako, we noleni cho a d'e ru ni e jenu we ijen akpu-uhuohin ohu gbe-gbe-gbe—ya we no nwan choma a ebe ndi nke we le ndi owu we ri. ⁴⁵ a chobe w'e, ahunni w'a, ya we no kin-azun, si Jerusalem d'a cho a. ⁴⁶ Hun me akpu-uhuohin eto ke we gi hun a ime Ulo-nsọ, ebe o nodiye ni ndi-nkuzi, e gon we ntin, a ju we otaa. ⁴⁷ Nghota a le aziza a atukemme ndi ile ri e gon e ntin enya. ⁴⁸ Ogen ndi mun'a gi hun a, ndun a guu we; nne e no si a, "Nwa m, ki meni enyi ihienni? Mme le nedi i hu a gbaka-obi, a cho i."

⁴⁹ O no si we, "Ki unu chomazi ni m? Unu amarin ni m jenko d'a ririri iwe† Nedi m?" ⁵⁰ Kanı aghotanı we ihien o za we. ⁵¹ 'Ya Jesu no sonme we, we ile no lashi Nazareti. O hu e humeni we isi; nne e a nacharin ihien ndinı ile to ime obi e. ⁵² Jesu hu e sue, a ka ehü, a marinwe ihien; ihien e hu a sọọ ke Osolobue ke ihian.

Isi Nke Eto

Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi

(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Jon 1.1-28)

¹ Hun me e ahua mmisen ime okiki eze-kanı w'a kpo Siza Taiberiası, ogen hu Pontus' Paleti gi wu Govano ri a ki Judia—we kebe Izrelu le ali ndi nokunme n'e uzọ eno ogen hu: Herodu

* **Isi Nke Ebuo:**36 Griki: Hana † **Isi Nke Ebuo:**49 mabu: ortun

hụ a kị Galili; Filipu nwene ę hụ a kị Ituria le Trakonitisi; Lisanjasi hụ a kị Abileni. ² Anasi le Kayafasi wu ndi-isi nchu-egan. Ogen hụ ke oku Osolobue gi biani Jonu nwa Zekaraya ime atu. ³ Ya o no ghagbamachanrin egbere Iyi Jodani, a ma okwa—a si we bia d'e me mirin-Chuku, gi ę ghosi n'e roghariguwo we—keni Osolobue hun uzo ghaghari we njo. ⁴ Erira ke we don de ę ime ehuhwo Azaya onye-amuma, ni,
“Olu onye ohu ri a han ime atu,
a si,

'Kwa ni ni Di-nwonna-enyi uzo;
meme ni uzo a n'o zinrin.

⁵ We jenko d'e hukin odanmgbugbu ile,
me ugu le oke ile henrinsomme ali-aradan;
we jenko d'e me uzo-ngirigo ile zinpu,
me uzo-mkpoke ile rienu —

⁶ ihian ile a hun nzuopuha Osolobue! ”

⁷ Ya Jonu no ri a gwa igunrun ndi hụ ri a bia d'e kunrun'e n'o me we mirin-Chuku oku, a si, “Igunrun eju-ali! Onye si unu gba ni iwe le onuma Osolobue lalan oso?!” ⁸ Mikwo ni nwan mkpuru hun jenko d'a ghosi ni unu e roghariguwo! Aghakwole ni a si enwen unu, ‘Ebrahim wu nedi enyi nu!’ Makeni, ezioku ke m ri a gwakwo unu, Osolobue siko d'a saeka gi omuma ndini memesomme ni Ebrahim umu. ⁹ Anyun a rigwole nwan ukun-osisi, e che: osisi owule mijeni mkpuru ri mma, e gbutu we, tu a ye ime okun.”

¹⁰ Igunrun ndi ahun hụ a si a, “Kini ke enyi siko d'e me nwan?” ¹¹ O no si we, “Onye owule nwon ewuru ebwo jenko d'e weriri ohu ye onye nwonleni; onye owule nwon ihien-oriri siko d'e mezikwo erira.” ¹² Ndi a na ugwo-isi hun biazikwo d'e me mirin-Chuku no ju a, si, “Onye-nkuzi, kini ke enyi jenko d'e me?” ¹³ O no si we, “Anakarile ni ihien we si unu na.” ¹⁴ Ndi-agma no biazikwo d'a ju a, si, “Enyi nwen? Kini ke enyi jenko d'e me?” O no si we, “Aghazile ni e gi aka-iken a narin ihian ego; ebuokinzile ni ihian onu; ni ni ugwo-orun e jun unu efu.”

¹⁵ Makeni we ri a tuchenme enya Kraisti, Onye-nzuopuha Hu Osolobue Tume, hun o kwe nkwa n'o jenko d'e zihe, lezi makeni we ri a ju enwen we ke Jonu ro, ¹⁶ Jonu no si we, “M gi mirin mmaka e me unu mirin-Chuku, kanj onye kanj m lala: efurudeni m onye jenko d'a topu eriri akpuko-uku a! O siko d'e gi Mmon-nso le okun me unu mirin-Chuku.

¹⁷ O gi ihien o gi a fuchan oka: o jenko d'a fuchanchanrin oka ile ri ebe o no a kuko oka, kpou akpuru a ye ebe o kpoto oka, kpoukikom efiia kpouye ime okun hun we ghaleni e tinyun.”

¹⁸ Jonu gizi oku ndunmodun bu oda risomme ichen-ichen zi we ozioma.

¹⁹ Jonu no jugbo eze wu Herodu makeni o jen d'a luma Herodjasi wu nwunye nwen ę lezi make eje-ihien ndi ozu bu oda Herodu me. ²⁰ Ya Herodu no mede hun ka njo ghahani ikpokin Jonu ye ulu-ngan.

E Me We Jizosi Mirin-Chuku
(Mat 3.13-17; Mak 1.9-11)

²¹ Ogen we gi ri e me ihian ile mirin-Chuku, we nozi me Jizosi. E megwu w'a 'ya, ebe o ri e me ekpere, elu-igwee no kpupu, ²² Mmon-nso no gi udi nduru hidan, bekwasi a. Olu no gha elu-igwee si, “Iyu wu ezi Nwa m; ihien i a sukoma m.”

Ndi Mu Jizosi
(Mat 1.1-17)

²³ Jizosi ri ihien rike nwa ahua iri-kwasi-ogun k'o bidon orun a. We weri Jizosi noke nwa Josefụ.

Josefu wu nwa Heli,

²⁴ Heli wu nwa Matitai,

Matitai wu nwa Liva,

Liva wu nwa Meki,

Meki wu nwa Janai,

Janai wu nwa Josefụ,

²⁵ Josefụ wu nwa Matatias,

Matatias wu nwa Emosi,

Emosi wu nwa Nahum,

Nahum wu nwa Es'li,

Es'li wu nwa Nagaj,

²⁶ Nagaj wu nwa Maati,

Maati wu nwa Matatias,

Matatias wu nwa Semei,

Semei wu nwa Joseki,

Joseki wu nwa Joda,

27 Joda wu nwa Johanani,
 Johanani wu nwa Resa,
 Resa wu nwa Zerubabelu,
 Zerubabelu wu nwa Shiatelu,
 Shiatelu wu nwa Neri,
 28 Neri wu nwa Meki,
 Meki wu nwa Adi,
 Adi wu nwa Kosam,
 Kosam wu nwa Emadam,
 Emadam wu nwa Eh,
 29 Eh wu nwa Joshua,
 Joshua wu nwa Elięza,
 Elięza wu nwa Jorim,
 Jorim wu nwa Matitati,
 Matitati wu nwa Livaı,
 30 Livaı wu nwa Simionu,
 Simionu wu nwa Juda,
 Juda wu nwa Josefı,
 Josefı wu nwa Jonam,
 Jonam wu nwa Eliakin,
 31 Eliakin wu nwa Melja,
 Melja wu nwa Mena,
 Mena wu nwa Matata,
 Matata wu nwa Natani,
 Natani wu nwa Defidi,
 32 Defidi wu nwa Jese,
 Jese wu nwa Obedi,
 Obedi wu nwa Buzı,
 Buzı wu nwa Salımonu,
 Salımonu wu nwa Nashonu,
 33 Nashonu wu nwa Aminadabu,
 Aminadabu wu nwa Adimini,
 Adimini wu nwa Anı,
 Anı wu nwa Hez'ronu,
 Hez'ronu wu nwa Peręzi,
 Peręzi wu nwa Juda,
 34 Juda wu nwa Jekopu,
 Jekopu wu nwa Aziki,
 Aziki wu nwa Ebrahim,
 Ebrahim wu nwa Tera,
 Tera wu nwa Nahu.
 35 Nahu wu nwa Serugu,
 Serugu wu nwa Reu,
 Reu wu nwa Pelegi,
 Pelegi wu nwa Eba,
 Eba wu nwa Sheła,
 36 Sheła wu nwa [Kaınani],
 [Kaınani] wu nwa Afasadi,
 Afasadi wu nwa Shem,
 Shem wu nwa Nua,
 Nua wu nwa Lameki,
 37 Lameki wu nwa Metusela,
 Metusela wu nwa Enoku,
 Enoku wu nwa Jaredi,
 Jaredi wu nwa Mahalalelu,
 Mahalalelu wu nwa Kenan*,
 38 Kenan wu nwa Enosi,
 Enosi wu nwa Seti,
 Seti wu nwa Adam,
 Adam wu nwa Osolobue.

* **Isi Nke Ɛto:37** mọbu: Kaınani (onu-Hibru)

Isi Nke Ẽnọ

*Onwunwan Ekwensu Nwan Jesu
(Mat 4.1-11; Mak 1.12-13)*

¹ 'Ya Jesu nọ gha iyi Jodani lua. Mmọn-nso jun ime ẹ; Mmọn-nso nọ duhunmeme ẹ ime atu, ² Ekwensu nọ nwan a ebẹhu ọrọgbọ akp'ohin ogunna. O rini ihien ọwule oge hụ ile. Mgbe akp'ohin ogunna ahun gi zuguu, egun hụ a gun a ọda-oda. ³ Ekwensu nọ si a, "Ọwule i wu Nwa Osolobue, si omumani henrin ogbe bredi." ⁴ Jesu nọ si a, "E deguo w'a ime Ẽkukwo-nso ni, 'Ihian ara gi ihien-oriri suo a ri ndun.*,"

⁵ 'Ya ke Ekwensu nọ w'e si ebe jen elu, gi njube-nya ohu ghosichanrin a ali-eze ile ri elu-
uwa; ⁶ si a, "M jenko d'e ye i iken we ile le ogho we, makeni e buguo we uwe ile che m eka
—onye suni m ke m'e ye." ⁷ Ya wu, i ke ni m nwan isi ali, ihien ndini ile jenko d'e me nke i." ⁸ Jesu nọ si a, "Ẽkukwo-nso si, 'Ke ni Di-nwonnini-nyu wu Osolobue i isi-ali; fe iya suo!'"

⁹ 'Ya ke Ekwensu nọ weri Jesu si Jerusalem, bu ẹ che mkp'onun Ụlo-nso, si a, "Omēni i wu
Nwa Osolobue, gha ebeni tuha enwen i ye ali. ¹⁰ Makeni, e deguo w'a ime Ẽhuhuo-nso, si, 'O
siko d'a si ndi mmọn-ozu e chemē i; ¹¹ we jenko d'a pari i, amangbe y'a kpogburu omuma." "

¹² Kanj, Jesu nọ si a, "Ẽhuhuo-nso si, "Anwankwole Di-nwonnini-nyu wu Chuku i." "

¹³ Ekwensu a nwanchanringuu Jesu, 'ya o nọ la a to, e che oghere ozo.

*Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili
(Mat 4.12-17; Mak 1.14-15)*

¹⁴ 'Ya ke Jizosi nọ kinhen Galili. Iken Mmọn-nso jun ime ẹ. Efan a nọ kpogbari obodo ile ri
egberẹ hụ. ¹⁵ O nọ kuzime ime ụlo-ofufe ndi risomme ebahun, onye owule hụ a ja a mma.

*A Ju We Jizosi Ime Nazareti, Ali O Nọ Sue
(Mat 13.53-58; Mak 6.1-6)*

¹⁶ 'Ya Jesu nọ si Nazareti, ebe o nọ sue; o ru Uhuohin Izu-iken, o nọ jen ụlo-ofufe k'o don e
jen mbu. O nọ lihi oto n'ọ gun Ẽkukwo-nso, ¹⁷ we nọ ye ehuhuo Azaya onye-amuma. O fifipu
a, *makeni Ẽkukwo w'a fifima affima ro*; o nọ chorị ebẹhu we deye ni

¹⁸ "Mmọn Di-nwonnini-nyu nokwasị m anokwasị,
makeni o tumeguo m d'e zi ndi igbennye ozioma.

O ziguom

d'a si ndi ri ime egbun weri enwen we,
si ndi enya-ishu huna uto;
mme d'a gbapuha ndi we ri a biangbu;

¹⁹ mme d'a ma okwa ni ahua hụ e ruole
hun Di-nwonnini-nyu e gi meni ndi nke ẹ ohunma."

²⁰ Jesu nọ fifimazi ehuhuo hụ, we ẹ ye onye e donme n'e; 'ya o nọ nodi ali. Ihian ile ri ime
ulo-ofufe e bu enya tuma a, ²¹ o nọ gwama we, si, "Ebeni we gun ime Ẽkukwo-nso ẹ mezuguo
tanni ke unu don ri a nu a."

²² We ile hụ e ku oku ẹ ohunma, oku oma ndi hụ ri a gha a onu a puha a tu we enya. We
nọ si, "Onyeni ele nwa Josefụ?" ²³ O nọ si we, "A maringuo m ni unu siko d'a tuni m iluni:
'Dibiẹ, zuo nwan enwen i!' 'Ihien ndi hun enyi nu ni 'ya k'i me ime Kapanom, mezi ẹ nwan
ime obodo i.' "

²⁴ "M ri a gwa unu ezioku, w'a ra nabanhan onye-amuma ime obodo ẹ: ²⁵ kanj, ni m gwa
unu ezioku rin'a: ezioku ro ni ikpoho di we nwun bu oda ime ali Izrelu oge Elaia, oge ahun
mirin gileni zue ọrọgbọ ahua eto le ifon isin, oken unwan nọ mugbame ali ile, ²⁶ kanj o nwonnini
hun Osolobue zi Elaia d'e kunrun; o na we ile to, zi ẹ jen ali ozo—obodo Zarefatị hun ri ali
Sidon—d'e kunrun okpoho di ẹ nwun ri ebẹhu.

²⁷ Ndi-oti ri ali Izrelu oge Elaisha onye-amuma buziokwo oda; kale o nwonnini hun o zuo; o na
we ile to, zuo Nemanị onye ali Siria—onye ali ozo."

²⁸ Oge ndi ri ime ụlo-ofufe hụ gi nu ihieni, iwe nọ weme we. ²⁹ A fulihi we, nupu Jesu ime
obodo hụ, w'e si mkpenren oke hụ obodo we ri. We te cho ni we gha elu ebahun kwantu e,
³⁰ kanj Jesu nọ jenghafa etintinna igunrun ahun, jenne nke ẹ.

*Jizosi A Zuo Okenny Eje-mmọn Ri Ime E
(Mak 1.21-28)*

³¹ 'Ya Jesu nọ si obodo w'a kpo Kapanom, hun ri Galili. O nọ kuzime we Uhuohin Izu-iken;
³² nkuzi ẹ nọ tu we enya, makeni o ku leke onye oku ri eka. ³³ Okenny ohu eje-mmọn ri ime
ẹ ri ime ụlo-ofufe hụ; o nọ yi oken oro, si, ³⁴ "Euu! Hapu enyi ye, Jesu onye Nazareti?! I bia
d'e tikpo enyi? A maringho m onye i wu: yu wu Onye-nso Osolobue!"

³⁵ Kanj, Jesu nọ jugbo eje-mmọn hụ, si a, "Gba nkintin! Gha ime ẹ puha!" Eje-mmọn hụ nọ
bu okenny ẹ hụ gbe ali id'anya we ile, o nọ gha ime ẹ pu, kanj o run'a ehụ.

³⁶ O tū ndi hụ ile ɛnya, wẹ hụ a sị ibe wẹ, “Kị wụ ɔnwān? O nwẹ ikẹn hụn o gi a gwa eje-mmon oku rịkẹ onyẹ oku rị ẹka, wẹ hụ a pūha” ³⁷ Oku Jesu nọ kpogbari ẹgbere hụ ile.

Jizọsị A Zuo Ogo Pita Le Ndị Ozo Bu Oda
(Mat 8.14-17; Mak 1.29-34)

³⁸ Jizọsị nọ gha ime ụlọ-ofufe hụ pụ, si iwe Saimonụ. Oken ehụ-okun rị e nwun nne nwunye Saimonụ; wẹ nọ juma Jizọsị nanị w'e m'e. ³⁹ Ozigbo, Jizọsị nọ jenburu e, wuzo ebefu, jugbo ehụ-okun hụ, ehụ-okun hụ nọ hapu a. O nọ lihi ọto ozigbo, leme wẹ obia.

⁴⁰ Ogen anwun gi roma, ndi ile nwun ndi emu ichen-ichen rị a kụ nọ we wẹ jenni Jizọsị, o nọ bu ẹka kwasị onyẹ-onye, zuochanrin wẹ ile. ⁴¹ Eje-mmon huzi a gha ime ndi bu oda wẹ risonme ime wẹ a pụ, e yi oro, a sị, “Iyū wū Nwa Osolobue!” Kanị, Jizọsị hụ a jugbo eje-mmon ndi hụ—o ninị wẹ ku oku, makeñi a maringwo wẹ ni 'ya wū Kraisti, Onyẹ Hụ Osolobue Tume.

Jesu E Zisonme Ozioma
(Mak 1.35-39)

⁴² Ogen eki gi fon, Jesu nọ gha ime obodo hụ pụ, si ebe ihian bileni, kanị igunrun ahun hụ a cho a. Ogen wẹ gi hun a, wẹ nọ cho ni wẹ gbondon e make o gha a la wẹ to. ⁴³ Kanị o nọ sị wẹ, “M siko d'e ziri ozioma Alj-eze Osolobue ime obodo ndi ozo, makeñi 'ya kẹ Osolobue ziheni m.” ⁴⁴ Erira k'o gi jensonme, e ku oku-Chuku ime ụlọ-ofufe ndi risonme ime Judia.†

Isi Nke Isen

Umụ-azunụ Ibuzo Jesu Kpo
(Mat 4.18-22; Mak 1.16-20)

¹ Uhuohin ohu, Jesu turu mkpenren “Ohimin” Genesaretj*, igunrun ihian hụ a fufa a, keni wẹ nū oku-Osolobue. ² O hun ugbo-mirin ebuo wẹ limeto mkpenren mirin ebahun—ndi gi wẹ e gbu azun nato wẹ d'a sū oga wẹ. ³ Jesu nọ banye ohu ime wẹ hun wū nke Saimonụ, o nọ sị a gha mkpenren ebefu nyanshi ihun ekere. Ya Jesu nọ ndi alj ime ugbo hụ, gha ebefu kuzime igunrun hụ.

⁴ Ogen o gi kuguu, o nọ sị Saimonụ, “Nyanshi ugbo ebe mirin nọ mi, ni unu tyesonme oga unu, keni unu nwun azun.” ⁵ Saimonụ nọ sị a, “Di-okpa, ɛnyi nọ ebeni eki e wẹ fon, ɛnyi anwunni ihien-anaị. Kanị, ebe o mē ni i sị ɛnyi tuye, m jenkō d'a tuye oga ndi hū.” ⁶ Wẹ nọ tyesonme oga wẹ: wẹ nọ nwun azun bu oda, nke wū ni oga wẹ e te tikama. ⁷ Ya wẹ nọ fe ibe wẹ rị ime ugbo hun-ebō ẹka wẹ bia d'e yeni wẹ ẹka. A bia wẹ, 'ya wẹ nọ kpon azun kponjun ime ugbo ebuo hū, nke wū ni e te rubanma wẹ ime mirin. ⁸ Ogen Saimonụ wū Pita gi hun ihien meni, o nọ gbuni Jesu oseku, sị, “Gha ebe m rị pụ, Di-nwonn-ɛnyi, ni m wū onyẹ njo!” ⁹ O ku erira makeñi o tū ya lē ndi 'ya lē wẹ wị ɛnya ni wẹ gbu azun buhan oda erira. ¹⁰ Erira k'o rizi umu Zebedi wū Jemisi lē Jonu, ndi hun wẹ lē Saimonụ gba a run.

Ya Jesu nọ sị Saimonụ, “Atule egun; gha kikenni jenne, ihian k'i siko d'a gha a kũha rikẹ azun.” ¹¹ A dokpunpughuu wẹ ugbo wẹ mkpenren mirin, 'ya wẹ nọ la ihien ile to, sonme Jesu.

Jesu A Zuo Onyẹ-oti
(Mat 8.1-4; Mak 1.40-45)

¹² Ogen Jesu gi rị obodo ohu, okennyẹ ohu oti fukpo ehụ ile rị obodo hụ. Ogen o gi hun Jesu, o nọ dan alj, rịoma a, sị, “Di-nwonn-ɛnyi, mbunị y'a chogho, i jenkō d'a s'eka zuo m, a rị m ochan!” ¹³ Jesu nọ tinpu ẹka, metu a, sị a, “A chogho m, rị ochan!” Orja hū nọ gha ehụ okennyẹ hū pu ozigbo. ¹⁴ Jesu nọ sị a, “Agwakwole onyẹ owule; ka jēn d'e kunrun onyẹ nchụ-ẹjan ozigbo, n'o lele i, y'a chụ-ẹjan ahun Mozizi sị onyẹ dnhingwo oti k'a chụ, gi e ghoş ihian ile ni y'a dnhingwo.” ¹⁵ Kanị, oku Jesu nọ kpokaride k'o kpoñan mbu; igunrun bu oda hū e ruhe ni wẹ gon e ntin le ni o zuo wẹ emu wẹ. ¹⁶ Kanị o ru, o si ebe ihian bileni d'e mē ekpere.

Jizọsị A Zuo Onyẹ-oro
(Mat 9.1-8; Mak 2.1-12)

¹⁷ Uhuohin ohu, ogen Jesu gi rị a kuzi, ndi Itu-Farisi lē ndi-nkuzi Iwu hun gha umu-alj ile risonme Galili lē Judia bia lē ndi gha Jerusalem bia rị ebefu. Iken Di-nwonn-ɛnyi wū Osolobue hū a hun Jesu jenkō d'e gi gwō orja. ¹⁸ Ogen ahun hura, ikennyẹ gi ute bula okennyẹ oro kinmin nọ bia; wẹ hū a nwan ni wẹ bubanhan a ime ụlọ hū d'e bu e to ihun Jesu, ¹⁹ kanị, ahunni wẹ uzọ bubanhan a makeñi igunrun hū jun ebefu. 'Ya wẹ nọ nyinrin elu ụlọ hū, be oghẹ ye okpuku e, gha ebahun do 'ya lē ute e ye etinnai igunrun hū ihun Jesu.

²⁰ Ogen Jesu gi hun okukwe wẹ, o nọ sị okennyẹ hū, “Owu m, a gbagharigwo wẹ i njo i.” ²¹ Ya ndi-nkuzi Iwu hū lē ndi Itu-Farisi nọ juma ibe wẹ, sị, “Onyẹ wū hunni rị e ku aru?! Onyẹ a saeka a gbaghari njo wezuka Osolobue sūo?!” ²² Jesu a maringwo ihien rị wẹ obi, 'ya o nọ sị

† Isi Nke Enọ:44 alj ndi ju * Isi Nke Isen:1 Ẹfannj kẹ w'a kpọzi “Ohimin” Galili

wę, “Kị haịn unu gi e ro ụdi iroroni?” ²³ Elee hun ka nfe okuku: ị si, ‘A gbaghariguọ wẹ i njo ị’ ra ị si, ‘Lihị ọto n’i jennme ijenn?’” ²⁴ “M jenkọ nwan d’a ghoji unu ni Nwa nke Ihian nwe iken o gi a gbaghari njo ime uwa.” “Ya o no si okennyę hu ọro kinmin, “M si ị nihi ọto, heri ute i n’i lama!”

²⁵ Okennyę hu no nihi ọto ozigbo—id’ęnya wẹ ile ri ebahun, weri ute hu o te gi dinę, jari Chuku mma, lama. ²⁶ O no tu wẹ ile ęnya ọda-ọda, wẹ no ja Osolobue mma. O tuka wẹ egun; wẹ hu a si, “Enyi a hunole ihien ęnyi huntuleni tanni!”

Jizosi A Kpo Onye Ugwo-isi W’a Kpo Livai (Matiu)

(Mat 9.9-13; Mak 2.13-17)

²⁷ Onwan e meguu, Jizosi no pu; ‘ya o no hun onye w’a kpo Livai, hun a na ni ndi Rom ri a kini ugwo-isi, ebe o nodi ali ime ọdu wẹ n’a na ugwo-isi. Jizosi no si a, “Sonme m.” ²⁸ Livai no lihi ọto, nato ihien ile, sonme e.

²⁹ ‘Ya ke Livai no gi ifiri Jizosi kpo oriri hi-ogbe iwe e; igunrun ndi Ugwo-isi le ndi ọzo huzi teburu ebegu e du we e ri ihien-oriri. ³⁰ Ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu wẹ hun ri itu ndi Farisi no son umu-azuun Jizosi kpeme, a si, “Kị haịn unu gi e du ndi Ugwo-isi le ndi-njo e ri, a ra?”

³¹ Jizosi no shari wẹ, si, “Ndi ri iken ara cho dibie, ndi emu ri a ku sọ, uwe wu ndi a cho dibie. ³² Ele ndi ezi-omume ke m bia d’a kpo ni wẹ roghari, kanj ndi-njo.”

Ajuju Banyeni Ibu-onu

(Mat 9.14-17; Mak 2.18-21)

³³ Ya wẹ no si Jesu, “Umu-azuun Jonu e bu onu mbu-le-ebu, e me ekpere, umu-azuun ndi Itu-Farisi e mezikwo erira; kanj umu-azuun i e ri, a ra.”

³⁴ Jesu no shari wẹ, si, “Unu asako eka me ndi bia oriri agbamekukwo bu onu ebe wẹ le okennyę ri a gba ehuhu ọri. Ni unu sa eka? ³⁵ Ogen w’e gi wepu okennyę hun ri a gba ekukwo lala, wẹ jenkọ d’e bu onu ogen hu.”

³⁶ Jizosi nozi tunj we iluni: “O nwonni onye hun a dokari eka ohun a kwakin nke akan. O me, nke ohun hu e tikapu; mpekele nke ohun hu efurukode nke akan. ³⁷ O nwonni onye e gi ihien-manya akan a gbaye manya ohun. Makeni, o me, manya ohun hu siko d’a gbawa ihien-manya hu, manya hu a kwanhu, ihien-manya hu a la iwi. ³⁸ ‘Ya wu, gba manya ohun ye ime ihien-manya ohun! ³⁹ O nwonni onye a raguu manya akan hun a cho nke ohun; makeni o jenkọ d’a si, ‘Nke akan hu mma.’”

Isi Nke Isin

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken

(Mat 12.1-8; Mak 2.23-28)

¹ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka-witi, umu-azuun a no ghorima mkpuru oka-witi, e gi eka a fuchanpu, e ri. ² Ndi hu ime ndi Itu-Farisi no juma wẹ, si, “Kị unu ị e meni ihien Iwu si wẹ e mele Uhuohin Izu-iken?” ³ Jesu no shari wẹ, si, “Unu e ke guntu ihien Defidi me ogen egun gi ri a gun ‘ya le ndi ‘ya le wẹ wi? ⁴ O banye ime ulo Osolobue, weri bredi-nsọ hu w’e bupuhani Osolobue, ri e—yezi ndi ‘ya le wẹ wi, bu Iwu si onye owule erile bredi hu mmani ndi nchu-ẹjan sọ.” ⁵ ‘Ya Jesu nozi si wẹ, “Nwa nke Ihian ke oku Uhuohin Izu-iken ri eka.”

Jesu A Zuo Onye Eka Nwunhun

(Mat 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶ O ru Uhuohin Izu-iken ọzo, Jizosi no banye ime ulo-ofufe ohu, kuzime. Okennyę ohu eka-nni nwunhun ri ebegu. ⁷ Ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi hu a cho ihien wẹ k’a si Jesu me; wẹ hu e ke e nke keni wẹ hun omeni o siko d’a gwọ ọri Uhuohin Izu-iken, ni wẹ gi e ma a ikpe.

⁸ Kanj Jizosi a maringwo ihien wẹ ri e ro. O no si okennyę hu, “Lihị ọto n’i bia ihun ebeni d’e turu.” Okennyę hu no lihi ọto, shi ebahun d’e wuzo. ⁹ ‘Ya Jizosi no si wẹ, “Ni m ju unu ajuju: Kij ke Iwu si ęnyi me Uhuohin Izu-iken? O si wẹ me ihien ri mma ra eje-ihien? O si wẹ zuo ihian ra o si wẹ gbu ihian?” ¹⁰ O lehunmeguu wẹ ile, o no si okennyę hu, “Tjnpu eka i.” Okennyę ahun no tjnpu a, eka a no rizi mma. ¹¹ Kanj, eje-olulu no bumę wẹ, wẹ no zume ume ihien wẹ jenkọ d’e me Jizosi.

Jesu A Hori Ndi-ozu Pu-ichen Mmebu

(Mat 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Ogen hu, Jesu no si enu ugu d’e me ekpere, nochanrin uchinchin hu ile e me ekpere e jenni Osolobue. ¹³ Eki e fon, o no kpo umu-azuun a, hori mmadu mmebu ime wẹ, kpo wẹ ndi-ozu pu-ichen. Wẹ wu:

¹⁴ Sajmonu hun o kpo Pita, Anduru nweę Pita, Jemisi,

Jonu,
Filipu,
Batolomi,
15 Matiu,
Tamosi,

Jemisi nwa Alifiosị;

le Sajmonu hun w'a kpo "Onye-Zilotu", make ni o te ri ndi gi eka-iken e me ni we chupu ndi

Rom ri a ki alı we;

16 ndi ozo wu Judasi nwa Jemisi le

Judas' Iskarotu hun ren'e ogen ikpazun.

*Jesu A Kuzi Ndi Bu Oda, Zuọ We Emu
(Mat 4.23-25)*

17 Ogen Jizosi le ndi-ozı hu pu-ıchen gi hidanguu, o no turu ali-aradan, 'ya le igunrun umu-azun a. Imeninme ndi ozo ndi hun gha ebe ile ri ime Judia le Jerusalem le azun ali Taya-le-Sidonu ri mkpenren Ohimin bja rizikwo ebahun; 18 we bja keni we gon e nın le n'o zuo we emu ri a kunı we. Ndi hun eje-mmın ri e ye nsıngbu bjazikwo ebegu, we no dınhın. 19 Igunrun hu ile hu a cho ni we metu a eka, make ni ıken ri a gha ime e a puha, a zuo we ile.

*Ndi Nke We Ka Mma
(Mat 5.1-12)*

20 O no bu enya zinme umu-azun a, sı,

"Ngozi wu nke unu ndi la enwen we tonı Osolobue*, makele Ali-eze Osolobue wu nke unu!

21 Ngozi wu nke unu, ndi hun egun ri a gun ogenni, make ni efo jenkı d'e jun unu! Ngozi wu nke unu ndi hun ri a kwan ekwan ogenni, make ni unu siko d'a mu emu.

22 Ngozi wu nke unu we gha a e gi ifiri Nwa nke ihian e ze ize unu, a gunpu unu onu ogun, a kpari unu, a gba ni unu oso!

23 A ghogho ni, a tısi ni elu ogen owule we m'e! Make ni ugwo orun hi-ogbe ri e che unu ime elu-igwee. Make ni, erıra ke ndi nedi we kanı me ndi-amuma ogen mbu.

24 Kanı nsıngbu ri e che unu, ndi wu odafın ogenni, make ni unu e riguo nke unu!

25 Nsıngbu ri e che unu ndi efo jun ogenni, make ni egun siko d'a gun unu! Nsıngbu wu nke unu, ndi ri a mu emu ogenni, make ni unu jenkı d'a gha a kwan, e gool!

26 Nsıngbu wu nke unu ogen owule ihian ile gi e ku oku unu ohunma, make ni erıra ke ndi nedi we kanı me ndi amuma-ugha ogen mbu."

*E Nwe Ni Ihien-osusuo Jenni Ndi Inenren Unu
(Mat 5.38-48; 7.12a)*

27 "Kanı m ri a gwa unu ndi ri e gon m ntın: e nwe ni ihien-osusuo jenni ndi inenren unu; e me ni ni ndi iwe unu ri e we ihien ri mma; 28 a gozi ni ndi hun a bu unu onu; e me ni ni ndi hun e meja ni unu ekpere. 29 Onye ma i ora nti ohu, y'e zinmen'e hun-ebu; onye napu i ewo i yiye elu e, yezi e hun i yi ime e. 30 Onye owule rıo i ihien, y'e ye e. Onye weri ihien i, a dol'a 'ya. 31 E me ndi ozo ke i cho ni we e me i."

32 "Omeni ndi ihien i a suo susuo ke ihien we a suo i, elee ihien-oma ke i me y'e gi narın ngozi? Ndi njo e nwezikwo ihien-osusuo jenni ndi ihien we a suo! 33 Omeni ndi hun e me ni' ohunma ke y'e me ni ohunma, elee ihien-oma ke i me y'e gi narın ngozi? Ke ndi njo e mezi erıra! 34 Omele ndi i marın ni we siko d'a kukin i suo ke y'e zinye, elee ihien oma ke i me y'e gi narın ngozi? Ke ndi njo e mezikwo erıra, keni we kukin we ihien we zinye we! 35 Mba! Kama, e nwe ni ihien-osusuo jenni ndi inenren unu, e me ni ni we ohunma. E zinye ni onye owule, k'a tule ni enya ni we jenkı d'a kukin unu. Unu me e, ugwo-orun unu jenkı d'e hi-ogbe, unu jenkı d'a wuru ezigbo umu Onye Hu Kacharınni. Make ni, o me ni ndi ohunma-ogodan le ndi-njo efoma. 36 E me ni ebere ke Nedi unu don e me ebere."

*Amale Ndi Ozo Ikpe
(Mat 7.1-5)*

37 "Amale ndi-ozo ikpe, make Chuku gha a ma i ikpe; ekutole ndi ozo make Chuku gha e kutı i; gbaghari ndi ozo keni Osolobue gbaghari i."

38 "Ye ndi ozo keni Osolobue ye i: i siko d'e nwehen hun we kponjun ohunma, biantu e ali, zinzin, o junpuha—e hu we e ye i ngadan. Make ni, ke i yehan ndi ozo ke Chuku jenkı d'e ye i."

39 Jizosi nozi tu ni we iluni: "Onye enya-ishi as'eka du enya-ishi ibe e. N'o sa eka? O m'e, ele we ebuo a danban ime mgbugbu? 40 Onye we ri a kuzi ara kari onye-nkuzi e; kama, onye we kuziguu siko d'a no ke onye hun kuzin'e. 41 K'i ri a hunı irinrin-nkun ri nwenen i enya, bu y'a

* **Isi Nke Isin:20** ndi igbennye

hunnị ogwe-nkùn rị i ɛnya? ⁴² Nani ke y'e dɔn sị nweɛ i, 'Nweɛ-onye, nị m wepu i irinrin-nkùn rị i ɛnya,' bu y'a hunden ogwe-nkùn hùn rị 'yu lẹ enwen i ɛnya? Onye ihunna! Bu ụzọ bupu ogwe-nkùn rị i ɛnya, keni i legha ụzọ ọhụma wepu irinrin-nkùn rị nweɛ i ɛnya."

Osisi Lẹ Mkpuru A
(Mat 7.1-20; 12.33-35)

⁴³ "Osisi rị mma ara mị mkpuru rịlẹni mma; osisi jo njo ara mị mkpuru rị mma. ⁴⁴ Mkpuru osisi ọwule mị ke wẹ gi a marị osisi hu: w'a ra ghorị figi elu ogun-lẹ-ekirika; w'a ra ghorị grepu elu abị-ogun w'a kpo brambu. ⁴⁵ Ezigbo ihian a gha ihien oma o buto ime obi ẹ e wepuha ihien rị mma; kanị eje-ihian a gha eje-ihien o buto e wepuha eje-ihien. Makeni, ihien hùn junpuha ime obi ke ọnụ e ku."

Ihien Jesu Gi Mmadu Ebuo Rị A Tụn Ulo Kuzi
(Mat 7.24-27)

⁴⁶ "Kị haịn unu gi a kpo m 'Di-nwonn-enyi, Di-nwonn-enyi,' bu unu ara mē ihien m ku? ⁴⁷ Nị m ghorị unu ke onye hùn bịa d'e kunrun ni m, a nū ihien m rị e ku, e gi ẹ a rụn ọrụn, nọ: ⁴⁸ ọ nọ ke onye hùn rị a tụn ụlo, hùn gumi mgbugbu, gbe iyeto a ye elu ọmuma; oge ọkẹ-mirin gi huru, idẹ e nọ hukunrun ụlo hu, kanị, ọ sanị ẹka mēhunmē ụlo hu—makeni wẹ tụn a ọhūma, [wẹ tụn a ye enu ọmuma]."

⁴⁹ "Kanị, onye hùn nū oku m bu a ra gi ẹ rụn ọrụn rị ke onye hu tụn ụlo ye alị-mmakalaka bu o gbeni iyeto: hùn mirin ahun gihu hukunrun ụlo ahun, ọ dan ozigbo—dankpochanriri!"

Isi Nke Ɛsa

Jizos' A Zuo Igbon Onye-isi Agha Ndị Rom
(Mat 8.5-13)

¹ Oge Jesu gi gwachanringu wẹ oku ndini, 'ya o nọ si Kapanom. ² Onye-ndu agha ohu hùn a kị ndi-agma Rom ogun isen rị ebēhu. Onyeni nwon igbon ohu hùn rị a mkpa oda-oda. Emu rị a kụ igbon hu, o d'a nwun. ³ Oge onye-ndu aghani gi nū banyeni Jesu, o nọ zi ndi hu ime ndi-isi ndi Ju d'a rịo a bịa d'a zuo igbon ẹ. ⁴ Oge wẹ gi kunrun Jesu, wẹ nọ rịokemne ẹ, si, "Okennyeni furu onye i jenkọ d'e yeni ẹka, ⁵ makele ihien alị enyi wu Izrelu sọo a asuo—iya tụn ụlo-ofufe enyi." ⁶ Jesu nọ sọmne wẹ. Kanị, oge o gi rumẹ ẹhu iwe onye-ndu-agma hu, 'ya okennye hu nọ zihē ndi ọw a d'e kunrun ẹ, si a, "Di-okpa, esongbulẹ enwen i, makeni eruni m onye hùn i jenkọ d'a banhan iwe ẹ. ⁷ Ya haịn m gi weri ẹ nị eruni m hùn jenkọ d'a bịa d'e kunrun i. Ka kuhu oku sọo, igbon m k'a dnhin."

⁸ "Makeni, mmē nwon ndi m rị okpuru wẹ, nwonzikwo ndi-agma rị okpuru m. M'a si onyeni, 'Jeni! O jemmē; m'a sizi hùn-ẹbo, 'Bia!' O bịa; m'a si igbon m, 'Mē ihienni! O mē ẹ."

⁹ Oge Jesu gi nū ihienni, ọ tū a ɛnya; ọ nọ gbehuto, bu ihun zime igunrun hu sọkọ n'a, si, "M rị a gwa unu ezioke, m'e ke huntu ụdi okukweni, ke ime Izrelu!" ¹⁰ Oge ndi hu onye-ndu agha hu zijen gi lua, wẹ nọ hùn a nị igbon ahun a dnhinguo.

Jizos' E Welị Ni Okpoho Di Ɛ Nwun Nwa a Nwunni

¹¹ Ọ nọbe ẹkẹrẹ, Jesu nọ si obodo ohu w'a kpo Nēini. Umụ-azụn a lẹ igunrun hi-ogbe sọjẹn ẹ ebēhu.

¹² Hùn o gi rumẹ ọn- mgbon obodo hu, e lee ozun wẹ bupuko d'e li—akpu-okennyē ohu hu sọo nne ẹ mụ ro bu di okpoho hu a nwunhnguo. Igunrun ihian gha ime obodo hu sọkọ okpoho hu. ¹³ Oge Di-nwonn-enyi gi hùn a, eberē okpoho hu nọ mē ẹ oda-oda, 'ya o nọ si a, "Akwanlẹ ẹkwan." ¹⁴ Ọ nọ jēpuha d'e metu ẹkpeti-ozun hu ẹka; ndi bun'ẹ nọ wuzo ụzọ ohu. 'Ya o nọ si, "Okorobia, m si i lili ọto!" ¹⁵ Okennyē hu nwunhunnị nọ nọdi alị, kumē oku. Jizosị nọ w'ẹ ye nne ẹ. ¹⁶ Egun nọ tū wẹ ile; wẹ nọ ja Osolobue mma, si, "Onye-amuma hi-ogbe a puhaguo ime enyi!" "Osolobue a bjuguo d'e menị ndi nke ẹ ọhūma!" ¹⁷ Ihienni Jesu mē nọ kpogbama Judia ile lẹ alị ile nọkunmen'ẹ.

Ndi-ozị Jonu Hùn E Mē Mirin-Chuku Zi
(Mat 11.2-19)

¹⁸ Oge umu-azun Jonu gi gwachanringu a ihien ndini ile Jesu rị e mē, 'ya o nọ kpo mmadu ebuo ime wẹ, ¹⁹ zi wẹ jēn d'e kunrun Di-nwonn-enyi d'a ju a, si, "Iyu wu onye hu Osolobue kwe nkwa n'ọ lala-alala, ra nị enyi lemē ɛnya onye ọzọ?" ²⁰ Oge wẹ gi bịa d'e kunrun Jesu, wẹ nọ si a, "Jonu hùn e mē mirin-Chuku zi enyi d'a ju i, si, 'Iyu wu onye hu Osolobue kwe nkwa n'ọ lala-alala, ra nị enyi lemē ɛnya onye ọzọ?' " ²¹ Oge ohu hu, Jizosị nọ zuo ndi bu oda emu ichen-ichen rị a kụ, chupusomne eje-mmom ime ndi bu oda, mē ndi ɛnya-ishi bu oda hūmma ụzọ. ²² 'Ya o nọ si wẹ, "Unu ru, unu a gwa Jonu ihien unu hùn lẹ ihien unu nū: ndi ɛnya-ishi e leghama ụzọ; ndi nguro e jemmē ijēn; ndi-oti a dnhin, rị ọchan; ndi odin a numa ihien; wẹ hu a kpotien ndi nwunni; e zi ndi igbenyē ozioma. ²³ Ngozi wu nke onye hùn gileni ifiri ihien ọ hùn m ẹhu nwemē obi-ebuo!"

²⁴ Oḡen ndị ahun Jọnu zihę gi pụguu, Jesu nọ gwama igunrun hụ oku Jọnu, si, “Kini ke unu jęn ime atụ d’e lee oḡen unu gi jęn d’e kunrun Jọnu ime atụ? Efiia ufere ri e buhunme? ²⁵ Kini ke unu jęn nwan d’e lee? Onye yi ekwa oma nanranri? Kaka akp’ohu! Imę oḡwa ndi-nze ke wę nọ a hun ndi hun e kon eria le ndi hun e bi obibi ehu-ufu. ²⁶ Kini ke unu jęn nwan d’e lee ebahun? Onye-amuma? Eḡheę, m ri a gwa unu n’o karide onye-amuma. ²⁷ Makeni, Jonu wu onye hu wę ku oku e ebahun Ehuhuo-nsọ nọ si,

‘Lee e,
m jęnkọ d’e zihę onye-ozu m
n’o buru n’i uzọ,
keni o kwan’i uzọ i.’ ”

²⁸ Jesu nọzi si, “M ri a gwa unu, ime ndi ile okpoho mu, o nweni onye ka Jonu. Kani, onye hun kachanrin ekerę ime Ali-eze Chuku ka Jonu.”

²⁹ Ndi ile nu ihien o ku kweri ni ke Osolobue don e me ihien e ri mma-ke ndi ugwo-isi ri ime we, makeni we gon Jonu ntin, ni a me we mirin-Chuku. ³⁰ Kani, ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu ju ihien Osolobue kwademe ni we—makeni we ju ni Jonu e meko we mirin-Chuku.

³¹ “Ki m’e gi nwan ma atụ ndi agboni? Nani ke wę nọ?” ³² “We nọ ke umueka nodi ali ime afia, a hi ibe we, a si,

‘Enyi e gbu ni unu ekpiri hun a suoni,
unu etenni egu;
enyi e ye olu ekwan,
unu a kwanni ekwan.’ ”

³³ “Jonu hun e me mirin-Chuku a bia, o rini ke ihian ile e ri, o rani manya, unu si, ‘Ejemmon ri ime e!’ ³⁴ Nwa nke ihian a bia nwan—o hu e ri, a ra, unu si, ‘Lee okennyeni! Onye oken ihien-oriri, onye-manya, owu ndi a na ugwo-isi le ndi we gi njo marin!’ ”

³⁵ “K’osilerę, ihien amamihien mupuha ke wę gi a marin a.”

Jesu E Jen Iwe Onye Itu-Farisi Oti Te Ku

³⁶ Onye Itu-Farisi ohu kpo Jesu d’e son e ri ihien-oriri iwe e, Jesu nọ jęn, nodi ali, e ri ihien-oriri. ³⁷ O nwon okpoho ohu hun wę gi eje-obibi e marin hun ri ime obodo hu. O nu ni Jesu ri iwe onye Itu-Farisi hu e ri ihien-oriri, ‘ya o nọ wehe oḡo-alabasta uden e shin ohunma jun ime e.

³⁸ O nọ nodi azun ebe uku-ali Jesu ri, a kwan ekwan: o hu a kwan enya-mirin e ye Jesu uku-ali, e gi ntutu e fi korę a; o hu e su uku-ali Jesu onu, e hu uden hu e kpu e uku-ali. ³⁹ Oḡen onye Itu-Farisi hu kpo Jesu oriri ahun gi hun ihieni, o nọ si enwen e, “Omeni okennyeni te wu onye-amuma nke-esi, nke o marin onye okpohoni ri e metu a eka wu—nke o marin udi ihian o wu—n’o wu onye-njo!” ⁴⁰ Jesu nọ si a, “Saimonu, m nwon ihien m cho ni m gwa i.” O nọ si a, “Onye-nkuzi, kume.” ⁴¹ Jesu nọ si, “O nwon onye mmadu ebuo gi ugwo. Onye ohu gi e egho orun akp’ohin iri kwasi ogunna, hun-ebọ gi e egho orun akp’ohin ogun-isen kwasi nnu. ⁴² Asani we eka ku ugwo hu; ‘ya o nọ gbahari we ebuo, si we akuzile ugwo hu. Onye ime we ke ihien okennyę ahun gbaharinę we k’a ka nwan a su?” ⁴³ Saimonu nọ si, “M weri e ni onye hun o gbahari ugwo kani ro.” Jesu nọ si a, “Ya zagwo a ohunma.”

⁴⁴ ‘Ya o nọ gbehuto, bu ihun zinme okpoho hu, si Saimonu, “Ya hungho okpohoni? A banhan m iwe i, y’e yeni m mirin gi chanchan uku m, kale o gigo enya-mirin e chanchan m oku, gi ntutu e fi korę a; ⁴⁵ ke m banhan, y’e suni m onu gi kele m, kani ‘ya nwen e ke subehikwo m nwan onu uku kete m’a biale; ⁴⁶ y’e huyeni m uden isi, kani o hugwo uden e shin ohunma ye m uku. ⁴⁷ M ri nwan a gwa i n’a gbaharigwo w’a njo bu oda o me, ‘ya haın o gi a ghosi oken ihien-osusoni; kani onye we gbahari njo me ekerę o me a ghosi ihien-osuswo me ekerę.’ ”

⁴⁸ Ya Jesu nọ si okpoho hu, “A gbaharigwo we i njo i.”

⁴⁹ Ndi hu ya le we ri e ri ihien-oriri nọ juma enwen we, “Onye ke onyeni wude o gi a gbahari njo?”

⁵⁰ ‘Ya Jesu nọ si okpoho hu, “Okukwe i a zuopuhagwo i. Lama, udon y’a ri ni i.”

Isi Nke Eṣatọ

Ikpoho Ndi Son Jizosi A Ghahunme

¹ Otebe ekerę, Jizosi nọ ghasonme obodo ndi hi-ogbe le ndi me ekerę, e zi ozioma Ali-eze Osolobue; ‘ya le umu-azun a mmebuo hu wi, ² le ikpoho ndi hu ime ndi o chupu eje-mmom ime we le ndi o zuo oria ri ichen-ichen. Ikpoho ndini wu Meri hun w’a kpo onye obodo Mag’dala, hun o chupu eje-mmom esa ime e ³ le Juana hun Chuza di e wu onye-isi orun ime oḡwa Herodu, le Suzana, lezi ikpoho ndi-ozo bu oda hun gi ihien we e yeni Jesu le umu-azun a eka.

*Ilu Jesu Gi Onyẹ-ugbo Ta**(Mat 13.1-9; Mak 4.1-9)*

⁴ Ndi bu oda no ri a gha obodo ri ichen-ichen a bia d'e kunrun Jesu. Ogen igunrun hi-ogbe gi gbakikomeguu. Jesu no ta ni we iluni: ⁵ "O nwon onyẹ-ugbo hun jen d'a gha mkpuru a. K'o don ri a gha mkpuru ime ugbo, ndi hu ime we a danye okp'uzo, we no zogbu e, nnuhu no ripu a. ⁶ Ndi hu ime we a danye elu omuma, ogen we gi pupuha, a kpopu we nkun, make ni e nwen we mirin. ⁷ Mkpuru ndi hu ime we a danye ime ogun—we le ogun hu e suepuha, ogun no dungbu we. ⁸ Ndi hu ime we a danye ezigbo ali, e pu we, sue, mi mkpuru mmagi-mmagi, mured e uzo ogun-isen." Ogen o gi kuguu ihieni, o no wesi olu elu, si, "Onyẹ nwon nti o gi a nu ihien, 'ya nu!"

*Ihien Hain O Gi Ri A Ta Ilu**(Mat 13.10-17; Mak 4.10-12)*

⁹ Umụ-azụun Jesu no si a kowa ilu hu. ¹⁰ 'Ya o no si we, "Osolobue e yeguo unu oghere imarin ihien-mini risonme Ali-eze Osolobue, kale, nke ndi ozọ wu ilu-ilu, ilu-ilu, keni o wuru ni,

'We hu e lee ile,
kanj arj w'a hun,
we hu a nu, kanj arj w'a ghotu.' "

*Jesu A Kowa Ilu Onyẹ-ugbo**(Mat 13.18-23; Mak 4.13-20)*

¹¹ Jesu no si, "Onwan wu nkowa inu hu: Mkpuru hu wu oku Osolobue. ¹² Mkpuru ndi hu danye okp'uzo wu ndi hu nuni, kanj, Ekwensu a bia d'e wefu ozi we nu ime obi we amangbe we e kweri, nwon nzuopuha. ¹³ Mkpuru ndi hu danye elu omuma wu ndi hu nu ozi hu, gi ighoghọ nabanhan a. Kanj enwe we nkpongun—o jennini ime obi we; w'e kwerihu ekere ogen, kanj nele bia, a danpu we. ¹⁴ Mkpuru ndi hu danye ime ogun wu ndi hu nun'a—kanj, ebe we biko elu, uhue le aku-le-uba* le ihien a suo usuo ri uwanj a kpangbu we, mkpuru we akazini."

¹⁵ "Mkpuru ndi hun danye ezigbo ali wu ndi hu nu oku hu, gi obi we ile nabanhan a, kwonkenme e, dikennme ndidi—d'e ru ni a mipuha we mkpuru."

*Ukpe We Gi Afere kpume**(Mat 4.21-25)*

¹⁶ "Ihian ara mnye ukpe, gi ihien kpume e mobu ru a ye okpuru bedi. Kama, w'e bu e e che elu obu-ukpe, keni ndi ri a banhanni legba uzo." ¹⁷ "Make ni, o nwonni ihien owule zuerini hun jenkoleni d'a puha ifon; o nwonni ihien owule we kpume hun jenkoleni d'a wa." ¹⁸ "Kpachanpu ni nwan enya ihien unu gi ihien unu ri a nu e me; makeni ndi hun nweni gi e run onun ke we siko d'e yecheni; kale, ndi hun nwonleni ihien we gi nke we run, we siko d'a nupade we hun nta we nwon!"

*Nne Le Umune Jizosi**(Mat 12.46-50; Mak 3.31-35)*

¹⁹ Ya nne le umune Jizosi no bia d'e kunrun e, kale asani we eka nochime e make igunrun hu ri ebehu. ²⁰ Onyẹ ohu no si Jizosi, "Nne i le umune-i-ikennyé turu ezi e che; we cho ni we hun i." ²¹ Jizosi no si we, "Ndi hun a nu oku Chuku e gi e e bi—uwe wu nne m le umune m!"

*Jesu A Kusi Ebi**(Mat 8.23-27; Mak 4.35-41)*

²² Uhuohin ohu, Jesu le umu-azun a no banye ime ugbo-mirin, o no si we, "Ni enyi fetu ni azun hun-ebọ." Ya we no jenne. ²³ Ebe we nyanko, uran no buru Jizosi. Idumuzi, ebi no kpoma mirin hu, mirin no junme ime ugbo, nke wu ni we ile no ri eje-onodi. ²⁴ Umụ-azun a no jeburu e, kpoti eni e, e yi oro, a si, "Onyẹ-nwonni-enyi! Onyẹ-nwonni-enyi! Enyi e d'a nwun!" Jizosi no tenhin, jugbo ebi hu le ebiri-mirin hu; we ile no kusi, ebe ile no me rajuu. ²⁵ 'Ya o no si umu-azun a, "Elebe ke okukwe unu ri?" Kanj o tu we enya, tu we egun; we no juma ibe we, "Onyẹ wukwo nwan okennyeni? O yede ebi le ebiri-mirin iwu, a gbaye we!"

*Jesu A Zuo Onyẹ Eje-mmọn Ri Ime E**(Mat 8.28-34; Mak 5.1-20)*

²⁶ 'Ya we no ru obodo Gadara hun bu ihun zinme Galili. ²⁷ Hun Jesu gihu gha ime ugbo hidan ye mkpenren mirin hu, 'ya okennyé ohu eje-mmọn ri ime e no bia d'e kunrun e, okennyé ahun wu onyẹ obodo hu.

* **Isi Nke Ɛsatọ:14** "Aku-le-uba ke we ka a kpo, kanj lka a kpozị a efee."

O teke meke okennyeni yibeme ekwa; a ra nodi ime ulo—ikpekpe k'o nodi. ²⁸ Mgbe o gi hun Jesu, o no do bepu oro, dan ni Jesu ali; gi ndun ile o nwe yi, "Jesu, Nwa Chuku-Kachanrinni! Kiri ke i cho n'i gi m me? Dodo, eyekwole m afunfun!" ²⁹ O ku ihienni makele Jesu a gwagwo eje-mmom hu 'ya gha ime e pu. (Eje-mmom hu e kwondon e mbu-le-ebu; o kwondon e, osuon'a ni we kpoma a egan oku le eka—chedon e, o siko d'e tibepu egan ndi ahun, eje-mmom hu e nurun e si ime ofia le ebe ihian bileni.) ³⁰ Jesu no si a, "Ki wu efan i?" 'Ya o no si, "Efan m wu 'Igunrun.' " O za enina make ni eje-mmom bu oda jun ime e. ³¹ Eje-mmom ndi hu no rijo Jesu 'ya chule we ye ime Abisi, Eje-mgbugbu hu migbu enwen e ri ali-mmom.

³² O nwon igunrun ezin bu oda ri nkpotu-oke nokunme ebahun a kpa nni. 'Ya ke eje-mmom ndi hu no rijo Jesu 'ya ni we banyesomme ime ezin ndi hu. Jesu no ni we banye. ³³ 'Ya eje-mmom ndi hu no gha ime okennyeh hu puha, banyesomme ime ezin ndi hu. 'Ya igwee ezin hu ile no kpote oke hu, zunban ime mirin Galili hu, ragbu enwen we.

³⁴ Ogen ikennyeh ndi hu ri e du ezin ndi hu gi hun ihien meni, we no gba pu, weri oku hu ghagbame ime obodo hu ile le umu-ali ndi risomme egebe ahun. ³⁵ 'Ya ndi bu oda no puha d'a hun ihien meni. Ogen we gi ru ebe Jesu ri, a hun we okennyeh ahun eje-mmom ndi hu gha ime e pu k'o nodi ali eh uku Jesu: o yihu ekwa; uche e e zu oke; egun no tuma we. ³⁶ Ndi ri ebahun ogen ihienni gi me no gwa ndi hu ke okennyeh hu don dinhin. ³⁷ 'Ya ndi Gadara le egebe ahun ile no si Jizosi 'ya gha ebegu puni we, make ni egun ri a tu we oda-oda. 'Ya Jizosi no banyehi ime ugbu mirin hu, kin-azuun. ³⁸ Okennyeh hu eje-mmom ndi hu gha ime e pu no rijo Jizosi n'o ni a somme e, kanj Jizosi no zipu a, si a, ³⁹ "Lashi iwe unu d'a gwa we oken-ihien Osolobue meni i." 'Ya okennyeh hu no jenne, ghasomme ebe ile ime obodo hu, kuko ihien hu Jizosi me n'e.

Jesu Le Okpoho Ihien Ri A Gba Le Nwata Nwunni
(Mat 9.18-26; Mak 5.21-43)

⁴⁰ Ogen Jesu gi gha ali ndi Gadara kinhen, igunrun ihian ri ebegu no nabanhan a, make ni we ile ri e che e. ⁴¹ Ebegu ke okennyeh ohu w'a kpo Jairo si no bia; okennyehi wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe we. O no dan ni Jesu ali, rijo a n'o bia iwe e, ⁴² make ni akpu nwa okpoho ohu o mu hun wu ihien no ke nwa ahua mmebuo ri a nwunhun. Ogen Jesu gi jenko, igunrun ihian hu a fufa a.

⁴³ O nwon okpoho ohu ihien ri a gba kete ahua mmebuo ri ime igunrun ahun; ihien ile o nwon a guchanringuo hun o gi e jen eka ndi dibie, kanj o nwonni onye hun saeka zuon'a. ⁴⁴ O no ghaha ibe azuun Jizosi metu ntin-ekwa Jizosi eka, ihien ri a gban'a no kusj ozigbo. ⁴⁵ 'Ya Jizosi no si, "Onye metu m eka?"

Ogen we ile gi ghorj ni ele we, Pita no si Jizosi, "Di-nwonni-enyi, ihian ile fihunme i ma, a fufa i!"

⁴⁶ Kanj Jizosi no si, "O nwongho onye metu m eka. A maringho m ni o nweole iken gha ime m pu." ⁴⁷ Ogen okpoho hu gi hun a n'o sako eka zueri, o no puha—ehu hu a ma a nni; o no dan ni Jesu ali, no id'anya ndi ri ebegu gwa a ihien hain o gi metu a eka le k'o don dinhin ozigbo. ⁴⁸ Jizosi no si, a, "Nwa m, okukwe i e meguo i ri mma. Lama, udon 'ya ri ni'."

⁴⁹ Ogen Jizosi gi ri e ku ihienni, onye ohu no gha iwe onye-isi ulo-ofufe hu bia d'a si a, "Nwa i a nwunhunguo; eyezile onye-nkuzi nsongbu."

⁵⁰ Ogen Jizosi gi nu a, o no si Jairo si, "Atule egun; nwehu okukwe; o jenko d'a dinhin."

⁵¹ Ogen Jesu gi ru iwe Jairo si, o nini onye owule son e banye ime ulo hu wezuka Pita le Jonu le Jemisi lezi ndi mu nwata hu. ⁵² We ile ri ebahun hu a kwan, e goo nwata hu. Kanj Jesu no si we,

"Akwanzile ni; nwata hu anwunni, o rihu uran!"

⁵³ We no muma Jizosi emu, make ni a maringuo we ni nwata hu a nwunhunguo.

⁵⁴ Kanj Jizosi no kwondon nwata hu eka, si, "Nwata, lihi oto!"

⁵⁵ Mmon nwata hu no kinhen, o no riji ndun; 'ya o no lihi oto ozigbo. Jizosi no si we ye nwata hu ihien-oriri. ⁵⁶ O tu ndi mun'a enya oda-oda, kanj Jizosi no si we agwakwole onye owule ihien meni.

Isi Nke Itenei

Jesu E Zipu Umu-azuun Mmebuo Hu
(Mat 10.5-15; Mak 6.7-13)

¹ Jesu no kpokikome umu-azuun a mmebuo hu, ye we iken hun eje-mmom ile e gi ri okpuru we le hun we e gi gworo. ² 'Ya o no zipu we keni we jen d'e zi ozi Ali-eze Osolobue leni we jen d'a zuo ndi emu ri a ku. ³ O no si we, "Ewerile ni ihien owule unu jenkoni: ke okpo, ke ekpa, ke ihien-oriri, ke egbo; ewerile ni ekwa ozu che ni hun unu yi. ⁴ Ulo owule we no nabanhan unu, nodi ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hu pu. ⁵ Ebe owule we noleni nabanhan unu, unu pukoni obodo hu, kpukupu ni ejan ri unu uku n'o wuru ihien we gi shigbu we eri."

⁶ Ụmụ-azụn hụ nọ jẹm, a ghasonmẹ wẹ ụmụ-alì ile rị ichen-ichen, e zi ozioma, a gwọ ọjia ebe ile wẹ ru.

Obi Eruzini Herodu Alì
(Mat 14.1-12; Mak 6.14-29)

⁷ Ogen Herodu, hụn rị a kị azụn Galili, gi nù ihien ile rị e menì, obi eruzin'è alì. Makeni o nwè ndì rị a sị nì Jonu hùn e mē mirin-Chuku a ghaguo onwun lihi; ⁸ ndì hụ imè wẹ sị nì Elajia a puhaguo; ndì hụ imè wẹ sị nì onyè ohu imè ndi-amuma mbu e lihiguo. ⁹ Herodu nọ sị, "E bepuguo m Jonu isi; onyè wuzi nwan onyeni m rị a nù otiti e?" 'Ya ọ nọ choma n'ọ hùn Jizosi.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Jon 6.1-14)

¹⁰ Ndì-ozì hụ pu-ichen a luaha, wẹ nọ gwa Jesu ihien ile wẹ mesonmẹ ebe wẹ jẹn. Ọ nọ gi nzuzue weri wẹ pu, wẹ nọ sị obodo w' a kpọ Besajida. ¹¹ Kanì ogen igunrun ndì ahun gi nù a, wẹ nọ rusonmẹ e. Ọ nọ nabanhan wẹ, gwa wẹ oku Alì-eze Osolobue, zụọ ndì hùn cho nzuori.

¹² Ogen anwun gi roma, umu-azun a mmebu hụ nọ bia d'e kunrun e, sị a, "Sì igunrunni lama, nì wẹ jẹn obodo ndì mē ekerē-ekerē lè alì-ofia rì egbereni d'a chori ihien wẹ siko d'e ri lè ebe wẹ k'a ranhin, makele o nwonni onyè bi ebeni enyi rì." ¹³ Kanì Jizosi nọ sị wẹ, "Unu lè enwen unu, yeni wẹ ihien wẹ jenkọ d'e ri."

Wẹ nọ sị a, "Ogbe-bređi isen lè azun ebuo suo ke enyi nwon—mmani i cho nì enyi jẹn d'e non ni igunrunni ile ihien-oriri." ¹⁴ Makeni wẹ rì ihien rike ikennyè ogun-iri-kwasì-nnu-mmebuo (hun wu nnu-uku isen). 'Ya ọ nọ sị umu-azun a, "Donmesonmè nì wẹ okudu-okudu—ihien nọkè mmadu iri-kwasì-ogunnai nodisonmè okudu-okudu." ¹⁵ Umụ-azun a nọ mē k'ọ ku, wẹ nọ sị ndì hụ ile nodisonmè alì. ¹⁶ Jesu nọ weri ogbe-bređi isen hụ lè azun ebuo hụ, o lee enya elu-igwee, ye Osolobue ekele, 'ya ọ nọ bebe wẹ, weye umu-azun a nì wẹ kesonmè nì igunrun hụ 'ya. ¹⁷ Wẹ ile nọ rijunchanrin efo. Wẹ nọ kpunkikomè hùn hoduni, ọ nọ jun ukpalì mmebu.

Pita E Ku Onyè Jesu Wu
(Mat 16.13-19; Mak 8.27-29)

¹⁸ Uhuohin ohu, Jesu suo ndi e mē ekpere. Umu-azun a suo nokunmè e. Ọ nọ ju wẹ, sị, "Onyè ke wẹ sị nì iya ke m wu?" ¹⁹ Wẹ nọ sị, "Ndì hụ imè wẹ sị nì i wu Jonu hùn e mē mirin-Chuku; ndì hụ imè wẹ sị nì i wu Elajia; ndì ọzọ sị nì onyè ohu imè ndi-amuma mbu a ghaguo onwun lihi—nì iya k'ì wu."

²⁰ Ọ nọ nwan sị wẹ, "Onyè ke unu lè enwen unu sị nì iya ke m wu?" Pita nọ za, sị, "Iyü wu Krajist Osolobue, Onyè Hụ Osolobue Tume."

Jesu E Ku E N'ọ K'a Ta Afunfun, Nwunhun, Lihizi
(Mat 16.20-28; Mak 8.30—9.1)

²¹ 'Ya Jizosi nọ dokem mē wẹ eka-ntin, sị wẹ agwakwole onyè owule ihienni. ²² Ọ nozi sị wẹ, "Nwa nke Ihian jenkọ d'a tariri oken afunfun eka ndi-isi lè ndi-isi nchu-egan lè ndi-nkuzi Iwu. Wẹ siko d'a ju a, gbu e—kale, nke akp'ohin eto Osolobue siko d'a gha onwun weli e."

²³ Ọ nọ sị wẹ, "Onyè owule cho n'ọ sonmè m, 'ya ju enwen e, buru obe* e uhuohin ile, sonmè m. ²⁴ Makeni onyè owule cho n'ọ ghe isi e, isi e a to a; kanì, onyè owule hùn gi ufiri m tuhu ndun a jenkọ d'a zupuha a. ²⁵ Elee erere k'ọ ban nì ihian, owuni o nwonchanringwu uwa ile, 'ya lè enwen e e tuhu?"

²⁶ "Makeni, onyè owule hùn mē ifenren mme lè oku-onu m, onyè hụ ke mme wu Nwa nke Ihian siko d'e mezi ifenren e ogen m jenkọ d'e gi gi ogho m lè nke Chuku-Nedi lè nke ndi mmọn-ozì nsọ bia. ²⁷ M rì a gwa unu ezioku, ndì hụ imè ndì turu ebeni anwunko d'e ru ni a hùn wẹ Alì-eze Osolobue."

Jizosi E Nwonhuto
(Mat 17.1-8; Mak 9.2-8)

²⁸ Ọ rì ihien rike akpu-uhohin esato Jesu kugwu ihien ndini, ọ nọ weri Pita lè Jonu lè Jemisi si elu ugu d'e mē ekpere. ²⁹ K'ọ rì e mē ekpere, ihun e nọ nwonhuto, eka a nọ nwunmè nke ochan, gbukepuma. ³⁰ Idenmizi 'ya lè ikennyè ebuo nọ kumè oku. Ikennyè ndì ahun wu Mozizi lè Elajia; ³¹ wẹ gi ogho pu-ichen puha; wẹ lè Jizosi rì e ku oku ula o jenkọ d'a la ghaghan'i onwun o k'a nwun imè Jerusalem gi mezu uche Osolobue. ³² Enya uran rì e mē Pita lè ndi 'ya lè wẹ ndi oda-oda, kanì ogen uran gi fon wẹ enya, wẹ nọ hùn ogho Jizosi, hunzikwo ikennyè ebuo ahun turuye ni n'e. ³³ Hùn ikennyè ebuo hụ gi latoko Jesu, Pita nọ sị Jesu, "Di-nwonni-enyi, ọ

* **Isi Nke Itenei:**²³ Ogen ahun, ndi Rom e gi obe wẹ gi osisi memè e gbu onyè wẹ ma ikpe-onwun. Onyè hụ e buru obe e, sonmè ndi-aga hùn jenkọ d'a kpogun'e. Wẹ kpomagwu a elu-obe, a ndi wẹ ebehu e che nche d'e ru n'ọ nwunhun.

rika mma ni enyi nodichanrin ebeni! Ni enyi tun odu eto: nke i wu ohu, nke Mozizi wu ohu, nke Elaija wu ohu.” (O marin ihien o ri e ku, kaka!) ³⁴ Ogen o gi ri e ku ihien, orukpu no puha d'e kpume we; egun no tuma umu-azun a ndi hu ogen orukpu hu gi ri e kpume we. ³⁵ Olu no gha ime orukpu hu si, “Onwan wu Nwa m, Onye hun m hori—gon n'e ntin!” ³⁶ Mgbe olu hu gi kugu, Jesu soro ke we hunzi.

Umu-azun a eto hu ekuphadeni oku ihien ni we hun ogen hu we gi hun a; agwanj we onye owule ihien we hun.

Jesu A Zuo Nwata Okennyee Eje-mmom Ri Ime E

(Mat 17.14-21; Mak 9.14-29)

³⁷ Eki e fon, ogen Jesu le umu-azun a eto ahun gi gha elu ugu hu hidan, igunrun hi-ogbe no kunrun Jesu. ³⁸ Okennyee ohu no gha ime igunrun hu yi oro, si, “Onye-nkuzi! Dodo, lee nwa m—iya soro ke m mu!” ³⁹ O nwe eje-mmom e kwondon n'e: o m'e a dobebu oro, ufofo a puhama a onu; o ru a ehụ; a ra yen'e efe! ⁴⁰ M rioro umu-azun i we chupu a, asani we aka.” ⁴¹ Jesu no shari, si, “Eje-agbo nwonleni okukwe ke unu wu! Nani ke mme le unu jenko d'a nobiehan?! Elee ogen ke m k'e dinruni unu ndidi?!” ‘Ya o no si okennyee hu, “Wehe nwa i ebeni.” ⁴² Ogen nwata-okennyee ahun gi puha, eje-mmom hu no kwantuzi e, doma a, kanj Jesu no jugbo eje-mmom hu, zuo nwata hu, we e ye nedi e. ⁴³ Ikenni hi-ogbe Osolobue kpa no tu ndi hu ile enya.

Jizos' E Kuzi Oku Onwan A

(Mat 17.22-23; Mak 9.30-32)

Ke ihien ile Jesu ri e me rikwo a tu ihian ile enya, o no si umu-azun a, ⁴⁴ “Azokwole ni ihien ni m jenko d'a gwa unu kiken ni: We siko d'e re Nwa nke ihian ye ndi ihian.” ⁴⁵ Kanj umu-azun a aghotan ihien o ri e ku. We zueme ni we iya, amangbe w'a ghota a—bu egun anini we ju a ihien o gi e ku.

Onye Kacharin Ibe E

⁴⁶ Ogen ohu, umu-azun Jesu no doma oku onye hun jenko d'a kacharin ni ime we. ⁴⁷ Jizosi a maringwo ihien we ri e ro ime obi we, 'ya o no weri nwa-ndu ohu, w'e wuzo ehụ a, ⁴⁸ si we, “Onye owule gi ufiri efan m nabnhan nwata no enina nabnhan m, bu onye hun nabnhan ni m nabnhan onye hun zini m. Makeni onye hu kacharin ekere ime unu ile, iya wu onye hun kacharin ni.”

Onye Ghaleni A Nokin Unu Uzo Ri Azun Nke Unu

(Mak 9.38-40)

⁴⁹ Jonu no si Jizosi, “Di-nwonni-enyi, enyi hun okennyee ohu ri e gi efan i a chupu eje-mmom, enyi no si a kusị a, makeni ele onye itu enyi.” ⁵⁰ Kanj Jesu no si 'ya le umu-azun ndi ozo, “Akusile n'a, makeni onye owule ghaleni a nokin unu uzo ri azun nke unu.”

Obodo Ju Jesu

⁵¹ Mgbe ogen hu we jenko d'e gi we Jizosi si elu-igwee gi rume, o no kwademechanrin obi e jenne Jerusalem, o leni enya azun. ⁵² O no zi ndi-ozu buru n'e uzo. We no banye obodo ohu ri ime Sameria d'a kwademe n'e ihien. ⁵³ Kanj ndi ri ebegu anabnhan n'a makeni Jerusalem ke enya a ri. ⁵⁴ Ogen umu-azun a wu Jemisi le Jonu gi hun ihien ni, we no si, “Di-nwonni-enyi, y'a chogho ni enyi gha elu-igwee kpotu okun n'o ripu we [ke Elaija don me?!” ⁵⁵ Kanj Jesu no gbeghuto, jugbo we, [si, “Unu amarin udi obi unu nwon!]]” [Mme wu Nwa nke ihian abiani d'e tikpo ndun ihian, kama, m bia d'a zuopuha we].” ⁵⁶ Ya le we no si ali ozo me ekere.

Ndi Hu Cho Ni We Sonme Jizosi

(Mat 8.19-22)

⁵⁷ Ogen we gi jenko, okennyee ohu no si Jesu, “M k'e son i ebe owule i jenko.” ⁵⁸ Jesu no si a, “Ufu nwon okporo ebe w'e bi; nnunw nwonzikwo ekwu; kanj mme wu Nwa nke ihian enwon ebe m'e buche isi m.”

⁵⁹ Jesu si okennyee ozo, “Sonme m.” Kanj okennyee hu no si, “Di-okpa, ni m bu uzo jen d'e ligwu nedi m.” ⁶⁰ Ya Jesu no si, “Hapu ndi nwunni ni we li ndi nke we nwunni. Iyu nwen, jenne d'e zi ozi Ali-eze Osolobue.”

⁶¹ Onye ozo siji, “Di-okpa, m jenko d'e son i, kale, ni m bugwu uzo jen d'a si ezi-le-ulo m, 'Nodi ni ohunma.’” ⁶² Jizosi no si a, “Onye owule hun e buheguu aka orun e lee enya azun, efuruni Ali-eze Osolobue.”

Isi Nke Iri

Jizosi E Zipu Mmadu Mmebu-kwasigun-eto Ozo

† **Isi Nke Iteneji:**55 mobu: “udi Mmou unu wu nke e”

¹ Onwan e megụu, Di-nwōnni-enyi nọ horị ikennyē mmēbuo-kwasị-ogun-eto ndị ozo. O nọ zipu wē mmadu ebuo-ebuo, nị wē buru n'ē ụzọ jen obodo ile lē ebe ile 'ya lē enwēn ē jenkō d'e jen. ² O nọ sị wē, "Ihiēn-ugbo wē jenkō d'a ghō ebukē, kanị ndị jenkō d'a ghōn'a ebuni oda. Mē nī nwan ekpere rjō onyē nwōn ugbo n'ō zi ndị orun d'a ghōn'a ihiēn-ugbo ē.

³ Jenmē nī! Lee ē, m rjē e zipu unu rjke atunrun e ye imē igunrun eworo* . ⁴ Ewerilē nī ego; ebule nī ekpa; ewerilē nī akp'uku; akusilē nī ụzọ d'e kele onyē owulē. ⁵ Ulo owulē unu banye, bu nī ụzọ kele, sị, 'Udōn 'ya rj nī ulōnī.' ⁶ Omēni onyē udōn rj ulō hu, udōn unu a nōyen'e; kanị, omēni o nwōnni onyē udōn rjn'a, udōn unu e kinhēn nī unu.

⁷ Nōdị nī ulō ohu ahun ndị rjn'a nabanhan unu, e ri, a ra ihiēn owulē wē ye unu, makēni o furu nī wē ku ndi orun ugwo. Akwahunmēlē nī. ⁸ Obodo owulē unu banye, nī a nabanhan wē unu, rj nī ihiēn owulē wē ye unu; ⁹ zuo nī ndi emu rj a ku imē obodo hu; sị nī ndi rj n'a, 'Alī-eze Osolobue a riguo nsue.' ¹⁰ Kanị obodo owulē unu banhan nī anabanhannī wē unu, shi nī ogbara-ogbe, unu a nōdī ebēhu sị, ¹¹ 'Kē ejan obodo unu hun rj enyi uku, enyi rj e tichanpu a atōnī unu n'ō shiagbu unu eri. Kanị, nyanhan nī nī Alī-eze Osolobue a riguo nsue!' ¹² M rj a gwa unu ezioke, o jenkō d'a rj nī *eje-alī* ahun wu Sodōm nfe Uhuohin Okinkin-ikpe karī obodo hu!"

Jizosị A Ban Nị Obodo Ndị Hụ Kwerilēni Mban
(Mak 11.20-24)

¹³ "Okē nsongbu jenkō d'a rj nī ndi obodo Korazin! Okēn nsongbu jenkō d'a rijikwo nī ndi obodo Bēsaida! Makēni, omēni imē *eje-alī* wu Taya-lē-Sidōnū kē wē nō run orun-atumēnya ndi hun wē run imē unu, nkē o tekē ndi Taya-lē-Sidōnū roghariguo, yiri ekwa-ahio, buo ntun kpu enwēn wē, nōdī akpakalī—gī ghosị n'e roghariguo wē! ¹⁴ Unu jenkō d'a takarī ndi Taya-lē-Sidōnū afunfun Uhuohin Okinkin-ikpe."

¹⁵ "Nke unu ndi obodo Kapanom, unu ro nī wē sikō d'e busi unu elu-igwee? Mba! Wē jenkō d'a tutu unu ye alī-mmōn!"

¹⁶ O nọ sị unu-azun a, "Onyē owulē gon unu ntin rj e gon m ntin; onyē owulē ju unu rj a ju m; onyē owulē ju nī m rj a ju onyē hun zihēni m."

Ndị hụ Jesu Zipu A lua

¹⁷ Omēguu, ikennyē mmēbuo-kwasị-ogun-eto hu nō gi okēn ighoghō lua. Wē nō sị, "Di-nwōnni-enyi, kē *eje-mmōn* rj ichēn-ichēn humēni enyi isi hun enyi gi hu gi efan i gwa wē oku!" ¹⁸ Jesu nọ sị wē, "A hunghō m kē Ekwensu gha elu-igwee dan 'nwain!', rjke ebe amuma nō be. ¹⁹ Lee ē! E yeolē m unu ikēn hun unu e gi zō agwo lē akpī oku ghafē, lēzikwo hun unu e gi meri ikēn ile Ehenrēn hū nwōn—o nwōnni ihiēn sikō d'a ru unu ehū. ²⁰ K'osilerī, egilē nī ifiri nī *eje-mmōn* humē nī unu isi ghoghō, ka ghoghō nī makēni e deyeguo wē efan unu imē elu-igwee."

Jesu A Ghoghō
(Mat 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Ogen ohu hu, Jesu nō ghoghō imē Mmōn-nsō, sị, "Baba, Onyē nwōn elu-igwee lē uwal M rj e kele i makele 'ye zuemeguo nī ndi marin ihiēn lē ndi nwē nghota ihiēn ndini, wē wē ghosị umu-ndu. Eghēē Baba, enina k'ị cho n'ō rj." ²² "Nēdi m e buguo ihiēn ile che m ēka. O nwōnni onyē marin onyē Nwa Osolobue wu wezuka Chuku-Nēdi; o nwōnzikwōnī onyē marin Chuku-Nēdi wezuka Nwa a—lēzi onyē owulē Nwa a cho n'ō mē e marin a."

²³ Ya kē Jizosị nō gbewoto, bu ihun zimē umu-azun a, kagwa wē, sị, "Unu wu ndi wē gozi agozi nī enya unu rj a hun ihiēn ndini unu rj a hun! ²⁴ M rj a gwa unu, ndi-amuma lē ndi nze bu oda a choguo nī wē hun ihiēn unu rj a hun, ahunnī w'a; a chozikwo wē nī wē nū ihiēn unu rj a nū, anunī w'a."

Onyē Sameriā Hun Mē Ohunma

²⁵ Okaa-Iwu ohu bja d'e shini Jesu onyan. O sị Jesu, "Onyē-nkuzi, kinj kē m jenkō d'e mē nī m nwōnhēn ndun-itēbite?" ²⁶ Jesu nọ sị a, "Kī Iwu Mozizi ku? Nanī i ghota a?" ²⁷ Okennyē hu nō za, sị, "'Gī obi i ile, enwēn' i ile, ikēn i ile lēzi uche i ile nwē ihiēn-ōsusuo Di-nwōnni-enyi wu Osolobue i'; lēzikwo 'ihiēn ibe i k'a suorij i kē ihiēn enwēn i dōn a suo i.'" ²⁸ Jesu nọ sị a, "Y'a zaguo ohunma; mē onwan kēni i rj ndun." ²⁹ Kanị Okaa-Iwu hu cho n'ō kuni enwēn e ohunma, o nō ju Jesu, sị, "Onyē wu nwan ibe m?"

³⁰ Jesu nọ za, sị, "Okennyē ohu gha Jerusalem jenkō Jeriko. O nō danban ēka ndi ohin, wē nō napuchanrin a ihiēn ile o gi, gbama a oto, gbu ē ili—nke wu nī o hodu ekere n'ō nwun, wē nō la a to ụzọ. ³¹ O nō nwan mē nī onyē nchū-ejan ohu ghako ụzọ hu; kanị, ogēn o gi hun okennyē hu, o nō ghakpen ē. ³² Erija k'ō gi mēzikwo nī onyē Livai, onyē a run imē Ulo-nsō, ghako ụzọ hu; o hun okennyē ahun, o nōzi ghakpen ē. ³³ Kanị, ogēn onyē Sameriā ohu hun

* Isi Nke Iri:3 Grikli: wofu † Isi Nke Iri:27 umē ndun

ghako ụzọ hụ jenkọ alị-ihian gi pūha ebe okennyē hụ rị, hūn a, omikēn ẹ nọ mē ẹ. ³⁴ O nọ jēn d'e kunrun ẹ, hū udeh lē manya yesonmē ebe ile ọ rụ ẹhū, kēnmēchanrīn a wē ile. Onyē Samerija hū gi anyinnyan—ọ nọ bu okennyē hū che enu anyinnyan hū, wē okennyē ahūn si ulọ ndi ijēn a nodi, nọ ebēhū lefu a ẹnya. ³⁵ Ogēn eki gi fon, ọ nọ wepūha egħo ọrūn akpū-uhūhūhūn ebū, ye onyē hūn e lepū ulọ ndi ijēn hū ẹnya, si a, 'Dodo, lepū a ẹnya; m kinhēn, a kūkin mī ihien hōdunī hūn i gi lepū a ẹnya.' "

³⁶ Ya Jesu nọ nwan sī onyē-nkuzi Iwu hū, "K'i ro? Onyē imē mmadū ẹtōnī hēnrin ibe okennyē hū danban ẹka ndi ohin?"

³⁷ Onyē-nkuzi Iwu hū nọ za, sī, "Onyē hūn mē n'ẹ ẹfoma." Ya kē Jesu nọ sī a, "Jenmē nwan d'e mē ẹrira."

Jizōsī A Bīa Iwe Mata Lē Meri

³⁸ Ogēn Jesu lē umū-azūn a gi jenkọ, wē nọ banye obodo ohu mē ẹkere. Okpoho ohu ẹfan a wū Mata nọ nabanhan a iwe ẹ; ³⁹ Mata nwē nwēnē-okpoho ẹfan a wū Meri, hūn nodi alī ẹhū ụkū Di-nwōnni-ēnyi, e gōn ntīn ihien ọ rī e ku. ⁴⁰ Kanī, Mata asanī ẹka nodi makē ọrūn bu ọda ọ rī a rūn mmūlō; 'ya ọ nọ bīa d'e kunrun Jesu, sī, "Di-nwōnni-ēnyi, o nwōnni ihien i kpọ a nī nwēnē m la ọrūn ile tōnī mmē sūọ? Gwa a nwan ya d'e yeni m ẹka." ⁴¹ Kanī Di-nwōnni-ēnyi nọ za a, sī, "Mata, Mata! I rī e hue uhue, e sōngbu enwēn i banyeni ihien bu ọda — ⁴² bu ihien ohu sūọ rī mkpa; Meri a hōrīgūọ hūn ka mma; anapūkọ w'a ya."

Isi Nke Mmanaj

Jizōsī A Kuzi Kē Wē Dōn E Mē Ekpere

(Mat 6.9-13; 7.7-11)

¹ Jizōsī rī ebe ohu e mē ekpere; ogēn ọ gi megū, nwa-azūn a ohu nọ sī a, "Di-nwōnni-ēnyi, kuzi ẹnyi ekpere—kē Jōnū dōn kuzi umū-azūn a." ² Jizōsī nọ sī wē, "Unū gha e mē ekpere, sī nī:

'Baba,

nī wē dōnmē ẹfan i nsọ;

Alī-eze i 'ya bīa d'a kīma.

³ Ye ẹnyi ihien-oriri siko d'e zu ẹnyi uhūhūhūn-uhūhūhūn;

⁴ Gbagharī ẹnyi njọ ẹnyi,

makeni ẹnyi a gbagharī onyē ọwūlē mejani ẹnyi a gbagharī.

Edubanlē ẹnyi imē ọnwūnwan, [ka gba pūha ẹnyi ẹka Eje-onyē hū*]. "

⁵ 'Ya Jizōsī nọ sī umū-azūn a, "Nī ẹnyi weri ẹ nī onyē ohu imē unū jen iwe ọwū a imē abalī d'a sī a, 'Di-ẹnyi, zinye m ogbe-brēdi ẹto. ⁶ Ọwū m hūn rī ụzọ-ijēn rihū a banhan iwe m kikēnni, kanī enwē m ihien-oriri ọwūlē m siko d'e ye ẹ.' ⁷ Nī ẹnyi werizikwọ a nī ọwū i ahūn gha imē ulọ sī, 'Eyele m nsōngbu; a kpokingūọ wē ụzọ; mmē lē umū m e dinegū. Asa m ẹka lihi ọtọ d'e ye i ihien ọwūlē.' ⁸ M rī a gwa i nī ọsūn'a n'ọ gini ifiri nī i wū ọwū a lihi ye i brēdi, o siko d'e ye 'y'ẹ makeni 'ya rīobehini.

⁹ 'Ya wū, m rī a gwa i: rīọ, i k'e nwōnhēn; chọ, i jenkọ d'a hūn; dū ẹka, wē siko d'a gūnpūnī ụzọ. ¹⁰ Makeni ndi ile hūn rīonī jenkọ d'e nwēhēn; ndi hūn chonī jenkọ d'a hūn; wē siko d'a gūnpūzikwōnī ndi ile dū ẹka ụzọ. ¹¹ Imē unū ile, elee nēdi siko d'e ye nwa a agwọ ọ rīọ a azūn ¹² mōbū ye ẹ akpī omēni ọ rīọ a ẹkwan? ¹³ O mē nwan nī unū hūn wū ndi-njọ ma ye umū unū ihien rī mma, nanī kē Nēdi ahūn rī elu-igwee k'e yehan ndi rīọ a Mmōn-nsọ? O yekarikọ wē?"

Jesu Lē Bezibọ

(Mat 12.22-30; Mak 3.20-27)

¹⁴ Uhūhūhūn ohu, Jesu chūpū eje-mmōn odin. Ogēn eje-mmōn hū gi pūgū, okennyē hū o te rī imē ẹ nọ kumē oku. Ọ tūkēnmē igunrun rī ebahūn ẹnya; ¹⁵ kanī, ndi hū imē ndi rī ebēhū nọ sī, "Bezibọ, hūn wū onyē-isi eje-mmōn ile, 'ya rī e ye ẹ ikēn ọ gi a chūpū eje-mmōn." ¹⁶ Ndi ọzọ nọ shini Jesu ọnyan, sī a rūngħosī wē ọrūn-atūmēnya pū-ichēn gha elu-igwee bīa. ¹⁷ Kanī Jesu a marīgūọ ihien wē rī e ro, ọ nọ sī wē, "Alī-eze ọwūlē kebeni, nwōn itu rī ichēn-ichēn rī a lūson ibe wē ọgūn, jenkọ d'e hēnrin ọfia; ezi-lē-ulọ ọwūlē ndi rī n'a kebe, a lūson ibe wē ọgūn siko d'a dan."

¹⁸ "Ya wū, omēni alī-eze Ekwensū kebe ekebe, nwē itu ichēn-ichēn rī n'a hūn a lūson ibe wē ọgūn, ẹghani kē alī-eze ẹ e dōn turu?—bū unū sī nwan nī m gi ikēn Bezibọ a chūpū eje-mmōn. ¹⁹ Omēni ikēn Bezibọ kē m gi a chūpū eje-mmōn, ikēn onyē kē ndi nke unū gi a chūpū wē? Uwē jenkọ d'a ma unū ikpe!" ²⁰ "Kanī, o mē nwan nī ikēn Osolobū kē m gi a chūpū eje-mmōn, 'ya wū nī Alī-eze Osolobū e rugūlē ebe unū rī."

* Isi Nke Mmanaj:4 mōbū: eje-ihien

²¹ “Owụlẹ dikẹn a kwademẹchanringuū ihien ogun a, nọdị e che okẹn-ulo a nche, o nwēni ihien jenkọ d’e mē ihien o nwē. ²² Kanị, omēni onyẹ ka a ikẹn a maye ẹ ogun, mēri ẹ, o jenkọ d’a napuchanrịn a ihien ogun ile hụn o gi dọn ẹnya, buru ihien ẹ ile, kesonmē ni ndị ọzọ ya.”
²³ “Onyẹ owụlẹ rileni azuūn nke m rị a lusun m ogun; onyẹ owụlẹ hụn ghaleni e ye ni m ẹka a kịkwama rị e kpọnyia.”

Ihien E Wekinhen Eje-mmọn Wẹ Chupuguu
 (Mat 12.43-45)

²⁴ “Eje-mmọn ghaguu ime ihian pu, o ghahunmeme ebe mirin rileni, a cho ebe o jenkọ d’a nọdị zu ikẹn. Omēni o hunnị, o siko d’a si enwen ẹ, ‘M siko d’e kin-azuūn ulọ hu m gha puha.’
²⁵ O kinhen, hụn a nị a zachanguo w’a, dọnkwanaguu a, ²⁶ o jẹn d’e wehezi eje-mmọn esa ọzọ ka ‘ya lẹ enwen ẹ njo, a bja wẹ d’e biri ebẹhu. Onọdị onyẹ hu a ka njo kari kẹ o rị mbụ.”

Ndị Wẹ Gọzi Agozi

²⁷ Ogen Jesu gi rị e ku ihienni, okpoho ohu rị ime igunrun hu nọ gha ebahun si a, “Efo mun’i lẹ ẹran i ra wuchanrịn ihien wẹ gọzi agozi!” ²⁸ Kanị Jesu nọ si, “Mba, ngozi wu nke ndi hụn a nu oku Osolobue, e gi ẹ e bi!”

Ihien Mē Onyẹ-amūma Wụ Jona Wụ Ahima
 (Mat 12.38-42)

²⁹ Ogen ndi rị e ruhe ebe Jizosị rị gi rị e buwaye oda, o nọ kumezi, si, “Agboni jọ njo! Wẹ si m ghoṣi wẹ ahima pu-ichẹn, kanị o nwōnni ahima owulẹ pu-ichẹn wẹ jenkọ d’a ghoṣi wẹ wezuka ihien mē onyẹ-amūma wu Jona. ³⁰ Kẹ Jona dọn wu ahima ebe ndi Ninive rị, ẹrira kẹ Nwa nke Ihian jenkọ d’a wu ahima ebe agboni rị. ³¹ O ru Ogen Ichin-ikpe, eze-okpoho alị Shiba, alị hu rị azuūn ndidan-mirin, jenkọ d’e lihi, shiagbu agboni eri. Makeni, o gha alị hu tegbu enwen ẹ bja d’e gon ntin amamihien Solomonu—bu onyẹ ka Solomonu rị nwan ebeni. ³² O ru Ogen Okinkin-ikpe, ndi Ninive jenkọ d’a puha osheri, ma ndi agboni ikpe, makeni wẹ roghari eroghari ogen wẹ gi nu ozi Jona zi—bu onyẹ ka Jona rị nwan ebeni!”

Ukpe Hụn Rị Ehu
 (Mat 5.15; 6.22-23)

³³ “O nwōnni onyẹ hụn a muye ukpe e bu ẹ e zueme mọbu e bu ẹ che okpuru afere. Mba, w’e buto a elu obu-ukpe—keni onyẹ owulẹ banhanni gi ẹ legha uzo.” ³⁴ “Enya i wu ukpe rị i ehu. Omēni ẹnya i rị mma, ukpe jenkọ d’e junchanrịn i ehu. Kanị omēni ẹnya i a rị mma, ishi jenkọ d’e junchanrịn i ehu. ³⁵ Hunkwo a nị ukpe hụn rị ime i ehe ishi. ³⁶ ‘Ya wu, omēni ukpe junchanrịn i ehu ile, bu o nwōnni mkpamkpa owulẹ rị ime ishi, ehu i ile siko d’e mē ukpe-ukpe nọkẹ ebe ukpe nọ e nwunkpu i.”

Jesu A Jugo Ndi Itu-Farisi Lẹ Ndi-nkuzi Iwu
 (Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

³⁷ Ogen Jesu gi kuguu, onyẹ Itu-Farisi ohu nọ si a bja iwe ẹ d’e du ẹ ri ihien-oriri. ‘Ya o nọ jenme; o nọ weri onodị a elu teburu ihien-oriri ahun.

³⁸ Ogen onyẹ Itu-Farisi hu gi hụn nị Jesu a chanchanni ehu a kẹ wẹ dọn a chan n’o d’e rime ihien-oriri, o nọ tu a ẹnya. ³⁹ Ya kẹ Di-nwōnni-enyi nọ si a, “Lee nwan, unu ndi Itu-Farisi a chanchan azuūn mkpu lẹ afere unu, kanị ẹnya-uku lẹ eje-ihien-ichẹn—bu unu a nato iye onyẹ owulẹ ihien run’ẹ lẹ inwẹ ihien-osisuọ jenni Osolobue—ndini te furu unu k’a gha e mē; kanị, ehe hụn unu e gi lato ihien ndi ahun unu a ku.”

⁴² Nsongbu rị nị unu ndi Itu-Farisi! Unu a kusunmede uzo-ohu-ime-uzo-iri ihien e mē ofe a sọ—kẹ arabasi-minti kẹ riu kẹ ihien-akunkun ndi ọzọ rị ichen-ichẹn—bu unu a nato iye onyẹ owulẹ ihien run’ẹ lẹ inwẹ ihien-osisuọ jenni Osolobue—ndini te furu unu k’a gha e mē; kanị, ehe hụn unu e gi lato ihien ndi ahun unu a ku.”

⁴³ “Nsongbu rị nị unu ndi Itu-Farisi! O sọ unu nị unu a nọdị isi-ocho ime ulọ-ofufe lezi nị wẹ e kele unu ekele pu-ichẹn ime afia ebe ihian rị. ⁴⁴ Nsongbu rị nị unu! Unu nọ kẹ ili w’a ghafe elu ẹ bu a marin wẹ nị ili ro.”

⁴⁵ Onyẹ ohu ime ndi-nkuzi Iwu nọ si a, “Onyẹ-nkuzi, i gha e ku ihien ndini wẹ, i rị a kparizikwo ẹnyi nwen!”

⁴⁶ Jesu nọ si a, “Nsongbu rizikwoni unu nwen, ndi-nkuzi Iwu! Unu e buyesonmē ndi ọzọ ibu a fu orun obubu, kanị unu lẹ enwen unu ara tinpude mkpinsin-eka ohu yeni wẹ ẹka bu ibu ndi ahun. ⁴⁷ Nsongbu rị nị unu! Unu a tun ili ndi-amūma hu ndi nedi unu kanị gbu — ⁴⁸ hụn unu gi a ghoṣi nị unu kwadon ihien ndi nedi unu mē—makeni, uwẹ gbu ndi-amūma, unu nwen nọ tun ili ndi-amūma ahun wẹ gbu. ⁴⁹ Ufiri ihienni kẹ Osolobue gi gi Amamihien ẹ si, ‘M jenkọ d’e zijen ni wẹ ndi-amūma lẹ ndi-ozu pu-ichẹn; wẹ jenkọ d’e gbu ndi hu ime wẹ, kpokpo ndi hu ime wẹ’ — ⁵⁰ keni wẹ ju agboni ukwere edeke ndi-amūma ile wẹ gbu kete w’e kele uwa — ⁵¹ ghakwoṛi edeke Ebẹlu d’e ru edeke Zekaraya wẹ gbuto Ulo-nso, egbata Ukpo nchu-ẹjan lẹ Ebẹhu-ri-nso. Eghẹ, m rị a gwa unu, wẹ siko d’a ju agboni ukwere wẹ ile!”

⁵² “Nsongbu rị nị unu ndi-nkuzi Iwu! Unu e wepuḡuḡo isafin amamihien: unu le enwen unu abanyeni, unu eyeni ni ndi rị a cho nị wẹ banye efe banye!”

⁵³ Ogen Jesu gi ghaguu ebahun pu, ndi-nkuz Iwu le ndi Itu-Farisi no korjama n'a oda-oda, juchamma a onu ihien bu oda, ⁵⁴ a cho ihien rị a onu, keni wẹ hun ihien wẹ e gi kwondon e.

Isi Nke Mmèbù

Gbakwoni Nị Ihunnai Oso!
(Mak 10.26-27)

¹ Kẹ mmadu nnu ole-le-ole don rị a gbakikome, nke wu nị wẹ hu a zo ibe wẹ uku. Jizosi no bu uzọ si umu-azuu a, “Kpachanpu nị enya banyeni yisti* ndi Itu-Farisi—hun wu ihunnai wẹ. ² O nwonna ihien owule kpumeni hun jenkoleni d'e kpuḡu; o nwonna ihien zuerini hun jenkoleni d'a wa. ³ Ya wu, ihien owule unu ku ime ishi, ihian jenko d'a nu a ifonrin-ifon; ihien owule unu gunma enwen unu ime-ulo ka-uka ku, ihian siko d'e gi e yi oro elu ulo.”

Onye We K'a Tu Egun E
(Mat 10.28-31)

⁴ “Ndi owu m, m rị a gwa unu, atule ni egun ndi e gbu ehụ suḡ bu o nwonzini ihien wẹ siko d'a s'eka me kari ohun. ⁵ Kama, nị m ghosi unu onye unu siko d'a tu egun e: tu nị egun Osolobue, onye hun o me ni o gbuchanrin ehụ, o nwonghokwiko iken o gi a tu ihian e ye okun-mmōn. Eghẹe, tu nị egun e! ⁶ Ele isen 'ikobo' ebūo kẹ w'e re achu† Kanị, Osolobue ara zo kẹ akp'ohu ime nnuḡ ndini. ⁷ Kẹ ntutu rị unu isi, Osolobue a gunguo a. Atule ni nwan egun: unu ka achu mkpa a rị ebe Osolobue rị—osuoḡn'a nị achu bu oda ro!”

Ikweri N'i Wu Nke Krajisti Le Ighori Nị Y'ele Nke E
(Mat 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ “M rị a gwapu unu ezioku, onye owule no id'enya ihian kweri n'o wu nke m, mme wu Nwa nke Ihian jenko d'a no id'enya ndi mmōn-ozī Osolobue kwerezikwo nị onye hu wu nke m. ⁹ Kanị, onye no id'enya ihian ghorị nị ele nke m, mme wu Nwa nke Ihian jenko d'a no id'enya ndi mmōn-ozī Osolobue kuzikwo nị onye hu ele nke m.” ¹⁰ “Ozozī, wẹ siko d'a gbaghari onye owule kuja oku mme wu Nwa nke Ihian, kanị agbaghariko wẹ onye owule kuja oku Mmōn-nsō. ¹¹ Ogen wẹ jenko d'e gi wehe unu ulo-ofufe mōbu ebe ndi hun a kinị mōbu ndi-nze rị d'e kin unu ikpe, ehuekwole ni uhue kẹ unu k'a don kinrin onu unu mōbu ihien unu k'e ku. ¹² Makeni, ogen hu ru, Mmōn-nsō jenko d'a kuzi unu ihien furu unu k'e ku.”

Ilu We Gi Odafin Nzuzu Ta

¹³ Okennye ohu rị ime igurun hu no si Jizosi, “Onye-nkuzi, dodo gwa nwenen m n'o keye m uku nedi enyi lato nị enyi.” ¹⁴ Jizosi no si a, “Owu m, onye tumen m onye a hannị unu ebuo ehien mōbu onye e keni unu ihien?”

¹⁵ Ya o nozi si wẹ, “Kpachanpuḡwo nị enya, unu e gbondon enwen unu make udi enya-uku owule gha a rị ime ndun unu; makeni, ele ihien ihian nwon wu ezigbo ndun a, osuoḡn'a n'o meke odafin.” ¹⁶ Ya Jizosi no ta nị wẹ iluni: “O nwon okennye ohu wu odafin, hun nwon ali. Ali hu no men'e ihien oda-oda. ¹⁷ O no si enwen e, 'Enwon m ebe siko d'e zu m buto ihien ugbo m. Kinị kẹ m jenko d'e me?' ¹⁸ O no si enwen e, 'Lee ihien m siko d'e me: m k'a totusonme oban m ile, tun ndi kanị wẹ; ebegu kẹ m jenko d'e donme oka m le ihien m ndi ozō. ¹⁹ Ogen hu, m k'a si enwen m, 'Enwen m, y'e nwonguo ihien ile rị mma siko d'e zu i bi ahua bu oda lalani! Eyezile enwen i nsongbu! Ri! Ra! Efo ya suoma i usuo!' ” ²⁰ Kanị Osolobue no si a, ‘Onye nzuzu! Uhinhinni kẹ wẹ jenko d'a napu i ndun i—onye jenko nwan d'e nwonrin ihien ndini ile i buto nị enwen i?’ ”

²¹ Igi mekin iluni, Jizosi no si, “Enina k'o rị nị ndi hu a kpatō nị enwen wẹ aku-le-uba kanị ele wẹ odafin ime ihien Osolobue.”

Ehuele Uhue, Gi Osolobue Don Enya
(Mat 6.25-34)

²² Ya Jesu no si umu-azuu a, “Ya kẹ m gi rị a si unu ehuele uhue ihien unu jenko d'e rị rị ndun mōbu ekwa unu jenko d'e yi. ²³ Ndun ka ihien-oriri; ehū ka ekwa. ²⁴ Lekpo nị nnuḡu: w'a ra kun mkpuru mōbu wẹ ihien-ugbo; w'a ra nwon mmughe mōbu oban w'e buto ihien—kanị Osolobue hu e ye wẹ ihien-oriri! Bu unu kadę mkpa a rị oda-oda kari nnuḡu! ²⁵ Onye ime unu siko d'a saeka gi uhue o rị e hue gi mgbahunme okuloḡo ohu tocheni? ²⁶ Omeni y'a s'eka me ihien mehan ntin enina, k'i rị nwan e songbuni enwen i banyeni ihien ndi ozō?”

²⁷ Lekpo nị kẹ obobo ofia don e sue: w'a ra nungbu enwen wẹ mōbu kpa ekwa—kanị m rị a gwa unu nị, kẹ eze wu Solomōnu eyini ihien owule rihan mma kẹ obobo ohu ime ndini.

* **Isi Nke Mmèbù:1** yisti: ihien bredi gi a fu † **Isi Nke Mmèbù:6** sparo

28 Omele Osolobue e yime efiifia ihien ri mma enina—efiifia hun a ri ebeni tanni, eki fon a tu w'a ye okun, o yimeko unu hun ka mma? Euu, ndi okukwe-nta!

29 Ya wu, atole ni e ro ihien unu jenko d'e ri le ihien unu siko d'a ra; esongbulu ni enwen unu banyen'e. 30 Make ni, ndi ghaleni e fe Osolobue ime uwa ile a chusonme ihien ndini—bu Nedi unu a maringho ni ihien ndini ri unu mkpa. 31 Kama, chomagude ni Ali-eze e—o siko d'e yezikwo unu ihien ndini we.”

Kpato Aku-le-uba Elu-igwee
(Mat 6.19-21)

32 “Unu-atunru m, atole ni egun, make ni o suo Nedi unu usuo n'o ye unu Ali-eze. 33 Repu ni ihien unu nwe, we egbo e ye ndi igbennye, unu e gi uzoni memu ni enwen unu ekpa hun ghaleni e wiwi, wuru ndi nwe aku-le-uba ghaleni a guu agu u ime elu-igwee. Ebehu, ohin asako aka ru e; ekika a sako aka ripu we. 34 Make ni, ebe aku-le-uba unu ri, iya ke obi unu jenko d'a rizi.”

Kwademe Ni, Ni Di-nwonni-enyi Lala

35 “Kwademe ni orun; hun n'a ni ukpe unu e nwunsonme; 36 no ni ke idibo ri e che nna we n'o gha oriri agbamehuhuo lua. O lua, du aka, keni unu saaka gunpu n'a uzo ozigbo. 37 O jenko d'a ri ni idibo ndi hu mma omeni nna we a lua, hun a ni we mu enya, kwademe, e che e! M ri a gwa unu ezioku, o jenko d'a si we weri onodi we teburu, o konrin, gi aka a buye we ihien-oriri. 38 O siko d'a ri ni idibo ndi ahun mma owuni ogen o gi lua—o suo n'a ni ime abali mobu igirigi utuntun k'o gi lua—o hun a ni a kwademe guo we!

39 Marinkwo ni ni omeni onye nwon ulo te marin ogen ohin e gi bia, o ke ni a gbukpo iwe e banhan. 40 Ya wu ni unu le enwen unu jenko d'a kwademezikwo, make ni Nwa nke Ihian siko d'a bia ogen unu tuleni enya a.”

Odibo Furu We Gi E D'anya Ra Hun Furuleni?
(Mat 24.45-51)

41 Pita no si, “Di-nwonni-enyi, enyi ke i ri a tu ni iluni ra i ri a tu ni ihian ile ya?” 42 Di-nwonni-enyi no za, si, “Onye wu onye-nlepu-enya ahun furu we gi e d'anya, hun marin ihien, hun nna a tumu n'o lehu n'a idibo ri ulo a enya, e ye we ihien-oriri we ogen o furu? 43 O jenko d'a ri n'a mma omeni nna a lua, o hun a n'o hu e me ihien ahun o si a me! 44 Ezioku ke m ri a gwa unu, nna a ahun jenko d'e we ihien ile o nwe che e aka lepu enya.”

45 “Kani, omele odibo hu a si enwen e, ‘Nna m e biekezi d'a lua’, o gbume idibo ibe e hoduni ili—ke ikennye ke ikpoho—e ri, a ra, a ra manya a tu. 46 Ya wu ni nna a jenko d'a lua idumuzi—uhuhin odibo hu tuleni enya a le ogen hun o marinleni. O siko d'a jakika a, we e che ebe ndi nnuu-isi ri.”

47 “Odibo hun marin ihien nna a cho n'o me, bu o kwademeni enwen e n'o me e mobu o men'e, we siko d'a fian a mkpinsin oda-oda. 48 Kani, odibo hu marinleni ihien nna a cho bu o me ihien w'e gi a fian mkpinsin, we jenko d'a fian a hun buleni oda.”

“Ihien bu oda ke w'a tu enya a aka onye we ye ihien bu oda; kani, hun ka oda ke w'a tu enya a aka onye we ye hun ka oda.”

Jesu E Kebe Ihian
(Mat 10.34-36)

49 “M bia d'a mu okun ye uwa; k'o ri m, o dunmaguole! 50 Kani we jenk'e gi afunfun meguu m mirin-Chuku; ehuh efuko m d'e ru ni e meguu m ya wu mirin-Chuku. 51 Unu ri e ro ni m bia d'e me ihian ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku ke m ri a gwa unu, ele iri-ohu kani nkebe. 52 Gha ogenni jenme, mmadu isen hun ri ezi-le-ulo siko d'e kebe make ufiri m: eto gha a luson ebuo ogun, ebuo hu a luson eto; 53 nedi ihian gha a luson nwa a okennyu, nwa-okennyu hu a luson nedi e; nne gha a luson nwa-a-okpoho, okpoho hu a luson nne e; nne-di siko d'a gha a luson nwunye nwa a, nwunye ihian jenko d'a gha a luson nne-di e.”

Ighota Ihien Ri E Meni
(Mat 16.2-3)

54 Jizosi no sizikwo ndi hu, “Unu hun ke mirin ri e ru azun ndidan enya-anwun, unu si ni mirin jenko d'e zue—o zue. 55 Unu hunzi a ni ufere gha azun ndidan-mirin fehe, unu si ni uwowo jenko d'a ri—o me. 56 Ndi ihunna! Unu ma ke w'e lee ali le igwere enya e ku ke uhuhin jenko d'a ri; ki hain unu gizileni a saaka e ku ihien ihien ri e me ogenni ri a ghosi?”

Iyu Le Onye Ikpe I Donkwō Egwa
(Mat 5.25-26)

⁵⁷ “Kì hàjñ unù gílèni a marìndè ihien rì mma unù jenkò d’e mè? ⁵⁸ Lìlìma nì iyù lè onyè-ikpe i dòn, unù gini d’e ru ògwa, amangbe ò òkpùn ì ye òka-ikpe e we ì ye onyè ẹwuru-ogì—ò tù ì ye imè ọ̀-ngan. ⁵⁹ M rì a gwa ì ezioku, i k’a tọ ebahùn d’e ru nì y’a hanchanrìn ihien ile wè be ì—d’e rudè ìkọ̀bọ̀ ka ntìn.”

Isi Nke Mmètò

Rogharì! I Jù, Y’a La Ntikpọ

¹ Ogen ohu hù kẹ ndì hù imè ndì rì ebèhù gi gwa Jesu oku ndì Galili hù Pailetì gbu ebe wè rì a chuye nì Osolobue ẹjan, gi ẹdeke wè gwọ ẹjan ahùn wè rì a chù. ² Jesu nọ shiari wè, sị, “Unù ro nì ihien mè ndì Galili hù ghọsì nì uwè ka ndì Galili ndì ọ̀zọ ile njo e mè? ³ Mba! M rì a gwa unù nì omèni unù lè enwèn unù erogharìni, unù ile siko d’a lazikwọ ntikpọ kẹ wè. ⁴ Ra unù ro nì mmadu mmesato ahùn ọ̀-nche uku ahùn rì Siluam dangbu ka ndì ọ̀zọ ile bi imè Jerusalem njo e mè? ⁵ Mba! M rì a gwa unù nì omèni unù erogharìni, unù ile jenkò d’a la ntikpọ kẹ wè.”

Ilu Jesu Gi Osisi Figi Mileni Mkpuru Ta

⁶ Ya Jesu nọ ta nì wè iluni: “Okennye ohu kù figi imè alì-vañi a. O hù a chọha mkpuru elu figi hù, o hunnì. ⁷ O nọ sị onyè hùn e lepùn'a alì vañi hù ẹnya, ‘Lee ẹ, kete ahua ẹtọ enwain kẹ m bjàma d'a chọ mkpuru elu figini, ahunnì m. Gbutu ẹ! K’ọ rì e wiwini alì?’ ⁸ Kanì, onyè e lefù ugbo hù ẹnya nọ sị a, ‘Di-òkpa, dodo hapuzì a ahua ohu sọ, nì m hùn ọ̀zọ guhunmè ẹ, buche ẹ ẹjan hùn e mè ihien. ⁹ Omèni o mị mkpuru akan-ile, o hù mma; kanì, owunì o mìnì, n’i siko d’e gbutu ẹ, y’e gbutu ẹ.’”

Jizọsì A Zụọ Okpoho Eje-mmọn Hiemè

¹⁰ Uhuọhìn Izu-ikèn ohu, Jesu rì ọ̀-ufufe ohu, a kuzi. ¹¹ Okpoho ohu eje-mmọn rì imè ẹ rì ebèhù. Eje-mmọn hù hiemè ẹ kete ahua mmesato—nke wù nì a ra saẹka tìnpù. ¹² Ogen Jizọsì gi hùn a, o nọ kpọche n’ẹ, sị, “Okpoho, y’a dìnhinọlẹ emu!” ¹³ Ya Jesu nọ bu ẹka kwasì a, o nọ tìnpù ozigbo; o nọ jama Osolobue mma.

¹⁴ Kanì iwe nọ wè onyè-isi ọ̀-ufufe nì Jizọsì zụọ emu Uhuọhìn Izu-ikèn, o nọ sị ndì rì ebèhù, “Akpu-uhuọhìn isin rì a hùn furu ẹnyi e gi rùn ọ̀rùn—bija nì ogen hù d’a zụọ isi, ẹlẹ Uhuọhìn Izu-ikèn!” O hù e ku ẹ, e kudonzi.

¹⁵ Di-nwọnni-ẹnyi nọ sị a, “Ndì ihunnai! Onyè-onyè imè unù a tọpù oken-efin ẹ mọbù jaki ẹ ọ̀-antù wè limetọ a Uhuọhìn Izu-ikèn, du ẹ e si ebe o jenkò d’a nọ ra mirin; ẹlẹ iya?”

¹⁶ “Lee nì nwan okpohoni: nwa Ebrahim hùn Ekwensu kèn ẹgbùn kete ahua mmesato; o runi hùn w’a tọpù Uhuọhìn Izu-ikèn?” ¹⁷ Ogen o gi ku ihienni, ifenrèn nọ mè ndì inenrèn e. Kanì igunrun ahùn rì ebèhù hù a ghọghọ makè ihien ile a tù ẹnya o rì e mè.

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mọstadi Ta

(Mat 13.31-32; Mak 4.30-32)

¹⁸ Ya Jesu nọ nwan sị, “Kìni kẹ Alì-eze Osolobue yi? Kìni kẹ m’e gi ghọsì k’ọ nọ? ¹⁹ Alì-eze Osolobue nọ kẹ ebe onyè ohu nọ weri mkpuru mọstadi, kùn a ye ugbo-nta a, ihien akunkunnì nì sue, henrin osisi, nnunù nọ bja d’a kù ẹkụ wè ye agalaba a.”

Ilu Jesu Gi Yisti Brèdi Gi A Fù Ta

(Mat 13.33)

²⁰ Jesu nọ sị, “Kìni kẹ m’e gi ghọsì kẹ Alì-eze Osolobue nọ? ²¹ Enina k’ọ nọ: o nọ kẹ ebe okpoho ohu nọ weri ẹkẹrẹ yisti brèdi gi a fù, gwọgbamè ya lè adana ọka ẹtọ wè gwe—d’e ru nì wè ile a fuchanrìn.”

Onumuzọ Hùn Mè Mwara

(Mat 7.13-14, 21-23)

²² Ebe Jesu jenkò Jerusalem, o hù a banyesọnmè obodo ndì hi-ogbe lè ndì mè ẹkẹrẹ-ẹkẹrẹ, a kuzi ndì rì imè wè. ²³ Onyè ohu nọ jù a ajuju, sị, “Di-nwọnni-ẹnyi, ndì buleni ọda sọ jenkò d’e nwè nzụọpùha?” Jesu nọ sị wè, ²⁴ “Gikwọ nì ndun ile unù nwè lìlìma nì unù banye onumuzọ hù mè mwarara! Makèni ndì bu ọda jenkò d’e mè nì wè banye, kanì asakọ wè ẹka.”

²⁵ “Makèni, onyè nwe ọ̀-ufufe ìta nka-ama gunma ọ̀zọ, unù e banye ezi ebahùn duma ẹka onumuzọ, a sị, ‘Di-nwọnni-ẹnyi, dodo gunpùni ẹnyi ọ̀zọ!’ O jenkò d’a za unù, sị, ‘Amarìn m ebe unù gha bja!’ ²⁶ Ogen hù, unù jenkò d’e kume, sị, ‘Elẹ ẹnyi lè iyù wì rì, ra? Y’a nọgwozidè ogbe ẹnyi kuzi!’ ²⁷ Kanì o siko d’a sị, ‘Amarìn m ebe unù gha bja! Gha nì ebe m rì pù, unù ile hùn e mè njo!’ ²⁸ Ikwan-ẹkwa lè ìta nkwenrèn-eze jenkò d’a rì ogen unù jenkò d’e gi hùn Ebrahim lè Aziki lè Jekọpù lèzikwọ ndì-amuma ile imè Alì-eze Osolobue, bu a tù wè unù lè enwèn unù ye ezi!”

²⁹ “Ihian jenkò d’a gha ẹbamìn-ẹnọ ọwa bja d’e ri oriri imè Alì-eze Osolobue—wè k’a ghasọnmè azụpùn ọwụwa-ẹnya-anwùn lè ndìdan ẹnya-anwùn lè azụpùn ugu lè ndìdan-mirin bja.

³⁰ Ezię, o nwọngọ ndi kpa azuun ogę̄ni ję̄nkọ d'a wuru ndi bu uzọ ogę̄n ahun lę̄ ndi bu uzọ kikę̄ni hun k'a wuru ndi kpa azuun."

*Obodo Jerusalem Ri Jizosị Obi
(Mat 23.37-39)*

³¹ Ogen ohu hu, ndi hu ime ndi Itu-Farisi nọ bja d'e kunrun Jizosị, si a, "Ghakwo ebenu pu, makeni Herodu cho n'o gbu i!" ³² Jesu nọ si we, "D'a gwa ni ni m ufu ahun e me ero ni m si, 'Gon ntin, m ri nwan a chupu eje-mmọn, a zuo emu tanni, ekile e mezi m erira, hun me e akpu-uhuohin eto, a runchanrin m orun m.' "

³³ Jesu nọ si, "K'osilerị, m puko apuko—m siko d'a ririri uzọ tanni lę̄ ekile lę̄ nwenę̄-eki—makele Jerusalem suọ kę̄ we nọ e gbu onye-amuma—onwonzini ebe ozo."

³⁴ "Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hun e gbu ndi-amuma, e gi omuma a magbu ndi we zihen'e! Mgbe ole-le-ole kę̄ m chopu ni m kponkikomę̄ ndi ri ime i kę̄ nneku-ohuhu don e kponkikomę̄ umu a e ye nku e, kanj y'a nini m! ³⁵ Lee e, a la we nwan Ulo i ton'! M ri a gwa i ni y'a hunkozi m d'e ru ogę̄n i ję̄nkọ d'a si 'Onye hu gi efan Di-nwonni-ę̄nyi a bja wu onye we gozi agozi.' "

Isi Nke Mmę̄tọ

Jesu A Zuọ Okę̄nnyę̄ Ehu A Fun

¹ Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosị nọ ję̄n d'e ri ihien-oriri iwe onye ohu ime ndi-isi ndi Itu-Farisi; ndi ri e ke Jizosị hu e ke e. ² Ya kę̄ okę̄nnyę̄ ohu ehu a fun nọhu puha ihun Jizosị ebę̄hu. ³ Jesu nọ ju ndi-nkuzi Iwu lę̄ ndi Itu-Farisi, si, "Iwu e kwerigho ni we zuo emu Uhuohin Izu-iken ra o kwerini?"

⁴ Kanj we ile a gba nkintin. Ya Jesu nọ weri okę̄nnyę̄ hu, zuo a, si a lama. ⁵ 'Ya o nọ si we, "Omeni nwa i okę̄nnyę̄ mọbu okę̄n-efin i danban omi Uhuohin Izu-iken, y'e wepuhako a ozigbo?" ⁶ Kanj, asani we eka za ihien owule.

Iwelua-Enwen-Ihian-Ali Le Imę̄ Ni Ndi Igbę̄nnyę̄ Ohunma

⁷ Jesu a hun kę̄ ndi obia ri a horisonme isi-ochę̄, o nọ kuzime we, si, ⁸ "Ogen owule we kpo i oriri-agbamehuhuo, eję̄nkwole d'a nodi ali isi-ochę̄. Ikenkwo o nwon onye ka i mkpa a ri hun we kpozị oriri hu. ⁹ Ogen hu onye hu kpo unu ebuo oriri ję̄nkọ d'a bja d'a si i, 'Owu m, lihi oto ni onyeni nodi ali.' Ogen hu ifenren e megbu i, y'e gi ifenren ję̄nme nwan d'a nodi ali ochę̄ mmaka. ¹⁰ Kama, we kpo i oriri, ję̄n d'a nodi ali ochę̄ mmaka, kę̄ni onye hun kpo i oriri bja, o si i, 'Owu m, bja d'a nodi ali isi-ochę̄.' Ogen ahun ogho e jun i ehu ihun ndi we kpo 'yu lę̄ we oriri ahun."

¹¹ "Makeni onye wesi enwen e enu, e wetu w'e ali; onye welua enwen e ali, e wesi w'e elu."

¹² Ya Jizosị nọ si onye hun kpo a oriri, "I kpo oriri, akpote ndi owu i mọbu umune i mọbu ndi-ıdafin ibe i amangbe w'a kpoğwari i—o wuru ni a kukungo we i ugwo."

¹³ "Kama, i kpo oriri, kpo ndi igbę̄nnyę̄ lę̄ ndi nguro lę̄ ndi uku rileni iken lę̄ ndi enya-ishi."

¹⁴ "I ję̄nkọ d'e nwenę̄n ngozi makeni asa we eka kukin i y'e—Osolobue siko d'a kukin i y'e uhuhin hu ndi ri ochan k'a gha onwun lihi."

*Ilu Jesu Gi Ndi We Kpo Oriri Hi-ogbe Ta
(Mat 22.1-10)*

¹⁵ Ogen onye ohu ime ndi hu bja oriri hu gi nu ihienni, o nọ si, "Ndi hu siko d'e ri oriri hu ime Ali-eze Osolobue e nwę̄kekwo ewere!"

¹⁶ Jizosị nọ si a, "Okę̄nnyę̄ ohu kpo oriri hi-ogbe; o nọ kpo ndi bu oda oriri ahun. ¹⁷ Ogen oriri hu e ru, o nọ zi odibo e d'a gwa ndi o kpo oriri, si we, 'Bja ni ni a kwademę̄guo we ihien ile!' "

¹⁸ "Kanj, we ile nọ kumę̄ ihien ję̄nkọ d'e me we abiale. Onye ibuzo si odibo hu, 'M nonhu ali; m siko d'e ję̄nriri d'e lele e. Dodo, asa m eka bja.' ¹⁹ Onye ozo nọ si, 'M nonhu okę̄n-efin iri we gi a run ugbo, m ję̄nkọ nwan d'e lele we—dodo asa m eka bja.' ²⁰ Onye ozo si, 'M luhu nwunye ma!—Asa m eka bja.' ²¹ 'Ya odibo hu nọ bja d'a gwa nna a k'o ję̄n. Olulu nọ bumę̄ onye hu nwe ulo, o si odibo e, 'Ję̄sonme nwan ogbara-ogbe lę̄ uzọ-upu ozigbo, d'e wehesonme ndi igbę̄nnyę̄ lę̄ ndi-nguro lę̄ ndi enya-mpin lę̄ ndi uku we rileni iken.' ²² Omę̄guu, odibo hu nọ bja d'a si a, 'Di-okpa, e meguo m ihien i zi m, kanj ebę̄hu eke junkwo.' ²³ Ya nna odibo hu nọ si a, 'Shi nwan uwaya lę̄ nwa-ozue: lilima ni me ihian bja—kę̄ni ulo m jun. ²⁴ M ri a gwa unu ni o nwonni akpu onye ohu ime ndi hu we bu uzọ kpo hun ję̄nkọ d'a danmin ihien-oriri m!' "

*Ihien Isọn Jesu Cho
(Mat 10.37-38)*

²⁵ Igunrun ihian s̄onko Jesu, ọ n̄o gbehuto, s̄i w̄e, ²⁶ “Onȳe ọw̄ul̄e h̄un b̄ia d̄e kunrunni m, bu ihien m as̄on̄'a kari ihien n̄edi ẹ l̄e n̄n̄e ẹ l̄e nwunye ẹ l̄e umun̄e ẹ-ikennȳe l̄e umun̄e ẹ-ikpoho—egh̄ee, k̄e nd̄un a d̄e, ọ sako ẹka w̄ur̄u nwa-az̄un̄ m; ²⁷ onȳe ọw̄ul̄e burul̄eni obe ẹ s̄onm̄e m asako ẹka w̄u nwa-az̄un̄ m.”

²⁸ “Onȳe ọw̄ul̄e ime un̄u h̄un ch̄o n̄'ọ t̄un ok̄en-ulo ebuko ọz̄o n̄odi al̄i, ch̄opuhagūu ihien j̄enk̄o d̄'a ban n̄'a—n̄'ọ marin̄ k̄e o nw̄ongh̄o ego j̄enk̄o d̄'e zu ẹ runchanr̄in a? ²⁹ Om̄eni ȳ'e m̄eni ẹr̄ira, i gbeḡūu iyeto a ni ȳ'a sazīni ẹka tunḡu a, onȳe ọw̄ul̄e h̄un ihien m̄eni s̄iko d̄'a mu i ẹmu. ³⁰ W̄e j̄enk̄o d̄'a s̄i, ‘Onȳeni j̄en d̄'a t̄unma ul̄o bu ọ san̄i ẹka tunḡu a!’

³¹ Ra o nw̄ed̄e eze j̄enk̄o d̄'e kunrun eze ọz̄o h̄un lala d̄'a l̄uson ẹ agha, h̄un j̄enk̄oleni d̄'e bu ọz̄o n̄odi al̄i leleḡūu k̄e n̄'ọ sāeka gi mmadu n̄nu is̄en-kwas̄i-ogun̄ o nw̄e l̄uson eze hu gi mmadu n̄nu iri-kwas̄i-ogun̄nā lala d̄'a l̄uson ẹ agha? ³² Om̄eni ọ sako ẹka, o s̄iko d̄'e zi ozi j̄enni eze h̄un-ẹb̄o oḡen o kel̄eni n̄okunm̄e ẹ—k̄eni w̄e ku k̄e w̄'e m̄e d̄on.”

³³ “Er̄ir̄az̄ikwo, o nw̄onni onȳe ọw̄ul̄e ime un̄u h̄un j̄enk̄o d̄'a s̄'eka w̄u nwa-az̄un̄ m mm̄ani ọ lat̄ochanr̄in ihien ile ọ nw̄on!”

Nnu Tuhu Us̄o A

(Mat 5.13; Mak 9.50)

³⁴ “Nnu r̄i mma; kan̄i om̄eni nnu e tuhu us̄o a, nan̄i k̄e w̄e j̄enk̄o d̄'e gi m̄e ẹ n̄'ọ s̄uomazi us̄o a? ³⁵ O nw̄onni erere ọ ban: ọ r̄iko mma al̄i; ọ r̄iko mma ihien w̄e gi e ye ihien-ak̄unkun. W̄'a m̄'a e tuhu. Onȳe h̄un nw̄on nt̄in o gi a n̄u ihien, ȳ'a n̄u.”

Isi Nke Mm̄isen̄

Ilu Jesu Gi At̄unr̄un Tuhuni Ta

(Mat 18.12-14)

¹ Uhuoh̄in ohu, oḡen nd̄i ile h̄un a na uḡwo-isi l̄e nd̄i w̄e gi n̄jo marin̄ gi r̄i a b̄ia d̄'e gon Jizos̄i nt̄in, ² nd̄i Itu-Farisi l̄e nd̄i—nkuzi Iwu n̄o d̄enw̄innw̄inma, a s̄i, “Ok̄ennȳeni a nabanhan nd̄i n̄jo, e s̄on w̄e e ri ihien-oriri.”

³ “Ya Jizos̄i n̄o ta ni w̄e iluni: ⁴ “Om̄eni onȳe ohu ime un̄u nw̄e at̄unr̄un oḡun-is̄en, ni ohu e tuhu ime w̄e, k̄ini k̄'o j̄enk̄o d̄'e m̄e? Ọ hap̄uko ohu-aria-oḡun-is̄en hu ogige eb̄ehu w̄e r̄i a kpa nni d̄'a ch̄o ohu hu tuhuni d̄'e ru mgbe ọ h̄un a? ⁵ Ọ h̄un a, ọ ghogh̄oma—nke w̄u ni o s̄iko d̄'a pa a che uvun, ⁶ bul̄u a ul̄o. O ru ul̄o, ọ kpoḡbama nd̄i ọw̄u a l̄e nd̄i bikunm̄e n̄'e, s̄i w̄e, ‘S̄on ni m ghogh̄o, mak̄eni a h̄ungūo m at̄unr̄un m te tuhuni.’ ⁷ M r̄i a gwa un̄u ni ẹr̄ira k̄e ighogh̄o j̄enk̄o d̄'a r̄i elu-igwee ọda-oda mak̄e ufiri onȳe-n̄jo ohu roghar̄ini kari nd̄i ezi-omum̄e ohu-aria-oḡun-is̄en h̄un o m̄e ni ọ r̄ini mkpa ni w̄e k̄'e roghari.”

Ilu Jesu Gi Egho Tuhuni Ta

⁸ “Ra, om̄eni okpoho d̄onm̄e egho ọrun akpu-uh̄uoh̄in iri, egho ọrun akpu-uh̄uoh̄in e tuhu, k̄'o j̄enk̄o d̄'e m̄e? Ēl̄e o j̄enk̄o d̄'a muye ukpe, zachanr̄in ul̄o a, ch̄o a it̄an, ch̄o a im̄on—d̄'e ru mgbe ọ h̄un a? ⁹ Ọ h̄un a, ọ kpokikom̄e nd̄i ọw̄u a l̄e nd̄i bikunm̄e n̄'e, s̄i w̄e, ‘S̄on ni m ghogh̄o mak̄eni a h̄ungūo m egho m te tuhuni.’” ¹⁰ “M r̄i a gwa un̄u ni ẹr̄ira k̄e ighogh̄o d̄on a r̄i ebe nd̄i mm̄on-oz̄i Osolobue r̄i mak̄e ufiri onȳe-n̄jo ohu roghar̄ini.”

Ilu Jesu Gi Nwa Kpahuni Ta

¹¹ Ya Jizos̄i n̄o s̄izi, “Ok̄ennȳe ohu mu ikennȳe ẹbuo. ¹² H̄un-nta n̄o s̄i n̄edi ẹ, ‘Baba, kebe ihien ile, ȳ'e ye m h̄un k̄'e runi m.’ ‘Ya ọ n̄o kebe ni w̄e ihien ile o nw̄e. ¹³ O ke m̄ehu akpu-uh̄uoh̄in ole, h̄un-nta n̄o kp̄onkw̄e ihien ile w̄e keye ẹ, bu ẹ re, gha ul̄o pu, si al̄i ohu teni, ebah̄un k̄'o n̄o rit̄ita ego ẹ ebe ọ r̄i e bi obibi nw̄onl̄eni isi.

¹⁴ Oḡen o gi riḡūu ihien ile o nw̄on, ok̄en un̄wun̄ n̄o mugbama al̄i hu, elu n̄o fuma a. ¹⁵ ‘Ya ọ n̄o j̄enm̄e d̄'a runma ni onȳe al̄i hu ọrun. Onȳe ah̄un n̄o zi ẹ si ebe ọ n̄o a z̄un ezin d̄'e yeme ezin nd̄i hu ihien-oriri. ¹⁶ O te r̄i a n̄'ọ gi ihien-oriri ezin e gb̄on ẹgun, kal̄e o nw̄onni onȳe ȳ'e ihien ọw̄ul̄e.

¹⁷ Oḡen uche ẹ gi kinhen, ọ n̄o s̄i, ‘K̄e nd̄i ile n̄edi m we ọrun nw̄on h̄un w̄'e ri e rihodu, mm̄e nwen̄ hu ebeni a ka enwen̄ m ẹgun?’ ¹⁸ ‘M j̄enk̄o d̄'e lihi, buru n̄edi m; m j̄enk̄o d̄'a s̄i a, ‘Baba, e mēol̄e m elu-igwee n̄jo, mezik̄wo ‘yu l̄e enwen̄ i n̄jo. ¹⁹ Efuruzini m onȳe w̄e s̄iko d̄'a kp̄o nwa i; weri m k̄e onȳe ohu ime nd̄i h̄un i we ọrun.’”

²⁰ Ya ọ n̄o buli, buru n̄edi ẹ. Kan̄i, ebe ọ r̄i ebe teni, n̄edi ẹ n̄o lechen'ẹ; omik̄en ẹ n̄o m̄e n̄edi ẹ ọda-oda, ‘ya ọ n̄o gbaburu nwa a, dide ẹ, su ẹ ọnu. ²¹ Ya nwa a n̄o s̄i n̄edi ẹ, ‘Baba, e mēol̄e m elu-igwee n̄jo, mezik̄wo ‘yu l̄e enwen̄ i n̄jo, efuruzini m onȳe w̄'a kp̄o nwa i*!’

²² Kan̄i, n̄edi ẹ n̄o kp̄o nd̄i idibo ẹ, s̄i w̄e, ‘Ogbahu-ogbahu! W̄eh̄e ni ẹkwa h̄un kachanr̄in mma yim̄e ẹ! Yim̄e n̄'e ọla mkp̄ins̄in-ẹka! Yim̄en'ẹ akp'uku! ²³ Wep̄uha ni nwa-efin ah̄un kachanr̄in mma ẹnyi z̄unt̄o ni un̄u gbu ẹ! N̄i ẹnyi ri ni oriri, ni ẹnyi ghogh̄o—²⁴ mak̄eni nwa m

* **Isi Nke Mm̄isen̄:**21 ...weri m n̄ok̄e onȳe ohu ime nd̄i i we ọrun.

nị te nwunhụn anwunhụn, kanị ọ rị nwan ndun; o te tuhu etuhu, kanị a hụnguo m'a nwan.' We nọ rime oriri, ghoghoma."

²⁵ "Ogen hụ, nwa a hụn kanị rị ugbo. Ogen o gi lala, o rume ehu ulo, ọ nọ nụ ukwere egu we rị a kpọ, e ten. ²⁶ 'Ya ọ nọ kpọ odibo ohu, ju a, si, 'Kini rị e me?' ²⁷ Odibo hụ nọ si a, 'Nwenę i bja abia; nedi i e gbugo nwa-efin ahun kachanrin mma we zuntọ, makeni o nwęhenzi nwa a ebe ọ rị ndun, o nwonn ihien men'e.' ²⁸ Iwe nọ weme nwenę e hun kanị, nke wu nị o kwerin banye ime ulo; 'ya nedi e nọ pua, rioma a. ²⁹ Kanị, ọ si nedi e, 'Lee e, kete ahua ole-le-ole m rị a run n'i ke igbon, enuputuni ni m'i isi. Kanị, y'e yetudenị m ke nwa-ewu mmaka nị mmę le ndi owu m gi ri oriri! ³⁰ Kanị, nwa i nị gigu ihien i ile bupu igbaraja a lya nwan, y'e gbu n'e nwa-efin hụ kachanrin mma ęnyi zuntọ!' ³¹ Ya Nedi e nọ si a, 'Nwa m, mmę le yu rchanrin ebeni, ihien ile m nwon wu nke i. ³² Kanị, o furu nị ęnyi ri oriri, ghoghọ, makele nwenę i ni te nwunhụn anwunhụn, kale ọ rị nwan ndun; o te tuhu etuhu, kanị, a hunguo w'a nwan.' "

Isi Nke Mmisin

Ilu Jesu Gi Onye-nlepu-ęnya Nwe Ako Ta

¹ Jizosi nozi si umu-azun a, "O nwon odafin ohu, hun nwon onye e lepun'a ihien e ęnya. Odafin hụ nọ numa nị onye hụ rị e lefun'a ihien ęnya rị e ritita ihien e. ² Ya ọ nọ kpọ a, si a, 'Kị wu ihieni m rị a nū nị 'ya ke i rị e me? Kowachanrin nị m k'i don run—makeni y'e lepukozị ihien m ęnya.' ³ Onye nlepu ęnya hụ nọ si enwen e, 'Hunnị nna m jenko d'a chụ m nwan orun, kinị ke m jenko d'e me? Enwe m ndun m'e gi run orun-ugbo, bu ifenren aniko m rịo urio. ⁴ A maringuo m nwan ihien m jenko d'e me, omeni a chụ we m orun, keni m hun ndi jenko d'a nabanhan m iwe we.'

⁵ 'Ya ọ nọ kpọ ndi gi nna a ugwo ohu-ohu. O nọ ju onye ibuzo, si, 'Ole k'i gi nna m?' ⁶ O nọ za, si, 'Galonu uden-olivu ogun-isen.' Onye-nlepu-ęnya hụ nọ si a, 'Lee ehuhuo we gi de e ebeni. Nodi alị, ejije-ejije, n'i dehu to a si galonu iri-kwasị-ogunna.' ⁷ Ya ọ nọ juzi hun me e ebuo, 'Ole ke 'yu nwen gi?' O nọ si a, 'Ekpa aka-witi ogun-isen.' Onye-nlepu-ęnya hụ nọ si a, 'Lee ehuhuo we gi de e ebeni, dehu to a si ogun-ęno.' ⁸ Ufiri ihieni o me, odafin hụ nọ ja onye-nlepu-ęnya hụ hun furuleni we gi e don ęnya mma—make akonị o nwon. Eghęę, makeni ndi uwanị ka umu ukpe ako e nwon ebe we n'e son ibe we."

⁹ Jizosi nọ si, "M rị a gwa i: gi aku-le-uba uwanị han owu, omeni ọ guu keni i hun onye jenko d'a nabanhan i iwe e biri jenin ejen."

¹⁰ "Onye owule hun furu we gi e don ęnya ebe ihien me ekerę rị furuzikwo we e gi don ęnya ebe ihien hi-ogbe rị; onye owule hun furuleni ni we gi e don ęnya ebe ihien me ekerę rị efuruko we e gi don ęnya ebe ihien hi-ogbe rị."

¹¹ "O me nwan nị y'a ghosiole nị y'e furuni we gi e don ęnya ebe aku-le-uba uwanị rị, onye jenko d'e ye i ezigbo aku-le-uba lepu ęnya?" ¹² "Omeni y'e donmeni ihien onye ozo ohunna, onye jenko d'e ye i nke i?"

¹³ "O nwonn odibo jenko d'e ri-eka fe nna ebuo; o jenko d'e ze ize ohu, nwe ihien-osusuo hun-ebọ mọbu o wechanrin enwen e ye ohu, lelija hun-ebọ. Y'a sakọ aka fe Osolobue le egbo."

Jesu E Ku Banyeni Nkpechan Le Ihien Ndi Ozọ

(Mat 11.12-13; 5.31-32; Mak 10.11-12)

¹⁴ Ogen ndi Itu-Farisi gi nugu ihieni ile, we nọ ru Jesu imi, makeni egbo a sukọ we.

¹⁵ Kanị Jizosi nọ si we, "Unu wu ndi hun e me ke si unu a rika mma id'ęnya ndi ozo, kanị, Osolobue a maringuo obi unu. Makeni, ihien hun ihian weri n'ọ rika mkpa wu aru ęnya Osolobue."

¹⁶ "Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de ke we gi run orun d'e ru ogen Jonu hun e me mirin-Chuku gi bidon orun a. Kete mgbe hụ, we hụ e zi ozioma Ali-eze Osolobue, ihian ile hụ e gi iken a zuo nị we banye e."

¹⁷ "O ka nfe nị elu-igwee le uwa ghafe karị nị akpu ihien ohu rị ime Iwu a danpu, ọ suo n'a ihien kachanrin ntin we kaye mkpuru-ekukwo rị ime Iwu."

¹⁸ "Okennyę owule hun kpechan nwunye e luma okpoho ozo gherę aghere; okennyę hun luma okpoho we kpechan gherę aghere."

Odafin Hụ Le Lazarosi

¹⁹ "O nwon odafin ohu, hun e kon ekiken odafin, e ri ke eze uhuhin ile."

²⁰ "O nwonzikwo okennyę ohu w'a kpọ Lazarosi, ogbenye ro, ete jun e ehu a ile. W'e bu Lazarosi a to onu-mgbon odafin hu ogen ile. ²¹ Lazaros' a chode n'ọ gi ifunfun ihien-oriri hun a dannahin odafin hụ ọ gha e ri ihien-oriri gbon ęgun. O ru, nkite a biade d'a rahan ete ndi hụ rị a ehu."

²² "Omęguu, ogbenye hụ nọ nwunhụn, ndi mmon-ozị nọ bu e si ebe Ebrahim rị. Odafin hụ a nwunhünzikwo, we nọ li e. ²³ Imę alị-mmön, ebe odafin hụ rị a ta afunfun, o wesi ęnya elu,

o nọ gha ebe teni lecheni Ebrahim, hụnzị Lazarosị k'ọ nọdiyen'ẹ. ²⁴ 'Ya o nọ kpọchen'ẹ, sị, 'Nędi ęnyi Ebrahim! Mę omikęn m zi Lazarosị n'ọ gi onụwu mkpịnsin-ęka a deri mirin tanye m ire kęni ire hụn ụzọ juu m oyi, makele m rị a ta okęn afunfun ime okunni!' "

²⁵ "Ebrahim nọ sị a, 'Nwa m, nyanhan n'i nwehęchanrịn ihien ile rị mma oęn i gi rị ndun, bu Lazarosị nwehęn ihien ile jọ njo. Kanị, ęhu fu ę nwan ebeni, bu yu nwen rị nwan a ta afunfun. ²⁶ Węzukade ihien ndin ile, o nwonzikwo oge shiagbu enwen ę we donne ęgbata ęnyi le unu, nke wu ni onye owule cho n'ọ fetu shi ebe unu rị asako ęka, bu o nwonnị onye owule rị ebahun jenkọ d'a saeka fetu bja ebe ęnyi rị.' ²⁷ 'Ya odafin hu nọ sị a, 'Baba dodo nwan, zi Lazarosị jęn iwe nędi m—²⁸ ni m nwon umunę ikennyę isen. Y'a jęn d'a dọ we ęka-ntin make we gha a bja ebeni afunfun rị.' "

²⁹ "Kanị, Ebrahim nọ sị a, 'E nwegho we Iwu Mozizi le Ihien ndi-amuma de; umunę i we gon we ntin.' ³⁰ Odafin hu nọ sị a, 'Mbakwo nędi ęnyi Ebrahim, ohun ezuni! Kanị, omeni onye gha onwun lihi jęn d'e kunrun we, we jenkọ d'e roghari.' ³¹ Kanị, Ebrahim nọ sị a, 'Omeni egonni we Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de ntin, ekweriko we—osuwkwon'a ni ihian gha onwun lihi d'a gwa we.' "

Isi Nke Mmęsa

Njọ Le Igbagharị-njọ

(Mat 18.6-9, 21-22; Mak 9.42)

¹ Jizosị nọ sị umu-azun a, "Ihien ndi hun a han ihian e me njọ jenkọ d'a biariri; kanị, nsongbu rị ni onye hun we k'a gha ęka a bja! ² O ka onye hu mma ni we kęmmę olo y'e olu, tu a ye ime ohimin kari n'ọ han onye ohu ime ndi-ntani me njọ."

³ "Ya wu, kpachanpu ni ęnya! Nwene i me njọ, jugbo a; o gbewuto obi, y'a gbagharị a. ⁴ Osuwon'a n'ọ me i njọ mgbe ęsa ime uhuhin, bu o biachanrịn mgbe ęsa hu d'a sị i, 'E gbewotoguo m obi; dodo.', i siko d'a gbaghariri a."

Okukwe

⁵ Ndi-ozu hu pu-ichen nọ sị Di-nwonnị-ęnyi, "Me okukwe ęnyi waye." ⁶ Di-nwonnị-ęnyi nọ sị we, "Omeni i nwon okukwe hun hande ke mkpuru mostadi megbu enwen ę ntin, i jenkọ d'a sa ęka sị osisi Muberi-ni higu enwen ę ogbe rị ebeni, 'Hueri, y'e jęn d'a gbori ime ohimin!' O jenkọ d'a gbaye i."

K'ọ Furu Ni Odibo E Me

⁷ "Onye ime unu k'ọ me ni odibo ę hun gha ebe o jęn d'a run ọrun ime ugbo mọbu ebe o jęn d'e lepu atunrun ęnya luaha, y'a sị a 'Bia ozigbo d'a nọdi ali n'i ri ihien-oriri?' ⁸ Mba nu! I jenkọ d'a sị a, 'Meme ni m ihien-oriri ęnyasi, y'a kwademe n'i buye m 'ya wu ihien-oriri; y'e cheri m ni m riguu, ra, n'i kipu ihien; i kebe ri, ra.' ⁹ Egheę, y'e keleko odibo hu kaka ebe o nọhu me ihien i sị a me. N'i kele ę?"

¹⁰ "Erira k'ọ rizikwo ni unu: unu mechanningu ihien ile we sị unu me, sị ni, 'Idibo mmaka furuleni w'e kele ke ęnyi wuhu, makeni ihien furu ni ęnyi me suọ ke ęnyi mehu.' "

Onye Bia D'a Kpanmin Jizosị

¹¹ Ogen Jizosị gi jenkọ Jerusalem, o nọ ghasi ęgbata Sameria le Galili. ¹² Ogen o gi banyeko ime obodo ohu me ękere, ndi oti iri nọ kunrun ę. Anokunmęchanrini w'a; ¹³ we nọ hijenn'e, sị, "Jizosị! Di-nwonnị-ęnyi! Mę omikęn ęnyi!" ¹⁴ Jizosị a hun we, o nọ sị we, "We ni enwen unu d'a ghosi ndi nchu-ęjan ni we ghosi we ni unu a dihingwo." E ru we ụzọ, 'ya we nọ rị mma. ¹⁵ Ogen onye ohu ime we gi hun a n'ọ riguo mma, o nọ kin-azun, yiko, jakọ Osolobue mma. ¹⁶ O nọ dan ni Jizosị ali, kpanmin a. Okennyę hu wu onye Sameria. ¹⁷ Jizosị nọ sị, 'Ele mmadu iri ke we zuo, me we rị ụchan? Elebe ke mmadu itenei hoduni rị? ¹⁸ Ya wu, o nwonnị onye hun kin-azun d'a ja Osolobue mma wezuka onye ali-ozoni?"

¹⁹ Ya Jizosị nọ sị okennyę hu, "Lihi oto n'i lama, okukwe i e meguo i dindhin."

Kę Ali-eze Dọn A Bia

(Mat 24.23-28, 37-41)

²⁰ O nwon ndi Itu-Farisi ju Jesu ogen Ali-eze Osolobue jenkọ d'e gi bja. O nọ shari we, sị, "Ele ęnya ke we gi a marin ni Ali-eze Osolobue a biale d'a kima. ²¹ O nwonnị onye jenkọ d'a sị, 'Lee ę, ebeni k'ọ rị!' mọbu 'Ebeni k'ọ rị', makeni, ezie, Ali-eze Osolobue a rigwole ime igunrun unu."

²² Ya o nọ sị umu-azun a, "Ogen lala hun o gi rị unu ni unu hundę osuwon'a akpu-uhuhin ohu hun rị ime ogen Nwa nke Ihian, kanị unu ahunko a. ²³ We k'a sị unu, 'Lee ę ebeni!' mọbu 'Lee ę ebeni!' Kanị, ekwerikwole ni; esonkwole ni we d'a choma. ²⁴ Makeni, ke amuma don e be elu-igwere, a gha we azun ile hun a, erira ke Nwa nke Ihian jenkọ d'a rị uhuhin o jenkọ d'a bja. ²⁵ Kanị, o jenkọ d'e bu ụzọ taguu afunfun bu oda, ndi agboni a juguu a.

²⁶ K'ọ dọr rị oge nke Nua k'o jęnkọ d'a rızıkwọ oge nke Nwa nke Ihijan. ²⁷ Wę hụ e ri, a ra; wę hụ a lụ di lę nwunye, e we wę e ye wę a luru—d'e ru uhuoñin hụ Nua banye ime ugbọ hụ pu-ichęn, okęn-mirin hụ nọ bja d'e gbupuchanrın wę ile.

²⁸ O jęnkọ d'a rızıkwọ ke oge Lotu. Ihijan ile hụ e ri, a ra; e ñon, e re; a kun, a tun. ²⁹ Kani, uhuoñin hụ Lotu gha Sodom pu, okun lę nsin-ęnya-anwun nọ gha elu-igwee zuetu ke mirin, gbu wę ile. ³⁰ Erija k'o jęnkọ d'a rị uhuoñin hụ Nwa nke Ihijan jęnkọ d'e kinhe.

³¹ Uhuoñin hụ, onye rị elu ulọ a, hun ihien e rị mm'ulo, y'e hidangukwọle banyemezi ime ulọ n'o jęnkọ d'e weri ihien owule. Eriřazıkwọ, onye owule rị ime ugbọ y'a lashikwọle ulọ n'o jęnkọ d'e weri ihien. ³² Nyanhankwọ ni ihien me nwunye Lotu! ³³ Onye owule cho n'o ghe isi e, isi e a to a; onye owule tuhu ndun a k'a zuopuha a. ³⁴ M rị a gwa unu ni uhinhin hụ, mmadu ebuo jęnkọ d'e dinę elu-ukpo ohu, e weri wę onye ohu, na hun-ębo to. ³⁵ Ikpoho ebuo jęnkọ d'a gha a kwọ ihien, e weri wę onye ohu, a la wę hun-ębo to. [³⁶ Ikęnye ebuo jęnkọ d'a rị ime ugbọ a run orun, e weri wę onye ohu, a la wę onye ohu to.]

³⁷ Umụ-azuun a nọ ju a, si, "Di-nwonn-ęnyi, elebe ke ihieni jęnkọ d'a nọ me?" Jizosị nọ si wę, "Ebe owule ozun rị ke udele a gbakikome!"

Isi Nke Mmęsa

Imę Ekpere Oge Ile

¹ 'Ya Jizosị nọ lu ni umụ-azuun iluni, gi e ghoši wę mkpa o rị ni wę e me ekpere oge ile bu aniko wę ndun guu wę. ² O si, "O nwę okęnye ohu a han enęn hun rị ime obodo ohu. Okęnyeni ara tu egun Osolobue, ara gbaye ihijan. ³ O nwonzikwọ okpoho di e nwun, hun rị ime obodo hụ, hun a bjasonme d'a si a, 'D'a hagbuni m onye rị e megbuni m enęn!' ⁴ O bja be, okęnye hụ a ju n'o leko a ęnya ihun. Kani, o nobe, okęnye ahun nọ si enwęn e, 'Osun'a ni m'a ra tu egun Osolobue mobu gbaye ihijan, ⁵ m siko d'a hun a ni wę ye okpohoni di e nwun ihien run'e, make nsongbuni o rị e ye m, make eñi gha a ghanahin m make oñbiani o rị a bja oge ile! "

⁶ Di-nwonn-ęnyi nọ si, "Unu a nughọ ihien eje okęnye ahun a han enęn ku. ⁷ Osolobue ahunko a ni wę ye ndi nke e hun a kwanghoši a efinnai lę uhinhin ihien runi wę? N'o bieke d'e yeni wę eka?"

⁸ "M rị a gwa unu n'o jęnkọ d'e me ezioku puha ifon, mede e ngwa, e nwehęn wę ihien furu ni wę. Kani, ni Nwa nke Ihijan hun ndi nwę okukwe ime uwa oge n' gi bja?"

Ilu Jesu Ta Ni Ndi Hun Ro Ni A Rika Wę Mma

⁹ Jizosị nọ tanı ndi ahun ro ni a rika wę mma, e lenja ndi ozọ ile iluni: ¹⁰ O si, "Ikęnye ebuo jęn ulo-nsọ d'e me ekpere: ohu wu onye Itu-Farisi, hun-ębo wu onye a na ugwo-isi wę gi njo marin. ¹¹ Onye Itu-Farisi nọ wuzo n'o me ekpere: o nọ kume banyeni enwęn e ęni: 'Osolobue, a kpanmın m'i ni anoni m ke ndi ozọ: ele m onye a tunarin ihijan ihien mobu onyentu mobu onye-ugherę. A kpanmın m'i ni anodeni m ke onye ugwo-isi hụ rị ebehu. ¹² M'e bu onu mgbe ebuo ime izu-uka, m'e ye i uzo-ohu-ime-uzo-iri ihien owule m nwę.' "

¹³ "Kani, onye ugwo-isi nọ wuzo ebe teni; o sadeni eka bu ihun zinme elu-igwee, kama, o hụ a fiän eka obi, a si, 'Osolobue, dodo me omiken m, onye njo ke m wu!' " ¹⁴ Jesu nọ si, "M rị a gwa unu ni onye ugwo-isi hụ ke Osolobue kuni ohunma n'o d'a lama iwe e, ele onye Itu-Farisi hụ. Make ni, onye busi enwęn e elu, e wetu w'e ali; onye welu enwęn e ali, e busi wę e enu."

Jizosị A Gozi Umęka

(Mat 19.13-15; Mak 10.10-16)

¹⁵ O nwę ndi rị e wehede umęka wę pa eka keni Jesu metu wę eka, gozi wę. Kani, oge umu-azuun a gi hun ihieni, 'ya wę nọ jugboma wę. ¹⁶ Kani, Jizosị nọ si wę wehę umęka hụ, o nọ si, "Ni ni umu-ndu bja d'e kunrun m; akusile ni wę—make ni Ali-eze Osolobue wu nke ndi nọ ęni. ¹⁷ M rị a gwa unu ezioku, onye owule hun nabanhanlęni Ali-eze Osolobue rike nwata abanyeko a."

Onye-ndu Ahun Wu Odafin

(Mat 19.16-30; Mak 10.17-31)

¹⁸ Onye-ndu ohu ju Jizosị ajuju, si a, "Onye-nkuzi oma, kini ke m jęnkọ d'e me ni m nwehęn ndun itebite?"

¹⁹ Jizosị nọ si a, "K'i rị a kponi m onye-oma? O nwonn onye rị mma wezuka Chuku suo. ²⁰ 'Ya maringho Iwu ndini wę: 'Agherele; egbule ochu; ezunle ohin; ebuokinle ihijan onu; gbaye nedi i lę nne i.' "

²¹ Okęnye hụ nọ si a, "M hụ e dọnmę iwu ndini ile kete m'a marinle ihien." ²² Oge Jizosị gi ni ihieni, o nọ si a, "O nwę ihien ohu i kelęni me: repu ihien ile i nwon, y'e we egho e ye

ndi igb̄ennȳe, gi ẹ wuru onȳe nw̄on akụ-le-uba ime elu-igwee; y'a b̄ia d'e s̄onm̄e m." 23 Kan̄i, oge ok̄ennȳe hu gi n̄i ih̄ienni, ẹf̄o a s̄oz̄in'a us̄o kaka—mak̄eni o hike ọd̄af̄in.

24 Oge Jiz̄os̄i gi hun̄ n̄i ẹf̄o as̄oz̄i n'a us̄o, ọ n̄o s̄i, "Nibe ọ f̄uka ọr̄un ebe ndi ọd̄af̄in a n̄o banye Al̄i-eze Osolobue! 25 Ezioku-ezioku, ọ ka nfe n̄i anȳin̄yan-mkpukpuke wu kam̄el̄u gha ẹnya oloden kar̄i n̄i ọd̄af̄in banye Al̄i-eze Osolobue." 26 Ndi hun̄ n̄i ih̄ienni n̄o s̄i, "Onȳe k'a s̄azi nwan ẹka nw̄e nz̄up̄uha?"

27 Jesu n̄o s̄i w̄e, "Ih̄ien ih̄ian ghal̄eni a sa ẹka e m̄e, Osolobue k'a sa ẹka m̄e ẹ."

28 Ya Pita n̄o s̄i, "Lee ẹ, ẹnyi a laḡokw̄o ih̄ien ile ẹnyi nw̄on t̄o s̄onm̄e il!"

29 Jiz̄os̄i n̄o s̄i w̄e, "M r̄i a gwa un̄u ezioku, o nw̄onni onȳe ọw̄ul̄e hun̄ o m̄e ni ọ nat̄oḡuo ul̄o m̄ob̄u nwun̄ȳe m̄ob̄u umun̄e m̄ob̄u n̄edi l̄e n̄n̄e m̄ob̄u um̄u—mak̄e uf̄iri Al̄i-eze Osolobue, 30 hun̄ j̄enk̄oleni d'e nw̄eh̄en w̄e mmagi-mmagi oḡenni, nw̄eh̄en ndun̄ it̄ebit̄e oge hun̄ lalan̄i."

Hun̄ M̄e E Mgbe Et̄o Jesu Ku E N'o J̄enk̄o D'a Nw̄un, Lihizi

(Mat 20.17-19; Mak 10.30-34)

31 Jiz̄os̄i n̄o w̄eri mmad̄u mm̄eb̄u ọ si us̄o, s̄i w̄e, "Ḡon ni nt̄in! Ẽnyi j̄enk̄o nwan Jerusalēm; ih̄ien ile ndi-am̄uma de banyeni mm̄e wu Nwa nke Ih̄ian j̄enk̄o d'e m̄ezuchan̄r̄in." 32 "W̄e sik̄o d'e w̄e ẹ che ẹka ndi al̄i ndi ọz̄o w̄ulen̄i ndi Ju; w̄e j̄enk̄o d'a kpa a ye ẹm̄u, kp̄ari ẹ, ju a ẹson."

33 "W̄e sik̄o d'a f̄ian a mkp̄ins̄in ọda-ọda; w̄e k'e gbu ẹ; kan̄i, hun̄ m̄e ẹ akp̄u-uh̄uh̄in et̄o, o j̄enk̄o d'e lihi."

34 Kan̄i, o nw̄onni ih̄ien mmad̄u mm̄eb̄u hu gh̄ota ime ih̄ienni ile o ku; oku ndi hu wu ih̄ien zuerini ebe w̄e r̄i; agh̄otan̄i w̄e ih̄ien Jiz̄os̄i r̄i e ku.

Jesu A z̄uo Onȳe Ẽnya-ishi

(Mat 20.29-34; Mak 10.46-52)

35 Oge Jiz̄os̄i gi n̄okunm̄em̄e Jeriko, ok̄ennȳe ẹnya-mp̄in ohu n̄odi al̄i mkp̄en̄en uz̄o hu, a r̄io ur̄io.

36 Oge onȳe ẹnya-mp̄in hu gi n̄u uz̄un̄ igunrun ghafek̄oni, ọ n̄o ju w̄e k̄i r̄i e m̄e?

37 Ya w̄e n̄o s̄i a, "Jesu onȳe Nazaret̄i ghafek̄o."

38 Ya ọ n̄o yi oro, s̄i, "Jiz̄os̄i, Nwa Defidi, m̄e omik̄en m!"

39 Ndi r̄i ihun̄ igunrun hu n̄o j̄uḡb̄o a, s̄i a kp̄um̄e ọnu. Kan̄i, ọ n̄o yik̄enm̄ede, s̄i, "Nwa Defidi, m̄e omik̄en m!"

40 Ya Jesu n̄o wuzo, s̄i w̄e w̄eh̄e ok̄ennȳe hu. Oge o gi noz̄unhan, Jesu n̄o ju a, s̄i, 41 "K̄i cho ni m̄ m̄e n̄i?" Ọ n̄o s̄i, "Di-nw̄onni-ẹnyi, m̄ cho ni m̄ leghama uz̄o."

42 Jiz̄os̄i n̄o s̄i a, "Leghama uz̄o! Okukwe i a z̄oḡuo i."

43 Ozigbo, ọ n̄o leghama uz̄o; ọ n̄o s̄onm̄e Jiz̄os̄i, a ja Osolobue mma. Ih̄ian ile hun̄ n'a nozik̄w̄o ja Osolobue mma.

Isi nke Mmiten̄e

Jiz̄os̄i L̄e Zak̄ios̄i

1 Ya Jiz̄os̄i n̄o banye obodo Jeriko. Oge Jiz̄os̄i gi ghafek̄o ime ẹ, 2 ok̄ennȳe ohu w'a kp̄o Zak̄ios̄i r̄i eb̄eh̄u. Zak̄ios̄in̄i wu onȳe ohu ime ndi-isi ndi a na uḡw̄o-isi; ọd̄af̄in r̄o. 3 Ọ hu a cho n'o legha Jesu, kan̄i o m̄e mkp̄uru, ọ san̄i ẹka legha Jesu mak̄e igunrun hu.

4 Ya ọ n̄o gbaghafe igunrun hu, si ihun̄ d'e nyinrin elu osisi w'a kp̄o Sikamo, k̄eni ọ hun̄ Jesu, mak̄eni uz̄o ahun̄ k̄e Jesu j̄enk̄o d'a gha. 5 Oge Jesu gi j̄enru ebahun̄, o lee ẹnya elu, ọ n̄o s̄i a, "Zak̄ios̄i, m̄engwa hidan, mak̄el̄e m̄ j̄enk̄o d'a n̄od̄ir̄ir̄i iwe i tann̄i."

6 Zak̄ios̄i n̄o hidan ozigbo-ozigbo, gi igh̄ogh̄o nabanhan a. 7 Ih̄ian ile hun̄n'a n̄o den̄n̄n̄w̄inma, a s̄i, "Ok̄ennȳeni e j̄em̄eḡuo iwe onȳe-njo!"

8 Zak̄ios̄i ọ wuzo uz̄o ohu, s̄i, "Di-nw̄onni-ẹnyi, lee ẹ, m̄ r̄i nwan e kebe ih̄ien ile m̄ nw̄e uz̄o ẹbuo; m̄ j̄enk̄o d'e w̄e az̄un̄ ohu ye ndi igb̄ennȳe. Om̄eni o nw̄on onȳe m̄ m̄egbu, m̄ j̄enk̄o d'a k̄ukin ẹ 'ya uz̄o ẹno."

9 Ya Jiz̄os̄i n̄o s̄i a, "Nz̄up̄uha a b̄iaol̄e ezi-le-ul̄on̄i tann̄i, mak̄eni ok̄ennȳeni wuzik̄w̄o nwa Ebrahim. 10 Mm̄e wu Nwa nke Ih̄ian b̄ia d'a cho ndi tuhuni ni m̄ z̄up̄uha w̄e."

Ilu Jesu Gi Ndi W̄e Ye Egho Gi Z̄u Af̄ia Ta

(Mat 25.14-30)

11 K̄e w̄e don̄ r̄i e ḡon nt̄in ih̄ien ndini ọ r̄i e ku, Jiz̄os̄i n̄o ta ni w̄e ilu. Mak̄eni o rum̄eḡuo ẹhu Jerusalēm, w̄e r̄i e ro ni Al̄i-eze Osolobue d'a b̄iahu d'a k̄ima k̄iken̄i-k̄iken̄i. 12 'Ya ọ n̄o s̄i, "O nw̄e ok̄ennȳe ohu; ok̄ennȳeni wu nwa-eze; o j̄enk̄o al̄i ohu teni n̄i w̄e d'e kin ẹ eze. Uche ẹ wu ni w̄e kinḡuo a eze, ọ luahazi. 13 N'o d'e j̄em̄e, ọ n̄o kp̄ok̄ikom̄e ndi idibo ẹ iri, w̄e egho ọr̄un uh̄uh̄in oḡun-is̄en oḡun-is̄en uz̄o iri ye w̄e, s̄i w̄e, 'Gi ni eghoni z̄u af̄ia d'e ru ni a lua m.' 14 Kan̄i, ize ok̄ennȳe ahun̄ r̄i e ze ndi al̄i a. W̄e n̄o zi ndi-oz̄i s̄onm̄e ẹ, d'a s̄i, 'Ẽnyi achon̄i ni ok̄ennȳeni k̄i ẹnyi.' "

¹⁵ “Kani, e kinkwo w'a eze nwen.

O no lua; ozigbo, o no kpọ ndi idibo e ndi hu o ye ego, keni o marin erere we nwehen.

¹⁶ Nke ibuzo a puha, si, ‘Nna-enyi, e gigu m egho i ye m nwehen uzọ iri elu e.’ ¹⁷ O no si a, ‘Odibo oma! Y'e meke. Ebe o me ni y'a ghosiguo n'i furu onye we gi e don enya ime ihien me ekerę, weri obodo iri kima.’ ¹⁸ Hun me e ebuo no puha, si, ‘Nna-enyi, e gigu m egho i ye m nwehen uzọ isen chen'e.’ ¹⁹ O no si a, ‘Yu nwen, weri obodo isen kima.’ ²⁰ Odibo ozọ no puha, si, ‘Nna-enyi, lee egho i; m gi ekwa kenme e, bu e to ohunma. ²¹ Egun i ri a tu m, make ni y'e zeke; y'e weri ihien i donmeleni, a ghorị ihien i kunleni.’ ²² Eze no si a, ‘Eje-odibo! M jenko d'e gi oku onu i kin i ikpe. ‘Y'a maringho ni e zeke m, ni m'e weri ihien m donmeleni, a ghorị ihien m kunleni. Eje iya? ²³ O hugho nwan mma. Ki hain nwan i gileni bu egho m che ni m ime ulo-egho*, keni, m bja, e weri m 'ya le omuninwa rin'a?’ ”

²⁴ “Ya eze hu no si ndi turu ebegu, ‘Napuha n'a ego hu, we e ye odibo ahun nwe uzọ iri.’

²⁵ Kani we no si a, ‘Nna-enyi, o nweguo uzọ iri nu!’ ²⁶ Eze no si we, ‘M ri a gwa unu, ndi ile nwe ihien we gi ihien we ye we runpuha ke we jenko d'e yecheni. Kani, ndi nweheleni ihien we gi nke we runpuha, we jenko d'a napude we hun we nwon. ²⁷ O me nke ndi inenhen m ahun choleni ni m wuru eze we, weheni we d'e gbu id'enya m ebeni.’ ”

Onye Mmeri A Banhan Jerusalem

(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Jon 12.12-19)

²⁸ Ogen Jesu gi kugu ihieni, o no jenne Jerusalem o jenko. O hu ihun; ndi 'ya le we wi hu e son e. ²⁹ O rume Befei le Betani, hun ri ugu w'a kpọ Ugu Olivu, o no zi umu-azuun ebuo ozi, ³⁰ si we, “Banye ni obodo ahun me ekerę ri ihun; unu banye, unu siko d'a hun nwa-jaki we limeto ebegu, hun we nyintuleni kaka; topu n'a, unu e wehe e ebeni. ³¹ Onye si unu, ‘Ki unu ri a topun'a? Si n'a hu, ‘Nna cho a.’ ”

³² Ya ndi o zi ozi no jenne, a hunchanrin we ihien ile ke Jesu don gwa we. ³³ Ebe we ri a topu nwa-jaki hu, ndi nwon'e no si we, “Ki unu ri a topu ni nwa Jaki hu?”

³⁴ We no si, “Nna cho a.” ³⁵ Ya we no weri nwa-jaki hu jenni Jesu. We no gbama ewuru we yiyesonme elu e ye elu anu hu; ya we no yeni Jesu eka nyinrin enu e. ³⁶ Ogen o gi nyinko, igunrun ahun hu e gi ewuru we yiyesonme elu e a gbama uzọ.

³⁷ Ogen o gi ru ehụ Jerusalem, uzọ ahun we gha a kpọtu Ugu Olivu, igunrun umu-azuun a no ghoghoma, wesi olu elu a ja Osolobue mma make ihien a tu enya ndi we hun, a si,

³⁸ “Eze ahun gi efan Di-nwonni-enyi bja

wu onye Chuku gozi agozil!

Udon 'ya ri elu-igwee,

oghọ 'ya ri ni Osolobue

ebe hu kachanrin elu ejen.”

³⁹ Kani ndi hu ime ndi Itu-Farisi ri ime igunrun hu no si Jesu, “Onye-nkuzi, jubgo umu-azuun i!”

⁴⁰ Jizosi no si we, “M ri a gwa unu, ndini gba nkintin, omuma ndini ri ebeni jenko d'e yime oro hu.”

Jizosi A Kwan Ni Jerusalem Ekwan

⁴¹ Ogen Jesu gi ru ehụ ya wu obodo wu Jerusalem, hun a, o no kwanma n'a ekwan, ⁴² si, “Eghee, iyu, iyude! Omeni i te marin tanni ihien nke e ye i udon! Kani, e zueme guo ni we i 'ya! ⁴³ Ogen lala, hun ndi inenren i jenko d'e gi gi ihien mgbondon tunhunmehchanrin i, gha azuun ile zunbanhan ime i. ⁴⁴ We jenko d'e tikpochanrin i—'yu le ndi ri ime i—o nwonni ogbe-omuma ohu we gi tun i hun we jenko d'a lato elu ibe e, make ni y'a marinni ogen Osolobue gi bja d'e meni i ohunma.”

Jizosi A Chupu Ndi Ri Ulo-nso A Zu Afia

(Mat 21.12-17; Mak 11.15-19; Jon 2.13-22)

⁴⁵ Ya ke Jizosi no banye ime Ulo-nso, chupuma ndi ri ebahun a zu afia, ⁴⁶ a si we, “We de e ime Ekwokwo-nso ni Osolobue si, ‘Ulo m jenko d'a wu ulo w'a no e me ekpere’, kani unu e gigu a nwan henrin ‘ebe ndi ohin a warị.’”

⁴⁷ Uhuohin ile, Jizosi hu a kuzi ime Ulo-nso. Ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi ndi Ju hu a cho ni we gbu e, ⁴⁸ kani, a hunni we uzọ w'e gi me e, make ni nkuzi e a nwunguo igunrun ahun ile ri.

Isi Nke Ogun

A Ju We Jesu Ke Onye Zi E

(Mat 21.23-27; Mak 11.27-33)

* **Isi nke Mmitenei:**23 aza

¹ Ụhụhụ́n ohu, ebe Jesu rị a kuzi, e zi ozioma ime Ụlọ-nsọ, ndị-isi nchụ-ẹjan lẹ ndị-nkuzi Iwu lẹ ndị-isi nọ ohu, ² sị a, “Gwa ẹnyi, elee ikẹn k’i gi e mē ihien ndini? Onye ye i ikenni?” ³ Jesu nọ za wē, sị, “Mmē nwēn jenkọ d’a jū unū ajujū ohu: gwa nī m, ⁴ mirin-Chuku Jōnū mē, elebe k’o gha bja? O gha elu-igwee bja ra o gha ẹka ihian bja?”

⁵ ‘Ya wē nọ tūgbamē iroro yen’ē, sị lbe wē, “Kini kē ẹnyi jenkọ d’e ku? Ẹnyi sị, ‘O gha elu-igwee bja,’ o jenkọ d’a sị, ‘Kini hain unū gileni gi ihien Jōnū ku dōn?’ ⁶ Kani ẹnyi sị, ‘O gha ẹka ihian bja,’ wē jenkọ d’e gi omuma magbu ẹnyi makeni wē ile kweri ni Jōnū wū onye-amuma.”

⁷ ‘Ya wē nọ sị a, “Ẹnyi amarin ebe o gha bja.”

⁸ ‘Ya Jizosị nọ sị wē, “Mē nwēn agwakọ unū onye ye m ikēn m gi e mē ihien ndini.”

Ilu Jesu Gi Ndị Wē Ye Ugbo-vaini Rūn Ta

(Mat 21.33-46; Mak 12.1-12)

⁹ O nọ ta nī ndi ile rị ebahun iluni: “Okennye ohu run ugbo-vaini, ‘ya o nọ wē e ye ndi jenkọ d’a runn’a e-gbu-e-ke, o nọ si alī ozo d’a nobie. ¹⁰ Ogen vaini e ru, ‘ya o nọ zi odibo ohu jenni ndi hū rī a run ‘ya wū ugbo nī wē keye e ihien run’ē; kani, ndi hū nọ gbu e ili, gba a ẹka la. ¹¹ O nọ ziji eni odibo ozo; kalē ndi hū nozi gbu e ili, gbe ifenren ye e ihun, gba a ẹka la. ¹² O nọ ziji eni odibo hūn mē wē ẹtọ; wē nọ rude ohun ẹhū, chupū a. ¹³ ‘Ya onye hū nwe ugbo-vaini hū nọ sị enwēn e, ‘Kini kē m’e mē nwan? M jenkọ d’e zi ezi nwa m, ikenkwo a gbaye wē e!’ ¹⁴ Kani, ogen ndi hū gi hūn a, wē nọ sị lbe wē, ‘Onwan wū hūn siko d’e nwonrin ugboni omeguū, nī ẹnyi gbu e keni ihien nke e ru e ẹka henrin nke ẹnyi!’ ¹⁵ ‘Ya wē nọ gha ime ugbo-vaini hū dokpupū a, gbu e.’”

Jesu nọ sị, “Kini kē onye hū nwon ugbo hū jenkọ d’e mē ndi hū rī a run ugbo hū? ¹⁶ O siko d’a bja d’e tikpo wē, wē ugbo hū ye ndi ozo.”

Ogen wē gi nū ihienni, wē nọ sị, “Chuku a jū!”

¹⁷ Kani, Jesu e lee wē, ‘ya o nọ sị, “Kī wē den’ē nwan ime Ehuhuo-nsọ nī ‘Omuma hū ndi a tun ulo jutọ,

e henringuo omuma hūn gi ulo.’”

¹⁸ “Omuma hū jenkọ d’e tikpo onye owule dankwasị n’a; kani o siko d’e gwerien onye owule o dankwasị.”

¹⁹ Ya kē ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi-isi nchụ-ẹjan nọ cho nī wē nwonrun Jesu ozigbo—makele a ghotaguo wē nī uwē k’o tuni ilu hū; kani, egun igunrun ahun anini wē.

Ajujū Banyeni Iku Ugwo-isi

(Mat 22.15-22; Mak 12.13-17)

²⁰ ‘Ya wē nọ kemē Jesu nke. Wē nọ zi ndi wē zi d’e kunrun e, sị wē mē lekē sị wē gi ezioku bja—keni wē hūn uzọ gi ihien o k’e ku kwondon e, wē che ẹka Govano rī a kidon ni ndi Rom. ²¹ Wē nọ sị a, “Onye-nkuzi, ẹnyi a maringho nī oku-onū i lẹ nkuzi i kuru-oto; y’a ra lee ihian ẹnya ihun, kama, y’a kuzi uzọ Osolobue k’o rchanrin. ²² Gwa ẹnyi, Iwu ẹnyi e kwerigho nī ẹnyi kū eze-kani wū Siza ugwo-isi ra o kwerini?”

²³ Kani, Jizosị nọ ghotā nī ero kē wē gi bja, o nọ sị wē, ²⁴ “Ghosidele ni m akpuru egbo dinariosi: isi onye lẹ ẹfan onye rī a?” Wē nọ za, sị, “Nke Siza ro.”

²⁵ ‘Ya Jesu nọ sị wē, “We ni nwan ihien Siza ye Siza; unū e we ihien Osolobue ye Osolobue.”

²⁶ Ahunzini wē ihien wē siko d’e gi nwundon e id’anya ndi hū. Oku hūn o shari wē a tukemē wē ẹnya, wē nọ kpumē onū.

Ajujū Banyeni Igha-onwun-lihi

(Mat 22.23-33; Mak 12.18-27)

²⁷ Ndi hū ime ndi Itu-Sadusi nọ bja d’e kunrun Jesu. (Ndi Itu-Sadusi kweri ni ndi nwunni ara lihi.) ²⁸ Wē nọ jū a ajujū, sị a, “Onye-nkuzi, Mozizi de ni ẹnyi ‘ya ime Ekukwo Iwu, ni: ‘Omēni okennye a nwunhūn bụ nwunye e amunī nwa, nwunē okennye hū nwunni ya luru nwunye e, nī wē mudonni nwunē e nwa.’ ²⁹ O nwon nwan umunē ikennye ẹsa. Nke ibuzo a lū nwunye, o nwunhūn bū o munī nwa. ³⁰ Hūn mē e ẹbuo nọ luma okpoho hū; omeguū, o nọ nwunhūn bū o muzikwonī nwa. ³¹ Ihien ohu hū mezikwo hūn mē wē ẹtọ lẹ ndi ozo ile hoduni, d’e ru nī wē ẹsa lugbari okpoho hū—a nwunhunchanrin wē, bū amunī wē nwa. ³² Omeguū, okpoho nwēn o nwunhūn. ³³ O ru ogen ndi nwunni e gi lihi, nwunye onye kē okpoho hū jenkọ d’a wū ime wē ile ebe o mē ni wē ẹsa lugbari a?”

³⁴ Jesu nọ sị wē, “Ndi ogenni suo a lū di lẹ nwunye, e ye wē a luru. ³⁵ kani o riko erira ogen hū lalani. Makeni, ndi hū wē jenkọ d’e weri nī wē furu efuru, hūn wē jenkọ d’a gha onwun weli keni wē bi ogen hū a luko di lẹ nwunye, eyeko wē wē luru. ³⁶ Wē siko d’a nọ kē ndi mmōn-ozī; anwunkozī wē. Wē wū umū Osolobue—makeni wē wū ndi gha onwun lihi—elezi wē ihian-mmaka. ³⁷ O mē nke iweli ndi nwunni, Mozizi lẹ enwēn e e kuguod’a ime Ekukwo-nsọ nī wē siko d’e weli ndi nwunni. Ebēhū o nọ ku oku akū-ofia hū rī e nwun okun bū o dunni okun k’o nọ ku e, ebēhū o nọ kpọ Di-nwōnni-ẹnyi ‘Chuku Ebrahim lẹ Chuku Aziki lẹ

Chuku Jekopu'. ³⁸ Osolobue ndi ri ndun k'ọ wu, elee nke ndi nwunni, make ni ebe o ri, ihian ile ri ndun."

³⁹ Ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu no si, "Onye-nkuzi, y'a zaguo ohunmal!"

⁴⁰ Egun anizini we juzi a ajuju.

Nwa Onye Ke Kraisti Wu?

(Mat 22.41-46; Mak 12.35-37)

⁴¹ Ya Jesu no si we, "Ki haij we gi e ku ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, wu nwa Defidi?"

⁴² Bu Defidi le enwen e e kuguo oku ime ehuhuo Ebu-oma, si,

'Di-nwonna-enyi si Di-nwonna-m,

"Nodi alj eka-nni m,

⁴³ d'e ru mgbe m giuu ndi inenren i

henrin ihien i gi a zoma uku."

⁴⁴ O me nwan ni Defidi kpo Kraisti 'Di-nwonna-m', nani k'o donzi nwan wuru nwa Defidi?"

Jizosi A Do We Eka-ntin Banyeni Ndi-nkuzi Iwu

(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

⁴⁵ Ebehu ihian ile ri e gon e ntin, Jizosi no si umu-azunun a, ⁴⁶ "Kpachanpu ni enya ebe ndi-nkuzi Iwu ri: o suo we ni w'e yi ewuru tueni a ghahunme; o suo we ni w'e kelesonme we ekele pu-ichen ime afia le ebe ndi ozo ihian risonme; o suo we ni we a nodi isi-ochi ime ulo-ofufe le ebe we no e ri oriri. ⁴⁷ W'e rigbu ikpoho di we nwun, e gi ekpere sueni e kpume e! We jenkọ d'a narin afunfun ka njo."

Isi Nke Ohu-kwasị-ọgun

Oyiye Ogbenny Di E Nwun Ye

(Mak 12.41-44)

¹ Jesu no lee enya, hun ke ndi idafin ri e bu oyiye we e che ime ebehu w'e buche oyiye ime Ulo-nsọ; ² o hunzi ogbenny mgbeleke ohu di e nwun k'o buche ikobo ebuo. ³ Ya o no si, "Ezioku ke m ri a gwa unu ni okpoho ogbenny-mgbelekeni di e nwun kachanrin we ile e ye. ⁴ Make ni we ile gha ime hun bu oda we nwe wepuha, ye—kalę ya nwen, ke o mehan ogbenny, o yechanrin ihien ile o nwe o gi bi."

Jizos' E Ku E Ni We K'e Tikpo Ulo-nsọ Ri Jerusalem

(Mat 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵ Ndi hu ime umu-azunun a hu e ku oku Ulo-nsọ, e ku oku omuma ndi magbu enwen we mma le oyiye pu-ichen ndi we ye Osolobue hun we gi cho Ulo-nsọ mma. Kani, Jizosi no si we, ⁶ "O me nke ihien ndini unu ri a gba-ilee, ogen lala hun o gi meni o nwonna kaka ogbe omuma ohu hun k'a hodu elu ibe e, we k'e tituchanrin we ile."

Nsongbu Le Ukpoko Lalani

(Mat 24.3-14; Mak 13.3-13)

⁷ We no ju a, si, "Onye-nkuzi, elee mgbe ke ihien ndini jenkọ d'e gi me? Ki wu ahima hun siko d'a ghosi ni ihien ndini e d'e me?"

⁸ Jesu no si we, "Donrin ni enya make we gha e dufie unu. Make ni, ndi bu oda siko d'e gi efan m bia, si, 'Mme wu Kraisti', a siji, 'Ogen hu e ruguo!' Kani, esonkwole ni we. ⁹ Unu nu otiti agha ichen-ichen le otiti ndi risonme a luson ndi okiki, anikwole ni egun tu unu. Make ni, udi ihien ndini jenkọ d'e bu uzo me—kani ogugu-ogen abjako ozigbo hu."

¹⁰ Ya o no si we, "Ali le ali jenkọ d'a lu agha; ali-eze siko d'a luson ali-eze agha. ¹¹ Oken ali-omahihie le unwan le eje-emu ichen-ichen e feni siko d'a ri ebe ri ichen-ichen. Ihien ndi a tu egun le ihien ndi a tu enya jenkọ d'a puha igwere."

¹² Kani, ihien ndini ile gini d'e me, we jenkọ d'a nwunrun unu, kpoko unu; we unu ye we ni we kin unu ikpe ime ulo-ofufe ndi Ju ebe ri ichen-ichen, bu unu che ulo-ngan; we siko d'e gi ufiri efan m we unu jenni ndi nze le ndi Govanọ. ¹³ Onwan siko d'a wu oghere unu e gi shia ni m eri ebe we ri. ¹⁴ Kwademe ni nwan obi unu ni unu erotoko ke unu a don kinrin onu unu o gini d'e ru. ¹⁵ Make ni m siko d'e ye unu amamihien le oku-onu hun ndi ikpe unu jenkoleni d'a saeka shiarj mọbu papu.

¹⁶ Ndi muni unu le umune unu—ikenny le ikpoho—le ndi nke unu le ndi owu unu jenkọ d'e rede unu. We jenkọ d'e gbu ndi hu ime unu. ¹⁷ Ize unu jenkọ d'e ze ihian ile make ufiri efan m. ¹⁸ Kani o nwonna akpu ntutu ohu ri unu isi hun jenkọ d'a la iwi. ¹⁹ Dikenme ni ndidi keni unu hun uzo nwe nzupuha."

Jesu E Ku E Ni We Jenko D'e Tikpo Obodo Jerusalem

(Mat 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ “Kani, unu hun ke ndi-agma fihunme Jerusalem, unu a marin ni ogen we jenko d'e gi tikpo a ariguo nsue. ²¹ Ogen hu, ndi hun ri Judia we gbasị elu-ugu ndi risonme ebegu; ndi hun ri ime Jerusalem we gha ime e pu; ndi rileni ime e abanyekwole ime e. ²² Makeni ogen hu siko d'a wu ogen Osolobue gi e megwari, ogen hun w'e gi mezuchanrin ihien ile we de ime Ekukwo-nsu. ²³ O jenko d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun uhuhin hu. Makeni, oken nsongbu siko d'a ri alinj; oken onuma k'e we k'e gi son ndini. ²⁴ We jenko d'e gi opia-agma gbu we; we meriguu we, e duru we we nke ndi we meri, si alj ile ri ichen-ichen. Ndi alj ndi ozo wulen ndi Ju jenko d'a gha a zo Jerusalem uku d'e ru ni ogen alj ndi ozo e zu.”

Obibia Nwa Nke Ihian

(Mat 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵ “We jenko d'a hun ihien-ahima ime enya-anwun le ifon le kokishia ri igwere. Ime uwa, alj ichen-ichen jenko d'a ri ime nsongbu, make oken uzun ohimin ri a zun le ebiri o ri a kpo; o siko d'a gba we ngari-nya. ²⁶ Ndun siko d'a guu ihian make egun ihien jenko d'e me uwa ile, makeni iken ndi ri igwere jenko d'e mehunme. ²⁷ Ogen hu ke we jenko d'e gi hun Nwa nke Ihian k'o gi iken le ogho hi-ogbe lala ime orukpu. ²⁸ Ogen ihien ndini e gi bidon, turu ni nwan oto, unu e wesi isi elu, makeni ogen we gi gba puha unu a riguo nsue!”

Ihien Jesu Gi Osisi Figi Kuzi

(Mat 24.32-35; Mak 13.28-31)

²⁹ “Ya Jizosi no tu ni we ilu: “Lekpo ni osisi figi le osisi ndi ozo ile: ³⁰ Hun we gihu foma ehuhuo, unu le enwen unu e gi enya unu hun a, gi e marin ni udu-mirin e d'e bidon. ³¹ Erirazikwo, unu hun ke ihien ndini ri e me, unu a marin ni alj-eze Osolobue a riguo nsue.”

³² “M ri a gwa unu ezioku, ndi ri ogenni aguchanringuko ihien ndini we kebe me. ³³ Elu-igwee le uwa jenko d'a ghafie, kani, ihien m ku aghafeko: o k'e mezuriri.”

Kwademe Enwen I!

³⁴ “Kani, kpachanpu ni enya, amamgbe oken ehufu, oken oriri-le-orira le uhue ihien uwanj a nyindan obi unu, uhuhin hu a nwundon unu idumuzi ke onyan. ³⁵ Makeni, uhuhin hu siko d'e kunrun ihian ile ri elu-uwa. ³⁶ Munrun ni nwan enya ogen ile; e me ni ekpere ni Osolobue me unu sa-eka wanahin ihien ndini ile jenko d'e meririni, sazikwo eka turu ihun Nwa nke Ihian.”

³⁷ Uhuhin ile ke Jesu gi a kuzi ime Ulo-nsu, kani ohj gba, o pu, si ugu ahun w'a kpo Oliveti d'a nodi. ³⁸ Uzo utuntun ile ihian ile hu a bia d'e kunrun e ime Ulo-nsu, e gon e ntin.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

E Ri Ni We Jesu Ngo

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Jon 11.45-53)

¹ Ogen Mmemme ahun we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu hun w'a kpozikwo Mmemme-Nghafe gi rume, ² ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu hu a cho uzo w'e gi gi nzuzue gbu Jizosi, makele egun ndi alj ri a tu we.

Judasị E Kweri N'ọ Siko D'e Re Jesu

(Mat 26.14-16; Mak 14.10-11)

³ “Ya Ekwensu no banye ime Judasi hun w'a kpo Iskarotu, hun wu onye ohu ime umu-azuun mmebuo hu. ⁴ O no pu, jenne d'e son ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ndi-unakpa Ulo-nsu ku ke o don re Jesu ye we.

⁵ Ogen we gi nu a, efo no suo we usuo, we no kweri ni we jenko d'e ye e egho. ⁶ “Ya o no kweri. O no choma ezigbo efe o jenko d'e gi we Jesu ye we ebe ndi bu oda rileni.

Oriri-Nghafe

(Esodosi 12.1-20; 13.3-10; Mat 26.17-25; Mak 14.12-21; Jon 13.21-30)

⁷ Uhuhin hu we gi e bidon Mmemme we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu e ru, uhuhin ahun we gi e gbu nwa-ebulu Nghafe, ⁸ Jizosi no zipu Pita le Jonu, si we, “Jenne ni d'a kwademe ihien ni enyi ri Oriri-Nghafe.”

⁹ We no ju a si, “Elebe k'j cho ni enyi no mem e?”

¹⁰ O no si we, “Gon ni ntin: unu banyekoni ime obodo, okennyeh ohu bu ite-mirin jenko d'e kunrun unu. Sonne banye ulo o siko d'a banye. ¹¹ Si ni onye nwon ulo hu, ‘Onye-nkuzi si i, ‘Elebe ke mmughe hu obia a nodi ri, hun mme le umu-azuun m jenko d'a nodi ri ihien-oriri Nghafe?’” ¹² O siko d'a ghosi unu mmughe ohu shiani ri ibe elu, hun we kwademe guu ohunma-ohunma; no ni ebegu kwademechanrin ihien ile.”

¹³ Ya we no jenne. We no hunchanrin ihien ile k'o don gwa we, 'ya we no kwademe Oriri Nghafe.

Oriri-nsu

¹⁴ Ogen e ru, Jizọsị nọ weri oche, ndị-ozì hụ pụ-ichèn nọ sọn ẹ nọdịsọnmẹ alì—nì wẹ ri Oriri hụ. ¹⁵ Jizọsị nọ sị wẹ, “A chọkọnmekẹ m nì mmẹ lẹ unu ri Oriri-Nghafeni m gini d'a ta afunfun! ¹⁶ Makẹni, m rị a gwa unu, erikọzị m'a d'e ru mgbe ihien wẹ gi ẹ e ku jenkọ d'e gi męzu ime Alì-eze Osolobue.”

¹⁷ Ya ọ nọ weri mkpu, o yeguu Osolobue ekele, ọ nọ sị, “Weri ni ọnwan kerì. ¹⁸ M rị a gwa unu nì arakọzị m manya vainị d'e ru mgbe Alì-eze Osolobue bia.”

¹⁹ “Ya ọ nọ weri ogbe-brẹdi, ye Osolobue ekele, bebe ẹ, wẹ ẹ ye wẹ, sị, “Ọnwan wu ẹhịu m, hụn wẹ rị e gi ufiri unu e ye. E mę ni ọnwan e gi a nyanhan m.” ²⁰ Erija k'o donzikwo weri mkpu hụ ye wẹ, ogen wẹ gi riguu, sị, “Mkpuni wu nkwerigbama ohun hụ Osolobue tume, hụn wẹ gi ẹdeke m biye ẹka—ẹdeke m wẹ gi ufiri unu gbapu.”

²¹ “Ka lee n'ẹ, mmẹ lẹ onyẹ jenkọ d'e re m rị ebeni e ri ihien-oriri! ²² Nwa nke Ihian siko d'a nwun kẹ Osolobue don ku, kanị nsongbu rị nì onyẹ hụ jenkọ d'e ren'ẹ!”

²³ “Ya wẹ nọ juma ibe wẹ kẹ onyẹ ime wẹ jenkọ d'e mę ihienni.

Onyẹ Kacharin?

²⁴ Ndị-ozì ahun pụ-ichèn nọ domazikwo ndondo ime igunrun wẹ onyẹ wẹ siko d'e weri ni 'ya kacharin ime wẹ ile. ²⁵ Jizọsị nọ sị wẹ, “Ndị-nze ụwa a kị ndị wẹ rị a kị rikẹ sị uwẹ nwẹ wẹ; ndị rị a kịni a za 'Omẹ-oghọ!’ ²⁶ Kanị, emekwọlẹ ni ẹrija. Kama, onyẹ kacharinni ime unu 'ya nọ kẹ onyẹ kacharin nwata; onyẹ-ndu 'ya nọ kẹ odibo. ²⁷ Eghẹ, onyẹ kadẹ ibe ẹ? Onyẹ hūn nọdị alì e ri ihien-oriri ra onyẹ hūn rị e buhẹ ihien-oriri, e jẹn ozi rìn'a? Eļe onyẹ hūn nọdị alì e ri ihien-oriri ka? Kanị, m rị nwan ime igunrun unu lẹkẹ onyẹ e jẹn ozi.”

²⁸ “K'osilerị, unu wu ndi sọn m nọdị ime nsongbu ile wẹ gi lele m, unu anatoni m: ²⁹ m rị nwan e ye unu Alì-eze a kị—nọkẹ kẹ Nedi m don ye m, ³⁰ keni unu hūn ụzọ sọn m ri, sọn m ra ime Alì-eze m; unu siko d'a nọdịsọnmẹ enu ukpo-eze, e kin ikpun-ulo mmẹbụọ rị Izrelu ikpe.”

Jizọs' E Ku Ẹ Nì Pita Jenkọ D'a Ghọrì N'ọ Marìn A

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Jọn 13.36-38)

³¹ “Sajmonu, Sajmonu! Gọn ntin! Ekwensu a sigwo Osolobue nì a lele unu ile, keni ọ yọ unu kẹ wẹ don a yọ ọka. ³² Kanị, e meguo nì m'ị ekpere Sajmonu, amamge okukwe i a dan. Ogen y'e gi gbehutoguu obi kinhen azuun, y'a gba umunẹ i umẹ.”

³³ Kanị, Pita nọ sị, “Di-nwonnì-enyi, a kwademeguo m nì m jenkọ d'e sọn i jẹn ngan, sọndẹ i nwunhūn!”

³⁴ Jizọsị nọ sị a, “Pita, m rị a gwa i, ọkpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i siko d'a ghọrì mgbe ẹtọ nì y'a marin m.”

Ekpa Lẹ Ọpia-agma

³⁵ Ya Jesu nọ ju umu-azuun a ajuju, sị, “Ogen hū m gi zipu unu, sị unu ewerile egho mobu buru ekpa mobu akpukpo-uku, o nwongho ihien koni unu?” Wẹ nọ sị a, “Mba, o nwonnì.”

³⁶ Jesu nọ sị wẹ, “Ujeni, onyẹ nwon egho ya weri ẹ nwan; onyẹ nwẹ ẹkpa ya buruzikwo a. Onyẹ nwonnì opia-agma 'ya re ewuru o yiye elu e, gi ẹ hōnri opia-agma. ³⁷ Makẹni, m rị a gwa unu nì ihien ahun Ẹkukwo-nsọ ku, nì

‘Wẹ jenkọ d'a gun a yeni ndi a dan iwu' jenkọ d'e męzuriri ebe m rì.

Eziẹ, ihien wẹ de ime Ẹkukwo-nsọ banyeni m hụ e męzu.”

Umu-azuun a nọ sị a, “Di-nwonnì-enyi, lee ẹ, opia-agma ẹbụọ rị ebeni!”

³⁸ “Ya ọ nọ sị wẹ “Ọhūn e higuọ.”

Jesu A Nọ Elu Ugu Olivu Mę Ekpere

(Mat 26.36-46; Mak 14.32-42)

³⁹ Jesu nọ gha ime obodo hụ pụ, jẹnmẹ elu Ugu Olivu k'o don e mę mbu, umu-azuun a nọ sọnmẹ ẹ. ⁴⁰ Ogen o gi ru ebahun, ọ nọ sị wẹ, “Mę ni ekpere makẹ unu gha a danban ime ọnwunwan.”

⁴¹ “Ya ọ nọ jenshi ihun ẹkẹrẹ, ihien rikẹ ebe mburu e ru wẹ ma a, gbu osekpụ, mę ekpere, ⁴² sị, “Baba, omeni y'a choghọ, napu m mkpu afunfunni; kanị, uche i 'ya mę, eļe nke m.” ⁴³ Ya mmọn-ozì nọ gha elu-igwee d'e kunrun ẹ, yeche n'ẹ ikẹn. ⁴⁴ Makẹni ọ rị ime oken ụfu, o mękenmę ekpere kari k'o mę mbu; obanje ẹ nọ kẹ ẹdeke rị a tatuni.

⁴⁵ Ogen o gi gha ebahun ọ rị alì e mę ekpere lihi ọtọ, ọ nọ bia d'e kunrun umu-azuun a; ọ nọ hūn nì wẹ rì unan, makẹni ehụ ro wẹ wẹ gi kwan ẹkwan. ⁴⁶ “Ya ọ nọ sị wẹ, “Kì unu rì a ranhinni? Lihi nì ọtọ mę ekpere makẹ unu gha a danban ime ọnwunwan.”

E We Wẹ Jizọsị Ye Wẹ, A Nwunrun W'a

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Jọn 18.3-16)

⁴⁷ Ebe Jizọsị rikwo e ku oku, idenmizi, igunrun ihian nọ bia. Onyẹ hū w'a kpọ Judasi, onyẹ ohu ime ndi-ozì pụ-ichèn mmẹbụọ hụ, duhẹ wẹ. Ọ nọ jẹnburu Jizọsị d'e su ẹ onu. ⁴⁸ Kanị Jizọsị nọ sị a, “Judasi, isu-ọnu k'i gi e re Nwa nke Ihian?”

⁴⁹ Ogen umu-azuun ndi we le Jesu wi gi hun ihien jenkọ d'e meni, we nọ si Jesu, "Di-nwonnienyi, ni enyi gi opia-agma enyi lu ogun?" ⁵⁰ Onye ohu ime we nọ banpu odibo onye-isi nchuejan ntin eka-ihien.

⁵¹ Jesu nọ si we, "Kusi ni ihienni!" 'Ya o nọ metu okennyenye hu eka ntin, zuo a.

⁵² Ya Jizosi nọ si ndi-isi nchuejan le ndi-isi ndi-unakpa Ulo-nsọ le ndi-isi-hun we ile gba bja ebefu d'a nwunrun a, "Ki unu buheni opia-agma le egbe, rike si m wu onye-ohin?" ⁵³ Ogen ahun mme le unu gba a ri ime Ulo-nsọ uhuhin ile, unu anwunni m. Kanj hunni wu ogen unu le ogen iken ishi gi a ki!"

Pita a Ghorị N'ọ Marị Jizosi

(Mat 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 67-72; Jón 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Ya we nọ nwunrun Jesu, duru e jenne, we si iwe onye-isi nchuejan. Kanj Pita sonko a azuun—bu egbata we e teyeghozi. ⁵⁵ Ogen ndi ri ebefu gi fiye okun ahanmahan ezi-ogwa onye-isi nchuejan hu, nophonme okun ahun, Pita nọ nodiyeni we. ⁵⁶ Ogen nwa-agboọ ohu hun wu odibo gi gi okun ahun we fiye legba Pita k'ọ nodi ebahun a nyan okun, o bu enya tuma a, o nọ si, "Okennyeni le Jizosi te wiziwo!"

⁵⁷ Kanj Pita nọ ghorị, si, "Okpoho, amarin m'a!"

⁵⁸ O tebe, onye ozo a hun Pita, o nọ si a, "I wuzi onye ohu ime we!" Pita nọ si a, "Di-enyi, ele mme!"

⁵⁹ Ihien nọ ke mgbahunme okuloku a ghafegwu, onye ozo nozi si, "Iru-uka arị a, okennyeni le Jesu wi, makeni onye Galili k'ọ wu!"

⁶⁰ Pita nọ si a, "Di-enyi, amarin m ihien i ri e ku!"

Ke Pita don ri e ku okuni, okpa nọ kwan.

⁶¹ 'Ya Di-nwonnienyi nọ gbehoto, bu enya zinme Pita. Pita nọ nyanhan oku Di-nwonnienyi gwa a, k'ọ don si a, "Okpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i k'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m." ⁶² Pita nọ pu d'a kwan ezigbo ekwan.

E Gbu we Jizos' Ili, Kpa A Ye Emu

(Mat 26.67-68; Mak 14.65)

⁶³ Ikennyenye ndi hu gi Jesu e che e nche nọ kpama a e ye emu, e gbu e ili. ⁶⁴ E kenkin we e enya, a ju a, a si, "Bu nwan amuma! Onye ime enyi fian i ihien?" ⁶⁵ We nọ kusonmezi ihien ndi ozo bu oda, e gi e kpari e.

E Weri We Jizosi Si Ogwa Ndi-isi Nkikwama

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Jón 18.19-24)

⁶⁶ Ogen eki gi fon, Ndi-isi ile nọ zu ogwa—ke ndi-isi nchuejan ke ndi-nkuzi Iwu. 'Ya we nọ duru Jizosi, duhe e Ogwa Ndi-isi nkikwama ahun zuni. ⁶⁷ Ndi-isi nkikwama ahun nọ si a, "Omeni 'yu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, gwa enyi?" O nọ si we, "M gwa unu, unu e kweriko; ⁶⁸ m ju unu ajuju, unu azako. ⁶⁹ Kanj, gha kiken jenne, Nwa nke Ihian jenkọ d'a nodi alị eka-mi Chuku, Onye nwe iken ile." ⁷⁰ We ile nọ si, "Iyu wu nwan Nwa Osolobue?"

O nọ si we, "Ya ke unu ri e ku ni ya ke m wu."

⁷¹ We nọ si, "Ki enyi ri a chizi ni osheri! Enyi e giguọ ntin enyi nu ihien o ku!"

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

E We We Jizosi Jenni Gowanọ Wu Paileti

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Jón 18.28-38)

¹ 'Ya Ndi-isi Nkikwama hu ile nọ lihi oto, weri Jizosi jenni Paileti, hun wu Gowanọ ri a kidon ni ndi Rom. ² Ebefu ke we nọ kinme, si, "Enyi nwundon okennyeni k'ọ ri e dufe ndi alị enyi, a si we akuzile eze-kanj wu Siza ugwo-isi. O sizikwo ni 'ya le enwen e wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, 'ya wu ni o wu eze."

³ Paileti nọ ju Jesu, si, "Iyu wu eze ndi Ju?"

O nọ si a, "Ye kugwo a."

⁴ Ya Paileti nọ si ndi-isi nchuejan le igunrun hu, "Ahunni m ihien m'e gi ma okennyeni ikpe."

⁵ Kanj, we hukwo e ku e, a si, "O gi nkuzi e e buheni ndi ile ri ime Judia isusu. Ime Galili k'ọ gha bidon, o rugwo nwan ebeni."

Paileti A Si We We Jesu Jenni Herodu

⁶ Ogen Paileti gi nu ihienni, o nọ ju we ke okennyenye hu wu onye Galili. ⁷ Ogen o gi marin ni azuun Herodu ri a ki k'ọ gha bja, 'ya o nọ zi e jenni Herodu, hun rizi ime Jerusalem ogen hu. ⁸ Ogen Herodu gi hun Jesu, efọ nọ suo a usuo oda-oda, makeni o teke o choma n'ọ hun a. Makeni, o nuguọ otiti e, a tu enya n'ọ siko d'a hun a ebe o ri a run orun-atumenya. ⁹ 'Ya o nọ jusonme Jizosi ajuju bu oda, kale Jizos' a shjarin' a ihien owule. ¹⁰ Ndi-isi nchuejan le ndi-nkuzi Iwu turuhukwo ebahun e kukenne eje-ihien bu oda we si ni 'ya k'ọ me.

¹¹ Herọdu lẹ ndị-agma a nojị mē Jesu rīkẹ onyẹ-ẹti, kpa a ye emu. 'Ya Herọdu nọ yime ẹ ekwa ma mma, zikin ni Paileti ya. ¹² Uhuoḥin hu ke Herọdu lẹ Paileti henrin owo; wẹ te wu enenren mbu.

E Wehe We Jizosi Ebe Ihian Ile Ri

¹³ Paileti nọ kpogbama ndi-isi nchu-egan lẹ ndi-isi lẹ ndi ali hu ile, ¹⁴ si wẹ, "Unu wehe ni m okennyeni; unu si n'ọ ri e dufie ndi alini. E lelego m'a nwan id'anya unu; ahunni m eje-ihien ndi hu unu si ni 'ya k'o me. ¹⁵ Herọdu lẹ enwen e ahunzikwoni eje-ihien owule o me, 'ya k'o gi zikinhen ni enyi 'ya azuun. Lee ni enya, o nwonna ihien okennyeni me hun we gi gbu e. ¹⁶ 'Ya wu, m jenkọ d'a si wẹ fian a mkpinsi, a hatu m'e n'ọ lama."

¹⁷ (Ogen Mmemme-Nghafe owule Paileti k'e wepuhariri ni wẹ onye-ngan ohu.)

¹⁸ Kanj igunrun hu ile nọ yime oro, a si, "Wepu onyeni! Gbu e! Wepuha ni enyi Barabasi!" ¹⁹ (Barabasi wu okennyẹ ohu wẹ buche ime ulo-ngan make ufiri isusu me ime obodo hu lẹ ochu o gbu.)

²⁰ Makeni Paileti te cho n'ọ hapu Jizosi ye, o nọ gwamazi igunrun hu oku. ²¹ Kanj wẹ ile hukwo e yi oro, a si, "Kpogbu e! Kpogbu e!"

²² Paileti nọ gwazi ndi ahun oku hun me mgbe eto, si, "Ki hai? Elee eje-ihien k'o me? Ahunni m ihien owule o me hun wẹ e gi gbu e! 'Ya wu, m jenkọ nwan d'a fian a mkpinsi, hatu e ye."

A Ma We Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-26; Mak 15.6-15; Jon 18.39–19.16)

²³ Kanj wẹ hukwo e yi oro, a gwakenme e 'ya kpogbu Jizosi. Oro wẹ nọ kari eka; nke wẹ nọ bun. ²⁴ 'Ya Paileti nọ ma Jizosi ikpe hu wẹ cho n'ọ ma a. ²⁵ O nọ hatu onye hu wẹ cho—onye hun wẹ gi ufiri isusu lẹ igbu-ochu buche ime ngan.

O nọ we Jizosi ye wẹ kpogbu—nọkẹ ke ndi hu don cho.

E Duru We Jesu D'a Kpogbu Elu Obe

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Jon 19.17-27)

²⁶ Ebe ndi-agma dukọ a, wẹ nọ hun okennyẹ ohu w'a kpo Saimonu, onye obodo Sajrini, hun gha ali-ofia lala ime obodo. Wẹ nọ kwondon e, bu obe hu kwasị a uvun, si a buru e sonme Jesu.

²⁷ Igunrun ihian hu e son Jizosi, wẹ lẹ ikpoho ndi ri a kwan ni Jizosi ekwan, e ti eka obi, e gon'e. ²⁸ Jesu nọ gbehuto, si wẹ, "Ikpoho Jerusalem! Akwanle ni ni m ekwan, ka kwanmani ni enwen unu lẹ umu unu. ²⁹ Makeni ogen zeni lalariri, hun wẹ e gi si, 'Ndi-agan lẹ ikpoho mutuleni nwa lẹ ndi yetuleni nwa eran e nwẹkẹ isi-oma.' ³⁰ Ogen hu ihian jenkọ d'a gha a si ugu, 'Dankwasị enyi ndo-ol', a si oke, 'Kpumẹ enyi ndo-ol' ³¹ Makeni, o me nwan ni wẹ ri e me ihieni ogen osisi gi ri ndun, kini k'e me ọ kpogwu nkun?"

A Gun W'a Yeni Ndi Njo

(Azaya 53.12)

³² O nwon ikennyẹ eburo ozọ hun wẹ duru wẹ lẹ Jesu d'a kpogbu—kanj ndini me eje-ihien.

A Kpoma We Jesu Elu Obe

³³ Ogen wẹ gi ru ebẹhu w'a kpo "Okpokom'isi", wẹ nọ nọ ebẹhu kpoma Jesu elu obe, iya lẹ ndi hu me eje-ihien—onye ohu azuun eka-nni e, hun-ẹbọ azuun eka-ekpen e.

³⁴ Jesu nọ si, "Baba, gbaghari wẹ, makele amarin wẹ ihien wẹ ri e me."

Wẹ nọ tu-nkpọ, gi e kerị ekwa a.

³⁵ Igunrun ihian turu ebẹhu, e lee ile; kanj, ndi-isi ndi Ju hu a kpa a e ye emu, a si, "O zuo ndi ozọ. 'Ya zuo nwan enwen e nu—mbuni iya wu Kraisti Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume, Onye Hu o hori!"

³⁶ Ndi-agma huzi a kpa a e ye emu: a bia wẹ d'e kunrun e, ye e manya ru-uka, ³⁷ si a, "Omēni iju wu Eze ndi Ju, zuopuha enwen il!"

³⁸ O nwęzikwo ihien wẹ deye elu obe hu. Ihien wẹ de wu, "Onwan wu Eze ndi Ju."

³⁹ Onye ohu ime ndi hu me eje-ihien hun wẹ kpoma elu obe nọ kparime e, a si a, "Ele 'yu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume? Zuopuha nwan enwen i, y'a zuopuhazikwo enyi!"

⁴⁰ Hun ebọ nọ jugbo hun ku ihieni, si, "Y'a ra tudẹ egun Osolobue—ebe o me ni ikpe ohu ke wẹ ma 'yu lẹ iya? ⁴¹ Ikpe wẹ ma enyi nwen furu efuru, makeni ihien enyi cho ke enyi ri a hun; kanj o nwonna ihien okennyeni me." ⁴² 'Ya o nọ si Jesu, "Jizosi, ogen y'e gi bia rike Eze, dodo nyanhankwo m-o!"

⁴³ Jesu nọ si a, "M ri a gwa i ezioku, tanni, i siko d'e son m nodi ime Ali Izu-iken wu Paradaisi."

Onwun Jizosi

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Jon 19.28-30)

⁴⁴ Ihiẹn nọkẹ ọkọlọkọ mmebụọ efinnai, ogeṅ hụ ẹnya-anwun gi a ri isi, ohihi nọ gbachanrin ali hụ ile d'e ru ọkọlọkọ ẹtọ efinnai, ⁴⁵ makaṅi anwun amuzini. Ẹkwa we gi gbọnbeputu Ebẹhukachanrin-nso ime Ụlọ-nso nọ bawapu ẹbụọ*. ⁴⁶ Ya Jesu nọ gi oken olu yi oro, si, "Baba, e bu m mmon m che i ẹka!" O kuguu ihienni, o nọ kwonbeputu, nwunhun.

⁴⁷ Ogeṅ onye-isi agha hụ hun ki ndi-agma kpogbun'e gi hun ihiẹn meni, o nọ ja Osolobue mma, si, "Ezioku-ezioku, ẹka okennyeni ri ochan!" ⁴⁸ Ogeṅ ndi hụ ile gbakikomẹ ebahun e lee ilee gi hunguu ihiẹn meni, we nọ tiri ẹka obi lama. ⁴⁹ Ndi ile marin Jesu oḥunma le ikpoho ndi hụ gha Galili sonhen ẹ notezi ẹkere, e lee ihiẹn ndi ri e meni.

Olili Jizosi

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Jon 19.38-42)

⁵⁰ Ogeṅ hụ, o nwon okennyẹ ohu ẹfan a wu Josefụ, hun gha obodo Arimatia ri Judia bia. O wu ezigo ihian le onye e bi obibi ri ochan. O ri e che oibia Ali-eze Osolobue.

O wu onye ohu ime Ndi-isi Nkikwama—⁵¹ kanj, o kweyeni ni we ime ihiẹn we ku le ihiẹn we me Jesu.

⁵² O nọ jen d'e kunrun Paileti, si a buye ẹ ẹhu Jizosi. ⁵³ 'Ya o nọ gha elu obe butu ẹ, gi ẹkwa line kwama a, bu e che ime ili we liyetulen ihian hun we gu rike okporo ye ime omuma zeni. ⁵⁴ Uhuoḥin Nkwademe ro (Uhuoḥin Fraide), hun we gi a kwademe Uhuoḥin Izu-iken, bu o rumeguọ enyasi hun Uhuoḥin Izu-iken gi e bidon.

⁵⁵ Ikpoho ndi hụ gha Galili sonhen Jizosi nọ sonme Josefụ, we nọ hun ili hụ, hunzi ke we don dome ẹhu Jizosi. ⁵⁶ Ya we nọ lama d'a kwademe ihiẹn ndi e shin oḥunma le udeṅ we jenko d'e gi te ẹhu hụ.

O ru Uhuoḥin Izu-iken, we nọ zu iken—makaṅi ẹrija ke Iwu ku.

Isi Nke Ẹno-kwasị-ogun

Jesu A Gha Onwun Lih

(Mat 28.1-10; Mak 16.1-8; Jon 20.1-10)

¹ Kanj, uzo-utuntun biribiri uhuoḥin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuoḥin Sonde), ikpoho ndi hụ nọ weri ihiẹn ndi ahun e shin oḥunma we kwademeḡu, jenme ili hụ. ² We nọ hun a ni e nupuguo we omuma we gi nukin onu ili hụ. ³ 'Ya we nọ banye ime ẹ, kale ahunni we ẹhu Di-nwonn-enyi wu Jesu. ⁴ O nọ gba we nghari-nya. Ke we don ri e ro ẹ, idenmizi ikennyẹ ẹbụọ yi ẹkwa ri e be nwanran-nwanran nọ wuzoye ni we. ⁵ Oken egun nọ tuma we, 'ya we nọ bu ihun koma ali. Ikennyẹ ndi hụ nọ si we, "Ki haiṅ unu gi a cho onye ri ndun ebe ndi nwunni ri?" ⁶ O riji ebene; o ghaguo onwun lihi. Nyanhan ni ihiẹn o gwa unu ogeṅ o gi ri Galili: ni. ⁷ 'We jenko d'e bu mme wu Nwa nke ihian che ẹka ndi njo, a kpogbu we m; kanj hun m'e akp'ohin ẹtọ, m k'a gha onwun lihi.' "

⁸ Ya ikpoho ndi hụ nọ nyanhan ihiẹn Jesu ku, ⁹ a gha we ili ahun lua, we nọ gwa madu mmanai hụ le ndi ozo ile hoduni. ¹⁰ Ikpoho ndi hụ wu Meri onye Mag'dala le Juana le Meri nne Jemis; uwe le ikpoho ndi ozo we ile wi gba gwa ndi-ozu hụ pu-ichen ihiẹn ndini. ¹¹ Kanj, ndi-ozu hụ pu-ichen egini ẹ don makaṅi ihiẹn we ri e ku ri we hụ ke oku nwonleni isi.

¹² Kanj Pita nọ lihi ọtọ, gbasi ili ahun; o hulua ali, nyonye, 'ya o nọ hun ẹkwa line hụ we te gi kwama Jesu, kanj o nwonzini ihiẹn ozo o hun. O nọ pu, e ro ihiẹn meni.

Umụ-azuun A Jenko Emausu A Hun Jesu K'o Ghaguu Onwun Lih

(Mak 16.12-13; Luk 24.44-47; Jon 5.39, 45-47)

¹³ Uhuoḥin ohu ahun zi, umu-azuun Jesu ebūo jenko obodo ohu me ẹkere w'a kpo Emausu. (Gha Jerusalem d'e ru Emausu wu ihiẹn ri ke maili esa.) ¹⁴ We hụ e ku oku ihiẹn ndi hụ ile meni. ¹⁵ Ke we ri e ku, e shi inyenren, 'ya Jizosi le enwen ẹ nọ nochimẹ we, son we jensonme; ¹⁶ kanj anini we we koma a ẹnya. ¹⁷ Ya Jizosi nọ si we, "Elee inyenren ke unu shiko ihienni ile jenko?"

We nọ biwuzo, ronme ihun. ¹⁸ 'Ya onye ohu ime we w'a kpo Klopasi nọ si a, "O nọkẹ si 'yu suw wu onye obia ri ime Jerusalem hun marinleni ihiẹn ndi me ebahun kete uhuoḥinni?"

¹⁹ Jesu nọ si, "Ki me?"

We nọ si a, "Ihiẹn ndi gbashari Jesu onye Nazaret: Okennyeni gi orun a le oku-onu a ghosichanrin n'o wu oken onye-amuma ri mkpa—ke ebe Osolobue ri ke ebe ihian ri— ²⁰ lezi ke ndi-isi nchu-egan le ndi-isi enyi don we ẹ ye we ni we ma a ikpe-onwun; 'ya we nọ ma a ikpe onwun, kpogbu ẹ; ²¹ kanj enyi te nwon olile-nya ni iya wu onye hun jenko d'a gbaḡuha Izreli!"

"Eghe, wezukade ihiẹn ndini ile, onwan me ẹ nwan akpu-uhuoḥin ẹtọ ihiẹn ndini me. ²² Ozoz, ikpoho ndi hụ ime ndi itu enyi me ihiẹn tu enyi ẹnya; we jen ili ẹ uzo-utuntun tanni,

* **Isi Nke Ẹto-kwasị-ogun:45** Esodosi 26.31-33

²³ kanj ahunnj wẹ ẹhụ a. Wẹ nọ kinhen d'a gwa ẹnyi nj a hunguode wẹ ọhun ebe ndi mmọn-ozị pūha d'a gwa wẹ nj ọ hụ ndun. ²⁴ Ndi hụ ime ndi ẹnyi lẹ wẹ wj e jengwozi ili hụ, wẹ nọ hunzikwo a nj ọ rīchanrīn kẹ ikpoho ndi hụ dōn ku; kanj ahunnj wẹ 'ya lẹ enwen ẹ."

²⁵ 'Ya Jizosị nọ sị wẹ, "Euu! Ụnụ e zuzuke; ọ fuka unu ọrun ikweri ihien ile ndi-amuma ku ime Ẹkukwo-nsọ! ²⁶ Ekuni w'ẹ nj Mezaya jenkō d'a taguu afunfun ndini ọ kebe banye ọgho a?" ²⁷ 'Ya Jizosị nọ gha ihien Mozizi de ime Ẹkukwo-nsọ d'e ru ihien ndi-amuma ile de kowachanrīn nj wẹ ihien ile Ẹkukwo-nsọ ku banyeni 'ya lẹ enwen ẹ.

²⁸ Hun wẹ gi rumẹ ẹhiu obodo hụ wẹ jenko, Jizosị nọ mẹ rikẹ sị ọ k'e jenghafe; ²⁹ wẹ nọ rikemẹ ẹ, sị a, "Du ẹnyi nọdi ndo-o, nj ọhị a gbagago, uhuohin tanni a gumago ma." 'Ya ọ nọ banye d'e sọn wẹ nọdi.

³⁰ Ogen ọ gi nọdi alị n'ọ sọn wẹ ri ihien-oriri, ọ nọ weri brēdi, gozi ẹ; ọ nọ bebe ẹ, wẹ ẹ ye wẹ. ³¹ Ebehū kẹ ẹnya wẹ nọ shiapu, wẹ nọ marin nj iya ro. 'Ya ọ nọ fori, ahunzini w'a!

³² Wẹ nọ sị ibe wẹ, "Ogen ọ gi a gwa ẹnyi oku ụzọ lẹ ogen ọ gi rī a kowa nj ẹnyi Ẹhuhuo-nsọ, ẹlẹ ọ nọ kẹ sị okun rī ime obi ẹnyi a dun?"

³³ Wẹ nọ lihi ọto ozigbo ahun, kin-azun si Jerusalem; wẹ nọ hun umu-azun mmanai hụ lẹ ndi ozo wẹ lẹ wẹ wj kẹ wẹ gbakikome; ³⁴ wẹ ile gbakikomēni hụ a sị, "Ezioku ro! Di-nwonnienyi e lihiguo, Saịmonu a hunguo a!"

³⁵ Wẹ ẹbubuo nọ nwan gwa wẹ ihien mẹ ụzọ, gwazikwo wẹ kẹ wẹ dōn ghoha nj Di-nwonnienyi ro ogen ọ gi bebe brēdi.

Umu-azun Jesu A Hun Jesu K'ọ Ghaguu Onwun Lih

(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Jọn 20.19-23; Ọrun Ndi-Ozi 1.6-8)

³⁶ Ebe mmadu ẹbuo hụ rī a gwa wẹ ihienni, Jizosị lẹ enwen ẹ nọ nwonpuha idemizi, turu etintinnaj wẹ. Ọ nọ sị wẹ, "Udun 'ya rī nj unu."

³⁷ Wẹ ile nọ jusohi, ezigbo egun nọ tuma wẹ; wẹ hụ e ro n'a hun wẹ onye-mmọn. ³⁸ 'Ya ọ nọ sị wẹ, "Kj hain egun gi a tu unu? Kj hain unu gi e nwẹ obi-ẹbuo?" ³⁹ Lee ni ẹka m; lee ni ukụ m: Mmẹ ro! Mẹtụ nj m ẹka nj unu hun a nj mmẹ ro; onye-mmọn ara nwẹ uru lẹ ọkpukpu kẹ unu dōn hun nj e nwongho m."

⁴⁰ Ọ kuguu ihienni, ọ nọ ghosị wẹ ẹka a ẹbuo lẹ oku a ẹbuo. ⁴¹ Ebe omēni ekwerikwo nj wẹ—makele ọ tu wẹ ẹnya leni ighoghō jun wẹ obi—ya Jesu nọ sị wẹ, "Unu e nwegho ihien ọwule w'e ri eri ebeni?" ⁴² Wẹ nọ ye ẹ mkpikpi azun wẹ shi, ⁴³ ọ nọ narin wẹ iya, rī ẹ id'ẹnya wẹ.

⁴⁴ 'Ya ọ nọ sị wẹ, "Ihien ndini kẹ m gwa unu ogen mmẹ nj unu gi rī: nj ihien ile wẹ de banyeni m ime Iwu Mozizi lẹ ime ihien ndi-amuma de lẹ ime Ẹbu-oma jenkō d'e mezuchanrīnrīn."

⁴⁵ 'Ya ọ nọ kpupu uche wẹ keni wẹ sa-ẹka ghota Ẹkukwo-nsọ, ⁴⁶ sị wẹ, "Onwan wu ihien wẹ de: nj Kraistj, Onye Hụ Osolobue Tume, siko d'a ta afunfun, nwanhun, nke akpu-uhuohin ẹto ọ gha onwun lihi; ⁴⁷ nj wẹ jenkō d'e gi ẹfan a zi ndi alị ile ozi nroghari lẹ mgbaghari njo—nj Jerusalem kẹ wẹ jenkō d'a gha bidon.

⁴⁸ Unu wu osheri ihien ndini ile hun meye unu ẹnya. ⁴⁹ Lee n'ẹ, m jenkō nwan d'e zihẹ nj unu Mmọn-nsọ ahun Nedi m kwe nkwa a. Ka cherikwo nj ime obodo ebeni d'e ru ogen wẹ yimeguu unu iken hụ gha Elu-igwee bia."

Jizosị E Si Elu-igwee

(Mat 28.19-20; Ọrun Ndi-Ozi 1.9-11)

⁵⁰ Ọ nọ duru wẹ gha ime obodo hụ puha, duru wẹ rukworj Betani; e ru wẹ ebehū, ọ nọ kishi ẹka enu, gozi wẹ. ⁵¹ Ogen ọ gi rī a gozi wẹ, 'ya ọ nọ gha ime igunrun wẹ pu, e wẹ w'ẹ shi elu-igwee. ⁵² 'Ya wẹ nọ fe ẹ.

Wẹ nọ gi oken ighoghō lakin Jerusalem. ⁵³ Wẹ hụ a nọ ime Ulo-nsọ ogen ile, a ja Osolobue mma.

Ozioma Jizọs' Kraịstị Nọkọ Ke Jonu Dọn De Ẹ

Jesu Wụ Oku Osolobue

¹ Ogen mbidọn, oku hụ rị arị; Oku hụ lẹ Osolobue rị; Oku hụ wụ Osolobue. ² Oku ahun lẹ Osolobue rị ogen mbidọn. ³ Osolobue ke ihien ile rini ghanan'a; o nwonni ihien Osolobue ke hun o keleni ghanan'a. ⁴ Ime e ke ndun rị; ndun hụ wụ ukpe ihian ile. ⁵ Ukpe hụ e nwun ime ishi, kanj ishi, mkpokiki, a s'eka tinyun a mọbu gha a.

⁶ O nwon okennyẹ ohu Osolobue zihẹ; efan a wụ Jonu. ⁷ O bia d'a shia eri banyeni ukpe hụ, keni ihian ile nū eri e, kweri. ⁸ Ele 'ya wụ ukpe hụ, kalẹ o bia d'a shia eri banyeni ukpe hụ. ⁹ Onye hụ wụ Ezigbo Ukpe hụ hun e ye ihian ile ukpe lala ime uwa ogen ahun.

¹⁰ Osolobue ke uwa ghanan'a, kanj uwa amarinn'a ogen o gi bia. ¹¹ O bia d'e kunrun ndi nke e, kanj ndi nke e anabannan'a. ¹² Kanj, ndi ile hun nabanhan n'a, ndi ile hun kweri n'e, o ye we iken ni we wuru umu Osolobue: ¹³ ele ihian mu we; eginu we uche ihian mu we, o nwonni okennyẹ owule han we mu we, kama, Osolobue mu we.

¹⁴ Oku hụ nọ henrin ihian, o nọ son enyi biri elu-uwa. Efoma lẹ ezioke jun ime e! Enyi a hunole ogho a, ogho akpu Nwa ohu Chuku-Nedi mu.

¹⁵ Jonu ku banyen'e, yi oro si, "Onwan wu onye hun m ri e ku ogen m gi si, 'Onye hun lalani m memegu ka m, makele o ri a ri ni we d'a mu m.'" "

¹⁶ Make ihien ahun jun ime e, enyi hụ e nwehen ngozi mmagi-mmagi. ¹⁷ We ye Iwu ghanan Mozizi; kanj efoma lẹ ezioke ghaha eka Jesu Kristi. ¹⁸ O nwonni onye huntu Osolobue, kanj akpu Nwa ohu o mu suo, hun wu Osolobue, hun nokunme n'e, e meguo enyi marin a.

Osheri Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Shia

(*Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18*)

¹⁹ Onwan wu eri Jonu shia ogen ndi-ndu ndi Ju gi gha Jerusalem zihẹ ndi nchu-egan lẹ ndi Livai d'a ju a, si, "Onye k'i wu?" ²⁰ Jonu a ghorini; mba, o kupu a, si, "Ele m Kraistị Onye Nzuopuha hụ Osolobue Tume." O ghorini.

²¹ We noji ju a, si, "Onye k'i wu? Iyu wu Elajaja?"

O no si, "Mba."

"Iyu wu Onye-amuma hụ pu-ichen?"

O si, "Mba."

²² We no si a, "Onye k'i wu nwan? Gwa enyi keni enyi marin ihien enyi siko d'a gwa ndi zihẹ ni enyi. K'i jenkọ d'e ku banyeni enwen i?"

²³ O no gi ihien onye-amuma wu Azaya ku za we, si,

"Mme wu

'Olu hụ rị e yi oro ime atụ,

a si,

"Kwa ni uzọ Di-nwonni-enyi n'o zinrin!" "

²⁴ Ndi Itu ndi Farisi hun rị ime ndi hụ we zi ²⁵ nọ ju a, si, "Kị hain nwan i gi e me mirin-Chuku mbuni y'ele Mezaya mọbu Elajaja mọbu Onye-amuma hụ pu-ichen?"

²⁶ Jonu nọ za we, si, "M gi mirin mmaka e me mirin-Chuku, kanj o nwon onye rị ime unu hun unu marinleni. ²⁷ Iya wu onye hū lalani m memegu. Erudeni m onye siko d'a topu akpukpo-uku a."

²⁸ Onwan me ime Betani, n fetu Jodani, ebe Jonu nọ e me mirin-Chuku.

Nwa-ebulu Osolobue

²⁹ Eki e fon, o nọ hun Jizosị k'o lala ebe o rị, Jonu nọ si, "Lee n'e! Onwan wu Nwa-ebulu Osolobue hun e wepu njo uwa! ³⁰ Ya wu onye m ri e ku ogen m gi si, 'Omegu, okennyẹ ohu kanj m lala; iya ka m makeni o ri a-ri ni we d'a mu m. ³¹ E te marin m'a, kanj m ri e gi mirin e me mirin-Chuku keni ndi Izrelu marin a.'" ³² Jonu nọ shia eri, si, "M hun Mmon-nso k'o gi udi nduru gha elu-igwee hidanla, nokwasị a. ³³ E te marin m'a, kanj onye hun zi ni m si m, 'Onye i jenkọ d'a hun ke Mmon-nso hidan d'a nokwasị a d'e son e nodi, iya wu onye hū jenkọ d'e gi Mmon-nso me ihian mirin-Chuku.'" ³⁴ A hunole m'a; e kuole m ni iya wu Onye Hū Osolobue Tume."

Umụ-azụn Ibusọ Jesu Kpo

³⁵ Eki e fon, Jonu ni umu-azun a ebuo wuzo, ³⁶ ya Jonu nọ hun Jesu k'o ghafeko, o nọ si, "Lehu Nwa-ebulu Osolobue!" ³⁷ Umụ-azun Jonu ebuo ahun a nū k'o ku ihienni, we nọ sonme

Jesu. ³⁸ Ogen Jesu gi gbehuto, o hun we ke we ri e son e, o no si we, “K’i unu ri a cho?” We no za, si, “Rabai, elebe k’i bi?” (“Rabai” wu “onye-nkuzi.”)

³⁹ O no si we, “Bia ni d’e lee e.” We no jen d’a hun ebe o bi; ihien rike okuloku eno efinnai ri a ku ogen hu; we no du e nodichanrin uhuhin hu.

⁴⁰ Onye ohu ime umu-azun ebuoni nu ihien Jonu ku sonme Jesu wu Anduru nwee Saimonu Pita. ⁴¹ O no bu uzo chogen nwee e wu Saimonu, si a, “Enyi a hunole Onye Hu Osolobue Tume wu Kraisti.” ⁴² Anduru no weri Pita d’e kunrun Jizosi. Jizos’ e lee Pita, o no si a, “Yu wu Saimonu nwa Jonu. Efan i jenko d’a wu Kefasi.” (Ani efanj asusu Griki wu Pita, ‘ya wu “omuma.”)

⁴³ Eki e fon, Jesu cho n’o jen Galili; o hun Filipu, o no si a, “Sonme m.” ⁴⁴ (Filipu wu onye Besaida, obodo Anduru le Pita.) ⁴⁵ Filipu a hun Natanelu, o no si a, “Enyi a hunole onye hu Mozizi de banyen’e ime Iwu, hun ndi-amuma dezikwo banyen’e—Jesu onye Nazareti nwa Josef ru.”

⁴⁶ Natanelu no si a, “Ni ihien owule ri mma s’eka gha Nazareti puha?” Filipu no si a, “Bia d’e lee.” ⁴⁷ Ogen Jizosi gi hun Natanelu k’o lala ebe o ri, o no si, “Onwan wuchanrin onye Izrelu hun nwonleni ero!”

⁴⁸ Natanelu no ju a, si, “Nani k’i don marin m?”

Jizosi no za, si, “A hunguo m’i okpuru osisi figi hu ni Filipu d’a kpo i!”

⁴⁹ Natanelu no si, “Onye-nkuzi, ezie iyu wu Nwa Osolobue; iyu wu Eze ndi Izrelu!”

⁵⁰ Jizosi no si a, “Ye kwerele make ni m gwa i hu ni m hun i okpuru osisi figi?! I jenko d’a hun ihien ndi ka onwan!” ⁵¹ O no si we, “M ri a gwa unu ezioku, unu siko d’a hun ke elu-igwee kpupu, hun ke ndi mmom-ozu Osolobue ri e jenen, e jenua d’e kunrun Nwa nke Ihan.”

Isi Nke Ebuo

Jesu E Gi Mirin Henrin Manya

¹ Hun me e akpu-uhuhin eto, o nwon agbamehuhuo ri obodo Kana ri Galili. Nne Jizosi ri ebahun. ² We kpokiko Jizosi le umu-azun a agbamekukwo hu. ³ Ogen manya gi guu, nne Jesu no si Jesu, “Manya we a guu.” ⁴ Jizosi no si a, “Okpoho, hatu m ye nu, ogen m e ke ru.” ⁵ Nne e no si ndi ri e jen ozi, “Ihien owule o si unu me, unu e me.”

⁶ O nwon ite-mirin isin we gi omuma memere ri ebahun. Ohu-ohu ime we jenko d’e ripu ogbogoro mirin isen moku esa. W’e gi we e donme mirin we gi a chanchan ihien, hun we gi e mezu omenali ndi Ju.

⁷ Jesu no si idibo ndi hu, “Gbajun ni ite ndi hu mirin.” ‘Ya we no gbajun we d’a pu onu. ⁸ O no si we, “Kuru ni nwan ekerere jenni onye-isi ocho.” ‘Ya we no me ihien o ku.

⁹ Onye-isi ocho no danmin mirin hu henringuu manya, bu o marin ebe o gha bia, (kani, ndi hu ri e jen ozi a maringho), o no kpo okennyee hu ri a gba-ekukwo, ¹⁰ si a, “Ndi ozu ile e bu uzo e wepuha manya ka a suo, ihan ile rajunguu efo we kebe wepuha hun suoleni; kale ye bu hunni suoni to d’e ru oge ni.”

¹¹ Ime Kana ri Galili ke Jesu no run onun-atumanya ibuzoni hun o gi ghosi ogho a, umu-azun a no kwere n’e. ¹² Omeuu, Jesu no si Kapanom—ya le nne e le umune e le umu-azun a, we no nodi ebenu ekerere.

Jesu E Jen Ulo-nsu

(Mat 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46)

¹³ Ogen ndi Ju gi e me Mmemme-Nghafe e rume, ‘ya Jesu no si Jerusalem. ¹⁴ O no hun ndi ri Ulo-nsu ebenu e re efin le atunrun le oluikuku lezi ndi a gbahuto ego ebe we nodiyesonme ni teburu we. ¹⁵ O no kpa iberi (aya), gi e chupu we ile le oken-efin we le nduru we ime Ulo-nsu, buoyiya egbo ndi a gbahuto egbo, hukpumesonme teburu we. ¹⁶ O no si ndi ri e re nduru, “Wepu ni ihien ndini we ebeni; egizileni ulo Nedi m henrin ebe we no a zu afia!” ¹⁷ Umu-azun a no nyanhan ni we de e ime Ekukwo-nsu ni, “Adudu ulo i jenko d’e bu m ri.”

¹⁸ Ya ndi-ndu ndi Ju no nwan si a, “Ghosi enyi ahima enyi e gi marin ni Osolobue si i me ihienni.”

¹⁹ Jizosi no za we si, “Tikpo ni Ulo-nsu ni, e gi m akpu-uhuhin eto wesi e elu.”

²⁰ Ndi-ndu ndi Ju no si a, “Ulo-nsu ni we gi ahua isin-kwasu-ogunnai tun k’i jenko d’e gi akpu-uhuhin eto wesi elu?” ²¹ Kani Ulo-nsu Jesu ri e ku oku e wu ehua. ²² Ogen o gi ghaguu onwan lihi, umu-azun a no nyanhan n’o kuogho ihienni, we no gi ihien Ehuhuo-nsu ku le ihien Jesu ku don.

Jesu Marin Ke Ihan No

²³ Ogen Jesu gi ri ime Jerusalem ogen Mmemme-Nghafe, ndi bu oda no kwere n’e make ni we hun onun-atumanya ndi o ri a run. ²⁴ Kani Jizosi ebuni enwen e ye we, make ni o maringuo ke

ihian ile no. ²⁵ Ele hun onye owule e gi gwa a ke ihian no, make ni 'ya le enwen e a maringuo ihien ri ime ihian.

Isi Nke Eto

Nikodimosi A Bia D'a Hun Jizosi

¹ O nwon okennyeh ohu w'a kpọ Nikodimosi. Onye Itu Ndi Farisi ro, onye ohu ime ndi-isi ndi Ju k'o wu. ² O gi ime uhinhin bia d'e kunrun Jizosi, si a, "Onye-nkuzi, enyi a maringuo ni wu onye-nkuzi gha ebe Osolobue ri bia, makele o nwonn onye jenkọ d'e ri-eka run orun-atumanya ndini i ri a run mmani Osolobue noyen'e."

³ Jesu no za, si, "Ezioku ke m ri a gwa i, mmani we mudonzi ihian, o saeka hun Ali-eze Osolobue." ⁴ Nikodimosi no si a, "Nani ke w'a don mudonzi ihian ebe o kaguu egedi? Ni ihian sazi eka banye efọ nne e, a muzi w'a nke mgbe ebuo?" ⁵ Jizosi no za a, si, "Ezioku ke m ri a gwa i, mmani we mu ihian ghahani mirin le Mmon-nso, o sako eka banye Ali-eze Osolobue. ⁶ Hun ihian mu wu ihian; hun Mmon-nso mu wu mmon. ⁷ Y'a tula i enya ni m si ni we siko d'a mudonziriri unu." ⁸ Ufere e fesi ebe owule o cho—unu a nu uzun a, kani unu ara marin ebe o gha a bia mobu ebe o feko—erira k'o ri ebe onye owule Mmon Osolobue mu ri.

⁹ Nikodimosi no si a, "Nani ke onwan e don saeka me?"

¹⁰ Jizosi no si a, "I wu onye-nkuzi ime Izrelu, bu y'a ghotani ihien ndini? ¹¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, enyi ri e ku ihien enyi marin, a shia eri ihien enyi hun, kani unu ara nabahan eri enyi. ¹² Ebe o me nwan ni m gwa unu ihien ndi ri elu-owa bu unu e kwerini, nani ke unu a don kweri omeni a gwa m unu ihien ndi ri elu-igwee? ¹³ Make ni, o nwonn onye jentu elu-igwee wezuka onye hu gha elu-igwee bia—wu Nwa nke Ihian."

¹⁴ "Erira Mozizi don wesi agwo hu elu ime atu ke we jenkọ d'e wesi Nwa nke Ihian elu, ¹⁵ keni onye owule hun kwerini n'e hun uzo nwon ndun itebite."

¹⁶ "Make ni Osolobue nwe ihien-osusuo jenni ndi ri uwa oda-oda, 'ya hain o gi ye akpu Nwa ohu o nwe, ken' o wuru ni onye owule hun kwerini n'e alako iwi, kama o nwon ndun itebite. ¹⁷ Ezie, Osolobue ezini Nwa a d'a ma ndi ri uwa ikpe, kama, o zi e keni we hun uzo nwon nzupuha ghahan'a. ¹⁸ Ikpe amanị onye owule kwerini n'e, kani ikpe a maguo onye owule hun kwerileni, make ni o kwerini ime efan akpu Nwa ohu Osolobue. ¹⁹ Onwan ke we gi hangbu we enen: ni ukpe a biaguo ime uwa, kale ishi ka ihian a suo kari ukpe, make ni eje ihien ke w'e me. ²⁰ Ize ukpe e ze ndi ile e me eje-ihien, w'a ra bia ebe ukpe ri make eje-ihien we ri e me gha a puha ifon."

²¹ "Kani ndi hun e me ihien ri mma a bia ebe ukpe ri, keni ihian ile hun a ni we ri e me ihien Osolobue cho."

Jizosi Le Jonu Hun E me Mirin-Chuku

²² Omeguu. Jizosi le umu-azuun a no si Azuun Judia, o no du we nodi ebegu, e me ndi ihian mirin-Chuku. ²³ Jonu nke rizi obodo Enom hun nokunme Salim e me mirin-Chuku make ni mirin ri ebahun oda-oda. Ihian hu e jen d'e kunrun e, o hu e me we mirin-Chuku. ²⁴ W'e ke bu Jonu che ime ulo-ngan ogen hu.

²⁵ Ogen hu, umu-azuun Jonu le onye Ju no doma oku ichan-ehu w'a chansonme hun wu odinali ofufe we gi e don enwen we nso. ²⁶ We no bia d'e kunrun Jonu, si a, "Onye-nkuzi, onye hu yu le 'ya ritan n fetu Jodani, onye hun i gwasonme ndi ihian oku e, lee e nwan k'o ri ebeni e me mirin-Chuku, ihian ile hu e jen d'e kunrun e."

²⁷ Jonu no za, si, "O nwonn onye hun e nwehen ihien owule mmani we gha elu-igwee y'e ihien hu. ²⁸ Unu le enwen unu wu osheri m ni e kughọ m'a ni 'Ele m Kristi, kani we zi m buru n'e uzo.' ²⁹ Okpoho hun we ri a lu wu nke okennyeh hun ri a lu n'a. Owu okennyeh hu ri a gba ekukwo, hun wuzoye n'e e gon e ntin, a ghoghọ oda-oda o nu olu okennyeh hun ri a gba ekukwo. Ya wu ni ighoghọ m e zuole nwan oke. ³⁰ O k'a riwaye mkpa, kani mme nwen k'e belua.

³¹ Onye hun gha elu bia ka ihian ile; onye hun gha uwa bia wu nke uwa, o ku oku ihien ri ime uwa. Hun gha elu-igwee bia ka ihian ile. ³² O hu a shia eri ihien o hun le ihien o nu, kani o nwonn onye e gi eri e e don. ³³ Onye owule gi oku e don a ghosiole ni Osolobue wu onye-ezioku. ³⁴ Make ni onye Osolobue zihie k'o wu, oku Osolobue k'o ri e ku, make ni Osolobue e yehodu n'a Mmon-nso. ³⁵ Ihien Nwa a a suo Chuku-Nedi, o wegwo ihien ile che e eka. ³⁶ Onye hun kweri ni Nwa Osolobue nwon ndun itebite; onye hun ju n'o kwerikoni Nwa Osolobue ahunko ndun; mba, iwe-le-onuma ke Osolobue k'e gi sonsonme e."

Isi Nke Eno

Jizosi Le Okpoho Onye Samerija

¹ Ogen ahun. Jesu no nwan marin ni itu-ndi Farisi a nugo ni umu-azuun ndi Jesu ri e nwehen e me mirin-Chuku kade nke Jonu. ² (Kani, ele Jesu ri e me we mirin-Chuku, umu-azuun a suo ri e me.) ³ Ya Jesu no gha Judia pu, kinko Galili. ⁴ O no ghasi ali Samerija makele

o ri mkpa n'o k'a ghariri ebehu. ⁵ 'Ya o no puha obodo ohu w'a kpo Sika, hun ri ime Sameria, ehụ ali hu Jekopu ye nwa a wu Josefu. ⁶ Omi Jekopu ri ebehu; ndun guu Jesu make ijē o jē; otudeni, o no ndi ali ehụ omi hu. (Ihiēn ri ke okulokụ mmēbuo efinnai ro, ogen hu anwun gi a ri isi.)

⁷ 'Ya ke okpoho ohu, onye ali Sameria, no bia d'a dori mirin. Jesu no si a, "Ye m mirin ra." ⁸ (Ogen hu, umu-azuun a e jennegu o ime obodo d'e nnonen ihien-oriri.) ⁹ Okpoho onye Sameria hu no si a, "Nani ke iyu wu onye Ju don nwan a rjo mme wu okpoho onye Sameria mirin?" (O ku onwan make ni ndi-Ju le ndi-Sameria ara meko.) ¹⁰ Jizosi no za a, si, "Omeni i te mari ihien Osolobue e ye le onye hun ri a si i, 'Ye m mirin ra', nke y'a rjo a, o ye i mirin hun e ye ndun." ¹¹ Okpoho hu no si a, "Di-okpa, omi mi emi bu y'e gi mkpu y'e gi do mirin. Elebe ke y'a no nwan nwehen mirin hu e ye ndun?" ¹² 'Yu ka Jekopu nedi enyi kanj hun ye enyi omi ni, hun 'ya le umu a le ihien-uriri e ra mirin rin'a?" ¹³ Jesu no si a, "Onye owule hun ra mirin ni, egun mirin jenko d'a gunzi a. ¹⁴ Kanj, onye owule hun ra mirin hu m jenko d'e ye e, egun mirin agunkozi a; kama, mirin hu m siko d'e ye e jenko d'e henrin n'e isi-mirin hun ri ime e e hupuha ndun itebite."

¹⁵ Okpoho hu no si a, "Di-okpa, ye m nwan mirin hu amangbe egun-mirin gha a gunzi m mabu a biamazi m ebeni d'a do mirin." ¹⁶ Jizosi no si a, "Jen d'a kpo di i, y'e kinhen azuun." ¹⁷ Okpoho hu no si a, "Enwon m si a, 'Jesu no si a, 'Ezioku ke i ku ebe i no si, 'Enwon m di', ¹⁸ make ni y'a lupuguo di isen, bu okennyehun iyu le 'ya ri nwan ele di i; ezioku k'i kul!"

¹⁹ Okpoho hu no si a, "Di-okpa, a hunole m'a ni i wu onye-amuma. ²⁰ Ndi-nedi enyi we kanj no uguni fe ofufe, bu unu ndi Ju si ni Jerusalem wu ebe furu ihian jenko d'a noriri e fe ofufe." ²¹ Jesu no si a, "Okpoho, gi ihien m ri e ku don: ogen lala, hun o gi me ni elezi enu uguni mabu ime Jerusalem ke unu siko d'a no fe Chuku-Nedi. ²² Unu amarin onye unu ri e fe; kanj, enyi a maringho onye enyi ri e fe, make ni eka ndi Ju ke nzuopuha gha a bia. ²³ Kanj ogen lala, o ruguode nwan, hun ndi hun e fe ezigbo ofufe k'e fe Chuku-Nedi ofufe ime-mmōn le nke ezioku. Make ni ndi hun e fe ofufe no erira ke Chuku-Nedi cho ni w'e fe e ofufe. ²⁴ Osolobue wu Mmōn, ele ihian; ndi hun k'e fe e ofufe siko d'e feriri a ime-mmōn, gi ezioku fee e." ²⁵ Okpoho hu no si a, "A maringuo m ni Onye Hu Osolobue Tume wu Mezaya, (hun w'a kpo Kraisti), lala; o bia, o gwachanrin enyi ihien ile." ²⁶ Jesu no si a, "Mme hun ri a gwa i oku ro."

²⁷ Ozigbo hura, umu-azuun a no lua. O no tu we enya oda-oda n'o ri e son okpoho e ku oku; kanj o nwonn onye si, "K'i cho", mabu "Ki hai ni gi ri e son e e ku oku." ²⁸ Ya okpoho hu no la ite mirin e to, kin-azuun si ime obodo; o no si ndi rin'a, ²⁹ "Bia ni d'e lee onye hun gwa m ihien ile m me. Onye ma ke 'ya wu Onye Hu Osolobue Tume wu Kraisti?" ³⁰ We no gha ime obodo puha, ruhemē ebe Jesu ri.

³¹ Ogen hu, umu-azuun hu a rjo Jesu, a si, "Onye-nkuzi, dodo ri ihien-oriri." ³² Kanj o no si we, "M nwon ihien-oriri m'e ri hun unu marinleni." ³³ 'Ya umu-azuun a no juma ibe we, si, "O nwonde nwan onye wehe n'e ihien-oriri ra?" ³⁴ Jizosi no si we, "Ihien-oriri m wu ime uche onye zini m le irunchanrin orun a. ³⁵ Ele unu a si, 'O hodu ifon eno ni ogen we gi a gho ihien-ugbo ru?' Kanj m ri a gwa unu, lehunme ni enya ebe unu ri ni unu hun ni ihien-ugbo a kaguole hun w'a gho. ³⁶ Onye hun a gho ni nwan a gho, a narin ugwo-orun a; o hu e kponkikome mkpuru a toni ndun itebite, keni onye hun kunn'a le onye hun gho'n'a hun uzo nwongbame ighoghō. ³⁷ O meguo nwan ke we don e ku, 'Onye ozo a kun,

onye ozo a gho.' "

³⁸ "M zi unu d'a gho ihien unu runleni; ndi ozo a runguole orun, unu a banhanguo d'a gho mkpuru we runpuha."

Ndi Sameria A Bia D'e Kunrun Jesu

³⁹ Ndi Sameria bu oda wu ndi obodo hu no kwerini Jesu make ni okpoho hu si, "O gwa m ihien ile m me!" ⁴⁰ Ogen ndi Sameria gi nwan bia d'e kunrun Jesu, we no rjo a n'o son we ndi. 'Ya o no son we ndi akp'ohin ebuo. ⁴¹ Ndi bu oda no gi ufiri ihien ndi o ri e ku kwerizi, cheni ndi ibuzo. ⁴² We no si okpoho hu, "Elezi ihien i ku suo ke enyi gi kweri, makele enyi le enwen enyi a nule onu a, mari ni ezioku-ezioku, onwan wu Onye-nzuopuha uwa."

Jizosi A Zuo Nwa Onye-isi-orun Eze

⁴³ Ogen akpu-uhuhin ebuo gi ghafegu. Jesu no gha Sameria si Galili. ⁴⁴ (Jizosi le enwen e e kuguo a ni w'a ra ye onye-amuma mgbaye ime ali onye-amuma ahun.) ⁴⁵ Ogen o gi ru Galili, ndi Galili no nabanhan a, make ni a hunguo we ihien ile o me ime Jerusalem ogen Mmemme-Nghafe (make ni we nwen e jenghozi mmemme hu).

⁴⁶ O no biaz i obodo Kana hun ri ime Galili ebe o no gi mirin henrin manya.

O nwe okennyehu ohu emu ri a ku nwa-a-okennyehu ime Kapanom. Okennyehi wu onye ohu ime ndi-isi-orun eze. ⁴⁷ Ogen okennyehu gi ni ni Jizosi a ghaguo Judia kinhen Galili, o no

buru e, rjo a 'ya bja d'a zuo nwa a makeni o d'a nwun. ⁴⁸ 'Ya Jesu no si a, "Mani unu hun ahima le ihien atumenya, unu ekweriko." ⁴⁹ Onye-isi onun hu no si a, "Di-okpa bja ndo-o, nwa m gini d'a nwun." ⁵⁰ Jizosi no si a, "Lama, nwa i jenkò d'a ri ndun." Okennyè hu no kwere oku Jizosi gwa a, o no lama. ⁵¹ Ebe o lakò, ndi idibo e no kunrun e; we no gwa a ni nwa a hu a riguo mma. ⁵² O no ju we ke ele ogen k'o gi rima mma. We no si a, "Okuloku ohu efinnai unyanhun ke eh-okun hu gi hapu a." ⁵³ Nedi e no nyanhan ni ogen hu ke Jizosi gi si a, "Nwa i jenkò d'a ri ndun." Ifiri e, ke ya le enwen e ke ikpun-ulo a no kwere ni Jesu. ⁵⁴ Onwan wu onun-atumenya nke ebuo Jesu run ogen o gi ghagu Judia bja Galili.

Isi Nke Isen

Jesu A Zuo Onye Nwonleni Onye E Yen'e Eka

¹ Omegu, Jesu no kin-azuun si Jerusalem makeni o nwon mmemme ndi Ju rini. ² Ime Jerusalem, o nwon mirin ri eh Onu-mgbon Atunrun, hun ndi Hibru a kpo mirin Betes'da [mòbù mirin Be'zata], hun nwon uzo isen we kpumesonme elu we hun we gha e ru e. ³ Igunrun ndi-emu ri a ku e dinesonme uzo ndi hu: ke ndi enya-ishi, ke ndi nguro, ke ndi oro kinmin, [e che ni we mehunme mirin hu. ⁴ Makeni, o ru, mmøn-ozì Di-nwønni-enyi e hidan d'e mehunme mirin hu. Onye owule ime ndi emu ri a ku, hun bu uzo banye ime mirin hu ogen we gi mehunmeguu a, o dnhin emu owule ri a kun'a.] ⁵ Onye ohu ime ndini dine ebahun ri a ku emu kete ahua ebuo-aria-ogunnai. ⁶ Ogen Jizosi gi hun a, marin n'o teguo emu hu kuma a, o no si a, "Y'a choghò n'i dnhin?" ⁷ Okennyè hu emu ri a ku no za, si, "Di-okpa, enwon m onye e bu m e che ime mirinni ogen owule we gi mehunme e; m cho ni m banye ime e, onye ozo e bu m uzo banye." ⁸ Jizosi no si a, "Lihì otò! Heri ute i, jemmè ijèn!" ⁹ Ozigbo, okennyè ahun no dnhin; o no buru ute e, jemmè ijèn.

Uhuohin ahun wu uhuohin izu-iken. ¹⁰ 'Ya ndi-ndu ndi Ju no si okennyè hu Jizosi zuo, "Onwan wu Uhuohin Izu-iken, o furuni ni y'e bu ute i, i ri a dan Iwu." ¹¹ O no za we, si, "Onye hun zuo ni m si m, 'Heri ute i, jemmè ijèn.'" ¹² We no ju a, si, "Onye wu onye hu si i, 'Heri ute i jemmè ijèn?" ¹³ Kanì okennyè hu we zuo amarin onye o wu, makeni Jizosi a rubanguo ime igunrun ri ebahun.

¹⁴ Omegu, Jizosi no hun a ime Ulo-nsò, o no si a, "Lee enya, y'a riguo nwan mma! Emezile njo, amangbe ihien ka njo gha e me i." ¹⁵ 'Ya okennyè hu no jemburu ndi-ndu ndi Ju d'a gwa we ni Jesu wu onye hu zuo n'a. ¹⁶ 'Ya ke ndi-ndu ndi Ju no kpokpome Jesu makeni o ri e me ihien ndi no enina Uhuohin Izu-iken. ¹⁷ Kanì Jizosi no si we, "Echen ke Nedi m rikwo a run onun, mme nwen siko d'a gha a runzikwo onun." ¹⁸ Ifiri ihieni o ku, ndi-ndu ndi Ju no chokenmede ni we gbu e. Makele, ele n'o dan iwu Izu-iken suo, kanì, o kpozikwo Osolobue Nedi e—gi ohun ku ni 'ya le Osolobue han.

Iken Jesu

¹⁹ Jizosi no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, Nwa a saeka gi uche e me ihien owule—mmani ihien o hun Chuku-Nedi ri e me; makeni ihien owule Chuku-Nedi me, 'ya ke Nwa a e mezikwo. ²⁰ Makeni ihien Nwa a a suo Chuku-Nedi, o ghosi Nwa a ihien 'ya le enwen e ri a run. O jenkò d'e ye e iken gi run onun kadè ndini we run keni o tu unu enya. ²¹ Ezie, erira Chuku-Nedi don e weli ndi nwunni we ndun ye we ke Nwa a donzikwo e we ndun e ye ndi Nwa a cho n'o ye. ²² Ozozì, Chuku-Nedi ara kin onye owule ikpe, kama, o buguo okinkin-ikpe ile che Nwa a eka, ²³ keni ihian ile gbaye Nwa ke we don a gbaye Chuku-Nedi. Onye hun ghaleni a gbaye Nwa arizikwoni a gbaye Chuku-Nedi hun zihè n'e."

²⁴ "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye hun nu oku m, kweye ni onye ziheni m, onye ahun e nweguo ndun itebite. Amako we onye hu ikpe; kama, onye hu a ghagu onwan banye ndun.

²⁵ Ezioku ke m ri a gwa unu, ogen lala—o ruguode nwan—hun ndi nwunni siko d'e gi nu olu Nwa Osolobue; ndi nun'a jenkò d'a ri ndun. ²⁶ Ke Chuku-Nedi don nwon ndun ime enwen e, erira k'o yeziwò Nwa iken n'o nwon ndun ime enwen e. ²⁷ O yeguo Nwa a iken n'o kin ihian ile ikpe—makeni iya wu Nwa nke Ihian. ²⁸ Anile ni onwan tu unu enya, makeni ogen lala hun ndi ile ri ime ili jenkò d'e gi nu olu e ²⁹ puha—ndi hun me mma jenkò d'e lihi banye ndun itebite; ndi hun me njo siko d'e lihi narin ikpe-omuma."

Ndi Hun A Shiani Jesu Eri

³⁰ "Asa m eka gi iken m me ihien owule. M'a han enen ke Osolobue don gwa m—'ya wu ni ezigbo enen ke m'a han, makeni ari m e me uche m, kale uche onye hun zihè ni m. ³¹ M shiani enwen m eri, 'ya wu ni eri m wu ntù.

³² M nwon onye ozo hun a shia ni m eri. A maringho m ni eri o shia ni m wu ezioku. ³³ Unu e ziguo we jenni Jonu, o shiaguò eri wu ezioku. ³⁴ (Ele ni eri ihian shia ri m mkpa, kanì m ri e

ku ihienni keni unu hun uzọ nwon nzuopuha.)³⁵ Jonu e te nwungho ke ukpe—a dun, e ti, unu no gi ukpe e ghoghọ ekerẹ ogen.”

³⁶ “Kani m nwon ihien a shia ni m eri hun ka hun Jonu shia. Orun ndi hun Nedi m ye m run, 'ya wu orun ndini m ri a run, uwe nwe a shiani m eri ni Chuku-Nedi zihę m.”

³⁷ “Chuku-Nedi le enwen e hun ziheni m a shiaguoni m eri. Unu anutuni olu e; unu ahuntuni k'o no; ³⁸ oku e ari ime ndun unu, make ni unu ekwerini ni onye hun o zihe.

³⁹ Unu a mu ihien ndi ri ime Ekwkwọ-nso a mukemme, make ni unu ro ni uwe ke unu e gi nwon ndun-itẹbite; bu Ehuhuo-nso ri a shiani m eri, ⁴⁰ kani unu ekwerini bia d'e kunrun m keni unu nwon ndun. ⁴¹ Ele m choke ojija-mma ihian; ⁴² kani a maringho m ndi unu wu, ni ihien Osolobue a ra suọ unu. ⁴³ M gi efan Nedi m bia, unu a nabanhanj m, kani onye ozo gi efan nke e bia, unu siko d'a nabanhan a. ⁴⁴ Nani ke unu e don kweri? Unu hun a cho ni ibe unu ja unu mma, kani o nwonni ihien unu kpo ija-mma hun gha eka onye hu 'ya suọ wu Osolobue bia. ⁴⁵ Erokwole ni ni m jenko d'e kpe unu eka Chuku-Nedi; Mozizi wu hun e kpeni unu, Mozizi ahun unu gi don enya. ⁴⁶ Omeni unu gi oku Mozizi don, nke unu e gi oku m don, make ni Mozizi de banyeni m. ⁴⁷ Kani omeni unu egin ihien Mozizi de don, nani ke unu e don gi oku m don?”

Isi Nke Isin

*Jesu E Ye Mmadu Ogun-iri kwasi nnu-mmebuo Ihien-oriri
(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)*

¹ Onwan e meguu, Jizosi no fetu “Ohimin” Galili hu shi azuun hun-ebọ. W'a kpozị “Ohimin” Galili ohimin Taiberiasị. ² Igunrun hi-ogbe hu e son e, make ni we hun orun-atumenya ndi o ri a runni ndi emu ri a ku. ³ Jizosi no si elu ugu, 'ya le umu-azuun a no nodi ali ebegu. ⁴ (Ogen hu, mmemme ndi Ju e me ahua-ahua w'a kpo Mmemme-Nghafe e rumegu.) ⁵ Jizosi e wesi enya elu, o no hun igunrun ihian ke we lala d'e kunrun e. O no si Filipu, “Elebe ke enyi a no non bre di keni ndini ri?” ⁶ (O ku ihien ni n'o gi cho ihien ri Filipu onu, make ni 'ya le enwen e a maringho ihien o jenko d'e me.) ⁷ Filipu no za a, si, “Egho orun ifon isin ezuko non bre di siko d'e rusonwe we eka—osunon'a ekerẹ-ekerẹ.” ⁸ Onye ohu ime umu-azuun Jesu w'a kpo Anduru, hun wu nwenę Sajmon' Pita, no si a, ⁹ “O nwon nwata-okennyę bu ogbe bre di isen we gi oka bali memę le azun ebubo ebeni; kale, ebe we siko d'a pu igunrunni?” ¹⁰ Jizosi no si, “Gwa ni we nodi ali.”

(Irurue ri ebegu oda.)

Ya ndi hu no nodi ali—ihien rike ikennyę ogun-iri-kwasi-nnu-mmebuo ri ime we, ('ya wu ihien nọke nnu-uku isen). ¹¹ Jesu no weri ogbe bre di ndi hu, o yeguu Osolobue ekele, o no keni ndi nodi ali 'ya; o no memęzi azun erira, we no ri ke we cho. ¹² Ogen efo gi junguu we, Jesu no si umu-azuun a, “Kponkwama ni ifunfun e hoduni, amamge ihien-anaj a la iwi.” ¹³ 'Ya we no kponkwame we, che ime ukpalı. Ifunfun bre di hoduni ime ogbe-bre di bali isen hu ogen ndi hu gi riguu jun ukpalı mmebuo.

¹⁴ Ogen ndi hu gi hun orun-atumenya hun Jizosi run, we no gwama ibe we, si, “Ezioku-ezioku, onwan wu onye-amuma hu enyi ri e lee enya a n'o jenko d'a bia ime uwa!”

¹⁵ Ogen Jesu gi hun ni w'e d'a bia d'e gi iken weri e, kin e eze, o no gha ebahun pu, 'ya suọ no kin-azuun shizi elu-ugu.

*Jesu E Jen Ijen Elu Mirin
(Mat 14.22-33; Mak 6.45-52)*

¹⁶ O ru ogen enyasi, umu-azuun Jesu no shi “Ohimin”, ¹⁷ banye ime ugbo-mirin, buli, jenko Kapanom. (Ohini no gbachanrin bu Jesu eke biakwo d'e kunrun we.) ¹⁸ Mirin hu e mehunme oda-oda makele oken-ufere ri a kpo. ¹⁹ Ogen we gi nyanru ihien rike maili eto mobu eno, we no hun Jesu ke o jęla ijen elu mirin, a nokunme ugbo. Egun no tuma we. ²⁰ Kani o no si we, “Mme ro, atule ni egun!” ²¹ We no cho n'o banye ni we ime ugbo; ozigbo, ugbo hu no ru mkpenren mirin ali hu we jenko.

Igunrun Hu A Choma Jizosi

²² Eki e fon, o no we ndi ahun nodi azuun “Ohimin” hu hun-ebọ hun umu-azuun Jizosi gha bia Kapanom enya ni ugbo ohu suọ te ri ebegu; ni Jesu esonni umu-azuun a banye ime ugbo le ni umu-azuun a suọ gba gha ebegu pu. ²³ Kani ogenni, ugbo ndi ozo gha Taiberiasị bia ri nwan ehii ebahun we no ri bre di ogen Di-nwonni-enyi gi yeguu ekele. ²⁴ Ogen ndi hu gi nwan hun ni ke Jesu ke umu-azuun a arizi ebahun, we le enwen we no banye ugbo ndi hu chosonme Jesu shi Kapanom'.

Jesu Wu Ihien-oriri Hu Hun E Ye Ndun

²⁵ Ogen we gi hun Jesu azuun “ohimin” hu hun-ebọ, we no si a, “Onye-nkuzi, elee ogen k'i gi puha ebeni?” ²⁶ Jesu no za we, si, “Ezioku ke m ri a gwa unu, unu ri a cho m make ni unu ri

brēdi, o jun unu efo, eḷe makēni unu hun ọrun-atumēnya ndi hun m run. ²⁷ Egile ni ifiri ihien-oriri hun e wiwini a rungbu enwen unu, ka gi ni ifiri ihien-oriri ahun siko d'a to jenin ejen, e ye ndun itebite, rungbu enwen unu, ihien-oriri hu Nwa nke Ihian jenkō d'e ye unu; makēni iya wu Nwa nke Ihian ke Chuku wu Nedi tume.”

²⁸ We no si a, “Ki enyi jenkō d'a run hun wu ọrun Osolobue cho ni enyi run?”

²⁹ Jesu no za we, si, “Onwan wu ọrun Osolobue cho ni unu run: O cho ni unu kweri ni onye hun o zihē.”

³⁰ We no si a, “Elee ọrun-atumēnya k'i jenkō nwan d'a runghosi enyi keni enyi hun a, enyi e kweyi ihien i ku? Kiri ke i jenkō d'e me? ³¹ Ndi nedi enyi kani ri mana ime atụ; ya ke we de ime Ekwkwō-nsọ, si, ‘O ye we brēdi gha elu-igwee bia ri.’” ³² Jizosi no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, eḷe Mozizi ye unu brēdi gha elu-igwee bia; Nedi m wu hun ri nwan e ye unu ezigbo brēdi gha elu-igwee bia. ³³ Makēni brēdi Osolobue wu onye hu gha elu-igwee bia, hun e ye uwa ndun.” ³⁴ We no si a, “Di-ọkpa, yeme enyi brēdini ogen ile.”

³⁵ Jizosi no si we, “Mme wu brēdi hun e ye ndun. Egun agunko onye hun bia d'e kunrun ni m; egun mirin agunko onye hun kwerini ni m.

³⁶ Kani, noko ke m don gwa unu mbu, unu a hunole m, kani unu e kwerini. ³⁷ Ndi ile Nedi m ye m siko d'a bia d'e kunrun m; a chupuko m onye owule hun bia d'e kunrun ni m.” ³⁸ Makēni eḷe m gha elu-igwee bia d'e me uche m, kani m bia d'e me uche onye hun zihē ni m. ³⁹ Onwan wu ucha onye zihēni m: ni etuhuko m onye owule ime ndi ile o ye m, kama, ni m jenkō d'a gha onwan weli we Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁰ Makēni uche Nedi m wu ni onye owule hun hun Nwa, kweri n'e, jenkō d'e nwon ndun itebite; m siko d'e weli e Uhuohin-ikpazuun.

⁴¹ Ndi Ju no denwinwima n'a makēni o si, “Mme wu brēdi hu gha elu-igwee bia.” ⁴² We hu a si, “Eḷe Jesu nwa Josefu wu onwan—hun enyi marin ndi mun'a? Nani k'o don nwan a si, ‘M gha elu-igwee bia?’”

⁴³ Jizosi no za we, si, “Edenwinwinzile ni. ⁴⁴ O nwonni onye jenkō d'a s'eka bia d'e kunrun m mmani Chuku-Nedi hun zihē ni m dōha a; m jenkō d'e weli onye ahun Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁵ We de e ime Ekwkwō ndi-amuma ni, ‘Osolobue siko d'a kuzi we ile.’ Onye owule hun ri e gon Chuku-Nedi ntin, a mumarin a, iya wu onye hun a bia d'e kunrun ni m. ⁴⁶ (Eḷe n'o nwe onye hun huntu Chuku-Nedi—onye hu hun gha ebe Chuku ri bia, ‘ya sọo huntu Chuku-Nedi.) ⁴⁷ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule kwerini nwon ndun itebite.”

⁴⁸ Mme wu brēdi hun e ye ndun. ⁴⁹ Ndi nedi unu kani ri mana* hu we ri ime atụ, kani, a nwunhughō we. ⁵⁰ Kani onwan wu brēdi hun gha elu-igwee bia hun o me ni onye ri n'e anwunhunko. ⁵¹ Mme wu brēdi hu ri ndun hun gha elu-igwee bia. Onye owule ri brēdini jenkō d'a ri ndun jenin ejen. Brēdi hu m siko d'e ye make ufiri ndun ndi ri ime uwa wu ehu m.”

⁵² Ya ke ndi Ju ahun no dōma ndondo ime we, a si, “Nani ke okennyeni a don ye enyi ehu a ri?”

⁵³ Ya Jizosi no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, mmani unu ri ehu Nwa nke Ihian, ra edeke e,—unu enwonko ndun ime unu. ⁵⁴ Onye ri ehu m, ra edeke m, o wuru onye nwe ndun itebite; m siko d'e weli e Uhuohin-ikpazuun. ⁵⁵ Makēni, ehu m wu ezigbo ihien-oriri, edeke m wuzikwo ezigbo ihien-orira. ⁵⁶ Onye hun ri ehu m ra edeke m, bi ime m, mme le enwen m bi ime e.”

⁵⁷ “Ke m don ri ndun makēni Chuku-Nedi hun zihē ni m ri ndun, erira ke onye hun ri ni m k'a don ri ndun make ufiri m. ⁵⁸ Onwan wu ezigbo brēdi hun gha elu-igwee bia; o noni ke ihien ahun ndi mbu ri, omegu u a nwunhunkwo we. Onye hun ri brēdini jenkō d'a ri ndun jenin ejen.”

⁵⁹ Ogen Jesu gi ri a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju ri ime obodo Kapanom k'o gi ku ihien ndini.

Oku Hun E Ye Ndu Itebite

⁶⁰ Ndi bu oda ime umu-azuun a a nu ihieni, we no si, “Okuni e zekewo! Onye siko d'a saeka nabanhan a?”

⁶¹ Kani, Jizos' a maringwo ni umu-azuun a ri e denwinwin make ihieni o ku. O no si we, “Onwan k'e me unu ekwerizile? ⁶² Ki unu jenkō d'e mezi nwan omeni unu a hun Nwa nke Ihian k'o lakō elu-igwee ebe o ri mbu? ⁶³ Mmon-nsọ iya sọo e ye ndun, ihien ihian mmaka ara ban erere owule: oku ndini m ri a gwa unu wu oku ime-mmom le oku hun e ye ndun. ⁶⁴ Kani ndi hu ime unu kwerini.” (Gha isi mbidon lala, Jesu a maringwo ndi hun jenkoleni d'e kweri le onye hun jenkō d'e re n'e.) ⁶⁵ O no sizi, “Onwan hai m gi si unu n'o nwonni onye jenkō d'a saeka bia d'e kunrun m mmani Chuku-Nedi me e n'o bia.”

⁶⁶ Make onwan, umu-azuun Jesu bu oda no kin-azuun, esonzini w'e.

⁶⁷ Ya Jizosi no si umu-azuun a mmebuo hu, “Unu le enwen unu siko d'a puzide nwan ra?”

⁶⁸ Sajmonu wu Pita no za a, si, “Di-nwonni-enyi, onye ke enyi jemburuko? Iyu nwon oku ndi e

* **Isi Nke Isin:49** mana: Iya ke kpọ ihien-oriri hu Osolobue gha elu-igwee zihē ni ndi Izrelu ime atụ ogen Mozizi.

ye ndun itebite. ⁶⁹ Enyi e kweregho, marinzikwo, ni iyu wu Onye-nso Osolobue.” ⁷⁰ Jizosi no si we, “Mme hori unu mmebuo, ele 'ya? Kanj onye ohu ime unu wu Ekwensu!” ⁷¹ (Judasi nwa Saimonu Iskarotu k'ofe ri e ku, makeni o wu onye ohu ime umu-azuun mmebuo hu bu 'ya jenkofe re e.)

Isi Nke Eşa

Ogen Umune Jesu Keleni Kweri N'e

¹ Omequu, Jesu no ghagbari ime Galili, latogu Judia; o jehunmeni ime Judia, makeni ndi-ndu ndi Ju ri a cho ni we gbu e. ² Ogen hu, mmemme ndi Ju gi a nodisonme ime Odu* e ruguo. ³ Ya umune Jesu no si a, “O furu ni gha ebeni pu, si Judia, keni umu-azuun i hun orun-atumanya ndi ri a run. ⁴ Makeni o nwonna onye hun a run orun ime nzuzue owuni o cho ni we marin a. Ebe o me ni ri e me ihien ndini ile, we nwan enwen i ghosi uwa.” ⁵ (Onwan me makeni ke umune e de e kwere ni n'e.)

⁶ 'Ya Jizosi no si we, “Ogen furu ni m e ke ru, kanj ogen ile furu unu. ⁷ Iziwe unu ezeko uwa, kale iziwe m e ze we makele m ri a gwa we ni ihien w'e me jo njo. ⁸ Jenme ni nwan mmemme, mme le enwen m eke jenkofe mmemme hunni, makeni ogen furu ni m e ke ru.” ⁹ O kuguu ihieni, o no nodikwo ime Galili.

Jesu E Jen Mmemme-odu

¹⁰ Kanj ogen umune Jesu gi jemmegu mmemme hu, o nozi jenme, kanj nzuzue k'ofe gi jen. ¹¹ Ndi-ndu ndi-Ju hu a cho a ime mmemme hu, we hu a si, “Elebe k'ofe ri?” ¹² Ndi ri igunrun risonme ebehu hu a kasonme murinmurin. Ndin si, “Ezigo ihian k'ofe wu,” ndin si, “Mba, o rihu e dufie ndi ali.” ¹³ Kanj, makeni egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu o, o nwonna onye s'eka ku oku e ifonrin-ifon.

¹⁴ Ogen mmemme hu gi ruguo ahanmahan, Jizosi no si Ulo-nso d'a kuzime. ¹⁵ O no tu ndi-ndu ndi Ju enya, we no si, “Nani ke okennyeni don marin ihien oda enina, bu o ke jentu ozunzu owule?” ¹⁶ Jesu no za we, si, “Nkuzi m ele nke m kanj nke onye ziheni ni m ro. ¹⁷ Omeni ihian a kwademe obi e n'o jenkofe me uche Osolobue, onye hu siko d'a marin omeni nkuzi m gha eka Osolobue bia ra m gi iken m e ku. ¹⁸ Onye hun e gi iken e e ku ri a cho ni we ja a mma; kanj onye ri e me ni we ye onye zihen'e ogho wu onye ezioku, ntụ a ri ime e.”

¹⁹ “Mozizi ye unu Iwu, ele 'ya? Kanj o nwonna onye ohu ime unu hun e domme Iwu hu. Kijain unu gi a cho ni unu gbu m?”

²⁰ Igunrun hu no za, si, “Eje-mmom ri ime! Onye ri a cho n'o gbu i?”

²¹ Jesu no si, “M run orun-atumanya ohu, o no tu unu ile enya. ²² Mozizi ye unu iwu ikwa-ugun. (Kanj ele Mozizi bidon ikwa-ugun, ndi nedi unu kanj bidon e.) Unu a kwade okennyegun Uhuohin Izu-iken keni unu hun uzọ mezu iwu hu. ²³ Omeni we hu a kwa okennyegun Uhuohin Izu-iken amangbe w'a dan Iwu Mozizi, kijain unu gi e we ni m iwe makeni m zuochanrin okennyeni ehu a ile Uhuohin Izu-iken? ²⁴ Ahanzile ni enen ke unu hun a, kama, e leban ni ihien enya ohunma keni unu hun uzọ han enen ri mma.”

Onye Ke Jesu Wu?

²⁵ Ya ndi hu ime ndi Jerusalem no si, “Ele onwan wu okennyegun ndi-ndu ri a cho ni we gbu?”

²⁶ Lee e nwan k'ofe ebeni e ku oku id'enya ihian ile, a gba w'a nkintin! A maringhode we nwan ni 'ya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume ra? ²⁷ Kanj enyi a maringho ebe okennyeni gha bia; we Kraisti jenkofe d'e gi bia, o nwonna onye jenkofe d'a marin ebe o gha bia.”

²⁸ Ogen Jesu gi ri a kuzi ime Ulo-nso, o no weshi olu elu, si, “Ezie, unu a maringho m, marinzikwo ebe m gha bia! Kanj, egin m ihien eka m bia; onye hun ziheni ni m furu we gi don enya—ya ke unu marinleni! ²⁹ A maringho m'a makeni m gha ebe o ri bia, 'ya ziheni m.”

³⁰ 'Ya we no cho ni we nwunru a; kanj o nwonna onye metu a eka, makeni ogen e e ke ru. ³¹ K'osiler, ndi bu oda ri ebehu no kwere ni n'e; we hu a si, “Ogen Kraisti wu Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume, k'e gi bia, n'o runkari okennyeni orun-atumanya?”

E Zi We Ndi-unakpa Ulo-nso D'a Nwunhan Jesu

³² Ndi Itu-Farisi a nu ke igunrun hu ri e ku ihien ndini we banyeni Jizosi, 'ya ndi-isi nchujan le ndi Itu-Farisi no zi ndi unakpa Ulo-nso d'a nwunhan a.

³³ Jizosi no si, “M jenkofe d'e son unu nodi ekerere, omequu, a laburu m onye hun ziheni ni m; ³⁴ unu jenkofe d'a cho m, kanj, unu ahunko m; ebe m ri, unu e ri-eka bia.” ³⁵ Ndi-isi ndi Ju no si ibe we, “Elebe ke okennyeni cho n'o jen, hun enyi jenkoleni d'a hun a? O cho n'o jen ali ndi Griki—ali ndi wulen ndi Ju—ebe ndi nke enyi risonme d'a kuzime ime igunrun ndi wulen ndi-Ju? ³⁶ K'ofe gi ihieni e ku: 'Unu siko d'a cho m, kanj, unu ahunko m; ebe m ri, unu asako eka bia a.?’”

* **Isi Nke Eşa:2** Livitikosi 23.34

Mirin Hụn E Ye Ndun

³⁷ Uhuoḥin ikpazuḥun mmemme hụ, hụn wu uhuoḥin kachanrin mkpa, Jesu nọ wuzo oṭo, yi oro, si, “Omeni o nwon onye egun mirin ri a gun, 'ya bja d'e kunrun m n'ọ ra! ³⁸ Onye owule hun kwerini ni m, ya ra; o siko d'a ri n'a ke Ehuoḥo-nsọ don ku:

'Mirin hun e ye ndun

jenko d'a gha ime e
e hupuha ke iyi.' ”

³⁹ Jizosi gi onwan e ku oku Mmon-nsọ hun ndi kwerini n'e jenko d'e nwehen. W'e ke ye we Mmon-nsọ ogen hu makeni Jesu e ke banye ogho a.

Igunrun Hu E Kebe

⁴⁰ Ogen we gi nu oku ndini, ndi hu ime igunrun hu no si, “Ezioku, onwan wu onye-amuma Hu pu-ichen.” ⁴¹ Ndi ozo si, “Onwan wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume!” Kanj ndi hu ime we si, “Kraisti k'a ghadu nwan Galili bja ra?! ⁴² Ehuoḥo-nsọ e kuguoḥa ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, siko d'a gha ebon Defidi puha; n'o siko d'a gha Betulehem, obodo Defidi te bi bja?” ⁴³ Oku banyeni Jizosi no kebe igunrun ahun. ⁴⁴ Ndi hu ime we te cho ni we nwunrun a, kanj o nwonni onye metu a eka.

Ndi-ndu Ndi Ju A Ju N'e Kwerikoni We Jesu

⁴⁵ Ogen ndi unakpa Ulo-nsọ ahun gi kinhen azuun d'e kunrun ndi-isi nchu-egan le ndi Itu-Farisi, we no juma we, si, “Ki haun unu gileni wehe e?” ⁴⁶ Ndi unakpa Ulo-nsọ hu no za, si, “O nwonni onye kutu oku ke okennyeni!”

⁴⁷ Ndi Itu-Farisi no ju we, si, “E dufiguozide we nwan unu nwen ra? ⁴⁸ O nwongho kaka akpu onye-ndu mobu onye Itu-Farisi ohu unu marin hun kwerini n'e? ⁴⁹ Igunrunni amarin Iwu Mozizi, ndi we bu onu ke we wu.”

⁵⁰ Nikodimosi hun jen d'e kunrun Jesu mbu, hun wu onye ohu ime we no si we, ⁵¹ “Iwu enyi a made ihian ikpe bu ebuni we uzo nu onu a mobu chopuha ihien o me ra?”

⁵² We no za, si, “I wuzide onye Galili ra? Mu Ekukwo-nsọ ni marin ni onye-amuma ara gha † Galili bja.” [⁵³ Onye owule no lashi iwe e.

Isi Nke Eṣaṭo

Okpoho Hu Zo-uku-ye-offa

¹ Kanj, Jesu no si Ugu Olivu. ² O ru uzo-utuntun, o kinhenzi Ulo-nsọ. Ndi hu ile no bja d'e kunrun e, o no ndi ali, kuzime we.

³ Ya ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi no wehe okpoho ohu we nwun ebe o ri a zo-uku-eye-offa. We no bu e tume ihun ihian ile. ⁴ We no si Jizosi, “Onye-nkuzi, we nwun okpohoni ebe o ri a zo uku e ye ofia. ⁵ Ime Iwu, Mozizi si enyi gi omuma magbu okpoho no enina, kale, k'i k'e ku nwan banyen'e?” ⁶ (We ju a ihienni ni we gi e kwondon Jizosi, keni we hun ihien we k'a si ni ya k'o me.) Ya ke Jizosi no hulua ali, gi mkpnsin-eka a deme ihien ali. ⁷ Ogen we gi to a ju a, o no lihi oṭo, si we, “Onye owule ime unu metuleni njo, 'ya bu uzo ma a omuma.” ⁸ Ya o no hulua ali, deme ihien ali. ⁹ Ogen we gi nu ihienni, we ile no puma, ohu-ohu, ndi kanj bu uzo puma, d'e ru n'o hodu Jizosi suo; okpoho hu turuhukwo ebehu ihun Jizosi. ¹⁰ Ya Jesu no lihi oṭo, si a, “Okpoho, elebe ke we ri? O nwonni onye ma i ikpe?” ¹¹ O no si, “Di-okpa, o nwonni.” Jizosi no si a, “Mme nwen e amakowo i ikpe. Jenme. Kanj, gha kikenni jenme, emezile njo.”]

Jizosi Wu Ukpe Uwa

¹² Jizosi no siji ndi ahun o te ri a kuzi, “Mme wu ukpe uwa. Onye owule hun ri e sonni m aghako ime ishi, kama, o siko d'e nwon ukpe hu hun e ye ndun.”

¹³ Ndi-Farisi no shari a, si, “I ri nwan a shiani enwen i eri, egiko we eri i don.”

¹⁴ Jesu no za, si, “Osuoḥa ni m shia ni enwen m eri, eri m furu we gi don, makele a maringho m ebe m gha bja le ebe m jenko. Unu amarin ebe m gha bja mobu ebe m jenko. ¹⁵ Unu e gi ihien enya e legha a han enen. O nwonni onye m'a hann enen. ¹⁶ Kanj o suo n'a ni m jenko d'a han enen, enen m'a han wu ezioku, makeni ele mme suo a han a, kama mme le Chuku-Nedi hun zihē ni m gba a han a.

¹⁷ Ime Iwu unu, we de e ni eri mmadu ebuo ke we gi e don. ¹⁸ M ri a shiani enwen m eri; Nedi m hun zihē ni m ri a shazikwo ni m eri.” ¹⁹ Ya we no si a, “Elebe ke Nedi i ri?” Jesu no za, si, “Unu amarin m, unu amarinzikwo Nedi m. Omele unu marin m amarin, nke unu a marinzikwo Nedi m.”

²⁰ Jesu ku ihien ndini ogen o gi ri ehu ebe w'e buche oyiye ime Ulo-nsọ a kuzi, bu o nwonni onye nwunrunn'a makeni ogen e e ke ru.

Ebe Jesu Gha Bja Le Ebe O Jenko

† Isi Nke Eṣa:52 ...onye-amuma hu pu-ichen aghako...

²¹ Jizosị nọzi gwa wẹ, sị, “M jenkọ d'a pu; unu siko d'a cho m—kanị unu jenkọ d'a nwuntọ ime njo unu. Unu asakọ ẹka bja ebe m jenkọ.”

²² Ndi-ndu ndi Ju nọ si, “O si nị ẹnị asakọ ẹka bja ebe o jenkọ. 'Ya wu n'o jenkọ d'e gbude nwan enwen ẹ ra?' Iya k'o gidẹ nwan ihienni e ku ra?”

²³ Jizosị nọ za wẹ, sị, “Unu gha ibe alj bja, kalẹ m gha elu bja. Unu wu nke uwanị, kanị ẹlẹ m nke uwanị. ²⁴ 'Ya haịn m gi gwa unu nị unu siko d'a nwuntọ ime njo unu. Unu jenkọ d'a nwuntọ ime njo unu mmanị unu kweri nị m wu onye ahun m si nị 'ya kẹ m wu.’”

²⁵ Wẹ nọ sị a, “Onye k'i wu?” Jesu nọ sị wẹ, “Ihien hu m gwa unu isi mbidon kẹ m wu. ²⁶ M nwon ihien bu oda m k'a saeka ku banyeni unu, ihien bu oda m'e gi ma unu ikpe; kanị, onye hun zihẹ ni m furu wẹ gi e don enya, m rihu a gwa uwa ihien ndi m nu onu a.” ²⁷ (Kanị aghotani wẹ n'o ri a gwa wẹ banyeni Chuku-Nedi.) ²⁸ 'Ya Jizosị nọ si, “Ogen unu jenkọ d'e gi wesi Nwa nke Ihian enu kẹ unu jenkọ d'e gi marin nị m wu onye m wu—Krajistị, Onye Hu Osolobue Tume—nị m'a ra gi uche m mē ihien owule, kama, nị m ri a gwa unu ihien ndini wẹ kẹ Nedi m don kuzi m. ²⁹ Onye hu zihẹ ni m noyeni m anoyeni; o natoni m, makeni ogen ile kẹ m gi e mē ihien a suon'a.”

³⁰ Ogen o gi ri e ku ihien ndini wẹ, ndi bu oda nọ kweri.

Ezioku Jenko D'e Me Unu Weri Enwen Unu

³¹ Jizosị nọ si ndi Ju hun kwerini n'e, “Omēni unu e son nkuzi m, 'ya wu unu wu umu—azuun m nke-esi. ³² Unu mē ẹ, unu jenkọ d'a marin ezioku, ezioku jenkọ d'e mē unu nwonrin enwen unu.” ³³ Wẹ nọ za a, sị, “Enyi wu umu Ebrahim, enyi awutuni igbon onye owule. K'i ri a sini, 'Unu jenkọ d'e weri enwen unu?’” ³⁴ Jesu nọ sị wẹ, “Ezioku kẹ m ri a gwa unu, onye owule hun e mē njo wu igbon njo. ³⁵ Igbon ara nwon onodi ime ezi-le-ulo jenrin ejen, kanị, nwa nwon onodi ime ezi-le-ulo jenrin ejen. ³⁶ 'Ya wu, omēni Nwa Osolobue mē unu weri enwen unu, unu jenkọ d'e nwonrin enwen unu nke-esi. ³⁷ A maringho m nị unu wu umu Ebrahim, kanị unu ri nwan a cho nị unu gbu m, makeni oku m enwon onodi ime unu. ³⁸ M'e ku ihien m hun ebe Nedi m ri, kalẹ unu e mē ihien unu nu onu nedi unu.”

³⁹ Wẹ nọ za a, sị, “Ebrahim wu nedi enyi.” Jesu nọ sị wẹ, “Omēni ezie ro nị unu wu umu Ebrahim, nke unu hu e mē ihien Ebrahim mē. ⁴⁰ Kanị unu cho nwan nị unu gbu m, onye hun gwa unu ezioku hun m nu onu Osolobue. Ebrahim e mēni ihien nọ erira! ⁴¹ Unu rihu e mē ihien nedi unu e mē.”

Wẹ nọ sị a, “Enyi ẹlẹ umu owu; Osolobue lẹ enwen ẹ sọ wu Nedi enyi nwon.”

⁴² Jizosị nọ sị wẹ, “Omēni Osolobue wu Nedi unu, nke ihien m a sọ unu, makeni m gha ebe Osolobue ri bja; iya mē m nwan ri ebeni. Ẹlẹ mme gi ihien ẹka m bja, iya zihẹ m. ⁴³ Kị haịn unu gileni a ghota ihien m ri e ku? Unu ari a ghota makeni unu asani ẹka nabanhan oku m.

⁴⁴ Unu wu nke Ekwensu nedi unu, ihien Ekwensu nedi unu cho kẹ unu cho nwan nị unu mē. Ogbu-ochu k'o wu gha isi mbidon lala; o kwadontuni ezioku—makeni ezioku ari ime ẹ. O gha a tu ntụ, o nwonni ihien o wu ebe o ri, makeni onye ntụ lẹ nedi ntụ ile k'o wu. ⁴⁵ 'Ya haịn unu gileni kweri ihien m ri e ku, makeni m ri e ku ezioku. ⁴⁶ Onye ime unu siko d'a saeka ghosi nị m mē njo? O mē nwan nị ezioku ke m ri a gwa unu, kị haịn nwan unu gileni kweri ihien m ri e ku? ⁴⁷ Onye owule hun wu nke Osolobue e gi oku Osolobue e don. Ihien haịn unu gileni e gi oku Osolobue e don wu nị unu ẹlẹ nke Osolobue.”

Jizosị Lẹ Ebrahim

⁴⁸ Ndi-ndu ndi Ju nọ za a, sị, “Ẹlẹ ezioku kẹ enyi ri e ku nị i wu onye Amerija, nị eje-mmōn ri ime i?” ⁴⁹ Jesu nọ za a, sị, “Eje-mmōn a ri ime m; m'a gbaye Nedi m, kanị unu ara gbaye m. ⁵⁰ Ari m e mē nị wẹ ye m ogho; kanị, o nwongho onye ri e mē nị wẹ ye m ogho—Nedi m ro; iya a han ehien. ⁵¹ Ezioku kẹ m ri a gwa unu, onye owule mē ihien m ku ahunko onwun, kaka.”

⁵² Ndi Ju nọ sị a, “O wegwo nwan enyi enya ohunma-ohunma nị eje-mmōn ri ime i! Ebrahim lẹ ndi-amuma a nwungho, kanị i sị, 'Onye owule hun donm oku m ahunko onwun.' ⁵³ 'Yu ka nedi enyi wu Ebrahim hun nwunni lẹ ndi-amuma ndi nwunzikwo onwun? Onye k'i ro nị 'ya kẹ i wu?’”

⁵⁴ Jizosị nọ za a, sị, “M ja enwen m mma, ojija-mma m wu ihien mmaka. Onye hun a ja m mma wu Nedi m, hun unu sị nị 'ya wu Osolobue unu, ⁵⁵ bu unu marin a, kalẹ a maringho m'a. M si n'a marin m'a, m jenkọ d'a wu onye ntụ kẹ unu; kanị a maringho m'a; m'e mē ihien o ku. ⁵⁶ Nedi unu kanị wu Ebrahim ghoghọ n'o jenkọ d'a hun ogen m; o hun a, ẹfo nọ sọ a usọ.”

⁵⁷ 'Ya ndi Ju nọ sị a, “Y'e ke ru ahua iri-kwasị-ogunna, y'a hunole Ebrahim?”

⁵⁸ Jesu nọ sị wẹ, “Ezioku kẹ m ri a gwa unu, nị wẹ d'a mu Ebrahim, m ri ari!”

⁵⁹ 'Ya wẹ nọ tuturu omuma nị wẹ ma a, kanị Jesu nọ warị, gha ime Ulo-nsọ pu.

Isi Nke Iteneji

Jizosi A Uzọ Okennyẹ Wẹ Mụ Ẹnya-ishi

¹ Ogen Jizosi gi ghafeko, o no hun onye ẹnya kpu-ishi kete w'a mụl'a. ² Umụ-azụun a nọ ju a, si, "Onye-nkuzi, onye me njo hun we gi mụ okennyeni ẹnya-ishi, iya le enwen ra ndi mụn'a?"

³ Jesu nọ za, si, "Eleni okennyeni mọbu ndi mụn'a me njo, kanị wẹ mụ a ẹnya-ishi keni iken Osolobue hun ụzọ pūha ifon ime ndun a. ⁴ Ẹnyi siko d'a gha a run orun onye hun zihę ni m ebe eki keleni gi, makeni, ohi gba, o nwonni onye jenkọ d'a saęka run orun. ⁵ Hunni m ri ime ụwa, mme wu ukpe ụwa."

⁶ Ogen o gi kuguu ihienni, o no ju eson to alı, gi eson hu memę uru, gi e te onye ẹnya-ishi hu ẹnya. ⁷ O nọ si a, "Jenme d'e fin ihun ime mirin Siluam." (Alı ẹfanni wu "E zizenguo.") O nọ jen d'e fin ihun e, o nọ leghama ụzọ, luaha. ⁸ Ndi nochimen'e le ndi marin n'ọ te riọ urio hu a si, "Onwan ele onye hu a ndi alı a riọ urio?" ⁹ Ndi hu ime we hu a si, "Iya ro." Ndi ozo si, "Mba, ele ya; kanı o yi e eyi."

Kani 'ya nwen nọ si, "Eghee, mme wu okennyẹ hu." ¹⁰ Wẹ hu a ju a, a judonzi, a si, "Nani k'i don nwan leghama ụzọ?" ¹¹ O nọ si, "Okennyẹ hu w'a kpo Jizosi/Jesu memę uru gi e te m ẹnya, o nọ si m, 'Jen Siluam d'e fin ihun.' 'Ya m nọ jenme d'e fin ihun, m nọ leghama ụzọ!'" ¹² Wẹ nọ ju a, si, "Elebe k'ọ ri?" O nọ si, "Amarin m."

Ndi Itu-Farisi E Leban Nzuori Hu Ẹnya

¹³ Wẹ nọ weri onye hu ẹnya te kpu-ishi jenni ndi Itu-Farisi. ¹⁴ (Uhuohin Izu-iken ke Jesu memę uru gi e shiapu a ẹnya.) ¹⁵ 'Ya ndi Itu-Farisi nọ juma a k'ọ don leghama ụzọ. O nọ si wẹ, "O bu uru che m ẹnya, e fin m ihun m—e leghamagu m nwan ụzọ." ¹⁶ Ndi hu ime ndi Itu-Farisi nọ si, "Okennyeni ele nke Osolobue makeni o rinı e donme iwu Izu-iken." Ndi ozo si, "Nani ke onye-njo don saęka a run orun-atumęnya ndini?" Wẹ nọ kebe. ¹⁷ Wẹ nọ siji onye ẹnya-ishi hu, "K'i nwan y'e ku banyen'e, ebe o me ni 'ya shiapu i ẹnya?" O nọ si, "O wu onye-amuma."

¹⁸ Ndi-ndu ndi Ju e te kwerini ni ẹnya te kpu e ishi d'e ru n'a kpo wẹ ndi mụn'a. ¹⁹ Wẹ nọ ju ndi mụn'a, si, "Onwan wu nwa unu hun unu si ni unu mụ a ẹnya-mpin? Nani k'ọ don nwan leghama ụzọ?" ²⁰ Ndi mụn'a nọ za, si, "Enyi a maringho ni onwan wu nwa enyi; ni enyi mụ a ẹnya-mpin. ²¹ Kanı, enyi amarın k'ọ don nwan leghama ụzọ mọbu onye shiapu a ẹnya. O ruguo ogo; jun'a. 'Ya siko d'e ku onu a.'" ²² (Ndi mụ n'a ku erira makele egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu wẹ. Makeni, ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamaole ni onye hun jenkọ d'a si ni Jesu wu Kristi, Onye Hu Osolobue Tume, a chupu w'a ime ulo-ofufe. ²³ 'Ya hain ndi mụn'a gi si, "O ruguo ogo; jun'a.")

²⁴ 'Ya wẹ nọ kpọzi okennyẹ hu ẹnya te kpu ishi, jumazi a ajuju nke mgbe ebuo, si a, "Ku ezioke ni ye Osolobue ogho! Enyi a maringho ni okennyeni wu onye-njo." ²⁵ O nọ za, si, "Amarin m omeni o wu onye-njo mọbu ele onye-njo. Kanı ihien ohu m marin wu ni ẹnya te kpu m ishi, kale, e leghamagu m nwan ụzọ!" ²⁶ 'Ya wẹ nọ si a, "K'ọ me i? Nani k'ọ don shiapu i ẹnya?" ²⁷ O nọ si wẹ, "A gwaguo m unu, kanı unu eginı e don; ki hain unu gi a cho ni unu nuzi a? Unu chozikwo ni unu wuru umu-azun a?"

²⁸ 'Ya wẹ nọ kpoma a iyi, si, "Nwa-azun a k'i wu, kanı enyi nwen wu umu-azun Mozizi. ²⁹ Ẹnyi a maringho ni Osolobue gwa Mozizi oku, kanı nke okennyeni, enyi amarinde ebe o gha bia!" ³⁰ Okennyẹ hu nọ za, si, "Onwan wu ihien a tu ẹnya! Unu amarın ebe o gha bia, bu o shiapu m ẹnya. ³¹ Ẹnyi a maringho ni Osolobue ara gon onye-njo ntin, kanı o gon onye hun e fe n'e le onye hun e me uche e ntin. ³² Kete ụwa e bidonle, anutuni wẹ ni onye owule shiapu ẹnya onye wẹ mụ ẹnya-mpin. ³³ Owule okennyeni ele nke Osolobue, o ke sa ęka me ihien owule."

³⁴ Wẹ nọ za a, si, "Imę njo ke wẹ nochanrin mụ i; i ri nwan a cho ni kuzi enyi?!" Wẹ nọ chupu a ime ulo-ofufe.

Enya-ishi Imę-mmọn

³⁵ Ogen Jizosi gi nu ni a chupuguo w'a, o hun a, o nọ si a, "Y'e kwerigho ni Nwa nke Ihian?" ³⁶ O nọ za, si, "Onye k'ọ wu di-okpa? Gwa m, keni m hun ụzọ kweri n'e!"

³⁷ Jizosi nọ si a, "Y'a hunguo a—onye hun ri e du i e ku oku ro."

³⁸ O nọ si, "Di-nwonni-ẹnyi, e kwerigho m." O nọ sekpu alı, fe e.

³⁹ Jesu nọ si, "M bia ụwanı d'a han enen, keni ndi ẹnya-ishi leghama ụzọ, ndi hun e legha ụzọ a wuru ndi ẹnya-ishi."

⁴⁰ Ndi Itu-Farisi nokunme n'e a nu ihienni o ku, wẹ nọ ju a, si, "Enyi wuzikwo ndi ẹnya-ishi?"

⁴¹ Jizosi nọ za wẹ, si, "Omeni unu wu ndi ẹnya-mpin, wẹ e ke si ni unu me njo; kale, ebe unu si ni unu hu e legha ụzọ, njo unu hukwonı unu."

Isi Nke Iri

Ilu Jesu Gi Ezigbo Onye-ndu Atunrun Ta

¹ “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun ghaleni onumuzo banye ime ulo-atunrun, kanj o gha uzọ ozọ nyinban, onye ahun wu onye-ohin le onye e chekin ihian uzọ a napu a ihien e. ² Onye hu gha onumuzo banye, 'ya wu onye-ndu atunrun ndi hu. ³ Iya ke onye nche a kporu ni uzọ; atunrun ndi hu e gon ntin olu e. O kpo atunrun a efan, o dupuha we. ⁴ O wepuhaguu we ile wu ndi nke e, o buruni we uzọ; atunrun ndi hu e son e make ni we marin olu e. ⁵ Esonko we onye we marinleni, kama, w'a gban'a oso, gban'amarin we olu e.”

⁶ Jizosi gi iluni gwa we oku, kanj a ghotani we.

Jizosi Wu Ezigbo Onye-ndu Atunrun Hu

⁷ 'Ya Jizosi nozi si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, mme wu onumuzo atunrun gha a banye. ⁸ Ndi ozọ ile bu m uzọ bja wu ndi ohin le ndi e chekin ihian a napu a ihien e; kanj atunrun ndi hu egonni we ntin. ⁹ Mme wu onumuzo. Onye owule hun gha m banye siko d'e nwon nzuopuha; o jenko d'a gha e jen, a lua, a hunsomme effia o siko d'e ri. ¹⁰ Onye ohin ara bja wezuka n'o bja n'o zun, n'o gbu le n'o tikpo, kanj m bja keni we nwon ndun, nwon e mmagimmagi.”

¹¹ “Mme wu ezigbo onye-ndu atunrun. Ezigbo onye-ndu atunrun gi ufiri atunrun e ye ndun a. ¹² Nke onye we wehu orun, hun wulen onye-ndu atunrun ndi hu, hun atunrun ndi ahun wulen nke e, o hun eworo* k'o lala, o la atunrun ndi hu to, gbapu—eworo hu nwunrun we, o chuzi we. ¹³ Onye we we orun a gbapu make ni o wuhu onye we we orun, ele iya nwon atunrun, o nwonni ihien o kpo atunrun ndi hu.

¹⁴ Mme wu ezigbo onye-ndu atunrun. A maringho m atunrun m; atunrun m a maringhozi m— ¹⁵ rike ke Nedi m don marin m, a marin m Nedi m. M ri e ye ndun m make ifiri atunrun. ¹⁶ M nwon atunrun ndi ozọ rileni ime igunrunni. M jenko d'e wehezi we. We jenko d'e gon ntin olu m, keni o wuru igunrun ohu le onye-ndu ohu. ¹⁷ Ihien m suo Nedi m make ni m ri e we ndun m e ye keni m werizi e. ¹⁸ O nwonni onye ri a napu m ndun m; kama, mme ri e gi uche m e ye e. O ri m aka iyen'e; o rizi m aka iwerizin'e. Nedi m si m me ihienni.”

¹⁹ Ya ke ndi-ndu ndi Ju no kebezi make ihien ndini o ri e ku. ²⁰ Ndi bu oda ime we hu a si, “Eje-mmom ri ime e; era ri a pu a! Ke enyi ri e gonn'e ntin?” ²¹ Ndi ozọ hu a si, “Oku ndini ele oku onye eje-mmom ri ime e. Ni eje-mmom saeka shiapu enya onye enya-ishi?”

A Ju We Jesu

²² Ogen hu wu ogen oyi. We ri ime Jerusalem, e me Mmemme we gi e don Ulo-nsọ nsọ†, ²³ Jizosi ghako etu-ulo Solomonu hun ri Ulo-nsọ, ²⁴ ya ndi-ndu ndi-Ju no fihunme e, si a, “Elee ogen ke y'e komeru enyi obi elu? Omeni 'yu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, gwapu enyi?”

²⁵ Jizosi no za, si, “A gwaguo m unu, kanj unu ekwerini. Orun-atumenya ndi m gi efan Nedi m a run wu osheri m; ²⁶ kale unu ekwerini makele unu ele atunrun m. ²⁷ Atunrun m a maringho olu m; a maringho m we; w'e son m eson. ²⁸ Mm'e ye we ndun itebite; alako we ntipko. O nwonni onye siko d'a napu ni m we. ²⁹ Nedi m hun we we che m aka ka ihien ile; o nwonni onye jenko d'e ri-eka wepu we aka Nedi m.”

³⁰ “Mme le Nedi m wu ohu.”

³¹ Ndi-ndu ndi-Ju no burusommezi omuma, cho ni we magbu e. ³² Jizosi no za we, si, “A runghosiguo m unu orun-oma bu oda gha aka Nedi m bja: elee hun ime we ke unu jenko d'e gini ufiri e ma m omuma?” ³³ Ndi-ndu ndi-Ju no za, si, “Ele orun ri mma ke enyi k'a ma ni omuma, kanj, aru i ku. Make ni ihian mmaka k'i wu bu i ri e weri enwen i ni wu Osolobue.”

³⁴ Jesu no za we, si, “Ele we de e ime Iwu unu, si, 'M si ni unu wu chi.' ³⁵ Ebe o me ni w'a ra s'eka gbeghuto oku ri ime Ehuho-nsọ, omeni o kpo ndi hu we ziji ni oku Osolobue mbu 'chi', 'ndi ri ke Chuku', ³⁶ nani ke unu gi ri a si ni, mme, hun Chuku-Nedi don nso zihie ime uwa, ri e ku aru, make ni m si, 'M wu Nwa Osolobue?' ³⁷ Omele aru m a run ihien Nedi m a run, egile ni ihien m ku don. ³⁸ Kanj omeni m hu a run we, osuon'a ni unu egini ihien m ku don, gi ni orun-atumenya ndi m run don, keni o we unu enya ni Chuku-Nedi ri ime m, mme nwen ri ime Chuku-Nedi.” ³⁹ Ya we no chozi ni we nwunrun a, kanj o no gbunahin we.

⁴⁰ Jizosi no kin-azun, fetu Iyi Jodani, si ebegu Jonu no me mirin-Chuku ogen mbu, o no nodi ebegu. ⁴¹ Ndi bu oda no bja d'e kunrun e, we hu a si, “Jonu a runni orun-atumenya kaka akpu-ohu, kanj, ihien ile Jonu ku banyeni okennyeni wu ezioku.” ⁴² Ndi bu oda no kwerini Jesu ebahun.

Isi Nke Mmanji

Omwn Lazarosi

* **Isi Nke Iri:12** Griki: wofu † **Isi Nke Iri:22** Mmemme Hanuka ‡ **Isi Nke Iri:34** mọbu: Unu no ke Osolobue (Ebu-oma 82.6)

¹ O nwon okennyē ohu w'a kpọ Lazarosị hụn emu rị a kụ. Onyē Bẹtanị, obodo Meri lẹ nwēnē ẹ okpoho wụ Mata ro. ² Merini wụ hụn hu ude n e shin ọhụmma ye Di-nwōnni-enyi wụ Jesu ukụ, gi ntutu ẹ fikorị a; nwēnē ẹ wụ Lazarosị kẹ emu rị nwan a kụ. ³ 'Ya umunē-ikpoho ẹbūonị nọ zi ozi jenni Jizosị, si, "Di-nwōnni-enyi, emu rị a kụ onyē ahun ihien ẹ a sūọ i."

⁴ Kanị, ogen Jizosị gi nū ihienni, o nọ si, "Emuni ẹlẹ nke ọnwun, kama, o k'e wēheni Osolobue ọgho; o jenkọ d'a wu uzọ Nwa Osolobue jenkọ d'e gi nwonhen ọgho." ⁵ (Ihien Mata lẹ nwēnē-ẹ-ikpoho wụ Meri lẹzi Lazarosị a sūokwọ Jesu asūọ.)

⁶ O nūgū nị emu rị a kụ Lazarosị, kugū ihienni o ku, o nọ nọdizi ebēhū o rị akpū-uhūohin ebūo.

⁷ Omēgū, o nọ nwan si umū-azūun a, "Nị enyi kin ni azūun si Judia." ⁸ Umū-azūun a nọ si a, "Onyē-nkuzi, o ke te ndi Ju cho nị wē ma i omūma ebēhū, i chokọ n'i kinzi ebēhū?" ⁹ Jesu nọ si, "Elē mgbahunmē ọkūlọkū mmēbūo kẹ anwun gi a rị elu? Ndi hūn a ghahunmē ebe eki rị elu ara kpogburu, makeni wē gi ukpē uwanị e legha uzọ. ¹⁰ Kanị ndi hūn a ghahunmē ime ukinkin a kpogburu akpogburu, makeni ukpē a rị ime wē." ¹¹ Ogen o gi kugū ihienni, o nọ si wē, "Uran e buruolẹ ọwụ enyi wū Lazarosị, kalẹ, m jenkọ ebēhū d'a kpotien ẹ."

¹² Umū-azūun a nọ si a, "Di-nwōnni-enyi, omēni o rị uran, o siko d'a rị mma." ¹³ (Jizosị gi ẹ e ku ni o nwunhūngū, kanị wē rị e ro n'ọ rị e ku uran mmaka.) ¹⁴ 'Ya Jizosị nọ gwapu wē, si, "Lazarosị a nwunhūngū, ¹⁵ kanị, makē ufiri unū, ẹfọ rị a sūo m usūo nị arị m ebahun, makeni o k'e mē unū kweri. Kanị, bja nī nwan nī enyi jēn d'e kunrun ẹ." ¹⁶ Tamosị (hūn w'a kpọ Ejime) nọ si umū-azūun ibe ẹ, "Nị enyi nwen jenzi, keni enyi sōn onyē-nkuzi nwun!"

Jesu Wū Onyē Hūn E Weli Ndi Nwunni

¹⁷ Ogen Jizosị gi ru ebahun, o nọ hūn a nī Lazarosị a riolẹ ime ili kete akpū-uhūohin ẹno. ¹⁸ Bẹtanị nōkunmē Jerusalem, ẹgbata wē wū ihien rike maili ebūo. ¹⁹ Ndi Ju bu ọda a ghaolẹ Jerusalem bja d'e kunrun Meri lẹ Mata nī wē rokọ wē obi makē ọnwun nwēnē-wē-okennyē. ²⁰ Ogen Mata gi nū nī Jizosị lala, o nọ jennmē d'e kunrun ẹ, kanị Meri nọdị alị ime ulọ. ²¹ Mata nọ si Jesu, "Di-nwōnni-enyi, omēni i te rị ebenu, nwēnē m e ke nwun. ²² Kanị a marigho m nī kẹ kikenni o nwunhūgū, Osolobue jenkọ d'e ye i ihien ọwulẹ i rịo a."

²³ Jizosị nọ si a, "Nwēnē i jenkọ d'a gha ọnwun lihizi."

²⁴ Mata nọ si a, "A marigho m n'ọ jenkọ d'e lihi ogen ndi nwunni siko d'e gi lihi Uhuohin-ikpazūun."

²⁵ Jizosị nọ si a, "Mmē wū onyē hūn e weli ndi nwunni; mmē wū onyē hūn e ye ndun. Ndi hūn kwerini ni m, o sūo n'a nī wē nwunhūn anwunhūn, wē siko d'a rị ndun; ²⁶ onyē ọwulẹ rị ndun hūn kwerini ni m anwun, kaka. Y'e gigho a don?"

²⁷ Mata nọ za a, si, "Eghe ẹ Di-nwōnni-enyi, e kwerigho m nī 'yū wū Onyē Hū Osolobue Tume, Nwa Osolobue, hūn wē rị e lee ẹnya a n'ọ lala ime uwa."

Jizosị Kwan Ekwan

²⁸ Ogen Mata gi kugū ihienni, o nọ kin-azūun d'a kpọ nwēnē ẹ wū Meri. O nọ kagwa a, si, "Onyē-nkuzi rị ebenu, o rị a kpọ i." ²⁹ Ogen o gi nū ihienni, o nọ lihi ọtọ ozigbo, jēn d'e kunrun ẹ. ³⁰ Ogen hū Jesu e ke banye ime obodo hū—echen k'ọ rikwọ ebe Mata nọ kunrun ẹ. ³¹ Ndi Ju ahun wē lẹ Meri rị ime ulọ rị a rokọ a obi a hūn Meri k'ọ lihi ọtọ ozigbo pū, wē nọ sōnmē ẹ makeni wē ro n'ọ jenkọ ili hū d'a kwan ekwan.

³² Ogen Meri gi ru ebēhū Jizosị rị, hūn Jizosị, o nọ dann'a alị, si a, "Di-nwōnni-enyi, omēni i te rị ebenu, nwēnē m e ke te nwun!"

³³ Ogen Jizosị gi hūn a k'ọ rị a kwan ekwan, hūnzị ndi Ju ndi 'ya lẹ wē wī kẹ wē rị a kwan, o nọ mētū a obi ọda-ọda, fūtū a.

³⁴ O nọ si wē, "Elebe kẹ unū liye ẹ?" Wē nọ si a, "Di-nwōnni-enyi, bja d'e lee ẹ."

³⁵ Jizosị nọ kwan ekwan. ³⁶ 'Ya ndi Ju ahun nọ si, "Euu, lee kẹ ihien ẹ sūohan al!"

³⁷ Kanị ndi hū ime wē nọ si, "Onyēni shiapu ẹnya onyē ẹnya-ishi, o ke sa ẹka gbondon okennyeni anwunlẹ?"

Jizosị A Gha Imē Ọnwun Weli Lazarosị

³⁸ O mētūkenmēzi Jesu obi, o nọ bja ebe ili hū rị. Ili hū wū okporo hūn wē gi omūma hi-ogbe nukin ọnū a. ³⁹ Jizosị nọ si, "Nupū nī omūma hū."

Mata, nwēnē okennyē hū nwunhūnni nọ si a, "Di-nwōnni-enyi, o siko d'e shin ọda-ọda, makelẹ o meolẹ akpū-uhūohin ẹno wē li ẹ."

⁴⁰ Jizosị nọ si a, "Agwanị m'ī n'ī jenkọ d'a hūn kẹ Osolobue hihan ogbe omēni y'e kwerigho?"

⁴¹ E nupū wē omūma hū, Jizosị nọ wesi ẹnya elu, si, "E kele m'ī Baba, makeni y'a nūgū ekpere m, ⁴² a marigho m nī y'a nū ekpere m ogen ile, kanị ifiri ndin rị ebenu kẹ m gi ku ihienni, keni wē kweri nī 'yū zihē m." ⁴³ Ogen o gi kugū ihienni, o nọ gi oken olu yi oro, si,

“Lazarosị, pūha!” ⁴⁴ Okennyē nwen nwunni nọ pūha, ekwa wẹ gi li ẹ a fūkpumẹ ẹ: ohu fūkpumẹ ọkụ lẹ ẹka, ohu fūkpumẹzi ẹ ihun. Jizosị nọ sị wẹ, “Tọpụ n’a n’o jemma.”

E Rini Wẹ Jesu Ngo Keni Wẹ Gbu E
(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Ndi bu oda ime ndi Ju ahun bia d’a hun Meri, a hun ihien ndi Jesu me, wẹ nọ kweri n’e. ⁴⁶ Kanj ndi hu ime wẹ nọ jen d’e kunrun ndi Itu-Farisi, gwa wẹ ihien Jizosị me. ⁴⁷ Ya ndi Itu-Farisi lẹ ndi-isi nchụ-ẹjan nọ kpọ Ogwa Ndi-isi Nkikwama, sị, “Kị enyi jenkọ nwan d’e me? Lee ni ọrun-atumanya ile okennyeni ri a run! ⁴⁸ Omēni enyi a ni a runsonmẹ ẹnina, ihjan ile jenkọ d’e kweri n’e; ogen hu, ndi Rom ri a kini enyi siko d’a bia d’e me ihien banyen’e, wẹ siko d’e tikpo Ulo-nsọ enyi lẹ alị enyi!”

⁴⁹ Ya ke onye ohu ime wẹ ẹfan a wu Kayafasi, hun wu onye-isi nchụ-ẹjan ahua hu, nọ sị wẹ, “Unu a marin ihien kaka! ⁵⁰ Unu a marin n’o ka unu mma ni onye ohu nwundonni ihjan ile, kari ni ndi alị enyi ile a la iwi?” ⁵¹ (Kanj, ezioku ri n’a wu ni ebe o me ni Kayafasi wu onye-isi nchụ-ẹjan ahua hu, amuma k’o bu ihien hu—ni Jesu jenkọ d’a nwunni ndi Ju onwun; bu o marin ni amuma k’o bu. ⁵² Eledẹ ndi Ju sọo k’o k’a nwunni, kanj, keni o gizi onwun a wegbama ndi nke Osolobue ile risonmẹ ebe ile.)

⁵³ Gha uhọhin hu jemma, ndi-ndu ndi Ju nọ tuma iroro ke w’e don gbu Jesu. ⁵⁴ Ufiri ẹ, Jesu akpazini ebe ihjan ri ime Judia, kama o nọ gha ebẹhu pu, shi obodo ohu w’a kpọ Ifrem, hun ri egberẹ nokunmẹ atụ—iya lẹ umu-azun a nọ ndi ebẹhu.

⁵⁵ Ogen Mmemme-Nghafe e rumẹ, ndi bu oda nọ ghasonmẹ alị ofia si Jerusalem d’e me omenalị w’e gi e don enwen wẹ nsọ, hun wẹ gi a kwademẹ mmemme hu. ⁵⁶ Wẹ hu a cho Jesu, a ju ibe wẹ ebẹhu wẹ wuzo ime Ulo-nsọ, sị, “K’i ro? O biakode mmemmeni ra?” ⁵⁷ Ogen hu, ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi Itu-Farisi e yeguo wẹ iwu banyeni Jesu: ni ọwuni onye ọwule marin ebe o ri, ‘ya bia d’a gwa wẹ, keni wẹ hun ọzọ nwunrun a.

Isi Nke Mmēbuo

E Hukpu Wẹ Jesu Uden
(Mat 26.6-13; Mak 14.3-9)

¹ Ogen o gi hodụ akp’ohin isin ni Mmemme-Nghafe ru, Jizosị nọ jen Betani, iwe Lazarosị, okennyē hu o gha onwun weli. ² Wẹ nọ shi ni Jesu ihien-oriri enyasi ahun. Mata hu e jen ozi, e buye wẹ ihien-oriri ahun; Lazarosị ri ndi ri e sọn ẹ e ri ihien-oriri.

³ Ya ke Meri nọ wehede ọwun e shin ọhuna nanrani wẹ gi osisi nadi memme, hun wẹ gwaleni. Uden hu k’e jun ihien nọ ke ọgo-nta ohu lẹ nkirishi. O nọ hu ẹ ye Jesu ukụ, gi ntutu ri a isi e fikori a; ishin uden hu nọ kungbama ulo hu ile. ⁴ Kanj onye ohu ime umu-azun Jizosị, ‘ya wu Judasi nwa Iskarotu (hun jenkọ d’e re n’e), nọ sị, ⁵ “Kị haịn wẹ gileni re udenni, we egbo ẹ ye ndi igbenye? O ruguo ihien rike egbo-ọrun akp’ohin ọgun-mmisen.” ⁶ (Ele ni ndi igbenye ri a mkpa haịn o gi ku ihienni. Kanj, onye-ohin k’o wu: iya nwẹ e donmẹ ni Jesu wẹ egbo; o werisonmẹ egbo wẹ ye ẹ donmẹ.)

⁷ Kanj Jizosị nọ sị, “Hatụ n’e, n’o gi ẹ kwademẹ olili m.

⁸ Unu lẹ ndi igbenye ri ogen ile, kanj mmẹ nwen esonko unu ndi ogen ile.”

E Rini Wẹ Lazarosị Ngo

⁹ Ndi Ju bu oda a nu ni Jesu ri Betani, ‘ya wẹ nọ bia ebahun. Kanj, ele ifiri Jesu sọo ke wẹ gi bia, kanj, wẹ chozi ni wẹ hun Lazarosị, hun o gha onwun weli. ¹⁰ Ya ndi-isi nchụ-ẹjan nọ rimeni Lazarosị ngo ni wẹ gbuzi ya nwen, ¹¹ makele ufiri ẹ ke ndi Ju bu oda gi ri a ju nke wẹ a to, e kwerini Jesu.

Onye Mmeri A Banhan Jerusalem
(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40)

¹² Ogen eki gi fon, igunrun hi-ogbe hun bia Mmemme-Nghafe nọ nu ni Jesu lala Jerusalem. ¹³ Ya wẹ nọ werisonmẹ iguru, jen d’e kunrun ẹ. Ya wẹ nọ yime, “Ja ni Osolobue mma; onye ahun gi ẹfan Di-nwonnini-enyi bia wu onye Chuku gozi agozil

Eghẹ,

Eze Izrelu

wu onye Chuku gozi agozil.”

¹⁴ Jesu nọ chorị nwa jaki, nyinrin ẹ jemma, nọke ke Ekwkwọ-nsọ don ku—Ehuhọ-nsọ sị, ¹⁵ “Obodo Zayonu, a tula egun! Lee Eze i k’o lala, o ri elu nwa jaki.”

¹⁶ Umụ-azuun Jesu a ghotani ihienni ogen hu, kanj, ogen Jesu gi nweringuū ogho, we nọ nyanhan ni Ekwkwō-nsọ ku ihienni banyen'e, nyanhanzikwō ni we me n'e ihien ndini.

¹⁷ Ndi ri igunrun ahun we le Jizosi wi ogen o gi gha ili kpōpuha Lazarosi, ogen o gi gha ime onwun weli e, hu a gwasomme ndi ozọ ihien meni. ¹⁸ 'Ya hain igunrun hu gi bia d'e kunrun e—makeni we nu n'o run orun-atumenyani.

¹⁹ 'Ya ndi Itu-Farisi no si ibe we, "Unu hu a hun a?! Ihien ile enyi ri e me a ri a danye kaka! Lee nwan, uwa ile e sommēguo a!"

Ndi Grika Hun Cho Ni We Hun Jesu

²⁰ Ogen hu, o nwe ndi Grika hun ri ndi jen Jerusalem d'e fe ofufe ogen mmemme hu. ²¹ We nọ jen d'e kunrun Filipu hun wu onye obodo Besaida ri ime Galili. We nọ si a, "Di-okpa, enyi cho ni enyi hun Jesu." ²² Filipu nọ jen d'a gwa Anduru, ya we ebubu nọ wiri jenme d'a gwa Jesu.

²³ Jesu nọ za we, si, "Ogen e ruguo hun w'e gi ye Nwa nke Ihian ogho. ²⁴ M ri a gwa unu ezioku, akpuru-oka nodi nke e akariko ohu suo wezuka n'o dan ali nwinhun. O nwinhun, 'ya wu o mi mkpuru oda-oda. ²⁵ Nke ndi hu ndun we ka we mkpa, ndun we siko d'e tuhanahin we; kanj, nke ndi hu o me ni ndun we akanj we mkpa elu uwanj, ndun we k'a rinj we—e nwe we ndun itebite. ²⁶ Onye owule hun cho n'o gba ni m odibo jenko d'e sonriji m, keni odibo m hun uzọ son m nodi ebe m ri; Nedi m jenko d'e ye onye owule gba ni m odibo ogho."

Jesu E Ku Banyeni Onwun A

²⁷ "Obi ri nwan e feri m. Ke m k'e ku nwan? Ni m si, 'Baba, anile ogen-afunfunni bia ni m?' Mba! Makeni, 'ya hain m gi ri ebeni—m bia keni m hun uzọ ta afunfunni. ²⁸ Baba, ye efan i ogho!' 'Ya ke olu nọ gha elu-igwee si, "E yegwale m efan m ogho. M jenko d'e yezi e ogho."

²⁹ Igunrun ahun ri ebēhu nu olu hu. Ndi hu si akpabọ ro, ndi ozọ si mmōn-ozī a gwaol'a oku!

³⁰ Kanj, Jesu nọ si we, "Ele ufiri m ke olu hu gi bia, kale ufiri unu. ³¹ Kikenni ke we jenko d'a ma uwanj ikpe; kikenni ke we siko d'a chupu onye hun a ki uwanj. ³² Mmē nwen, ogen we k'e gi gha ali wesi m enu, m jenko d'a dōhanj enwen m ihian ile." ³³ (O gi ihienni o ku ghosi udi onwun o jenko d'a nwin.)

³⁴ Igunrun hu nọ si a, "Tuu enyi gwa enyi ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, jenko d'a ri ndun jenrin ejen. Ki i ri a sini ni we siko d'e wesi Nwa nke Ihian elu? Onye wu Nwa nke Ihianj?"

³⁵ Jesu nọ si we, "Ukpe jenko d'e sonzi unu nodi ekerē suo. A gha ni ogeni unu nwon ukpe, amangbe ishi e kunrun unu. Makeni, onye hun a gha ime ishi, ime mkpokiki, amarinko ebe o jenko. ³⁶ 'Ya wu, kwerini ni ukpe ogeni unu nwon ukpe, keni unu hun uzọ wuru umu ukpe."

Ogen Jesu gi kuguu ihienni, o nọ gha ebe we ri pu d'a wari, ahunzini w'a.

Ndi Hu Ekwerini Ni Jesu

³⁷ Osuon'a ni Jesu runchanrin orun-atumenya bu oda id'nya we, ekwerini ni we e, ³⁸ keni ihien onye-amuma wu Azaya ku hun uzọ mezu: Azaya si,

"Di-nwōnni-enyi, onye kweri ozi enyi zi?"

Onye ke Di-nwōnni-enyi ghosi iken e?"

³⁹ Asanj we eka kweri, makeni, rikē ke Azaya donzi ku e,

⁴⁰ "Chuku e meguo enya kpu we ishi,

tikin obi we—

amangbe we e gi enya we legha uzọ,

gi obi we ghota,

e gbehuto we d'e kunrun m;

a zọ m we—'ya ke Chuku ku."

⁴¹ Azaya ku ihienni makeni o hun ogho Jizosi, o nọ ku banyeni ogho a. ⁴² K'osilerj, ndi bu oda hun ridge ime ndi-ndu we kwerini Jesu ekweri. Kanj, egun ndi Itu-Farisi aninj we ku e ebe ihian ri, amangbe we a chupu we ime ulo-ofufe.

⁴³ "Ojija-mma ihian k'a ja we ka we a suo kari hun Osolobue k'a ja we."

Ihien Jesu Ku Ke We K'e Gi Han Enen

⁴⁴ Jesu nọ weshi olu elu, si, "Onye owule hun kwerini ni m ele mmē k'o kwerini, kanj onye hun zihen m k'o kwerini. ⁴⁵ Onye owule hun ni m, a hunguo onye hun zihe ni m. ⁴⁶ Mbanhan ime uwa d'a wu ukpe, amangbe ndi hun kwerini ni m a to ime ishi, ime mkpokiki. ⁴⁷ Onye nu ihien m ku bu o me n'e, amako m'a ikpe. Makeni, abianj m d'a ma uwa ikpe, kama, m bia d'a zuppuha a. ⁴⁸ Onye hun ju ni m, hun kwerileni oku m, nwon onye k'a ma a ikpe: ihien hun m ku, ya jenko d'a ma a ikpe Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁹ Makeni, ele m gi uche m e ku, kanj Nedi m hun zihen m ye m iwu ihien m siko d'a si le ihien m siko d'e ku. ⁵⁰ A maringho m ni iwu e e ye ndun itebite. 'Ya wu, ihien m'e ku wuchanrin ihien Chuku-Nedi si m ku."

Isi Nke Mmęto

Jesu Chanchan Umu-azụun A Uku

¹ Nị Mmęmme-Nghafe d'e ru, Jesu a maringwo nị oge e e rugwo hun o gi hapu uwanị, buru Nędị e. Ebe o nwę ihien-ọsusu ndi nke e ri ime ụwa, o nọ nwan ghosichanrin we ya wu ihien-ọsusu d'e ru isi e.

² Ekwensu e bugwole a che ime obi Judasi nwa Sajmonu Iskarotu n'o re e.

Ogen we gi ri e ri ihien-oriri enyasi, ³ Jizosi a maringwo nị Chuku-Nedi e weole ihien ile che e eka, n'o gha ebe Osolobue ri bja le n'o laburuko Osolobue: ⁴ o nọ gha ebe o ri e ri ihien-oriri lihi oto, yipu eka o yiye elu e, jeri towele we gi e finchan ehụ. ⁵ O nọ hu mirin ye ime afere, chanchanma umu-azụun a uku, e gi towele hu o je e finchanpu we iya. ⁶ O ru Sajmonu hun w'a kpo Pita, Pita nọ si a, "Di-nwonnini-enyi, iyu k'a chanmazi m oku?" ⁷ Jizosi nọ za, si, "Y'a marin ihien m ri e me kikenini; kanị omegwu." ⁸ Pita nọ si a, "O nwonnini ogen y'e gi chanchan m uku!" Jesu nọ si a, "Omęni achanchanni m'i, y'e nwonko okeri owule ime m." ⁹ Sajmonu wu Pita nọ si a, "Ya wu nị eledę uku m sọo ki k'a chan, Di-nwonnini-enyi—chanzi m nwan eka le isi!" ¹⁰ Jesu nọ za a, si, "Onye hun wugwu ehụ, o rizi nị mkpa n'o wuzi ehụ, mmanị uku a—makeni o nwunchanringwo. Unu e nwungwo nke-esi—kanị ele unu ile." ¹¹ Makeni Jesu a maringwo onye hun jenko d'e ren'e, 'ya hain o gi si, "Ele unu ile nwun."

¹² Ogen o gi chanchanguu we oku, yiriguzi ewuru e, o werizi onodi a teburu hu. 'Ya o nọ si we, "Unu a ghotagho ihien m me ni unu?" ¹³ Unu a kpo m 'Onye-nkuzi', a kpo m 'Di-nwonnini-enyi'; o furu efuru, makeni 'ya ke m wu. ¹⁴ O me nwan nị mmę nwen, hun wu Nna-unu le Onye-nkuzi unu, chanchan unu uku, o furu nị unu chanchanzikwo ibe unu uku. ¹⁵ A ghosiole m unu nzomuku unu jenko d'e son, keni unu mezikwo nị ibe unu ke m don me ni unu. ¹⁶ Ezioku ke m ri a gwa unu, odibo ara ka nna a; onye we zi ozi ara ka onye zin'e. ¹⁷ Omęni unu a maringho ihien ndini, Osolobue jenko d'a gozi unu omęni unu e me we.

¹⁸ Kanị, ele unu ile ke m ri e ku; a maringho m ndi hun m hori. Kanị, we jenko d'e gi ihien k'e męni mezu ihien Ehuho-nso ku, nị, 'Onye hun ri bredi m e bugwo numanị m.' ¹⁹ M ri nwan a gwato unu ihieni o gini d'e me, keni—o me, nị unu kweri nị mmę wu Onye Hu. ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun nabanhan onye hun m zihę, nabanhan m; onye owule hun nabanhan nị m, nabanhan onye hun zihę nị m."

Jesu E Ku Onye Hun Siko D'e Ren'e

(Mat 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Ogen Jizosi gi kuguu ihieni, obi eruzin'e ali, o nọ si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenko d'e we m ye we." ²² Umu-azụun a nọ lemę ibe we, makeni ihien o ku gba we nghari-ęnya, amarin we onye o ri e ku. ²³ Onye ohu ime umu-azụun a, onye hun ihien e a sọo Jesu, noson Jesu. ²⁴ Ya Sajmonu w'a kpo Pita nọ gi eka gwa a 'ya ju Jizosi onye o ri e ku. ²⁵ 'Ya nwa-azụun hu nọ nokunmekemę Jizosi, si a, "Di-nwonnini-enyi, onye ro?" ²⁶ Jesu nọ za, si, "Onye hun m jenko d'e ye bredini, m surugwu a ime afere ro." 'Ya o nọ suru bredi hu ime afere, we e ye Judasi nwa Sajmonu Iskarotu.

²⁷ Ogen Judasi gi naringwu bredi ahun, Ekwensu nọ banye ime e. Jesu nọ si a, "Mę ihien i k'e me ozigbo!" ²⁸ Kanị, o nwonnini onye ozo ri ebahun e ri ihien-oriri hun ghota ihien Jesu gi gwa Judasi okuni. ²⁹ Makeni Judasi e kwondon ni we ego, o nwę ndi ro ni Jizosi ri a gwa a 'ya d'e nonhen ihien we siko d'e gi me mmęmę hu, mobu 'ya d'e ye ndi igbennye ihien. ³⁰ Ogen Judasi gi naringwu bredi hu, o nọ pu ozigbo; ime uchinchin ro.

Iwu Ohun

(Jerimaya 31.31; Gal 3.24-25; Hib 8.13; 1Jn 2.8)

³¹ Ogen Judasi gi puguu, Jesu nọ si, "We jenko nwan d'e bushi Nwa nke Ihian elu—gi Nwa nke Ihian bushi Osolobue elu. ³² Omęni we bushi Osolobue elu ghaha n'a, Osolobue siko d'e bushizikwo Nwa a enu ime 'ya le enwen e; o jenko d'e busi e elu ozigbo. ³³ Umu m, mmę le unu siko d'a nodizi ekerę sọo. Unu jenko d'a cho m, unu ahunko m. Ke m don gwa ndi-ndu ndi Ju ke m ri nwan a gwa unu: 'Unu asako eka bja ebe m jenko.' ³⁴ M ri nwan e ye unu iwu ohun: e nwę nị ihien-ọsusu ibe unu. Ke m don nwe ihien-ọsusu unu ke unu k'a don nwe ihien-ọsusu ibe unu. ³⁵ Omęni ihien ibe unu a sọo unu, 'ya ke ihian ile e gi marin nị unu wu umu-azụun m."

Jesu E ku E Nị Pita Jenko D'a Ghori N'o Marın A

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶ Sajmonu w'a kpo Pita nọ si a, "Di-nwonnini-enyi, elebe k'i jenko?" Jizosi nọ za, si, "Ebe m jenko, y'a sako eka son m kikenini—kanị omegwu, i jenko d'e son m." ³⁷ Pita nọ si a, "Di-nwonnini-enyi, ki hain o gi me ni asako m eka son i kikenini? M k'a nwundeni i onwun!" ³⁸ Jesu nọ za, si, "Nị nwunni m onwun? Ezioku ke m ri a gwa i, okpa gini d'a kwan, i jenko d'a ghori mgbe eto nị 'ya marin m."

Isi Nke Mmęno

Jesu Sųo Ke W'a Gha D'e Kunrun Chuku-Nędi

¹ Jizosį nọ sį wę, “Anię ni obi unu songbu unu. Kweri ni ni Osolobue; kwerizikwo ni ni m. ² Iwe Nędi m, mmughe bu ọda ri a. Omęni eęe eřira, nke m'a gwa unu. M shiko nwan d'a kwademę ni unu ebe unu jęnko d'e bi. ³ M jęngwu d'a kwademę ni unu ebe unu jęnko d'e bi, e kinhen m azun d'e weri unu, keni unu rizikwo ebe m ri. ⁴ Unu a maringwo ọzọ ebehu m jęnko.”

⁵ Tamosį nọ sį a, “Di-nwonn-ęnyi, ęnyi amarin ebe i jęnko, eghanį ke ęnyi e don marin ọzọ a?” ⁶ Jizosį nọ sį a, “Mme wu ọzọ le ezioku le ndun. O nwonn onye siko d'a sa eka bia d'e kunrun Chuku-Nędi mmanį ghahanį m. ⁷ Omęni unu a maringwo m, unu jęnko d'a marinzikwo Nędi m. Unu a maringwo a nwan gha kikenį jęnme; unu a hungwo a.”

⁸ Filipu nọ sį a, “Di-nwonn-ęnyi, ghosįhu ęnyi Chuku-Nędi, efo e jun ęnyi.” ⁹ Jesu nọ sį a, “Filipu, hunni ile mme le unu ri, 'y'a marin m? Onye owule hunni m, a hungwo Chuku-Nędi. K'i ri a sįni, 'Ghosį ęnyi Chuku-Nędi? ¹⁰ Unu ekwerini ni m ri ime Chuku-Nędi le ni Chuku-Nędi ri ime m? Ari m e gi uche m a gwa unu oku ndini m ri a gwa unu; mba, Chuku-Nędi hun ri ime m ya ri a run ọrun a.”

¹¹ “Kweri ni ihien m ku ni m ri ime Chuku-Nędi, Chuku-Nędi rizikwo ime m. Kanį, omęni unu egiko oku-ọnu m kweri, gi ni ihien ndi m ri a run kweri.”

¹² “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye hun kwerini ni m siko d'a run ọrun ndi hun m ri a run; o jęnko d'a runkaride ndini m ri a run, makele m laburuko Chuku-Nędi. ¹³ Ihien owule unu gi efan m rįo, m siko d'e me e, keni *mme wu* Nwa hun ọzọ wehe ni Chuku-Nędi ọgho. ¹⁴ Unu gi efan m rįo m ihien owule, m jęnko d'e me e.”

Jizosį E Kwe Nkwa N'o K'e Zihe Mmon-nsọ

¹⁵ “Omęni ihien m a sųoghọ unu, unu jęnko d'e donme iwu m, ¹⁶ a rįo m Chuku-Nędi n'o zihę ni unu onye-nkasį-obi ọzọ n'ọ noyeni unu jęnrin ejen. ¹⁷ Onye ahun wu Mmon-nsọ—onye hun a ghosį ezioku; ọwa asaęa nabanhan a, makeni ọwa asaęa hun a mọbu marin a. Kanį unu a maringwo a, makeni o bi ime unu; o k'e bisonme ime unu. ¹⁸ Eęe m k'a latọ unu rike ndi nwonleni nne le Nędi; m siko d'a bia d'e kunrun unu.

¹⁹ Ọ hodu ekerę ni ọwa hunbehi m, kanį unu jęnko d'a hun m. Makeni m ri ndun, unu le enwen unu siko d'a rįi ndun. ²⁰ O ru uhuohin hu, unu jęnko d'a marin ni m ri ime Nędi m, ni unu ri ime m, mme nwen ri ime unu. ²¹ Ndi hun marin ihien m ku, gi we e bi, uwe wu ndi ihien m sųo. Ndi ihien m sųo ke ihien we k'a sųo Nędi m; ihien we jęnko d'a sųozikwo mme nwen, e we m enwen m ghosį we.”

²² Nwa-azun a ohu w'a kpo Judasį (kalę eęe nwa Iskarotu) nọ sį a, “Di-nwonn-ęnyi, kį mezi i k'e gi ghosį ęnyi enwen i bu 'y'a ghosįko ọwa?”

²³ Jesu nọ za a, sį, “Onye owule ihien m a sųo jęnko d'e me ihien m ku. Ihien e k'a sųo Nędi m, mme le Nędi m a bia d'e kunrun e, du e bi. ²⁴ Onye owule ihien m ghaleni a sųo ara me ihien ndi m ku—bu oku ndini unu ri a unu eęe nke m, we wu nke Chuku-Nędi hun ziheni m. ²⁵ A gwagwo m unu ihien ndini hunni mme le unu ri; ²⁶ kanį, Onye-nkasį-obi wu Mmon-nsọ, hun Chuku-Nędi jęnko d'e gi efan m zihę, jęnko d'a kuzi unu ihien ile; o siko d'a nyanhan ni unu ihien ile m gwa unu.

²⁷ Udọn ke m ri a latọ ni unu; udọn nke m ke m ri e ye unu—eęe ke ọwa don e ye ke m'e ye. Anię ni obi unu songbu unu, atule ni egun. ²⁸ Unu a nughọ ke m sį unu, 'M puko apuko' le ni 'm siko d'e kinhen d'e kunrun unu.' Omęni ihien m sųo unu, nke unu hu a ghoghọ ni m jęnko d'e kunrun Chuku-Nędi, makeni 'ya ka m. ²⁹ A gwatogwo m nwan unu ihieni hunni o keleni me—keni, o me, unu e kweri. ³⁰ Ogen arja m'e gi gwamazį unu ihien bu ọda, makeni onye hun a kį ọwanį lala; o nweni iken owule o nwon ebe m ri, ³¹ kanį, m ri e me ni ọwa marin ni ihien Chuku-Nędi sųo m a sųo, ni ihien Chuku-Nędi sį m me ke m'e me; lihi ni nwan ni ęnyi gha ebeni pu.”

Isi Nke Mmisen

Ezigbo Osisi-vainį Le Aganaba A

¹ “Mme wu ezigbo vainį; Nędi m wu hun e lepu a ęnya. ² Agalaba owule ri ime m hun mięni mkpuru, o bepų a; kanį agalaba hun mi mkpuru, o befon e, keni ọ mięnme. ³ Oku m gwa unu e befonę unu, me unu nwunchan, keni unu mięnme mkpuru. ⁴ Nodisonme ni ime m, mme nwen a nodisonme ime unu. K'o don wuru ni agalaba nodi nke e ara saęa mi mkpuru, mmanį ọ nyankunma osisi e, eřira k'o don wuru ni unu asako eka mi mkpuru wezuka ni unu nodisonme ime m.”

⁵ “Mme wu ukun vainį, unu nwen wusonme agalaba rin'a; Onye hun nodi ime m, mme nwen hu ime e, 'ya siko d'a mi mkpuru ọda-ọda, makeni, wezuka m, unu a s'ęka me ihien

owule. ⁶ Onye owule hun nodileni ime m, e tuhu w'a, leke ebe we no bepu agalaba, o kpogu nkun; w'e kpongama agalaba ndi no erira, tu we ye okun, dunpu. ⁷ Omeni unu a nodi ime m, oku m a nodizikwo ime unu, rijo ni ihien owule unu cho; Osolobue jenkwo d'e me ni unu 'ya. ⁸ Omeni unu a mi mkpuru oda-oda, o jenkwo d'a ghosi ni unu wu umu-azupun m: ohun jenkwo d'e wehe ni Nedi m ogho.

⁹ Ke Chuku-Nedi don nwe ihien-osuswo ebe m ri ke m don nwe ihien-osuswo ebe unu ri; risonmekwo ni ndi ihien we a suo m. ¹⁰ Omeni unu e donme iwu m, unu siko d'a risonme ndi ihien we a suo m—leke ke m don donme iwu Nedi m ye m, gi e wusonme onye ihien e aswo Nedi m. ¹¹ A gwatoguwo m unu ihien ndini, keni ighoghwo m ri ime unu le ni ighoghwo unu zu oke.

¹² Onwan wu iwu m: e nwe ni ihien-osuswo ibe unu ke m don nwe ihien-osuswo unu.”

¹³ “O nwonni onye nwe ihien-osuswo ka onwan: ni ihian gi ifiri ndi owu a we ndun a ye. ¹⁴ Ndi owu m ke unu wu—omeni unu e me ihien m si unu me. ¹⁵ Arizi m a kpo unu igbon, makele igbon ara marin ihien di-nwonn'e ri e me. Kama, m kpo unu ndi owu m make ni a gwatoguwo m unu ihien ile m nu onu Nedi m.”

¹⁶ “Ele unu hori m; mba, mme hori unu, tumu unu keni unu jen d'a mi mkpuru—mkpuru hun siko d'a toni, keni Chuku-Nedi ye unu ihien owule unu gi efan m rijo. ¹⁷ M ri e ye unu iwuni: e nwe ni ihien-osuswo ibe unu.”

Izize Unu Jenko D'e Ze Uwa

¹⁸ “Omeni izize unu ri e ze uwa, nyanhankwo ni ni izize m bu uzo ze e. ¹⁹ Omeni unu te wu nke uwa, nke ihien unu a suo uwa rike nke e. Kani, ebe o me ni unu ele nke uwa make ni a hopugwo m unu ime uwa, 'ya hañ izize unu gi e ze uwa. ²⁰ Nyanhan ni ihien m gwa unu, ni, 'Odibo ara ka nna a.' Omeni we kpokpo m ekpokpo, we siko d'e kpokpozikwo unu; omeni we me ihien m si we me, we jenkwo d'e mezikwo ihien unu si we me. ²¹ We k'e me unu ihien ndini we make ni unu wu nke m, unu ri a za efan m, make ni amarín we onye hun ziheni m. ²² Omeni abiani m d'a gwa we oku, ikpe njo e ke ma we; kani o nwonzini nwan ihien we k'e gi wanahin njo we me. ²³ Onye owule ri e ze izize m ri e zezikwo izize Nedi m. ²⁴ Omeni arunni m orun we runtuleni ime we, ikpe njo e ke ma we; kani, a hunchanringwo we nwan orun-atumanya ndi m run—bu izime Nedi m hukwo e ze we. ²⁵ Kani, o ri enina ni we hun uzo mezu ihien hu we de ime Iwu we, ni, 'Izize m ri e ze we bu o nwonni ihien m me.’

²⁶ Kani, Onye nkasí-obi hu m jenkwo d'a gha ebe Chuku-Nedi ri ziheni unu bia, o jenkwo d'a shiani m eri. Onye nkasí-obi hu wu Mmon-nsó—Onye hun a ghosi ezioku. O k'a gha ebe Chuku-Nedi ri bia. ²⁷ Unu le enwen unu siko d'a shiazikwo ni m eri, make ni mme le unu ri gha isi mbidon lala.”

Isi Nke Mmisiin

¹ “A gwatoguwo m unu ihien ndini amangbe unu a danpu ime okukwe. ² We jenkwo d'a chupu unu ime ulo-ofufe; ezioku-ezioku, ogen lala hun onye owule gbuni unu jenkwo d'e weride e ni orun oma k'o ri a runni Osolobue. ³ We jenkwo d'e me ihieni makele w'e ke marin Chuku-Nedi mobu mme le enwen m. ⁴ Kani, a gwatoguwo m unu ihien ndini, keni ogen w'e gi me, unu a nyanhan ni a gwatoguwo m unu.”

“E te gwani m unu ihien ndini isi mbidon, make ni m ri ime igunrun unu. ⁵ Kani m jenkwo nwan d'e kunrun onye hun ziheni m, bu o nwonni onye owule ime unu ju m ke elebe ke m jenkwo? ⁶ Hun nke unu e gi ju m'a, unu a sukuru make ni m gwa unu ihien ndini m gwa unu.”

Orun Mmon-nsó Siko D'a Run

⁷ “Kani ezioku ke m ri a gwa unu, erere unu ro omeni a pu m; make ni, Onye-nkasí-obi abiake mmani m lama alama. Kani, m lamagwu ke m'a no zihie ni unu 'ya. ⁸ Ogen o jenkwo d'e gi bia, o siko d'a ghosi ndi uwa ni a ghotani we ihien njo wu, ni a ghotani we ihien Osolobue cho, leni aghotani we ke okinkin-ikpe no. ⁹ ni aghotani we ihien njo wu—make ni njo wu ni e kwirini ni we m; ¹⁰ ni aghotani we ihien Osolobue cho—make ni mme nwen jenkwo ebe Nedi m ri, unu ahunkozí m; ¹¹ ni a ghotani we ke okinkin-ikpe no make ni Osolobue a magwo onye hun a ki wanu ikpe.

¹² Ihien bu oda hodu hun m cho ni m gwa unu, kani unu asako eka ghota a kikenni. ¹³ Ogen Mmon-nsó, Onye hun a ghosi ezioku, k'e gi bia, o siko d'e du unu ye ime ezioku ile. Makele, ele uche e k'o k'e ku; kama, ihien owule o nu, 'ya k'o jenkwo d'e ku. O jenkwo d'a gwazikwo unu ihien ndi k'e me ihun. ¹⁴ O jenkwo d'e ye m ogho, make ni o siko d'e weri ihien wu nke m, hun m k'e ye e, gwa unu ya— ¹⁵ ihien ile Nedi m nwon wu nke m; 'ya hañ m gi si ni Mmon-nsó jenkwo d'e weri ihien wu nke m gwa unu.”

Ekwan Jenko D'e Henrin Ighoghwo

¹⁶ “O nobe ekere, unu ahunkozí m; o nobezi ekere unu jenkwo d'a hun m.” ¹⁷ Ndi hu ime umu-azupun a no si ibe we, “K'o gi ihieni o ri a gwa enyi e ku—ni, 'O nobe ekere, unu ahunkozí m;

o nbezi ekerę unu jęko d'a hun m,' o siji, 'Makęni m jęko ebe Chuku-Nędi ri?'¹⁸ We hu a si, "K'o gi 'O nbe ekeręni' e ku? Enyi aghotani ihien o ri e ku!"

¹⁹ Jesu a maringwo ni we cho ni we ju a ajuju, o no si we, "Unu ri a jutari ibe unu ihien m gi si, 'O nbe ekerę, unu ahunkozi m, o nbezi ekerę, unu jęko d'a hun m.'"²⁰ Ezioku ke m ri a gwa unu, unu jęko d'a kwan ekwan, goo—kanj uwa jęko d'a ghoghọ; o k'a gha a fu unu. Kanj, o nbe, ufu ahun e henrin ighoghọ."

²¹ "Imę gha e me okpoho, o turu a aturu makęni ogen e e ruguo; kanj o muguu, o nyanhankozj afunfun hu ebe o n'a ghoghọ n'o mubanhaguo nwa ime uwa. ²² Eri a ke unu ri nwan a kwan; kanj, m k'a hunzi unu—ogen hu, ighoghọ siko d'e jun unu obi, o nwonn onye jęko d'a napu unu ighoghọ unu. ²³ O ru ogen hu, o nwonzini ihien unu jęko d'a rjo m. Ezioku ke m ri a gwa unu, gi ni efan m rjo Chuku-Nędi ihien owule, o siko d'e ye unu 'ya. ²⁴ D'e rukwo nwan ogeni, unu egituni efan m rjo ihien owule; rjo ni, unu jęko d'e nwonhen, keni ighoghọ unu zu oke."

Imeri Uwa

²⁵ "M gi ilu gwa unu ihien ndini; kanj ogen lala hun m siko d'e gi gwapu unu banyeni Chuku-Nędi, egikozj m ilu ogen hu. ²⁶ O ru ogen ahun, unu jęko d'e gi efan m rjo. Ekuni m ni m jęko d'a rjodoni unu Chuku-Nędi, ²⁷ makęni ihien unu a suo Chuku-Nędi le enwen e a suo; ihien unu a suo a asuo makęni ihien m a suo unu a suo, lezi makęni unu kweri ni m gha ebe Osolobue ri bia.

²⁸ M gha ebe Chuku-Nędi ri bia ime uwa; m pukozj nwan ime uwa keni m laburu Chuku-Nędi." ²⁹ "Ya umu—azuun a no si a, "I ri e kucharpu a nwan ohunma-ohunma, elezi ilu!" ³⁰ Echen ke enyi marin nwan n'i marincharin ihien ile, n'o nwonn onye furu n'o ju i ajuju; onwan ke enyi gi kweri n'i gha ebe Osolobue ri bia." ³¹ Jesu no za, si, "Unu e kweringwo nwan?" ³² Ogen lala—o ruguode nwan, ogen unu jęko d'e gi gbayiya, onye-onye e si iwe e, na mme suo to. Kanj, ele mme suo wi, Nędi m noyeni m anoyeni. ³³ A gwaguo m unu ihien ndini keni obi gi ifiri m ru unu alj. Imę uwa, unu jęko d'e nwon nsongbu; ka kwondon ni obi unu, n'e meriguo m uwa!"

Isi Nke Mmęsa

Ekpere Jizosi Meni Ndi Nke E Ie

¹ Ogen Jizosi gi kuguo ihien ndini we, o no lee enya elu-igwee, si, "Baba, ogen hu e ruguo! Ye Nwa i ogho, keni Nwa i hun uzo ye i ogho—² ebe o me ni y'e buguo ihian ile che okpuru e, keni o ye ndi ile hun i ye e ndun itebite. ³ Onwan wu ndun itebite: imarin n'i—'yu, hun ya suo wu Osolobue nke-esi le imarin Jizos' Kraistj hun i zihę."

⁴ "E yeguo m'i ogho ime uwan ghahani iruchanrin orun hun i ye m run. ⁵ Baba, yezi m nwan ogho i, ogho ohu hu mme le 'yu nwongbama ni uwa d'e bidon."

⁶ "E meguo m ndini marin i, marin efan i—ndini i gha ime uwa weye m. We wu nke i; 'yu we we ye m; e meguo we ihien i ku. ⁷ A maringwo we nwan ni ihien ile i ye m gha eka i bia, ⁸ makele a gwaguo m we ihien ndi hu i si m gwa we. A nabanhanguo we ihien ndi hu; a maringwo we ni m gha ebe i ri bia nke-esi. E kweringwo we ni 'yu zihę m."

⁹ "M ri e me ni we ekpere; ele ndi uwa ke m ri e me ni ekpere, kale ndi hun i ye m; makęni, nke i ke we wu. ¹⁰ Ihien ile m nwe wu nke i, nke i wuzikwo nke m. W'e wehe ni m ogho. ¹¹ Arikozj m nwan ime uwa, kanj we ri ime uwa—mme nwen lala d'e kunrun i. Nędi hun ri nso, gi efan i chemę we, efan i ahun i ye m, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu. ¹² Ogen mme le we gi ri, m gi efan i chemę we—efan ahun i ye m. E chemęgo m we: etuhuni m kaka onye ohu ime we—wezuka onye ahun me ihien we e gi tikpo a—keni ihien Ekukwo—nsọ ku hun uzo mezu. ¹³ Kanj, m lala nwan d'e kunrun i; m ri e ku ihien ndini ime uwa keni we hun uzo nwe ighoghọ m ime ndun we, nwe e hun zu oke."

¹⁴ "E yeguo m we oku i, izeze we no zeme uwa—makęni ele we nke uwa, rikę ke o don me ni mme le enwen m ele nke uwa. ¹⁵ Ari m a rjo i n'i gha ime uwa wepu we; kama, m ri a rjo n'i chemę we make Eje-onye hu gha e me we ihien owule. ¹⁶ Ele we nke uwa—k'o don me ni ele m nke uwa. ¹⁷ Gi ezioku don we nso: oku i wu ezioku. ¹⁸ Ke i don zihę m ime uwa ke m don ri e zi we e ye ime uwa."

¹⁹ "M ri nwan e gi ifiri we e wepuha enwen m, keni m hun a ni we wuru ndi we wepuha n'i, hun we don nso nke-esi.

²⁰ Ele ndini suo ke m ri e me ni ekpere; kama, m rizikwo e meni ndi hun jęko d'e gi ifiri ozi we zi kweri ni m. ²¹ M ri a rjo ni we ile wuruchanrin ohu, noke ke iyu, Baba, don ri ime m, mme nwen huzikwo ime i; m ri a rjo ni we rizikwo ime enyi—keni uwa hun uzo kweri ni iyu zihę m. ²² E wegwo m ogho hu i ye m ye we, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu: ²³ keni o wuru ni mme nwen hu ime we, 'yu nwen hu ime m; a wuruchanrin we ohu, uwa e gi e marin ni iyu zihę m leni uwe wu ndi nke m ri i obi ke mme nwe don ri i obi."

24 “Baba! M chọ nị ndị ile i we ye m sọm m nọdị ebe m rị, nị wẹ hụn ogho m hụn i ye m make ihien-osisuọ i nwe jenni m n’i d’e ked’e ụwa.”

25 “Euu Nedi m, Onye ezi-omume, osuon’ a nị ụwa amarin n’i, mme nwen a maringho i, ndini wẹ a maringhozi nị iyu zihę m. 26 E meguo m wẹ marin i, m jenkọ d’a gha e mezikwo wẹ a marin i, keni ihien-osisuọ i nwon ebe m rị hụn ụzo rị ime wẹ leni mme nwen rizi ime wẹ.”

Isi Nke Mm̄esato

A Bia Wẹ D’a Nwunrun Jesu

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

1 Ogen Jesu gi meguo ekpereni, ‘ya le umu-azuun a no fetu Odamgbugbu Kidronu. O nwe ugba rị ebegu; Jesu le umu-azuun a no banye ugba ahun. 2 (Judasi, hun ren’e a maringhozi ebahun, makeni Jesu le umu-azuun a a no ebegu e zu mbu-le-ebuo.)

3 ‘Ya Judasi no weri igunrun ndi-agma Rom le ndi-unakpa Ulo-nso, ndi hun ndi-isi nchu-egan le ndi itu-Farisi zihę, banhan ime alı vañi hu. Wẹ busonme ihien-ogun ichen-ichen le owa le ukpe.

4 Jesu a maringho ihien ile jenkọ d’e me n’e, ‘ya o no jenuha ihun, ju wẹ, si, “Onye ke unu rị a cho?” 5 Wẹ no za, si, “Jesu, onye Nazareti.” O no si wẹ, “Mme ro.” (Judasi hun ren’e wuzoyeni wẹ ebahun ogen o gi ku ihieni.) 6 Ogen Jesu gi si wẹ, “Mme ro”, wẹ no jenk azuun, danchanrin ali. 7 Jizosi no juzi wẹ, si, “Onye ke unu choko?” Wẹ no si, “Jizosi onye Nazareti.” 8 Jizosi no si, “A gwago m unu nị mme ro. O me nwan nị mme ke unu rị a cho, nị nị ndini hoduni lama.” 9 (O ku ihieni keni ihien hu o ku mbu hun ụzo mezu: “Etuhuni m kaka onye ohu ime ndi hun i ye m.”)

10 ‘Ya ke Saimonu wu Pita, hun bu opia-agma, no sepuha a, banpu odibo onye-isi nchu-egan ntin eka-ihien. (Efan odibo ahun wu Makusu.) 11 Jizosi no si Pita, “Wekin opia-agma i onodi a! Nị m ju n’a rakọ m mkpu afunfun hun Nedi m ye m?”

E We Wẹ Jesu Jenni Anasi N’o Kin E Ikpe

12 ‘Ya ndi-agma Rom le Onye-isi-agma wẹ kanı le ndi-unakpa ndi Ju no nwunrun Jesu, ken e egbun. 13 Wẹ no bu ụzo we e jenni Anasi. Anasi wu nedi nwunye Kayafasi. Kayafasi wu onye-isi nchu-egan ahua hu. 14 (Kayafasi wu onye hun dun ndi-isi ndi Ju odun n’o kakwo wẹ mma nị onye ohu nwundonni ihian ile onwun.)

Pita A Ghorı N’o Marin Jesu

(Mat 26.69-75; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)

15 Saimonu wu Pita le nwa-azuun ozo no sonme Jesu. (Onye-isi nchu-egan marin nwa-azuun ozo hu amarin, ‘ya nwa-azuun hu no son Jesu banye ime ezi ogwa onye-isi nchu-egan.) 16 Kanı Pita abanhanı. ‘Ya nwa-azuun ozo hu no kin-azuun d’a gwa okpoho hun rı e che nche onu-mgbon oku, webanhan Pita. 17 Okpoho ahun rı onu-mgbon no si Pita, “Ye le onye ohu ime umu-azuun okennyę hu?” Pita no si, “Mba, ele mme.”

18 Oyi rı a tu; ‘ya ndi idibo le ndi-unakpa hu no fiye okun, fihunme okun hu, a nyan a. ‘Ya Pita no jen d’e son wẹ turu ebegu, a nyan okun.

Onye-isi Nchu-egan A Ju Jesu Ajuju

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)

19 Ogen ahun, onye-isi nchu-egan hu a ju Jesu ajuju banyeni umu-azuun a le nkuzi e. 20 Jesu no si, “Id’nya ihian ile ke m no ku ihien m ku; ime ulo-ofufe rı ichen-ichen le ime Ulo-nso—ebe ndi Ju ile no e zu ke m no kuzi nkuzi m; ekutuni m ihien ofwule nzuzue. 21 K’i rı nwan a junı m ajuju? Ju ndi hun nu ihien m ku, a maringho wẹ ihien m ku.” 22 Ogen Jesu gi ku ihieni, unakpa ohu turu ehü ebahun no fian Jesu ihien, si, “Eri ra ke ya a gwa onye-isi nchu-egan okul!”

23 Jesu no si a, “Omęni o nwon eje-oku m ku, gwa ihian ile rı ebeni ihien o wu; kanı, mbunı ezioke ke m ku, k’i fianı m ihien?” 24 ‘Ya Anasi no si wẹ weri ya le egbun hu wẹ ken e jenni Kayafasi onye-isi nchu-egan.

Pita A Ghorızi N’o Marin Jesu

(Mat 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)

25 Pita turukwo ebegu a nyan okun. ‘Ya ndi ozo no si, “Ye le onye ohu ime umu-azuun okennyę hu?” Kanı, Pita no ghorı, si, “Mba, ele mme.” 26 Onye ohu ime ndi idibo onye-isi nchu-egan, hun wu nwenę okennyę hu Pita banpu ntin no si Pita, “Ahunni m ‘yu nı ‘ya ime ugba ahun?” 27 Pita no ghorızi. Ozigbo, okpa no kwan.

E We Wẹ Jesu D’e Kunrun Paleti

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)

28 Uzo-utuntun biribiri, wẹ no gha iwe Kayafasi weri Jizosi si ime ogwa Govano hun rı a kını. Kanı, abanyeni wẹ ime ogwa hu, makeni achonı wẹ nı wẹ meru enwen wẹ, keni wẹ hun ụzo

ri Oriri-Nghafe hụ. ²⁹ Ya Paileti nọ jẹburu wẹ ezi, si, “Elee ikpe kẹ unu ri e kpe okennyeni?” ³⁰ Wẹ nọ si a, “Omēni okennyeni eļe eje-ihian, ẹnị eke wẹhēni i y'e.” ³¹ Paileti nọ si wẹ, “Weri n'e, ni unu lẹ enwen unu d'e gi iwu unu kin e ikpe.” Ndi-ndu ndi Ju nọ si a, “Iwu unu tini ẹnị si ẹnị egbule onye owule.” ³² (Hunni kẹ ihien Jesu ku banyeni udi onwun o jenkọ d'a nwun gi mezu.)

³³ Paileti nọ siji ime ogwa a, zi wẹ kpọ Jesu; ya o nọ juma Jesu, “Iyü wü eze ndi Ju?” ³⁴ Jesu nọ si a, “Uche i k'i gidę nwan a ju ajujuni ra ndi ozo gwa i oku m?” ³⁵ Paileti nọ si a, “I rode ni m wü onye Ju ra? Ndi Ju ibe i lẹ ndi-isi nchü-ejan we i che m eka; k'i me?” ³⁶ Jesu nọ si, “Ali-eze m eļe nke unani. Omēni ali-eze m te wü nke unani, nkę ndi m ri a ki a lu ogun gi gbondon wẹ ebulę m che eka ndi-ndu ndi Ju. Mba, ali-eze m eļe nke ebeni.”

³⁷ Ya Paileti nọ ju a, si, “Eze k'i wü nwan?” Jizosị nọ shiari a, si, “Iyü ku ni m wü eze. M bia d'a shiani ezioku eri: ifiri e kẹ wẹ gi mu m; iya haij m gi bia ime uwa. Onye owule hun wü nke ezioku e gon ntin oku m.” ³⁸ Paileti nọ ju a, si, “Ki wü ezioku?”

Paileti e kugwu ohun, o nọ jẹburuzi ndi hụ ezi.

A Ma Wẹ Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25)

Ya Paileti nọ si ndi hụ ri ezi, “Ahunni m ihien owule o me hun m'e gi ma a ikpe. ³⁹ Kani, kẹ omēnali unu don ri, m'a hatu ni unu onye-ngan ohu ogen Mmemme-Nghafe owule; unu a choghọ ni m hatu ni unu Eze ndi Ju?” ⁴⁰ Wẹ nọ yi oro, shiari a, si, “Mba, eļe iya! Barabasị kẹ ẹnị chọ!” (Barabasini ri ndi a lusun ndi Rom ri a kini.)

Isi Nke Mmitenei

¹ Ya Paileti nọ weri Jesu, wẹ e ye ndi-agma, wẹ nọ gbu e mkpnsin.

² Ndi-agma hụ nọ gi mkpnsin ogun risonmę kpa okpu-eze, bu e che e isi; e yime w'e ewuru e nwun ufie-roni, ufie-roni* . ³ Wẹ nọ bia d'e kunrun e mgbe ole-ļe-ole, a si, “Isi i chei, eze ndi Ju!” E jẹburu w'e, a fian a ihien.

⁴ Paileti nọ jenzi d'a gwa wẹ, si, “Lee e, m jenkọ d'e wepuha ni unu 'ya, ni unu marin ni ahunni m njo o me!” ⁵ Ya Jizosị nọ puha: o kpuhọ okpu ogun; o yihu ewuru popu hụ wẹ yime e. Paileti nọ si wẹ, “Lee ni okennyę hụ ebeni!”

⁶ Ogen ndi-isi nchü-ejan lẹ unakpa Ulo-nsọ gi hun a, wẹ nọ yi, “Kpogbu e! Kpogbu e!” Paileti nọ si wẹ, “Weri n'e nwan, ni unu gi eka unu kpogbu e; ni ahunni m eje-ihien o me hun m siko d'e gi ma a ikpe.” ⁷ Ndi-ndu ndi-Ju nọ za, si, “Enyi nwonghọ Iwu. Iwu ẹnị si n'o furu hun a nwunni, makeni o weri enwen e n'o wü Nwa Osolobue.”

⁸ Ogen Paileti gi nọ hunni, egun nọ tukarid'a k'o tghan a mbu. ⁹ O nọ shizi ime ogwa a d'a ju Jesu ajujü, si, “Elebe k'i gha bia?” Kani Jesu ashari'n'a. ¹⁰ Paileti nọ si a, “I ri a gba m nkintin? Ya marin ni m nwon ikęn hun m'e gi hatu i lẹ hun m'e gi kpogbu i?” ¹¹ Jesu nọ shiari a, si, “O nwonni ikęn i nwon ebe m ri wezuka ni Osolobue gha elu ye 'y'e. Ya wü, onye hụ bu m che eka i me njo kani.” ¹² Gha ogen Paileti gi nọ hunni jemma, o nọ memę n'o hatu Jizosị ye; kale, igunrun hụ nọ yi oro, si, “I hatu okennyeni ye, 'ya wü ni y'eļe owu eze-kani wü Siza; makeļe, onye owule weri enwen e n'o wü eze ri a lusun Siza ogun!”

¹³ Ogen Paileti gi nọ oku ndini, o nọ wepuha Jizosị ihun-ezi, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe elu Mgba-nkpo w'a kpọ “Mgba-nkpo Omuma.” (Kani “Gabata” kẹ w'a kpọ a onu Hibru hun wü asusu ndi Ju). ¹⁴ Uhuohin hụ wü uhuohin wẹ gi a kwademe Mmemme-Nghafe. O rume ogen anwun gi a ri isi, Paileti nọ si ndi Ju, “Lee ni eze unu!” ¹⁵ Wẹ nọ yi oro, si, “Gbu e! Gbu e! Kpogbu e!” Paileti nọ ju wẹ, si, “Unu chọ ni m kpogbu eze unu?” Ndi-isi nchü-ejan nọ shiari a, si, “Siza, eze Rom, 'ya sọ wü eze ẹnị nwon!” ¹⁶ Ya Paileti nọ we Jesu ye ndi-agma d'a kpogbu.

A Kpogbu Wẹ Jizosị

(Mat 27.32-34; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

Ya ndi agha nọ weri Jesu. ¹⁷ O nọ buru obe† gha ime obodo ahun pu, si ebe w'a kpọ “Ebe-Okpokom'isi.” (“Gogota kẹ w'a kpọ a onu Hibru hun wü asusu ndi-Ju”) ¹⁸ Ebehu kẹ wẹ nọ kpoma a elu-obe; wẹ kpomazikwo ikennyę ebuo elu obe ichen-ichen che n'e, onye ohu ri azuunni, onye ohu ri azuunni, Jizosị ri etintin wẹ. ¹⁹ Paileti nọ de ihien buche elu ebe hụ. Ihien o de wü, “Jesu onye Nazareti, eze ndi Ju.” ²⁰ Ndi bu oda gun a, makeni ebahun wẹ nọ kpogbu Jesu nokunmę ime obodo hụ lęzi makeni wẹ gi asusu ndi Ju wü Hibru lẹ asusu ndi Rom wü Latini lẹ asusu Griki hun ali ichen-ichen a sọ ogen hụ de ihien hụ. ²¹ Ndi-isi nchü-ejan ndi-Ju nọ si Paileti, “Edelę e 'Eze ndi Ju,' kama, de 'Okennyeni si, 'Mme wü eze ndi Ju.' ” ²² Paileti nọ shiari, si, “E deguọ m ihien m de.”

* **Isi Nke Mmitenei:**2 ewuru ndi nze lẹ ndi-idafin † **Isi Nke Mmitenei:**17 Ogen hụ, obe osisi kẹ ndi-Rom gi e gbu onye wẹ ma ikpe-onwun. O ru, onye wẹ ma ikpe onwun e buru obe e, sọnmę ndi-agma hun jenkọ d'a kpogbu'e. Wẹ kpomagwu a elu ya wü obe, a nodi wẹ ebehu, e che nche, d'e ru ni o nwunhun.

²³ Ndi-agma hu a kpomaguu Jesu elu-obe, we no kiri ekwa ndi o yi kebe we uzo eno, onye-onye no weri uzo ohu-ohu. Nke efe tueni o yiye enu e, hun nwonleni ebe we gi wegbama a makeni ibe ekwa ohu rochanrin, gha elu d'e ru ali, ²⁴ ndi-agma ndi hu a si ibe we, "Enyi etikako n'a; ni enyi tu nkpo gi marin onye siko d'e weri n'e." Onwan me keni ihien Ehuhuo-nsq ku hun uzo mezu, Ekukwo-nsq si, "E keru we ewuru m, tu mkpo gi weri ewuru m yiye elu e."

²⁵ Ya ke ndi-aghan me.

²⁵ Ndi wuzo ehuru obe Jesu ogen ahun wu nne e, nwene nne e okpoho, Meri nwunye Klopasi le Meri onye Magidala. ²⁶ Jesu a hun nne e le nwa-azuun hu ihien e a suo Jesu ke we turu ebegu, o no si nne e, "Okpoho, hunni wu nwa i." ²⁷ O nozi si nwa-azuun a ahun, "Hunni wu nne i." Ya nwa-azuun hu no gha erira weri nne Jesu si iwe 'ya wu nwa-azuun, nne Jesu no du e biri.

Onwan Jesu

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Omeagu, makeni Jesu a maringwo ni ihien ile e mecharingwo, o no si, "Egun mirin ri a gun m." O ku okuni n'o gi mezu ihien Ekukwo-nsq ku. ²⁹ Ite ohu manya ru-uka jun ri ebahun; 'ya we no weri eru suye ime manya hu, gi mkpinsi ihien-akunkun w'a kpo haisopu wesi e elu, su e ugb'onu. ³⁰ Manyani a banguu Jizosi onu, o no si, "O guguo!" Ya o no bu isi koma ali, nwunhun.

A Dun We Jesu Obo Ekunkun

³¹ Makeni Uhuohin Nkwademe Izu-iken ro—ndi-ndu ndi Ju achoni ni we lato ehuru ndi ahun elu-obe ebegu, ebe o me ni Uhuohin-Izu-iken hu lalani arikenmeke nsq. 'Ya we no si Pailati 'ya si ndi-agma a kpagisonme ndi hu we kpoma elu obe ukuz, keni we butusonme ehuru we enu obe. ³² 'Ya ke ndi-agma hu no jenne d'a kpagisonme ikenny ndi hu we kpogu we le Jesu ukuz—a kpagi we nke onye ibuzo, kpagizikwo nke hun-ebu.

³³ Kani ogen we gi ru ebe Jesu ri, a hun we no nwunhngwole, 'ya we noleni kpagi e ukuz. ³⁴ Kama, onye ohu ime ndi-agma hu no dun Jesu obo ekunkun, edeke le mirin no gbauba. ³⁵ (Onye hu hun ke ihienni me e kuguo a, keni unu le enwen unu hun uzo kweri. Ihien o ku wu ezioku; o maringho ni ezioku ro). ³⁶ Ihien ndini me keni ihien Ekukwo-nsq ku hun uzo mezu: Ehuhuo-nsq si, "O nwonna akpu okpuku a ohu hun jenk d'a kpagini." ³⁷ Ekukwo-nsq e kuguozi ebe ozo, si, "We jenk d'a gba onye hu we dun ihien ilee."

Olili Jesu

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56)

³⁸ Omeagu, Josefui, onye obodo Arimatia, no jen d'a si Pailati 'ya buye e ehuru Jizosi (Josefui gi nzuzue e son uzo Jesu makeni egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu a). Pailati no kweri, si a d'e buru ehuru Jesu; 'ya o no jen d'e buru e. ³⁹ Nikodimosi hun bia d'e kunrun Jizosi ime ukinkin ogen mbu no somme Josefui. Nikodimosi wehe uden e shin ohunma we gi ehuruo maa le alo mame, hun nyinkari nkirishi ekpa nnu. ⁴⁰ Ikenny ebuzo hu no buru ehuru Jesu, gi ekwa line fugbame 'ya le ihien ndi ahun e shin ohunma—rike ke ndi Ju don a kwama ozun we k'e li. ⁴¹ O nwon ugba ri ebahun we no gbu Jesu; ili-okporo ohun we keleni liyetu ihian ri ime ugba hu. ⁴² Makeni Uhuohin hu ndi Ju gi a kwademe Izu-iken a gumaguo bu ili hu ri nsue, we no gweru bu ehuru Jesu che ili ahun ri ebegu.

Isi Nke Ogun

Okpokoro Ili

(Mat 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12)

¹ Uzo-utuntun uhuhun ibuzo ime izu-uka*, ebe eki keleni fonguu, Meri onye Magidala no jen ili hu hun no ke okporo. 'Ya k'o no hun a ni e nupuguo we omuma hun ri onu ili hu. ² O no gi oso jen d'e kunrun Sajmonu hun w'a kpo Pita le nwa-azuun ozo hu ihien e a suo Jesu, si we, "E bupuguo we Di-nwonna-enyi ime ili hu bu enyi amarin ebe we buche e." ³ 'Ya ke Pita le nwa-azuun ozo hu no gbashi ili hu. ⁴ Nwa-azuun hun-ebu hu no gbaghafa Pita, bu uzo ru ebahun. ⁵ O hulua ali, nyonye ime ili, 'ya o no hun ekwa line ndi ahun we te gi kwama Jesu ebe we ri ali ebegu, kani o banyeni ime ili hu. ⁶ Sajmon' Pita hun sonko a azuun e ru ebegu, o no shi ime ili hu ozigbo-ozigbo. O no hun ekwa line ndi hu ali ebegu, ⁷ hunzi ekwa hu te ri isi Jesu. Ekwa hu te ri isi Jesu le line ndi ahun ari uzo ohu; kama, we fuma ekwa hu te ri isi Jesu, bu e to nko ohu. ⁸ 'Ya nwa-azuun hun-ebu hu, hun bu uzo ru ili hu no banyezikwo; o

* **Isi Nke Mmitenei:**31 Onwan ke we gi e me we a nwunkenrin. **S Isi Nke Mmitenei:**36 Esodosi 12.46; Nombasi 9.12; Ebu-oma 34.20 * **Isi Nke Ogun:**1 hun wu nwan uhuhun Sode

hụn, o nọ kweri. ⁹ (Ogen ahụn, w'e ke ghotakwọ ihien hụ Ẹhụhụ-nsọ ku—n'o jẹnko d'a gha ọnwụn lihi.) ¹⁰ Ya ụmụ-azụn a ndị ahụn nọ lashisọnme iwe we.

Meri Onye Magidala A Hụn Jesu K'ọ Ghagụ Ọnwụn Lih
(Mat 28.9-10; Mak 16.9-11)

¹¹ Kanị Meri e turukwọ ihun ili hụ, a kwan ẹkwan. K'ọ don rị a kwankwọ, o hulua alị, nyonye ime ili hụ, ¹² o nọ hụn ndị mmọn-ozị ẹbụọ yi ẹkwa ọchan ke we nọdị alị ebahun ẹhụ Jesu te rị, onye ohu rị ibe isi e, hụn-ẹbọ rị ibe ọkụ a. ¹³ We nọ ju a, sị, “Okpoho, k'ị rị a kwannị?” O nọ shịarị we, sị, “E wepugwo we Di-nwōnni-m, bu a marin m ebe we buche ẹ!” ¹⁴ Ogen o gi kugwu ihienni, o nọ gbehuto, hụn Jesu k'ọ turu ebẹhụ, kanị o marin nị Jesu rọ. ¹⁵ Jesu nọ ju a, sị “Okpoho, k'ị rị a kwannị? Onye k'ị rị a cho?” Meri ro ni onye hụn e lefu ugbo-nta hụ enya rọ, 'ya o nọ sị a, “Di-okpa, ọwunị 'yū bupọ a, gwa m ebe i buche e, m k'e j'en d'e buru e.” ¹⁶ Jizosị nọ hị a, “Meri!” Meri nọ gbehuto bu ihun zinme e, gi asusu Hibru yi, “Raboni!” (Raboni wu Onye-nkuzi asusu ndi Ju) ¹⁷ Jesu nọ sị a, “Ekwononle m ẹka, make ni m'e ke j'en elu-igwee d'e kunrun Chuku-Nedi. Ka j'en d'e kunrun umune m, y'a sị we, 'M lakọ elu-igwee d'e kunrun Nedi m hụn wuzi Nedi unu, Osolobue m hụn wuzi Osolobue unu.' ” ¹⁸ Ya ke Meri onye Magidala nọ j'en d'a gwa ụmụ-azụn Jesu, sị, “A hūngwo m Di-nwōnni-enyi!” Ya k'ọ nọzi gwachanrin we ihien ndi hụ o gwa a.

Jesu E Nwōnpuha Ebe Ụmụ-azụn A Rị

(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ Enyasi uhuohin hụ, hụn wu uhuohin ibuzo ime izu-uka, ụmụ-azụn Jesu nọ kpokin enwen we ye ebe we rị make ni egun ndi-ndu ndi-ju rị a tu we. Ya Jesu nọ nwōnpuha idenmizi d'e turu ime igunrun we, sị, “Udon 'ya rị nị unu.” ²⁰ Ogen o gi kugwu ihienni, o nọ ghozi we ẹka a ebūọ le ẹkunkun a. Ogen ụmụ-azụn a gi hụn Di-nwōnni-enyi, ighoghọ e jun we obi. ²¹ Jizosị nọzi nwan sị we, “Udon 'ya rinị unu. Ke Chuku-Nedi don zi m ke m rị nwan e zi unu.” ²² O kugwu ihienni, o nọ horokpu we, sị, “Narin nị Mmōn-nsọ. ²³ Unu gbaharị ihian njo we, Osolobue a gbaharị we ya; omeni unu agbaharini we njo we, Osolobue agbahariko we.”

Jesu Le Tamosị Hụn Ru-uka

²⁴ Tamosị (hụn w'a kpọ Ejime), hụn wu onye ohu ime we mmēbūọ, arị ime we ogen Jesu gi bja. ²⁵ Ya ụmụ-azụn ibe e nọ sị a, “Enyi a hūngwo Di-nwōnni-enyi.” Kanị Tamosị nọ sị we, “Manị m hụn ebe we dūsonme e ntu ndi hụ ẹka ebūọ, bu mkpīnsin-eka m che ebe ntu ndi hụ rūsonme e ẹhū ẹka ebūọ, e bu m ẹka che ẹkunkun a—ekweriko m!”

²⁶ Hụn me e izu-uka, ụmụ-azụn Jesu rizi ime ulo; uwē le Tamosị rị. Uzo kpokin akpokin, kanị Jesu nọ nwōnpuha, turu ime igunrun we, sị, “Udon 'ya rinị unu.” ²⁷ Ya o nọ sị Tamosị, “Bu mkpīnsin-eka i che ebeni, lee ẹka m ebūọ; tīnpu nwan ẹka i buche m ẹkunkun. Aruzile uka; kweri!” ²⁸ Tamosị nọ za a, sị, “Di-nwōnni-m le Chuku m!” ²⁹ Jesu nọ sị a, “I kweri makele y'a hūngwo m? Ngozi wu nke ndi hụn keleni hụn bu e kweri we.”

Ihien We Deni Ẹkukwōnị

³⁰ O nweghozị orun-atumēnya ndi ozo bu oda we deyeleni ime ẹkukwōnị hụn Jesu runzi idenya ụmụ-azụn a. ³¹ Kanị, we deye ndinị keni unu hụn uzo kweri nị Jesu wu Kraistị, Nwa Osolobue, Onye Hụ Osolobue Tume; le ni unu gi efan a nwōn ndun ghahanị ikwerinin'e.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Jesu E Nwōnpuhazi Ebe Ụmụ-azụn A Rị

¹ Ihien ndinị e megwu, Jesu nọ nwōnpuhazi d'e kunrun ụmụ-azụn a mkpenren “Ohimin” Tajberiasị. Enina k'ọ don me: ² Saimon hụn wu Pita, le Tamosị (hụn w'a kpọ Ejime) le Natanelu (onye obodo Kana rị Galili) le ụmụ-ikennyē Zebedi lezi ụmụ-azụn Jesu ebūọ ozo gba nōdị. ³ Saimon' Pita nọ sị ndi ahụn ya le we rị, “E shi m d'e gbu azụn.” We nọ sị a, “Enyi siko d'e sonme i.” Ya we nọ jenne. We nọ banye ugbo-mirin d'e gbume. Kanị, egbuni we ihien ọwule ukinkin hụ ile.

⁴ Ogen eki gi fongwu, Jesu nọ turu mkpenren mirin; kanị ụmụ-azụn a amarin nị Jesu rọ. ⁵ Ya k'ọ nọ ju we, sị, “Umueka, o ke nwōn azun unu gbu?” We nọ za, sị, “Kaka akp'ohu.” ⁶ O nọ sị we, “Tu nị oga unu ye azun ẹka-nni ugbo unu, unu jenko d'e gbu azun.” Ya we nọ tuye oga hụ, o te nizinị we dobanhan ime ugbo, make ni azun we gbu e buke oda.

⁷ Nwa-azun hụ ihien e a suo Jesu nọ sị Pita, “Di-nwōnni-enyi rọ mail!” Ogen Pita gi nwan nū nị Di-nwōnni-enyi rọ, o nọ yiri ewuru o yiye elu e (make ni o te yipugwu a). Ya o nọ tūban ime mirin. ⁸ Ụmụ-azun isin ahun hodu ime ugbo nọ gi ugbo dokpūnpuha oga hụ azun jun mkpenren mirin. Gha ebẹhụ we rị d'e ru mkpenren-mirin eteni—ihien rike ama-uku iri kwasị ogun-isin suo rọ; o ruchanrin nị polu ebūọ. ⁹ Ogen we gi ru mkpenren mirin, we nọ hụn oboko okun ebahun; azun rị elu e; brēdi huzikwo ebẹhụ. ¹⁰ Jesu nọ sị we, “Wehe ni azun ime ndi hụn unu gbu kikenni.” ¹¹ Ya Saimon wu Pita nọ si ime ugbo-mirin, dokpūnpuha oga

hụ mkpērren mirin. Azun hisonmẹ ogbe jun ẹ, azun mmetọ-kwasị-ogun-esa. Azun rị ime ọga hụ e bukenmekẹ ọda hụ ọga hụ etikanị. ¹² Jesu nọ sị wẹ, “Bia nị nwan d’e ri ihien-oriri utuntun.” Bụ o nwonni nwa-azun a ọwule egun nị ju a, “Onye k’i wu?” makeni a maringho wẹ nị Di-nwonni-enyi rọ. ¹³ Ya kẹ Jesu nọ jẹn d’e weri brẹdi hụ ye wẹ, werizikwọ azun hụ ye wẹ.

¹⁴ Onwan mẹ ẹ mgbe ẹtọ umu-azun Jesu hun a k’ọ ghaguu onwun lihi.

Jesu E Wekinhezi Pita Onodi A

¹⁵ Ogen wẹ gi riguu ihien-oriri utuntun ahun, Jesu nọ sị Saimonu wu Pita, “Saimonu nwa Jonu, ihien m a sughọ i kari ndini?” O nọ za, sị, “Eghẹ Di-nwonni-enyi, y’a maringho nị ihien i a sughọ m.” Jesu nọ sị a, “Lefu umu-atunrun m enya.” ¹⁶ Jesu nọ ju a hun mẹ ẹ mgbe ebuo, sị, “Saimonu nwa Jonu, ihien m a sughọ i?” O nọ za, sị, “Eghẹ Di-nwonni-enyi, y’a maringho nị ihien i a sughọ m.” Jesu nọ sị a, “Lefu atunrun m enya.” ¹⁷ Jesu nọ ju a y’a hun mẹ ẹ mgbe ẹtọ, “Saimonu nwa Jonu, ihien m a sughọ i?” O nọ fu Pita nị Jesu ju a ya mgbe ẹtọ, “Ihien m a sughọ i?” Pita nọ sị a, “Di-nwonni-enyi, y’a maringho ihien ile; y’a maringho nị ihien i a sughọ m.” Jesu nọ sị a, “Lefu atunrun m enya. ¹⁸ M rị a gwa i ezioku, ogen i gi rị okoro, y’e konrin, e jẹn ebe ọwule sọ n’i; kanị i kagu ẹgedi, i jenkọ d’a tinu ẹka i, ndi ọzọ e konmẹ i, we i si ebe i choleni n’i jẹn.” ¹⁹ (Jesu gi ihienni o ku ghosi udi onwun Pita jenkọ d’a nwun gi wehẹ ni Osolobue ọgho).

Jesu e kuguu ihienni, o nọ sị Pita, “Sonmẹ m!”

Jesu Le Pita Le Nwa-azun Ahun Ihien E A Sọ Jesu

²⁰ Pita e lee enya azun, o nọ hun nwa-azun ọzọ hụ ihien ẹ a sọ Jesu. (Hun noson Jizosi ogen wẹ gi rị e ri ihien-oriri enyasi ahun, nwa-azun hụ hun ju Jizosi, sị, “Di-nwonni-enyi, onye jenkọ d’e re i?”) ²¹ Ogen Pita gi hun a, o nọ ju Jesu, sị, “Di-nwonni-enyi, okennyeni?” ²² Jizosi nọ sị a, “Omẹni m chọ n’ọ rị ndun d’e ru mgbe m bia, ẹlẹ hun biri i? Sonmẹ m!” ²³ Ya okuni nọ kpogbama ime igunrun ndi e son Jesu, nị nwa-azunni anwunko. Kanị, Jizosi ekuni n’ọ nwunko, ihien o ku wu, “Omẹni, m chọ n’ọ rị ndun d’e ru mgbe m bia, ẹlẹ hun biri i?”

²⁴ Ya wu nwa-azun wu onye hun rị nwan e ku oku ihien ndini; iya detuzikwọ nwan ndini wẹ; enyi a maringho nị ihien o ku wu ezioku.

Mmekin

²⁵ Kanị, o nwęzikwọ ihien ndi-ozọ bu ọda Jesu mẹ. Omẹni wẹ decharin wẹ ile ohu-ohu, e rogho m’a nị uwa ile eruguko ehuhuo wẹ siko d’e gi de wẹ.

Orun Ndi-Ozi Ahun Pu-ichen

Jesu A Lashi Elu-igwee Id'anya Ndi E Son N'e

¹ Tiofilosi-o, ime ekukwo nke ibuzo, m de ihien ile Jesu run le ihien ile o kuzi-gha ogen o gi bidon orun a ² de ru uhuhin hu we weri e si elu-igwee, ogen o gi giguuh iken Mmon-nso gwa Ndi-ozu hu pu-ichen o hopuha ihien we jenko d'e me.

³ Ogen o gi taguu afunfun, nwunhunguu, o hu a bia d'e kunrun ndi-ozu hu pu-ichen orogbo akp'ohin ogunnai, e gi uzo ri ichen-ichen a ghosi we n'o ghaguo onwun lihi. Ogen hu o gi ri a bia, o hu a gwa we oku Ali-eze Osolobue. ⁴ O nwe ogen o gi bia k'o don a bia. Ebe ya le we ri e ri ihien-oriri, o no si we, "Aghakwole ni Jerusalem pu; ka cheri ni onye ahun Nedi m kwe nkwa n'o k'e zihē, hun m gwa onu oku e. ⁵ Jonu gi mirin me mirin-Chuku; kani, o gini d'e me akp'ohin ole, we k'e gi Mmon-nso me unu mirin-Chuku."

Jesu E Si Elu-igwee

⁶ Ogen we gi zuzi, we no ju a, si, "Di-nwonni-enyi, ogenni ke y'e gi nwan gbafula enyi ndi Izrelu eka ndi ri a kini enyi keni enyi kima enwen enyi?"

⁷ Jizosi no shari we, si, "Ele hun onu e gi marin ogen mobu mge Chuku-Nedi gi eka a tumē. ⁸ Kama, unu jenko d'e nwonhen iken ogen Mmon-nso k'e gi bjakwasiguu onu, onu a wuru ndi-osheri m ime Jerusalem le ime Judia ile le ime Sameria lezi ime uwa ile-d'e ru ebe uwa ru." ⁹ Ogen o gi kuguu ihienni, we hu e lee e, o no buli elu, orukpu no kpume e, ahunzini w'a. ¹⁰ Ebe we rikwo e lee enu-igwere moo k'o lako, ikennyē ebuo yi ewuru ochan tueni no nwonpuha idenmizi, turuyeni we, ¹¹ si we, "Ikennyē Galili, ki unu turuni ebenu e lee elu-igwere moo? Jesuni we gha ebe onu ri wesi elu-igwee jenko d'e kinhen-azupun ke unu don hun a k'o nako enu-igwee."

Onye Nokin Enya Judasi

¹² Ya umu-azupun Jesu no gha ugu hu w'a kpo Oliveti hun nokunme Jerusalem lakin Jerusalem. (Gha Oliveti d'e ru Jerusalem tehan ke ijen Uhuhin Izu-iken hun wu nkirishi maiji ohu.) ¹³ Ogen we gi banye obodo hu, we no si mmughe hu ri ibe enu hun w'a ndi. We wu ndini: Pita, Jonu, Jemisi, Anduru; Filipo le Tamosi, Batolomi le Matiu, Jemisi nwa Alifosi le Saimonu le Judasi nwa Jemisi. Saimonu te wu onye ohu ime ndi hun gi eka iken a nwan ni we chufu ndi Rom ri a ki ali we. ¹⁴ Ndin ile hu e gi obi ohu e me ekpere, e we enwen we che ime e—uwe le ikpoho ndi ozo le Meri nne Jizosi lezikwo umunē Jizosi ikennyē.

¹⁵ Ogen hu, Pita no lihi oto ime igunrun ndi kwerini; (ihien rike madu ogun-isin gbakikome ebenu); ¹⁶ o no si, "Umunē m. Ekukwo-nso jenko d'e mezuriri. O meguo nwan ebe Judasi ri noka ke Mmon-nso don ku ghahani Defidi—Judasi hun duhe ndi nwunrun Jesu. ¹⁷ Makeni, o te wu onye ohu ime enyi; o te nwonzikwo ogbo e ime orunni." Ya ke Pita ku.

¹⁸ (Makeni, okennyē ahun wu Judasi gi egho eje-ihien hu o me nonrin ani: o dan, gi isi zu ali, etintin e no gbawa, aku-efo a no yofuha. ¹⁹ Ndi ile bi ime Jerusalem no nu ihienni, we no gi asusu we kpo ali hu, "Hakedama" ya wu "Ogige edeke.")

²⁰ Ya Pita no kusonme, si, "Makeni we de e ime Ekukwo Ebu-oma, si,

'We la ulo a to okpokoro,

onye owule ebile e;

onye ozo ya weri okwa a.'

²¹ Ya wu nwan ni onye ozo jenko d'e son enyi wuru osheri. O k'a wuriri onye ohu ime ikennyē ndi hu sonni enyi ogen hu ile Di-nwonni-enyi wu Jesu gi ri ime igunrun enyi — ²² ghakworj ogen Jonu gi ri e me mirin-Chuku d'e ru uhuhin we gha ime igunrun enyi weri Jesu si elu-igwee. Onye hu siko d'e son enyi a shia eri ni Jesu a ghaguo onwun lihi."

²³ Ya we no hopuha madu ebuo—Josefu le Matias. W'a kpo Josefu Basabasi, a kpozikwo a Jostus. ²⁴ Ya we no me ekpere, si, "Di-nwonni-enyi, iyu marin obi ihian ile; dodo, ghosi enyi onye i hori ime madu ebuoni, ²⁵ keni o weri okwa le orun onye-ozu pu-ichen hun Judasi lato jenne ebenu furu n'e." ²⁶ We no tu mkpo, o no hanrin Matias; we no we e cheni ndi-ozu pu-ichen mmanai hu.

Isi Nke Ebuo

*Mmon-nso A Bia Uhuhin Mmemme-Pentikosu **

* **Isi Nke Ebuo:** Pentikosu wu memme ndi Ju e me ahua-ahua (Livitikosi 23.16). Gha uhuhin Jesu gi nwunhun d'e ru uhuhin o gi lashi elu-igwee wu ihien noka akp'ohin ogunnai (1.3). Gha ogen Jesu gi nwunhun d'e ru uhuhin Mmemme-Pentikosu wu akp'ohin iri kwasig ogunnai.

¹ Ogen o gi ru uhuhin Mmemme ahun w'a kpo Pentikosu, ndi ile kwerini ri uzo ohu.
² Idennizi, uzun no gha elu-igwee bia: uzunni noka oken ufere ri a kpoini. O no jun ime ulo ebe we nodisonme anj. ³ Ya we no hun ihien risonme ke ire k'o puha, e nwun ke okun, nokwasisonme onye-onye ime we. ⁴ Mmon-nso no jun ime we ile, we no suma asusu ndi ozo ri ichen-ichen, noka ke Mmon-nso don ye we iken we gi e ku.

⁵ Ogen hu, ndi uzun a tu egun Osolobue, hun bisonme ali ile ri enu-owa, ri ime Jerusalem.
⁶ Ogen we gi nu uzunni, igunrun ihian no gbakikome. O tu we enya, makeni onye-onye ime we hu a nu ke we ri a su asusu a. ⁷ O gba we nghari-nya oda-oda; we no si, "Ndinj ile ri e ku oku ele ndi Galili?" ⁸ Nani k'o don nwan me ni onye-onye ime enyi hu a nu ke we ri a su asusu ali we no mu a? ⁹ Ke ndi Patja ke ndi Media ke ndi Elamu; ke ndi bi Mesopotemja le Judia le Kapadosja le Pontusu le Eshja ¹⁰ le Frigia le Pamfilja le Ijptu le azupun Libja ndi hu nochime Sairin, le ndi obia gha Rom bia, ¹¹ (ke ndi Ju ke ndi gha ofufe ozo sonme ofufe ndi Ju); lezi ndi gha Kriti bia le ndi Arabu—enyi ile hu a nu ke we gi asusu enyi e ku oken orun a tu enya Osolobue runsomme." ¹² O tukemwe we ile enya, gba we nghari-nya; we hu a ju ibe we, "Ki wu onwan?"

¹³ Kani ndi ozo hu a mu emu, a si, "E giguwo we manya ohun ragbu enwen we!"

Ozi Pita Zi Ogen Mmon-nso Gi Bjakwasiguu We
(Juelu 2.28-32; Ebu-oma 16.8-11; 110.1)

¹⁴ Kani Pita le ndi-ozu pu-ichen mmanaj ndi ozo no lihi oto, Pita no wesi olu elu gwa ndi hu gbazuni oku, si, "Ndi Ju ibe m le ndi ile bi Jerusalem, ni m kowa ni onu ihieni ri e meni; gonkenme ni m ntin. ¹⁵ Manya ari a tu ndinj ke onu don ri e ro, kaka—makeni okuloku itenei nke utuntun rihu a ku. ¹⁶ Mba, manya a ri a tu we. Kani, ihieni ri e meni wu ihien hu Osolobue gi Juelu onye-amuma ku, si,

¹⁷ 'Osolobue si,

"Ogen ikpazuun,
 m jenk' d'e hu Mmon-nso m kpu ihian ile.

Umụ unu ikennyē lē umu onu ikpoho

k'e bu amuma;

ikorobia onu k'a hun ohun;

ikennyē-oba unu k'a ro nro.

¹⁸ Egheē, ogen hu,

m k'e hude Mmon-nso m kpu ndi idibo m—

ke ikennyē ke ikpoho,

e bu we amuma.

¹⁹ M k'a ghoisonmezikwo ihien a tu enya elu-igwere,

ghoisonme ahima elu-owa—

ke edeke ke okun ke enwunrun.

²⁰ Enya-anwun jenk' d'a gba ishi,

ifon e nwunme edeke-edeke,

Uhuhin Di-nwonna-enyi kebe ru—

oken uhuhin hu nwe ogho.

²¹ Ogen hu,

onye owule hun k'a kpoku efan Di-nwonna-enyi

k'e nwon nzuopuha." '

²² Ndi Izrelu, gon ni m ntin! Osolobue wu onye hun zihē okennyē hu wu Jizos' onye Nazareti. O no gi e run orun-atumanya le ahunlele le ihien ahima bu oda ebe onu ri, gi e ghoi unu ni 'ya zihē e. Unu le enwen onu a maringwo ihien ndinj ohunma-ohunma. ²³ Kani, noka ke Osolobue hun marin ihien k'e me ihun don kwademe, we no we e che aka unu, onu no we e ye ndi anj ndi ozo hun marineni Osolobue—we no kpoma elu-obe, kpoqbuni unu 'ya.

²⁴ Kani Osolobue no gha onwun weli e, gha iken onwun gbafuha a, makeni onwun asako aka kwondon e. ²⁵ Makeni Defidi ku oku e, si,

'M'a hun Di-nwonna-enyi ogen ile ebe o noyeni m;

makeni o ri aka-nni m,

emehunmeko m.

²⁶ Ya hain obi gi a soso m usoso;

ya hain m gi a bu ebu.

Ehu m enwekoda nsongbu,

makeni m nwe olile-nya.

²⁷ Makeni, y'a lak'o m to ime ili;

y'a niko Onye-nso i rehi.

²⁸ Y'e megwo m marin uzo ndun;

i k'e mē m ghoghō ebe i ri.'

²⁹ Umunē m, o furu n'i m gwapu onu ni nedi enyi kanj wu Defidi a nwunhungho, e li we e—ili e rikwo nwan ebenei d'e r tanni. ³⁰ Kanj, make ni o wu onye-amuma, make ni o maringwo ni Osolobue kwe e nkwa, kun enwen e, n'o jenko d'e tumē nwa Defidi ohu eze n'o nodi ukpo ya le enwen e wu Defidi, ³¹ Defidi hun ihieni n'o d'e me. O no ku e ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, jenko d'a gha onwun lihi, ni anani w'a to ime ili leni ehū a eretonj ime ili. ³² Osolobue a ghagwo nwan onwun weli Jesuni: enyi ile wu osheri. ³³ E wesigwo w'a onodi ogho eka-nni Osolobue; o nahanguo Chuku-Nedi Mmon-nso hu Nedi kwe nkwa a. O no nwan hupuha ihieni unu ri a hun, a nu. ³⁴ Make ni Defidi le enwen e aghani onwun lihi lashi elu-igwee, kanj 'ya le enwen e ku, si,

'Di-nwonn-i-enyi si Di-nwonn-i-m,

'Nodi ali eka-nni m,

³⁵ d'e ru

mgbe m gigwu ndi-inenren i
meme ihien i gi a zoma uku."

³⁶ Unu ndi Izrelu ile, marin ni nwan ohunma-ohunma ni Osolobue e meole Jesuni unu kpogbu elu obe wuru Nna le Onye-nzuopuha hu unu ri e lee enya a, hun wu Kraisti."

Ndi Kwerini

³⁷ Ogen we gi nu ihieni, o gbu we mgbu obi oda-oda. We no si Pita le ndi-ozu pu-ichen ndi ozo, "Umune, kinj ke enyi k'e me?" ³⁸ Pita no za we, si, "Onye owule ime onu ya rogari, keni we gi efan Jizos' Kraisti me e mirin-Chuku, keni Osolobue bgahari a njo, o k'e nwonhen oyiye hu wu Mmon-nso. ³⁹ Make ni unu ke Osolobue kwe nkwanj n'o k'e zihē Mmon-nso—onu le umu unu le ndi ri ebe teni—onye owule Di-nwonn-i-enyi wu Osolobue enyi k'a kpori."

⁴⁰ Pita no gwazi we ihien ndi ozo bu oda, gi e do we eka-ntin, a rjo we, si, "Zuopuha ni enwen onu ime agbonj zinleni!" ⁴¹ We no me ndi ile nabanhan ozi e mirin-Chuku. Ihien noke madu ogun-iri kwasj nnu-esa' no banye ni we uhuhin hu. ⁴² Ndinj ile no bu enwen we che nkuzi ndi-ozu hu pu-ichen, imegbama ihien ile, iri Oriri-nso le ime ekpere.

Obibi Ndi Kwerini

⁴³ Egun-Osolobue hu a tu onye owule; Osolobue hu e gi ndi-ozu hu pu-ichen a runsonme orun-atumena le ihien-nghosi bu oda. ⁴⁴ Ndi ile kwerini hu a nogbama; o nwonzini onye weri e ni ihien o nwe wu nke 'ya suo. ⁴⁵ W'e resonme ihien we nwon, e keyesonme onye owule k'o don nwe mkpa. ⁴⁶ We hu e gi obi ohu e zu ime Ulo-nso uhuhin-uhuhin; e ri Oriri-nso ululo; a shiapu efo e gi ighoghō e rigbama ihien-oriri iwe we, ⁴⁷ a ja Osolobue mma. Ihien we hu a suo ihian ile. Uhuhin-uhuhin, Di-nwonn-i-enyi hu e bucheni we ndi hun o ri a zuofuha.

Isi Nke Eto

Pita A Zuō Onye-ngwō

¹ Uhuhin ohu, Pita le Jonu jenko Ulo-nso ogen ekpere, ihien noke okuloku eto nke efinnai. ² O nwe okennyē ohu dan nguro kete w'a mul'a, hun w'e buhe ebegu. Uhuhin ile ke we gi e buto a onu-mgbon ri Ulo-nso hun w'a kpo "Onu-mgbon Ma mma," keni o hun uzo a rjo ndi ri a banye ime Ulo-nso ihien. ³ Ogen o gi hun Pita le Jonu ke we banyeko Ulo-nso, o no rjoma we ihien. ⁴ Pita no bu enya tuma a. (Erija ke Jonu buzikwo enya tuma a.) Pita no si a, "Bu enya zinme enyi!" ⁵ Okennyē hu no bu enya tuma we, a tu enya n'o nwe ihien we k'e ye e. ⁶ Kanj Pita no si a, "Enwon m egbo owule, kanj, m jenko d'e ye i ihien m nwon: ghahani efan Jesu Kristi onye Nazareti lihi oto n'i jenme ijen!" ⁷ O no kwondon e eka-nni, weli e. Ozigbo, uku-ali a le olu-uku a no kenren. ⁸ Okennyē hu no tusi elu, turu oto, jenme ijen. O no son we banye ime Ulo-nso, e jen ijen, a wusi elu, a ja Osolobue mma. ⁹ Ihian ile a hun a k'o ri e jehumme, a ja Osolobue mma, ¹⁰ we no lepaha a ni iya wu onye hun te a nodi ani Onu-mgbon Ma-mma a rjo urjo. Ihieni me n'e no tu we enya, gba we ngari-nya.

Ozi Pita Zi Ime Ulo-nso

¹¹ Ebegu o nyankunma Pita le Jonu ime ebegu w'a kpo Eto-ulo Solomonu, ihian ile no gbaha d'e fihunme we make ni ihieni meni tu we ile enya oda-oda. ¹² Ogen Pita gi hun ihieni, o no si ndi hu, "Ndi Izrelu, ki ihieni ri a tunj unu enya? Ki onu gbani enyi ilee noke si iken enyi mobu ezi-omume enyi ke enyi gi me okennyēni jenme ijen?" ¹³ Osolobue Abraham le Aziki le Jekopu, Osolobue ndi nedi enyi we kanj, e yegwo odibo e wu Jizos' ogho—Jizos', hun unu we ye we, hun unu ju id'enya Pajleti—osun'a ni Pajleti e te kugwo n'o k'a hafu a. ¹⁴ Unu a ju Onye-nso hu, Onye ahun ri ochan—si we hapu ni unu izighe. ¹⁵ Unu no gbu onye hun e ye ndun, kanj Osolobue no gha onwun weli e. Enyi wu osheri ihieni. ¹⁶ Make ni we gi okukwe gi efan a don

enya, efan a e meguo okennyeni kenren—okennyeni unu a hun, okennyeni unu marin. Eghęe, itukwasi Jesu obi ke okennyeni gi nwan dinhin idenya unu ile.

¹⁷ Umune m, a maringho m ni amarin hain unu gi me ihienni—ke unu ke ndi-isi unu. ¹⁸ Kanj enina ke Osolobue gi nwan mezu ihien ndi o gha onu ndi-amuma ile ku mbu-mbu—ni Kraisti a. Onye-nzuopuha hu o tume, k'a ta afunfun. ¹⁹ Roghari ni nwan, unu e kinhen d'e kunrun Osolobue. Unu me e, o jenk'o d'a fichanpu unu njo, ²⁰ keni ogen igba-ume ihien gi a ri mma hun uzo gha ebe Di-nwonni-enyi ri bia, o zihęzikwo ni onu Kraisti, Onye Nzuopuha hu o tume ni unu, hun wu Jizosi.

²¹ Kanj, Jizosi k'a rigude elu-igwee d'e ru ogen Osolobue k'e gi donzichanrin ihien ile, nọke ke Osolobue don ku mbu-mbu ghahani onu ndi-amuma a rinso. ²² Mozizi si, 'Di-nwonni-enyi wu Osolobue onu jenk'o d'a gha ime ndi nke unu wepuha ni unu onye-amuma—k'o don wefuha m. Unu k'e gonriri ntin ihien ile onye-amuma hu k'a gwa onu. ²³ Onye owule gileni ihien o ku don, e gbupu w'a ime ndi Izreli. ²⁴ Ndi-amuma ndi ozo ile e kughoji oku ihien ndini ri e me ogenni—ghakworj Samueli d'e ru ndi amuma ndi ozo ile sonne. ²⁵ Unu ke ihien ndi-amuma ndi ahun ku ru nwan eka; unu ke Osolobue kwetoni nkwa o gi tume nkwerigbama hu o tume egbata 'ya le ndi nedi onu kanj. O si Ebrahim nedi unu, 'Eka onye hu k'a gha ehụ i puha ke ndi ali ile ri elu-owa k'a gha nwe ngozi.' ²⁶ Ogen Osolobue gi wepuha odibo e, o no bu uzo zihę ni onu ya, n'o gozi unu—ghahani ime onye-onye ime onu gha ime njo a puha.'

Isi Nke Eno

E Wehe We Pita Le Jonu Ogwa Ndi-isi Nkikwama

¹ Ogen Pita le Jonu gi ri a gwa ndi hu oku, ndi nchu-egan le onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le ndi hu ime ndi itu-Sadusi no bia d'e kunrun we. ² Ize hu e ze we oda-oda makeni ndi-ozu ahun pu-ichen ri e gi ihien we ri a kuzi banyeni Jesu a gwa ndi ahun ni ndi nwunni jenk'o d'a gha onwun lihi. ³ We no nwunrun Pita le Jonu. Kanj, makeni eki e giguo, we no bu we to ime unu-ngan d'e ru mgbe eki fon. ⁴ Kanj ndi bu oda ime ndi nu oku hu kweri-ekweri; we no me ndi hun kwerini ihien nọke ikennyę ogun-iri kwasi nnu mmebu, ya wu nnu uku isen.

⁵ Eki e fon, Ndi-isi Nkikwama ile: ke ndi-isi nchu-egan ri a kiji ke ndi-isi ke ndi nkuzi-Iwu no zu ime Jerusalem. ⁶ Anasi wu onye-isi nchu-egan le Kayafasi le Jonu le Alezanda le ndi ozo hun wu ndi ikpun-ulo onye-isi nchu-egan—ndini ile ri ndi zuni. ⁷ We no wefuha Pita le Jonu ihun we, juma we, si, "Elee iken mobu efan ke unu gi me ihienni?" ⁸ Ya Pita, hun Mmon-nsọ jun ime e no za we, si, "Ndi-ndu le Ndi-isi, ⁹ omeni orun ri mma we runni onye-nguro ke we ri a juni enyi utaa tani, a ju ke nani k'o don dinhin, ¹⁰ marin ni nwan, onu le ndi Izreli ile, ni efan Jesu Kristi onye Nazareti, hun unu kpogbu enu-obe, hun Osolobue ghaguu nwan onwun weli, ke ehụ okennyeni wuzo ihun onu gi kenren. ¹¹ Jesuni wu 'Omuma hu' unu 'ndi ri a tun ulo ju', hun 'wuruguu nwan omuma gi ulo.'

¹² O nwonni onye ozo nzuopuha ri ime e, makeni o nwonni efan ozo ri okpuru elu-igwee we ye ihian hun enyi k'e gi nwon nzuopuha kari efan Jesu."

¹³ Ogen we gi hun ke Pita le Jonu gi ri e ku e kushi iken, bu a maringuo we ni we wu ndi mmaka jenleni ozunzun, o tu we enya; o no ban we enya ni we le Jesu a wiole. ¹⁴ Kanj ebe o me ni okennyę hu dinhinni turuyeni we ebehu, asazini we eka ku ihien owule hun w'e gi pa oku we. ¹⁵ Ya we no si Pita le Jonu ye ni we efe ekerę. We no tugbama iroro, si, ¹⁶ "Kini ke enyi jenk'o d'e gi ndini me? O weguo ihian ile bi Jerusalem enya ni ndini run orun a tu enya pu-ichen. Enyi a s'eka si n'o meni. ¹⁷ Kanj, amamgbe okuni a kpokari enina, ni enyi do we eka-ntin, si we agwazile onye owule oku efanni." ¹⁸ Ya we no kpobanhanzi we, gbakenme we mkpinsin eka, si we ekuzile oku efan Jesu, w'e gizile efan a kuzi onye owule! ¹⁹ Kanj Pita le Jonu no shari we, si, "Omeni o hugho mma enya Osolobue ni enyi gon onu ntin kari Osolobue, unu k'e ku; ²⁰ kanj, enyi le enwen enyi e kubehiko ihien enyi hun le ihien enyi nu." ²¹ Ogen we gi ronguzi Pita le Jonu egan, we no hafu we ni we lama. Ahunzini we ke w'a don ye we afunfun, makeni ihian ile ri a ja Osolobue mma make ihien hu meni— ²² makeni okennyeni we gi orun-atumenyani zuo kari nwa ahua ogunna.

Ndi Kwerini A Rjo Osolobue N'o Wepu We Egun Enya

²³ Ogen we gi hatuguu we, we no laburu ndi itu-Kraisti ibe we. We no gwa we ihien ile ndi-isi nchu-egan le ndi-isi gwa we. ²⁴ Ogen we gi nu ihienni, we ile no gi obi ohu wesi olu we enu, me ekpere, kpoku Osolobue, si, "Di-nwonni-enyi, Onye ihien ile ri eka a, Onye hun ke elu-igwee le uwa le ohimin le ihien ile ri ime we, ²⁵ iju gi Mmon-nsọ ku oku ghahani onu nedi enyi kanj wu Defidi, hun wu odibo i*, si, 'Kini ke ndi ali ndi ozo ri e buni olulu?'

* Isi Nke Eno:25 mobu: nwa j

Kini ke ihian ri a tuni iroro na iwi?

²⁶ Ndị-nze uwa e konrinsonmeğu agha; ndi ri a kini e zugbamaguo

d'e bulumani Di-nwonni-enyi le Kraisti a—Onye hun o tume?

²⁷ Ezioku-ezioku, Herodu le Pontus' Pailleti le ndi ani ndi ozo le ndi Izrelu zugbama ime obodoni, bulumani odibo-nsọ i wu Jizosi hun i tume. ²⁸ Ihien ile we me danye k'i don cho le k'i don kwademe e. ²⁹ Di-nwonni-enyi, lee nwan egun we ri e ron ndi idibo i; dodo wepu ndi-idibo i egun enya, y'e yeni we eka ku oku i; ³⁰ y'a tinfu eka zuo ndi emu ri a ku, runsonme orun ahima le orun-atumanya ghahani efan odibo-nsọ i wu Jesu." ³¹ Ogen we gi meguu ekpere, ebegu we nodi no mehunme, Mmon-nsọ no jun ime we ile, egun no pu we enya; we no kume oku Osolobue, e kushi e iken.

Ndi Ile Kwerini Nwe Obi Ohu

³² Ndi ile kwerini hu e gi obi ohu e bi, e ro ihien ohu; o nwonni onye weri e ni ihien o nwon wu nke 'ya suo, kama, w'e weri e ni ihien onye nwe wu nke we ile. ³³ Ndi-ozu hu pu-ichen hu a kpa oken iken we gi ghosichanrin ni Di-nwonni-enyi wu Jesu a ghaguo onwan lihi nke-esi; Osolobue hu e yeni we eka ohunma-ohunma. ³⁴ O nwonni onye ihien a ko ime we. Makeni, ndi nwon ali mobu ulo hu e re e, e wehe eghe we re e, ³⁵ e bu e a to ni ndi-ozu ahun pu-ichen. Ndi-ozu ahun pu-ichen e keyesonme onye-onye ke mkpa a han.

³⁶ Erira ke Josefu me. Josefu wu onye ebon Livai le onye ali Saiprosi. Ndi-ozu ahun pu-ichen tu e "Banabasi" (ali efanni wu, "Onye akasi obi"). Erira ³⁷ k'o don re ali a, a wehe ni Ndi-ozu ahun pu-ichen eghe e.

Isi Nke Isen

Ananayasị Le Nwunye E Wụ Safajra

¹ Ya okenny e ohu efan a wu Ananayasị le nwunye e w'a kpo Safajra nozi re ali. ² O no bu mgbube eghe e to, wehe ni Ndi-ozu ahun pu-ichen hun hoduni. Nwunye e kweye n'e me ihieni o me. ³ Kanj Pita no si, "Ananayasị, ki Ekwensu nu n'i tu Mmon-nsọ ntu, me i bu mgbube eghe i re ali hu to?" ⁴ N'i d'e re e, ele nke i ro? Ogen i gide reguu a, eghe e ele nke i? Nani k'i don ro eje-ihien ro enina? Elekwọ ihian k'i tu ntuni, Osolobue k'i tu a!" ⁵ Ogen Ananayasị gi nu ihieni, o no dan, nwunhun. Oken egun no tuma ndi nu ihien meni. ⁶ Ikorobia no puha, kwama a, buru e pu, d'e li.

⁷ Ihien no ke mgbahunme okuloku eto a ghafeguu, nwunye e no banhan, kanj o marin ihien meni. ⁸ Pita no ju a, si, "Onu-eghoni ke yu le di i re ali hu?" O no si, "Eghe, 'ya ro." ⁹ Ya Pita no si a, "Ki hain unu gi kwerigbama ni onu lele Mmon-nsọ Di-nwonni-enyi? Le'e, ikorobia li di i lala, e ruguode we onumuzo; we jenkọ d'e bupuzi i!" ¹⁰ O no danto ehu uku Pita ozigbo, nwunhun. Ikorobia ndi ahun a banhan, a hun w'a n'o nwunhuguo, we no buru e pu d'e li e nokunme di e. ¹¹ Oken egun no tuma ndi uka Kraisti ile le ndi ile nu ihien ndini meni.

Ndi-ozu Pu-ichen A Zuo Ndi Bu Oda Emu Ri A Ku

¹² Ogen hu, Ndi-ozu ahun pu-ichen hu a runsonme orun-atumanya le ahima ichen-ichen hun ihian ile ri a hun. Ndi ile kwerini hu e gi obi ohu a no ebegu w'a kpo Etu-ulo Solomonu e zu. ¹³ O nwonni onye kwerileni egun ni tu kporokporo banni we—bu ihian ile hu e ku oku we ohunma. ¹⁴ Kama, ndi bukenme oda hu e kweri ni Di-nwonni-enyi nke-esi, a banni we, ke ikenny e ke ikpoho. ¹⁵ We e bufuhade ndi emu ri a ku okp'uzo, e bu we a to elu ute le ihien ndi ozo we gi e dine, keni onyinyon Pita hun uzo kunrunde ndi hu ime we o ghafekoni. ¹⁶ Igurun ihian hu a gha obodo ndi nophonme Jerusalem a bia, e wehe ndi emu ri a ku le ndi eje-mmun ri e ye nsogbu. We ile hu a dinhi.

E Kpokpo We Ndi-ozu Pu-ichen

¹⁷ Ya ke onye-isi nchu-egan no cho ke w'e me e, ya le ndi ile ri e son n'e (ya wu, ndi we ile gba ri itu ndi Sadusi)—we no gi eje enya-ufu ¹⁸ nwunrun ndi-ozu ahun pu-ichen tuye ime ngan ihian ile.

¹⁹ Kanj, ime uhinhi hu, mmon-ozu Di-nwonni-enyi no kpopu uzo ulo-ngan, dufu we, si we, ²⁰ "Jenme ni d'e wuzo ime Ulo-nsọ; gwachanrin ni we oku ndun ohun ni." ²¹ Anuguu we ihieni, eki e fon, we no banye Ulo-nsọ d'a kuzime.

Ogen onye-isi nchu-egan le ndi ya le we wi gi bia, we no kpopbama ndi ile e zu Ogwa Sahedrini —ya wu ndi ile ri Ndi-isi Nkikwama ani Izrelu. We no zi ihian ihien unu-ngan d'e wehe Ndi-ozu hu pu-ichen. ²² Kanj, ogen ndi unakpa Ulo-nsọ hu we zijen gi ru ebegu, ahunni we ndi-ozu hu pu-ichen ime ulo-ngan, we no kinhen d'a gwa ndi-isi, si, ²³ "We kpokin ulo-ngan ohunma-ohunma; ndi nche turuhu onumuzo, kanj ogen enyi gi kpopu uzo, o nwonni onye ri ime e." ²⁴ Ogen onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le Ndi-isi nchu-egan gi nu ihieni, o gba we ngari-nya, we hu a ju enwen we ihien ri e meni. ²⁵ Ya onye ohu no bia d'a gwa we, si, "Lee n'e, ndi hu unu

buche ime ụnọ-ngan turuhụ ime Ụlọ-nsọ, a kuzi we!”²⁶ Ya ke onye hụn a kị ndi ụnakpa Ụlọ-nsọ le ndi ụnakpa a nọ jemmé d'e wehe we—kanị, egun ndi ri ebefu anini we gi eka-iken me e, amamgbe w'e gi omuma magbu we.

²⁷ A ghaghu we Ụlọ-nsọ wehe we, we nọ bu we tume ihun ndi ri Ogwa Ndi-isi Nkikwama ahun. Ya Onye-isi nchu-ẹjan nọ juma we ụta, ²⁸ si, “Enyi a gbago nị unu mkpinsi-eka, si onu e gizile efan onye a kuzi? Kanị unu a kuzigbamaguo Jerusalem ile ihieni, a chozi nị onu bu edeke okennyeni che enyi isi.”

²⁹ Pita le Ndi-ozu ahun pu-ichen hoduni nọ shari we, si, “Osolobue ke enyi jenko d'e humeni isi, ele ihian. ³⁰ Osolobue ndi nedi enyi kanị weli Jesu hūn unu gbu ghanị ihogbu e elu obe we gi osisi mēme. ³¹ Osolobue e wesiguo a nwan elu, bu e che eka-nni e, ebefu ogho ri, mēme e Onye-ndu le Onye-nzuopuha, keni o ye ndi Izrelu oghere w'e gi roghari, keni o gbaghari we njo we. ³² Enyi wu ndi ri a shia eri ihien ndini, enyi le Mmon-nsọ hūn Osolobue ye ndi e humen' e isi.”

³³ Ogen we gi nū ihien ndini, ize nọ zeme we oda-oda, we nọ cho nị we gbu we. ³⁴ Kanị, onye ohu ime we, hūn ri Itu-Farisi nọ lihi otō: efan a wu Gamalielu; onye-nkuzi Iwu Mozizi k' o wu. Ihian ile a gbye okennyeni. O nọ si we wefuguu ndi-ozu ahun pu-ichen ezi ekerē.

³⁵ Ya o nọ si Ndi-isi Nkikwama ibe e, “Ikennyē Izrelu, lebankwo nī ihien onu cho nī unu me ikennyē ndini enya ohunma. ³⁶ Ogen mbu, onye ohu w'a kpo Tiodasi puha, si n' o wu oken-ihian, ihien nọ ke madu nnu nọ sonme e. Kanị e gbu we e, ndi hū sonn' e nọ gbayiya; ohun a guu. ³⁷ Onwan e meguu, onye w'a kpo 'Judasi onye Galili' nọ puha ogen hū we gi gun ihian, ndi bu oda nọ sonme e. E gbuzikwo w'a, ndi son n' e a gbayiya.

³⁸ O me nke okuni ri nwan ali, ndunmodun m jenko d'e ye unu wu onwan: la nī ndini to! Hatu nī we! Makeni, omēni ihien we bu obi mobu ihien we ri e me gha eka ihian bia, o k'a dan. ³⁹ Kanị, omēni o gha eka Osolobue bia, unu eri-eka kusī we; o ru e, onu e d'a lusunmede Osolobue ogun!”

Ya we nọ kweri ihien o ku.

⁴⁰ A kpobanhan we ndi-ozu ahun pu-ichen, we nọ fian we mkpinsi, gba we mkpinsi-eka enya, si we kubehi oku efan Jesu; ya we nọ hatu we. ⁴¹ Ndi-ozu ahun pu-ichen nọ gha Ogwa Ndi-isi Nkikwama hū pu, a ghoghō nī Osolobue weri we ke ndi ru ogo inarin ifenren make Efan Jesu. ⁴² Uhuohin ile, ke ime Ụlọ-nsọ ke ulo-ulo, we hū a kuzi, e zi ozi nī Jesu wu Kraisti, Onye Hū Osolobue Tume, akusini we kaka akp'ohu!

Isi Nke Isin

Ndi Eyemeka Esa

¹ Ogen hū, ke ndi ri e son Kraisti gi ri e buwaye oda, ndi Ju hūn a su Griki (ya wu ndi te ri al ihian) nọ kpeme—nī ndi Ju hūn a su Hibru (ya wu ndi ri ulo) arī e keye ikpoho we di we nwun ihien runi we we gha e ke ihien-oriri hū w'e ke uhuohin-uhuohin. ² Ya ndi-ozu pu-ichen mmefu hū nọ kpogbama ndi ile kwerini, si we, “O furuni nī enyi k'a nato ikuzi oku Osolobue d'e keme ihien-oriri. ³ Umunē enyi, lehun nī nwan enya ime igunrun unu, nī onu hofuha madu esa w'e ku oku we ohunma hūn Mmon-nsọ jun ime we a kī we, hūn marin ihien ohunma-ohunma, nī enyi ye we orunni— ⁴ enyi le enwen enyi e bu enwen enyi che ime ekpere le ikuzi oku Osolobue.”

⁵ Okuni nọ suo ndi uka ile usuo; we nọ hopuha okennyē ohu w'a kpo Stivin', hūn nwon okukwe oda-oda, hūn Mmon-nsọ jun ime e, a kī a; iya le Filipu le Prokorosi le Nikano le Timonu le Pamenasi le Nikolasi onye Antioku. (Nikolasi ele onye Ju, kanī o te fe ofufe ndi Ju.) ⁶ Ya we nọ wepuha ndini ihun Ndi-ozu ahun pu-ichen, Ndi-ozu ahun pu-ichen nọ me ni we ekpere, bu eka kwasi we.

⁷ Oku-Chuku hukwo a ghagbari, e ru ndi bu oda eka, ndi kwerini hū e buwaye oda ime Jerusalem; ndi nchu-ẹjan bu oda nọ gbहतु sonme Uzo Jesu.

A Nwunrun We Stivin'

⁸ Ogen hū, makeni eka Osolobue rikemē ime okennyē hū w'a kpo Stivin', o hū a run oken orun-atumēnya le ihien-ahima hūn ihian ile ri a hūn. ⁹ Kanī ndi hū ime ndi Ju, ndi ulo-ofufe w'a kpo “Ulo-ofufe ndi Ju wēriguu enwen we”, nō lihi, dōsonmē e. Ndinī wu ndi Ju ghasonmē Saīrini le Alezandria le ndi ghazi Azuun Silisia le Eshia bia. ¹⁰ Kanī a sanī we eka son amamihiēn le Mmon-nsọ hūn Stivin' gi e ku oku se. ¹¹ We nọ gha azuun zi ndi we zi d'a si, “Enyi nū ke Stivin' ri e ku aru, e kuja oku Mozizi le Osolobue.” ¹² We nọ kpasu ndi alī le Ndi-isi le ndi nkuzi-Iwu, we nō jēnburu Stivin', nwunrun a, wehe e Ogwa Ndi-isi Nkikwama. ¹³ We nọ kpopuha ndi osheri-ntu, ndi osheri-ntu hū nō si, “Okennyeni ara kujabehi oku ebeni ri nsọ le Iwu Mozizi. ¹⁴ Enyi a nuole k' o si nī Jesu onye Nazaretni jenko d'e tikpo ebeni, gbहतु odinali ile Mozizi tumesonmēni enyi.” ¹⁵ Ndi hū ile ri ime Ogwa hū nọ bu enya zime Stivin', we nọ hūn a nī ihun e nọ ke ihun mmōn-ozu.

Isi Nke Eṣa

Oku Stivin' Gwa Ndị-isi Nkikwama

¹ Onye-isi nchụ-ẹjan nọ ju Stivin', sị, "Ihiẹn ndịni wẹ rị e ku wu ezioku?"

² Stivin' nọ za, sị, "Umunẹ m ịe ndi nedi ẹnyi, gon ni m ntin! Osolobue hun nwon ogho me nedi ẹnyi kanj wu Ebrahim hun a ime ali Mesopotemia—ni Ebrahim d'e jen anj Haran d'e biri. ³ O no si a, 'Lato ali i le ndi nke i, ni si ali m jenko d'a ghosj i.' ⁴ Ya k'o no la ali ndi Kal'di to, jen d'e biri anj Haran. Ogen nedi e gi nwunhun, Osolobue no zihẹ e alinj unu bi nwan—⁵ bu o yen'e ali owule ime e—osun'a ama-uku ohu de. O kwe e nkwa n'o jenko d'e ye 'ya le umu a iya, bu o k'e mu nwa ogen hu. ⁶ Osolobue no siji a, 'Umu i jenko d'a wu itumunye ime ali ozo; wẹ k'e gi wẹ henrin igbon, meja wẹ orogbo ahua nnu. ⁷ Kanj m k'e ye ali hu gi wẹ henrin igbon afunfun. Omeḡuu, umu i k'a fuba, bia d'e fe m ebeni'—'ya ke Osolobue ku. ⁸ Osolobue no kwademe nkwerigbama, tumẹ e eghata ya le Ebrahim. Ahima nkwerigbamanj wu ikwagun. Ebrahim a mu Aziki; nke akpu-uhuhin esato, o no kwa a ugun. Aziki no mu Jekopu, Jekopu no mu ndi nedi ẹnyi mmebu hu."

⁹ "Umu Jekopu ndi ahun wu ndi nedi ẹnyi nọ gi enya-ufu re nwenẹ wẹ wu Josefụ ye ndi w'e si Ijiptu. Kanj Osolobue no nọyen'e; ¹⁰ o no zuopuha a ime nsongbu e ile. O no m'e ni ihien e suọ Fero eze Ijiptu, yezikwo Josefụ amamihien pu-ichen ogen o gi puha ihun Fero, nke wu ni Fero no tumẹ e n'o ki anj Ijiptu le ezi-le-ulo Fero ile.

¹¹ Omeḡuu, oken unwun nọ nwan muma ime ali Ijiptu ile le Kenan' ile, oken afunfun nọ bidon, d'e ru ni ndi nedi ẹnyi we ahunzini ihien-oriri. ¹² Ogen Jekopu nedi wẹ gi nu ni ihien-oriri ri ali Ijiptu, o no zi ndi nedi ẹnyi we jen d'e nonlwa ihien-oriri. Onwan wu nke ibuzo wẹ jen Ijiptu. ¹³ Ogen umunẹ e gi bia Ijiptu hun me e mgbe ebuo, Josefụ nọ nwan me wẹ marin ni 'ya ro, Fero nozi marin ndi nke Josefụ. ¹⁴ Ya Josefụ nọ zi ozi si nedi e le ebun we ile bia ali Ijiptu. Wẹ ile bianj wu madu isen arja ogun-eno. ¹⁵ Jekopu nọ nwan jenme anj Ijiptu. Omeḡuu, o no nwunto ebegu, ke iya ke ndi nedi ẹnyi we kanj. ¹⁶ Wẹ nọ bukin we ile obodo Shekem, li we ye ime ili hu nọ ke okporo, hun ri Shekem, hun Ebrahim gi egbo nonnarin umu Hamo."

¹⁷ "Ogen e rumẹ hun Osolobue e gi mezu nkwa o kwe Ebrahim, ndi nke ẹnyi nọ bakenme uba ime ali Ijiptu. ¹⁸ Omeḡuu, Fero ozo hun marinleni Josefụ nọ kima Ijiptu. ¹⁹ Ezeni wu hun gi aghigho sọn ndi nke ẹnyi, mejama ndi nedi ẹnyi wẹ oda-oda, gi aka-iken me wẹ lato umu we mu nke ohun, keni onwun gbu wẹ. ²⁰ Ogenni ke wẹ gi mu Mozizi. Mozizi ma mma, ihien e suọ Osolobue. Ndi mun'a nọ gi nzuzue zun a iwe wẹ ifon eto. ²¹ Ogen wẹ gi nwan la a to, nwa-okpoho Fero nọ munrun a, zun a noke nwa-efo a. ²² Wẹ nọ kuzi Mozizi ihien ile ndi Ijiptu marin, o no wuru oken ihian—ke oku-onu ke orun."

²³ "Ogen o gi ri nwa ahua ogunnai, o no ban a obi n'o jen d'a hun ndi nke wẹ wu ndi Izrelu. ²⁴ O hun ke onye Ijiptu ri e meja onye ohu ime wẹ, o no no onye wẹ ri e meja ye azun, meḡwarin'a, gbu onye Ijiptu hu ri e mejan'a. ²⁵ O te ro ni umunẹ e k'a ghotu ni Osolobue ri e gi e a zuopuha we, kanj aghotanj we. ²⁶ Eki e fon, Mozizi nọ hun ndi Izrelu ebuko ke wẹ ri a lu ogun. O cho n'o gbun wẹ: o no si, 'Ikennyẹ, onu wu umunẹ, ki unu ri a runj enwen onu ehụ?' ²⁷ Kanj hun cho oku nọ kwan a ye usuo, sị, 'Onye tumẹ i n'i kima ẹnyi, a hannj ẹnyi enen?' ²⁸ I cho n'i gbu m k'i don gbu onye Ijiptu ahun unyanhun?' ²⁹ Ogen Mozizi gi nu ihienni, o no gbasidi Midianj d'e biri ebegu rikẹ abiamabia, nọ ebegu mu ikennyẹ ebuko."

³⁰ "Ogen ahua ogunnai gi ghafeguu, mmọn-ozini nọ bia d'e kunrun e ime atụ hun nokunme Ugu Sainaj; ime okun ri e nwun ime aku-ofia ke mmọn-ozini ahun gha gwa a oku. ³¹ Ogen Mozizi gi hun ihienni, o tu a ẹnya, o nokunme e n'o legba a ohunma, ya o no nu olu Di-nwonnienyi k'o gha ebegu si a, ³² 'Mme wu Osolobue ndi nedi i—Osolobue Ebrahim le Aziki le Jekopu.' Ehụ nọ mama Mozizi nni, egun anin'a lee ẹnya. ³³ Di-nwonnienyi nọ si a, 'Gbuwu akp'uku i, makeni ali i turu ri nsọ. ³⁴ A hunchanringuo m eje-afunfun ndi nke m ri a ta ime Ijiptu; a nuole m uden wẹ ri a sun; a biaole m nwan d'a zuopuha wẹ. Bia nwan ni m zijen i Ijiptu.' "

³⁵ "Mozizi nwen wẹ ju aju; onye nwen wẹ si, 'Onye tumẹ i n'i kima ẹnyi, a hannj ẹnyi enen?', iya ke Osolobue zi nwan d'a wuru onye-okiki le onye-nzuopuha. O zi e ghahanj mmọn-ozini hu o hun ime aku-ofia hu. ³⁶ Mozizi nọ gha ali Ijiptu dufuha wẹ—runko orun-atumenya le ihien-ahima ime anj Ijiptu le Ohimin ufie le ime atụ, orogbo ahua ogunnai. ³⁷ Mozizini wu hun si umu Izrelu, 'Osolobue k'a gha ime ndi nke unu wepuha ni onu onye-amuma k'o don wepuha m.' ³⁸ Mozizini wu onye hu ya le Igunrun ndi nke Osolobue ahun ri ime atụ ogen ahun, iya le ndi nedi ẹnyi wẹ le mmọn-ozini ahun gwa a oku elu Ugu Sainaj; o no nahan Osolobue oku ri ndun o ye e ye ẹnyi."

³⁹ "Kanj ndi nedi ẹnyi kanj a ju n'e humekoni w'a isi; hun nke w'e gi me ihien o ku, a jude w'a; wẹ nọ lakin ali Ijiptu ime obi wẹ. ⁴⁰ We nọ si Eronu, 'Meme ni ẹnyi mmọn ndi k'e duni ẹnyi; makeni, ẹnyi a marinzi ihien me Mozizini gha ali Ijiptu dupuha ẹnyi.' ⁴¹ Ogen hu ke wẹ gi kpu nwa-efin, chuyen'e ejan; wẹ nọ rime oriri, e gi ihien eka we memẹ a ghoghọ. ⁴² Ya ke

Osolobue nọ gbaikọ we azuun, ha we ye ni we femẹ ihien ndi ri igwere. Ya ke ndi-amuma de ebahun we nọ de, si,
'Euu, ikpun-ulo Izre!'

Mme ke unu gbusonmedeni anu ndi ahun,
chuyesonmeni ejan ndi ahun
ime atu
orogbo ahua ogunnai ra?
43 Bu unu e buru unu-mmou Moleki
le kokise mmou onu wu Refani,
mmou ndi unu kpu
ni unu hun uzọ e fe we;

m k'e gi ifiri e chu onu shikwori Babilonu* . "

44 "Ogen ahun we gi ri a ghahunme ime atu hu, ndi nedi enyi bu Odu Ashia-eri hu hun a ghosi ni we le Osolobue ri. We run a ke Osolobue don gwa Mozizi, ogen Osolobue gi si a run a n'ọ ri ke hun o ghosi a. 45 Odu hu e ru eka ndi nedi enyi hun ri ogen Joshua gi wu onye-ndu, we no bubanhan a ime ali hu Osolobue kwe nkwa. Ohun me ogen we gi banhan d'a nafu ndi ali ndi hu Osolobue chupu ni we ani. O no nodi ebefu d'e ru ogen Defidi. 46 Defidi nwon ewere ebe Osolobue ri; o me ekpere, riọ Osolobue n'ọ ni a tun ni 'ya wu Osolobue Jekoru ebe obibi. 47 Kanj Solomonu wu onye tun ni Osolobue ulu hu.

48 Kanj Onye Hu Kachanrinni ara bi ulo we gi eka tun—iya ke onye-amuma gi si,
49 'Osolobue si,

"Elu-igwee wu ukpo m;
uwa wu ihien m'a zoma uku.
Elee udi ulo k'i k'a tun ni m,
elebe ke m'a no zu iken?"

50 Ele mme memẹ ihien ndini ile?" '

51 Unu ndi isi-iken, hun kwaleni ugun—ke ime obi ke ntin! Onu e gbondon Mmou-nsọ ogen ile rike ndi nedi unu don me! 52 Elee onye-amuma ke ndi nedi unu kanj kpokpoleni? Uwe gbu ndi hun ku oku obibia Onye Ahun Ri Ochan wu Kraisti, unu e henriguo nwan ndi ren'e le ndi gbu'e; 53 ndi nwefen Iwu Osolobue ye ndi mmou-ozu bia, kanj unu emen'e!"

E Gi We Omuma Magbu Stivin'

54 Ogen we gi nu ihienni Stivin' ri e ku, oken omuma no bia we, nkesini we node ta n'a eka eze†. 55 Kanj, nke Stivin, Mmou-nsọ jun ime e, a ki a; o no lee enya enu-igwee, hun ogbo Osolobue, hunzi Jesu k'o turu eka-nni Osolobue. 56 O no si, "Lee ni! M ri a hun elu-igwee k'o kpupu: m rizi a hun Nwa nke Ihan ebe o turu eka-nni Osolobue!"

57 Kanj, we no gi eka kukin ntin, do oro ye onu, zumburu e. 58 We no gha ime obodo dokpupuha a; ya we no nwan mama a omuma—ogen ndi osheri hu wehen'e gi gbupusommeguu ekwa we, yoto we uku okorobia ohu efan a wu Solu n'o lepu enya. 59 Ogen we gi ri a ma Stivin' omuma, o no me ekpere, si, "Di-nwonn-eyi wu Jesu, nabanhan mmou m!" 60 Ya o no gbu oseku, wesi olu elu, yi, "Di-nwonn-eyi, agunkwole njoni yeni we!" O kuguu onwan, o no nwunhun.

Isi Nke Ɛsatọ

Solu E Kpokpo Ndi Uka

1 Solu hu ebefu ogen we gi ri a magbu Stivin', e ye we ndu we gbu e.
Gha uhuhin hu jenne, we no kpokpome ndi uka ri Jerusalem oda-oda. We ile no gbayiya, gbashionme egbere Judia le Sameria—wezuka ndi-ozu hu pu-ichen. 2 Ikennyẹ ndi a tu egun Osolobue no bia d'e buru ozun Stivin' d'e li; we no kwan ekwan ohunma-ohunma ni Stivin' a nwunhun. 3 Kanj Solu hu a sukpo uka-Jesu, a gha ulo-ulo a dokpupuha ikennyẹ le ikpho kweri ni Jesu, e we we e che ulo-ngan.

Uka E Bidon Ime Ali Sameria

4 Ogen hu, ndi hun gbayiani hu e zi ozioma ebe owule we ru. 5 Filipo no jen Isi obodo Sameria, gwa we banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume. 6 Ogen igunrun ndi risomme ebefu gi nu ihien Filipo ri e ku, hunzi orun-atumanya o ri a run, we no gonkenme e ntin, 7 makeni eje-mmou ri ime ndi bu oda hu a puhasonme ime we, yiko oro; ndi oro le ndi nguro bu oda hu a dinhin. 8 Oken ighoghọ no ri ime obodo hu.

Saimonu Hun Gi Eje-iken A Run

* **Isi Nke Ɛsa:43** M k'a chu unu ghafekwori Babilonu. † **Isi Nke Ɛsa:54** Griki: tan'a nkwenren-eze

⁹ Ogen ahun, o nwe okennyē ohu ri ime obodo hu; efan a wu Saimonu. Onyeni e gi eje-iken e mesonme ihien a tu ndi Sameria ile enya; o hu a nyan isi n'o wu oken ihian. ¹⁰ We ile e gonkenme e ntin, gha onye nta d'a pu onye uku, a si, "Okennyeni ya gi Iken Osolobue ahun w'a kpo 'Oken-iken.'" ¹¹ We e gon e ntin makeni o tekemeko o gi iken eje-mmone me ihien a tu enya. ¹² Kani, ogen we gi kweri ihien Filipo ri e ku ebe o ri e ku oku ozioma Ali-eze Osolobue le efan Jizos' Kraisti, we no me we mirin-Chuku, ke ikennyē ke ikpo. ¹³ Saimonu nwen no kwerizide; e meguu w'a mirin-Chuku, o no sonhunmemē Filipo; oken orun-atumēnya le ihien ahima ndi o ri a hun Filipo ri a run hu a tu a enya oda-oda.

¹⁴ Ogen Ndi-ozu hu pu-ichen hun ri Jerusalem gi nwan nu ni ndi Sameria a nabanhanole oku Osolobue, we no zijenni we Pita le Jonu. ¹⁵ Ogen we gi ru ebeku, we no me ni ndi kwerini ekpere keni we nwonhen Mmon-nsq— ¹⁶ (makeni o ke nwe onye Mmon-nsq bjakwasi ime we ile, we gihu efan Di-nwonni-enyi wu Jizosi me we mirin-Chuku.) ¹⁷ Ya Pita le Jonu no bu eka kwasu we, we no nwonhen Mmon-nsq.

¹⁸ Ogen Saimonu gi hun ni Ndi-ozu hu pu-ichen buhu eka kwasu we, e nwehen we Mmon-nsq, o no wehe egho n'o ye we, ¹⁹ si, "Yezi ni mmē nwen ikenni, keni m buhu eka kwasu ihian, o nwonhen Mmon-nsq."

²⁰ Pita no si a, "Iyu le egho i na iwi! Makeni i ro n'i k'a saeka gi egho nonrin oyiye Osolobue! ²¹ Ya ri ime ihien, o nwonzikwoni ihien runi i ime e, makeni obi i ezinrinni ebe Osolobue ri. ²² Rogharikwo nwan hun i gi me eje-ihien, y'e me ekpere, rjo Di-nwonni-enyi; ikenkwo o gbaghari i hun i gi ro iroroni. ²³ Makeni a hunole m ni eje enya-ufu gi i, ni njo kenzikwo i egbun."

²⁴ Saimonu no si Pita le Jonu, "Dodo ni, me ni ni m ekpere, rjo Di-nwonni-enyi, make ihien unu ku gha e me m."

²⁵ Ogen Pita le Jonu gi shiguni Di-nwonni-enyi eri, ziguu ozi Di-nwonni-enyi, we no lakin Jerusalem. Ke we lakpo, we hu e zisonme ozioma ime obodo mesonme ekere-ekere bu oda risonme ali Sameria.

Filipo Le Oken-Ihian Hu Gha Ali Etiopia Bia

²⁶ Ya mmōn-ozu Di-nwonni-enyi no si Filipo, "Lihi, gha azuun ndidan-mirin si uzo hu gha Jerusalem si Gaza." (Uzonu ri ime atu.) ²⁷ Ya o no lihi, jenne; o no kunrun onye ali Etiopia hun nwe oken-okwa; oken-okporo ro—o lunu nwunye*. Iya wu onye hun e donme egho le ihien ile okpo wu eze ali Etiopia wu Kadesi nwe. O bia Jerusalem d'e fe ofufe. ²⁸ O lakpo nwan alako; o nodi ani ime ugbo-aniyan a, gunko Ekukwo onye-amuma wu Azaya. ²⁹ Mmon-nsq no si Filipo, "Jen d'e kunrun ugbo-aniyan hu." ³⁰ Ya Filipo no gbakunrun ugbo-aniyan hu; o no nu ke okennyē hu ri a gun Ekukwo onye-amuma wu Azaya. O no ju a, si, "I hu nwan a ghota ihien i ri a gun?"

³¹ Okennyē hu no za, si, "Nani ke m'e don saeka ghota omeni o nwonni onye kowanu ni m'a?" O no rjo Filipo n'o nyinhen d'e du e nodi ime ugbo-aniyan hu. ³² O ri a gun ebeku Ekukwo-nsq no si,

"We no duru e

noke atunrun we dushiko

ebe we no e gbu atunrun;

o gba we nkintin

noke ke atunrun we ri a ko enenren

don a gba nkintin.

³³ We no kpari e;

we no ma a ikpe—

bu o nwonni ihien o me.

Onye jenkō d'e kuzi oku umu a,

ebe o meni e wepuo we ndun a enu uwa?"

³⁴ Oken-okporo hu no si Filipo, "Dodo, gwa m, onye ke onye-amumanu ri e ku oku e? 'Ya le enwen e ra onye ozo?'" ³⁵ Ya ke Filipo no gha ebeku o ri a gun zi e ozioma Jizosi. ³⁶ Ke we jenkō nwan, we no hun mirin, oken-okporo hu no si, "Lee mirin ebeni! Kini k'a han m emele mirin-Chuku?" ³⁷ [Filipo no si a, "Omēni y'e gigho obi i ile kweri, we k'a saeka me i mirin-Chuku." O no za, si, "E kwerigho m ni Jesu Kristi wu Nwa Osolobue.]"

³⁸ Ya o no si onye ri a nyann'a ugbo-aniyan hu kus; 'ya le Filipo no banye ime mirin, Filipo no me e mirin-Chuku. ³⁹ Ogen we gi gha ime mirin puha, idenmizi, Mmon-nsq Di-nwonni-enyi no juru Filipo; oken-okporo hu ahunzin'a, ya oken-okporo no ghoghoma, jenne nke e.

* **Isi Nke Esato:**²⁷ O nwe ikennyē ndi w'a wara, keni w'e fe ndi-nze ikpo le ndi ozo.

⁴⁰ Nke Filipu, ebe ọ nọzị hụn enwen ẹ wụ obodo w'a kpo Azotusu. Ọ nọ jensonmẹ, zikọ ozioma ime obodo ile ri eberẹ hụ d'e ru n'ọ p̄ha Sizarja.

Isi Nke Iteneji

Kẹ Solu Dọn Gbehuto Sonmẹ Uzo Jesu

(Orun Ndị-Ozi 22.6-16; 26.12-18)

¹ Kanj Solu hukwo a ban mban, e ku n'ọ k'e gbuchanrin ndi ile e son Di-nwonnini-enyi. Ya ọ nọ jeburu Onye-isi nchụ-ẹjan, ² si a deye ẹ ekukwo-ozu jenni ndi ulo-ofufe ndi Ju ile risonmẹ Damas'kosi, keni, ọ hụn onye owule hūn e son Uzo-Jesu ebeku, ọ kenmehen wẹ Jerusalem—kẹ ikennyẹ kẹ ikpoho.

³ Ogen o gi nwan jenko, nochimemẹ Damas'kosi, idenmizi, ukpe nọ gha elu-igwee nwun-hunm e. ⁴ Ọ nọ dan; ọ nọ nū olu hūn si a, “Solu, Solu, ki haịn i gi e kpokpo m?”

⁵ Ọ nọ si, “Onye k'i wu, Di-nwonnini-m?” Olu hūn nọ si, “Mmẹ wu Jizosi hūn i ri e kpokpo. ⁶ Ka lihi nwan, n'i banye ime obodo, ebeku kẹ wẹ k'a nọ gwa i ihien i jenko d'e me.”

⁷ Ikennyẹ ndi 'ya lẹ wẹ w'i turuhu ebeku—oku anizini wẹ ku, makeni wẹ nū olu hūn bu ahunni wẹ onye owule. ⁸ Ya Solu nọ lihi oto: enya a hukwo e ti, kanj ọ leghazini uzo. Wẹ nọ kwondon ẹ aka, wẹ ẹ ban obodo Damas'kosi. ⁹ Ọ leghanj uzo, ọ rini, ọ ranj—orogbo akpu-uhuhin ẹto.

¹⁰ Ogen hū, onye ohu w'a kpo Ananayasj ri ime Damas'kosi. Ananayasini ri ndi e son Uzo-Jesu. Ọ nọ hūn ohun ebe Di-nwonnini-enyi nọ si a, “Ananayasj!” Ọ nọ za, si, “Di-nwonnini-enyi, lee m.”

¹¹ Di-nwonnini-enyi nọ si a, “Lihi n'i jen ogele ahun w'a kpo Streti; i ru iwe Judasi, y'a ju ukwere okennyẹ ohu wu onye Tasosi hūn w'a kpo Solu. Ọ ri e me ekpere kikenni, ¹² ọ hūnole ohun ebe okennyẹ ohu ẹfan a wu Ananayasj banhan, bu aka kwasj a, keni ọ leghamazj uzo.”

¹³ Kanj Ananayasj nọ za, si, “Di-nwonnini-enyi, ndi bu ọda a gwaole m oku okennyeni lẹ eje-ihien ile o mẹ ndi-nsọ i ri Jerusalem. ¹⁴ Ọ ri nwan ebeni makeni onye-isi nchụ-ẹjan e yeole a iken n'ọ gi nwunrūn ndi ile a kpoko ẹfan i.”

¹⁵ Kanj Di-nwonnini-enyi nọ si a, “Jenmẹ, makeni okennyeni kẹ m horj n'ọ wuru ihien-orun m hūn k'e wẹ ẹfan m jenni ndi ali ndi ozo wulenj ndi Izrelu lẹ ndi-nze lẹ ndi Izrelu; ¹⁶ mmẹ lẹ enwen m jenkọ d'a ghosj a oken afunfun o jenkọ d'e gi ufiri ẹfan m ta.”

¹⁷ Ananayasj nọ jenmẹ. Ọ ru ebeku, ọ nọ banye ime ulo ahun, bu ẹka kwasj Solu, si a, “Solu nwenẹ m, Di-nwonnini-enyi wu Jesu hūn i hūn uzo ogen i gi lala zihẹ m—keni i leghamazj uzo leni Mmon-nsọ jun ime i.” ¹⁸ Ozigbo hū, ihien nọkẹ okpukpu-azun nọ gha Solu enya danfuha, ọ nọ leghamazj uzo. Ya ọ nọ lihi, wẹ nọ mẹ ẹ mirin-Chuku; ¹⁹ ọ rigū ihien-oriri, ndun nọzi ban a.

Ya lẹ umu-azuhun Kraistj ri Damas'kosi nọ ndi uhuhin ole-le-ole.

Solu E Zi Ozioma Ime Damas'kosi

²⁰ Ozigbo, ọ nọ kumẹ oku Jesu ime unofufe ndi Ju risonmẹ ebeku, a si wẹ ni, “Okennyeni wu Jesu wu Nwa Osolobue!”

²¹ Ọ tu kẹ wẹ han nun'a enya, wẹ hū a si, “Onwan ele okennyeni te ri e kpokpo ndi hūn a kpoko ẹfanni ime Jerusalem? Ele ya k'ọ bianj nwan ebeni, keni ọ kenmenrin wẹ jenni ndi-isi nchụ-ẹjan?”

²² Kanj Solu hū e zewaye ime ozi ọ ri e zi—nkesini ndi Ju bi Damas'kosi asanj ẹka e son ẹ do makeni ọ hū a ghosichanrin ni Jizosi wẹ ri e ku oku ẹ wu Kraistj, Onye Hū Osolobue Tume.

Solu A Wanahin

²³ Ọ tebe, ndi Ju nọ rin'e ngo ni wẹ gbu ẹ. ²⁴ Kanj Solu nọ nū ihien wẹ rome. Wẹ hū e che nche onu-mgbon risonmẹ obodo hū uhinhin lẹ efinañ ni wẹ gbu ẹ. ²⁵ Kanj ndi kweri oku ẹ ri e sonm'e nọ gi ime uhinhin bu ẹ che ime ukpalj, gha oghere ri mgbon obodo hū do a ye azun hūn-ẹbo.

Solu A Bia Jerusalem

²⁶ Ogen o gi ru Jerusalem, ọ nọ cho n'ọ banyeni ndi ri e son Uzo-Jesu, kanj egun ẹ ri a tu wẹ ile makeni ekwerini wẹ n'ọ henringu onye nke Jesu. ²⁷ Ya kẹ Banabasj nọ nwan wẹ Solu jenni ndi-ozu ahun pu-ichen, kowa ni wẹ kẹ Solu don hūn Di-nwonnini-enyi uzo, kowazini wẹ ni Di-nwonnini-enyi a gwagwo Solu oku; ọ gwazj wẹ kẹ Solu don ku oku ẹfan Jizosi ime Damas'kosi, e ku ẹ e kusi ẹ iken. ²⁸ 'Ya lẹ wẹ nọ wima ime Jerusalem, ni wẹ ile wu ohu. Ọ hū e ku oku Di-nwonnini-enyi, e kushi ẹ iken. ²⁹ Ọ hū a gwa ndi Ju te ri alj ndi ozo hūn a su Griki oku Jesu, e son wẹ a do—kanj, wẹ hū a cho ni wẹ gbu ẹ. ³⁰ Ogen ndi kweri ni Kraistj gi marin ni wẹ ri a cho ni wẹ gbu ẹ, wẹ nọ wẹ ẹ si Sizarja, gha ebeku zipu a si Tasosi.

³¹ Ya udon nọ rinj ndi uka ri Judia lẹ Galili lẹ Sameria. Mmon-nsọ hū a gba wẹ umẹ, wẹ hū e zekenmẹ, e buwaye ọda, e gi egun Di-nwonnini-enyi e bi.

Pita E Jen Lida le Jopa D'a Run Orun Di-nwonnini-enyi

³² Ogen Pita gi ri e jensonme ebe ile d'a hun ke ndi ile kwerini no, o no jenzi d'e kunrun ndi kwerini bi obodo Lida. ³³ Ebehu k'o no hun okennyee ohu efan a wu Enasi, hun dineni kete ahia esato enwai, makeni oro kinmin e. ³⁴ Pita no si a, "Enasi, Jesu Kristi a zuo i nwan; lihi ni ghama bedi il" Ya o no lihi oto ozigbo hu. ³⁵ Ndi ile bi Lida le Sharonu no hun Enasi n'o lihigo, we no roghari, sonme Di-nwonnini-enyi.

³⁶ Ogen hu, o nwon okpoho ohu ri obodo Jopa hun e son uzo Jesu; efan a wu Tabita. (Onu Griki Tabita wu Dokasi—ya wu "Ele.") O me ogho oda-oda, e yezikwo ni ndi igbenyee eka ohunma-ohunma. ³⁷ Ogen hu, emu no kuma a, o no nwunhun. Ogen we gi wuguu a ehụ, we no bu e dine ime mmughe ri ibe elu. ³⁸ Makeni Lida nokunme Jopa, ogen ndi hun e son uzo Jesu gi nu ni Pita ri Lida, we no zi ikennyee ebuo d'a rjo a, si, "Dodo, bjakenrin d'e kunrun enyi." ³⁹ Ya Pita no lihi, sonme we. Ogen o gi ru ebehu, we no w'e si mmughe hu ri ibe elu. Ndi ile di we nwun no fihunme Pita, a kwan ekwan, a ghosisonme e ewuru tueni le ekwa ndi ozo Dokasi kpa ogen o gi ri ndun. ⁴⁰ Pita no si we ile pu; o no gbu oseku, me ekpere. Ya o no gbehuto, bu ihun zime ozun hu, si, "Tabita, lihi." Ya Tabita no shiapu enya. Ogen o gi hun Pita, o no nodi ali elu bedi. ⁴¹ Pita no we eka a ye e, yen'e eka lihi oto. Ya Pita no kpo ndi-nso ile le ikpoho ndi ahun di we nwun, we Tabita ghosi we, we no hun a n'o rizi nwan ndun. ⁴² Ihienni no kpogbari Jopa ile, ndi bu oda no kweri ni Di-nwonnini-enyi. ⁴³ Pita no nodi Jopa uhuhin ole-le-ole, iwe onye ohu w'a kpo Saimonu, hun a kwa akpukpo.

Isi Nke Iri

Pita Le Konelusu

¹ Ime obodo Sizarja, o nwon okennyee ohu efan a wu Konelusu. Onye a ki ndi-agma ro: o ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma w'a kpo Itu Itali. ² Okennyeni e gichanrin obi e ile e fe ofufe; ya le ezi-le-ulo a ile a tu egun Osolobue. O yesonme ndi igbenyee ri ime ndi ali ahun ihienn. O me ekpere, a kpoku Osolobue ogen ile.

³ Uhuohin ohu, ihienn noka okuloku eto nke efinnai, o no hun ohun. Ime ohun ahun, mmnon-ozu Osolobue no banhan, si a, "Konelusu!" ⁴ Ya Konelusu no bu enya tuma mmnon-ozu hu, gi egun si a, "Di-nwonnini-m, ki ro?" Mmon-ozu hu no si a, "Ekpere i le ihienn ile i ri e ye ndi-igbenyee e ruguo ebe Osolobue ri noka ihienn w'e gi nyanhan i. ⁵ Zi we nwan Jopa d'e wehe okennyee ohu efan a wu Saimonu hun w'a kpo Pita; ⁶ o ri iwe Saimonu hun a kwa akpukpo, hun iwe e ri ehụ Ohimin." ⁷ Ogen mmnon-ozu hu gwa a oku gi puguu, Konelusu no kpo ndi idibo e buo le onye-agma ohu hun a tu egun Osolobue hun ri ime ndi e jenn'e ozi. ⁸ Ogen o gi waguu we ihienn ile meni, o no zi we Jopa.

⁹ Eki e fon, ihienn noka okuloku mmebuo nke efinnai, ogen anwun gi a ri isi, ikennyee ahun no rumee obodo hu. Ogen hu ke Pita gizikwo shi enu ulo d'e me ekpere. ¹⁰ Egun a gunma Pita, o no choma ihienn o k'e ri. Ogen we gi ri e memee ihienn-oriri hu, idennmizi, o no nokesi uran buru e—bu ele uran. ¹¹ O no hun ke enu-igwee kpupu, hunzi ke ihienn noka ekwa shiani gha elu lala rike si we dodon e ntin eno. ¹² Udi anu ile nwon uku eno le ndi ile a rinji lezi nnunu ile e fe elu—richanrin ime e. ¹³ Ya o no nu olu si, "Pita, lihi, gbu n'i ri."

¹⁴ Kanj Pita no za, si, "Mba-o, Di-nwonnini-enyi! Erituni m ihienn runi mobu ihienn enyi a so."

¹⁵ Olu hu no biazin'a hun me e mgbe ebuo, si, "Akpokwole ihienn Osolobue meguu n'o ri ochan ihienn w'a so." ¹⁶ Ihienni e mefu mgbe eto, we no weri ihienn nwen ozigbo si elu-igwee.

¹⁷ Ihienni no gba Pita nghari enya oda-oda. Ogen o gi ri e ro ihienn hu o hun ke ndi-ozu hun Konelusu zi gihu ru ebehu, turu onu-mgbon, a ju ke elebe ke iwe onye w'a kpo Saimonu ri. ¹⁸ We no wesi olu we elu, ju ke Saimonu hun w'a kpo Pita hu ebehu.

¹⁹ Ogen Pita gi rikwo e ro ihienn hu o hun, Mmon-nso no si a, "Lee e, ikennyee eto ri a cho i. ²⁰ Lihi nwan, n'i hidan d'e kunrun we. Etule, ka sonme we—ni mme zihē we." ²¹ Ya Pita no buru ikennyee ndi hu, si, "Mme wu onye ahun onu ri a cho; ki hain unu gi bja?"

²² We no za, si, "Konelusu zi enyi. Onye a ki ndi-agma ro, o ki ndi-agma ogun-isen; o wu onye ezi-omume hun a tu egun Osolobue; ndi ju ile e ku oku e ohunma. Mmon-ozu ri nso gwa a d'a kpo i, n'i bja iwe e keni o nu ihienn i k'e ku." ²³ Ya Pita no si we banhan, o no ye we ebe we k'a ranhin.

Eki e fon, o no lihi, sonme we; ndi hu ime ndi kwerini ri Jopa no sonme e. ²⁴ Eki e fonzi, we no ru Sizarja. Konelusu hu a tu enya we, obi e konrin e elu; o kpokikomeguo ndi nke e le ndi wu ezigbo owa a. ²⁵ Ogen Pita gi bja, Konelusu no jen d'e kunrun e, gbu'n'e oseku, fe e. ²⁶ Kanj Pita no me e lihi oto, si, "Lihi oto, ni ihian mmaka ke m wuhu." ²⁷ K'o don ri e son Konelusu e ku, o banye ime ulo, o no hun ni igunrun ihian a gbakikomeguo. ²⁸ O no si we, "Unu le nwen onu a maringho ni Iwu kwondon onye ju k'e son onye ali ozo meko mobu jen iwe e. Kanj Osolobue a ghosiguo m m'a kpolo onye owule onye runi mobu onye we k'a so. ²⁹ Ya hain m gileni tu ke we bja d'a kpo m; m ri nwan a ju, ki unu kpoini m?"

³⁰ Kọnẹlusu nọ za, si, “Nwēnye mgbeni taịnọ, m rị iwe m e me ekpere, ihien nọ ke okuloḳu ẹtọ nke efinnai; ya okennyẹ ohu nọ wuzo m ihun idenmizi. O yi ẹwuru rị e gbukeni. ³¹ O nọ si, ‘Kọnẹlusu, Osolobue a nuọle ekpere i, o nyanhanguo ẹka i rị e yeni ndi igbenyie. ³² Zi nwan ozi jen Jopa d’a cho Saimonu hun w’a kpọ Pita, o rị iwe Saimonu hun a kwa akpukpo, hun rị ẹhu Ohimin.’ ³³ Ya m nọ zi we d’a kpọ i ozigbo. Y’e meke i gi bja. Ẽnyi ile rị nwan id’enyia Osolobue ebeni keni Ẽnyi gon ntin ihien ile Di-nwonnini-Ẽnyi si i ku.”

Ozi Pita Zi Iwe Kọnẹlusu

³⁴ Ya ke Pita nọ gwama we oku, si, “A hunguo m’a nwan ni Osolobue ara tu onye ihian wu. ³⁵ Kama, o nabanhan onye owule hun a tu egun e, e me ihien ri mma—a ra tu onye ali ihian wu. ³⁶ Unu a maringho ozi o zijienni ndi Izrelu hun wu ozioma hun e wehe udon, udon hun a bja ghahani Jesu Kristi Onye nwe ihien ile le ihian ile. ³⁷ Unu a maringhozi ihien ile me ime ali ndi Ju. Ime Galili k’o gha bidon—ogen we gi meguu mirin-Chuku ahun Jonu si ihian ile d’e me; ³⁸ ya wu ni unu a maringho ke Osolobue don tumé Jizos’ onye Nazareti, gi Mmon-nsọ le iken gbajun e; le k’o don jenhunme, e me ihien-oma, a zuo ndi ile Ekwensu ri a lu, makeni Osolobue noyen’e. ³⁹ Ẽnyi wu osheri ihien ile o me ime ali ndi Ju, ke hun o me ime obodo we kanj wu Jerusalem. We nọ gbu e ghahani ihogbu e elu obe we gi osisi memé. ⁴⁰ Kanj hun m’e akp’ohin eto, Osolobue nọ weli e. Osolobue nọ ni ihian hunsonme e, ⁴¹ kanj ele ihian ile—kama Ẽnyi suo, Ẽnyi ndi Osolobue hopuhaguu, ni Ẽnyi wuru osheri, Ẽnyi wu ndi son e ri, son e ra, k’o ghaguu onwun lihi. ⁴² O nozi si Ẽnyi hun a ni Ẽnyi zi ihian ile ozini, gwa we ni iya wu Onye hun Osolobue tumé hun jenko d’e kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe. ⁴³ Ndị-amuma ile shja n’a eri ni onye owule hun kwerini n’e e nwonhen mgbahari njo ghahani efan a.”

Ndi Wuleni Ndi Ju E Nwonhen Mmon-nsọ

⁴⁴ Ebe okuni rikwo Pita onu, Mmon-nsọ nọ bjakwasị we ile nu oku-Chuku hun Pita ri e ku. ⁴⁵ O nọ tu ndi ahun kwa ugu (ya wu ndi Ju) hun kwerini hun gha Jopa sonhen Pita enya ni Osolobue e hukpughozide ndi wuleni ndi Ju Mmon-nsọ ahun o si o k’e ye. ⁴⁶ Makeni, we nu ke we ri a su-asusu ndi ozo ri ichen-ichen, a ja Osolobue mma. Ya Pita nọ si, ⁴⁷ “Onye k’a si we emele ndini mirin-Chuku, ebe o meni e nwonhenguwe Mmon-nsọ ke Ẽnyi don nwonhen” ⁴⁸ O nọ si we gi efan Jizos’ Kraisti me we mirin-Chuku.

We nọ si a sonzi we ndi uhuhin ole-le-ole.

Isi Nke Mmanaj

Pita A Kowanị Ndi Ghotafie N’e K’o Jen

¹ Ya ndi-ozii ahun pu-ichen le ndi ozo kwerini ri Judia nọ nu ni ndi wuleni ndi Ju a nabanhanguzi oku Osolobue.

² Kanj, ogen Pita gi ru Jerusalem, ndi kwa ugun kwerini nọ du e kpeme, ³ si, “Ki hain i gi jen nke ndi kwaleni ugun, son we ri ihien-oriri?” ⁴ Ya Pita nọ gi uri-uri kowamani we ke o don me, si,

⁵ “Ebe m ri e me ekpere ime obodo Jopa; o nokesi uran buru m—bu ele uran; m nọ hun ohun. Ime ohun hu, m nọ hun ihien nọ ke ekwa shiani k’o gha elu-igwee lala rike si we dodon e ntin eno, o nọ ru ebe m ri. ⁶ Ogen m gi lekpo a, a hun m anu ri ichen-ichen nwe uku eno le anu ndi e ri anu le ihien ndi a rinj le nnuu e fee elu ime e. ⁷ M nọ nu olo si m, ‘Pita, lihi, gbu n’i ri.’ ⁸ Kanj, m nọ si, ‘Mba Di-nwonnini-Ẽnyi, makeni ihien runj mobu ihien Ẽnyi a so a bantu ni m onu.’ ⁹ Kanj olu hu a gha enu-igwee kuzi oku, za, si, ‘Ihien Osolobue meguu n’o ri ochan, akpokwo! a ihien w’a so.’ ¹⁰ Ihieni e mepu mgbe eto, we nọ dorị ihien hu ile shi elu-igwee.

¹¹ Ozigbo hu hura, ikennyẹ eto we gha Sizarja zi ozi bja ni m nọ ru ulo ebe Ẽnyi ri. ¹² Ya Mmon-nsọ nọ si m sonme we, m’e tule. Ikennyẹ isinni wu umune Ẽnyi ime Kraisti nọ sonmezi m, Ẽnyi nọ banye iwe okennyẹ hu. ¹³ O nọ gwa Ẽnyi k’o don hun mmon-ozii ohu puha, turu ime ulo a, si a, ‘Zijen ihian Jopa d’e wehe Saimonu hun w’a kpọ Pita. ¹⁴ O k’e zi i ozi ’yu le ikpun-ulo i ile k’e gi nwon zuopuha.’ ¹⁵ Ogen m gi kume, Mmon-nsọ nọ bjakwasị we k’o don bjakwasị Ẽnyi isi-ibuzo. ¹⁶ Ya m nọ nyanhan oku Di-nwonnini-Ẽnyi ku: k’o don si, ‘Jonu gi mirin me mirin-Chuku, kanj Mmon-nsọ ke we k’e gi me onu mirin-Chuku.’ ¹⁷ O me nwan ni Osolobue ye we udi oyiye ohu hu o ye Ẽnyi ogen Ẽnyi gi kweri ni Di-nwonnini-Ẽnyi wu Jesu Kristi, onye wu mme hun m’e gi gbondon Osolobue!”

¹⁸ Ogen we gi nu ihieni, o nwezini ihien we ku. We nọ ja Osolobue mma, si, “Ya wu ni Osolobue e yeguzide ndi wuleni ndi Ju oghere w’e gi gbeturu ime njo we, nwon ndun!”

Uka E Bidon ime Antiokwu

¹⁹ Ndi uka gbayiani ogen ukpokpo le ihien me Stivin gi me rukworị Finishia, Saiprosi le Antiokwu, ziko ozioma; kanj ezini we onye owule mmanị ndi Ju suo. ²⁰ Kanj, o nwegho ikennyẹ wu ndi ali Saiprosi le Sarin’ ri ime we hun ru Antiokwu, gwazikwo ndi wuleni ndi Ju oku hu,

zime wē ozi Di-nwōnni-ēnyi wū Jesu Kristi. ²¹ Eka Di-nwōnni-ēnyi nōyeni wē, igunrun ihjan nō kweri, roghari, sōnmē Di-nwōnni-ēnyi.

²² Ogen ndi ūka rī Jerusalem gi nū a, wē nō zi Banabasi jēn Antiōkū. ²³ Ogen o gi ru ē, hūn efoma Osolobue k'o rī orun, o nō ghoghō; o nō dūn wē odun wē wūsonmē ndi Di-nwōnni-ēnyi gi e dōn-ēnya lē ndi gichanrīn akpakalī obi wē e fe Di-nwōnni-ēnyi. ²⁴ Banabasi wū ezigbo ihjan; Mmōn-nso jun imē ē, a kī a; o nwōn okukwe oda-oda. Ogen hū, ndi bugbu enwēn wē oda nō sōnmē Di-nwōnni-ēnyi.

²⁵ Ya Banabasi nō jēnmē Tasosī d'a cho Sōlū. ²⁶ Ogen o gi hūn a, o nō wehē ē Antiōkū. Uwē lē ndi ūka ahūn hū e zugbama oroghō ahūa; wē hū a kuzi ndi bu oda. Imē Antiōkū kē wē nō kpoma ndi kwerini Kraīstī "Kristiēns'," ya wū, "Ndi Nke Kraīstī."

²⁷ Ogen hū, o nwē ndi-amūma gha Jerusalem bia Antiōkū. ²⁸ Ya kē onyē ohu imē wē hūn w'a kpō Agabosī nō lihi oto, bu amūma ghahani ikēn Mmōn-nso, nī okēn ūgani k'a mūghari ūwa ile. Ihiēnni o ku mē ogen Klōdīsōs gi wū eze-kanī rī a kī Rom. ²⁹ Ndi ē sōn ūzō Jesu nō kwērigbama nī onyē-onyē jēnk'e wehē kē ēka a han, nī wē zijiēnni ndi kwerini hūn bi imē Judia. ³⁰ Ya wē nō nwan tū ihien kē wē dōn ku; wē nō we ihien wē tū ye Sōlū lē Banabasi jēnni ndi-isi ūka rī Jerusalem.

Isi Nke Mmēbuo

Herōdu E Kpokpo Jemisi Lē Pita

¹ Ogen hū, Herōdu wū eze nō nwunrūn ndi hū imē ndi ūka, kēn'o mē wē eje-ihien.

² O giguū opīa-agma gbu Jemisi nwēnē Jōnū, ³ o nō hūn nī ihienni sūo ndi Ju ūsūo, o nō nwan nwunrūn Pita. (Ihiēnni mē ogen Mmēmme Brēdi nwōnlēni yisti o gi a fū.) ⁴ Ogen o gi nwunrūngūū Pita, o nō bu ē che ūlō-ngan, wē ē che ēka itu-agma ēnō ndi-agma ēnō-ēnō risonmē. Herōdu bu obi n'o k'e kin ē ikpe id'ēnya ihjan ile wē megūū Mmēmme-Nghafe hūn ya lē Mmēmme Brēdi nwōnlēni yisti o gi a fū wī. ⁵ Ya wē nō bu Pita tō ūlō-ngan; kanī ndi-ūka nō wēpūha obi wē mēmpēn'ē ekpere, a kpōku Osolobue banyen'ē.

Mmōn-ozī E Wepūha Pita Imē Ūlō-ngan

⁶ W'a kpō a eki kē wē k'e wēpūha Pita, o ru imē uhinhin, Pita rī ūran ēgbata ndi-agma ēbuo. Wē gi egan ēbuo kpōma a; o nwēzi ndi-agma rī ezi ēhū onūmūzō ūnō-ngan ahūn e che nche.

⁷ Idēnmizi, mmōn-ozī Di-nwōnni-ēnyi nō fopūha ebēhū; ukpē nō nwun imē mmughē hū wē kpōkin e ye imē ūlō-ngan. Mmōn-ozī hū nō kpa Pita ēka ēkūnkūn, kpōtiēn ē, si, "Lihī oto ozigbo!" Ya egan ndi hū nō gha a olu-ēka danfū. ⁸ Mmōn-ozī hū nō sī Pita, "Kēnmē akpūkpō-ukun i, y'e yiri akp'ūku i." Pita nō mē ihien o ku. O nōzī sī Pita, "Yiri ēkwa y'e yiye ē elu ē, y'e sōnmē m." ⁹ Pita nō sōn ē gha imē ūlō-ngan pū. Pita amarīn nī ihien wē rī e gi mmōn-ozī ahūn e mē wū ēnya-uke, o ro n'ō rī a hūn ohūn. ¹⁰ A ghafegūū wē itu ibuzō lē nke ēbuo rī e che nche, wē nō fūha onū-mgbōn igwe hūn wē gha a pūha imē ngan hū, banye imē obodo. Ya kē onū-mgbōn hū nō gi ēka a gūnpūnī wē, wē nō pū, pūha ogele ohu. E jēnzūkazī wē, idēnmizi mmōn-ozī hū nō na Pita tō.

¹¹ Ya ēnya nō fōn Pita, o nō sī, "O wegūo m nwan ēnya nī Di-nwōnni-ēnyi zi mmōn-ozī ē d'a zūpūha m ēka Herōdu lē ihien ile ndi Ju te rī a tū ēnya a."

¹² Hūn o gihū ghōta ihien mēni, o nō si iwe Meri, nne Jōnū, ebe ndi bu oda gbakikomē e mē ekpere. Efan Jōnū wūzī Makī. ¹³ Ogen o gi dū ēka onū-mgbōn rī ezi, odibo ohu wū okpoho hūn w'a kpō Roda nō pūha d'a za. ¹⁴ Ogen o gi ghōta nī olu Pita rō, okēn ihghōghō nō jun ē obi, nke wunī hūn o k'e gi gūnpū onū-mgbōn hū, o gbabanzi imē ūlō d'a gwa wē nī Pita tūru onū-mgbōn. ¹⁵ Wē nō sī a, "Era rī a pū i!" Kanī o hukwō e ku ē nī ezioku rō. Wē nō sī, "Mmōn-ozī ē rō." ¹⁶ Kanī Pita hukwō a dū ēka. Ogen wē gi nwan gūnpū onū-mgbōn, a hūn w'a, o nō tū wē ēnya. ¹⁷ O nō gi ēka sī wē gba nkintīn, o nō kōwa nī wē kē Di-nwōnni-ēnyi dōn wēpūha a imē ūlō-ngan. O nōzī sī, "Gwa nī Jemisi lē ndi ūka hōdūnī ihienni." Ya kē o nō pū, si ūzō ozo.

¹⁸ Ogen eki gi fōn, okēn isusu nō rī imē igunrun ndi-agma te rī e che Pita nche makē ihien mēni, wē gilēni marīn k'o jēn.

¹⁹ Ogen Herōdu gi choḡūū a, o hūnn'a; o nō jūkēnmē ndi nche hū onū—o nō sī wē gbu wē. Ya o nō gha Judia pū, si Sizariā d'a nōdī.

Onwūn Herōdu

²⁰ Ogen hū, Herōdu rī e bu ni ndi Taya lē Sidōnū olulu. Ya wē nō zugbama d'a hūn a. E bugūū wē ūzō jēn d'a hūn Blastōsī hūn e lefū ogwa Herōdu ēnya, kēni o kwēri yenī wē ēka. Ya wē nō nwan jēn d'e kunrun Herōdu d'a rīō a nī ya lē wē dōn—makēni anī Herōdu rī a kī kē alī wē gha e nwehēn ihien-oriri.

²¹ Ūhūohīn wē kaye e ru, Herōdu nō yiri ēwuru-nze ē, nōdī alī ukpō ē, gwama ndi hū oku. ²² Ndi ahūn hū e yi oro, a sī, "Olunī wū olu mmōn, ēlē olu ihjan-mmaka!" ²³ Ozigbo, mmōn-ozī

Osolobue no titu Herodu, makeni o narin ojija-mma hu hun nke o gi we e ye Osolobue. Oheri no bu e ri, o no nwuhun.

²⁴ Kanj oku Osolobue hu a gha ihun, ndi bu-oda hu e kweri.

Banabasi Le Solu E Kinhen Antioku

²⁵ Ogen Banabasi le Solu gi runguu ihien ahun we bia Jerusalem d'a run, we no gha Jerusalem kinhen Antioku. Ogen hu we gi kinko, we no weri Jonu hun w'a kpoz Mak.

Isi Nke Mmepu

Ndi-uka E Zifu Banabasi Le Solu D'e Zi Ozioma

¹ O nwe ndi-amuma le ndi-nkuzi ri uka ri Antioku. Ndin wu: Banabasi, Simionu (w'a kpo Onye-ogi), Lushiosi (onye ali Sairin'), Maneni (hun ya le Herodu hun ri a kini wu owu gha ali lala) lezi Solu. ² Ogen we gi ri e fe Di-nwonn-enyi, e bu onu, Mmon-nso no si, "Wefuha ni ni m Banabasi le Solu, ni we hun uzọ d'a run orun m kpo we d'a run." ³ Ogen we gi buguu onu, meguu ekpere, we no bu eka kwas Banabasi le Polu, zipu we.

Banabasi Le Polu E Zi Ozi Ime Ali Saiprosi

⁴ Mmon-nso e zipuguu Banabasi le Solu, ya we no si Selusia, gi ugbo-mirin gha ebegu si anj Saiprosi hun mirin nohunme. ⁵ Ogen we gi ru Salamisi hun ri ime Saiprosi, we no ku oku Osolobue ime ulo-ofufe ndi Ju risonme ebegu. We le Jonu wizikwo, keni o hun uzọ e yeni we eka.

⁶ Ogen we gi ghagbariguu ali hu mirin nohunme d'e rukwori Pafosi, we no kunrun onye ohu gi eje-iken a run. Onye Ju k'o wu, onye amuma-ntu; efan a wu Ba-Jizosi. ⁷ Ya le Govano ri a kini wu Sejos' Polosi ri. Sejos' Polosini wu onye nwe uche, o no zi we kpo Banabasi le Solu, makeni o cho n'o nu oku Osolobue. ⁸ Kanj onye hu e gi eje-iken a run wu Ba-Jizosi hun w'a kpozikwo Elimasi (makeni efan a wuzikwo Elimasi) hu a papu oku we, a lili ma n'o me Govano hu wefu obi e, amangbo o kwerini Jizosi. ⁹ Kanj Solu hun w'a kpozikwo Polu hun Mmon-nso jun ime e, a ki a, no bu enya zime onye hu gi eje-iken a run, ¹⁰ si a, "Nwa Ekwensu! Enenren ihien ile Chuku cho k'i wu! Ero le eje-ihien ile ri ichen-ichen jun ime! Y'a rukpobehiko ezioke Di-nwonn-enyi, e me e n'o ri ke ntu? ¹¹ Gon nwan ntin: eka Di-nwonn-enyi jenkọ d'e bitu i kikenni—enya k'e kpu i ishi, y'e leghakozu uzọ ekere ogen!"

Ozigo ahun, ebe ile no me Elimasi igirigi-igirigi, gba a ishi enya. O no bisonmeme eka, jenhunmeme, a cho onye jenkọ d'e kwonon e eka, e du e. ¹² Ogen Govano hu gi hun ihien meni, o no kweri ni Di-nwonn-enyi; nkuzi banyeni Di-nwonn-enyi tu a enya oda-oda.

E Zi We Ozi-oma Ime Antioku Ri Pisdia

¹³ Polu le ndi ya le we wu no gi ugbo-mirin gha Pafosi jenne Pega hun ri Pamfilia. Ebegu ke Jonu hun w'a kpo Mak no la we to, lakin Jerusalem.

¹⁴ We no jenshi ihun, gha Pega si Antioku hun ri Pisdia. O ru Uhuohin Izu-iken, we no banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ya we no nodi ali. ¹⁵ Ogen we gi gunguu Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de, ndi-isi unofufe hu no zi ozi jenni we, si, "Umune, omeni unu nwe oku unu k'e gi gba ndini ri ebeni ume, ku ni nwan."

¹⁶ Ya Polu no lihi oto, gi eka gwa we gba nkintin, o no kume, si,

"Unu ndi Izrelu le ndi ozo a tu egun Osolobue, gon ni ntin! ¹⁷ Chuku ndi Izrelu hori ndi nedi enyi kani, mememe we ndi uku ogen hu we gi bi anj Ijiptu, ya o nozi gi iken hi-ogbe gha ali Ijiptu wepuha we. ¹⁸ O no dincharin ihien ile we ri e me ime atu orogbo ahua ogunnai. ¹⁹ Ogen o gi tikpogu ali esa ri Kenani, o no we ali we ye ndi Izrelu n'o henrin nke we. ²⁰ We no bi ebegu orogbo ahua iri-kwas-ogunnai kwas nnu. Omegu, o no yesonme we ndi ahun hanni we enen d'e ru ogen onye-amuma wu Samuelu. ²¹ Ogen we gi si ni we cho eze, Chuku no ye we Solu nwa Kishi, onye ebon Benjamin. Solu no ki we orogbo ahua ogunnai. ²² Ogen Chuku gi napuguu Solu eze, Chuku no tume eze we wu Defidi. Ihienni ke Chuku ku banyeni Defidi, 'A hunguo m'a ni Defidi nwa Jese wu udi ihian hun a suo ni m, onye hun k'e me ihien ile m cho.' ²³ Osolobue a ghaguo ebon okennyeni wu Defidi wepuha ni ndi Izrelu Onye-nzupuhu wu Jizosi noko k'o don kwe nkwa.

²⁴ Ni Jesu d'a puha d'e bidon gwa a, Jonu e ziguo ndi Izrelu ile ozi we gi me mirin-Chuku we gi ghosi ni e rogharigu we. ²⁵ Ogen orun Jonu gi guma, Jonu no si, 'Onye ke unu ro ni 'ya ke m wu? Ele m Kraisi. Mba. Kanj, o nwe onye ohu lalan m memegu, erudeni m hun a topu eriri akp'uku ri a uku.'

²⁶ Umune m, umu Ebrahim le ndi ozo hun a tu egun Osolobue, e zihugu ni we enyi ozioma nzupuhani. ²⁷ Kanj, makeni ndi bi ime Jerusalem le ndi-ndu we amarini ni ya ro, makeni aghohazikwoni we oku ndi-amuma hun w'a gun Uhuohin Izu-iken ile, we no gbu e, gi e mezu oku ndi hu—bu a marin we. ²⁸ O suo n'a ni a hunni we ihien owule we gi ma a ikpe onwun, a si we Paleti 'ya gbu e. ²⁹ Ogen we gi mezugu ihien ile we de banyen'e ime Ekwokwo-nso, we no

gha osisi ahun (ya wu ele obe) wetu e, bu e che ime ili. ³⁰ Kanị Osolobue nọ gha onwun weli e. ³¹ Orọgho akp'ohin ole-le-ole, o hu e we enwen e a ghoji ndi son e gha Galili bia Jerusalem. Ndinị wu nwan ndi osheri e ebe ndi nke enyi ndi Izrelu ri.

³² Enyi wehe ni onu ozioma, hun wu ni: nkwa hu Osolobue kwe ndi nedi enyi kanị, ³³ a wuruguo nwan ihien o mezuni enyi wu unu we ghahani iweli Jesu—nọke ke we donzikwo de e ime Ebu-oma nke ebuo, si,

'I wu Nwa m;

a ghosiguo m tanni n'i wu nwa m.'

³⁴ O me nke oweli o weli Krajistị ime onwun, nke wu ni o nwonna k'o k'a don rehi, Osolobue ku oku e ime Ekwkw-nso, si,

'M k'e meni i ihien ndi hu ri nso

hun m kwe Defidi nkwa a.'

³⁵ Ya hain o gi kuzi uzọ ozo ime ebu-oma, si,

'Ya niko Onye-nso i rehi.'

³⁶ O me nke Defidi, ogen o gi meguu uche Osolobue ogen nke e, o nwunhun, e li w'e ebe we liye ndi nedi e kanị, o no rehi. ³⁷ Kanị, onye hu Osolobue weli e rehini.

³⁸ Umune m, marin ni nwan ni we gi efan Jizosini e zi unu ozi mgbaghari njo; ³⁹ ni onye owule kwerinin'e k'a wanahin ikpe-omuma ya le ihien ile onye ahun me wi, bu Iwu Mozizi asako aka me onu wanahin.

⁴⁰ Kpachanpu ni nwan enya amamgbe ihien ndi-amuma ku gha e me unu. Ndi amuma si,

⁴¹ 'Lee n'e, unu ndi emu!

Y'a tugbu onu enya

keni unu la ntikpo—

makeni m ri e me ihien

ogen nke unu,

ihien unu jenkoleni d'e kweri,

osun'a ni ihian gwa onu ya.' "

⁴² Ogen Polu le Banabasi gi puko, ndi hu no rio we ni we gwazi we ihien ndin Uhuohin Izu-iken lalanị. ⁴³ Ogen we gi gbashiagu, ndi Ju bu oda le ndi wuleni ndi Ju hun e fe ofufe ndi Ju no sonme Polu le Banabasi. Polu le Banabasi no gba we une, si we turukemne ime efoma Osolobue meni enyi.

⁴⁴ Uhuohin Izu-iken sonne'e, ebegu ile no jun, makeni ndi obodo hu ile e te d'e zuchanrin keni we nu oku Osolobue. ⁴⁵ Kanị, ogen ndi Ju gi hun igunrun hu, enya no fuma we. We no papuma oku Polu, kume eje-oku. ⁴⁶ Kanị Polu le Banabasi no ku e, kushi e iken, si, "O te ri mkpa ni we bu'zo gwaguu unu wu ndi Ju oku Osolobue. Kanị, ebe o me ni unu a juguo a, ma enwen onu ikpe ni unu efuruni ndi e nwe ndun itebite, lee n'e, enyi k'e weri e nwan jenni ndi wuleni ndi Ju. ⁴⁷ Makeni ya ke Di-nwonna-enyi si enyi me. O si enyi,

'E tumeguo m unu

ni onu wuru ukpe

ebe ndi ali ozo wuleni ndi Ju ri,

keni unu wehe nzuopuha ebe ile ri elu uwa.' "

⁴⁸ Ogen ndi wuleni ndi Ju gi nu ihienni, efọ no suo we usuo, we no ja oku Di-nwonna-enyi mma. Ndi ile hun we hoto, ni uwe k'e nwe ndun-itebite no kweri. ⁴⁹ Eriira ke oku Di-nwonna-enyi don ghagbarichanrin egeru hu ile. ⁵⁰ Ndi-Ju no kpasu ikpoho we marin amarin ime obodo hu n'en e son ndi-Ju e fe Osolobue bu ele we ndi-Ju le ebene we marin a-marin ime obodo hu, we ile no kpokpome Polu le Banabasi, chupu we egeru we. ⁵¹ Ya we no tichanfu ejan ri we uku to ni we, gi gwa we ni emeni we ohunma; ya we no gha an hu pu, shi Ikoniom'. ⁵² Ighogho le Mmon-nso e jun ime ndi hun e son Jesu hun ri Antioku Pisidia.

Isi Nke Mmēto

Polu Le Banabasi E Zi Ozioma Ime Ikoniom

¹ Ihien ohu hu me ime Antioku ri Pisidia mezikwo ime Ikoniom. Ebegu, Polu le Banabasi banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ku oku, nke wu ni ndi bu oda no kwerini Jesu—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. ² Kanị, omeguzi, ndi Ju kwerileni no kpasu ndi wuleni ndi Ju, wiwi we obi, we no bu lumanị ndi kwerini.

³ We nobie ebegu, e zi ni Di-nwonna-enyi ozi—e zi e, e zishi e iken. Di-nwonna-enyi no gi we runsonme ihien-ahima le orun-atumanya hun o gi ghosi ni ozi we ri e zi banyeni efoma o me wu ezioku. ⁴ Kanị ndi obodo hu kebe ekebe: ndi hu a noyeni ndi Ju, ndi hu a noyeni ndi-ozu hu pu-ichen wu Banabasi le Polu. ⁵ Ogen ndi hu ime ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju le ndi-ndu we gi cho ni we meshi ndi-ozu hu pu-ichen iken, gi omuma magbu we, ⁶ ndi-ozu hu pu-ichen wu

Banabasi lè Polu nò nù a; ya wè nò gbasì Likonià. Wè nò jènsòmme obodo ndi rì ebèhù—kè Listra kè Dèbe kè alì ndi nòhunnè ni wè, ⁷ e zisòmme ozioma.

Polu Lè Banabasi E Zi Ozioma Imè Listra lè Dèbe

⁸ Imè Listra, o nwè okènyèe ohu hùn nòdì anì; o jèntuni ijèn makèni ò wù ngurò kete w'a mụl'a. ⁹ Okènyèe ahùn hù è gòn ntìn ebe Polu rì e ku oku. Polu nò bu ènya tuma a, hùn a nì o nwòghò okukwe hùn o k'è gi dìnhin. ¹⁰ Polu nò yì, "Gi ùkù i èbùwò wuzo òto!" Okènyèe hù nò tusi elu, jènme ijèn. ¹¹ Ogen ndi hù jun ebèhù gi hùn ihien Polu me, wè nò gi asusu Likonià yi oro, sị, "Ndi mmòn e giolè ùdì ihjan hidan d'e kunrun ènyi-oo!" ¹² Wè nò kpò Banabasi Zeusu, kpò Polu Hèmisì—makèni 'ya wù onyè e kuni. ¹³ Ulo-mmòn wè nò e fe mmòn ahùn w'a kpò Zeusu rihù mkpenrèn obodo hù. Ohèn-mmòn Zeusu nò wèhè okèn-efin bu òda lè obobo onù-mgbòn obodo hù, makèni iya lè igunrun hù cho nì wè chuyeni ndi-ozì hù pu-ichèn ejan. ¹⁴ Kanì ogen ndi-ozì hù pu-ichèn wù Banabasi lè Polu gi nù ihien, wè nò doka ewuru wè, yisòmme oro, gaban imè igunrun hù, ¹⁵ sị, "Ikènyèe, kì unu rì e mènì ihien? Ènyi wuhù ihjan mmaka nòkè unu. Ènyi wèhèni onù ozioma, kèni unu hùn ụzò gbèhuto, la ihien ndinì nwòghèni-isi tò puha d'e kunrun Osolobue rì ndun, hùn ke elu-igwee lè ụwa lè ohimin lè ihien ile rì ime wè. ¹⁶ Ogen mbù, ò hapuò ndi alì ile rì ichèn-ichèn nì wè bi k'ò sụò wè. ¹⁷ Kanì, ò gibèhini ihien-oma ò rì e mè a shja nì enwèn è ẹri. Ò hù a gha enu-igwee e mèsòmme mirin e zueni unu, e yesòmme unu mkpurù a ghòrì ogen wè, e yesòmme unu ihien-oriri hùn unu gi e rijun ẹfò, e mè ighoghò e jun onu obi." ¹⁸ Kè okuni ile Polu lè Banabasi kude, ò fukwò wè orun nì wè d'a s'èka gbòndon wè achuyelè ni wè ejan.

E Kinhen Wè Antiòkù Rì Siria

¹⁹ Kanì ndi hù ime ndi Ju nò gha Antiòkù lè Ikoniòm bja Listra. Wè nò dori igunrun hù ye azuun nke wè. Ya wè nò ma Polu omuma, dokpunfu a ime obodo hù, e ro n'ò nwunhunguò. ²⁰ Kanì, ogen ndi kwèrini gi fihunnè è, ò nò lihi òto, banye ime obodo hù. Eki e fon, ya lè Banabasi nò si Dèbe.

E Kin Wè Azuun Si Antiòkù Rì Siria

²¹ Ogen wè gi ziguu ozioma ime Dèbe, kpòhagunì Jesu ndi bu òda, wè nò kin-azuun, si obodo Listra, gha ebèhù si Ikoniòm, gha Ikoniòm si Antiòkù rì Pisidia: ²² meko ihien ndi rì e sòn Uzo-Jesu ime obodo ndi hù gi zekènmè; a gba wè umè, a sị wè wuzo ime okukwe. A sị wè, "Ènyi k'a tariri afunfun bu òda emèni ènyi jenkò d'a banye Alì-eze Osolobue." ²³ Ogen wè gi ghagbariguu ùka ndi rì ebèhù, tumèsòmme guni wè ndi-isi, wè nò gi ekpere lè ibu-onu ha wè ye èka Di-nwònni-ènyi hùn wè kwèrini. ²⁴ Ya wè nò ghasi Pisidia pu Pamfilia. ²⁵ Ogen wè gi ziguu ozioma ime Pega, wè nò jènme Atalja. ²⁶ Ya wè nò gi ugbo-mirin gha Atalja kin-azuun si Antiòkù ebe wè nò bu wè che èka Osolobue nì wè d'a runma orunni wè runguu nwan. ²⁷ Ogen wè gi ru Antiòkù, wè nò kpògbama ndi ùka, gwa wè ihien ile Osolobue gi wè run lè k'ò dòn kpòpu nì ndi alì ndi ozo ụzò okukwe. ²⁸ Wè nò sòn ndi kwèrini rì ebèhù nòdì èkèrè.

Isi Nke Mmisen

Ndi-isi Uka Rì Alì Ichèn-ichèn E Zu Imè Jerusalem

¹ Ogen ahùn, o nwè ndi gha Judia bja Antiòkù, a kuzi ndi ùka, a sị, "Mani onu kwa ugun gi mezu odinali Mozizi tume, unu a sakò èka nwòn nzuòpuha." ² Ogen Polu lè Banabasi gi duguu wè kpe òda-òda, songuu wè dọ oku hù ohunma-ohunma, ya ndi ùka nò han Polu lè Banabasi lè ndi ozo ime ndi kwèrini jèn Jerusalem d'e kunrun ndi-ozì ahùn pu-ichèn lè ndi-isi kèni wè ku okuni. ³ Ya ndi ùka nò zifu wè. Ogen wè gi jenkò, wè nò banyesòmme alì Finishia lè alì Samerià, gwasòmme wè kè ndi anì ndi ozo rì ichèn-ichèn wulèni ndi Ju dòn rì e roghari, e sòmme Jesu; ozini nò mè ndi kwèrini ghoghò òda-òda. ⁴ Ogen wè gi ru Jerusalem, ndi-ùka lè ndi-ozì ahùn pu-ichèn lè ndi-isi nò nabahan wè, ya wè nò gwa wè ihien ile Osolobue gi wè run. ⁵ Kanì ndi hù ime ndi kwèrini hùn rì itu ndi Farisi nò lihi òto, sị, "Wè ka gwari rì ndi alì ozo wulèni ndi Ju nì wè k'a kwari rì ugun, tizikwòni wè iwu wè dònme Iwu Mozizi."

⁶ Ya ndi-ozì ahùn pu-ichèn lè ndi-isi nò zugbama nì wè leban okuni ènya. ⁷ Ogen wè gi dọbe okuni, Pita nò lihi òto, sị wè, "Umunè m, unu a maringhò kè Osolobue dòn òpuha m ime unu mbù-mbù, gi m mè ndi alì ozo nù ozioma, kwèri. ⁸ Osolobue hùn marin obi ihjan ile nò shja nì wè ẹri ghahanì iye wè Mmòn-nso k'ò dòn ye ènyi. ⁹ O nwònni ihien ò sị n'ò rì ichèn ẹgbata ènyi lè wè, makèni ò chanchanpuzikwò obi wè makèni wè kwèri ekwèri. ¹⁰ Kì hajin nwan unu gi a nwan Osolobue ghahanì ibu okèn ibu e che ndi kwèrini olu; ibu hùn o mènì kè ènyi kè ndi nèdì ènyi kanì asanì èka bu?" ¹¹ Pita nò sizi, "Mba! Ènyi kwèri nì kè ènyi dòn nwè nzuòpuha ghahanì ẹfoma Onyè-nwèni-ènyi wù Jesu kè wè dònzikwò nwe."

¹² Ndì hù ile zu ebèhù nò gba nkintin, e gòn ntin kè Polu lè Banabasi rì a gwa(zikwò) wè ihien-ahima lè orun-atumènya Osolobue gi wè runsòmme ime igunrun ndi anì ndi ozo wulèni ndi Ju.

¹³ Ogen wẹ gi kuguu, Jemisi nọ si, “Umunẹ m, gọn ni m ntin. ¹⁴ Simionu* e kuguo ke Osolobue don meni ndi ali ozo efoma, keni o hun uzo gha ime we wepuha ndi k'a wu nke e. ¹⁵ Ihienni le ihiẹn ndi-amuma ku ime Ekwkwọ-nsọ dangbama. Makeni, ime Ekwkwọ-nsọ, ndi-amuma de, si,

¹⁶ ‘Ihienni meguu,
m k'e kinhen;
m k'a tundonzi ulo† Defidi,
hun dann;
m k' a tundonzi ihiẹn wiwini;
m k'e me e rizi k'o ri mbu,
¹⁷ keni ndi ali ndi ozo ile hoduni
hun uzo bia d'e kunrun Di-nwonn-enyi—
ke ndi ali ndi ozo ile ahun
hun m k'a kpo d'a za efan m.

Di-nwonn-enyi hun me we marin ihiẹn ndini ¹⁸ ketekete ri e ku e.

¹⁹ Ya wu, ihiẹn m ri e ku wu ni enyi esongbukọ ndi ani ozo ahun wulen ndi-Ju hun ri e roghari d'e kunrun Osolobue. ²⁰ Kama, enyi k'e dejen ni we ekukwo, si we hu erile ihiẹn owule we gi ru mmọn, makeni o ru a ru; w'a gherele; w'e rile anu owule we rukwon olu; w'e rile edeke. ²¹ Makeni, kete elee-mgbe, ndi a kuzi Iwu Mozizi akoni ime obodo owule—gha agbo d'e ru agbo; we huzikwo a gun ni ihian ile ya ime ulo-ofufe ndi Ju ri obodo ri ichen-ichen Uhuohin Izu-iken owule.”

Ekwkwọ-ozị Wẹ Dejenni Ndi Wulen Ndi Ju Ri E Son Jesu

²² Ya ndi-ozị ahun pu-ichen le ndi-isi le ndi uka ile ri ime Jerusalem nọ kwerigbama ni we hanpuha ihian ime we, ni we son Polu le Banabasi jen Antioku. Madu ebuoni ke we hanpuha: Judasi hun w'a kpo Basabasi le Sailasị—we ebuo wusonme ndi-isi ndi-isi ime ndi kwerini. ²³ We nọ we ekukwo-ozị ye we. Ihiẹn we de ime e wu:

“Enyi ile wu umunẹ unu gba de ehuhuo-ozini, ke ndi-ozị ahun pu-ichen ke ndi-isi; enyi ri e dejenni umunẹ enyi ndi wulen ndi Ju, hun risonme Antioku le Siria le Silisia. Enyi e kele unu!

²⁴ Ebe o me ni enyi a nuguo n'o nweguo ndi gha ebe enyi ri bia d'e kunrun unu, kusonme oku ri e ye unu mmakp'ehu, e me obi erule onu ali, bu enyi ezini we, ²⁵ enyi e kwerigbamaguo nwan hanpuha ndi k'a nokin enya enyi, ni we sonhen ezi umunẹ enyi wu Banabasi le Polu—²⁶ ndi hun bu ndun we che ob'eka make ufiri Di-nwonn-enyi wu Jesu Kristi.

²⁷ Ya ke enyi zini nwan Judasi le Sailasị, keni we gizi onu we gwa unu ihiẹn ndi hu enyi de. ²⁸ Makeni o hugho Mmọn-nsọ le enyi le enwen enyi mma ni enyi ebueke onu ibu ozo—wezuka ihiẹn ndini ri mkpa: ²⁹ erile ni ihiẹn-oriri we gi ru mmọn le edeke le anu we rukwon olu; agherele ni. Unu na ihiẹn ndini we to, o k'a rin unu mma. Nodi ni ohunma.”

³⁰ Ya we nọ zipu we; we nọ si Antioku. Ogen we gi kpo bamaguu ndi uka hu ile, we nọ we ekukwo-ozị hu ye we. ³¹ Ogen we gi gunguu a, we nọ ghoghọ makeni ozi rin'a gba we ume. ³² Judasi le Sailasị, hun wuzikwo ndi-amuma, nọ gizi oku bu oda gba ndi kwerini ume, me we zekenme. ³³ Ogen we gi nọbe ebegu, ndi kwerini nọ gi udon zi we lan ndi zih e we. ³⁴ [Kani Sailasị nọ si n'o k'a nodi ebegu.] ³⁵ Polu le Banabasi esonni ndi ahun lama, kama, we nọ nodi ime Antioku. We le ndi ozo bu oda nọ nodi ebegu a kuzi, e zi ozi Di-nwonn-enyi.

Polu le Banabasi E Kebe

³⁶ A nobe we, Polu nọ si Banabasi, “Bia ni enyi kin-azuun d'a hun umunẹ enyi ime Krajist ndi risonme obodo ile enyi nọ zi ozi Di-nwonn-enyi, ni enyi hun ke we ri.” ³⁷ Banabasi te cho ni we weri Jonu hun w'a kpo Maki. ³⁸ Kani Polu achoni ni we weri onye na we to ime Pamfilia, hun sonleni we run orun we jen d'a run. ³⁹ We nọ donkenme okuni, nke wu ni onye owule nọ jenme nke e. Banabasi nọ weri Maki, we nọ chorị ugbo-mirin, buli, shi Saiprosi. ⁴⁰ Kani Polu nọ weri Sailasị. Ndi uka nọ ha a ye eka Di-nwonn-enyi ke n'o yen'e eka. ⁴¹ O nọ jensonme ime Siria le Silisia, meko ndi uka risonme ebegu zekenme.

Isi Nke Mmisiin

Timoti E Sonme Polu le Sailasị

¹ Polu e ruguu Debe, o nọ si Listra. Ime Listra, o nwe onye ohu kwerini w'a kpo Timoti; nne e wu onye Ju kweri ni Jesu; kani nedi e wu onye Griki. ² Ndi kwerini ri Listra le Ikonion e ku oku Timotini ohunma. ³ Polu cho ni Timoti sonme e; ya o nọ gi ifiri ndi Ju ri Listra le Ikonion ebegu weri e d'a kwa a ugun—makeni we ile amariguo ni nedi e wu onye Griki, ele onye Ju.

* **Isi Nke Mmisiin:**14 Eriira ke ndi Ju don a kpo Saimonu. † **Isi Nke Mmisiin:**16 Emosi 9.11 Ali-eze

⁴ Wẹ nọ nwan ghasonmẹ obodo-obodo, gwakọ ndi ụka iwu ndi hu ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi ri Jerusalem ye, a si wẹ hunkwo a ni wẹ e donmẹcharin wẹ ile. ⁵ Ya ụka ndi hu nọ zekemẹ ime okukwe, e buwaye oda uhuhin-uhuhin.

Ohun Polu Hun Ime Trasi

⁶ Wẹ nọ fetu Azuun Frigia le Galeshia, ebe o me ni Mmon-nsọ a sigu wẹ ekukwole oku-Chuku ime Azuun Eshia. ⁷ Ogen wẹ gi ru ebe wẹ gha a banye Mishia, wẹ nọ memẹ ni wẹ banye ime Azuun Bitinia, kanj Mmon nke Jizos' anini wẹ. ⁸ Ya wẹ nọ ghafe Mishia jemm Trasi.

⁹ Ime uhinhin ahun, Polu nọ hun ohun: hun ke okennyẹ ohu, onye Masedonia turuhu, a riọ a, si, "Bia Masedonia d'e yeni enyi eka ndo-ol!" ¹⁰ Ogen o gi hunguu ohun hu, enyi nọ kwademe ozigbo-ozigbo ni enyi fetu Ohimin banye Masedonia, make ni enyi gi e don ni Osolobue si enyi d'ezie ni ndi ri ebefu ozioma.

Lidia E Roghari, Sonme Jesu

¹¹ Ya enyi nọ banye ugbo-mirin ghaferi Trasi, shi Samotresi; eki e fon, enyi nọ ru Njapolisi. ¹² Enyi nọ gha ebefu si Filipi, obodo ri mkpa ime Azuun Masedonia. Ndi Rom keti-keti uwe bi obodo Filipi. Enyi nọ nobie ebefu.

¹³ O ru Uhuohin Izu-iken, enyi nọ gha ime obodo pu, si mkpenren iyi, ebe enyi ro ni iya wu ebe w'a nọ e me ekpere, enyi nọ nodi ali gwama ikpoho ndi gbakikome ebefu oku. ¹⁴ Okpoho ohu w'a kpọ Lidia hun e son ndi Ju e fe Osolobue, hu e gon enyi ntin. Onye obodo Tiatira ro; o re ekwa ananranj hun e nwun ufie-roni, ufie-roni. Di-nwonn-enyi nọ shiapu obi e n'o gi ihien Polu ri e ku don. ¹⁵ Ogen wẹ gi meguu 'ya le ikpun-ulo a mirin-Chuku, o nọ riọ enyi, si, "Omeni unu e kwerigho ni m wu onye kweri ni Di-nwonn-enyi, bia ni iwe m d'a nodi nwan." Nke e nọ bun.

A Tu Wẹ Polu Le Saịlasi Ye Ime Ulo-ngan

¹⁶ Uhuohin ohu, ebe enyi jenko ebe wẹ a nodi e me ekpere, enyi nọ hun nwa-agbo ohu wu igbon, hun eje-mmọn o gi a hun uzọ ri ime e. O gi ihieni a kpahani ndi nwonn'e egbo oda-oda. ¹⁷ Nwa-agboonj hu e sonhunmẹ Polu le enyi ndi uwe le Polu wi. O nobe, o dobefu oro, si, "Ndinj wu ndi-idibo Osolobue hun kachanrinj! Wẹ ri a gwa onu ke unu k'a don nwon nzuofuha?" ¹⁸ O mepu ihieni akp'ohin ole-le-ole, o nijini Polu din; Polu nọ gbefu, si mmọn hu, "M ri e gi efan Jizos Kraisti a si i gha ime e puha!" O nọ puha ozigbo.

¹⁹ Kanj ogen ndi nwonn'e gi hun a ni ihien wẹ gi a kpa egbo a la, wẹ nọ kwodon Polu le Saịlasi, dokpun wẹ si ime afia d'e kunrun ndi-isi okiki. ²⁰ Ogen wẹ gi weguru wẹ ru eka ndi-isi okiki, wẹ nọ si, "Ikennyẹ ndinj ri e ye obodo enyi nsongbu; ndi Ju ke wẹ wu, ²¹ wẹ ri a kuzisonmẹ odinalj hun iwu enyi ndi Rom si enyi anabanhanle, enyi emele." ²² Igurun hu nọ son wẹ bulumanj we. Ndi-isi okiki nọ si wẹ gbupu wẹ ekwa, gbu wẹ mkpinsin. ²³ Ogen wẹ gi gbuguru wẹ mkpinsin oda-oda, wẹ nọ tu wẹ ye ulo-ngan, si onye e du ndi-ngan chedon wẹ ohunma-ohunma. ²⁴ O nọ me ihien ndi-isi si a me, bu wẹ che mmughe hun richanrin ime-ime un-ngan. O nọ kpodon wẹ ụku che aba.

²⁵ O ru ime abali, Polu le Saịlasi hu e me ekpere, a bu ebu, a ja Osolobue mma; ndi-ngan hu e gon wẹ ntin. ²⁶ Idenmizi, oken ali-omahihie nọ bidon, mahihie oda-oda—nke wu ni iyetọ ulo-ngan nọ mehunmẹ; ozigbo ahun, uzọ ile nọ gunpu, egan wẹ gi kpodon onye owule a ganpuchanrin. ²⁷ Ogen onye hu e du ndi ngan gi tenhin, hun a ni uzọ ngan ri oghe, o nọ sepua opia-agma a n'o gbu enwen e, make ni o ro ni ndi ngan a gbaupu.

²⁸ Kanj Polu nọ yi oken-oro, si, "Egbukwole enwen i! Enyi ile hu ebeni!" ²⁹ Ya okennyẹ hu nọ si wẹ buhe ukpe; o zunbanhan, gbu ni Polu le Saịlasi oseku, ehụ hu a ma a nni. ³⁰ Ya o nọ wepuha wẹ ezi, si, "Ndi nwonn m, k'i m'e me ni m nwon nzuofuha?" ³¹ Wẹ nọ si a, "Kweri ni Di-nwonn-enyi wu Jesu, i k'e nwon nzuofuha—ke 'yu ke ezi-le-ulo i!" ³² Wẹ nọ gwa 'ya le ndi ile ri iwe e oku nke Di-nwonn-enyi*. ³³ O nọ weri wẹ ime abali hu d'a chanchan wẹ ebe wẹ rusonmẹ ehụ, wẹ nọ me 'ya le ikpun-ulo a ile mirin-Chuku ozigbo-ozigbo. ³⁴ Ebefu k'o nọ wẹ wẹ si ime ulo iwe e, bupuha ni wẹ ihien-oriri; o hu a ghoghọ n'o kwerigọ ni Osolobue—'ya le ikpun-ulo a ile.

³⁵ Eki e fon, ndi-isi okiki nọ zi ndi ewuru-ogi d'a si onye hu e du ndi ngan, "Hapu ikennyẹ ndi hu ni wẹ lama." ³⁶ Onye-ndu ndi-ngan hu nọ we ozi hu jenni Polu, si a, "Ndi-isi okiki zihę ozi, si wẹ hatu onu ni onu lama. Puha ni nwan ni unu gi udon lama." ³⁷ Kanj Polu nọ si, "E gbuguo wẹ enyi ili id'anya ihian ile bu e lebanni wẹ oku enya; a tuguo wẹ enyi umu-di-ali Rom† ye ulo-ngan; wẹ cho nwan ni wẹ gi nzuzue hatu enyi? Mba! Wẹ gi eka wẹ bia d'e wepuha enyi." ³⁸ Ndi ewuru-ogi nọ bu okuni jenni ndi-isi okiki. Ogen ndi-isi okiki gi nu ni wẹ wu umu-di-ali

* Isi Nke Mmisin:32 oku Osolobue † Isi Nke Mmisin:37 Ogen hu, onye anj owule a s'eka a wuru nwa-di-ali Rom omeni ndi mu n'a wu umu-di-ali Rom mọbu n'o fe anj-eze Rom ohunma mọbu n'o gi egbo nọrin e.

Rom, egun nọ tuma wę. ³⁹ Ya wę nọ bja d'a riọ wę. Wę nọ wepuha wę, si wę gha obodo hu pu—a gwa wę, a gwadonzi. ⁴⁰ Ogen wę gi ghaguọ ọlo-ngan fuha, wę nọ si iwe Lidia. A hnguu wę ndi kwerini, gbaguu wę umę, wę nọ gha ebęhu pu.

Isi Nke Mmęsa

Nsongbu Hun Biani Polu We Imę Tesalonika

¹ Ogen Polu lę Sailasi gi ghaguọ imę Amfipolisi lę Apolonia, wę nọ ru obodo Tesalonika. Ulo-ofufe ndi Ju ri ebęhu. ² Polu nọ jenne unọ-ofufe hu k'o don e me ebe ile. O hu e jen e Uhuohin Izu-iken, Uhuohin Izu-iken. Erira k'o jen e mgbe eto. Hun ahun ile o ri e jen, o hu e gi usonron-usonron e gi ihien ri imę Ehuhuo-nso a gwa wę oku, ³ a kowa ni wę, a ghosị wę ni Ehuhuo-nso ku e ni Kraisti, Onye hu Osolobue tume, k'a ta afunfun, n'o k'a ghazikwo onwun lihi. O hu a si wę, "Jesuni m ri a gwa onu oku e wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume." ⁴ Ndi hu imę wę nọ kweri, wę nọ sonme Polu lę Sailasi. Ndi Griki bu oda hun e fe ofufe ndi Ju lę ikpoho ndi wę marin amarın bu oda nozi kweri. ⁵ Kanị enya nọ fuma ndi Ju, wę nọ chori ndi isi-mgbaka ri imę afia, wę nọ yeni wę aka kpokikome ndi bu oda, bu isusu che imę obodo hu. A zunban wę imę ọlo iwe Jasın' d'a cho Polu lę Sailasi, keni wę wepuha wę weye ndi ali. ⁶ Kanị ahunnị wę wę; wę nọ dokpunrun Jasın' lę ndi hu imę ndi kwerini jenni ndi-isi obodo hu, e yi oro, a si, "Ikennyę ndini ri e bu uwa isi a kpoma ali a biaziole ebeni, ⁷ Jasın' a na wę ye ulo! Wę ile ri a dan iwu eze-kanị wu Siza, e ku n'o nwe eze ozọ rini w'a kpo Jesu." ⁸ Ogen ndi obodo hu lę ndi-isi wę gi nu ihieni, ali eruzini wę ali. ⁹ Wę nọ be Jasın' lę ndi ozọ nhan; a naguu wę wę aka mbe, ya wę nọ hatu wę ni wę lama.

Ndi Beria Shiapu Efo Nu Ozioma

¹⁰ Ozigbo ahun, ndi kwerini nọ gi imę uhinhin ahun zifu Polu lę Sailasi si obodo Beria. E ru w'e, ya wę nọ si imę ulo-ofufe ndi Ju. ¹¹ Ndi Ju ri Beria ka obi wę a shiapu kari ndi ri Tesalonika. Makeni, wę gichanrin obi wę ile nabanhun oku hu, e leban enya Ehuhuo-nso uhuohin ile keni wę marin ke ihien ndi hu Polu ku wu ezioku. ¹² Ufiri e, ndi bu oda imę wę nọ kweri—ke ikpoho bu oda wę marin amarın wuleni ndi Ju ke ikennyę bu oda wuleni ndi Ju. ¹³ Kanị, ogen ndi Ju ri Tesalonika gi marin ni Polu e kuole oku Chuku imę Beria, wę nọ biazị ebęhu d'a kpasu ndi ri ebęhu. ¹⁴ Ya ndi kwerini ri ebęhu nọ zipu Polu si ali ri ehụ Ohimin; kanị Sailasi lę Timoti nọ nodiguu Beria ebęhu. ¹⁵ Ndi hun dupu Polu nọ du e rukworị obodo Atensi; o nọ zi wę gwa Timoti lę Sailasi bjakęnin d'e kunrun e, ya wę nọ la a to.

Ozi Polu Zi Ndi Oka-ekukwo Imę Atensi

¹⁶ Ogen Polu gi ri e che Timoti lę Sailasi imę Atensi, izize hu e ze e makeni o hun ni ali hu ile wu mmọn-mmọn. ¹⁷ O nọ gi ifiri e, o nọ gwama ndi Ju lę ndi wuleni ndi Ju hun e fe ofufe ndi Ju oku Jesu imę ulo-ofufe ndi Ju, e son wę a do a, a nozikwo imę afia a gwa ndi owule ri ebęhu oku uhuohin ile.

¹⁸ Ndi hu imę ndi hun a cho anị oku hun ri itu ndi Epikuria lę itu ndi Stoiki nọ son e doma. Ndi hu imę wę si, "Kinị ke onye ita-le-okuni ri e ku?" Ndi ozọ si, "O nọ ke si o ri e ghoru mmọn ohun." (Wę ku erira makeni o ri e zi ozioma banyeni Jesu, e ku oku igha onwun lihi.) ¹⁹ Ya wę nọ w'e jen ogwa hu w'a kpo Eropagosị, si a, "Kowa ni nwan enyi ihien ohunni i ri a kuzi. ²⁰ Enyi anutuni ihien ndini i ri e ku; enyi cho nwan ni enyi ghotu wę."

²¹ O nweni ihien ndi obodo Atensi ile lę ndi obia bi ebęhu gi nwan ogen wę e me kari iku ihien ohun lę inu ihien ohun.

²² Ya Polu nọ wuzo ihun ndi ri ogwa Eropagosị, si, "Ndi Atensi, a hunole m'a ni unu e feke ihien wę e fe efee—ke ihun ke azuun. ²³ Makeni, ogen m gi ghako imę obodo unu, m hu e lekpo ihien ndi onu e fe; m nọ hun ulu-mmọn wę deye ihieni: 'Onwan wu nke mmọn hu enyi marinleni.' Ihien hu onu ri e fe, hun unu marinleni, ya ke m ri nwan a gwa unu oku e.

²⁴ Osolobue hun ke uwa lę ihien ile ri imę e, Onye hun nwe elu-igwee lę uwa, ara bi imę unọ-mmọn wę gi aka tun; ²⁵ w'a ra gi ihien gha aka ihian bja e fe e, noke si o nwe ihien ri a kon'a. Mba, makeni 'ya lę enwen e wu hun e ye ihian ndun lę umeren lę ihien ile. ²⁶ O gha onye ohu wepuha ndi ali ile ni wę bigbari elu uwa ile, o nọ tumesonne ni wę ogen nke wę lę ali wę k'e bi. ²⁷ O me ihieni keni wę hun uzọ cho Osolobue—ikenkwo a hun w'a ebe wę ri e bisonne aka a cho a—kanị, o nokunme onye-onye imę enyi anokunme. ²⁸ Makeni 'Imę e ke enyi nọ a ri ndun; imę e ke enyi nọ e jehunme; imę e ke enyi nọ a ri.' O nweghode ndi nke unu e deni hun de e, si, 'Ezie, enyi nwen wuzikwo umu a.'

²⁹ Ebe o me ni enyi wu umu Osolobue, ele hun enyi e gi e ro ni Osolobue enyi nọ ke goru mọbu ona (siva) mọbu omuma—ihien ndi hu wę gi ako-le-uche lę iroro ihian kpu. ³⁰ Osolobue fepu enya ogen ihian gileni marin a. Kanị, o siguo nwan ihian ile ri ebe ile wę roghari. ³¹ Makeni, o kayeguo uhuohin o jenkọ d'e gi kin uwa ikpe zinrinni ghahanị okennyę ohu o tume. O meguo ihian ile marin onye okennyę hu wu ghahanị iweli e ogen o gi nwunhnguu."

³² Ogen wē gi nū banyeni igha onwun weli ihian, ndi hu ime wē nō kpa a ye emu; kanj ndi ozō si, “Enyi cho n’i gwazi enyi oku ihienni.” ³³ Ya Polu nō gha iko hu pu. ³⁴ Kanj ikennyē ndi hu ime wē nō ban n’a, kweri ni Jesu. Onyē ohu ime wē wu Diyonishusu onyē ohu ime ndi e zu ogwa Eropagosi, ya lē okpoho ohu w’a kpo Damarisi, lēzi ndi ozō wē ile wi.

Isi Nke Mmēsatō

Polu A Run Orun Jesu Ime Korenti

¹ Ihienni e megwu, Polu nō gha Atensi pu, si obodo Korenti. ² Ebehu k’o nō hun onyē Ju w’a kpo Akwila, onyē Azuun Pontusu, hun ‘ya lē nwnyē e wu Prisiija gba gha ali Itali bia ebehu nke ohun, makeni eze-kanj wu Klodiosj Siza si ndi Ju ile gha Rom pu. Ya Polu nō jen d’a hun wē. ³ Makeni udi orun ohu ke ya lē wē a run, o nō du wē nodi, a rungbama orun—orun w’a run wu imeme ihien wē gi e memē odu. ⁴ Uhuohin Izu-iken ile, o hu e jen ulo-ofufe ndi Ju d’a gwa wē oku, a lilima n’o mē wē kweri—kē ndi Ju kē ndi wuleni ndi Ju.

⁵ Ogen Saịlasi lē Timoti gi gha Masēdonia bia, Polu nō gi ogen e ile e zi ozioma, a kowa ni ndi Ju ni Jesu wu Kraisti. ⁶ Ogen wē gi buluma n’a, kparime e, ya o nō zinzinfu uzunzun ri a ekwa to ni wē gi gwa wē n’e meole wē eje-ihien, si wē, “Edeke onu ri unu isi! Eka m ri ochan! Gha kikenj jenne, e buru m ndi wuleni ndi Ju.” ⁷ Ya o nō gha ebehu pu, si iwe okennyē ohu w’a kpo Taịtiōsi.* Jostusu, hun wuleni onyē Ju bu o fe ofufe ndi Ju. Iwe Taịtiōsi ri e sōn ulo-ofufe hu. ⁸ Kriposi wu onyē-isi ulo-ofufe hu nō kwerini Di-nwōnni-enyi, ‘ya lē ezi-le-ulo a ile; ndi Korenti bu oda hun nō ozioma Polu ri e zi nozi kweri, wē nō mē wē mirin-Chuku.

⁹ Uhinhin ohu, Polu nō hun ohun ebe Onyē-nwēni-enyi nō si a, “Atule egun; ka kume, agbakwole nkintin, ¹⁰ makeni m noyeni i anoyeni. O nwōnni onyē k’e metu i eka, ru i ehu, makeni m nwōn ndi bu oda ime obodoni.” ¹¹ Ya o nō nodi ebehu ahua ohu lē ifon isin, a kuzi wē oku Osolobue.

¹² Kanj ogen Galio gi wu Gowanō ri a kidooni ndi Rom ime Azuun Akaya, ndi Ju nō kigbama, maye Polu, w’e jen ogwa Gowanō. ¹³ Wē nō si Gowanō, “Okennyeni ri a si ihian gi uzō ozō wuleni hun Iwu ku femē Osolobue.” ¹⁴ Kanj ogen Polu gi chohu n’o kume, Galio nō si-ndi Ju, “Omēni oku idan iwu obodo nō mobu ni wē mē ihien wu eje-ihien nke-esi, nke m’e te yeni unu ndi Ju onu. ¹⁵ Ebe o mē nwan ni oku ihien onyē ku lē efan ihian lē oku iwu unu rō, gi ni eka onu leban a enya; ekinko m udi ikpe ndini!” ¹⁶ Ya o nō chupu wē ime ogwa. ¹⁷ Ya wē ile nō kwōndon Sostēnesi wu onyē-isi unō-ofufe ndi Ju, gbu e ili ihun-ezi ogwa hu, kanj Galio e feyedeni wē enya.

Polu E kinhen Obodo Antioku

¹⁸ Polu a nōbe Korenti, ya o nō si ndi kwerini ri ebehu nodi ohunma, o nō banye ugbo-mirin shi ani Siria. Iya lē Prisiija lē Akwila wi. E ru wē obodo Senkre, o nō kō ntutu, o gi mezu nkwa o kwe. ¹⁹ E ru wē Efēsosi, o nō na wē to ebehu: kanj ya lē enwen e nō jengwu ulo-ofufe ndi Ju d’a gwa wē oku. ²⁰ Ogen wē gi si a nodi, o nō ju; ²¹ kanj, ogen o gi puko, o si, “M k’e kinhen, omēni uche Osolobue rō.” O nō gi ugbo-mirin gha Efēsosi jenne.

²² Ogen o gi ru Sizarja, ya o nō si [Jerusalem] d’e kelegwu ndi uka, o nō kin[zi] azuun lasi nwan Antioku.

²³ Ogen o gi nōbe ebehu, o nō pu, jensonmē ebe ri ichen-ichen Azuun Galeshija lē Frigia, a gba ndi ile kwerini umē.

Orun Apolosi Run Ime Efēsosi lē Korenti

²⁴ Ogen hu, onyē Ju ohu w’a kpo Apolosi, hun wē nō Alexandria mu nō bia Efēsosi. Okennyeni ma ku oku ohunma-ohunma, marinzi Ehuhuo—nsō oda-oda. ²⁵ A kuzigwo w’a Uzo-Di-nwōnni-enyi; o nwekenmē adudu o gi e zi ozi; o kuzi banyeni Jesu ohunma. Kanj mirin-Chuku Jonu suo k’o marin. ²⁶ O nō kusime iken ime ulo-ofufe ndi Ju. Kanj, ogen Prisiija lē Akwila gi nū nkuzi e, wē nō weri e shi usuo d’a kowan’a Uzo Osolobue ohunma. ²⁷ Ogen Apolosi gi cho n’o fetu si Azuun Akaya, ndi kwerini nō ye e ndu, de ehuhuo jenni ndi kwerini ri Akaya si wē nabanhana. Ogen o gi ru Akaya, o yekemē ni ndi hun ri ebehu Osolobue yegunji eka kweri eka. ²⁸ Makeni o nō id’anya ihian ile za ndondo ile ndi Ju ri a do, zachanrin a, gi Ehuhuo—nsō ghosichanrin ni Kraisti hu Ehuhuo—nsō ri e ku oku e wu Jizosi.

Isi Nke Mmitenēi

Polu A Nō Ime Efēsosi Run Orun Jesu

¹ Ogen Apolosi gi ri Korenti, Polu nō ghashi akpakali, ghafe obodo bu oda, puha Efēsosi. Ebehu k’o nō hun ndi ri e sōn Uzo-Jesu. ² O si wē, “Unu e nwehengho Mmon-nsō ogen onu gi kweri?” Wē nō si, “Mba, enyi e ke nūtude ni Mmon-nsō ri a ri.” ³ Ya o nō si wē, “Elee mirin-Chuku ke wē mē nwan unu?” Wē nō si, “Mirin-Chuku Jonu.” ⁴ Polu nō si, “Jonu gi

* Isi Nke Mmēsatō:7 mobu: Taịtiōsi

mirin me ndi rogharini mirin-Chuku, a gwa we kwerini onye hu lalani ogen ya le enwen e gi memegwu—ya wu, we kweri ni Jesu.”⁵ Ogen we gi nu ihienni, we no gi efan Di-nwonn-enyi wu Jesu me we mirin-Chuku.⁶ Ogen Polu gi bu eka kwasị we, Mmon-nso no biakwasị we, we no suta asusu ndi ozo ri ichen-ichen, bume amuma.⁷ (We ile ri ihien nọke madu mmebu.)

⁸ Polu no jenne ulo-ofufe ndi Ju. Orogbọ ifon eto, o hu e jen d'a gwa we oku, e ku banyeni Ali-eze Osolobue, e kusi iken, e me e n'o we-nya, keni we kweri.⁹ Kani ogen ndi hu ime we gi gba isi-akwanran, ju n'e kweriko we, kujama oku Uzo-Jesu id'anya ihian ile ime uno-ofufe hu, Polu no la we to. O no weri ndi kwerini pu d'a kuzime we uhuhin ile ime ulo hu onye w'a kpo Tajranosi a nodi a kuzi nkuzi.¹⁰ O me ihienni orogbo ahia ebuo, nke wu ni ndi ile bi Azuun Eshia no nu oku Di-nwonn-enyi, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju*.

Umụ Skiva

¹¹ Osolobue gi Polu runsonme orun-atumenya pu-ichen,¹² nke wu ni, we weride ekwa we gi e finchan obanje le ewuru-orun metuguu Polu ehụ jenni ndi oria, emu we a la, eje-mmōn a gha ime ndi we ri ime we pu.

¹³ Ya ke ndi hu ime ndi Ju hun a ghahunme a chupu eje-mmōn no cho ni we gi efan Di-nwonn-enyi wu Jesu chufu eje-mmōn: we hu a si eje-mmōn ndi hu, “M gi efan Jesu hun Polu ri e ku oku e a si unu pu!”¹⁴ Umụ-ikennye esa onye Ju ohu w'a kpo Skiva ri ndi ri e me ihienni. Skiva wu onye ohu ime ndi nchu-ejan kani.¹⁵ Kani eje-mmōn hu no si we, “A maringho m Jesu; a maringhozi m Polu—kani onye ke unu wu?”¹⁶ Ya Okennye ahun eje-mmōn hu ri ime e no wukwasị we, kari we eka, me we mm'onuma, nke wuni oto ke we gi gha ulo hu gba pu, we le ehụ o rusionme we.¹⁷ Ndi ile ri Efesosi, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju no nu ihienni; egun no tuma we ile; efan Di-nwonn-enyi wu Jesu no nwekenme ogho.

¹⁸ Ozoz, ndi hu ime ndi kwerini no fuha id'anya ihian ile, koma onu eje-ihien ndi we te ri a run.¹⁹ Ndi hun te gi iken eje-mmōn a run le ndi a gwō eje-ogun no kpohensonme ekukwo ndi we gi a run ihien ndi ahun d'a dun okun id'anya ihian ile. Ogen we gi gbako onu egbo ehuhuo ndi hu, o gba ihien no ke egbo orun akp'ohin nnu isen-kwasị-ogun-isin.²⁰ Ya ke oku Di-nwonn-enyi no ghakenme ihun, weri onodi ohunma-ohunma.

Obodo Efesosị E Susuhu

²¹ Ogen ihien ndini gi meguu, Polu no kwademe obi e ime Mmon-nso n'o jenguu Masedonia le Akaya n'o k'a gha ebhu jen Jerusalem. O nozi si, “M jenguu Jerusalem, m k'e ruziriri Rom.”²² Ya o no zi madu ebuo ime ndi ri e yen'e eka—Timoti le Erastosi—si Azuun Masedonia; iya le enwen e no nodizi ime Eshia ekere.

²³ Ogen hu ke oken nsongbu gi puha ime Efesosi make Uzo-Jesu.²⁴ O nwe okenye ohu w'a kpo Demetriosi hun a kpu uzun-ola-siva, e gi e a kpusonme ulo-mmōn we n'ee mmōn w'a kpo Atemisi. Orun a e weleni ndi a kpu uzun orun oda-oda.²⁵ O no kpokikome ndi a kpu uzun le ndi ozo we ile gba a run udi orun hu, si, “Ikennye, onu a maringho ni orunni ke enyi gi a ban ihien.²⁶ Bu onu e gigho nwan ntin unu nu, gi enya hun ni Polu ni e gigu o ihienni o ri e ku, ni mmōn we gi eka memē ele mmōn, dorj ndi bu oda; ele ime Efesosi sūo k'o ri e me ihienni, kani, o d'a ghagbaride Azuun Eshia ile.²⁷ Oken eje-ihien ri e me. Elede eje-efan ihienni k'e ye orun enyini sūo, kani ulo-uku mmōn-onyenyen uku wu Atemisi k'a wu tan ihien mmaka; ogho a, hun ihian ile ri ime Eshia le uwa ile gi e fe e, a fapu!”

²⁸ Ogen we gi nu ihienni, olulu e bume we, we no yime oro, a si, “Mmon-uku ke Atemisi ndi Efesosi wu!”²⁹ Ya obodo hu no susuhu; we no zunpuha, dokpunrun Gayosi le Aristakosi, ndi Masedonia we le Polu a wi e jehunme, si ebe ihian ile a no e zu.³⁰ Polu te cho ni o jen ime igunrun hu, kani ndi e son Uzo-Jizosi anin'a.

³¹ Ke ndi hu ime ndi-isi Azuun Eshia hun wu ndi osi Polu no zijen n'e ozi, riu a, y'a makwole-ama ru ebhu we no e zu.

³² Ime igunrun hu, ndi hu ime we hu e yi ihien ohu, ndi hu ime we hu e yi ihien ozo—makeni isusu jun ime igunrun ndi ahun zuni; imerinme ime we amarin ihien we gbakikomeni.³³ Ebe o me ni Alezanda ke ndi Ju nupuha ihun, ndi hu ime ndi ahun zuni no si Alezanda ya kume. Alezanda no gi eka gwa we gba-nkitin, choma n'o kinrin onu a idenya igunrun ahun.³⁴ Kani hun we gi hu marin n'o wu onye Ju, we no gi olu ohu yime, “Oken-mmōn ke Atemisi mmōn ndi Efesosi wu!” We ile hu e yi ihienni ihien nọke orogbo mgbahunme okuloku ebuo!

³⁵ Ogen akan-we obodo hu hun ri a kidonni ndi Rom obodo hu gi meguu igunrun hu ile gba nkintin, o no si, “Ndi Efesosi, onye wu onye ahun marinleni ni ndi obodo Efesosi ke ulo-uku mmōn uku wu Atemisi ri eka, ni eka we ke Atemisi we kpu hun gha igwere dan rizikwo?”³⁶ Ebe o me ni w'a ra ru uka ihien ndini, o furu ni unu gba nkintin. O furuni ni onu me ihien

* Isi Nke Mmiteneji:10 Griki: ndi Griki

owule unu lebanleni enya. ³⁷ Makeni, unu e weheguo nwan ndini ebeni bu o nwonna ihien we zu ime ulo-mmou; e kujani we oku mmou-onyennyen enyi.

³⁸ Omēni Demetriōsi le ndi orun-nka ya le we wi nwe onye we k'e kpe, enyi nwesonme unu-ikpe, ndi Govano hun a kinji huzi a; we jenne ebegu d'e kpe we. ³⁹ Kanj, omēni o nwonghōzi ihien ozo unu ri a cho karj onwan, ya wu ni ogwa ihian ile e zu[†] ke we a no leban a enya. ⁴⁰ Makeni, ihieni me tanni nwon iken buhe ni enyi oku ebe ndi-okiki ri. O ru e du we enyi kpe ni enyi ri a lu ni enyi weri enwen enyi—makeni o nwonna ihien enyi k'a saeka ku ni iya buhe isusuni." ⁴¹ Ogen o gi kuguu ihieni, ya o no gbashia ndi ahun ile zuni.

Isi Nke Ogun

Polu E Jen Masedonia Le Ali Grisi D'e Zi Ozioma

¹ Ogen isusu hu gi kusiguu, Polu no zi ozi kpokikome ndi e son Uzo-Jesu; o gbaguu we ume, siguu we nodi ohunma, o no la we to si Masedonia. ² Ogen o gi ghagbariguu azuun hu ile, kuguu ihien bu oda o gi gba ndi kwerini risonne ebegu ume, o no puha ali Grisi^{*}; ³ o no nodi ebegu ifon eto. Ogen o gi nwan cho n'o gi ugbo-mirin lakin Azuun Siria hun Jerusalem ri ime e, ogen hu hura ke ndi Ju gi ri n'e ngo, o no gweru si n'o ghashi Masedonia lakin ya wu Siria. ⁴ Iya le ndini we wi: Sopata nwa Pairosi, onye Beria; Aristakosi le Sekondusu, ndi Tesalonika; Gayosi onye obodo Debe; le Timoti; lezi ndi Eshia wu Tajikosi le Trofimosi. ⁵ Ndin we no bu uzo jenne Trasi d'e cheri enyi. ⁶ Ogen Mmemme Bredi Nwonleni Yisti a ghafeguu, enyi nwen no gi ugbo-mirin gha Filipi buni, hun m'e akp'ohin isen, enyi no kunrun we ime obodo Trasi; enyi no nodi ebegu izu-uka.

Polu E Jenzi Trasi

⁷ O ru uhuhin ibuzo ime izu-uka (ya wu nwan uhuhin-uka), ogen enyi gi nogbama ni enyi ri Oriri-nso, Polu no gwama we oku; ebe o me ni eki fonhu, o lama, o no kusonne ya wu oku d'e ru ime abali. ⁸ We donnesonne ukpe bu oda ime mmughe hu ri elu hun enyi no zu. ⁹ Okorobia ohu w'a kpo Yutikosi nodi ali enu windo. Ogen Polu gi kuberi oku, ezigbo uran no tuma Yutikosi; uran hu no buru e, o no gha windo ulo hu me we eto ime elu, dan. Ogen we gi bia d'e weli e, a hun w'a n'o nwonhuguo. ¹⁰ Polu no hidan, o no hunua, fiedon Yutikosi, si, "Atule ni egun, ni o hu ndun[†]." ¹¹ Ya Polu no shi ibe elu hu enyi no e zu. Ogen o gi bebeguu bredi Oriri-nso, keguu a, enyi e riguu, o no kusonnezi, eki e we fon, o no jenne. ¹² We nwen no weri nwata-okennyu hu le ndun lama, obi no rucharin we ali.

A Gha We Trasi Si Miletusu

¹³ Enyi nwen no banye ugbo-mirin jenneguu obodo Asosi, ebe Polu jenko d'a no banye ni enyi ime ugbo-mirin hu. Enina ke Polu si ni enyi me e—makeni o cho n'o gha akpakali. ¹⁴ Mgbe o gi kunrun enyi ime Asosi, enyi le iya no wiri gi ugbo-mirin hu si Mitailini. ¹⁵ Enyi no gi ugbo-mirin gha ebegu pu, eki e fon, enyi no ru nchetari ihun obodo Kiosi; eki e fonzi, enyi no ru obodo Samosi; eki e fonzi, enyi no ru Miletusu— ¹⁶ makeni Polu a kwademeugu ni ele o k'a banye Efesosi, amangbe o gha e bie ime Eshia—o ri a huhu n'o kere n'a ru Jerusalem uhuhin Mmemme-Pentikosu—omēni o ri nfe.

Oku Polu Gwa Ndi-isi Uka Ri Efesosi

¹⁷ Polu no gha Miletusu zi we d'a kpo ndi-isi uka Efesosi bia d'e kunrun e. ¹⁸ Ogen we gi bia, o no si we, "Unu le enwen onu a maringho ke m don bi ogen ahun ile m gi ri ime igunrun onu—ghakwori uhuhin ibuzo m zo uku ye ime Eshia; ¹⁹ ke m don weluchanrin enwen m anj, gi enya-mirin fe Di-nwonna-enyi, e dingbuchanrin nsongbu ile biani ni m make ngo ndi Ju risonne ni m. ²⁰ O nwonna ihien owule m marin k'e yeni unu eka, e seri m isi; alatonj m ikuzi onu id'enya ihian ile le ulo-ulo, ²¹ a gwa ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju oku iroghari buru Osolobue le ikwerini Di-nwonna-enyi wu Jesu.

²² Kanj, m jenko nwan Jerusalem noke onye Mmon-nso tu eriri ye olu sekpunko; a marin m ihien k'e kunrun ni m ebegu. ²³ Ihien m marinhw wu ni ime obodo owule, Mmon-nso ri a gwa m ni ngan le nsongbu ri e che m. ²⁴ Kanj o nwonna ihien m kpo ndun m, sukpan ni m gbaguu oso[‡] Osolobue si enyi gba, runggu orun Di-nwonna-enyi wu Jesu buche m eka—oran zisonne ozioma banyeni ohunma Osolobue me.

²⁵ A maringho m nwan ni o nwonna onye owule ime unu ile m no ime igunrun we zisonne ozi Ali-eze hun jenko d'a hunji ni m.

²⁶ M ri nwan a gwa unu n'o nwonna onye owule ime unu edeke e ri m isi. ²⁷ Makeni, a gwachanringuo m onu ihien ile wu uche Osolobue, esekinni m enwen m azuun. ²⁸ Ya wu,

[†] **Isi Nke Mmitenei:**39 hun e zu mgbe eto ahua
Nke Ogun:10 Ekwoko Ndize Nke Ebugo 4.32-36
Korenti 9.24-27; 2 Timoti 2.5, 4.7

^{*} **Isi Nke Ogun:**2 Grisi wu ali ndi Griki; Azuun Akaya k'o ri. [†] **Isi Nke Ogun:**24 nkuzi, obibi le agungun Jesu tumeni ndi nke e 1 Ndi

lefụ nị nwan enwēn ọnụ lẹ igunrun atunrun hūn Mmōn-nso buche unū ẹka ẹnya. O tumēguo unū ndi-ndu keni unū du ụka Osolobue, hūn Osolobue gi ẹdeke Nwa a[§] nwehēn. ²⁹ A maringhō m nị m puguu, eje-eworo k'a bja ime unū d'e ripu igunrun atunrun hū. ³⁰ Ndi hū ime ọnū jenkō d'a rukupomade ezioku keni wē gi ẹ dōrị ndi e sōn Uzo-Jizosị. ³¹ Ya wū, munrun nị ẹnya; nyanhan nị nị ezuni m ikēn ọrogbo ahua ẹto, kẹ uhinhin kẹ efinnai, ebe m rị e gi ẹnya-mirin a dō onyē ọwulē ẹka-ntin.

³² M rị nwan e we unū e che ẹka Osolobue lẹ ozi banyeni ọhunma a, ozi ẹ hūn k'a s'ẹka mē unū sue ime okukwe rikē ulō wē n'a runshi elu—mē unū rị ndi k'e nwehēn ihien wē k'e ye ndi ile wē dōn nso.

³³ O nweni onyē ọwulē egbo ẹ mōbū goru ẹ mōbū ẹkwa a na m ẹnya. ³⁴ Unū lẹ enwēn ọnū a maringhō nị m gi ẹka m luru ihien mmē lẹ ndi mmē lẹ wī gi bi. ³⁵ E giguō m ihienni ile ghosị ọnū ihien unū e leri, n'o furu ni ẹnyi gi irun ẹri e yeni ndi zeleni lẹ ndi igbenyē ẹka, a nyanhan oku Di-nwōnni-ẹnyi wū Jesu lẹ enwēn ẹ ku, si, 'Iyeni ka ngozi e wēhē kari inarinni.'

³⁶ Ogen Polu gi kuguu, ya lẹ wē nō sekpu alī, ọ nō mē ekpere. ³⁷ Wē ile hū a kwan ekwan, a kwanshi elu, e fiedon Polu, e su ẹ ọnū. ³⁸ Ihien kachanrin wē a fū wū nī ọ sī nī a hunkōzī w'a; ya wē nō du e d'e ru ebe ugbo-mirin rī.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Polu E Jenmē Jerusalem

¹ Ogen ẹnyi gi ghaguū ebe wē rī pu, ẹnyi nō gi ugbo-mirin jenmē, ghafe ozigbo ru obodo Kosi; eki e fon, ẹnyi nō ru Rodisi; ẹnyi nō gha ebēhū si Patara. ² Ebēhū kẹ ẹnyi nō chorī ugbo-mirin jenkō Finisha, ẹnyi nō banye, jenmē. ³ Ẹnyi e ru ebe ẹnyi nō leghama alī Saiprōsī, ẹnyi nō nu ẹ ye azuun eka-ekpen ẹnyi, ghasi ndidan-mirin alī Saiprōsī nyanshi alī Siria; ẹnyi nō nwan kusī alī Taya—makēni ebēhū kẹ ugbo ahun jenkō d'a nō butu ibu. ⁴ Ẹnyi nō chorī ndi rī e sōn Uzo-Jesu rī ebēhū, sōn wē nodi izu-uka ohu. Ghahanj ikēn Mmōn-nso wē nō sī Polu ya ejenlē Jerusalem. ⁵ Kanj, ogen ẹnyi lẹ wē gi noguū, ẹnyi nō pu, jenmēzi ebe ẹnyi jenkō. Wē ile lẹ inenyemē wē lẹ umu wē nō gha ime obodo hū dupuha ẹnyi, duru ẹnyi d'e rukworī mkpenren mirin. Ẹnyi ile nō sekpu alī mkpenren mirin ebēhū mē ekpere, ⁶ ẹnyi nō sī ibe ẹnyi nodi ọhunma. Ẹnyi nō banye ugbo-mirin jenmē, wē nwen nkē nō lama.

⁷ Ogen ẹnyi gi ghaguū Taya pu, ẹnyi nō ru Tolemaisī; ẹnyi nō kele umunē ẹnyi ime Kraistī rī ebēhū, sōn wē nodi akp'ohin ohu. ⁸ Eki e fon ẹnyi nō pu, ẹnyi nō ru Sizarīa; ime Sizarīa, ẹnyi nō shi iwe Filipu hūn e zisonmē ozioma d'e sōn ẹ nodi. Filipu rī Madu Ẹsa hū wē hopuha ime Jerusalem ogen mbu. ⁹ Umū Filipu ẹnō wū igbagba e bu amuma. ¹⁰ Ẹnyi nodi ebēhū akp'ohin ole-lē-ole.

Ogen hū ẹnyi gi rī ebēhū, onyē-amuma ohu w'a kpō Agabosī nō gha Judia bja. ¹¹ O nō bja d'e kunrun ẹnyi, weri akpukpō-ukun Polu, gi ẹ kenmē enwēn ẹ ụkū lẹ ẹka, ọ nō sī, "Mmōn-nso sī, 'Enina kẹ ndi Ju rī Jerusalem k'a dōn kenmē onyē nwon akpukpō-ukunni, w'e che ẹka ndi wuleni ndi Ju.' " ¹² Ogen ẹnyi gi nū ihienni, ẹnyi lẹ ndi ozo rī ebēhū nō rīoma Polu makē ọ gha e jen Jerusalem. ¹³ Polu nō sī, "Kī unū rīdē e mē ihienni—a kwan ekwan, e tiwa m obi? A kwademēguo m nī m jenkō Jerusalem—osun'a nī wē jenkō d'e gbu m ebēhū makē ufiri ẹfan Di-nwōnni-ẹnyi wū Jesu—elēdē nī wē kenmē m suo." ¹⁴ Ebe o mēni ẹnyi asanī ẹka gbehuto obi e, o nwōnzini ihien ẹnyi ku kari isī, "Uche Di-nwōnni-ẹnyi ya mē."

¹⁵ Ẹnyi a nōberi ebēhū, ẹnyi nō kwademē, si Jerusalem. ¹⁶ O nwē ndi rī e sōn Uzo-Jesu gha Sizarīa hūn sōnmēzi ẹnyi, weri ẹnyi si iwe Nnasin ebe ẹnyi k'a nodi. Nnasin wū onyē ohu ime ndi ibuzō kwerini, onyē anī Saiprōsī k'ọ wū.

Ihien Ndị-isi Sī Polu Ya Mēni Uka Rī Jerusalem

¹⁷ Ogen ẹnyi gi ru Jerusalem, ndi hūn kwerini nō nabanhan ẹnyi ọhunma-ọhunma. ¹⁸ Eki e fon, ẹnyi lẹ Polu nō wiri d'a hūn Jemisi; ndi-isi ụka ile rizikwo ebēhū.

¹⁹ Polu e keleguū wē, ọ nō gi uri-uri kowachanrin nī wē ihien ile Osolobue gi ọrun 'ya wū Polu mē ime ndi alī ndi ozo wuleni ndi Ju.

²⁰ A nuguū w'a, wē nō ja Osolobue mma. Ya wē nō sī a, "Polu nwenē ẹnyi, y'a hunolē nwan ndi Ju madu nnū ole-lē-ole kwerini; wē ile nwē adudu Iwu Mozizi—w'a gi ẹ gu egu kaka. ²¹ A gwaguo wē wē nī rī a kuzi ndi Ju ile hūn bisonmē alī ndi ozo wē latō Iwu Mozizi, a sī wē a kwazilē umu wē ugun, w'e dōnmēzilē omēnalī ndi Ju.

²² Kī ẹnyi e mē nwan? Wē k'a nuriri nī y'a biaguo. ²³ Mē nwan ihienni ẹnyi jenkō d'a gwa i. O nwon ikennyē ẹnō rī ebeni gi ẹfan Osolobue kwe nkwa. ²⁴ Weri ikennyē ndini, 'yū lẹ uwē wiri jēn d'e mezu omēnalī idon-nso: y'a kū nī wē ugwo w'e gi kopu wē ntutu. Ihian ile k'e gi ẹ marin nī ezioku a rī ime ihien wē nū nī 'ya k'ī rī e mē, a marinzi kwō wē nī 'yū lẹ enwēn i e

bi ke Iwu Mozizi don ku. ²⁵ Kani, nke ndi wuleni ndi Ju hun kwerini, enyi e zijenguo ni we ekukwo-ozu gwa we ihien enyi kwerigbama we siko d'e me. Enyi si we erile ihien owule we gi ru a mmom; w'e rile edeke mobu anu owule we rukwon olu; w'a gherele."

²⁶ Ya Polu no kweri. Eki e fon, o no weri ikennye ndi hu d'e mezu omenali we gi e don nso. Ogen ya le we gi mezugu omenali idon-nso, o no banye ime Ulo-nso d'e me we marin akp'ohin ole idon-nso hu siko d'a nora, we kebe chu ni onye-onye ime we ejan.

A Nwunrun We Polu Ime Ulo-nso

²⁷ Kani, akp'ohin esa hu e d'e zuguu, ndi hu ime ndi Ju gha Eshja bia no hun Polu ime Ulo-nso. We no kwondon Polu, ²⁸ yime oro, a si, "Ndi Izrelu! Bia ni-o! Onwan wu okennye hu hun e jensonme ebe ile, a kuzi onye owule, e kuja oku ndi Izrelu le Iwu enyi wu Iwu Mozizi le Ulo-nso. Elede ohun suo, o webanhanguozi nwan ndi wuleni ndi Ju ime Ulo-nso, meru ebeni ri Nso!" ²⁹ (We ku ihlenni makeni we hun Trofimosi onye Efesosi le Polu ime obodo, we ro ni Polu e webanhanguo a ime Ulo-nso.)

³⁰ Obodo hu ile no susuhu, ihjan ile no zunpuha. We no kwondon Polu, dokpuru a, kpokinsonme onumuzo Ulo-nso ozigbo. ³¹ Ogen we gi ri a cho ni we gbu Polu, ozi no ru onye-isi-agma kani a ki itu-agma ndi Rom hun ri Jerusalem ntin ni Jerusalem ile e susuhu. ³² Ozigbo ahun, onye-isi-agma kani hu no werisonme ndi-agma le ndi a ki ndi-agma ogun-isen, ogun-isen hun ri okpuru e, gi oso kpotu, zunban ime igunrun ahun. A hun we ndi-agma hu, ya we no gbubehi Polu. ³³ Onye-isi-agma kani hu no jenburu Polu, nwunrun a. O no si we gi egan ebuo kpoma a; ya o no si we, "Onye wu okennyeni? K'o me?" ³⁴ Igunrun hu hu e yi oro: ndini hu e yi ihien ohu, ndini hu e yi ihien ichen: onye-isi-agma kani hu asazini eka chopuha ihien hun meni makeni isusu hu e hike. Ya o no si ndi-agma a we Polu si ime baraki, ebehu uwu wu ndi-agma bi. ³⁵ E jenu we nkponyi we gha e nyinban, ya ke ndi-agma hu no buru Polu makeni enya tumu igunrun hu. ³⁶ Igunrun ahun hu e son we, e yi, "Gbu n'e! Gbu n'e!"

Polu E Kinrin Onu A

³⁷ Ogen ndi-agma hu gi ri a cho ni we weri Polu si ime ebehu we bi, Polu no si onye-isi-agma kani hu, "Ni cheri ni m gwa i oku?" Onye-isi-agma kani hu no ju a, si, "Y'a su Griki?" ³⁸ Ya wu, ele 'yu wu onye Ijiptu hu bulumanj ndi ri a kiji, kiji ndi ikpatan nnu iri ahun shi ime atu?" ³⁹ Polu no si, "M wu onye Ju. Tasosi ri Azun Silisia ke we no mu m. M wu nwa di-alj Tasosi, obodo ri mkpa. Dodo, ni m gwa ndini oku." ⁴⁰ Hun onye-isi-agma kani hu gi ye e efe n'o ku, Polu no wuzo enu nkponyi, fe eka ni we gba nkintin. Ogen we gi gbagbu nkintin, Polu no gi asusu we wu Hibru gwa we oku.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

¹ "Umune m le ndi-ndi enyi, gon ni ntin ni m kinrin onu m!" ² Ogen we gi nu k'o ri a su asusu we wu Hibru, we no gbakenme nkintin. Ya Polu no kume: ³ "M wu onye Ju. Tasosi ri ime Azun Silisia ke we no mu m, kani ime Jerusalem ebeni ke we no zun m. Gamalielu zun m. We zun m zunru m ani ebe Iwu ndi-ndi enyi kani ri; m'e te dunni Osolobue ke okun leke ke onu ile don ri a dun'a tanni. ⁴ M kpokpo ndi ri e son Uzoni, kpokpo we ru onwan. M'a kpoma ke ikennye ke ikpoho egan, a tu we e ye ime ulo-ngan. ⁵ Onye-isi nchu-ejan le Ndi-isi k'e ri-eka shiani m eri. M narinde we ekukwo m wekoni ndi Ju ri Damas'kosi keni m d'a kpoma ndi ri ebehu ri e son Uzoni egan, wehe we Jerusalem d'e ye afunfun."

Polu E Ku K'o Don Gbehuto

(Orun Ndi-Ozi 9.1-19; 26.12-18)

⁶ "Ogen m gi jenko, e rume m ehụ Damas'kosi ogen hu anwan gi e ru isi, ukpe ohu nwungbu enwen e no gha elu-igwe nwunkpu m idenmizi. ⁷ A dan m, m no nu olu hun ri a si m, 'Solu, Solu, k'i ri e kpokpo ni m?' ⁸ M no za, si, 'Onye k'i wu, Di-nwoni-m?' O no si m, 'Mme wu Jesu onye Nazareti—hun i ri e kpokpo.' ⁹ Ndi hun mme le we wi a hungho ukpe hu, kani aghotani we ihien olu onye hun ri e kuni ri a gwa m. ¹⁰ Ya m no si, 'Di-nwoni-m, kiji ke m k'e me?' Di-nwoni-nyeni no si m, 'Lihitoto ni shi Damas'kosi—ebehu ke we k'a no gwa i ihien ile Osolobue ketoni i jenko d'e me.' ¹¹ Ebe o meni asazini m eka legha uzọ—makeni ukpe hu e nwunknemke, ndi mme le we wi no kwondon m eka, duban m ime Damas'kosi."

¹² "Ime obodo hu, o nwon okennye ohu w'a kpo Ananayasi, hun e fekenme ofufe nọke ke Iwu don ku. Ndi Ju ile bi ebehu e ku oku e ohunma. ¹³ O no bia d'e kunrun m, turuye ni m, si, 'Solu nwenem m, leghamazi uzọ!' Ozigbo, m no leghamazi uzọ, m no hun a. ¹⁴ Ya o no si, 'Osolobue ndi-ndi enyi a horiguo i ni marin uche e, ni hun Onye hu Ri Ochan, nuzikwo ke o gi olu e gwa i oku. ¹⁵ Makeni i jenko d'a wu osheri e, hun jenko d'e we ozi e jenni uwa ile, a gwa we ihien i hun le ihien i nu! ¹⁶ K'i ri nwan e che!? Lihitoto ni we me i mirin-Chuku, keni we chanchanpu i njo i, ebe i kpokuko efan a.' "

Ke Osolobue Don Kpo Polu

¹⁷ “Ogen m gi luaguu Jerusalem, ebe m ri ime Ulo-nsọ uhughin ohu e me ekpere, idemmizi, o nọke si uran buru m bu eke uran. ¹⁸ M nọ hụn ohun. M nọ hụn Jesu k’o ri a si m, ‘Me nwan n’i gha Jerusalem pu ozigbo, makeni, anabanhankọ we ihien i jenkọ d’e ku banyeni m.’ ¹⁹ Ya m nọ si, ‘Di-nwonn-enyi, we le enwen we a maringwo ni m’e jensomme ulo-ofufe ile, e gbu ndi kwerini n’i ili, a tu we ngan; ²⁰ a maringhozi we ni m wuzo usuo a kwadon onwun osheri i wu Stivin’, ogen hu we gi ri e gbu e, ni mme kwondon ni ndi ri e gbu n’e ewuru we.’ ²¹ Ya o nọ si m, ‘Jenme! M k’e zi i jen ebe teni d’e kunrun ndi alj ndi ozo wuleni ndi Ju.’”

²² Igunrun ahun hu e gon Polu ntin d’e ru ebe o nọ ku okuni, ya we nọ yime, “Wefu ni onye nọ enina ime uwanj! O furuni onye w’a ni ri ndun.” ²³ We hu e yi, e fe ekwa we, a buosi uzunzun elu. ²⁴ Ya onye-isi-agma kanj hu nọ si ndi-agma a webanhan Polu ime ebeku we bi; si we fian a mkpinsi n’o hun uzo ku ihien hain ndi Ju gi ri a hi a hunni ile, e yi udi oroni. ²⁵ Kanj ogen we gi kenmeguu a ni we fian ihien, Polu nọ si onye ohu turu ehụ nsue hun a ki ndi-agma ogun-isen, “Iwu ndi Rom e kwerigho ni onu fian nwa-di-alj Rom’ ihien bu ahangbuni w’e ehen owule?” ²⁶ Ogen hun a ki ndi-agma ogun-isen gi ni ihieni, o nọ jemburu onye-isi-agma kanj hu, si a, “K’i cho n’i me? Okennyeh hu wukwo nwa-di-alj Rom!”

²⁷ Ya ke onye-isi-agma kanj hu nọ jen d’e kunrun Polu, si a, “Gwa m, i wu nwa-di-alj Rom?” Polu nọ si a, “Eghee.” ²⁸ Onye-isi-agma kanj hu nọ si, “Egho m ku ni m d’a wuru nwa-di-alj Rom’ e hiekwọ-o!” Kanj Polu nọ si, “We mudu m nwa-di-alj Rom.” ²⁹ Ozigbo hu, ndi ile te k’a fian Polu mkpinsi n’o ku ihien meni, nọ seri isi we; egun hu a tu onye-isi-agma kanj hu nkẹ makeni o hungwo ni Polu wu nwa-di-alj Rom bu o te kpomagwo a egan.

E We We Polu Jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama Izrelu

³⁰ Makeni onye-isi-agma kanj hu cho n’o marin ihien ndi Ju ri kpe ni Polu, ogen eki gi fon, o nọ kpogu Polu egan, kpogu ndi-isi nchu-egan le ndi-isi ile. Ya o nọ wehe Polu, bu e tumu ihun we.

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

¹ Polu nọ bu enya tuma Ndi-isi Nkikwama hu, si, “Umune m, e giolo m obi ri ochan bi elu m id’nya Osolobue d’e ru tanni.” ² Ya onye-isi nchu-egan wu Anayasi nọ si ndi nokunme Polu fian a ihien onu. ³ Ya Polu nọ si a, “Osolobue k’a fian ‘yu nwen ihien; usuo-egan we gi ihien ochan tekin k’i wu! I nodi oche ebeku e gi Iwu e kin m ikpe, bu i hu a dan Iwu ebe i nọ si we fian m ihien?” ⁴ Ndi hu nochime Polu nọ si a, “Egun a n’i kpari onye-isi nchu-egan Osolobue?” ⁵ Polu nọ si, “Umune m, a marin m ni onye-isi nchu-egan ro; makeni e degoo w’a ime Ekwokwo-nsọ, si, ‘Ekujale oku onye-ndu onu.’”

Polu E Gi Ako Wanahin

⁶ Ogen Polu gi marin ni ndi hu ime we wu ndi itu Sadusi, ndi hu wu ndi itu-Farisi, o nọ yi oro, si, “Umune, m wu onye Farisi, onye itu ndi Farisi. We ri nwan e kin m ikpe make olil’nya ni ndi nwunni jenkọ d’e lihi!” ⁷ Ogen o gi ku okuni, ndi itu-Farisi le ndi itu-Sadusi risomme ime Ndi-isi Nkikwama hu nọ domo, Ogwa ahun nọ kebe. ⁸ (Makeni ndi itu-Sadusi a si ni ndi nwunni elihiko, a si ni ke ndi mmọn-ozu ke mmọn ari. Kanj, ndi itu-Farisi kwerichanrin ni ihien eton ri ari.) ⁹ Eregele isusu nọ bidon. Ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu hun ri itu ndi Farisi nọ lihi oto, domo okuni, si, “Enyi ahunni eje-ihien owule okennyeni me. Onye ma ke mmọn* mọbu mmọn-ozu gwa a oku?!” ¹⁰ Ogen isusu hu gi kenren, egun a bia onye-isi-agma kanj hu ni w’e d’a dokika Polu, ya o nọ si ndi-agma a we jen d’e gi iken napuha we Polu, webanhan a ime ebe ahun we ndi-agma bi.

¹¹ Ime uhinhin hu, Di-nwonn-enyi nọ nwonpuha, wuzoyeni Polu, si a, “Kwondon obi i! Makeni, k’i don shia ni m eri ime Jerusalem, erira k’i k’a don shiazị ni m eri ime Rom.”

E Rini We Polu Ngo Ni We Gbu E

¹² Eki e fon utuntun, ndi hu ime ndi Ju nọ zugbama, kun Osolobue, si eriko we, arako we, d’e ru ni e gbuguu we Polu. ¹³ We kari madu ogunnaj zu izini. ¹⁴ Ya we nọ jemburu Ndi-isi nchu-egan le Ndi-isi, si we, “Enyi e kungwo Osolobue, kwe nkwa ni isi wu isi-enyi eriko ihien owule d’e ru ni enyi e gbuguu Polu. ¹⁵ Unu le Ndi-isi Nkikwama, zi ni nwan ozi jenni onye-isi-agma kanj ndi Rom, n’o wehe ni unu Polu. Ku n’e nokesi unu cho ni unu lebankemme oku e enya; enyi nwen a kwademeguo ni enyi gbu e o gini d’e ru ebeni.”

¹⁶ Kanj okorobia ohu nwehe Polu okpoho mu nu ngoni we ri. Ya o nọ jenme barakj hu ndi-agma bi d’a gwa Polu. We nọ ni a banye d’a gwa a. ¹⁷ Polu nọ kpo onye ohu ri ebeku hun ri ndi a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, si a, “We okorobiani jenni onye-isi-agma kanj, n’o nwon ihien o k’a gwa a.” ¹⁸ Hun a ki ndi agha ogun-isen nọ weri e d’e kunrun onye-isi-agma hun kanj, si, “Onye-ngan hu wu Polu kpo m, si m wehe n’i nwata-okennyeni n’o nwon ihien o k’a gwa j.” ¹⁹ Onye-isi-agma hun kanj nọ kwondon nwata hu eka, we e si usuo, ju a, si, “K’i nwon y’a

* **Isi Nke Eto-kwasị-ogun:**9 Ekwokwo iyi we koma ke we ri e ku ebeni.

gwa m?" ²⁰ O nọ sị a, "Ndi-ndu ndi Ju e kwerebamaguo ni we k'a si i wehe Polu Ogwa Ndi-isi Nkikwama ekile. We k'e me ke si Ndi-isi cho ni we lebankemme oku e enya. ²¹ Kani, egonkwole we ntin, makeni ikennywe we hun warị ofia e che e kari ogunna. E kunguo we Osolobue, ni eriko we, arako we d'e ru mgbe we gbugu e; a kwademe guo we nwan e che n'i kwere wehe e." ²² Onye-ndu-agma hun kani nọ sị a, "Agwakwole onye owule ni 'ya gwaguo m okuni." Ya o nọ zi nwata-okennywe hu la.

E We We Polu Jenni Govano Wu Felisi

²³ Ebehu ke onye-isi-agma hun kani nọ kpo madu ebuo hun a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, si we, "Kwademe ni ni unu jen Sizaria: weri ni ndi-agma ogun-iri e gi uku e jen, ndi-agma iri kwasị ogun-eto ndi e gi eshin a lu agha lezi ndi-agma ogun-iri ndi e gi obo a lu agha. Kwademe ni ni unu gi okuloku itenei ukinkinni jenne. ²⁴ Kwademezi ni ni Polu eshin hun o k'e nyin, gwa e du e jenni Govano Wu Felisi, anikwole ni ihien owule me e." ²⁵ Ya onye-isi-agma ahun kani nọ de ekukwo-ozu. Ihienni k'o de:

²⁶ "Mme wu Klodiosị wu Laisiasị ri e dejenni Govano wu Felisi; e kele m'i. ²⁷ Ndi Ju ile kwonon okennyeni, a cho ni we gbu e. Ogen m gi marih ni nwa-di-ali Rom ro, ya m nọ weri ndi-agma d'a gbapuha a.

²⁸ Makeni m cho ni m marih ihien hu we ri a ma n'a ikpe, m nọ we e jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama we. ²⁹ A hun m'a ni oku Iwu we ke we ri a man'a a ikpe-n'o nwonna ihien o me hun w'e gi tu a ngan mọbu gbu e. ³⁰ Ogen ozi gi ru m ntin ni we rin'e ngo, m nọ sị ni m zihie n'i y'e ozigbo. A gwaguo m ndi-ikpe e we d'e kunrun i, ni we nọ idenya i ku ihien we si ni ya k'o me."

³¹ Ya ndi-agma hu nọ me k'o don gwa we: we nọ gi ime uhinhin we Polu sikworị Antipatrisi. ³² Eki e fon, ndi gi uku nọ lakin, hapu ndi gi eshin ni we le Polu wiri. ³³ E ru we Sizaria, we nọ we ekukwo-ozu hu ye Govano, we Polu che ihun e. ³⁴ O gunguo ekukwo-ozu hu, o nọ ju Polu ke onye elee Azuun k'o wu ime ali-eze Rom. Ogen o gi nu ni onye Azuun Silisia ro, ³⁵ o nọ sị, "M k'a nu onu i ogen ndi-ikpe i e gi bia." O nọ sị ndi-agma chedon e ime ogwa a, ogwa hun Herodu tun ebehu.

Isi Nke Eno-kwasị-ogun

Ikpe Hun Ri Egbata Ndi-Ju Le Polu

¹ Hun me e akp'ohin isen, Ananayasị wu onye-isi nchu-egan le ndi hu ime Ndi-isi lezi oka-iwu w'a kpo Tetulosị nọ bia ogwa Govano. We nọ kpe Polu eka Govano. ² Ya we nọ kpopuha Polu. Tetulosị nọ kinme ihien we ri e kpe n'e, sị,

"Onye ikpen ile rinị, okiki i e weheguo ni enyi udon kete-ele-mgbe; iroro-oma y'a tu e donzimeguo ni ndi alini ihien. ³ Ogen ile le uzọ ile ke efo gi a suokememe enyi usuo make ihien ndini. ⁴ Kani achonị m ni m rike i ogen, m ri a riọ nwan n'i me ohunma gonzi enyi ntin ke i don e me mbu, ni m be oku nke-nke.

⁵ Enyi a hunguo a ni okennyeni e yesonme nsongbu oda-oda. O ghasonme, e se isusu ebe owule ndi Ju ri enu uwa ile. O wuzikwo onye ohu ime ndi-ndu itu Onye-Nazaretị ahun. ⁶ O te rizi a chode n'o meru Ulo-nsọ, ya enyi nọ nwundon e. [Nke enyi e te gi Iwu enyi kin e ikpe, ⁷ kani onye-isi-agma kani wu Laisiasị nọ gi ikpen bia d'a napu enyi 'ya, si ndi ikpe e bia d'e kunrun i.] ⁸ I ju a ajuju, 'yu le enwen i k'a saeka marinkwama ihien ile enyi ri e ku ni ya k'o me."

⁹ Ndi Ju nọ kwadon Tetulosị, si ni ihien ndini ile wu ezioku.

Polu E Kinrin Onu A Ihun Felisi

¹⁰ Ogen Govano gi fe eka gi si Polu ya ku nwan, ya Polu nọ sị, "A maringuo m n'o meole ahua ole-le-ole i wu oka-ikpe alini; ya wu, efo ri a suo m usuo ikinrin onu m ebe i ri. ¹¹ I k'a saeka chopuha n'o karini akp'ohin mmebuo kete m'e jenle Jerusalem d'e fe ofufe. ¹² O nwonna onye owule we hun mme le iya ri a do ndondo ime Ulo-nsọ; o nwonna ndi we hun m ri a kpasu—ke ime unofufe ke ime obodo hu ile. ¹³ Asako we eka ghosi ni ihien we ri nwan e ku ni 'ya ke m me wu ezioku. ¹⁴ Kani m k'a saeka gwa i ni ihien ohuni wu ezioku: Uzo hu we ri e we eje-efan ke m gha e fe Osolobue ndi nedị enyi kani; m kweyeni ihien ile we de ime Iwu Mozizi le hun we de ime ekukwo ndi-amuma. ¹⁵ M nwon olil'anya ime Osolobue—olil'anya ohu hu hun ndini le enwen we nwon ime Osolobue: ni ke ndi ezi-omume ke ndi njo jenko d'a gha onwun lihi. ¹⁶ Ufiri e ke m gi a nwan ikpen m ogen ile, igi hun a ni obi m ri ochan ebe Osolobue le ihian ri."

¹⁷ "O teguo m biademe Jerusalem; ya m nzi nwan bia ni m ye ndi nke m ihien ndi we gi yeni ndi igbennywe eka, leni m hun uzo chu-egan. ¹⁸ Iya ke m ri nwan ke we hun m ime Ulo-nsọ: o me nke omenalị idon-nsọ, a riguo le m uchan ogen we gi hun m; o nwonna igunrun mme le we wi; o nwonzikwoni isusu rinị. ¹⁹ Kani o te nwongho ndi Ju gha Azuun Eshia bia ri ebehu, k'o furu nwan we le enwen we bia ebeni d'e ku onu we id'anya i, omeni o nwon ihien we si ni

'ya kẹ m me! ²⁰ Mọbụ ya júdele ndịni ri ebeni kẹ elee eje-ihien kẹ wẹ hụn nị ya kẹ m me oge m wuzo ihun Ogwa Ndị-isi Nkikwama, ²¹ mmanị ihien ohuni m yi oro ku kẹ m wuzo ihun wẹ: 'Unu ri e kinkwọ m ikpe tannị makẹni m kweri nị ndị nwunni jenkọ d'e lihi!' "

²² Kanị Govanọ wẹ Fẹlisi, hụn marincharinguu banyeni Uzo-Jesu, nọ bu ikpe hụ si ihun, si wẹ, "Unu jenkọ d'e cheri nị onye-isi-agma kanị wu Laisiasị bja m kebe han nị unu enen." ²³ O nọ si onye-isi agha hụn a kị ndi agha ogun-a nị wẹ kwonḍon Pọlu, ka wẹ e yen'e efe eke, a nị ndi ọwụ a a bja d'a agha a, e ye ẹ ihien ri a mkpa.

Pọlu A Gwa Govanọ lẹ Nwunye E Oku-Chuku

²⁴ O mepu akp'ohin ole, Fẹlisi lẹ nwunye ẹ wu Drusila nọ bja. Drusila wu onye Ju.

Fẹlisi nọ zi wẹ kpọ Pọlu. Wẹ nọ gonmẹ ẹ ntin k'ọ ri a gwa wẹ oku ikweri ni Kraistj wu Jizosị. ²⁵ K'ọ don ri e ku oku ezigbo obibi Chuku chọ lẹ ikwondon-enwen-ihian lẹ Okinkin-ikpe lalanị, egun nọ tuma Fẹlisi. O nọ si, "I k'e jennmẹgu, m nwon efe a kpọzi m'i." ²⁶ O huzi a tū enya nị Pọlu jenkọ d'e ye ẹ egho; o hụ e gi ufiri ẹ e zisonmẹ wẹ d'a kpọ Pọlu mbu-le-ebuo, e son ẹ e ku oku. ²⁷ Ahua ebuo a ghafeguu, Poshiosị wu Festosị nọ henrin Govanọ, nokin enya Fẹlisi. Makeni Fẹlisi chọkọ nị ndi Ju ku n'ẹ ohunma, ya o nọ la Pọlu to ime ngan.

Isi Nke Isen Kwasị Ọgụn

Pọlu A Sị Wẹ We Oku E Jenni Eze-kanị Wu Siza

¹ Hụn m ẹ akp'ohin ẹto Festosị bja d'a kima Azuun ahun, o nọ gha Sizarja jẹn Jerusalem. ² Ebehu kẹ ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-isi ndi Ju nọ kinghosị a oku Pọlu, rjọ a ³ n'ọ me ohunma zihẹ nị wẹ Pọlu Jerusalem. Makeni e riguo wẹ ngo wẹ e gi gbw Pọlu uzo, o lalanị. ⁴ Festosị nọ za wẹ, si, "Sizarja kẹ wẹ buto Pọlu, bu m kinkọ ebehu egwa. ⁵ Ya wu, ndi isi unu wẹ sonmẹ m jẹn Sizarja, nị wẹ lẹ okennyẹ hụ d'e kin, omeni o nwon eje-ihien ọwule o me." ⁶ Oge Festosị gi songwu wẹ nodi—o nokarinị akp'ohin esato mọbu iri—o nọ si Sizarja. Eki e fon, wẹ nọ bja ogwa a. O nọ nodi elu Oche Okinkin-ikpe, zi wẹ d'e wehe Pọlu. ⁷ Oge Pọlu gi puha, ndi Ju hụ gha Jerusalem' bja nọ fichte onye ẹ, kinmẹ eje-ihien bu-oda jogbu enwen ẹ wẹ si nị 'ya k'ọ me, bu asanị wẹ ẹka ghosị nị ezioku ro. ⁸ Kanị Pọlu nọ kin onu a, si, "Adanni m iwu ndi Ju mọbu iwu Ulo-nso mọbu iwu eze-kanị wu Siza."

⁹ Kanị Festosị chọ n'ọ meyen ndi Ju, ya o nọ juma Pọlu, "Ya choghọ n'j jẹn Jerusalem, nị wẹ nọ id'enya m kin i ikpeni ebehu?"

¹⁰ Pọlu nọ si, "Ogwa eze-kanị wu Siza tumẹ kẹ m ri hunnị, ebe furu wẹ k'a nọ kin m ikpe. O nwonnị eje-ihien ọwule m me ndi Ju—yu lẹ enwen i a maringho ohun ohunma-ohunma. ¹¹ Omeni m me eje-ihien hūn w'e gi gbw m, arj m a chọ uzo m'e gi wanahin onwun. Kanị, omeni o nwenni ihien w'e kwonḍon eka ime ihien ndi wẹ si nị 'ya kẹ m me, o nwonnị onye jenkọ d'a saeka bu m che wẹ ẹka. We ni m jenni eze-kanị wu Siza n'ọ gi ẹka a kin m ikpe!"

¹² Oge Festosị lẹ ndi a dun a odun gi tugbamaguu iroro, ya Festosị nọ si Pọlu, "Ya siguo wẹ wẹ i jenni eze-kanị wu Siza; Siza ahun k'i buruko."

E Wehe Wẹ Pọlu Ihun Eze Wu Agiripa Lẹ Okpoho W'a Kpọ Benaisi

¹³ Akp'ohin ole-ne-ole a ghaguu, eze hūn ri a kị ndi Ju wu Agiripa lẹ (okpoho w'a kpọ) Benaisi nọ bja Sizarja d'a si Festosị anua. ¹⁴ Oge ahun wẹ gi nodi ebehu akp'ohin ole-le-ole, uhuhin ohu, Festosị nọ wepuha nị eze hū oku Pọlu, si, "O nwon okennyẹ ohu Fẹlisi lato ime ulo-ngan; ¹⁵ oge m gi ri Jerusalem, ndi-isi nchụ-ẹjan ndi Ju lẹ ndi-isi ndi Ju nọ wepuha oku ẹ, si m ma a ikpe. ¹⁶ Kanị, m nọ si wẹ nị enyi ndi Rom' a ra we onye wẹ kpe ye ndi kpen'e, bu 'ya lẹ ndi kpen'e e ke turu kin elee-m elee-i, o hūn oghere kiringuu onu a."

¹⁷ Oge wẹ gi nwan zu ebeni, e tuhu ni m oge ọwule, kama, eki e fon, m nọ zi wẹ kpọ ogwa, nodi alj elu Oche Okinkin-ikpe, zi wẹ wehe okennyẹ hū. ¹⁸ Ndi kpe n'ẹ nọ lihi ọto kinmẹ, kanị ẹlẹ ọdi eje-ihien m ro nị ya ri e se kẹ wẹ kin. ¹⁹ Kama, wẹ nọ kinsomme oku ofufe hūn wẹ lẹ Pọlu ri a dọ lẹ oku okennyẹ ohu w'a kpọ Jizosị, hūn nwanhungunị, kanị Pọlu hū e ku ẹ e kushi iken n'ọ ri ndun. ²⁰ Amarinzi m ihien m k'e me gi chofuha anj oku ndini, ya m nọ ju Pọlu k'ọ choghọ n'ọ jẹn Jerusalem, nị wẹ nọ ebehu kin e ikpe banyeni ihien ndini wẹ si nị 'ya k'ọ me. ²¹ Kanị oge Pọlu gi si enyi na a to ebeni d'e ru ni eze-kanị wu Siza e gi ẹka a leban oku ẹ enya, ya m nọ si wẹ kwonḍon eka hūn m'e ru mgbe m saeka zi ẹ jenni Siza." ²² Agiripa nọ si Festosị, "Nke o suo m nị m gi ntin m nū onu okennyeni." Festosị nọ si a, "Ekile y'a nū onu a."

²³ Eki e fon nwan, Agiripa lẹ Benisi nọ gi oken ogho ndi-nze banhan ime-ulo uku hū, wẹ lẹ ndi-isi-agma kanị lẹ ndi wẹ marin amarin ime obodo hū wj banhan. Festosị nọ zi ndi orun a d'e webanhan Pọlu, wẹ nọ webanhan a. ²⁴ Festosị nọ si, "Eze wu Agiripa lẹ ihian ile ri ebeni, lee ni okennyeni ndi Ju ile ri e kpe ẹka m, kẹ ime Jerusalem kẹ ebeni, e yi oro, a si n'ọ furuzini n'ọ ri ndun. ²⁵ Kanị ahunnị m njo o me hūn wẹ e gi ma a ikpe onwun. Kanị, hunnị o si enyi we ẹ jenni eze-kanị wu Siza, e kwerigho m nị m jenkọ d'e zi ẹ jenn'e. ²⁶ Bu ahunnị m nwan ihien m'e kwonḍon eka hūn m'e gi dejenni nna m wu Siza ẹkukwo banyen'e. Agiripa, iya hain

m gi nwan wepuha a ebenu unu ile ri, tumadu ebe 'yu le enwen i wu eze ri, keni m hun ihien m k'e kwondon eka de ya wu ekukwo-ozu, enyi jugwu a ajaju. ²⁷ Makeni, o jogbu enwen e ni m zi onye-ngan jenni eze-kanj bu o nweni ihien m hun ku ni iya ke we si ni ya k'o me."

Isi Nke Isin-kwasi-ogun

Polu E Kinrin Onu A Ebe Agiripa Ri

¹ Agiripa no si Polu, "I nwon iken kinrin onu i." Ya Polu no tnpu eka, kinme enina:

² "Eze wu Agiripa, m weri e ni m nwe isi-oma ebe o me ni ihun i ke m jenko d'a no kinrin onu m tanni banyeni ihien ile ndi Ju ri e ku ni ya ke m me; ³ makeni y'a maringwo omenali ndi Ju ile le ihien ndi hun e se ni we oku, marin a ru ali. Dodo, nwe nwan ndidi gon m ntin.

⁴ Ndi Ju ile a maringho ke m don bi gha ali lala, ke ime ali m ke ime Jerusalem. ⁵ Omeni we te k'e ku ezioku, a maringwo we ketekete ni m te wu onye itu-Farisi, itu kachanrin e ze ime ofufe enyi le ni m'e bi obibi ndi Itu-Farisi. ⁶ Kanj we ri nwan ebenu e kin m ikpe makeni m ri e lee enya ihien hun Osolobue kwe ndi nedi enyi we kani nkwa; ⁷ ihien hu* ikpun-ulo mmebu ndi nke enyi ri e lee enya a, e gi ufiri e e fekenme Osolobue ukinkin le efinnai. Eze, olil enyanj m nwon wu eje-ihien hu ndi Ju sikwo ni ya ke m me! ⁸ Ki hajin o gi a fukemne unu ndi ri ebenu orun ikweri ni Osolobue e weli ndi nwunni?"

⁹ "Ezioku-ezioku, mme le enwen m te ro n'o furu ni m me ihien owule m k'e gi gbondon efan Jizosi onye Nazareti. ¹⁰ Ohun ke m me ime Jerusalem. Ogen hu, m'a narin ndi-isi nchu-egan iken, a tu ndi kwerini Jesu e ye ime ulo-ngan; eledu ohun suo, we cho ni we ma we ikpe-owun, e biye m eka. ¹¹ Imerinme ogen, m'a ghasonme uno-ofufe ile, e ye we afunfun, a lilima ni m me we ku aru ghanani ikuja oku Jesu. Olulu we bu m oda-oda, nke wu ni m'a chu we e rude obodo ndi ri ani ozo d'e kpokpo we."

Polu A Kowa K'o Don Gbehuto

(Orun Ndị-Ozi 9.1-19; 22.6-16)

¹² "Ebe m no a chu we erira, m no narin ndi-isi nchu-egan iken le ekukwo jenko Damas'kosi.

¹³ Eze, e ru m uzo, ogen anwan gi a ri isi, ya m no hun ukpe nwunnahin enya-anwan k'o gha enu-igwee nwunhunme mme le ndi 'me le we wi. ¹⁴ Enyi ile no dan. Ya m no nu olu gi asusu Hibru si m, 'Solu, Solu, k'i ri e kpokpo ni m? I ri a ruhu enwen i ehụ nọke oken-efin ri a gba egbe di-nwon' e uku.' ¹⁵ M no si, 'Di-nwonni-m, onye k'i wu?' Ya Di-nwonni-enyi no shari m, 'Mme wu Jesu hun i ri e kpokpo. ¹⁶ Kanj, lihi n'i turu oto. Ihien hain m gi me i n'i hun m wu keni m tum e i n'i wuru odibo m le osheri hun jenko d'a gwa ndi ozo ihien ndi i hun le ihien ndi m jenko d'a ghosi i. ¹⁷ M k'a gba puha i eka ndi nke i-ya wu ndi Izrelu, gba puha i eka ndi ali ndi ozo hun m ziko i d'e kunrun. ¹⁸ M ziko i d'a shiapu we enya, keni we hun uzo gha ime ishi gbehuto si ime ukpe; gha okpuru Ekwensu puha d'e kunrun Osolobue; keni Osolobue gbaghari we nyo, ye we onodi ime ndi hun we don nsọ, ndi ahun we don nsọ makeni we kweri ni m.'"

Polu E ku Oku Orun A

¹⁹ "Eze wu Agiripa, ufiri e, apani m oku ihien m hun ime ohun hu gha elu-igwee bia. ²⁰ Kanj, m no zime ozi hu ime Damas'kosi. E zigwu m ndi ri Damas'kosi ya, m nozi zi e ime Jerusalem le egberu Judia ile, e zizi m ndi ali ndi ozo ya, a si we gha ime njo we gbehuto, buruhu Osolobue, mem e ihien k'a ghosi ni e gbehuto gu we. ²¹ Ufiri ihienni ke ndi Ju gi kwondon m ime Ulo-nsọ, a cho ni we gbu m. ²² Kanj d'e rukwo nwan tanni, Osolobue hu e yeni m eka; ya ke m gi wuzo ebenu a shia eri, a gwa ke onye uku ke onye nta okuni; ihien ohu hu ndi-amuma le Mozizi ku n'o jenko d'e me ke m ri e ku oku e, o nwonni ihien ozo. ²³ ni Kraisti k'a tariri afunfun; n'o k'a wuru onye ibuzo k'a gha onwan lihi; ni, nọke onye ibuzo gha onwan lihi, o jenko d'e wehe ni ke ndi ali enyi ke ndi ani ndi ozo ozi ukpe."

²⁴ Hun Polu gi ri e kin onu a enina, Festosi no weshi olu elu, yi, "Era ri a pu i, Polu! Oken-ekukwo i marin ri a pu i era!"

²⁵ Kanj Polu no si, "Festosi ikpen ile rini, era arj a pu m! Onye owule enya don k'a marin ni m ri e ku ezioku. ²⁶ Eze wu Agiripa le enwen e a maringwo ihien ndini! Obi ru m ali igwapu a oku, e gigho m'a don n'o nwonni ihien w'a kon'a ime ihien ndini, makeni onwan e meni nzuzue. ²⁷ Eze wu Agiripa, y'e kweringho ihien ndi-amuma ku? A maringho m ni y'e kweringho."

²⁸ Agiripa no si Polu, "I cho n'i me m wuru onye nke Kraisti ozigbo-ozigbo?"

²⁹ Polu no shari, si, "Ihien m ri a rjo Osolobue wu onwan: k'o me egwa-o, k'o meni egwa-o, ni eledu yu suo, kani, ke iju ke ndi ozo ile ri e gon m ntin tanni hun uzo ri ke mme—wezuka egan ndini we kpoma m!"

³⁰ Ebehu ke eze le Gowanu wu Festosi le Benisi le ndi ozo we le we gba ri oche no lihi oto. ³¹ Ogen we gi puko, we hu a si ibe we, "O nwonni ihien okennyeni ri e me hun w'e gi gbu e

* Isi Nke Isin-kwasi-ogun:7 Nkwa Hu hun

mọbụ bu e che ime ụlọ-ngan.”³² Agiriṣa nọ sị Fẹstọsị, “Nkẹ w'a hatu okennyeni ye omeni ẹlẹ hụn ọ sị wẹ we oku ẹ jenni eze-kanị wụ Siza.”

Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun

E Gi Wẹ Ugbọ-mirin Buru Polu Jemṣe Rom

¹ Ogen wẹ gi kubepu a ni ẹnyi k'e jẹn Itali, wẹ nọ we Polu lẹ ndi hụ ime ndi-ngan che ẹka onye-isi-agma w'a kpọ Juliosị, hụn a ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma-uku ndi Rom' ahun w'a kpọ “Itu Eze-Ogostosi.”² Ẹnyi ile nọ banye ugbọ-mirin gha Adramitum bja, hụn ri a kwademe n'o jensonme alị ri ichen-ichen ri Azuun Eshia risonme ẹhụ Ohimin hụn wẹ nọ a banye ugbọ-mirin. Ugbọ hụ nọ buru ẹnyi. Ẹnyi lẹ Aristakosi onye Tesalonika hụn ri Azuun Masedonia wi.³ Eki e fon, ẹnyi nọ ru Sidon'. Juliosị nọ gi ẹka ri mma son Polu, ni a jẹn d'a hụn ndi ọwụ a ni wẹ ye e ihien ri a mkpa.⁴ Ẹnyi nọ gha ebẹhụ buli si ohimin, a ghasonme ẹhụ alị Saiprosi—makeni ufere ẹnyi kunrun ri e bukin ẹnyi azuun, ọ nini ẹnyi gbasonme ahanmahan ohimin.⁵ Ogen ẹnyi gi ghafeguu ẹhụ alị Silisia lẹ Pamfilia, ẹnyi nọ fūha Mira hụn ri Azuun Lisia.⁶ Ebẹhụ kẹ onye-isi ndi agha hụ nọ hụn ugbọ-mirin gha Alezandria jenkọ Itali, ya ọ nọ bu ẹnyi ile che ime ẹ.

Ijẹn A Fuma Orun

⁷ Ẹnyi nọ gbama ẹkẹrẹ-ẹkẹrẹ akp'ohin ole-ne-ole—ọ fukemkẹ ẹnyi orun ni ẹnyi d'e ru Nidosi. Ogen ufere gileni ni ẹnyi jenshi ihun ib'eka ahun, ẹnyi nọ ghasonme mkpenren Samonu hūn ri alị Kriti. Mirin nōhūmme alị Kriti.⁸ Ẹnyi hụ a gha mkpenren-mkpenren, kanị ọ fukemkẹ ẹnyi orun oda ni ẹnyi d'e ru ebe w'a kpọ “Ebe-Richanrin-Ugbọ-Mma”, hūn nōchime Lasia.⁹ Makeni ẹnyi e riguo ogen oda-oda, nke wu ni ndi Ju e buguode ọnu ahun w'e bu*—ya wu, ogen eje-ebi gi a kpọ ohimin hụ e ruguole, ẹnyi si ni ẹnyi jẹmmezi, ijẹn jenkọ d'a ọ nọ, Polu nọ dūn wẹ ọdun, si,

¹⁰ “Ekele m unu ile; a hunguo m'a ni ẹnyi jenkọ d'a banye eje-onodi omeni ẹnyi jẹmmezi, ihien bu oda jenkọ d'e huzikwo; ẹlẹde ibu lẹ ugbọ suo, kanị kezị ndun ẹnyi.”¹¹ Kanị onye-isi-agma ahun gi ihien onye-isi ugbọ lẹ onye nwon ugbọ ku don kari oku Polu.¹² Ebe o mē ni ebeni ugbọ-mirin a nodi a ri mma hūn w'a nodi ogen winta, udu mirin-oyi-ochan hūn a kpọ ọkpukpu, ndi ka oda nọ kweri n'o ka mma ni ẹnyi jẹmme. Wẹ ri a tū ẹnya ni, ikenkwo, wẹ k'a saeka ru Finik'si d'a nodi ebẹhụ ogen mirin-oyi-ochan hū. Finik'si wu ebe ugbọ e ziento alị Kriti, o bu ihun zime ib'eka ndidan ẹnya-anwun.

Eje-ebi A Kpoma

¹³ Ogen ufere reberẹbe hūn a gha azuun ndidan-mirin a bja gi femẹ, wẹ nọ ro ni a hūn wẹ ihien wẹ ri a cho; wẹ nọ tofu ugbọ hu ebe wẹ limẹ ẹ, ghasonme usuo-usuo ẹhụ alị Kriti.¹⁴ Kanị o ke mē-eme, oken ufere hūn a kpokemmeni nọ kpoma. “Nọt-ista” kẹ w'a kpọ ufere hū, makeni ọ gha azuun ugu e feshi azuun ọwūwa-ẹnya-anwun. Ọ gha ib'eka Kriti fehe.¹⁵ Ọ nọ kpokemme ugbọ hū, ọ nizin wẹ gbewuto ugbọ hū zime ufere hū. Ya ẹnyi nọ la ugbọ toni ufere hū, ọ nọ buru ẹnyi jẹmme!

¹⁶ Ẹnyi nọ kuban azuun ndidan-mirin alị ohu mē ẹkẹrẹ w'a kpọ Koda hūn ri etintinnai Ohimin ahun. Ohun e zuemẹ ugbọ hū ẹkẹrẹ. Ẹnyi nọ lilima wezuhan ugbọ-nta ri ugbọ hū ebe w'a nọ saeka dobanhan a, kanị ọ fū ẹnyi orun oda-oda.¹⁷ Wẹ nọ dobanhan ugbọ-nta hū ime ugbọ. Ebẹhụ kẹ wẹ nọ gi eriri kenhunme ugbọ, kenhunme ẹ. Makeni egun ri a tū wẹ amangbe w'a sunkunma ejan ubom-Ohimir ri mkpenren Sėtisi', wẹ nọ gbatopu eriri wẹ gi kenne igwe hū nyinni w'a kpọ drag'anko, nu igwe hū ye ime mirin—makẹ ugbọ hū ghazi a gbakenrin. Ya ufere nọ buru wẹ lẹ ugbọ jẹmme.¹⁸ Ebi hū a kpokemme ẹnyi, e buhunme ẹnyi, nke wu ni, ogen eki gi fon, wẹ nọ tuma ibu e ye ime mirin.¹⁹ Hūn m'ẹ akp'ohin ẹto, ọ nọ ru hūn wẹ gidẹ gi ẹka wẹ kpọn ihien wẹ gi a run orun ime ugbọ-mirin ye ime mirin.²⁰ Ogen o gi mē ni ẹnyi ahunni kẹ ẹnya-anwun kẹ kokise akp'ohin ole-ne-ole, bu ebi rikwo a kpokemme ẹnyi, ẹnyi enwenzini olil'ẹnya ni ẹnyi jenkọ d'a hūn isi puha.

Polu A Nọ Imẹ Nsongbu Hụ Kasi Wẹ Obi

²¹ Makeni w'e ke ri ihien-oriri kete-ele-mgbe, Polu nọ turu oto ime igunrun wẹ, si, “Ikennyẹ, nkẹ ọnu e gon m ntin nodi Kriti. Omeni unu te gon m ntin, iwini ile e ke ti nwan.”²² Kanị, m ri nwan a riọ unu, kwondon ni obi unu makeni o nwonni onye ọwule ime unu jenkọ d'a nwunni—ugboni suo jenkọ d'a na iwi.²³ Makeni mmọn-ozị Chuku bja d'e kunrun m hūn uhinhin—Chuku ahun m wu nke ẹ, Chuku ahun m ri e fe.²⁴ Ọ si m, ‘Polu! Atule egun, i k'e tururiri ihun Siza. Ozozi, Osolobue e megun'i ohunma donnen'i ndi 'yu lẹ wẹ ri ime ugbọ, anwunko wẹ.’²⁵ Kwonkenme ni nwan obi unu, ikennyẹ, makeni m nwon okukwe ime Osolobue n'o jenkọ d'a ri kẹ wẹ don gwa m.²⁶ Kanị ugboni k'a zunbanri akpakali, kusị.”

* Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:9 ib'eka Septemba lẹ Octoba † Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:17 hūn ri mkpenren anj Libia

²⁷ Ime uhinhin hun me akp'ohin mmenọ, ogen ebiri-mirin hu gi buko ugbo enyi elu Ohimin Adria², o ru ihien nọke etintinnai abali, o no ri ndi a run ime ugbo ke si ali ri nsue. ²⁸ Ya we no gi eriri we kenmeye igwe lele ke mirin mihan, we no hun n'o k'e luepu ogwe-nku eno; a gbaberi we, we no lelezi e, we no hun a n'o minruzini erira, n'o k'e luepu ogwe-nku eto sọ. ²⁹ Makeni egun ri a tu we ni enyi jenko d'a sunkunma omuma, we no gbatopu eriri anko^S eno ri ibe azunhun we gi e lime ugbo hu, ni, ikenkwo o hun ọzo zudon ali; we hu e me ekpere ni eki fon *keni we legha uto*.

³⁰ Kani, ndi a run orun ime ugbo hu no wetu ugbo-nta ye ime mirin, choma ni we gi nzuzue gha ime ugbo pu, gi ugbo-nta ahun wanahin; we hu me ke si we ri a gbatopu anko ri ihun ugbo. ³¹ Ya ke Polu no si Kaptin hu le ndi-agma a, "Mani ikennyeni nodi ime ugboni, onu ile k'a nwun." ³² Ya ke ndi-agma hu no bepụ eriri we gi kwondon ugbo-nta hu, mirin no buru ugbo-nta hu.

³³ Uz'utuntun biri-biri, Polu no rijo we ri ihien-oriri, si, "Tanni me e akp'ohin mmenọ unu ri enina, obi eruni unu ani, unu e rini ihien-ana. ³⁴ Dodo ni nwan, ri ni ihien-oriri, o k'e yeni unu eka ri ndun wanahin, makeni o nwonna onye owule ime unu jenko d'e tuhu ke akpu ntutu ohu ri a isi." ³⁵ Ogen o gi kuguonwan, o no weri bredi, ye Osolobue ekele id'anya we ile, beri, rime. ³⁶ Ya ndun no ban we ile, we le enwen we no rime ihien-oriri. ³⁷ (Enyi ile ri ime ugbo hu ri madu eno arija ogun-mmẹnọ.) ³⁸ Ogen we ile gi rijunchanriugu efo, we no tu oka-witi hodụ ime ugbo ye ime mirin make ugbo gha a nyinzi.

Ugbo Hu E Tikpochanrin

³⁹ Eki e fon, we no legha ali ihun—bu ndi hu a marin ali o wu, kani we no hun ngugu-mirin—ebe mirin no tu onu hi ogbe. Ejan ri mkpenren ngugu-mirin ahun. Ya we no bu obi ni we k'a nyanban ugbo ebeku, omeni o k'a ni we me. ⁴⁰ We no tofu anko ndi hu ye ime mirin. Ebehu ke we nozi tofulua eriri ndi hun kwondonsomme amala we gi a nyan ugbo ahun, we no se eriri gi wesi ekwa ri ibe ihun hun ufere gi e bu ugbo enu, zime ni ufere *keni ufere hun uto e bushi ugbo hu ihun*. We no nyanrin ugbo hu don ihun ngugu-mirin hu keni ugbo we kusi mkpenren e. ⁴¹ Kani, ibe ihun ugbo hu no zunban ebe jogbu enwen, sunkunma ejan, to ebeku; ebiri-mirin no kpukopuma ibe azun a. ⁴² Ndi-agma hu te no cho ni we gbukwama ndi-ngan hu, amamge w'e gu mirin pu akpakali, wanahin.

Onye Owule A Wanahin

⁴³ Kani, makeni Kaptin ndi-agma hu cho n'o zuopuha Polu, o ninj we me ihien we ro. Kama, o si ndi saeka gu mirin we buzo tuban ime mirin gusi akpakali; ⁴⁴ si ndi hoduni we sonme we, ndi hu ime we e kwondon ibe-osisi, ndi ozo e kwondon ibe ihien ndi ozo gha ugbo hu kpagipuha. Erira ke onye owule me ru ali mmaka; o nwonna onye nwunhunni.

Isi Nke Eṣato-kwasị-ogun

Ihien Polu Me Ime Ali Mota

¹ Ogen enyi gi hunguusi isi fuba, enyi no marin ni efan ali hu mirin nohunme wu Mota. ² Ndi ali hu no me ni enyi efoma pu-ichen: gi ifiri mirin ri e zueni le oyi ri a tuni fiye ni enyi okun nyanma, nabanhan enyi.

³ Polu no kpari nkun. Ogen o gi ri e bu we e che okun hu, uwowo okun hu no chupuha agwo, agwo hu no fifiri Polu eka. ⁴ Ogen ndi ani hu gi hun agwo hu k'o konrin e eka, we no si ibe we, "Ezie-ezie, okennyeni wu izighe. Osuon'a n'o wanahingwo ohimin, eje-ihien o me hukwo e son e, o niko a ri ndun." ⁵ Polu no fe agwo hu ye ime okun hu, agwo hu a run'a ehụ. ⁶ We no tuma enya ni ehụ Polu fun mobu n'o dan idumuzi, nwunhun. E cheberi we, we no hun a n'o nwonna ihien me n'e, we no kuhuto onu, kume n'o wu mmon.

⁷ Onye-isi ali hu wu okennyeni ohu w'a kpo Poblisi. Iya nwon ali ndi nokunme ebe ahun enyi ri. O no nabanhan enyi, lee enyi obia akp'ohin eto. ⁸ Ogen ahun, nedi Poblisi dine edine, emu ri a ku a: ehụ-okun ri e nwun e; o rizi kwọ a nyun—a nyunde ekeke. Polu no jen d'a hun a, me n'e ekpere, bu eka kwasị a, o no dinhin. ⁹ Onwan e meguu, ndi ozo ile emu ri a ku ime ani hu no bia, o no zuochanrin we ile. ¹⁰ We no mesonme ihien bu-oda gi ye enyi ogho. Ogen enyi gi cho ni enyi pu, we no bu ihien ile ri enyi mkpa cheni enyi ime ugbo-mirin.

Enyi A Gha Mota Si Rom

¹¹ Ogen ifon eto gi ghafegu, enyi no banye ugbo-mirin ohu hun nodi Mota ogen mirin-oyi-ochan, jemmē. Ugboni gha Alezandria bia, efan we deye e we gi marin a wu "Ejime", efan mmon ebuko ahun we marin amarin. ¹² Enyi no kuban obodo Sirakusu, nodi ebeku akp'ohin eto. ¹³ Enyi no buli, gha ebeku si Regiomu. Eki e fon, ufere no gha azun ndidan-mirin fehe,

² Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:27 Iya ke w'a kpo nwan Ohimin Mediterenia. suen-suen-suen we gi e zudon ali

^S Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:29 igwe me onu

bushimé ọnyị ihun; nkesinị oge ẹki gi fonzị hun mē ẹ akp'ohin ẹbuo, ọnyị nọ ru obodo Putioli. ¹⁴ Ọnyị nọ hun ndị kwerini rị ebehu. Wẹ nọ sị ọnyị d'e du wẹ ndị izu-uka. Ẹnina kẹ ọnyị don ru Rom. ¹⁵ Oge ndi kwerini rị Rom gi nū nị ọnyị bja abja, wẹ nọ ghakworị ebe wẹ rị bja d'e kunrun ọnyị Afia Apiosị lẹ ebehu Odu Uku Eto hu w'a ndi e ri, a ra, rị. Oge Polu gi hun wẹ, ọ nọ kele Osolobue, ndun nọ ban a.

Ihiẹn Polu Mē Ime Rom

¹⁶ Oge ọnyị gi ru Rom, wẹ nọ nị Polu biri nke ẹ, ya lẹ onye-agma hun e che n'e. ¹⁷ Hun m'e akp'ohin eto, ọ nọ kpọ ndi-ndu ndi Ju rị ebehu. Oge wẹ gi biagu, ọ nọ sị wẹ, "Umune m, o nwonnị ihien m mē ndi nke ọnyị, etikponi m omenalị ndi nedi ọnyị, kanị a nwunrun wẹ m ime Jerusalem, we m ye ndi Rom. ¹⁸ Ndi Rom a juguu m ajuju, wẹ nọ cho nị wẹ hatu m, makeni o nwonnị ihien owule m mē hun w'e gi ma m ikpe onwun. ¹⁹ Kanị, oge ndi Ju gi ju, sị w'a hatule m, o nwonnị ihien ozọ hodụ nị m mē wezuka isi wẹ we m si ogwa eze-kanị wu Siza—eleni m nwon ikpe m k'e kpe ndi alị m. ²⁰ Ya hai m gi sị nị m cho nị m hun unu, gwa onu oku, mē onu marin nị oku olil'anya ahun ọnyị ndi Izrelu ile nwe kẹ m gi rị ime eganni."

²¹ Wẹ nọ sị a, "Ọnyị e nwehentuni ehuhuo-ozị owule gha Judia bja banyeni i; o nwonzikwoni nwe ọnyị owule ime ndi rị a gha ebehu a bja hun kujatu oku i. ²² Kanị, ọnyị cho nị ọnyị nū ihien i rị a kuzi: makeni, o mē nke itu Jizosị onye Nazaretini, ọnyị a maringho nị wẹ rị e kuja oku ẹ ebe owule." ²³ Wẹ nọ kaye uhuhin wẹ jenko d'a bja d'e kunrun ẹ.

O ru uhuhin hu, wẹ nọ ruhe ebehu ọ rị. Gha utuntun d'e ru ọnyasi, ọ hu a gwa wẹ oku Alị-eze Osolobue, a lili ma n'o gi ihien Ekwokwo-nsọ ku mē wẹ kweri ni Jesu—kẹ ihien rị ime Iwu Mozizi kẹ ihien ndi-amuma ku. ²⁴ Ndi hu ime wẹ nọ kweri ihien o ku, kanị ndi ozọ a ju n'e kweriko wẹ.

²⁵ Wẹ wẹ nọ dọsonmē ndondọ. Nị wẹ d'a lama, Polu nọ kuzi oku ohu: ọ sị, "Ezioku kẹ Mmọn-nsọ ku oge o gi gwa ndi nedi unu kanị oku ghahani onu onye-amuma wu Azaya, sị, ²⁶ 'Jen d'e kunrun ndini, d'a gwa wẹ, sị,

"unu k'a nū, kanị
unu aghotakọ;
onu k'e lee ile,

kanị onu ahunko
ihien unu rị e lee.

²⁷ Makeni obi ndini arizi a ghota;
ntin wẹ e kinguo;

a nyunmaguo wẹ ọnyị,
amamge w'e gi ọnyị wẹ legha uzọ,
gi ntin wẹ nū ihien,
gi obi wẹ ghota, gbehuto,
a zuo m wẹ."

²⁸ Marin nị nwan nị e ziguo wẹ ozi nzuopuhani gha eka Osolobue bja jenni ndi alị ndi ozọ;
wẹ k'e gon ntin!"

[²⁹ Oge o gi kuguu ihienni, ndi Ju hu nọ dọsonmē ndondọ lama.]

³⁰ Polu bi nke ẹ ebehu orogbo ahua ẹbuo; ọ hu a nabanhan kẹ wẹ han rị a bja d'a hunn'a;
³¹ ọ hu e zi ozi Alị-eze Osolobue, a kuzi banyeni Di-nwonnị-ọnyị wu Jesu Kristi, e kusi e iken,
o nwonnị onye gbondonn'ẹ.

Èhùhùọ-Ozi Pọlù Dejeñni Ndi Rom

¹ Mmẹ wụ Pọlù de èkúkwo-ozini. M wụ igbọn Jizọs' Kraịstị. Osolobue kpọ m, tumẹ m onye-ozì pụ-ichèn makẹ Ozioma Osolobue.

² Oziomanị wụ banyeni ihien hụn Osolobue kwe nkwa a eđeị ime Èhùhùọ-nso ghahani ndi-amuma a. ³ Oziomanị wụ banyeni Nwa a wụ Jizọsị Kraịstị Di-nwọnni-enyi—hụn bịa nọkẹ ihian; ebọn Defidi kẹ wẹ mụ a ye; ⁴ Osolobue gi ikẹn Mmọn-nso a ghọsịzikwọ n'ọ wụ Nwa Osolobue ghahani igha ọnwun weli ẹ.

⁵ Makẹ ufiri ẹfan Osolobue, Osolobue e meguonị ẹnyi ẹfoma ghahani Nwa a ni wụ Jesu Kristi Di-nwọnni-enyi; o yeguozị ẹnyi ọrụn ndi-ozì pụ-ichenni ghahan'a, keni ẹnyi hụn ụzọ duhẹ ndi alì ndi ọzọ ile wuleni ndi Ju d'e kwerin'ẹ, humen'ẹ isi; ⁶ kezi unu le enwen unu, makeni wẹ kpọzikwọ ọnu d'a wuru nke Jesu Kristi. ⁷ M ri e dejenni ndi ile ri Osolobue obi hụn ri Rom, ndi wẹ kpọ d'a wuru ndi-nso. Ẹfoma le udon gha ẹka Osolobue Nedi ẹnyi le Di-nwọnni-enyi wụ Jesu Kristi a bịa ya rinị unu.

Pọlù A Kpanmìn Osolobue

⁸ Nke ibuzọ, m ri a kpanmìn Osolobue m ghahani Jesu Kristi makẹ unu ile, makeni wẹ ri e ku oku okukwe unu ime ụwa ile. ⁹ Osolobue, hụn m gi obi m ile e fe ghahani izisonme ozioma Nwa a, wụ osheri m ni m'a nyanhan unu ogeñ ile ime ekpere m. ¹⁰ M gha e me ekpere, m'a riosonme Osolobue n'o beye ni m oghere ni m saeka bịa nwan d'a hụn ọnu—omeni uche ẹ rọ. ¹¹ Makeni unu ri a da m—makeni m cho ni m yebeye unu ngozi ime-mmọn, keni unu zekenme. ¹² Mba, keni mmẹ le unu hụn ụzọ gi okukwe ẹnyi gbatarị ibe ẹnyi ume.

¹³ Umunẹ m, m cho ni unu marin n'o teke m choma ni m bịa d'a hụn unu. (Kani wẹ eke ni m bịa.) M ri a cho ni m bịa, keni m gha ime unu kpohazini Osolobue ihian kẹ m don me ime ani ndi ọzozì wuleni ndi Ju. ¹⁴ M gi ihian ile ugwo: kẹ ndi wa-nya kẹ ndi walenì ẹnya, kẹ ndi jen ụlọ-èhùhùọ kẹ ndi jenlèni— ¹⁵ ya haịn o gi a dụ m ni m bịa d'e zizikwọ unu ndi ri ime Rom' Ozioma.

Iken Rì Ime Ozioma

¹⁶ Ifenren ozioma ari e me m, makeni ya wụ ikẹn Osolobue gi a zuopuha onye ọwule kwerini, ndi Ju wụ ibuzọ, o son ndi wuleni ndi Ju. ¹⁷ Makeni, ozioma ya nwẹ a ghosị kẹ Osolobue don e me ihian a wuru onye ri kẹ Osolobue cho: o me ẹ ghahani okukwe onye ahun—gha mbidon d'e ru njedeme. O nohu kẹ Èhùhùọ-nso don ku ẹ, si, “Onye ri kẹ Chuku cho ghahani okukwe k'a ri ndun.”

Ikpe Hụn Ma Ihian Ile

¹⁸ Iwe-le-ọnuma Osolobue a gha elu-igwee e hukwasị njo ile le ihien ile rileni mma hụn ndi-eje e me, ndi hụn gi eje-ihien wẹ e me e gbondon ezioku.

¹⁹ Makeni, ihien ihian k'a saeka marin banyeni Osolobue wẹ ẹnya, makeni Osolobue le enwen e meguo n'o we ẹnya. ²⁰ Makeni, kete Osolobue e kele ụwa, ikẹn-itebite Osolobue le ihien o gi wuru Osolobue a fuhachanringuo ifon. Osuon'a ni ele wẹ ihien wẹ e legha ẹnya, wẹ e gi ihien ndi hụn Osolobue ke a ghotā wẹ, a hūn kẹ wẹ nọ. Ya wụ, o nwọnni ihien ndi nọ ẹriā k'e kin, dodo arikoni wẹ ya, kaka! ²¹ Makeni, osuon'a ni a maringuo wẹ Osolobue, eyeni wẹ e mgbaye run'e, akpanmịni w'a. Kama, iroro wẹ a wuru ihien olal'wi, uche wẹ hūn ghazileni a run a gbaguo ishi. ²² Ebe wẹ ri e ro ni wẹ marin ihien, e henrin wẹ ndi-nzuzu; ²³ hūn nkẹ w'e gi fe Osolobue hūn ghaleni a nwun, ye ẹ ogho run'e, e fesonme wẹ ihien wẹ kpọ akpụ—kẹ ndi nọ kẹ ihian hūn a nwunni kẹ ndi nọ anu ri ichen-ichen, kẹ anu ndi nwẹ ụkụ-eno kẹ nnunu kẹ ihien ndi hūn a rinị!

²⁴ Osolobue nọ gi ifiri eje-ihien ndi ahun ri a gun wẹ ime obi la wẹ toni imesonme ihien ru unyin—wẹ le ibe wẹ nọ gi ehụ wẹ mesonme ihien-ifenren; ²⁵ wẹ nọ gi ntụ nokin ẹnya ezioku Osolobue, fesonme ihien Osolobue ke, a kpọ ni wẹ isi-alì hūn nkẹ w'e gi fe Osolobue hūn wụ Onye-okike hūn richanrin mma jenrin ejen! Isẹ.

²⁶ Ufiri onwan, Osolobue nọ la wẹ toni egun ihien-ifenren, nke wụ ni ikpoho wẹ e gi ime-mgba ikpoho-le-ikpoho ihian ghaleni e me, nokin ẹnya ime-mgba ikennyẹ-le-ikpoho hūn o me ni ya kẹ ihian e me. ²⁷ Ẹriā kẹ ikennyẹ wẹ gizikwọ latọ ime-mgba wẹ le ikpoho hūn ihian e me, egun ison ikennyẹ ibe wẹ e me mgba hū a gungbu wẹ: ikennyẹ le ikennyẹ ibe wẹ hū e metari ihien ifenren—a narinzikwọ afunfun furu eje-ihien wẹ ri e me.

²⁸ Makeni ndin ju ni eyeko wẹ Osolobue onodi wẹ marin run'e, Osolobue nọ la wẹ toni uche wẹ ahun runi keni wẹ mesonme ihien furuleni. ²⁹ Udi ihien ile jo-njo e jun ime wẹ, ya le eje-omume, ẹnya-uku, iwe, ẹnya-ufu, igbu-ochu, ikpe, ndufie le ẹro; e henrin wẹ ndi-oghele,

³⁰ ndi-nkuto, ndi ize Osolobue e ze; w'a kpari ihian, a cache, a nyan isi, e ropuhasomme eje-ihien rituleni, e nupu-isi okpuru ndi munu we. ³¹ E nwe we uche, w'a ra gi we don enya, efo a joka we, w'a ra me ebere.

³² A maringho we ni iwu Osolobue wu ni ndi hun e me udi ihien ndini k'a nwun, kanu we huzi e me we—elede ni we e me we suo, we huzi e ye ndi ozo ri e meni we ndu.

Isi Nke Ebuo

Okinkin-ikpe Osolobue Zin-ezin

¹ Ya wu, y'e nwonkwu ihien i k'e kin—onye owule i wu! Makeni, ebe i no ma ndi ozo ikpe, i ri a mazikwo enwen i ikpe. Makeni, iyu hun ri a ma we ikpe rizikwo e me ihien ndi hu i gi ri a ma we ikpe. ² Enyi a maringho ni Osolobue wu onye ezioku ebe o no ma ndi me udi ihien ndini we ikpe. ³ Kanu, iyu nwen, onye owule i wu, hun e mezi ihien ndi hu i gi a hangbu ndi ozo enen, i ro n'i k'a wanahin okinkin-ikpe Osolobue? ⁴ Ra i ri e lejia oken efoma a le nkintin o ri a gba i le ndidi e? Y'a marin ni Osolobue ri e meni i efomanu keni i hun uzorogharu? ⁵ Kanu, ebe i n'a kpokin obi i, a ju ni y'e roghariko, i ri e kpontu ni enwen i afunfun, e cheni afunfun, hun we jenkod'e ye i Uhuohin iwe-le-onuma, uhuohin hu Osolobue k'e gi han enen ahun zinrinni.

⁶ Osolobue k'a ku onye owule ugwo ke onye-onye don run. ⁷ Nke ndi hu e mesomme mma, makeni we ri a cho ogbo le mgbaye le ndun nwonleni ogugu, Osolobue k'e we ndun itebite ye we. ⁸ Kanu, Osolobue k'e hu iwe-le-onuma a kpu ndi hun a cho nke-we nke-we, a ju ezioku, e son eje-ihien. ⁹ Eje-ufu le nsongbu k'a rinu onye owule hun e me eje-ihien, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju.

¹⁰ Kanu Osolobue k'e we ogbo le ikpen le udon ye ke we han hun e me ihien ri mma, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju. ¹¹ Makeni Osolobue ara gbeyeni onye owule.

¹² Ndi wuleni ndi Ju enwon Iwu Mozizi; kanu we me njo, a na we iwi, osun'a ni enwon we Iwu Mozizi. Ndi Ju nwon Iwu Mozizi; we me njo, e gi we Iwu Mozizi kin we ikpe, ma we ikpe. ¹³ Makeni ele ndi a nu ihien Iwu ku ke Osolobue e kuni ohunma, kanu, ndi e me ihien Iwu ku. ¹⁴ Omeni ndi hu wuleni ndi Ju, hun nwonleni Iwu Mozizi, e gi omume we me ihien Iwu hu cho, e nwegho we iwu ime obi we, osun'a ni enwon we Iwu hu ke ndi Ju don nwe e. ¹⁵ We ri e gi omume we a ghosi ni ihien Iwu cho a wuruole ihien we deye ime obi we. Ihoru we hu a shia ni we eri: mgbe ndi hu iroro we a ma we ikpe, mgbe ndi hu o kuyeni we. ¹⁶ Eri k'o jenkod'a ri Uhuohin ahun Osolobue k'e gi gi ihien zueri ime obi ihian kin ihian ikpe gahanu Jesu Kristi, noka ke Ozioma hun m ri e zi don ku e.

Ndi Ju Le Iwu Mozizi

¹⁷ Kanu, i si ni i wu onye Ju; e gi Iwu Mozizi e don enya, a nyan isi ni egbata yu le Osolobue a rika mma; ¹⁸ a nyan isi ni y'a maringho uche Osolobue, marin ihien ka mma—n'e giguo we Iwu Mozizi zun i; ¹⁹ i si ni i wu onye e du ndi enya-ishi, n'i wu ukpe ndi ri ime ishi, ²⁰ ni i wu onye a dun ndi nzuzu odun le onye a kuzi umuka—n'i nwon amamihien le ezioku zu oke ime Iwu Mozizi. Ele ya?

²¹ Ya wu, iyu hun a kuzi ndi ozo, i hu a kuzi enwen i? I hu a si, "Ezunle ohin." Kanu yu nwen, i hu e zun? ²² I hu a si, "agherele;" Kanu yu nwen, i hu a ghere? I hu a si, "Arualu mmon, ni eje-ihien ro." Kanu yu nwen, y'e jen unu mmon d'e zun ihien rin'a? ²³ Iyu hun gi Iwu Osolobue a nyan isi, i hu a dan ya wu Iwu—e gi e a fa Osolobue? ²⁴ Ehuohu—nsu si, "Ufiri unu ndi Ju ke ndi ali ndi ozo gi e kutu Osolobue."

Ikwa-ugun Le Ife-Osolobue

²⁵ Ikwa-ugun a bangho erere—omeni i hu a gbaye Iwu Osolobue. Kanu, omeni y'e nupu-isi okpuru Iwu hu, ya wu ni ungu i kwa elezi ungu nke-esi. ²⁶ Ya wu, omeni ndi kwaleni ungu e me ihien Iwu ku, e weriko we we noka ndi kwa ungu—o suo n'a ni akwanu we? ²⁷ Ya wu ni ndi kwaleni ungu nke ehụ, bu we hu e donme Iwu hu, k'a shiagbu unu eri—makeni onu a dan Iwu hu, osun'a ni unu ke we detun'e, osun'a ni unu a kwaguo ungu. ²⁸ Makeni, ele ihien enya e legha ke ihian gi a wuru onye Ju; ezigbo ungu ele hun we kwa ehụ, w'e legha enya. ²⁹ Mba. Kanu, ezigbo onye Ju wu hun wu onye Ju ime obi; ezigbo ikwa-ugun wu hun we kwa ime obi—ihien ime—mmon le Mmon—nsu ro, ele ihien ehụ le mkpuru-oku we dehu ime. Udi ihian no enina k'a narin ija-mma we aka Osolobue ele aka ihian ibe e.

Isi Nke Eto

Ki Ndi Ju Gi Ka Ndi Ozo Mma?

¹ Ki ndi Ju gi nwan ka ndi ali ndi ozo mma? Elee erere ke ikwa-ugun banzi? ² O bukwu! Nke ibuzo wu ni Osolobue bu oku gha a onu puha che aka ndi Ju.

³ Kanj, omeni o nwęgho ndi ri ime we wuleni ndi we gi e don enya, ni enyi gi ohun si ni Osolobue ele onye we e gi don enya? ⁴ Mba, kaka! Osolobue wukwo onye ezioku, o sugh'a ni ihian ile wu ndi-ntu. O nolu ke Ekwkw-nsu don ku e, si,

“We k'a hun a

ni ihien i ku wu ezioku;

we kin i ikpe, i k'e ri enen;

i han enen,

w'e k'a hun ni enen i han wu ezioku.”

⁵ Kanj, o me nwan ni eje-omume enyi a ghosi ke Osolobue mehan onye ezi-omume, ki enyi e ku nwan? Ni enyi si nwan ni Osolobue me njo omeni o ye enyi afunfun? (M ri e ku e hu ke ihian don e ku.) ⁶ O nwonni k'o don me! Makeni, omeni Osolobue wu onye njo, nani k'o k'a don kin uwa ikpe? ⁷ Kanj, omeni ntu m ke ezioku Osolobue gi a fuhachanrin ifon, e wehen'e ogho, ke w'a mazi ni m nwan ikpe ni m wu onye-njo? ⁸ Ki ha ni enyi gileni si, “Ni enyi mesonme nwan njo keni ihien ri mma hun uzo a puha ifon”? (Ya ke ndi ri e kutu ni enyi si ni 'ya ke enyi e ku.) We furu ndi w'a ma ikpe.

Onwonni Onye Ri Ke Osolobue Cho

⁹ Ki mezi? Enyi ndi Ju ka ndi hun wuleni ndi Ju mma? Kaka akp'ohu! Enyi e kuguol'a ni njo ri a ki ihian ile—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. ¹⁰ Eri ra ke Ehuhuo-nsu don ku e, si,

“O nwonni onye ri ke Osolobue don cho,

o nwondeni kaka akpu onye ohu;

¹¹ O nwonni onye a ghotani,

o nwonni onye a cho Osolobue.

¹² We ile a kpahugwo;

we ile e henringwo ihien-eti;

o nwonni onye e me efoma,

o nwondeni kaka akpu onye ohu.

¹³ Oku a gha we ekpiri a puha ri ke

ishin gha ili ri ogha a puha;

we gi ire we e dufie,

edide agwo ke

oku ri we ugb'onu wu.

¹⁴ Iko-iyi le eje-oku jun we onu.

¹⁵ Uku a kereka we igbu-ochu.

¹⁶ Ebe owule we jen,

we le ntikpo le nsongbu wu.

¹⁷ Amarintudeni we ihien ezigbo udon wu.

¹⁸ Egun Osolobue aride we enya.”

¹⁹ Enyi a maringho ni ihien ni ile Iwu ku, ni ndi ri okpuru Iwu k'o ri a gwa, keni onu owule gba nkintin, ken'o wezikwo ihian ile ri uwa ile enya ni we ile jenko d'a ko ni Osolobue ke we jen. ²⁰ Makeni, “O nwonni onye Osolobue k'e kuni ohunma makeni o n'e me ihien Iwu cho,” makeni Iwu ke we gi e me ihian a marin ni ihian e meguo njo.

Ke Ihian A Don Ri Ke Chuku Cho

²¹ Kanj Osolobue a ghosigwo uzo ihian gi a ri ochan—bu ele ghahani Iwu Mozizi. Kanj, ke ime Iwu Mozizi ke ime ihien ndi-amuma ku, Ehuhuo-nsu a shigwo eri ni ya wu uzo ke ihian a ri ochan.

²² Uzonj hun gha eka Osolobue bia, hun we e gi ri ochan, wu ikwerini Jizos' Kraisti.

Onye owule kwerini, Osolobue e weri e n'o rigwo ochan—o tuni onye we wu. Makeni, o nwonni ihien ri ichen ime ihian ile, kaka, ²³ makeni ihian ile e meguo njo, gha ime ogho Osolobue danfu. ²⁴ Ya wu ni efoma *Osolobue* suu ke Osolobue gi nwan e kuni ihian ohunma—ihien-ofe ro. O me e ghahani igbarini we ghahani Kraisti wu Jizosi. ²⁵ Makeni, Osolobue we Jesu ye, gi e henrin ejan we gi e wepu njo ihian le iwe-le-onuma Osolobue hun njo te k'e buheni ihian. Onwan Jesu nwan, ya wu edeke Jesu, ke Osolobue gi me e.

Okukwe ke we gi e nwehen ihien ni Jesu me. Osolobue me onwan n'o gi ghosi ni ya le enwen e wu Osolobue wukwo onye ezi-omume—ndi e k'o gi fepu njo ihian mesonme mbu enya—²⁶ makeni o kwademe n'o k'e gi ogenni ghosi n'o wu onye ezioku, n'o nwonni onye o gbeyeni. Osolobue gi uzoni a ghosi ni 'ya le enwen e wu onye ezioku, n'o hughozikwo mma n'o nabanhan onye owule kwerini Jesu, kpo onye hu onye ri ochan.

Osolobue Suo Me E, Ihian A S'eka Nyan Isi

²⁷ Kiji ke ihian e gizi nwan nyan isi? O nwonni, kaka akp'ohu! Makeni, ele orun le ugwo-orun ke we gi e me e; mba, okukwe le ihien-ofe we e ye onye kwerini ro—'ya ha ni ihien we

e gi nyan isi gizilẹni rị a. ²⁸ Makẹni, ẹnị gi ẹ dọn nị ghahanị okukwe kẹ Osolobue gi e kuni ihian ọhunma, ele ime ihien Iwu cho. ²⁹ Makẹni, Osolobue wu ohu sọ. Ra Osolobue ndi Ju sọ ọ rọde? Elezi nke ndi wulenị ndi Ju? Eghẹ, ọ wuzikwo nke ndi wulenị ndi Ju, ³⁰ ebe o me ni Osolobue wu ohu sọ. Ya wu, o k'e gi ifiri okukwe nabanhan ndi Ju, kuni we ọhunma, gizikwo ifiri okukwe nabanhan ndi alị ndi ozo, kuni we ọhunma.

³¹ Ẹnyi rịde nwan e gi oku okukweni a kagbu Iwu Mozizi ra? Mba, kaka; ẹnị rị e gidẹ ẹ a kwadon ẹ.

Isi Nke Etọ

Ebrahim Lẹ Okukwe

¹ Ime oku okukweni, kị ẹnị k'e ku banyeni Ebrahim wu nedi ẹnị nke anụ-ẹhụ? Nani k'o jẹn?

² Omẹni ihien hun Ebrahim run kẹ Osolobue gi kun'e ọhunma, nkẹ o nwọn ihien o gi nyan isi, kanị ele ebe Osolobue rị k'o k'a nọ nyan ya wu isi. ³ Kị Ehuhuo-nsọ ku? O si, "Ebrahim' kweyi Osolobue, Osolobue nọ gi ifiri ẹ gun a yen'e, kpọ a onye rị ọchan."

⁴ Lee ẹ nwan: onye run ọrun, a ku w'a ugwo-ọrun a. W'a ra si nị wẹ "ye" ẹ ihien-ọfe, kama, w'a si nị ihien ọ run ọ, nị wẹ ku a ugwo-ọrun.

⁵ Kanị nke ndi hun gichanrin okukwe dọn ẹnị, ele ọrun, e kweyi wẹ Osolobue hun a si onye njo n'ọ riguo nwan ọchan, okweyi wẹ kweyi Osolobue k'o gi e kuni wẹ ọhunma, a kpọ wẹ ndi rị ọchan. ⁶ Onwan wu ihien Defidi rị e ku oge n o gi ku oku ighoghọ hun rini onye hun Osolobue weri ẹ n'ọ wu onye rị ọchan—bụ o nwonni ọrun oma ọwule ọ run: ọ si,

⁷ "Ngọzi arikakwo nị
ndi hun Osolobue gbaghari eje-ihien ndi wẹ me,
ndi hun o fichanpu njo wẹ;

⁸ ngọzi arikakwo nị
onye hun Di-nwonni-ẹnị jenkoleni
d'a gun nị njo a!"

⁹ Onye nwede nwan ngọzi hụ Defidi ku oku ẹ? Ndi hun kwa ugun sọ ra kẹ ndi kwaleni ugun?

Enyi e kuguo a nị ufiri okukwe Ebrahim kẹ Osolobue gi kpọ a onye rị kẹ Osolobue cho. ¹⁰ Elee onodi kẹ Osolobue node gun ihienni yen'e? Ebe ọ kwaguu ugun ra ebe o keleni kwa ugun? Ele k'ọ kwaguu ugun, kanị k'o keleni kwa. ¹¹ Osolobue nọ gi ikwa ugun ye ẹ ahima, gi ghosi n'ọ rị-ọchan, ya wu n'ọ riguo ọchan ghahanị okukwe k'o keleni kwa ugun—keni Ebrahim wuru nedi ndi ile kwerini kwaleni ugun; keni Osolobue gi ifiri okukwe wẹ kpozikwo wẹ ndi rị ọchan. ¹² Ebrahim wuzikwo nedi ndi hun kwa ugun, ndi hun o me ni ele ni wẹ kwa ugun sọ, kama, wẹ nwonzikwo ọdi okukwe ohu hụ Ebrahim nedi-ẹnị nwon n'ọ d'a kwa ugun.

Okukwe Kẹ Wẹ Gi E Nwonhen Ihien Osolobue Kwe Nkwa A

¹³ Oge Osolobue gi kwe Ebrahim' lẹ umu a nkwa nị uwa k'a wu nke wẹ, o kuni ni idonme Iwu kẹ Ebrahim mobu umu a e gi nwehen ẹ, kama, nị igi okukwe henrin ndi rị ọchan kẹ wẹ gi nwehen ẹ.

¹⁴ Makẹni, omẹni ndi hun e donme Iwu kẹ Osolobue e ye ihien o kwe nkwa a, ya wu o nwonni ihien okukwe wu—nkwa Osolobue enwon ihien ọ wuzi; ¹⁵ makẹni iwe-le-onuma Osolobue kẹ Iwu e wehe wẹ dan a; kanị ebe Iwu rileni, w'a ra dan ihien.

¹⁶ Ya wu, okukwe kẹ wẹ gha e nwehen ihien ahun Osolobue kwe nkwa a, keni nkwa hụ hun ọzo wuru ihien-ọfe hun Osolobue e ye ndi ile wu umu Ebrahim'—ele ndi wẹ ye Iwu sọ, kanị kẹ wẹ han nwe okukwe kẹ Ebrahim' dọn nwe.

Makẹni Ebrahim' wu nedi ndi ile nwe okukwe, ¹⁷ (nọkẹ kẹ Ehuhuo-nsọ dọn ku ẹ, si, "E meguo m'i wuru nedi ndi anị rị ichen-ichen bu ọda.") O wu nedi ẹnị ihun Osolobue, onye hun o gi dọn ẹnị; Osolobue hụ hun e me onye nwunni a rizi ndun, hun e gi oku-onye a e me ihien rituleni n'ọ rị. ¹⁸ Ebrahim' nọ kweri, kwerikenme, a tọ ẹnị nị nkwa Osolobue jenkọ d'e me—osun'a n'ọ nwonni ihien ozo o kwondon eka. Ya k'o gi henrin "Nedi ndi alị ichen-ichen bu-ọda," nọkẹ kẹ Osolobue dọn gwa a mbu n'ọ k'a rị, si a, "Erija kẹ umu i k'e buhan ọda."

¹⁹ Okukwe Ebrahim ebeluanị, osun'a n'ọ nyanhangho nị ẹhụ a anwunhunguole (makẹni ọ wu ihien nọkẹ nwa ahua ogun-isen oge hụ), osun'a n'ọ nyanhanghozi nị Sara nwunye ẹ wu agan; ²⁰ ọ nini obi-ẹbuo nu ẹ d'a ru nkwa Osolobue ọka; kama o zekenmede ime okukwe ẹ, a ja Osolobue mma. ²¹ O kwerikenme nị Osolobue k'a s'eka me ihien Osolobue kwe nkwa a. ²² Ya hain Osolobue gi "gun a yen'e, kpọ a onye rị ọchan."

²³ Ele Ebrahim sọ kẹ wẹ de ni oku hụ, nị, "Wẹ nọ gun a yen'e." ²⁴ Kanị, wẹ dezikwo nị ẹnị nweh ya; makẹni wẹ jenkọ d'a gun a yeni ẹnị nị ẹnị a riguo ọchan—ẹnị ndi hun kwerini Osolobue, Onye ahun gha onwun weli Di-nwonni-ẹnị wu Jesu. ²⁵ Osolobue gi ifiri

njọ enyi we Jesu ye n'ọ nwun, gizi ifiri enyi gha onwun weli e—keni Osolobue hun uto kuni enyi ohtnma.

Isi Nke Isen

Enyi Le Osolobue E Dnguo Nwan!

¹ Ebe o me nwan ni Osolobue e gigu ifiri okukwe enyi kuni enyi ohtnma, ya wu ni enyi le Osolobue e dnguo ghahani Di-nwoni-enyi wu Jesu Kristi—² onye hun Osolobue gha aka a gi ifiri okukwe enyi webanhan enyi ime onodini o me efoma ye enyi, efomani hun enyi wuzo nwan ime e.

Enyi ri nwan a nan make ni enyi nwon olil'anya ni enyi jenkọ d'a banye ogho Osolobue!

³ Enyi a nanzikwo a nan ime nsongbu ndi hun a basonmeni enyi, makeni enyi a maringho ni nsongbu e wehe ndidi; ⁴ ni idisonme ndidi e me ihian a gusonme agungun ri mma; ni igusonme agungun ri mma e buhe olil'anya—⁵ bu olil'anyani ekpuyeko enyi, makeni Osolobue nwe ihien-qsusuo jenni enyi oda-oda—o huguo ihien-qsusuo o nwe ebe enyi ri ye ime obi enyi ghahani Mmonso a o ye enyi.

⁶ Makeni, ogho o gi richanrin mkpa, ogho hu ndun gileni ri enyi, Kraisti no nwun ni enyi ndi njọ onwun.

⁷ O fuka orun ni ihian k'e gide ifiri onye ri mma nwun onwun—o sukwo n'a ni, ikenkwo, ihian k'e ri-eka rikin obi, gi ifiri onye rikemme mma nwun onwun. ⁸ Kani Osolobue a ghosiguo enyi ke o nwehan ihien-qsusuo enyi. Nani k'o don me e? Ebe enyi rikwo ime njọ, ya ke Kraisti no nwunni enyi onwun! ⁹ Ebe o me nwan ni Osolobue e gigu ifiri onwun Jesu nwun, ya wu, ifiri edeke e, kuni enyi ohtnma, enyi jenkọ nwan d'a wanahinchanrin iwe-le-onuma Osolobue ghahani ya wu Jesu. ¹⁰ Makeni, omeni ogho enyi gi wu ndi-inhren Osolobue, o gi onwun Nwa a donzi egbata enyi le ya, ya wu ni, hunni enyi le iya dnguo, o k'e gi ndun Nwa a me enyi wanahinchanrin!

¹¹ Elede ohtn suo, kani, enyi huzi a nan ime Osolobue ghahani Di-nwoni-enyi wu Jizos' Kraisti, onye hun Osolobue ghaguu nwan aka a donzi egbata enyi le Osolobue.

Adam' Le Kraisti

¹² Ya wu, ke njọ don gha aka okennyeh ohu wu Adam' banhan ime uwa, njọ no wehe onwun, erirazi ke onwun don ru ihian ile aka makeni ihian ile me njọ. ¹³ Egho, njọ ri ime uwa ni we d'e ye Iwu Mozizi; kani, ebe iwu rileni, w'a ra si ihian "Lee njọ i me." ¹⁴ Kani, o sukwo n'a ni o ri erira, onwun hukwo a kichanrin ihian ile, gha ogho Adam d'e ru ogho Mozizi—ke ndi hun danleni iwu owule Osolobue kpo efan ke Adam don dan iwu Osolobue kpo efan.

Adam wuchanrin ihien we e leri enya a kowa onye hu keleni bia ogho hu—hun wu Kraisti.

¹⁵ Kani, we ebuo ele ohu. Ihien Osolobue ye ofe anoni ke njọ Adam. Onwun ke njọ okennyeh ohu hu wu Adam' buheni ndi bu oda. Kani, Osolobue gha efoma okennyeh ohu hu wu Jesu Kristi me menii ndi bu oda ohtnma, ye we ihien-ofe—ele onwun.

¹⁶ Ozoz, ihien Osolobue ye ofe anoni ke ikpe-omuma hun njọ okennyeh ohu hu wu Adam' buhe. Makeni, okinkin-ikpe ke we gi son akpu njọ ohu, we no ma ihian ikpe. Kani Osolobue gi ihien-ofe son njọ bu oda ihian mesonme, kun'e ohtnma.

¹⁷ Omeni ifiri njọ okennyeh ohu ahun wu Adam' me ke onwun gi ghaha aka a kima, kini k'e me ndi nabanhan oken-efoma Osolobue le ihien-ofe o ye hun wu iri-ochan? Ya wu ni we k'e nwon ndun, elezi onwun—we k'a ri ndun, ki hun we kpo okiki—ghahani okennyeh ohu hu wu Jesu Kristi.

¹⁸ Ya wu, ke akpu njọ ohu hu Adam me don buheni ihian ile ikpe-omuma, erira ke akpu ihien ri mma ohu Kraisti me don nwan e me Osolobue e kuni ihian ohtnma, e we ndun e ye e. ¹⁹ Makeni, aka ohu hu ndi bu oda gi henrin ndi njọ makeni okennyeh ohu hu wu Adam nupu isi, ya ke Osolobue siko nwan d'e gi me ndi bu oda wuru ndi ri ochan ebe Osolobue ri makeni okennyeh ohu hu wu Jizos' hume isi.

²⁰ Iwu Mozizi rubanhan d'e me ni ihian danwaye iwu, gi e marinwaye ke we mehan ndi-njo. Kani ebe ime-njo no ba uba, ebegu ke efoma Osolobue no bakaride uba—²¹ keni o hun uto me ni erira njọ don gi onwun ki ke efoma Osolobue k'a don nwan gi ikuni ihian ohtnma le ikpo we ndi ri k'o cho ki—gi erira me ihian nwehen ndun-itebite ghahani Di-nwoni-enyi wu Jizos' Kraisti.

Isi Nke Isin

Nwunnahin Njo, N'i Rini Osolobue Ndun

¹ Ki enyi k'e ku nwan? Ni enyi mesonme nwan njọ keni efoma Osolobue hun uto a bawaye uba? ² Mba nu! Nani ke enyi, hun nwunnahinguu njọ e don to ime njọ e bi? ³ Ra unu amarin ni ndi ile we buguu che ime Jesu Kristi ghahani ime we mirin-Chuku, ni e buguo we we che ime onwun Jesu Kristi nwun?

⁴ Ya wu, e giguọ wẹ mirin-Chuku we me enyi ligbama enyi le Jesu, gi e me enyi wuru ndi son e nwun, keni enyi nwen hun uzo lihi, bimezikwo ndun ohun, rike ke we don gha onwun weli Jesu ghahani iken ahun Nedi enyi wu Osolobue gi nwe ogho.

⁵ Ebe o me ni enyi le ya a wuguọ ohu enina ghahani onwun a, enyi le iya k'a wuzikwo ohu ghahani igba onwun lihi k'o don gha onwun lihi, ⁶ make ni enyi a maringho ni ya le onye hun enyi te wu ke we kpogbu enu-obe hu, keni we hun uzo nafu eje-ihian ahun enyi te wu iken, amamgb njo gha a kizi enyi ke igbon. ⁷ (Make ni onye hun nwunahinni a wanahinguo njo, njo e nwonzi iken ebe o ri.)

⁸ O me nwan ni enyi e songuo Kraisti nwunhun, enyi kweri ni enyi k'e sonzikwo a rizi ndun — ⁹ make ni enyi a maringho ni hunni Kraisti ghaguu onwun lihi, o nwunkozi; onwun enwezi iken ebe o ri. ¹⁰ Make ni, onwun o nwun, njo k'o nwunahin; mgbe ohuni suo k'o nwun, o nwunkozi. Ndun o ri e bi kikenni, Osolobue k'o ri e bi n'e. ¹¹ Eri-razikwo, unu le enwen onu k'e weriri enwen onu noke ndi nwunahinguu njo le ndi no ime Kraisti wu Jizosi a ri ni Osolobue ndun.

¹² Ya wu, anikwole ni nwan njo a ki ehụ unu, e me unu a gbaye eje-ihien ndi hun a gunsomme ehụ unu; ¹³ ewekwole ni mkpamkpa-ehụ onu yeme njo n'o gi henrin ihien-orun o gi e me eje-ihien. Ka wechanrin ni enwen onu ye Osolobue noke ndi hun we ghaguu onwun weli hun ri ndun; onu e wechanrin mkpamkpa-ehụ onu ile ye Osolobue noke ihien-orun o gi e me ihien o cho. ¹⁴ Njo akiko unu—make ni unu arizi e bi okpuru iwu kan okpuru efoma Osolobue ke unu ri e bi.

Ndi-kwerini Wu Igbon Iri-ochan

¹⁵ Ki enyi e mezi nwan? Ni enyi mesomme nwan njo make ni okpuru efoma Osolobue ke enyi ri elezi okpuru Iwu? Kaka akp'ohu! ¹⁶ Unu amarin ni onye unu hatu enwen unu yeni ni ya ke unu a gbaye, iya ke unu wu igbon e? Omeni njo ro, ohun k'e buhe onwun; omeni ihume-isi ro, ohun k'e me unu wuru ndi ri ochan. ¹⁷ Kanj, ekele ya rinj Osolobue, ni, o suokwo n'a ni unu te wu igbon njo, unu e giguọ nwan obi unu ile gbaye ihien ri nkuzi hu unu nwonhen; ¹⁸ a gba puhaguu we unu eka njo, unu no henrin igbon iri-ochan. ¹⁹ (M ri e ku e hu ke ihian e ku ken'o ni unu ghoha.) Eka ohu hu unu gi we mkpamkpa-ehu unu ye ihien-uru le eje-obibi noke igbon—hun unu te gi ri e bi eje-obibi, e biwaye, gizi ni nwan eka ohu hu we mkpamkpa-ehu unu ye ezi-omume, keni unu ri nsọ.

²⁰ Ogen hu unu gi wu igbon njo, onwomni ugwo owule unu gi ezi-omume hun unu e gi gbaye e. ²¹ Elee erere ke unu nwonhen ime ihien ndi hu unu e me ogen ahun—hun ri nwan e me unu ifenren? Onwun, ya ke ihien ndi hu buhe! ²² Kanj, hunni o me nwan ni Osolobue a gba puhaguo unu ime njo, unu e henrin igbon Osolobue, erere unu e nwehen wu ni unu ri a ri nsọ. Ihien onwan k'e buhe wu ndun itebite. ²³ Make ni, ugwo-orun njo wu onwun, kanj, ihien Osolobue e ye ofe wu ndun itebite hun ri ime Jesu Kristi Di-nwonni-enyi.

Isi Nke Ɛsa

Ihien We Gi Olulu Di-le-nwunye Kowa

¹ Umune m, unu amarin ni ebe ihian ri ndun suo ke Iwu no a ki a? (A maringho m ni m ri e de ni ndi marin Iwu.) ² Ya k'o gi meni okpoho nwon di k'a luriri di e hu, kasj a me ni di e ahun hu ndun. Kanj, di e nwunhun, iwu di-le-nwunye egizi e. ³ Ya wu, omeni ya le okenny eozo a suoma mobu luma bu di e hukwo ndun, we k'a kpo a onye zo-uku-ye-ofia; kanj omeni di e a nwunhinguo, iwu hu egizi e. O luma okenny eozo, o zoni uku ye ofia.

⁴ Umune m, erira k'o rizi ni unu. Make ni unu wu mkpamkpa-ehu hu Kraisti gi nwunhun, unu le iya gba nwunhun; ya wu, unu a nwunahinguo Iwu Mozizi, keni we hun uzo we unu ye onye ozo luru, onye hu Osolobue gha onwun weli, keni enyi banni Osolobue erere, min'a mkpuru. ⁵ Make ni, ogen hu enwen enyi gi ri a ki enyi, eje-ihien ndi ahun Iwu kpotiensonme ri orun ime mkpamkpa-ehu enyi, a runpuha ihien onwun gi e gbu. ⁶ Kanj, enyi e nweringuo nwan enwen enyi, enyi arizi okpuru Iwu Mozizi, make ni enyi a nwunguo—nwunahin ihien hun te gi enyi mbu, keni enyi hun uzo gi uzo ohun ahun Mmon-nsọ a ki femo Osolobue, elezi uzo akan, uzo ahun Iwu hu we de e de a ki.

Iwu Le Njo

⁷ Kij ke enyi k'e kuzi nwan? Ni enyi si nwan ni Iwu Mozizi wu njo? Mba nu! Make ni, emeni ele Iwu, m'e ke marin ihien njo wu. Omeni Iwu asini, "Anile ihien owule na i enya," m'e ke marin ihien o wu ni ihien a la ihian enya. ⁸ Kanj njo no hun ihien ahun Iwu ku tudon, gi e kpotiencharin ihien ojila-enya ri ichen-ichen ime m. Ya wuni, omeni ele Iwu, njo wu ihien nwunni.

⁹ M te hu ndun ke iwu keleni biani m; kanj, ogen ihien hu Iwu ku gi bia, njo no tulua— ¹⁰ m no nwunhun. Iwu hun nke e ye ndun no weheni m onwun! ¹¹ Njo no hun ihien ahun Iwu ku

tụdọ, gi ẹ dufie m, gi ẹ gbu m. ¹² Ya wu, Iwu le enwen ẹ ri nsọ; ihien hu Iwu ku rizi kwọ nsọ, ri mma ẹnya Osolobue, ri mma nke-esi.

¹³ Ya wu ni ihien hun ri mma buheni m onwun? Kaka akp'ohu! Njo ya me ẹ. O no puhachanrin ifon ni njo wu njo—makeni o gi ihien ri mma buheni m onwun. Ya wu, e gigwo we ihien hu Iwu ku ghosị ke njo no—ni njo a joka njo.

Ndun Ari Ihian

¹⁴ Ɛnyi a maringho ni Iwu wu ihien ime-mmọn, kanj mme nwen wu ihian-mmaka hun nwonleni Mmọn-nsọ—hun njo ri a kichanrin ke igbon o non enon. ¹⁵ M'a ra ghota ihien m ri e me. Makeni, m'a ra me ihien m cho ni m me, kama, ihien hun e ze m ize, ya ke m'e me. ¹⁶ Ebe o me nwan ni ihien hun m choleni ni m me ke m'e me, ya e me m e kweri ni Iwu hu ri mma nke-esi. ¹⁷ Ya wu nwan ni elezi mme ri e me ẹ, kanj, njo hun ri ime m ri e me ẹ. ¹⁸ Makeni, a maringho m n'o nwonni kaka akpu ihien ohu ri mma hun ri ime m, ya wu ime mme wu ihian-mmaka. Makeni, m'a cho ni m me ihien ri mma, kanj, m'a ra saeka me ẹ. ¹⁹ M'a ra me mma hun m cho ni m me, kanj eje-ihien hu hun m choleni ni m me ke m'e mesonme. ²⁰ O me nwan ni m'e mesonme ihien m choleni, ya wu ni elezi mme ri e me ẹ—njo hun ri ime m ri e me ẹ.

²¹ Ya wu, a hungwo m'a nwan n'o nwe iwu ri orun ime m, a ki m, hun o gi e me ni m cho ni m me mma, eje-ihien sọ ke m'a sa eka e me.

²² Ezie, Iwu Osolobue a sọ m asọ, a sọru m akpakali obi. ²³ Kanj, a hun m iwu ichen ri orun ime ehụ m, a lusun Iwu ahun ri m mma ogun; iwu ichen ahun ri a kinj m e me m a gbaye njo hun ri mkpamkpa ehụ m a run.

²⁴ Ewu, uya e gbue m! Onye k'a gbapuha m eka ehụ ni ri e buheni m onwun?!

²⁵ Ekele ya rinj Osolobue n'o jenk'e me ẹ ghahanj Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi!

Ya wu, o me uche m, m wu igbon Iwu Osolobue; kanj, make njo hun ri ime m, m wu igbon njo.

Isi Nke Ɛsato

Ndun Mmọn-nsọ Ri A Ki

¹ Ya wu, o nwonni ikpe-omuma owule ri ni ndi hun ri ime Kraistj wu Jizosj. ² Makeni, iken iwu ahun Mmọn-nsọ gi a ki, e ye ndun, hun ri ime Jesu Kristi, a gbapuhagwo ẹnyi eka iken iwu ahun njo gi a ki e buhe onwun. ³ Makeni Osolobue e megwo nwan ihien hu Iwu Mozizi saleni eka me, hun Iwu saleni eka me makeni iken arj ime ihian. Osolobue e megwo a ghahanj igi ifiri njo zihę Nwa a n'o wuru ihian nọke ẹnyi ndi-njo, o nozi nwan ma njo ri ime ihian ikpe ghahanj ima ya wu Nwa a ikpe. ⁴ Osolobue me onwan keni ihien ndi ahun ri Osolobue mma ẹnya hun Iwu cho hun uzọ mezu ime ẹnyi ndi hun riziłeni e bi ke ihian-mmaka, kanj ke Mmọn-nsọ don cho.

⁵ Ndi hun ri e bi ke ihian-mmaka e ro iroro ke ihian-mmaka, e me ke ihian-mmaka; kanj ndi hun e bi ke Mmọn-nsọ don cho e ro iroro ke Mmọn-nsọ, e me ihien Mmọn-nsọ cho. ⁶ Iro-iroro le ime ihien ke ihian-mmaka e buhe onwun, kanj, iro-iroro le ime ihien ke Mmọn-nsọ don cho e ye ndun le udon. ⁷ Makeni, onye hun e ro ke ihian-mmaka ara kweyeni Osolobue kaka, ara gbaye Iwu Osolobue; ezie, o sako eka gbaye ẹ. ⁸ Ndi hun e bi ke ihian-mmaka a saeka me ẹfo sọ Osolobue usọ.

⁹ Kanj, nke unu nwen, unu a ri e bi ke ihian-mmaka. Mmọn-nsọ ya ri a ki unu—omeni ezie ro ni Mmọn Osolobue ri ime unu. Bu, onye owule nwonleni Mmọn Kraistj ele nke Kraistj. ¹⁰ Kanj, omeni Kraistj ri ime unu, ezie ro ni ehụ unu a nwungwo make njo, kanj mmọn unu ri ndun makeni unu e heningwo ndi ri ke Osolobue cho.

¹¹ Omeni Mmọn onye hun gha onwun weli Kraistj bi ime unu, onye hun gha onwun weli Kraistj, me n'o rizi ndun, siko d'e mezikwo ni ehụ unu hun a nwunni ri ndun—ghahanj Mmọn a hun bi ime ndun unu.

¹² Umune m, ya wu nwan ni o nweni ugwo ẹnyi gi ihian-mmaka ahun ẹnyi te wu hun ẹnyi e gi bi k'o cho. ¹³ Makeni, unu bime ke ihian-mmaka, unu k'a ri ndun. Kanj, unu ghaha Mmọn-nsọ gbupu eje-ihien ndi hun ehụ e me, unu k'a ri ndun. ¹⁴ Makeni ke we han Mmọn Osolobue ri e du, uwe wu umu Osolobue. ¹⁵ Makeni mmọn hun Osolobue ye unu ele nke igbon, hun unu e gi tumazi egun, kanj Osolobue ye unu mmọn hun o gi munrun unu, Mmọn ahun e me ẹnyi a hi Osolobue, "Baba! Baba Nedi m!" ¹⁶ Mmọn-nsọ le enwen ẹ a shia eri, a gwa mmọn ẹnyi ni ẹnyi wu umu Osolobue nke-esi. ¹⁷ O me nwan ni ẹnyi wu umu, ya wu ni ẹnyi wu ndi ihien nedi we k'e ru eka, ndi ihien nedi ẹnyi wu Osolobue k'e ru eka—ndi we le Kraistj gha nwe ihien Osolobue, omeni ẹnyi e son Kraistj ta afunfun a, keni ogho a hun uzọ ruzikwo ẹnyi eka.

¹⁸ E gigho m'a don ni afunfun enyi ri a ta ogenni enwon ihien o wu ebe ogho ahun jenkọ d'a biani enyi ri.

¹⁹ Oghoni hain ihien ile Osolobue ke gi nwan e che, e chekenme, ni Osolobue ghosi ndi wu umu a. ²⁰ Makeni Osolobue bu ihien ile o ke eke toni uya; eleni ihien we ke eke cho n'o ri ime uya, kanj, makeni Osolobue hun bu e toni uya cho n'o ri erira, makeni o nwegho ihien o bu obi: ²¹ o bu obi ni omegu, o wepuhazikwo ihien ndi ozo ile o ke ime egbu we ri, amamge we ghazi e rehi, e son we umu Osolobue weri enwen we, son we nwerin ogho. ²² Makeni enyi a maringho ni ihien ile Osolobue ke hu a sun uden noka okpoho ime ri e me—d'e rukwo ogenni. ²³ Elede ihien-okike suo ri a sun uden; enyi nwen hun nwonhengude Mmon-nsọ hun wu ihien ibuzo Osolobue gi a ghosi ni ogho ahun ile lalachanrin, enyi huzikwo nwan a sun uden, ke enyi don ri e che ni Osolobue murunchanrin enyi, n'o wepuha ehụ enyi ime uya, gi e henrin hun ghaleni e rehi.

²⁴ Thienni enyi ri e lee enya a ke Osolobue gi ifiri e zuofuha enyi. Enyi e ke nwehen e, nke enyi a tubehi enya a—makeni ilee-enya ihien, bu y'a hunguo a, elezi olil'enya. Onye ime enyi a hungu ihien e lemezi enya a? ²⁵ Kanj, emeni enyi e ke hun ihien enyi ri e lee enya a, enyi e gi ndidi e che e.

Eyemeka Mmon-nsọ

²⁶ Mmon-nsọ huzikwo e yeni enyi eka ebe o meni enyi e zuni oke.

Enyi amarin ihien enyi k'a rjo ime ekpere, kanj Mmon-nsọ le enwen e gi isun-uden a rjodoni enyi ebe Osolobue ri; o gi isun-uden ahun e ku ihien onu ghaleni a saeka e ku. ²⁷ Osolobue hun e legha obi enyi marin ihien Mmon-nsọ ri a rjo, makeni Mmon-nsọ a rjodon ni ndi-nsọ ke Osolobue don cho.

²⁸ Enyi a maringho ni Osolobue e gi ihien ile le onodi ile a run, a runpuhani ndi ahun ihien e a suo ihien ri mma, ndi ahun o kpo make ihien cho n'o me. ²⁹ Osolobue a maringwole we mbu-mbu n'o d'a kpo we. O maringwo we, o no hoto we n'o jenkọ d'e me we ni we ri ke Nwa a, keni Nwa a wuru nwa-ibuzo ime umu bu oda. ³⁰ Ndinj o hoto k'o kpo; o kpogu we, o no kuni we ohunma, ya o no nwan we ogho ye we.

Ihien-osisuo Osolobue Nwe Hun Ri Ime Jesu Kristi

³¹ Ebe o me ni ihien ndini no enina, ke enyi k'e ku nwan? O me nwan ni Osolobue ri azun nke enyi, onye k'a saeka nu enyi ogun? ³² Omeni Osolobue anoni Nwa a ye azun, kama, o gi ifiri enyi ile we e ye, o yechanrinko enyi ihien ndi ozo ile—cheni Nwa a? ³³ Onye k'a sa nwan eka ma ndi hun Osolobue hori ikpe—ebe o me ni Osolobue le enwen e ri e kuni we ohunma? ³⁴ Onye k'a ma we nwan ikpe—ebe o me ni Jesu Kristi ri nwan eka-ni Osolobue a rjodoni enyi!? Jesu Kristi hun nwinhuni; elede onwon suo k'o nwon, kama, Osolobue ghazide onwon weli e. ³⁵ Onye k'a sa nwan eka wepu enyi ime ihien-osisuo Kraisti nwe ebe enyi ri? Ni nsongbu saeka me e? Ra afunfun? Ra ukpokpo; ra unwon le egun; ra ahuni eka je; ra eje-onodi; ra opia-agma we gi e gbu ihian hun ³⁶ Ekwkw-nsọ gi si,

"Ifiri i

ke onwon gi a kpo enyi ihun ogen ile;

we e me enyi ke atunrun
we dukọ d'e gbu."

³⁷ Mba nu, o nwonni hun k'a sa-eka! Ime ihien ndini ile, enyi wu ndi-mmri ka ndi-mmri ile, ghahani onye ahun nwe ihien-osisuo enyi! ³⁸ Makeni, o wegwo m enya ni ke onwon ke ndun, ke ndi mmon-ozu ke eje-mmom ndi ri a kinj, ke ihien ri ogenni ke ihien ri ihun, ke iken ile rini; ³⁹ ke ihien jen elu ke ihien mi mbugbu, ke ihien ozo owule we ke eke—o nwonni hun k'a saeka wefu enyi ime ihien-osisuo Osolobue nwe ebe enyi ri, ihien-osisuo a hun ri ime Kraisti wu Jizosi Di-nwonni-enyi!

Isi Nke Itenei

Osolobue Le Ndi-Izrelu

¹ M ri e ku ezioku id'enya Kraisti, ari m a tu ntu—ihori m ri a ghoji m idenya Mmon-nsọ ni ari m a tu ntu, ni ² oken ekwan jun m obi, ni ogen ile ke obi gizikwo a cho n'o gbawapu m ³ ebe m n'e ro ndi ali m! Nke o ri m ni Osolobue bu m onu—wepude m ime Kraisti—omeni ohun ke we e gi nwon nzuopuha.

⁴ M ri e ku oku ndi Izrelu: uwe ke Osolobue gi henrin umu; uwe k'o ghosi ogho a; uwe k'o ye nkwerigbama ahun o kwademe; uwe k'o ye Iwu hu; uwe k'o tumeni ofufe hu ri ime Iwu; uwe nwehen nkwa ndi hu Osolobue kwe; ⁵ Ebrahim le ndi-nedi mbu hu we marin amarin wu ndi nke we; ebon we ke we muye Kraisti rike ihian—Kraisti, hun wu Osolobue hun ihian ile le ihien ile ri okpuru e, hun richanrin mma jenrin ejen! Isẹ.

⁶ Ełeni ihien oku Osolobue ku banyeni ndi Izrelu a ghazini. Mba. Makeni, ele ndi Izrelu ile wu ndi Izrelu nke-esi. ⁷ Elezikwo ndi ile gha ehụ Ebrahim pūha wu umu a nke-esi, makeni, Osolobue si Ebrahim, “Eka Aziki ke umu we jenkọ d'a kpọ umu i k'a gha bja.” ⁸ Onwan ghosi ni ele umu we mu ke ihian don a mu nwa wu umu Osolobue, kani, umu we mu ghahani nkwa hu Osolobue kwe, uwe ke we a gunye ni we wu umu nke-esi. ⁹ Makeni, ogen Osolobue gi kwe ya wu nkwa, ihien o ku wu: “Mgbeni akan-ile, m k'e kinhen, Sara a mu okennyē.”

¹⁰ Elede ohun suo. Makeni, ogen Ribeka gi ri ime ejime, nedi ohu ke we nwon, hun wu Aziki nedi enyi; ¹¹ kani, ni we d'a mu we, ke we keleni me ihien owule—ke mma ke njo—Osolobue no gwa Ribeka oku, igi ghosi ni omeni Osolobue cho n'o me ihien, o gi eka a a hori ihian, a kpọ a— ¹² ni ele ihien we run k'o gi a hori we. Ihien Osolobue gwa Ribeka wu, “Hun kani siko d'e fe hun-nta.” ¹³ O rihu ke we don de e ime Ehuhuo—nsọ, si,

“M nwe ihien-osisuo jenni Jekopu;

kani, enwen m ihien-osisuo jenni Iso.”

¹⁴ Ni enyi si nwan n'o nwon onye Osolobue e gbeyeni? Mba, kaka! ¹⁵ Makeni o si Mozizi, “Onye owule m cho ni m me omiken e ke m k'e me omiken e; onye owule m cho ni m me ebere e ke m k'e me ebere e.” ¹⁶ Ya wu ele ihien ihian cho mobu ihien ihian run ke we gi e me e, kani omiken Osolobue suo. ¹⁷ Ime Ehuhuo—nsọ, Osolobue si eze ali Ijitu wu Fero, “M tumē i eze keni m gi i ghosi iken m, keni m gizikwo a me efan m ghagbari uwa ile.” ¹⁸ Ya wu nwan ni onye owule Osolobue cho n'o me omiken e ke o me omiken e, kani ndi o cho ni we gba isi-akwanran, o mezikwo we gba isi-akwanran.

Iwe-le-onuma Osolobue Le Omiken E

¹⁹ Kani umu k'a si m, “Omēni enina k'o me, ki haizni Chuku gi a koriani enyi wu ihian? Onye gbondontu uche Chuku?” ²⁰ Kani, iju wu ihian-mmaka, onye k'i wude nwan i gi a shiagwari Osolobue? Ni ihien we kpọ akpu juma onye kpun'a, “Ki haizni i gi kpọ m enina?” ²¹ Ele okpu-ite nwe ku ihien o k'e gi okpuku-uruu kpọ? O nwe iken igi e kpọ ite we gi e me ihien-oghọ, o nwezikwo iken gi ya wu okpuku-uruu kpọ ite we gi e gbu ani.

²² Kini ri a omēni Osolobue gi oken ndidi son ndi hun o kwademequu toni ntikpo, keni o ghosi iwe-le-onuma a, mezikwo ihian marin iken e? ²³ Kini ri a, omēni o me e keni o we oken ogho a ghosi ndi o cho n'o me ni omiken, ndi o kwademeu n'o k'e ye ogho, ²⁴ ya wu enyi, ndi ahun o kpọ—hun o me ni ele ime ndi ju suo k'o gha kpọri enyi kani ke ime ndi ju ke ime ndi wuleni ndi ju. ²⁵ Onwan k'o ku ime Ekukwọ—nsọ, ime ehuhuo Hozia, si,

“Ndi wuleni ndi nke m

ke m k'a kpọ 'Ndi nke m.'

Ali hu te rileni m obi ke m k'a kpọ

'ali hu ri m obi.'

²⁶ Ebe ohu ahun we no si we,

'Unu ele ndi nke m'

ke we k'a nozi kpọ we

'umu Osolobue ahun ri ndun.' ”

²⁷ Nke ndi Izrelu, Azaya gi we yi oro, si,

“Osuson'a ni ndi Izrelu buhan oda

ke ejan ri mkpenren iyi,

ndi k'e nwon nzuofuha ime we ebuko oda,

²⁸ makeni,

Di-nwonn-eyi siko d'e yekerenin ndi ali hu afunfun hu o ku,

ye we ya ru ali!” ²⁹ Erira ke ya wu Azaya kuzikwo mbu, si,

“Omēni Osolobue Hun-nwon-iken-ile e te meni ni we gbuhoqu ni enyi umu, nke enyi a riguo ke Sodom, nke enyi a no ke Gomora.”

³⁰ Ke enyi k'e kuzi nwan? Ni ndi wuleni ndi ju, hun te rileni a cho ke w'a don ri ochan, a riguo nwan ochan—iri-ochan we gi okukwe nwenen; ³¹ bu ndi Izrelu, hun ri a lu ni we gi idonme Iwu ri ochan, asani eka ri ochan. ³² Ki haizni we gileni sa eka? Makeni egini we okukwe chu a, kama, we me e ke si ihien we run ke w'e gi ri ochan—ya we no kpoqburu “omuma-mkpoqburu ahun,” kpoqburu— ³³ rike ke we don de e ime Ekukwọ—nsọ, si,

“Lee enya,

e butogu m omuma ime Zayonu

hun k'e me ihian kpoqburu;

nkume hun k'e me we dan.

Kani,

o kpuyeko ndi kwerini n'e.”

Isi Nke Iri

Ekpere Poju E Mēni Ndị Izrēlu

¹ Umunē m, ihien hūn a gūm m ẹgūn lē ihien m'a rīọ Osolobue ime ekpere n'o mēni ndi ali m wu ni we nwe nzuopuha. ² M k'a saeka shia ni we eri ni ihien Osolobue a du we adu, kanj, amamihiēn arja. ³ Makēni, ifiri ni amarin we uzọ ahun Osolobue gi e me ihian a ri ochan bu we hu a nwan ni we me e uzọ nke we, eweni we enwen we che uzọ hu Osolobue gi e me ihian a wuru onye ri ochan. ⁴ Makēni Kraisti wu isi-njendemē Iwu, keni onye owule hun kwerini hun uzọ henrin onye ri ochan ghahani ikwerini Kraisti.

Onye Kweri, O Wanahin

⁵ Nke iri-ochan ghahani idonme Iwu, lee ihien Mozizi de banyen'e: "Onye owule hun e donme ihien ndini Iwu ku wu onye k'e gi we ri ndun *." ⁶ Kanj, nke iri-ochan ghahani okukwe, ihien Ekwokwo-nsọ ku wu, "Ajukwole ni enwen unu ke 'Onye k'e jen nwan elu-igwee?' (Ya wu, keni o d'e wehe Kraisti) ⁷ mōbu 'Onye k'e jen nwan an-mmōn' (ya wu, keni o d'a gha ime onwun weli Kraisti.)" ⁸ K'ọ si ihian me? O si, "Oku Osolobue ri unu nsue—o ri unu ugbo'onu, ri unu ime obi." Elee oku ro? Oku-okukweni enyi ri e kusonme: ⁹ ni, i gi onu i ku e ni Jesu wu Di-nwōnni-i, y'e kweri ime obi i ni Osolobue gha onwun weli e, i k'e nwon nzuopuha. ¹⁰ Makēni, ihian gi obi e kweri, o wuru onye ri ochan; o gi onu a ku e n'o kwerigho, Osolobue a zuopuha a. ¹¹ Makēni, Ehuhuo-nsọ si, "O kpuyeko onye owule kwerini n'e." ¹² Makēni eka ohu ke Osolobue gi e son onye owule, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. Nna ohu ahun wu Nna ihian ile. O hu ngozi e e kpu onye owule kpokun'e, e hukpu we ya oda-oda. ¹³ Makēni Ehuhuo-nsọ si, "Onye owule kpoko efan Onye-nwōnni-enyi k'e nwon nzuopuha."

¹⁴ Kanj, nani ke w'a don kpoko onye we kelēni kweri ni? Nani ke w'a don kweri ni onye we kelēni ntu banyeni? Nani ke w'a don nu banyen'e omēni o nwēni onye zi we ozi banyen'e? ¹⁵ Nani ke w'a don zi ya wu ozi omēni e zipuni we ndi-ozī d'e zi ya wu ozi? Ya ke Ehuhuo-nsọ gi si ni "Obibia ndi-ozī hun e wehe ozioma a rika mma, ijen we a rika mma." ¹⁶ Kanj, ele ihian ile kweri ozioma. Azaya le enwen e si, "Di-nwōnni-enyi, onye kweri ozi enyi zi?"

¹⁷ Ya wu, ihien ihian nu k'o gi e nwe okukwe; ihien w'a nu nwehen okukwe wu ozi banyeni Kraisti.

¹⁸ Kanj, m ri a ju ke ndi Izrēlu anuni ya wu ozi? Ezie, a nuguo w'a. O rihu ke Ehuhuo-nsọ don ku, si,

"Olu we a puole, o ruole uwa ile;
ihien we ri e ku e ruguo njendemē uwa."

¹⁹ M riji nwan a ju ke ndi Izrēlu aghotanī? Nke ibuzo, Mozizi le enwen ku ni Osolobue si,

"M k'e gi ndi nwonlēni ihien we wu,
me enya fuma unu ufu;
m k'e gi anj ndi nzuzu
kpasu unu iwe."

²⁰ Azaya no rikin obi kude hunni Osolobue ku, ni,

"Ndi rilēni a cho m,
uwe hun m;

e we m enwen m ghosi
ndi ghalēni a ju ukwere m."

²¹ Nke ndi Izrēlu, Azaya ku ni Osolobue si, "M shiafu eka m ke uhuhin han keni m nabanhan ndi nnu-pu-isini, ndi isi-ikenni."

Isi Nke Mmanai

Omiken Osolobue Gi E Son Ndị Izrēlu

¹ Ni m ju nwan ajuju, "Osolobue a juguo ndi nke e wu ndi Izrēlu?" Mba, kaka! Makēni, mmē le enwen m wuzikwo onye Izrēlu, nwa Ebrahim, onye ikpun-ulo Benjamini. ² Osolobue ajuni ndi nke e, hun o hoto gha isi mbidon lala!

Unu anyanhanni ihien Ehuhuo-nsọ ku ebeku Elaija no ri e kpe ndi Izrēlu eka Osolobue? Ke Elaija don si, ³ "Di-nwōnni-enyi, e gbuchanringuo we ndi-amuma i, tikpoposonme ebe ndi w'a no a chuyen'i ejan. Mmē suo hodu, bu we ri nwan a cho ni we gbu m!" ⁴ Kanj, kiji ke Osolobue za a? Osolobue si a, "E butoguo ni m enwen m madu nnu-uku esa (madu ogun-iri kwasi nnu-mmesa) hun gbutulēni ni mmōn Baa osekpū."

⁵ Erija k'o rikwo nwan; o nwonghozi ndi bulēni oda hoduni hun Osolobue gi efoma a hoto. ⁶ O me nwan ni efoma k'o gi me e, ya wu elezi ifiri orun ihian run—nke o me ni efoma elezi efoma.

* **Isi Nke Iri:5** Livitikosi 18.5

⁷ Kini me nwan? Ndi Izrelu ahunni ihien we ri a lugbu enwen we, a cho; kanj ndi ahun buleni oda Osolobue hori suo wu ndi hunn'a—Osolobue a kpokin obi ndi hoduni, ⁸ rike ke Ekwokwo—nsò don ku, si,

“Osolobue no me we amarinzile
ihien we ri e me;

me enya we eleghale uto;

me ntin we anule ihien—

d'e rukwo nwan tanni.”

⁹ Defidi si,

“Ihien-oriri we ya wuru onyan,

onyan we gi nwundon we,

ya wuru omuma hun e me we a kpogburu;

ya wuru ihien we gi megwari we.

¹⁰ Enya ya kpu we ishi,

amangbe we legha uto;

we hieto jenrin ejen!”

¹¹ A ju m nwan ajaju: ke ndi Ju kpogburu, we dangungwon adangungwon? Mba, kaka! Kama, make ni we me njo, nzuofuha a biaguoni ndi ali ndi ozo, keni enya fuma uwe wu ndi Ju. ¹² O me nwan ni njo ndi Ju, ndi Izrelu, weheni uwa eregede ihien ri mma—ni edan we dan weheni ndi wuleni ndi Ju eregede ihien ri mma, ihien ka oda apuhako ogen we gi wekinhen we, ogen nke we e gi richanrin mma?

Ke Nzuofuha ndi Wuleni Ndi Ju Ri

¹³ M ri nwan a gwa unu ndi wuleni ndi Ju. Ebe o me ni m wu onye-ozu pu-ichen Osolobue ebe ndi wuleni ndi Ju ri, m'e mekenme oku orun m, ¹⁴ ikenkwò ni m saeka gi uzoni me enya fukemé ndi ali m, keni m s'eka zuofuhade ndi hu ime we. ¹⁵ Makeni, omeni ju we togbo ke uwa le Osolobue gi don, kini ke inabanhanni we k'e wehe nwan? O meko igha onwun rizi ndun?!

¹⁶ Omeni hun we bu uto beri ye Osolobue hughò nsò, ya wu ni ogbe bredi we gha beri e rizi kwò nsò; omeni mkpogun osisi ri nsò, agala ndi rin'a huzikwo nsò.

¹⁷ Omeni we kwapu nsome agala olivu we kun akun, we unu wu agala olivu-ofia cheni ndi hoduni d'e son we ri erere ri olivu hu, ¹⁸ eleniakwòle ni agala ndi hu mobu nyanma ni we isi. Kanj, unu nyanma isi, nyanhankwo ni ni ele unu bu mkpogun osisi ahun, mkpogun ya bu unu.

¹⁹ Kanj i k'a si, “Egheé, ifiri m ke we gi kwapu agala ndi ahun nu, keni o beyeni m uto.”

²⁰ Ezioku ro. Kanj, we kwapu we make ni ekwerini we, bu unu nwen we buche ebuche ri ebuhu make ni unu kweri ekweri. Ka egikwòle n'e pacheme, kama, gikwo ni egun e bi! ²¹ Makeni, omeni Osolobue ahatuni ndi Ju hun wu ezigbo agala osisi hu, o hatukokwo unu-o!

²² Ebeni ke enyi no hun efoma Osolobue le eka-iken e: o gi eka-iken e son ndi hun danpuni; kanj, o gi efoma e son unu ndi kwerini—kasj a me ni unu nodihukwo ime efoma a. Kanj, omeni unu anodisonmeni, o siko d'a kwapuzikwo unu nwen. ²³ Nke ndi Ju hu we kwapu make ni ekwerini we, we kweri, Osolobue k'e we we che osisi hu—make ni o k'e ri-eka me e. ²⁴ Omeni Osolobue gha osisi olivu-ofia kwari unu, me ihien we ghaleni e me, we unu che olivu we kun akun, ya wu n'o k'a kade Osolobue nfe iwekinzi agalaba ndi we kwapu che osisi hun we gha kwafu we.

Omiken Suo Ke Osolobue Gi A Zuofuha Ihian

²⁵ Umune m, m cho ni unu marin ezio kuni mini, ghota a ohunma—amangbe unu gha e ro ni unu a rika mma, pacheme. Ndi hu ime ndi Izrelu a wuruguo nwan ndi isi-akwanran; kanj Izrelu agbasommeko isi-akwanran jenrin ejen—o k'a toruhu ogen ndi wuleni ndi Ju hun k'a bia d'e kunrun Osolobue k'e gi zu onu. ²⁶ Eriرازikwo, ndi Izrelu ile jenko nwan d'e nwon nzuofuha, noké ke Ehuhuo—nsò don ku, si,

“Onye—nzuofuha k'a gha obodo Zayonu bia;

o k'e wepu njo ime igunrun umu Jekopu.”

²⁷ “Onwan wu nkwerigbama hun k'a ri egbata mme le we,

ogen m k'e gi wefu njo we.”

²⁸ Ebe ozioma ri, ndi Ju wu ndi inenren Osolobue make unu. Kanj, o me nke ohori, ndi ihien we a suo Osolobue ke we wu—make ndi nedi we kanj hun o hori. ²⁹ Makeni Osolobue ara gbehuto obi e banyeni oyiye o ye le oku o kpo.

³⁰ K'o don me ni unu ndi hun te wu ndi nnupu-isi okpuru Osolobue e nwonhenguo nwan omiken eka Osolobue make ni ndi Ju nupu isi, ³¹ erira k'o donzi me ni we nwen a wuruguo nwan ndi nnupu-isi, keni omiken Osolobue me ni unu wuru uto we e gi nwonhenzikwo

omikęn ęka Osolobue. ³² Makęni, Osolobue a gunguọ ihian ile ye ndi nnuwu-isi, kęni o hun uto me ni ihian ile omikęn.

Jja-mma Ya Rini Osolobue!

³³ Euu! Osolobue e mekenmeke odafin!

Amamihien e le ako-le-uche e
e mike!

W'a ra saeka ghota iroro o tu!

W'a ra saeka ghota ke o me! ³⁴ Makęni Ehuhuo-nsọ si,

"Onye marin uche Di-nwonna-enyi?"

Onye a dun a odun?

³⁵ Onye yetu e ihien owule,
hun o gi kukin e ya?"

³⁶ Eghę! Makęni, ihien ile gha eka a bia; ihien ile a ri ghanan'a; ihien ile a rizikwo n'a.

Ojja-mma ya rin'a jęnin ejęn! Iseę.

Isi Nke Mmębuo

Obibi Furu Ndi E Fee Osolobue

¹ Umune m, m gi nwan ifiri omikęn Osolobue meni enyi a riu unu, we ni ehụ unu ye Osolobue nọke ejan ri ndun we chuyen'e, ejan ri nsọ, ejan hun a sọo n'a—onwan wu ezigbo ofufe hun furu unu k'e fe. ² Akirinle ni obibi uwan, kama, ni ni Osolobue gbanwon unu ghanan igbehutochanrin iroro unu. Me n'e kęni unu hun uto marin ihien wu uche Osolobue, hun ri Osolobue mma, hun a sọo a usọo, hun zu oke.

³ Ghahan ioyiye Osolobue gi efoma ye m, m si onye owule ime unu: ewerile enwen i kari ke i han, ka donrin enya lele enwen i, n'i marin ke Osolobue yehan i okukwe, ohun k'a gwa i ke i han, gwa i ihien i k'a kpo enwen i.

⁴ Ke onye-onye ime enyi don nwe ehụ ohu hun nwe mkpamkpa-ehụ bu oda bu mkpamkpa ndi hu ile a ra run ihien ohu, ⁵ erira k'o ri ime Kraisti. Enyi ndi ri ime Kraisti bu oda, kan, enyi ile wu ehụ ohu. Onye-onye ri ime ehụ Kraisti hu wu nke ndi ozo ile. ⁶ Enyi nwesonme oyiye ri ichen-ichen ke Osolobue don yesonme enyi. Omeni oyiye ihian wu izi ozi Osolobue si a zi le ibu-amuma, y'a me e ke okukwe e han. ⁷ Omeni oyiye ijen-ozu ro, ya jęnme ozi; omeni nkuzi ro, ya kuzime nkuzi; ⁸ omeni igi oku-Chuku a kpotien obi ihian ro, ya memę e; omeni iyen ndi nwonleni eka ro, y'a ha eka ohunma-ohunma; omeni okiki ro, ya runshi ikęn; omeni ime omikęn ro, ya gi ighogho e me e.

Ihien-osisuọ

⁹ E nweni ihien-osisuọ gha akpakali obi puha. Izize eje-ihien ya e ze onu; e kwonkenme ni ihien ri mma. ¹⁰ Ihien ibe onu ya sọoma unu oda-oda nọke umune; e ye ni ibe unu ogho kari enwen unu. ¹¹ Anikwole ni adudu unu bena, ka e zekenme ni ime-mmọn, a runni Di-nwonna-enyi orun. ¹² A ghogho ni make olil' enya unu nwon; e nwon ni ndidi ime nsongbu unu; wuru ni ndi we gi e don enya ebe ime-ekpere ri. ¹³ E son ni ibe unu e yeni ndi nke Osolobue ihien ri a ko eka. A nabanhan ni ndi-obja.

¹⁴ A gozi ni ndi ri e kpokpo ni unu; a gozi ni, abukwole ni onu. ¹⁵ Son ni ndi ri a ghogho ni ghogho, unu e son ndi ri a kwanni kwan. ¹⁶ E gi ni obi ohu e bi. Apachekwole ni, ajukwole ni ison ndi onodi we lua ali a kpa mọbu irun orun ndi lua an i kporia. Erole ni ni unu ka ndi ozo mkpa a ri.

¹⁷ Emęwarikwole ni onye owule eje-ihien. Donrin ni enya a hun a ni unu e me ihien k'a ri ihian ile mma enya. ¹⁸ Ilijimakenme ni y'e me ihien ile furu n'i me hun udon e gi ri egbata 'yu le onye owule. ¹⁹ Ndi owu m, e męwarile ni; ka la ni męwar i to ni Osolobue, makęni Ekwonnsọ si, "Di-nwonna-enyi si, 'Mme k'e męwar i; mme k'a kukin.'" ²⁰ Kama, "Omeni egun ri a gun enenren i, y'e ye e ihien-oriri; omeni egun ihien-orira ri a gun a, y'e ye e ihien o k'a ra. Makęni i gha e me e, i ri a buo ikeke-okun a buoye e isi*." ²¹ Anile eje-ihien meri i, ka gi ihien-oma meri eje-ihien.

Isi Nke Mmęto

Ihume Ni Ndi-okiki Isi

¹ Ihian ile we humę ni ndi-okiki isi. Makęni, o nwonna okiki rini hun Osolobue tumeleni. Osolobue ya tumę okiki ile rini. ² Ya wu, onye owule nupu ni ndi-okiki isi ri e nupu isi okpuru ihien Osolobue tumę. Ndi e me erira ri e wehęni enwen we afunfun. ³ Makęni, egun ndi ri a kini ara tu ndi e me ihien ri mma—ndi e me eje-ihien ke egun w'a tu. Y'a chogho nwan

* **Isi Nke Mmębuo:**20 mọbu: ...ifenren e mebu e.

nị egun onyę rị a kịnị tųbehi i? Męmę nwan ihien rị mma. O k'a ja i mma. ⁴ Makęni odibo Osolobue k'o wu—o n'a run ọrun makę ọrinmma i. Kanị, i me eje-ihien, egun e ya tumakwo i, makęni ọpia hu o bu o gi e ye afunfun, o bukwo'n'a mmaka! Odibo Osolobue k'o wu, iya ke Osolobue gi e ye ndi e me eje-ihien afunfun. ⁵ Ya wu, ihume ni ndi ọkiki isi rị mkpa. Eke makę we gha e ye i afunfun sọ, kama, makę obi i ghazikwo a ma i ikpe.

⁶ Ya haizikwo unu gi a ku ugwo-isi: makęni ndi rị a kini wu ndi-idibo Osolobue hun e gichanrin ogen we ile a ki. ⁷ Ku ni nwan onyę ọwule ihien unu gi e: omęni ugwo-isi ke i gi, y'a ku ugwo-isi; omęni egbo-alị mọbu egbo ndi ọzọ w'a na ro, y'a ku a; omęni mgbaye ke i gi we, y'e ye we mgbaye; omęni ọgho ro, y'e ye we ọgho.

Ugwo ęnyi Gi İhan İle

⁸ Eghęę, kupu ni onyę ọwule ugwo unu gi we—mmanị ihien-ọsusu, w'a ra gibehi ugwo ihien-ọsusu. Makęni, onyę ọwule nwe ihien-ọsusu ibe e e mezugwo İwu. ⁹ İhien ndi hu İwu ku: "Agherele; egbule ọchu, ezule ohin; anile ihien ọwule la i ęnya" le ihien ọzọ ọwule İwu ku ke we wegbama ime iwuni hun si, "İhien ibe i ya sọ i ke ihien enwen i don a sọ i." ¹⁰ Onyę nwe ihien-ọsusu İhan asaęka me e eje-ihien; ya wu nwan ni onyę nwe ihien-ọsusu ibe e e mezugwo İwu.

Obibi Ndi Rị İme İkpe

¹¹ E bi ni nwan ęnina makęni unu a maringwo ogen ęnyi rị ime e: ni ogen e rugwo unu e gi gha uran tenhin, makęni ogen nzuofuha ęnyi a ringwo nsue kari k'o rị ọruru-alị hu ęnyi gi kweri. ¹² O tegwo ọhii gba; eki e d'e fon. Ni ęnyi mębehi ni nwan ihien ndi ahun wu ihien ishi, ęnyi e yiri ęwuru-agma ndi wu nke ukpe gi a lu ọgun. ¹³ Ni ęnyi e bi ni ọhunma ke ndi rị e bi ogen eki gi rị enu. ęnyi esonko ni we e jen eje-mmęmmę mọbu a ra manya a tu; ęnyi aghereko ni mọbu bime eje-obibi; ęnyi emeko ni ndi ikpe mọbu ndi ęnya-ufu. ¹⁴ Kama, yiri ni Di-nwonn-ęnyi wu Jesu Kristi nọke ęwuru; erozile ni ke unu a don me eje-ihien ndi hun a gun ęhu unu ęgun.

İsi Nke Mmęto

Amale Ni İbe Unu İkpe

¹ A nabanhan ni onyę kweri ni Jesu hun okukwe e kelęni ze, kanị, ęlekwo hun unu e gi e sọn e hu a do ihien onyę kweri le ihien o kwerilęni:

² O nwe ndi kweri ni İhan furu n'o ri ihien ile, kanị onyę hun okukwe e zelęni e ri mkp'ehuhwo sọ. ³ Onyę hun e ri ihien ile y'e leliale onyę ghalęni e ri ihien ile; onyę hun a sọ nso ya amale onyę hun e ri ihien ile ikpe, makęni Osolobue a nabanhangwo a. ⁴ Onyę k'i wu i gi a ma odibo onyę ọzọ ikpe? Nna a k'e ku k'o turugho k'o turuni. Kanị o k'e turu, makęni Di-nwonn-ęnyi k'a saęka me n'o turu.

⁵ Onyę ohu weri e ni uhuohin ohu ka nso a rị kari uhuohin ndi ọzọ; kanị onyę ọzọ weri e ni uhuohin ile wu ohu. Onyę-onyę ya kwonkenme hun we e ęnya. ⁶ Onyę hun weri e ni uhuohin ohu ka mkpa gi ifiri Di-nwonn-ęnyi e me ęra. Onyę hun e ri ihien ile gi ifiri Di-nwonn-ęnyi e ri, makęni o ye Osolobue ekele makę ihien-oriri hu. Onyę hun a sọni gi ifiri Di-nwonn-ęnyi a sọ—e ye Osolobue ekele. ⁷ O nwonn onyę ọwule rị ime ęnyi hun rị ni enwen sọ ndun; o nwonzikwo ni onyę ọwule hun a nwunni enwen e sọ. ⁸ Omęni ęnyi rị ndun, ęnyi rị ni Onyę-nwonn-ęnyi ndun; omęni ęnyi a nwunhun, ęnyi nwunni Onyę-nwonn-ęnyi. Ya wu, ọsụn'a ni ęnyi rị ndun mọbu ni ęnyi nwun a nwun, ęnyi wu nke Onyę-nwonn-ęnyi. ⁹ Onwan haın Kraıstı gi nwun, nwungu, rizi ndun: kęni ọ hun ızọ wuru Nna ndi rị ndun le ndi nwunni.

¹⁰ İyü nwen, ki haın nwan i gi a ma nwe e i ime Kraıstı ikpe? Kị haın i gi e leli nwe e-i ime-Kraıstı? ęnyi ile k'e turu ihun Osolobue n'o kin ęnyi ikpe. ¹¹ Makęni ęhuhwo-nso si,

"Di-nwonn-ęnyi si,

'Ebe o me ezie ni m rị ndun,

onyę ọwule k'e sekpu ni m;

onu ile k'e ku e ni mmę wu Osolobue! "

¹² Ya wu nwan ni, onyę ọwule ime ęnyi siko d'a koni Osolobue k'o don bi.

Emekwole Ni İbe Unu Dan

¹³ Ya wu, ni ęnyi mabehi ni nwan ibe ęnyi ikpe. Kama, ni ęnyi kwademę obi ęnyi ni ęnyi ebutokoni nwe ęnyi ime Kraıstı omuma kpogburu mọbu bu uke che n'e.

¹⁴ Rike onyę nke Di-nwonn-ęnyi wu Jesu, o we m ęnya ọhunma-ọhunma n'o nwonn ihien-oriri ọwule rilen ọchan; kanị omęni İhan e weri ihien-oriri ọwule n'o ru aru, ya wu ni ọ ru aru ebe onyę hu rị. ¹⁵ O me nwan ni ihien y'e ri rị e ye nwe e i nsongbu, ya wu ni y'a rizi e gi ihien-ọsusu e bi. Egikwole ihien-oriri y'e ri tikpo onyę Kraıstı nwunni onwun! ¹⁶ Kpanchanpukwo ęnya, amangbe İhan a kpo ihien-oma i eje-efan. ¹⁷ Makęni Al-eze Osolobue ęle ihien-oriri le ihien-orira, kanị obibi Chuku cho, udon le ighoghwo hun Mmon-nso e ye. ¹⁸ Onyę ọwule rị e gi ızoni e fe Kraıstı, ihien onyę hu a sọ Osolobue usuo, ndi ọzọ e kuzi oku e ọhunma.

¹⁹ Nị enyi lili nwan e mesonme ihien ndi hun e wehe udon le hun enyi e gi e me ibe enyi a gha ihun ime okukwe. ²⁰ Egikwole ifiri ihien-oriri tikpo orun Osolobue. Ezioku-ezioku, o nwonna ihien-oriri runi, kanj eje-ihien k'o wu ni ihian e ri ihien owule k'e me onye ozo dan. ²¹ O ka mma ni y'e erini anu mobu ra manya mobu me ihien ozo owule hun k'e me wewene i ime Krajist dan.

²² Ya wu, ihien owule i kwere banyeni ihien ndini, ya ri egbata 'yu le Osolobue. Ngozi wu nke ndi ahun ghaleni e gi ihien we kwere n'o hughu mma a ma enwen we ikpe. ²³ Kanj, omeni ihian gi obi-ebuo e ri ihien o ri e ri, ikpe a maguo a, makeni o rinj e gi okukwe e ri e—makeni ihien owule ihian me bu ele okukwe k'o gi me e wu njo.

Isi Nke Mmisen

A Chozikwo Ni Orinmma Ndi Ozo

¹ O furu ni enyi ndi zeni ime okukwe e di ndi zeleni ebe we noleni me ohunma, ele ime ihien a suo ni enyi. ² Nị enyi e me ni ihien a suo ibe enyi hun k'a rinj we mma, keni enyi hun uzo enyi e gi me we sue ime okukwe. ³ Makeni Krajist emedeni k'o suo ya le enwen e; kama, o mehu ke Ekwokwo-nsu don ku, ebegu we de, si,

“Mkpari hu we kpari i,
mme gi isi buru e.”

⁴ We de ihien ile we deye ime Eghuho-nsu keni we gi e kuzi enyi, keni enyi hun uzo gi ume hun Ekwokwo-nsu a gba enyi lezi idin-ndidi wuru ndi nwon olile-nya.

⁵ Osolobue hun e ye ndidi le nkasi-obi, ya yeni onu eka e gi obi ohu e bi—k'o furu ime Krajist wu Jizosi, ⁶ keni onu ile hun uzo gi olu ohu e weheni Osolobue hun wu Nedi Di-nwonna-enyi wu Jizosi Krajist ogho.

A Nabanhan Ni Ihian Ile

⁷ A nabanhan ni nwan ibe onu ke Krajist don nabanhan unu, keni unu hun uzo e weheni Osolobue ogho. ⁸ Makeni Krajist bia d'a runni ndi Ju keni oghosi ni Osolobue wu onye ezioku, ghahani imezu nkwa Osolobue kwe ndi nedi we kanj; ⁹ o biakikwo ken'o me ndi alj ndi ozo wuleni ndi Ju ja Osolobue mma make omiken Osolobue. Erira ke we don de e ime Eghuho-nsu, si,

“Maké ufiri e, m k'a ja i mma ebe ndi alj ndi ozo wuleni ndi Ju ri; m k'a bu ni efan i ebu ija-mma.”

¹⁰ O siji, “Ndi alj ndi ozo hun wuleni ndi Ju, son ni ndi nke Osolobue ghoghoh.”

¹¹ O siji, “Ani ndi ozo ile wuleni ndi Ju, ja ni Di-nwonna-enyi mma; alj ile, bunj n'a ebu ija-mma.”

¹² Osolobue gizi Azaya si, “Mkpogun Jese k'a puha—Onye ahun hun jenkoh d'e lihi, kima ndi alj ile; iya ke ndi wuleni ndi Ju k'e gi don enya.”

¹³ Osolobue, onye hun olile-nya gha eka a abia, ya gi ighoghoh le udon ile gbajun unu ke unu don ri e gi e e don enya. Y'a me e, keni unu nwe olile-nya, nwe e oda-oda, ghahani iken Mmon-nsu.

Iken Polu Gi E De

¹⁴ Umune m, o weguo m enya ni mma-mma jun ime unu, ni amamihiun jun ime unu, ni unu k'a sazikwo eka kuzi ibe unu. ¹⁵ Kanj, o nwegho ihien ndi m ku ndun-ndun ime ehuhuo-ozini, keni m nyanhanzini unu we. M'e kushi iken make eka Osolobue hun ri ime ndun m, ¹⁶ hun o gi tumu m onye a runni Krajist' wu Jizosi ime igunrun ndi alj ndi ozo wuleni ndi Ju. M ri nwan a run ke onye nchu-egan ghahani izisonme ozioma Osolobue. M ri a run keni ndi anj ndi ozo hun uzo wuru ihien we ye Osolobue hun Osolobue a nabanhan, oyiye Mmon-nsu don nsu. ¹⁷ Ya wu, o furu nwan ni m'a nyan isi banyeni ihien Jizos' Krajist gi m run ime ihien Osolobue. ¹⁸ Ekwokwe m ihien owule karj ihien Krajist gi m run ime igunrun ndi alj ndi ozo wuleni ndi Ju, hun o gi me we wuru ndi e hume ni Osolobue isi. O gi oku-onu m le ihien m run me e, ¹⁹ le iken o gi ihien-ahima le orun-atumanya kpa, lezi ghahani iken Mmon nke Osolobue—nke wu ni e zichanringuo m ozioma Krajist ghakwori Jerusalem d'e ru Ilairikom. ²⁰ Ihien m'a chokenme wu ni m'e zi ozioma ebe we keleni nutu efan Krajist, amangbe m'a tunyezi ebe onye ozo tunmaguu. ²¹ Kama, m ri e me n'o ri ke Eghuho-nsu don ku, ni, “Ndi we gwatuleni banyen'e k'a hun; ndi nutuleni banyen'e k'a ghota.”

Polu A Tu Iroro Ijen Rom

²² Ifiri e ke m gileni sa eka bia d'a hun unu ogen ile m gi chon ni m bia.

²³ Kanj, hunni o me nwan n'o nwezini ebe hoduni m k'a no run orun azuunni ile bu o mepuguo ahua ole-le-ole m choma ni m bia d'a hun unu, ²⁴ a kwademegu m ni m k'a bia

m jenkoni Speni. M bu e obi ni m k'a banhan d'a hun unu m jenkoni, keni unu ye ni m eka m jenkoni ebefu—mmē le unu nogu ekere.

²⁵ Kani, m jenkoni nwan Jerusalem kiken ni d'e yeni ndi nke Osolobue ri ebefu eka. ²⁶ Makeni ndi kwerini risomme Azuun Masedonia le Akaya e wepuhago obi, shiapu efu tuni ndi igbenye ri ime ndi nke Osolobue ri Jerusalem ihien. ²⁷ Uwe gi uche we me ihien. Ezioku-ezioku, o furugho, makeni we gi ndi kwerini ri Jerusalem ugo. Makeni, omeni ndi wuleni ndi Ju e songu uwe wu ndi Ju keri ngozi ime-mmōn we, o furu ni ndi wuleni ndi Ju gizi ihien unani we nwe yeni we eka.

²⁸ M runggu ogboni, wegū ihien ile we tu ye we, m k'e jēn Speni; m jenkoni a banhan m d'a hun unu. ²⁹ Ogen m'e gi bia d'a hun unu, a maringho m ni m k'e gichanrin ngozi Kraisti bia.

Polu A Riọ Wē Ekpere

³⁰ Umone m, m ri e gi efan Di-nwōnni-enyi wu Jizos' Kraisti le ifiri ihien-osisu gha eka Mmōn-nso bia hun enyi nwe jeni ibe enyi a riọ unu ni unu son m mekenme ekpere, unu a rikemme ni m Osolobue. ³¹ A riọ n'a n'ọ gbaṣha m eka ndi kwerileni hun ri ime ali Judia; a riọ n'a ni ndi nke Osolobue ri ime obodo Jerusalem nabanhan ihien m jenkoni ebefu d'e meni we, ³² keni m gi ighogho bia d'e kunrun unu, omeni Osolobue a chogho, e son m unu nodigu—gi e zu iken, ndun a banzi m. ³³ Osolobue, onye hun e ye udon, ya nyeni unu ile. Ise.

Isi Nke Mmisen

Polu Ekele Ndi Ri Ichēn-ichēn

¹ Nabanhan ni nweṅe-enyi-okpoho wu Fibi, hun wu onye ohu ime ndi-orun uka ri Senkre; o lala d'a hun onu. ² M si unu gi efan Di-nwōnni-enyi nabanhan a k'o furu ni ndi nke Osolobue a nabanhan ihien. Yeni n'e eka owule o cho ni unu yen'e, makeni ya le enwen e e yepukani ndi bu oda eka, ke mmē nwen.

³ Kele ni Prisilia le Akwila, ndi mmē le we gba a run orun Kraisti Jizosi. ⁴ Oku m te k'e gbu we. Ele mmē suọ ri e kele we, ke ndi uka ile risomme ali ndi wuleni ndi Ju ri e kele we. ⁵ Kelezi ni uka hun a no iwe we e zu. Kele ni ezi owu m wu Epenetos. Iya wu onye ibuzo kwerini Kraisti ime Azuun Eshia. ⁶ Kele ni Meri, hun runkenme ni unu orun. ⁷ Kele ni Andronikos le Junias, ndi Ju ibe m ke we wu, mmē le we wi no unu-ngan. We wu ndi w'a gbaye ime ndi-ozu pu-ichēn, uwe bu m uzo wuru ndi nke Kraisti.

⁸ Kele ni Amplayatosi, ezi nweṅe m ime Di-nwōnni-enyi. ⁹ Kele ni Obanosu wu onye-orun ibe enyi ime orun Kraisti le ezi owu m wu Stakisi. ¹⁰ Kele ni Apelasi, hun we e ku oku e ohunma ime Kraisti. Kele ni ezi-le-ulo Aristobulosi. ¹¹ Kele ni Herodionu, hun mmē le iya wu onye ali ohu. Kele ni ndi hun kwerini Di-nwōnni-enyi ime ezi-le-ulo Nasisosi.

¹² Kele ni Traifina le Traifosa, ikpoho ndi hu a runkenmeni Di-nwōnni-enyi orun. Kele ni ezi owu m wu Pesisu, hun runkenmeni Di-nwōnni-enyi orun. ¹³ Kele ni Rufosi, hun Di-nwōnni-enyi hoi, ya le nne e hun e me mmē le enwen m ke nwa a ogen ile. ¹⁴ Kele ni Asinkritosi le Flegonu le Hemisi le Patrobasu le Hemasi le umone ndi ozo ime Kraisti we ile ri ebefu. ¹⁵ Kele ni Filologusu le Julia. Kele ni Neriusu le nweṅe-ekpoho. Kele ni Olimpasi le ndi nke Osolobue ile hun we ile ri ebefu.

¹⁶ Dide ni ibe unu ndide ri nso.

Ndi uka Kraisti ile e zi ekele.

Oku Ikpaṣuṣu

¹⁷ Umone m, dodo, o ri eka unu, kpachanpu ni enya make ndi e buhe nkebe, e me okukwe unu uke ebe we n'a kuzi ihien wuleni ezioku ahun ndi kuzini unu kuzi unu. Gba ni ni we oso! ¹⁸ Makeni ndi e me ihien ndini a ri e fe Nna enyi wu Kraisti; kani we ri e fe efu we le ihien a guni we. W'e gi onu-oma le oku a suọ usuo e dufie ndi marileni ihien.

¹⁹ Ihien ile a nuguọ ke unu don ri e hume isi. Ufiri e, efu ri a suọ m usuo banyeni unu. M cho ni onu a wu ndi marin ihien ebe ime ihien ri mma ri, unu a wu ndi marileni ihien ebe ime eji-ihien ri. ²⁰ O bieko Osolobue hun e ye udon a zokpukpo Ekwensu ye okpuru uku unu.

Efoma Di-nwōnni-enyi wu Jizosi ya nyeni unu.

²¹ Timoti, hun mmē le ya wi a run orun e zi ekele unu, erira ke Lushosi donzi zi ekele unu. Jasin le Sosipata, ndi Ju ibe m, e zizi ekele unu. ²² Mmē wu Tetiosi, hun de ekukwo-ozini gi efan Di-nwōnni-enyi e zi ekele unu. ²³ Gayosi, hun m ri iwe e, hun uka no iwe e e zu, e zi ekele unu. Erastos, hun e donneni obodoni egbo le nweṅe enyi wu Kwotus' e zi ekele unu.

²⁴ [Efoma Di-nwōnni-enyi wu Jizos' Kraisti, ya nyeni onu ile. Ise.]

Ojia-mma Ya rini Osolobue!

²⁵ Ojija-mma ya rịni Osolobue! Iya wu onye hun k'a saaka gi ihien ri ime oziomanị m ri e zi hun we gi a masonme okwa banyeni Jesu Kristi, me unu zekemem. Oziomanị le okwanị ri e ku oku ihien-mini hun te zueri edei. ²⁶ Kanị, e wepuhaguo w'a nwan ifon; we ri nwan e gi ihien ndi-amuma desonme ime Ehuho-nsọ e me ndi ali ile a marin a; Osolobue hun ri ndun jenin ejen ya ye iwu si we me erira, keni ndi ani ile hun uzo kweri, gi okweri hu we kweri humen'e isi.

²⁷ Eghege, ojija-mma ya rịni Osolobue! Osolobue hun ya sọo marin ihien ile! Ya rin'a jenin ejen ghahanị Jizos' Kraisti! Isege.

Èhùhùọ-Ozi Ibuzọ Pọlù Dejeñni Ndi Kọrẹnti Ndi Kọrẹnti, Nke Ibuzọ

¹ Mmẹ wu Pọlù de Èkùkwo-ozini, mmẹ lẹ nwenẹ ẹnyi wu Sosteneshi. Kraịstị wu Jizọsị kpọ m, tumẹ m onye-ozì ẹ pụ-ichẹn makẹni uche Osolobue rọ. ² Ẹnyi rị e dejeñni ndi ụka Osolobue hụn rị obodo Kọrẹnti; ndi Osolobue dọn nsọ ime Jesu Kristi; ndi wẹ kpọ d'a wuru ndi-nsọ. Ẹnyi rị e dejeñni uwẹ lẹ ndi ile rị ebe ọwule, hụn a kpọku ẹfan Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi—Nna ẹnyi lẹ wẹ. ³ Ẹfọma lẹ udọn hụn gha ẹka Osolobue Nedi ẹnyi lẹ Nna ẹnyi wu Jizọs' Kraịstị bja ya nọyeni unu.

Ngọzi Hụn Rị Imẹ Kraịstị

⁴ Ogeñ ile kẹ m gi e gi ifiri unu a kpanmịn Osolobue, makẹ ihien ile o gi gọzi onu ime Kraịstị wu Jizọsị. ⁵ Makeni, ime Kraịstị, unu e nwẹguo oyiye bu oda uzọ ile—kẹ oyiye iku-oku kẹ udi amamihien ile rị ichen-ichen—⁶ kẹ o donzi rị a puha ifon ni ozi Kraịstị e weriguo onodi ime unu. ⁷ Ya wu, oyiye Mmọn-nsọ akonj unu, kẹ unu dọn rị e che ọbija Nna-ẹnyi wu Jizọs' Kraịstị.

⁸ Nna ẹnyi wu Jizọs' Kraịstị k'e mezikwo unu turu d'e ru njendeme, makẹ unu gha e nwon nkọriani Uhuofin Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi. ⁹ Osolobue hụn kpọ unu d'e sọn Nwa a wu Jizọs' Kraịstị Nna-ẹnyi meko wu onye wẹ e gi dọn ẹnya.

Ikpe Lẹ Nkebe Imẹ Ụka!

¹⁰ Umunẹ, m gi ẹfan Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi a rịọ unu, ni unu ile e kweyeni ibe unu, amamgbe nkebe gha a rị ime igunrun unu, kama, ni unu e nwẹ obi ohu, a chụ ihien ohu.

¹¹ Umunẹ m, m rị e ku onwan makẹni ndi hụ ime ndi ikpun-ulo Klo a gwaole m ni ikpe lẹ nkebe rị ime igunrun unu.

¹² Ikpe lẹ nkebe m rị e ku wu ni ndi hụ ime unu rị a si, “Pọlù kẹ m'e sọn;” ndi hụ si “Apolosi kẹ m'e sọn;” ndi hụ si, “Kefasi wu Pita kẹ m'e sọn;” ndi hụ si, “Kraịstị kẹ m'e sọn.”

¹³ Kraịstị kebe ekebe? Pọlù ya nwunni unu onwun? Ra ẹfan Pọlù kẹ wẹ gi me unu mirin-Chuku?

¹⁴ A kpanminkwo m Osolobue n'o nwonni onye m me mirin-Chuku ime unu mmanị Krisosi lẹ Gayosi—¹⁵ ya wu, o nwonni onye ọwule k'a si ni wẹ gi ẹfan m me unu mirin-Chuku. ¹⁶ (Eghee, e meghozikwo m ndi ikpun-ulo Stefanasi mirin-Chuku. Wezuka ndini, anyanzani m kẹ o nwongho onye ozo m me mirin-Chuku) ¹⁷ Makeni, ele mirin-Chuku kẹ Kraịstị zi m d'e me; kama, o zi m d'e zi ozioma; ele nke onye ma dọnye oku, amamgbe o no kẹ si elezi iken gha onwun Kraịstị welua enwen ẹ alị nwun elu obe kẹ wẹ gi a run a.

Kraịstị Wu Iken Lẹ Amamihien Osolobue

¹⁸ Makeni, ozi banyeni onwun Kraịstị nwun elu obe wu ihien nzuzu ebe ndi lako ntikpo rị; kanj ebe ẹnyi ndi Osolobue rị a zuopuha rị, iken Osolobue k'ọ wu. ¹⁹ Makeni Èhùhùọ-nsọ si, “M k'e wiwi amamihien

ndi marin ihien;

m k'e budan ako-lẹ-uche

ndi nwon uche.”

²⁰ Elebe kẹ onye hụ marin ihien rị? Elebe kẹ oka-ehuhuo rị? Elebe kẹ onye hụn kachanrin ali-oku amarin rị? Osolobue e meguoni ni amamihien uwanj wuru ihien nzuzu?! ²¹ Makeni, ebe o me ni uwa asani ẹka gi amamihien wẹ marin Osolobue ebe o no gi amamihien e e me ihien, o sọ Osolobue n'o gi nzuzu rị ozi ẹnyi rị e zi zuopuha ndi hụn kwerini.

²² Ndi Ju si wẹ k'a hunriji ọrun-atumenya pụ-ichen wẹ kebe kweri; ndi elu Griki si mmanị ya lẹ amamihien wẹ dangbama, ekweriko wẹ. ²³ Kanj ẹnyi hụ e zisonwe ozi Kraịstị hụn wẹ gi obe kpogbu: ebe ndi Ju rị, ihien atụ-ẹnya wẹ e lenja a kpogburu rọ; ebe ndi wulenị ndi Ju rị nzuzu rọ. ²⁴ Kanj, nke ndi Osolobue kpọ, kẹ ndi Ju kẹ ndi wulenị ndi Ju, Kraịstị wu iken Osolobue lẹ amamihien Osolobue. ²⁵ Makeni, “nzuzu” nwẹn gha ẹka Osolobue bja ka amamihien ihian; “ndun-ogugu” nwẹn gha ẹka Osolobue bja ka iken ihian.

²⁶ Umunẹ m, lekpo ni ihien unu wusonme ogeñ Osolobue gi kpọ unu: ndi bu oda ime unu ele ndi uwa a kpọ ndi marin ihien; ndi bu oda ele ndi-uku; ndi bu oda ele umu-nze. ²⁷ Kama, Osolobue hori ihien ndi ahun wu nzuzu ẹnya uwa, keni o gi wẹ gbe ifenren ye ndi marin ihien ihun; o hori ihien ndi hụn zeleni, keni o gi wẹ gbe ifenren ye ndi zeni ihun. ²⁸ Osolobue hori ihien ndi hụ lẹ alị, hụn w'e lenja elu uwanj, lẹ ihien ndi hụ nwonleni ihien wẹ wu ime uwanj, keni o gi wẹ wetu ihien ndi hụ rị mkpa alị. ²⁹ Osolobue me ẹrira makẹ onye ọwule gha a nyann'a isi. ³⁰ Osolobue me unu gi nwan rị ime Kraịstị wu Jizọsị e bi. O meguo Kraịstị wuru amamihien ẹnyi—amamihien hụn gha ẹka Osolobue bja, makeni Kraịstị k'o gi me ẹnyi wuru

ndị rị ochan, dọn ẹnyi nsọ, gbafuha ẹnyi. ³¹ Erija ke Osolobue gi me n'ọ rị ke Ehuhuo-nsọ dọn ku, si, "Onye owule k'a nyan isi, ya gi ihien Di-nwonn-ẹnyi me sọọ nyan isi."

Isi Nke Ebuo

Iken Osolobue, Ele Amamihiẹn Ihian

¹ Umune m, oge m gi bja d'e zi unu ozi Osolobue, ekuni m oku ke onye ma ku, ekuni m nke ndi marin ehuhuo mobu ndi wakenme enya. ² Makeni m kwademe obi m ni ekuko m ihien ozo, emeko m oku ihien ozo owule ime igunrun unu wezuka Jesu Kristi leni we kpogbu ya wu Jesu Kristi elu obe. ³ M bi ke onye nweleni ihien o wu oge ahun, a kpachanpu enya ohunma-ohunma, e gi ehụ-omuma-nni e bi. ⁴ Ebe m no e ku oku le ebe m no gwa unu oku-Chuku, ekuni m ke ndi marin ihien, ekuni m hun k'a sọọ ihian usuo ntin, o kweyeni m. Kama, m hu e ku, a ghosi unu ni eka Mmon-nsọ le iken e ri a. ⁵ M me erija keni unu gi ifiri iken le eka Osolobue rin'a kweri, sọme Jesu, ele ifiri amamihiẹn ihian.

Amamihiẹn Osolobue

⁶ Kani, ẹnyi e ku oku rike ndi marin ihien ebe ndi ka-ehụ ime okukwe ri, kani ele amamihiẹn eluni-mobu nke ndi ri a ki ogenni hun lakọ iwi. ⁷ Mba, ẹnyi ri e ku oku amamihiẹn Osolobue, ya wu, ihien ahun mini hun Osolobue kwademe n'ọ d'e kedẹ uwa n'ọ k'e gi e ye ẹnyi ogho. ⁸ Ime ndi ri a ki uwanj, o nwonnini hun ghota ihienni; makeni, omeni we te ghota a, we e ke kpogbu Nna nwe ogho ile. ⁹ Kani, nọke ke Ehuhuo-nsọ dọn ku,

"Enya ahuntuni,
ntin anutuni,
ihian erotuni

ihien Osolobue kwademe ni

ndi o nwe ihien-osusọ we."

¹⁰ Chuku a ghosiguo ẹnyi ihien ndini ghahani Mmon-nsọ a. Makeni, Mmon-nsọ a maringuo ihien ile, ke ihien nzuzue ri Osolobue obi.

¹¹ Onye marin ihien ile ihian ri e ro wezuka mmon ri ime e? Erija k'o gizi wuru n'ọ nwonnini onye marin obi Osolobue mmanj Mmon Osolobue. ¹² Bu ele mmon nke uwanj ke ẹnyi nwehen, kani ya wu Mmon hun gha ebe Osolobue ri bja, keni ẹnyi hun uzọ marin ihien ile hun Osolobue shiapu efo ye ẹnyi ofe. ¹³ Ihien ndini we Osolobue ye ẹnyi ke ẹnyi e ku nwan; ẹnyi ara gi oku we gi amamihiẹn ihian kuzi ẹnyi ku we, kama, ẹnyi e gi oku Mmon-nsọ kuzi ẹnyi e ku we; e gi oku gha eka Mmon-nsọ bja a kowa ihien ime-mmon hun gha eka Mmon-nsọ bja.

¹⁴ Onye hun nwonleni Mmon-nsọ ara nabanhan ihien gha eka Mmon Osolobue bja, makeni we wu ihien nzuzu ebe o ri. O saeka ghota we, makeni Mmon-nsọ sọọ e me ihian a ghota we. ¹⁵ Onye nwon Mmon-nsọ a ghotchahrin ke ihien ile nọ, kani o nwonnini onye hun a saeka a ghota ya le enwen e. ¹⁶ Ya ke Ehuhuo-nsọ gi si,

"Onye marin obi Di-nwonn-ẹnyi?

Onye k'e ri-eka dun a odun?"

Kani, ẹnyi e nwongho obi Krajistị hun ẹnyi gi a marin obi Di-nwonnini-ẹnyi.

Isi Nke Eto

Ndi-uka Ri A Zuo Eka-nke!

¹ Umune, asani m eka gwa unu oku ke ndi nwe Mmon-nsọ; kama, m gwa unu oku ke ihian mmaka, leke ndi wu unu-ndu ime Krajistị. ² Eran ke m ye unu, ele ihien-oriri zeni; makeni unu e runi ogo e ri ihien-oriri zeni. Unu e ke rukwo nwan ogo e ri n'e, ³ makeni echen ke unu rikwo e bi ke ndi nwonleni Mmon-nsọ, ke ihian-mmaka. Eghęe, ebe o me ni enya-ufu le ikpe ri ime igunrun unu, unu anonj ke ndi nwonleni Mmon-nsọ? Ele agungun ihian-mmaka ke unu ri a gun? ⁴ Omeni ihian a si, "Polu ke m'e son;" ibe e si, "Apolosi ke m'e son," ele unu nọ nwan ke ihian-mmaka? ⁵ Ki Apolosi wude? Ki Polu wude? Ndi-idibo unu gha eka we kweri ke we wuhu—onye-onye ime we runhu ogbo Di-nwonnini-ẹnyi ye e run: ⁶ mme kun; Apolosi gba a mirin; kani, Osolobue wu onye e sue. ⁷ Ya wu ni, ke onye hun kunnj ke onye hun gba mirin e nwon ihien o wu—Osolobue sọọ, hun e me e e sue, iya ri mkpa. ⁸ Onye hun kunnj le onye hun gba mirin bu ihien ohu obi a run. Onye-onye k'a narin ugwo a k'o dọn run. ⁹ Makeni, ndi-orun Osolobue ke ẹnyi wu; ẹnyi ri a rungbama. Unu wu ugo Osolobue, unu Osolobue ri a tun. ¹⁰ Ghahani eka Osolobue hun ri ime ndun m, e gbeguọ m iyeto nọke okaa-ulo; onye ozo ri nwan a tunye elu e. Onye-onye kpachanpukwo enya k'o dọn a tunye elu iyeto ahun.

¹¹ Makeni onwonnini onye owule k'a sa eka gbe iyeto ozo kari hun rinj, hun wu Jesu Kristi.

¹² Ke goru ke ihian gi ri a tunye enu iyeto hu-o, ke ola-o, ke omuma ndi hun a koni-o, ke osisi-o, ke irurue-okponkun-o, ke achara-okponkun-o—¹³ ke orun ihian nọ jenkọ d'a puha ifon,

makęni Ụhụọhịn hụ lalanị jęnkọ d'e wepụha a ifon: wẹ k'e gi ọkụn ghọsị k'ọ rị; ọkụn hụ k'e lele kẹ ọrụn onyẹ-onyẹ run rị. ¹⁴ Omęni ihien ihian run turuhukwọ, ọ k'a narin ugwo-ọrụn a. ¹⁵ Kanị, ọ dụnpu ọkụn, ihien siko d'e hunahin onyẹ ahun, kanị ya lẹ enwen ẹ k'e nwon nzuopuha, bu ọ k'a nọ kẹ onyẹ wẹ gha ime ọkụn lofuha.

¹⁶ Ụnu amarin nị unu wu Ụlo-nsọ Osolobue?! Ụnu a marin nị Mmọn Osolobue bi ime unu?! ¹⁷ Onyẹ owule meru Ụlo-nsọ Osolobue, Osolobue k'e tikpo a, makęni Ụlo-nsọ Osolobue rị nsọ—bu 'ya wu Ụlo-nsọ kẹ unu wu. ¹⁸ Edufiekwọlẹ ni enwen unu! Omęni unu rị e ro nị onu marin ihien ime uwani, wurukwọ nị ndi-nzuzu, keni onu wuru ndi marin ihien nke-esi. ¹⁹ Makęni, amamihien uwani wu nzuzu ęnya Osolobue. Ya mę Ẹhuhụọ-nsọ gi sị,

“Ọ nwundon ndi marin ihien

ime ęro wẹ.”

²⁰ Ẹhuhụọ-nsọ siji,

“Di-nwonnini-ęnyi a maringwo

nị iroro ndi marin ihien

wu ihien ọlal'iwii.”

²¹ Ya wu, egizile ni nwan ihian a nyan isi, makęni ihien ile wu nke unu. ²² kẹ Polu-o, kẹ Apolosị-o, kẹ Kefasi wu Pita-o, kẹ uwa ile-o; kẹ ndun-o, kẹ onwun-o; kẹ ihien rị ogęnni-o, kẹ ihien rị ihun-o, wẹ ile wu nke unu; ²³ unu wu nke Kraistị; Kraistị wu nke Osolobue.

Isi Nke Ẹnọ

Ndị-ọrụn Kristi

¹ Ya wu, o furu nị ihian e weri ęnyi kẹ ndi-idibo lẹ ndi-ọrụn Kraistị lẹ ndi wẹ busonme ihien-mini banyeni Osolobue che ęka. ² Ihien w'a cho ęka onyẹ wẹ bu ihien che ęka wu k'ọ furugwo onyẹ wẹ gi e don ęnya. ³ O mę nke m, o nwekẹni ihien ọ wu ebe m rị nị unu mọbu ogwa ihian-mmaka ọwule rị e kin m ikpe; m'a ra kinde enwen m ikpe ęnina. ⁴ Ezie, obi m rị ochan—o nwonnini-eje-ihien m marin m mę. Kanị, ọhụn aghosini nị o nwonnini-eje-ihien m mę; Di-nwonnini-ęnyi ya e kin m ikpe. ⁵ Ya wu, eke hanlẹ ni enen ebe ogen keleni ru. Cheriguu nị nị Di-nwonnini-ęnyi bja. O jęnkọ d'e wepuha ihien zueri ime ishi ifon. O k'e kpuchanrin ihien rị obi onyẹ ọwule oghẹ. Ogen hu, onyẹ ọwule a narin ojija-mma run'ẹka Osolobue.

⁶ Umunę m, e giguọ m mme lẹ Apolosị kowa ihien ndinị ile makę ọrinimma unu, keni unu munarin ęnyi alị oku ahun hun sị, “Emęghafele ihien wẹ de ime Ẹkukwo-nsọ,” makę unu gha e gi onyẹ ohu a nyan isi, e lenja ibe ẹ.

⁷ Onyẹ gwa i nị ihien rị ichen rị ęgbata 'yu lẹ ibe i? Kini k'i nwon hun Osolobue yeleni i? Omęni o ye y'e e ye, kị i rị e gin'e a nyan isi nọkẹ sị ẹlẹ ihien wẹ ye i e ye ro?

⁸ Ụnu e mę kẹ sị ẹfọ e junguole unu! Ụnu e mę kẹ sị unu e higuole ọdafin! Ụnu e mę kẹ sị unu e henringuole ndi-nze, bu ęka ęnyi arja! K'ọ rị m, unu e henringuole ndi-nze nke-esi, keni ęnyi son unu kị! ⁹ Makęni, ọ rị m kẹ sị Osolobue e wegwo ęnyi wu ndi-ozu pu-ichen che azuun, lẹkẹ ndi wẹ ma ikpe onwun wẹ dupuko d'e gbu idęnya ihian ile. Makęni, ęnyi a wurugwo ihien uwa ile a gba ile, kẹ ndi mmọn-ozu kẹ ihian. ¹⁰ ęnyi wu ndi nzuzu makę Kraistị, kanị unu a marinka ihien ime Kraistị! ęnyi rị anunua, kanị unu ze e ze! Wẹ hu a gbaye unu, kanị wẹ hu e lelja ęnyi! ¹¹ Echen kẹ egun ihien-oriri lẹ ihien-orira a gunkwo nwan ęnyi; ękwa ara zu ęnyi ukun; w'e meshi ęnyi iken; ulo arja. ¹² Ẹka ęnyi kẹ ęnyi gi a luru d'e ru nị ẹhu a gboro ęnyi. Wẹ kpari ęnyi, ęnyi a gozi wẹ; wẹ kpokpo ęnyi, ęnyi e din ẹ; ¹³ wẹ kuto ęnyi, ęnyi e gi onu-oma son wẹ; ęnya uwa, ęnyi e henringuọ ẹffija mmaka lẹ unyin w'a chanpu—d'e rukwo tanni.

¹⁴ Ari m e de ihienni keni ifenren mę unu, kama, m gi e a dụn onu odun nọkẹ unu m rị m obi. ¹⁵ Eghęe, ọ sọ n'a nị onu nwon ndi-ndu nnu-uku ole-le-ole ime Kraistị, unu e nwe nedi bu ọda, makęni m henrin nedi unu ime Kraistị wu Jizosị—ghahani ozioma m zi unu. ¹⁶ Ifiri ẹ, m rị nwan a dụn unu odun: kinrin nị m nwan. ¹⁷ Ya haın m gi zilanị unu Timoti, ezi nwa m, hun m gi e don ęnya ime Onyẹ-nwonnini-ęnyi. O k'a nyanhan nị unu kẹ m'e mę ihien ime Kraistị, nyanhan nị unu ya kẹ m'a kuzi ẹ ime ọka ile rị ebe ile.

¹⁸ Ndị hu ime unu a pachemęguo nwan makęni wẹ rị e ro nị abjako m. ¹⁹ Kanị m lala egwa, omęni Di-nwonnini-ęnyi a choghọ. M bja, a hun m iken ndin rị a pachen nwon, ẹlẹ oku-onu wẹ sọ. ²⁰ Makęni, Alị-eze Osolobue ẹlẹ oku-onu oku-onu, iken kẹ wẹ gi a marin a. ²¹ Elee hun ka unu mma? Nị m wẹhẹ mkpịnsin ra nị m gi ihien-ọsusọ lẹ ęka-anunua bja?

Isi Nke Isen

Onyẹ Ọka Gheręni

¹ E kughode w'a nị ughere rị ime igunrun unu, udi hun ndi a ruwa mmọn ghaleni a gherede—ebe okennye nọ na nedi ẹ nwunye! ² Bu unu hu a honron! Ẹlẹ ezigbo ẹkwan nkẹ unu a kwanma, chupu onyẹ ahun mę ihienni ime igunrun onu!

³ Ya wu, ọsụon'a nị arị m ebēhụ unū rị elee-m, elee-i, m hụ a ime-mmōn; a hangbuguolē m okennyē mē ihienni eñen rīkē sị m hū ebēhū. ⁴ Unū gihū efan Nna ẹnyi wū Jizosị gbakikome—mmē nwen k'a rizi ebēhū ime-mmōn, ikēn Nna ẹnyi wū Jizosị k'a rīzīkwō ebēhū— ⁵ unū e we onyeni che ẹka Ekwensu nī wē hūn ụzō tikpō ẹhū a, kēni mmōn a hūn ụzō nwon nzuopuha Uhuohin Nna ẹnyi wū Jesu Kristi. ⁶ Isi unū rī a nyan arī mma! Unū amarin nī wē buchehū ẹkērē yisti, ọ ghagbama ogbe hū ile wē gi e mēmē brēdi, fuchanrin a? ⁷ Wepu nī nwan yisti akan, kēni unū wurū ogbe ohun yisti rīlēni—hūn unū wū nke-esi. Makēni e gbuguō wē Krajistī wū Ebulu-nghafe ẹnyi, gi e chū ejan Mmēmme-Nghafe. ⁸ Ya wu, nī ẹnyi gi nwan brēdi hū yisti rīlēni, hūn wū ishīapū-efō lē ezioke, mē ya wū mmēmme, ẹlē yisti akan hūn wū iwe lē eje-obibi.

⁹ E deguō nī m unū ẹhuhūo-ozī mbū, sī unū lē ndi-ugherē emēkolē. ¹⁰ Ẹlēkwō ndi ụwanī kwerilēni hūn a gherēni mōbū ndi ẹnya-uku mōbū ndi a tunarin ihian ihien wē mōbū ndi a rua mmōn kē m rī e ku. Omēni unū wē m te rī e ku, ya wū nī unū k'a gha ime ụwanī pu. ¹¹ Kanī, m rī nwan e deni unū, a sī unū esonlē onyē owulē kpō enwēn e onyē-kwerini mēkō, omēni ọ gherē agherē mōbū nī o nwē ẹnya-uku mōbū nī o rīa-mmōn mōbū nī o kpari ihian, a kpō iyi mōbū nī o ra manya a tū, mōbū nī o tunarin ihian ihien e. Unū lē ụdi ihian nō ẹrira erigbamadele. ¹² Elee hūn biri mmē lē ihannī ndi rī ogbe eñen? Ẹlē ndi rī ime ụka kē unū k'a hannī eñen? ¹³ Osolobue ya nwē kin ndi rī ogbe ikpe: “Chūpū nī nwan eje-ihian hū ime igunrun unū.”*

Isi Nke Isin

Ewejenlē Ndị Ụka Ibe I Ogwa

¹ Onyē owulē rī ime unū hūn ya lē ibe e rī e se oku, o ru egun a nī a we oku ahun jēn ẹka ndi kwerilēni, hūn nkē o gi jēnburu ndi kwerini? ² Unū a marin nī ndi-kwerini, ya wū ndi-nso, jēnkō d'a hannī ụwa eñen? Omēni onū k'e kin ụwa ikpe, kī wunī onū a saeka donzi oku mēhū ẹkērē? ³ Unū amarin nī ẹnyi jēnkō d'e kin ndi mmōn-ozī ikpe? O rī wuzi ikpe mmaka rī ime ụwanī! ⁴ O mē nwan nī unū nwon ikpe nō ẹrira, kī unū e bun'e e jenni ndi hūn oku rī ime ụka gbashīarilēni? ⁵ M rī e ku ihienni kēni ifenrēn mē unū! Ya wū nī o nwōnni onyē marin ihien ime unū, hūn k'a s'eka donzi oku rī ẹgbata ndi-kwerini— ⁶ hūn onyē kwerini gi e wejen ibe e ẹka ndi-kwerilēni?!

⁷ Ezīe, nī ikpe rīde ime igunrun unū ghoṣi nī e merichanringuolē wē unū. Ibe i mē i njo, y'a ra wefu ẹnya? Wē mēgbu i, y'a ra gba nkintin? ⁸ Hūn nkē unū e gi mē ẹrira, unū lē enwēn unū hū e mēde ibe unū eje-ihien, e mēgbude wē—kē ndi-ụka ibe unū!

⁹ Unū a marin nī ndi e mē eje-ihien abanyekō Alī-eze Osolobue? Anīkwōlē nī wē dufie unū! Ndi-ugherē lē ndi a rua-mmōn (*ndi efe ihien ozo*) lē ndi hūn a zo-uku-eye-ọfia lē ndi a na nwunye ihian lē ikennyē hūn ikennyē ibe wē a gba lē ikennyē hūn a gba ikennyē ndi ahun, lē ¹⁰ ndi-ohin lē ndi ẹnya-uku lē ndi-manya lē ndi a kpari ihian, a kpō iyi lē ndi a tunarin ihian ihien e abanyekō Alī-eze Osolobue. ¹¹ Ihien ndinī kē ndi hū ime unū te wū, kanī Osolobue nō chanchan unū; ọ nō don unū nso; ọ nō gi ifiri efan Jizos' Krajistī wū Nna ẹnyi kuni unū ohunma ghahanī Mmōn Osolobue ẹnyi.

Gba Nī Nj Ugherē Oso

¹² “M nwōn ikēn mē ihien owulē m cho nī m mē”—kanī, ẹlē ihien ile e ye ẹka. “M nwōn ikēn mē ihien owulē m cho nī m mē”—kanī emēkō m igbon ihien owulē. ¹³ “Ihien-oriri wū nke efō; efō wū nke ihien-oriri.” Kanī, Osolobue k'e tikpō wē ẹbūo.

Ẹhū ẹlē nke ugherē, kanī, nke Di-nwōnni-ẹnyi rō; Di-nwōnni-ẹnyi wuzikwō nke ẹhū. ¹⁴ Osolobue gi ikēn e gha onwū weli Onyē-nwōnni-ẹnyi; o k'e welizikwō ẹnyi nwen. ¹⁵ Unū amarin nī ẹhū unū wuchanrin mkpamkpa ẹhū Krajistī? Nī m gi nwan mkpamkpa ẹhū Krajistī hēnrin mkpamkpa ẹhū igbaraja? O mēkō! ¹⁶ Unū amarin nī onyē ya lē igbaraja gba ranhin lē igbaraja e hēnringuō ẹhū ohu? Makēni, ime Ẹhuhūo-nso, wē sī, “Wē ẹbūo e hēnrin ẹhū ohu.” ¹⁷ Kanī, onyē hūn we enwēn e cheni Di-nwōnni-ẹnyi lē Di-nwōnni-ẹnyi e hēnringuō ohu ime-mmōn. ¹⁸ Gbakwō nī nī ugherē ọsō! Njō ndi ọzō ile ihian e mē ẹlē ime ẹhū, kanī, onyē hūn gherēni mē ẹhū a njō. ¹⁹ Ra unū amarinde nī ẹhū unū wū Ụlō-nso Mmōn-nso hūn rī ime unū, Mmōn-nso hūn unū gha ẹka Osolobue nwōnhen, nī ẹlē unū nwon enwēn unū? ²⁰ Wē nōn unū e nōn. E gi nī nwan ẹhū unū e ye Osolobue ogho.

Isi Nke Eṣa

¹ Nī ẹnyi leban nwan ihien ndi hū unū de ẹnya.

Olulū Di-lē-nwunye

* Isi Nke Isen:13 Ditọrọnọmī 17.7

“O hugho mma omeni okennyę ebuni uku tukwasị okpoho.”² Kanị, makeni ughere jun uzọ ile, okennyę owule ya luru nwunye; okpoho owule ya luru di.³ Di k'a gha e me ni nwunye ę ihien run'e ime olulu di-le-nwunye; nwunye ya e mezikwo ni di e erira.⁴ Makeni, ele nwunye k'e ku ihien o k'e gi ehụ a me, di e nwe ku; erirazikwo, ele di k'e ku ihien o k'e gi ehụ a me, nwunye e nwe ku.⁵ Egile ni ehụ unu a jo ibe unu efo, mmani unu kwerigbama ni unu ye efe ekerę ogen, keni onu hun uzọ bu enwen onu che ime ekpere. Omegu, onu a nogbamazi, amamgbe Ekwensu a nwan onu, makeni unu a saeka kwondonsomne enwen unu.⁶ Kanị m rihu e ku e n'o ni me, ele iwu ke m ri e ye; ⁷ k'o ri m, ihian ile ri ke mme. Kanị, onye-onye nwon oyiye nke e, hun gha eka Osolobue bja—hunni nwe nke e, hunni nwe nke e.

⁸ Nke ndi keleni lu le ndi hun di we mobu nwunye we nwan, m si we n'o hugho mma ni we nodi nke we—noke mme. ⁹ Kanị, omeni asako we eka kwondon enwen we, we luru—makeni o ka mma ni ihian luru di mobu nwunye kari ni egun ime-mgba hu e gbu e.

¹⁰ Nke ndi luguni, iwu m ri e ye we wu onwan (kanị ele mme ri e ye we ya, Di-nwonni-enyi ro): nwunye ajukwole di e mobu kpechan a. ¹¹ (Kanị o ju di e to mobu kpechan a, y'a lule onye ozo. Hun nke o gi luru onye ozo, ya le di e sukin.)

Di e kpechankwole nwunye e mobu ju a.

¹² Nke ndi ozo, lee ihien m si we me (mme ri e ku onwan, ele Di-nwonni-enyi): omeni okennyę wu onye itu-Kraisti nwon nwunye hun kwerileni ni Kraisti, bu nwunye e e kwerigho n'o son e e bi, y'e kpechan'l'a mobu ju a. ¹³ Omeni okpoho wu onye itu-Kraisti nwon di hun kwerileni ni Kraisti, bu di e e kwerigho n'o son e e bi, y'e kpechan'l'a mobu ju a. ¹⁴ Makeni di hun kwerileni ni Kraisti a wuruole onye we don nsọ make ifiri nwunye e hun *kwerini Kraisti*; nwunye hun kwerileni a wuruole onye we don nsọ make ifiri di e hun kwerini. Omeni ele erira, umu unu e ke ri nsọ, kanị we hu nwan nso.

¹⁵ Kanị omeni hun kwerileni ni Kraisti a ju hun kwerini Kraisti, ya ri erira. O ri erira, o nwonni iwu gi hun kwerini, makeni udon ke Osolobue kpo ni enyi.

¹⁶ Nwunye, y'a maringho ke eka i ke w'a gha zupuha di i? Di, y'a maringho ke eka i ke w'a gha zupuha nwunye i?

Nodi Onodi I Ri Ke Osolobue Kpo I

¹⁷ K'osileri, onye-onye ya bime obibi Di-nwonni-enyi keye e; we nodi ke we no ogen Osolobue gi kpo we; ebe okuni ri, onwan ke m'a kuzi ime uka Kraisti ile.

¹⁸ Omeni ihian a kwaguo ugun ni Osolobue d'a kpobanhan a ime Kraisti, y'a chokwole n'o wepu apa ugun o kwa; omeni ihian akwan ugun ni Osolobue d'a kpobanhan a ime Kraisti, y'a chole n'o kwa ugun. ¹⁹ Ikwa-ugun enwonni ihien o wu; akwan-ugun enwonni ihien o wu; ihien ri mkpa wu ime ihien Osolobue ku. ²⁰ Onye-onye ya nodi onodi o ri ogen Chuku gi kpobanhan a. ²¹ I wu igbon ogen o gi kpobanhan i? Anile ohun songbu i; kanị omeni y'a hun uzọ y'e gi weri enwen i, ye e weri enwen i. ²² Makeni, omeni ihian wu igbon ogen we gi kpobanhan a ime Di-nwonni-enyi, onye werigu enwen e k'o wu ime Di-nwonni-enyi. Erirazikwo, onye hun wuleni igbon ogen we gi kpobanhan a wu nwan igbon Kraisti. ²³ Osolobue non unu enon; awuruleni igbon ihian.

²⁴ Umune m, nodi ni nwan onodi owule unu ri ogen Osolobue gi kpobanhan unu e fe Osolobue.

Ndi Nwonlani Di Mobu Nwunye

²⁵ Ni enyi ku nwan nke ndi luleni di mobu nwunye. O nwonni ihien Di-nwonni-enyi si m ku banyeni onwan, kanị m ri e ku uche m, noke onye furu we gi e don enya ghahani efoma Di-nwonni-enyi. ²⁶ Ke ihien ri ogenni, e rogho m'a n'o furu ni unu nodi ke unu no.

²⁷ Omeni i nwon nwunye, achole n'i ju a mobu kpechan a; omeni y'e nwonni nwunye, achole n'i luru. ²⁸ Kanị, i luru nwunye, y'e meni njo; okpoho keleni lu di luru di, o meni njo.

Kanị, ndi luni jenko d'e nwon nsongbu ime ndunni—nsongbu ahun ke m choko ni m napu unu. ²⁹ Umune m, ihien m gi e e ku wu ni ogen hoduni ehizini; gha kikenni jenme, ndi hun nwonde nwunye we bime noke si enwon we; ³⁰ ndi ri a kwanni, we bime noke si a ri we a kwan; ndi ri a ghoghoni we bime noke si a ri we a ghoghoni; ndi hun e nonni, we bime noke si o nwonni ihien we nwe; ³¹ ndi hun gi ihien uwa e bi, we ewerile e ke si o rika mkpa, w'e gile e don-nya. E bi ni erira makeni uwan ri ogeni ghafeko aghafeko.

³² Achoni m ni unu e rogbu enwen unu. Okennyę hun gileni nwunye e ro ihien Di-nwonni-enyi, o ro k'o don me ihien efo gi a suo Di-nwonni-enyi usuo. ³³ Kanị onye hun nwon nwunye e ro ihien uwa, o ro k'o don me ihien efo gi a suo nwunye e usuo— ³⁴ erira ke obi e e kebe. Okpoho mobu nwa-agboo hun nwonlani di e ro ihien Di-nwonni-enyi, o ro k'o don donmehariri ehụ a le mmọn a nsọ; kanị okpoho hun nwon di e ro ihien uwa, o ro ke o don me ihien efo gi a suo di e usuo. ³⁵ M ri e ku ihienni keni o ri ni unu mma, ele ni m gi e gbondon unu, kanị, keni unu hun uzọ bi k'o furu, buchhariri obi unu che ebe Di-nwonni-enyi ri.

³⁶ *Kanị*, omēni ihian rị e ro ni o rinị e mēme onyē hūn wē ẹbuo kutō nị wē k'a lū ohunma, bụ o temēgho hūn okpoho mobu nị hūn okennyē a sakozị ẹka din—o rị hūn okennyē nị wē luma, ya mē ihien hū o cho, wē luma, ẹlẹ njo.

³⁷ Kanị onyē hūn kwademēguu obi e n'ọ luko, n'ọ luko okpoho hū ya lẹ iya kutō, bụ o rinị a dū a n'ọ luma a—kama, o hū a sa ẹka e kwondon enwen e—onyē ahun e mēghozikwo ohunma omēni o lunj. ³⁸ Ya wu, onyē hūn lunj mē ihien rị ma, kanị onyē hūn luleni mē ihien ka mma.

³⁹ Okpoho nwon di k'a luriri di e, ka si a mē ni di e ahun hū ndun. Kanị di e nwunhūn, o nwon iken luru onyē suo n'a—ka si a mē ni onyē nke Di-nwonnī-enyi k'ọ nurun. ⁴⁰ O mē uche m, o nōdị k'ọ rị, ya kē o k'a ka a mma. Onwan wu uche m,—kanị e rogho m'a nị mmē lẹ enwen m nwonzikwo Mmōn Osolobue.

Isi Nke Ɛsato

Ihien-oriri Wē Gi Rua Mmōn

¹ Nị enyi ku nwan nke ihien-oriri wē gi rua mmōn.

Enyi a maringho nị, “Enyi ile marin ihien” bụ imarin-ihien e mē ihian a honron mmaka, kanị, ihien-osisuo kē wē gi e mē ihian e sue hūn wu usue nke-esi.

² Onyē owule rị e ro nị o nwongho ihien o marin eke marin ihien o furu n'ọ marin. ³ Kanị, onyē hūn nwē ihien-osisuo jenni Osolobue, ya wu onyē Osolobue marin.

⁴ O mē nwan nke iri ihien-oriri wē gi rua mmōn, enyi a maringho nị, ime uwa ile, o nwonnī ihien mmōn wē kpū akpū mobu hūn wē koma wu, enyi a maringhozi nị Chuku ohu suo rị—ozo a rị a. ⁵ Ikenkwō o nwongho ihien ndi w'e fe noke si wē wu Chuku bụ ẹlẹ wē Chuku—kē ndi rị elu-igwee kē ndi rị elu uwa. (Ezioku-ezioku, mmōn w'e fe barahi a barahi; ndi w'a kpō “nna” barahizikwo a barahi.) ⁶ Kanị, nke enyi wu nị Chuku ohu suo rị; iya wu Nedi enyi; ihien ile gha ẹka a a-bja; iya kē enyi rị a rị nị ndun. Nna ohu rizi, ya wu Jesu Kristi; Osolobue kē ihien ile ghahan'a; enyi rị a rị ghahan'a.

⁷ Kanị, ẹlẹ ihian ile nwē amamihienni. Makeni, o nwēgho ndi o mē ni irua-mmōn a mumariguo, nkesini, wē rihu ihien-oriri wē gi rua mmōn, e weri w'e kē ihien wē gi rua mmōn, obi wē a ru, gbuwe wē mgbu—makeni obi wē ezeni. ⁸ Bụ ihien-oriri ara mē enyi nochime Osolobue: ẹlẹ enyi ka njo omēni enyi erini, ẹlẹ enyi ka mma omēni enyi ri.

⁹ Ya wu, kpachanfu nị nwan enya amangbe unu e mēme nị onu e weriguo enwen onu, mēghafe e oken, o henrin ihien umunē onu zeleni k'a kpogburu. ¹⁰ Makeni, omēni onyē nke Kraistini, hūn obi e zeleni, a hūn iyu, hūn si n'i marin ihien, ebe i rị ulo-mmōn e ri ihien-oriri, o kpokinko obi ri ihien-oriri wē gi rua mmōn? ¹¹ Ya wu, onyeni zeleni, onyē itu-Kraistī ibe i, hūn Kraistī gi ifiri e nwun, e gi ifiri “amamihiēni i ni” na iwi. ¹² Unu gha e mē umunē unu njo enina, a han wē e mē ihien obi wē zeleni gi a rusonme, Kraistī kē unu rị e mē njo.

¹³ Ya wu, omēni ihien m'e ri k'e mē nwēnē m danye ime njo, erikozī m anu ahun m'e ri, amangbe m'e mē nwēnē m dan.

Isi Nke Itenejị

Ihien Ru Onyē-ozī Pū-ichēn

¹ Ẹlẹ mmē nwon enwen m? Ẹlẹ onyē-ozī pū-ichēn kē m wu? Ahunnj m Jesu wu Nna enyi? Unu ẹlẹ ihien m runpuha ime orun m rị a runnī Di-nwonnī-enyi? ² Osun'a nị ẹlẹ m onyē-ozī pū-ichēn enya ndi ozo, m wu onyē-ozī pū-ichēn ebe unu rī! Nị unu rị ime Onyē-nwonnī-enyi a ghoisiguo nị m wu onyē-ozī pū-ichēn ime Di-nwonnī-enyi.

³ Ihienni kē m rị a za ndi hūn rị e kin m ikpe.

⁴ Enyi eruni ndi wē k'e yeriri ihien-oriri lẹ ihien-orira? ⁵ Enyi enwē iken iluru onyē kwerini keni enyi lẹ iya a wihunme—leke kē ndi-ozī pū-ichēn ndi ozo lẹ umunē Onyē-nwonnī-enyi lẹ Kefasi (wu Pita) don e mē? ⁶ Ra wē mēmeni mmē lẹ Banabasi suo ya nị enyi k'e giriri ẹka enyi nurun ihien enyi e gi e bi? ⁷ Elee onyē-agma gi ihien e a lu agha? Onyē a run ugbo wajni hūn ghaleni e ri mkpuru gha ime e puha? Onyē e du anu hūn ghaleni a ra mirin-eran wē gha anu hū wepuha?

⁸ M rīde nwan e ku ihienni noke ihian mmaka ra? Ẹlẹ enina kē Iwu Osolobue ku e? ⁹ Imē Iwu Mozizi, wē de si, “Ekenmele oken-efin onu o gha a zopuha mkpuru oka-witi.” Efin kē Osolobue rīde e ro ra? ¹⁰ Ẹlẹ ifiri enyi k'o gi ku e? Iya-nu, ifiri enyi kē wē gi de e. Makeni, onyē rị a kun oka lẹ onyē rị a kukponi furu nị wē e mē e, e nwon olile-enya nị o nwēgho hūn k'e ru wē ẹka. ¹¹ Omēni enyi a kunguo ihien ime-mmōn ime igunrun unu, o hīkē omēni enyi a ghonarin unu ihien uwanj unu nwe? ¹² Omēni unu hū e ye ndi ozo rị a run orun Osolobue ihien ndini runi wē, ẹlẹ enyi k'o te furu nị unu ka e ye?

Kanị enyi a donj unu ihien ndini runi enyi, kaka! Hūn nkē enyi e gi mē erira, enyi nō dingbuchanrin ihien owule—hūn nkē enyi e gi bu uke cheni ozioma Kraistī. ¹³ Unu amarin nị ndi hūn a run orun ime Ulo-nsō gha Ulo-nsō e nwonhen ihien w'e ri? Unu a marin nị wē e

keye ndi a run orun ebe w'a no a chu ejan ihien we gi chu ejan? ¹⁴ Eri razikwo, Di-nwonnini-enyi ti iwu, ni ndi ri e zi ozioma k'a gha ozioma e nwonhen ihien we gi e bi.

¹⁵ Kanj, adotuni m kaka akpu ihien ohu ime ihien ndini ile runi m. Arideni m nwan e de ihienni keni unu meni m we. O kade m mma ni m nwunhun anwunhun kari ni ihian a napu m ihienni m gi a nyan isi.

¹⁶ Kanj, anyanko m isi ni m ri e zi ozioma, make ni iwu ro ni m k'e ziriri a. Nsongbu k'a ri ni m omeni ezini m ozioma! ¹⁷ M wefuha obi m ile run ya wu orun ozioma, ugwo-orun rini m; omeni ewepuhani m obi m ile run a, orun we ye m run ro, m k'a runriri a.

Eka-orun Le Ugwo-orun

¹⁸ Kij wuzi nwan ugwo-orun m? Ugwo-orun m wu ni m'e zi ozioma ofe, m'a ra do we ye m ihien runi m noka onye ri e zi ozioma.

¹⁹ Ezie ro ni mmę nwon enwen m; ni arj m okpuru ihian. Kanj, e gigu o m enwen m henrin odibo ihian ile—keni m hun uzo wehezini Krajistj ndi bu oda.

²⁰ M ru ebe ndi Ju ri, e bime m ke onye Ju, keni m hun uzo wehe ndi Ju d'a marin Krajistj; m ru ebe ndi hun ri okpuru Iwu ri, e henrin m onye ri okpuru Iwu. (Elekw o ni mmę le enwen m ri okpuru Iwu.) M'e me e keni m hun uzo wehe ndi hun ri okpuru Iwu d'a marin Krajistj.

²¹ M ru ebe ndi rileni okpuru Iwu ri, e bime m rike onye rileni okpuru Iwu, keni m hun uzo wehe ndi rileni okpuru Iwu d'a marin Krajistj. (Elekw o ni iwu Osolobue a ri a ki m, kanj m ri okpuru iwu Krajistj.) ²² M ru ebe ndi zeleni ri, e henrin m onye zeleni, keni m hun uzo wehe ndi zeleni d'a marin Krajistj.

E henringwo m ihien ile ri ichen-ichen ebe ndi ile ri ichen-ichen ri, keni m gi uzo owule rini zuopuha ndi hu ime we.

²³ Ifri ozioma ke m gi e mesonme ihien ndini ile, keni Osolobue e keye m ngozi rin'a. ²⁴ Unu amarin ni we gha a gba oso we gi a do onu, a zuo ihien ohu, ndi hun a do onu e bu oda, kanj onye ohu suo e nwehen ihien we ri a zuo. Gbakwo ni nwan hun unu e gi nwehen ihien ahun unu ri a chu.

²⁵ Onye owule hun a do onu ime egumegu, a napusonme enwen e ihien ile ri ichen-ichen. W'e mecharin ihienni ile keni we gi okpu onye-mmeri ahun we ri do tu we ugon-okpu mmeri hun e wiwini. Kanj, enyi ri e me nke enyi ni enyi hun uzo nwonhen hun ghaleni e wiwi. ²⁶ Ya wu, m'a ra gba oso ke onye marinleni ihien o chuko; m'a ra du ikpa ke onye ri a du ufere. ²⁷ Mba! M'e meshi ehụ m ikę, e gi e e henrin igbon m—amamgbe m'e zigwu ndi ozọ ozioma, mmę nwen a wuru onye we ju, ni agbani m ohunma.

Isi Nke Iri

Gba Ni Ni Irua-mm on Oso

¹ Umunę m, m cho ni unu marin ihien me ndi nedi enyi we kanj, marin a ohunma-ohunma. We ile ke orukpu hu du; we ile ghafecharin Ohimin- Ufie hu; ² we ile henrinsonme ndi e son uzo Mozizi ghahani mirin-Chuku ahun we me we—orukpu hu du ni we le Ohimin hu we ghafe ke we gi me we mirin-Chuku. ³ We ile ri ihien-oriri ohu ahun hun gha ime-mm on bia; ⁴ we ile razikwo ihien ohu ahun hun gha ime-mm on bia—makeni we ra mirin hun gha omuma hu sonkonj we puha, hun gha ime-mm on bia. Omuma hu wu Krajistj. ⁵ Ke ihien ndini ile meni, imerinme we emeni ihien suo Osolobue usuo efe, we no nwuntosonme ime atu.

⁶ Ihien ndini we meni no wuru ni enyi ihien-nghosi we gi a do enyi eka-ntin, amamgbe eje-ihien gha a na enyi enya k'o don la we. ⁷ Emekwole ni ndi a ru mm on ke ndi hu ime we—hun we de ime Ehuhuo-ns o, ni

“Ndi hu no nodi ani,
e ri, a ra;

we no lihi oto, tenme egu,
mesonme ihien we gi a ru mm on.”

⁸ Enyi agherokokwo ni ke ndi hu ime we don me, hun madu nnu-uku eto-kwasj-ogun (madu ogun-iri kwasj nuna j arja nnu-ogun-eto) gi nwunhun akp'ohin ohu; ⁹ Enyi a chokokwo ni ihien ri Di-nwonnini-enyi onu ke ndi hu ime we don me, agwo no tagbu we; ¹⁰ edenwinwinkwole ni ke ndi hu ime we don me, mm on-oz i ahun etikponj no gbupu we.

¹¹ Ihien ndini me ni we wusonme ihien nleri. We detu ihien ndini igi do enyi eka ntin—enyi ndi ri e bi ogen ikpazuunni ihien ile e gi mezucharin. ¹² Ya wu, onye hun ri e ro n'o wuzoke, ya kpachanpukwo enya amamgbe o dan. ¹³ O nwonnini onwunwan bianj unu hun ghaleni a bianj ihian. Osolobue wu onye we gi e don enya, o njko onwunwan k'a kari unu eka bianj unu. Kama, onwunwan bia, o k'a ghosi unu ke unu a don me e, keni unu sa eka meri e.

¹⁴ Ifri onwan, umunę m, gba ni ni irua-mm on oso! ¹⁵ Ndi nwe uche ke m ri a gwa oku; gi ni eka unu lele ihien m ri e ku. ¹⁶ Mkpu ohu ahun enyi e ye Osolobue ekele, a rarisonme, ele mmekwo ke enyi ile le edeke Krajistj ri e meko? Bre di ahun enyi e ye Osolobue ekele, e ker i, ele

mmęko ke ęnyi ile le ęhu Kraistj ri e meko? ¹⁷ Ebe o me ni bredi ohu soro, ya wu ni ęhu ohu ke ęnyi wu, osuon'a ni ęnyi bu oda—makeni ęnyi ile gba e ri bredi ohu hu. ¹⁸ Ro ni k'o ri ndi ali Izrelu: we ile hun e ri ihien we gi chu ęjan e songuoni we me ihien we ri e me ebe ahun we no a chu ęjan? ¹⁹ Kiji ke m ri nwan e ku? M gi e nwan ri e ku ni ihien-oriri we gi rua mmon nwon ihien o wu mobu ni mmon nwon ihien o wu? ²⁰ Mba. Kama, m ri e ku ni eje-mmom ke ndi a rua mmom a chuye ni ęjan w'a chu, ele Osolobue. Achoni m ni unu le eje-mmom meko. ²¹ Unu asako ęka a rari ihien ri mkpu Di-nwonn-ęnyi, a rari zikwo ihien ri mkpu eje-mmom. Unu asako ęka e ri okwa ihien-oriri Di-nwonn-ęnyi, e rizi okwa ihien-oriri eje-mmom. ²² Kiji? ęnyi ride nwan a cho ni ęnyi me ęnya fuma Osolobue ufu ra? ęnyi ka a ze?

Bu ęnya Zinme Hun K'e Ye Osolobue Ogho

²³ We si, "Ihien owule ihian cho n'o me ya me e" Kani, ele ihien ile ihian e me e ye ęka. We si, "Ihien owule ihian cho n'o me ya me e." Kani, ele ihien ile e me okukwe ihian e me. ²⁴ Onye owule y'a choma orinimma ndi-ozo, ele nke e.

²⁵ Ri ni ihien owule we re odun anu, ajusunmele ni onu—make obi gha e gbume ihian mgbu; ²⁶ ri ni makeni Ehuhuo—nso si, "Uwa le ihien ile rin'a wu nke Di-nwonn-ęnyi." ²⁷ Onye wuleni onye itu-Kraistj kpo i oriri, bu y'a chogho n'i jen, i ru e, ri ihien owule we ye i, ajusunmele onu hun obi e gi gbume ihian mgbu. ²⁸ Kani, omeni ihian a si i, "We gi ihien ni rua mmom," erile e nwan—make ufiri onye hu gwa n'i le make obi gha e gbume ihian mgbu, makeni, ["uwa le ihien ile rin'a wu nke Osolobue."] ²⁹ M si, "Make obi gha e gbume ihian mgbu." Obi onye ahun ke m ri e ku, ele nke i.

I k'a si, "Ki we ri e gini obi ri e gbu onye ozo mgbu a gba m nju m gi me ihien m marin ni ele eje-ihien? ³⁰ Omeni e meguo m ekpere, kelegu Osolobue, ni m d'e rime e, ki we ri e gini ihien m ri e kuto m, bu e yeguhom Osolobue ekele ni m d'e rime?" ³¹ Ke oriri ke orira ke ihien ozo owule unu e me—e mecharin ni we ile uzo o k'e gi weheni Osolobue ogho. ³² Ebikwole ni obibi e me okukwe onye owule uke, ke ndi Ju ke ndi ali ndi ozo ke ndi aka-Osolobue. ³³ E bi ni hu ke mme: m'a liliima uzo ile ni m'e me ihien a soro onye owule. Makeni ele orinimma m ke m ri a cho, kani orinimma ihian ile, keni we hun uzo nwe nzuopuha.

Isi Nke Mmanai

¹ Esom ni nzom'oku m ke m don e som nzom'oku Kraistj.

Ikpume-isi Ogen Ofufe

² M ri a ja unu mma unu gi a nyanhan m ime ihien ile, e donmeharın omenalı ndi itu-Kraistj ndi hu ke m don gwasonme unu ni 'ya ke we e me e.

³ Kani, m cho ni unu ghota ni Kraistj wu onye-isi okennyę owule, di wu onye-isi nwunye e, Osolobue wu onye-isi Kraistj. ⁴ Okennyę owule kpume isi e e me ekpere mobu e zi ozi Osolobue si we zi ri e budan onye-isi e. ⁵ Kani, okpoho owule bu isi-oghe e me ekpere mobu e zi ozi Osolobue si we zi ri e budan onye-isi e ebe o no bu isi-oghe, makeni ya le ikpunpu ntutu wu ohu. ⁶ Makeni, omeni okpoho ekpumeke isi e, ya kofu nwan ntutu e. Kani, omeni ihien-ifenren ro ni okpoho ko ntutu e mobu kpunpu a, ya kpume e.

⁷ Okennyę efuruni n'o kpume isi e ebe o me ni o yi Osolobue, o wuzikwo ogho Osolobue; kani okpoho wu ogho okennyę. ⁸ Makeni, aghani we okpoho memę okennyę, kama, we gha okennyę memę okpoho; ⁹ eginu we ifiri okpoho ke okennyę, kama we gi ifiri okennyę ke okpoho. ¹⁰ Ya hain o gi me ni okpoho k'e nweriri ihien ri a isi o gi a ghosi ni o nwongho onye o ri okpuru e—make ifiri ndi mmom-osi.

¹¹ Kani, ime Di-nwonn-ęnyi, okennyę ri okpoho mkpa, okpoho ri okennyę mkpa. ¹² Makeni, k'o don me ni okennyę we gha memę okpoho, erira k'o don me ni okpoho ke we gha a mufuha okennyę. Bu ihien ile gha ęka Osolobue bia. ¹³ Gi ni ęka unu lele ihien: o hugho mma ni okpoho e bu isi-oghe e mejenni Osolobue ekpere? ¹⁴ We k'a gwazi unu a gwa ni ntutu okennyę ruke o wuru n'a ihien-ifenren? ¹⁵ Kani, nke okpoho ru, ogho a ro, makeni we ye e ntutu n'o gi e kpume.

¹⁶ Kani, onye cho n'o doma ihien, ęnyi enwe uzo ozo ęnyi gi e me e—ke ęnyi ke ndi aka Osolobue.

Oriri-nso

(Mat 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Imę ihien ndini m jenko d'e ku, a jako m onu mma. Makeni, iko unu a ra wehe ihien oma, kama, eje-ihien k'o wehe.

¹⁸ Nke ibuzo, a nuguo m ni onu zu ozuzu aka, ni nkebe a risonme ime unu. O nwongho ihien hain m gi gi e don. ¹⁹ W'a ru aka a, ihien ri ichen k'a ri ime unu, hun we e gi marin ndi ri e me ihien ri Osolobue mma. ²⁰ Kani, ihien ahun unu e ri, unu zu, elekwọ Oriri-nso Di-nwonn-ęnyi. Kaka! ²¹ Makeni, o ru ogen oriri hu, onye-onye e rime nke e, echeko we ndi

ozo, nke wunị onye ohu e buru egun, kanị ibe e e gigo manya rajunchanrin efo, o hu a tude we! ²² Kiri! Unu enwon ulo unu a no ri, ra? Ra unu ri e legberi aka Osolobue, e gbe ifenren e ye ndi nwonleni ihien owule ihun? Kiri ke m k'a gwa nwan unu? Ni m gi e jama unu mma? Emeko m'a!

²³ Makeni, ihien m nwonhen aka Di-nwonni-enyi, ya ke m kuzi unu: ni uhinhin hu we re e, ni we d'e we e ye, Di-nwonni-enyi wu Jesu no weri bredi; ²⁴ o yegu Osolobue ekele, o no bebe e; o no si, "Onwan wu ehụ m, hun we gi ifiri unu ye; e me ni onwan e gi e a nyanhan m." ²⁵ Eriira k'o mezikwo ogen we gi riguu ihien-oriri enyasi ahun: o weri mkpu manya hu, o no si, "Mkpuni wu nkwerigbama ohun hu we gi edeke m biye aka. E me ni ihieni—ogen owule unu gi a ra a unu gi e a nyanhan m." ²⁶ Ya wu ni, d'e ru mgbe Di-nwonni-enyi bia, ogen owule unu gi e ri bredini, a rari ihien ri mkpuni, unu ri a nyanhan onwan Di-nwonni-enyi.

²⁷ Ya wu nwan ni onye owule ri bredi Di-nwonni-enyi mobu rari ihien ri mkpu Di-nwonni-enyi uzo furuleni ri e me ehule edeke Di-nwonni-enyi njo. ²⁸ Ya wu ni onye owule k'e lekpeguu enwen e, o kebe ri bredi hu mobu rari ihien ri ime mkpu hu. ²⁹ Makeni, onye hun ri bredi hu mobu rari ihien ri ime mkpu hu bu o gbayeni ehụ Nna-enyi, ri e riri ikpe-omuma, a rari ikpe-omuma, e che enwen e isi. ³⁰ Ya haia ndun gileni ri ndi bu oda ime unu, emu hu a ku ndi bu oda, o nweguode ndi ranhinji, ya wu, ndi nwunhinji. ³¹ Kanị, omeni enyi te buzo lekpeguu enwen enyi, Di-nwonni-enyi eke ma enyi ikpe, ye enyi afunfun enina. ³² Kanị, Di-nwonni-enyi kin enyi ikpe, ye enyi afunfun, o ri e ye enyi afunfun k'e yeni enyi aka, amamgbe enyi e son uwa narin ikpe-omuma.

³³ Umune m, unu zu nwan ni unu ri, e che ni ibe unu. ³⁴ Omeni egun gi ihian, ya riguu ihien-oriri iwe e, amamgbe izu onu gha e buhe ikpe-omuma.

Banyeni ihien ndi hoduni, m bia, a gwa m unu ihien unu jenko d'e me.

Isi Nke Mmębuo

Oyiye Mmon-nso E Yesonme

¹ Umune m, ni m ku nwan nke oyiye Mmon-nso. M cho ni onu ghota a ohunma. ² Unu a maringho ni ke onu keleni kweri, we dufie unu, teri unu d'e femę mmon ndi rileni ndun ghadeleni e ku oku. ³ Ifiri e, m cho n'o we unu enya ni o nwonni onye gi ikę Mmon Osolobue e ku hun k'a si, "Jesu arị mma." O nwonzikwoni onye k'a saeka si, "Jesu wu Di-nwonni-enyi" sukpan ni Mmon-nso me e n'o ku erira.

⁴ Oyiye ri udi ichen-ichen, kanị Mmon-nso ohu ahun e ye we ile. ⁵ Orun w'a run hun we gi e fe Nna-enyi ri udi ichen-ichen, kanị Nna ohu hu ke w'a runni we. ⁶ Ihien we gi ikę Osolobue e me ri ichen-ichen, kanị Osolobue ohu ahun suo ri orun ime onye owule, e me we ile.

⁷ Mmon-nso e yesonme onye-onye ime enyi oyiye, keni onye hu gi e yeni ndi aka ile aka. ⁸ Osolobue gha aka Mmon-nso ye onye ohu oyiye o gi a dun odun, o ghazi aka Mmon-nso ohu hu ye onye ozo oyiye o gi ku oku ihian e gi marin ihien o marinleni. ⁹ O ghazi Mmon-nso ohu hu ye onye ozo okukwe, ghazi ya wu Mmon-nso ye onye ozo oyiye izuo-emu le oria, ¹⁰ yezi onye ozo oyiye irun orun-atumenya, ye onye ozo oyiye izi ozi Osolobue si we zi, ye onye ozo oyiye o gi a marin udi mmon ri orun, yezi onye ozo oyiye isu-asusu ri ichen-ichen, yezi onye ozo oyiye ishuto ihien onye suni ku. ¹¹ Mmon-nso ohu hu, iya nwe e me ihien ndini ile; o keyesonme onye-onye oyiye o cho n'o keye we.

Ehu Ohu, Bu Mkpamkpa Bu Oda

¹² Ehu ohu suo ke ihian nwe, kanị mkpamkpa-ehu bu oda ri ime e. Kanị, ke mkpamkpa ndi hu buhanle oda, ehụ ohu suo ke we wu. Eriira k'o rizikwo ehụ Kraisti. ¹³ Makeni, Mmon-nso ohu hu ke we gha gi mirin-Chuku we me enyi bu enyi ile che ime ehụ ohu—ke ndi Ju ke ndi alị ndi ozo wulenị ndi Ju; ke ndi wu igbon ke ndi wulenị igbon; we no me enyi ile rarisonme Mmon-nso ohu ahun.

¹⁴ Ezie, ehụ eke mkpamkpa ohu suo, kanị mkpamkpa bu oda ro. ¹⁵ Uku ihian si, "Makeni ele m aka, ele m nke ehụ," ele ohun k'e me e awuzile mkpamkpa-ehụ. ¹⁶ Omeni ntin si, "Makeni ele m enya, ele m nke ehụ," ele ohun k'e me e awuzile mkpamkpa-ehụ. ¹⁷ Omeni ehụ ile wu enya-enya, k'o k'e gi nu ihien? Omeni ehụ ile wu ntin-ntin, k'o k'e gi nu ishin? ¹⁸ Mba, eziku ri n'a wu ni, Osolobue e gigo aka a donmesonme mkpamkpa owule ri ehụ k'o don cho a. ¹⁹ Omeni we ile wu mkpamkpa ohu, elebe nke ehụ a ri? ²⁰ Kanị, k'o ri wu ni mkpamkpa-ehụ bu oda, kanị ehụ ohu suo ro. ²¹ Enya e ri-eka si aka, "O nwonni ihien m gi i e me!" Isi e ri-eka si uku, "O nwonni ihien m gi i e me!" ²² Kama, mkpamkpa-ehụ ndi hu nokesi we ka anunwa rikemede mka nkesini omeni arị w'a, ehụ ezuni oke. ²³ Mkpamkpa-ehụ ndi ahun enyi e weri ni enwon we ogho ke enyi e yede ogho pu-ichen; mkpamkpa ndi hun furuleni enya e legha ke enyi kade ohunma e donzi, amamgbe we a hun we ke we ri.

²⁴ Kanị mkpamkpa-ehụ ndi ahun nwe ogho achokani udi ndonzini. Enina ke Osolobue donme ehụ—o we ogho kanị ye mkpamkpa ndi hu noka si arini we mka—²⁵ make nkebe gha

a rị ime ẹhu, kama, ni mkpamkpa owule hun uzọ e gi ẹka ohu e lepụ ibe we ẹnya. ²⁶ Omēni mkpamkpa ohu nwọn nsongbu, we ile e buru nsongbu hu; ọ bọ mkpamkpa ohu, we ile e sọn ẹghoghọ.

²⁷ Unu ile wu ẹhu Krajist. Onye-onye ime unu wusonme mkpamkpa rin'a.

²⁸ Ime ndi uka, Osolobue e tumesommeguo ndi ri ichen-ichen: nke ibuzo wu ndi-ozu pu-ichen; hun me e ẹbuo wu ndi-amuma le ndi e zi ozi Osolobue si we zi, hun me we ẹto wu ndi-nkuzi; ndi ozo wu ndi a run ọrun-atumēnya, ndi a zuo emu, ndi e yeni ndi ozo ẹka, ndi nwe oyiye iki-okiki le ndi a su asusu ri ichen-ichen. ²⁹ Ihian ile wu ndi-ozu pu-ichen? Ihian ile wu ndi-amuma le ndi Osolobue e zi ozi? Ihian ile wu ndi-nkuzi? Ihian ile a run ọrun-atumēnya? ³⁰ Ihian ile nwon oyiye izu-emu? Ihian ile a su asusu ri ichen-ichen? Ihian ile a sūhuto we? ³¹ A nwankemē ni nwan ni unu nwonhen oyiye ndi hu ka mkpa a ri. Kanj, ni m ghosj unu uzọ ahun kachanrindi.

Isi Nke Mmēto

Ihien-osisu

¹ Omēni m'a su asusu ile—ke nke ihian ke nke ndi mmōn-ozu—bu e nwon m ihien-osisu, m wuhu ẹgogo mōbu okpokoro-ogbogoro ri a zun uzun!

² Omezikwo ni m nwon oyiye m gi e bu-amuma, e zini Osolobue ozi, nwezikwo oyiye m gi a ghota ihien ile mini le hun m gi a marincharin ihien ile; o mezikwo ni m nwoncharin okukwe ile—nwede hun m k'e gi saeka bupu ugu onodi a—bu enwon m ihien-osisu, o nwonni ihien m wu!

³ Osun'a ni m wecharin ihien ile m nwon ye ndi igbenye, ọ sukwon'a ni e kweride m ni we kpọ m okun make okukwe m—ikenkwọ e gi m'e nyan isi—kanj, omēni e nwon m ihien-osisu, ọ banko ni m erere owule!

⁴ Ihien-osisu nwe ndidi; ihien-osisu e me ẹfoma; a ra we iwe-ẹnya; a ra nyan isi; a ra pache.

⁵ Ihien-osisu a gbaye ihian; a ra cho nke e su; a ra bukenrin olulu; ihien-osisu a ra a guntọ eje-ihien we e me e. ⁶ Eje-ihien a ra su ihien-osisu usuo—ezioku ke ọ ghoghọ ni.

⁷ O nwonni ihien a guu ihien-osisu ndun, a ra kwerebehi ni ihien ri mma k'a gha ime ihian puha, a ra nwebehini ihian olile-ẹnya, ndun ndidi ara guu a.

⁸ Ihien-osisu k'a to jenrin ejen. Kanj, nke ibu-amuma le izini Osolobue ozi, ogen e k'a ghafe; o me nke asusu ichen-ichen, ogen we k'a ghafe; o me nke amamihien, ogen e k'a ghafe.

⁹ Ogeni, ẹnyi amarinzuni; amuma ẹnyi e bu le ozi ẹnyi e zini Osolobue ezuni. ¹⁰ Kanj, ogen hun zu oke e gi bja, e bu we hun zulen oke che usuo. ¹¹ Ogen m gi ri nwata, m'e ku ke nwata, m'e ro iroro ke nwata, m'a tu iroro ke nwata. A kagwu m ẹhu, m no na obibi nwata to. ¹² Ogeni ẹnyi a hun bishi-bishi rike onye ri e lee ughegbe* rileni mma. Kanj, o ru ogen hu, ẹnyi le jya k'a huntari, elee-m, elee-i; kikenni, ẹnyi amarinzuni, kanj ogen hu, m k'a marincharin ihien ile ke Osolobue don marincharin m.

¹³ Ihien ẹto hun a toni wu: okukwe, olil'ẹnya le ihien-osisu. Kanj, hun kachanrini wu ihien-osisu.

Isi Nke Mmēto

Oyiye Asusu Le Igi Oyiye Yeni Ndi-uka Eka

¹ Lili ma ni nwan ni unu e nwon ihien-osisu leni unu a chokenme oyiye Mmōn-nso—tumadu igi asusu ihian ri a ghota e zini Osolobue ozi. ² Make ni, onye hun ri a su asusu "ire", asusu we rileni a ghota, ri a gwa Osolobue oku, ele ihian k'ọ ri a gwa, make ni, o nwonni onye ri a ghota n'a. O n'e gi iken Mmōn-nso e ku ihien-mini. ³ Kanj, onye hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gwa ihian oku, oku hun k'e me okukwe we sue, gba we ume, kasj we obi. ⁴ Onye hun a su asusu we rileni a ghota ri a gba enwen e ume. Kanj, onye hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gba ndi uka ume.

⁵ K'ọ ri m, unu ile a su asusu "ire" ri ichen-ichen. Kanj hun m ka a cho wu ni unu e gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi. Onye hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ka onye hun ri a su asusu "ire" we rileni a ghota—sukpan ni ihian sūhuto ihien ahun o ku ye asusu we k'a ghota, keni ọ gba ndi uka ume.

⁶ Umun e m, lee n'e nwan: omēni m bja ebe onu ri, ni a suma m asusu "ire" onu rileni a ghota, nani ke m'e don yeni unu ẹka, wezuka ni m gi asusu unu k'a ghota gwa unu oku? Ikenkwọ e gi m ya wu asusu unu a ghota gwa unu ihien Osolobue ghosj m, mōbu a gwa m unu oku unu e gi marin ihien unu marinleni; ikenkwọ e zi m unu ozi Osolobue sj zi; ikenkwọ a kuzi m unu ihien?

* **Isi Nke Mmēto:**12 Igwe we finchancharin ohuma ke we gi e henrin ughegbe ogen ahun.

⁷ Ẹrịra k'ọ rịzịdę ihien ndi hụ rịlęni ndun wę gi a kụ egu—nọkę ękpiri mọbu ụbọ: omęni eyeni wę olu wę ęnya, nanị kę ihian e don ghọta ihien onye rị a kponi wę rị e ku? ⁸ Opi wę gi a kpogbama ndi jenko agha ye olu wę ghotaleni, onye k'e konrin agha? ⁹ Ẹrịra kę nke unu rizikwo: unu gi asusu ọzọ hun wę rịlęni a ghọha ku oku, nanị kę wę e don marin ihien unu rị e ku? Ya wu ni ufere kę unu rị a gwa oku.

¹⁰ W'a ra ru ụka a, olu ichen-ichen bu oda rị enu ụwa, bu o nwonni hun nwonlęni ihien wę gi e e ku. ¹¹ O mę nwan ni aghotanị m olu ahun, m k'a wu otumunye ęnya onye rị e gi e e ku oku, ya lę enwen e a wuru otumunye ęnya m. ¹² Ẹrịra k'ọ rị ebe unu lę enwen unu rị: ebe oyiye Mmön-nsọ rị a du unu, lilima ni nwan ni unu e nwekeme wę, ni unu e gizikwo wę a gba ndi-uka ume, e mę ụka a gha ihun.

¹³ Ya wu, onye gi asusu wę rịlęni a ghọta ku oku, ya mę ekpere n'o nwon ikę sühuto ihien o ku ye asusu ndi o rị a gwa oku k'a ghọta. ¹⁴ Makęni, m gi asusu m marinlęni mę ekpere, mmön m hu e mę ekpere, kanị, uche m arị a ghọta, o nwonni ihien uche m rị a run. ¹⁵ Kị m'e mę nwan? M k'e gi mmön m mę ekpere, kanị, m k'e mezikwo ekpere m k'a ghọta. M k'e gi mmön m bu ębu, kanị m k'a buzikwo ębu m k'a ghọta. ¹⁶ Omęni ęlę ęrịra, i giguü mmön i ja Osolobue mma, nanị kę ogbori a don nwan si "Iseę!" gi kweyi ekele ahun i kele Osolobue, ebe o męni onye hu amarin ihien i rị e ku? ¹⁷ Ikęnkwo y'a jagughọ Osolobue mma nke-esi, kanị o nwonni kę ojija-mma i don yeni okukwe hun-ębọ ęka sue.

¹⁸ A kpanmın m Osolobue ni mme ka unu ile asusu "ire" ichen-ichen a su. ¹⁹ Kanị, imę ozuzu ndi-uka, o ka m mma ni m ku mkpuru-oku isen m ghọta, hun ndi ọzọ k'a ghọta, o ban ni wę erere, kari ni m gi asusu "ire" wę ghotaleni ku mkpuru-oku nnu ole-lę-ole. ²⁰ Umunę m, erole ni iroro kę umuęka! Kama, ebe njo rị, a wu ni umuęka, kanị, o mę nke iroro, e ro ni iroro kę ndi ka-ęhu. ²¹ Imę Ehuhuo-nsọ, wę de e ni Di-nwonni-ęnyi si, "Ndi asusu ọzọ,

lę onu itumunye

kę m k'e gi gwa ndini oku;

kanị ęlę wę k'e gonzikwo m tan ntin."

²² Ya wu, ndi kwerilęni kę wę gi asusu-ire a ghosi ęka Osolobue, ęlę ndi kweriguni; kanị, ndi kweriguni kę wę gi "Osolobue si" a gwa oku, ęlę ndi kwerilęni.

²³ Ya wu, o mę nwan ni ndi ụka ile zu, ihian ile a suma asusu ire, ni onye marinlęni ęnya ihien ndini mọbu onye kwerilęni a banhan, o kuko ni ęra rị a pu unu? ²⁴ Kanị, omęni ihian ile gi asusu w'a ghọta e zini Osolobue ozi, onye hun kwerilęni mọbu onye marinlęni ęnya ihien ndini banhan, ihien ihian ile rị e ku a mama a ikpe, o juma enwen e nju. ²⁵ Ihien rị a obi k'a puha ifon, bu o nweni onye o gwa ihien ọwule. O k'a kponi Osolobue isi-ali, ye Osolobue ogho, si, "Ezioku-ezioku, Osolobue rị imę igunrun unu!"

Igi Usönron E Mę Ihien Imę Ụka

²⁶ Kini furu nwan ęnyi k'e mę, umunę m? Unu zu, onye-onye nwe ihien o k'a s'ęka mę: ikęnkwo ębu rọ; ikęnkwo nkuzi rọ; ikęnkwo ihien Osolobue ghosi ihian k'ọ cho n'o ku; ikęnkwo ozi wę jenko d'e gi asusu ndi ọzọ zi rọ; ikęnkwo wę jenko d'a sühuto oku ye asusu wę k'a ghọta. E mę ni ihien ile k'o k'a don yeni ndi ile rị ụka ęka, gba wę ume. ²⁷ Omęni ihian k'e gi asusu ndi ọzọ zi ozi, ya wuru madu ębuo—o kari-ęka, madu ęto. Wę ku e onye-ohu onye-ohu. Kanị onye siko d'a sühuton k'a riri rị a. ²⁸ Kanị, omęni onye k'a sühutonj arị a, ndi te k'a suni wę gba nkintin imę ụka; wę gwama enwen wę lę Osolobue oku imę obi wę.

²⁹ Nke ndi hun k'e gi asusu w'a ghọta zini Osolobue ozi, madu ębuo mọbu ęto wę ku—ndi hoduni wę gonmę ntin, e leban ihien wę rị e ku ęnya.

³⁰ Omęni Osolobue a ghosi onye ndi ali ihien, onye rị e ku oku ya kusị.

³¹ Unu ile k'a sa nwan ęka e zi ozi Osolobue si unu zi—onye ohu, onye ohu—kęni onye ọwule munrun ihien, a gba wę onye ọwule ume.

³² Ozozị, mmön onye amuma lę onye e zini Osolobue ozi rị okpuru onye ahun—o k'a saęka gba nkintin. ³³ Makęni Osolobue ęlę Chuku isusu, kanị Chuku udon lę usönron k'ọ wu.

Rikę kę ęnyi don e mę e imę ụka ndi-nsọ ile, ³⁴ ikpoho wę gba nkintin imę ụka ile. ęnyi ara ni wę ku oku. Wę we enwen wę che okpuru. Iwu e kughozị ęrịra. ³⁵ Omęni wę nwon ụtaa, wę ru unu a ju wę di wę ya, makęni ihien ifenren k'ọ wu ni okpoho k'e ku oku imę ụka.

³⁶ Ra ęka unu kę oku Osolobue ghadę bidon? Unu sọo k'o ru ęka?

³⁷ Onye ọwule si n'o wu onye-amuma lę onye e zini Osolobue ozi, n'o ze eze imę mmön, ya ku ezioku ni ihienni m rị e de ni unu wu ihien Onye-nwonni-ęnyi si wę e mę. ³⁸ Onye ọwule si ni ęlę ezioku, weri n'e ni 'ya nwen ęlę ihien ahun o si ni 'ya k'ọ wu.

³⁹ Umunę m, igi asusu wę k'a ghọha bu amuma lę izini Osolobue ozi ya duma unu; k'a sikhwle ni w'a sule asusu "ire".

⁴⁰ Kama, e gi ni usönron e mę ihien ile, e mę e n'ọ na ęnya.

Isi Nke Mmisen

Ndị Nwunni Jenko D'a Rizị Ndun

¹ Umunę m, m cho nwan nị m nyanhan nị unu ozioma hun m zi unu, hun unu nabanhan, hun unu turu nwan ime ę; ² ozioma ahun Osolobue gi ri a zuopuha unu—omeni unu e kwonkenmegho ozi hu m zi unu—mmani unu kwerihu nke olal'iwı.

³ Makeni, ihieni rikenme mkpa ime ihien ndi ru m eka ri ihien ibuzo m me n'o ruzikwo unu eka: ni Krajist gi ufiri njo enyi nwun noka ke Ehuhuo-nsọ don ku e edei; ⁴ ni we li e; ni, nke akp'ohin eto, Osolobue no weli e—noka ke Ehuhuo-nsọ don ku e edei; ⁵ ni Kefasi (wu Pita) hun a; uwe Mmebuwo wu ndi-ozı pu-ichen nozi hun a.

⁶ Omequu, ihien kari madu ogun-isen kwası nnu ime ndi kwerini nogbamani no hun a. Imerinme we hukwo nwan ndun, kanı ndi hu ime we a ranhinguo—ya wu, a nwunhunguo we. ⁷ Omequzi Jemisi no hun a; omequzi ndi-ozı pu-ichen ile no hun a. ⁸ Nke ikpazun ime we ile, mme nwen nozi hun a: mme hun no ke nwa we wu ogen furuleni. ⁹ Ezioku-ezioku, ime ndi ozi pu-ichen ile, onwoni onye m han ke 'ya. Erudeni m onye w'a kpo onye-ozı pu-ichen, makeni m kpoko uka Osolobue. ¹⁰ Kanı, m wu nwan ihien m wu ghanı efoma Osolobue, bu efoma hu o meni m alanı iwi. Kaka! Mme runkaride onye owule ime we. Kanı, ele nı mme run—kama, eka Osolobue hun ri ime ndun m run a. ¹¹ Ya wu, osun'a nı mme zi mobu ni uwe zi, onwan wu ihien enyi e zi; onwan wu ihien unu kweri.

Osolobue E Weli Ndı Nwunni Eweli

¹² O me nwan ni ozi enyi wu ni Osolobue gha onwun weli Krajist, kinı ke ndi hu ime onu ri e kuni ni Osolobue e weliko ndi nwunni? ¹³ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o weli Krajist—ya wu ni Krajist aghanı onwun lihi; ¹⁴ omeni Osolobue ewelini Krajist, ya wu ni ozi enyi zi enweni ihien o wu, okukwe onu enwonzikwonı ihien o wu. ¹⁵ Ya wuzı ni enyi rıde nwan e buokin Osolobue onu—makeni enyi e kuguo ni Osolobue a ghaguo onwun weli Krajist—bu o welin'e, omeni ara weli ndi nwunni. ¹⁶ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o weli Krajist, ¹⁷ omeni Osolobue ewelini Krajist, ya wu ni okukwe unu wu ihien la iwi, ya wu ni unu rikwo nwan ime njo unu. ¹⁸ Ya wu ni ndi hun ri ime Krajist ogen we gi nwunhun, ndi ranhinguni, a laguo iwi. ¹⁹ Omeni iri-ndun enu-uwani suo ke enyi gi ri e nwon olil'ena ime Krajist, ya wu ni nke enyi kachanrin njo ime ihian ile ri uwa.

²⁰ Kanı, ezioku rin'a wu ni Osolobue a ghaguo onwun weli Krajist, gi e henrin ihien-ugbo ibuzo* o wepuha ni enwen e ime ndi nwunni, gi e ghosi ke ndi hoduni k'e jen.

²¹ Makeni, ebe o me ni eka onye ohu ke onwun ghaha bja, ıgha onwun lihi a ghaguozikwo eka onye ohu bja. ²² Makeni, k'o don me ni ihian ile a nwun onwun makeni we le Adam wu ohu, erıra k'o donzi me ni ihian ile k'a gha onwun lihi makeni we le Krajist wu ohu. ²³ Kanı, o ru onye o lihi, o ru onye o lihi: Krajist wu onye ibuzo, mkpuru-ibuzo; o bjaı, ndi nke e e lihi. ²⁴ Ohun mequu, njendeme ogen e ru, hun Krajist jenko d'e gi we Alı-eze che eka Chuku-Nedi—o merichanringuu okiki ile le onye owule ri a kinı le onye owule iken owule ri eka a. ²⁵ Makeni, Krajist k'a kiriri d'e ru mge o buguu ndi-inenren e ile che okpuru uku a. ²⁶ Enenren ikpazun o k'e tikpo wu onwun. ²⁷ Makeni, “Osolobue e buguo ihien ile che e okpuru uku.” Ya ke Ehuhuo-nsọ ku. Kanı, omeni Ehuhuo-nsọ si ni “ihien ile ri okpuru uku a” o wechanrin enya ni Osolobue, hun bu ihien ile che e okpuru uku arı ihien o bu che e okpuru.

²⁸ Osolobue buguu ihien ile che okpuru ya wu Nwa a, ogen hu, Nwa a le enwen e a bja d'a rizikwo okpuru Osolobue hun bu ihien ile che e okpuru—keni Chuku wuru ihien ile enya onye owule, wuru onye ihien ile ri okpuru e.

²⁹ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, kinı ke ndi ahun ri e mefu ni ndi nwunni mirin-Chuku k'e me? Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ke ihian ri e mepunı ni we mirin-Chuku? ³⁰ Ki enyi ri ni nwan e buni enwen enyi e che ihien onwun gi a kpo enyi ihun ogen ile? ³¹ M'a nwunde uhuhin ile ma! Ezioku rochanrin umunę m—k'o don wuru ezioku ni m gi unu a nyan isi make ihien Krajist wu Jesu Nna enyi me ime ndun unu. ³² Omeni olil'ena ihian-mmaka suo, olil'ena ndunni suo, ke m gi kweri luson eje-anu ndi hu ogun ime alı Efesosi, elee erere k'o banni m?

O me nwan ni Osolobue ara weli ndi nwunni,

“Ni enyi ri nwan;

ni enyi ra—

makeni o ru eki,

enyi a nwunhun!”

³³ Anikwole ni we dufie unu! “Eje-ogbo e wiwi ezi-omume!”

* **Isi Nke Mmisen:**²⁰ Ihien-ugbo ibuzo mobu Mkpuru ibuzo wu hun we wefuha ime ihien ugbo, gi ye Osolobue oyiye, we kebe ghorima hun hoduni. O nokin enya hun hoduni; k'o ri ke we ri.

³⁴ Tęhin ni nwan nwonrin uche; unu e mębehi njo—nị ndị hụ ime unu amarin Osolobue. Kaka! M ri e ku onwan keni ifenren me unu.

Ehu Ndi-nwunni Siko D'e Gi Lih

³⁵ Kanj, ikenkwọ ihian k'a juma ke "Nanj ke Osolobue e don weli ndi nwunni? Elee udi ehu ke we k'e gi bja?" ³⁶ Onye-nzuzu! Ihien i kunye ani ara ri ndun, pu, wezuka n'o nwunhunguu anwunhun. ³⁷ Ozoz, i gha a kun ihien, ele ehu o jenko d'e gi puha ke y'a kunye, mkpuru gbaoto ke y'a kunye: ikenkwọ mkpuru oka-witi mobu mkpuru ihien ozọ. ³⁸ Kanj Osolobue e ye e ehu hu Osolobue cho; o ye udi mkpuru owule ehu nke e. ³⁹ Ehu ihien ile ele udi ohu: nke ihian wu udi ohu; anumanu nwon udi ozọ; nnunu nwon udi ozọ; azun nwonzikwo udi ozọ. Onye le udi a, onye le udi a. ⁴⁰ O nwongho ihien ndi ri elu-igwere, nwezikwo ihien ndi ri elu-uwa; kanj ogho ihien ndi ri enu-igwere wu udi ichen, ogho ihien ndi ahun ri elu-uwa wu udi ichen. ⁴¹ Enya-anwun nwon ogho nke e; ifon nwon ogho nke e; kokise nwonzikwo ogho nke e, kokise ichen-ichen nwon ogho ichen-ichen.

⁴² Erira k'o jenko d'a ri ogen Osolobue k'e gi weli ndi nwunni: ehu we li wu hun e rehini, kanj hun o k'e weli ara rehi; ⁴³ we li e ebe o nwonleni ogho, kanj hun o k'e weli k'e nwe ogho; we li e ebe o kenrenleni, kanj hun o k'e weli k'e nwe iken; ⁴⁴ ihien we li wu ehu ihian-mmaka, kanj ehu ime-mmøn we e legha k'o k'e weli* Omeni ehu-mmaka ri a ri, ya wu ehu ime-mmøn rizikwo a ri. ⁴⁵ Erira ke we de e ime Ekwkw-nso, si, "Onye ibuzo, hun wu Adam, no henrin ihian ri ndun," Adam ikpazun e henrin Mmon hun e ye ndun.

⁴⁶ Kanj ele hun ime-mmøn bu uzọ bja, kama, hun wu ihian-mmaka bu uzọ bja, n'o d'e ru onye ime-mmøn hu. ⁴⁷ Onye ibuzo hu gha uwan bja, onye we gi ejan memę ro; hun-ębo gha elu-igwee bja. ⁴⁸ Ke onye hu we gi ejan memę ri, erira ke ndi hun we gi ejan memę ri; ke onye hun gha enu-igwee bja ri, erira ke ndi hun wu nke elu-igwee rizikwo. ⁴⁹ Ke enyi don nwon nwan ehu hun yi onye nke ejan, erira ke enyi k'a donzi nwon ehu hun yi onye nke elu-igwee.

⁵⁰ Umune m, onwan wu ihien m ri a gwa unu: ehu-le-edeke asako aka banye Ali-eze Osolobue; ihien a nwunni abanyeko hun ghaleni a nwun.

⁵¹ Gon ni ntin: ni m gwa unu ihien-mini: ele enyi ile k'a nwun (ranhin), kanj, enyi ile jenko d'e nwonhuto! ⁵² O k'e me idumuzi: ozigbo-ozigbo, ime ntabe-enya ohu, hun we gihu gbu opi ikpazun hu! Makeni, ogen opi hu e gi han, ndi nwunni k'e gi ehu ghaleni a nwun lihi; enyi ndi hun ri ndun e nwonhuto. ⁵³ Makeni, ehu enyini hun e rehini k'e nwonhutoriri henrin hun ghaleni e rehi; ehu enyini hun a nwunni k'e nwonhutoriri henrin ehu hun ghaleni a nwun.

⁵⁴ Ogen ehun e rehini e gi henringuu ihien ghaleni e rehi, ehun a nwunni e henringuu hun ghaleni a nwun, o wuru ni ihien ahun we de ime Ehuhuo-nso e mezuguo: ni

"E meriole we onwan,

nke e a guguo!

⁵⁵ Euu onwan!

Elebe ke mmeri i ri nwan?

Euu onwan!

Elebe ke ihien i gi e gbu ri nwan?"

⁵⁶ Ihien onwan gi e gbu wu njo; iken njo wu Iwu.

⁵⁷ Kanj ekele ya rin Osolobue, hun e ye enyi mmeri hu ghahani Nna enyi wu Jesu Kristi!

⁵⁸ Ya wu, ezi umune m, wuzokenme ni nwan; emehunmele ni; a runwaye ni orun Di-nwonni-enyi—ebe o me ni onu a maringho ni orun unu run ime Di-nwonni-enyi alako iwi.

Isi Nke Mmisin

Ihien We Tu Ni Ndi Nke Osolobue

¹ Ni enyi ku nwan oku ihien we ri a tuni ndi nke Osolobue ri Jerusalem. Me ni ihienni m gwa aka ndi risonme Galeshia me: ² uhuohin ibuzo owule ime izu-uka, onye-onye ime onu y'a gha ihien Osolobue ye e wepuha, e donme—amamge m'a bja unu a tuma ihien. ³ M bja, e we m ehuhuo-ozu ye ndi onu hanpuha, e zi m we bu oyiye unu shi Jerusalem. ⁴ Omeni o huoghọmma ni mme le enwen m jen, e sonjen we m.

Ihien Polu Cho N'o Me

⁵ M siko d'a bja d'a hun unu—m ghagbariguu Masedonia—makeni m bu e obi ni m k'a ghaha Masedonia. ⁶ Ikenkwọ e son m unu noye mobu a nodichanrinde m ogen oyi*; keni unu hun uzọ yeni m aka ijen m—ebe owule m jenko d'a cho ni m jen. ⁷ Ogenni, achoni m ni m hunhu unu ghafe. Makeni, m cho ni, m bja, a noye m—omeni Di-nwonni-enyi a ni m.

⁸ Kanj m k'a nodi ime Efesosi d'e ru ogen Mmemme—Pentikosu, ⁹ ni ezigbo oghere m'e gi runpuha ihien a fuhaguoni m—osun'a ni ndi odakin buzikwo oda.

† Isi Nke Mmisin:44 ehu ime-mmøn hun w'e legha enya. Luk 24.33-46; Ndi Filipi 3.21

* Isi Nke Mmisin:6 ogen winta

¹⁰ Omęni Timoti a bįaghọ, ụnụ e mękwọ obi ru ẹ alị ime igunrun ụnụ, makęni ọrụn Nna-ęnyi ohu ahụn m rị a rụn k'ọ rị a rụn. ¹¹ Ya wụ, onyẹ ọwụlẹ y'e legberikwọl'a. Hụn n'a n'o gi udọn la, kęni ọ bįa d'e kunrun m—nị m rị a tų ęnya ya lẹ umunẹ ęnyi ndị hụ. ¹² Nke nwenẹ ęnyi wụ Apolọsị, a rịọkẹnmeęuọ m'a n'o sọnhẹn umunẹ ęnyi ndị ọzọ hụ d'a hụn ụnụ, kanị o ke chọ n'ọ bįa. Kanị, ezigbo oghere puhan'a, o k'a bįa.

Oku Ikpaụun

¹³ Dọnrin ni ęnya; turukẹnme ni ime okukwe ụnụ; atụlẹ ni egun; zekẹnme ni. ¹⁴ Gi ni ihien-ọsụsụọ e mę ihien ile ụnụ e mę.

¹⁵ Umunẹ, ụnụ a maringụọ nị ikpun-ulo Stęfanasị wụ ndị ibuzọ kwerini Jesu ime Azụun Akaya. Ọzọ wụ n'e buchanringụọ wẹ enwẹn wẹ che irunni ndị nke Osolobue ọrụn. ¹⁶ M rị a sị ụnụ hụn a nị ụnụ e mę ihien ọwụlẹ ndi nọ ẹrira sị ụnụ mę hụn k'e yeni wẹ ẹka rụn ọrụn hụ—kẹ uwẹ kẹ ndi ile e sọn wẹ a rụn ọrụn hụ, a runshi ẹ ikẹn.

¹⁷ Ọbįbįa Stęfanasị lẹ Fotunatosi lẹ Akayatosi bįa hụ a sụọ m. A nọkinguọ wẹ ęnya ụnụ nwen rịlęni ebeni. ¹⁸ Wẹ gba mmọn m umẹ, gbazikwọ nke ụnụ. A gbaye ni nwan ndi nọ ęnina.

¹⁹ Uka ndi risonme Azụun Eshia e zi ekele ụnụ. Akwila lẹ Priska† lẹ uka hụn e zu iwe wẹ e kele ụnụ ọhunma-ọhunma ime Nna-ęnyi. ²⁰ Umunẹ ęnyi ile rị ebeni e zi ekele. Dide ni ibe ụnụ odide rị nsọ.

²¹ Mmę wụ Polu gi ẹka m de ekeleni. ²² Ibu-ọnụ ya rini onyẹ ọwụlẹ ihien Di-nwọnni-ęnyi ghalęni a sụọ!

Di-nwọnni-ęnyi, bįa!

²³ Efoma Di-nwọnni-ęnyi wụ Jizọsị ya nọyeni ụnụ.

²⁴ M nwẹ ihien-ọsụsụọ jenni ụnụ ile ime Jesu Kristi.

Ẹhuhuo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Ndi Kọrẹnti Ndi Kọrẹnti, Nke Ebuo

¹ Mmẹ wu Polu de Ẹkukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen nke Kraisti wu Jizosi ghahani uche Osolobue. Mmẹ le Timoti nweye enyi gba de e. Ndi uka Osolobue ri ali Kọrẹnti ke enyi ri e dejenni Ehuo-ozini, uwe le ndi nso ile hun we ile gba ri Azuun Akaya*.

² Efoma le udon hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Di-nwenni-enyi wu Jizos' Kraisti bia ya rinj unu.

Polu E Ye Osolobue Ekele

³ Ojja-mma ya rinj Osolobue hun wu Osolobue le Nedi Di-nwenni-enyi wu Jizos' Kraisti. Nedi omiken k'o wu, Osolobue hun nkasi-obi ile gha aka a a bia. ⁴ Iya wu onye a kasi enyi obi ime nsongbu enyi ile, keni enyi saeka e gi nkasi-obi hun Osolobue ye enyi nwen a kasi ndi ozo ri ime nsongbu owule obi. ⁵ Makeni, ke enyi don a ta oken afunfun make ifiri Kraisti, erira ke Osolobue donziko a kasi enyi obi oda-oda ghahani Kraisti.

⁶ Omeni nsongbu ri a bianj enyi, o hu a bianj enyi keni we gi e kasi onu obi, keni unu gizikwo a nwe nzuopuha; omeni we ri a kasi enyi obi, we ri e gi e kasi unu obi ebe unu no e wetu obi ali e dingbu udi afunfun ohu hu enyi ri a ta. ⁷ Ya wu, olil'anya enyi nwon banyeni unu turukwem. Makeni, enyi a maringho ni ke unu don e son enyi a ta afunfun ke unu donzi e son enyi a narin nkasi-obi.

⁸ Umunem, enyi cho ni unu marin ni enyi ta oken afunfun ke enyi ri Azuun Eshja: we songbu enyi oda-oda, karide hun enyi le enwen enyi saeka din—nke wu ni enyi erozini ni enyi k'a hun isi. ⁹ Ezie, o te ri enyi ke si a maguo we enyi ikpe-onwu. Kanj, onwan me keni enyi gi Osolobue don enya, Osolobue hun e weli ndi nwunni—hun nke enyi e gi gi enwen enyi don enya.

¹⁰ Iya gbapuha enyi ime eje-onodi hu te k'e gbuni enyi. O k'a ri a gbapuha enyi. Iya ke enyi ri e lee enya n'o k'a gbafuhazi enyi—¹¹ unu gha e son ndi ozo e gi ekpere e yeni enyi aka, keni ndi bu oda hun uzo gi ufiri enyi a kpanmin Osolobue, make ihien ri mma o gi efoma menj enyi ghahani ekpere ndi bu oda me.

Ihien Hain Polu Gizileni Jen Korinti

¹² Ihien enyi gi a nyan isi wu onwan: ni obi enyi ri a shianj enyi eri ni enyi gi obi ri ochan le ezioku Osolobue bi obibi enyi ime uwa, tumadu egbata enyi le unu; ni enyi egini amamihien uwa bi, kanj eyemeka Osolobue. ¹³ Makeni, enyi ara deni unu ihien owule kari hun unu a gun, o ni unu ghota; kanj m ri e lee enya ni unu k'a ghochanrin enyi, ¹⁴ ke unu don nwan ghota enyi ekeri. Eghee, unu a ghotaگو ni unu k'a saeka gi enyi nyan isi Uhuohin Nna enyi wu Jizosi k'a bia—noke ke enyi nwen k'a don saeka gizikwo unu nyan isi.

¹⁵ Makeni onwan we m enya hain m te gi kwademe ni m k'a biaguzi d'a hun unu, keni o wuru ni unu ngozi mgbe ebuo. ¹⁶ M te cho ni m bia d'a hun unu m jenkoni Masedonia le m kinkozini, mme le unu nodiguu, unu e yeni m eka m jenkoni Judia.

¹⁷ Ogen m gi tu iroroni, m ri eroshi-azuunni, eroshi-azuunni? Ra m'a tu iroro ke ndi uwa hun a si, "eghee, eghee" le "mba, mba" mgbe ohu? ¹⁸ Kaka! Ebe o me ezie ni Osolobue wu onye-ezioku, oku enyi a gwa unu e metuni "eghee le mba" nke onye e ku ebuo. ¹⁹ Makeni Nwa Osolobue wu Jesu Kristi, hun mmẹ le Sivanosi, hun w'a kpoozi Sajasi, le Timoti zi unu ozi e, ele onye a si "eghee," a si "Mba;" kama, ihien ri ime e ogen ile wu "eghee." ²⁰ Makeni, ime e ke nkwa Osolobue ile no e mezechanrin, a wu "eghee." Ya hain enyi gi a si "Iseej" ghahani iya wu Jesu Kristi, e gi e ye Osolobue ogho. ²¹ Osolobue le enwen e wu onye hun e me enyi le unu e turukweme ime Kraisti; iya tumi enyi, ²² ye enyi ahima a ghahani iwe Mmon-nsa a che ime obi enyi, gi e hennin mbiye ihien ile o k'e menj enyi.

²³ Kanj, m ri a kpoku Osolobue n'o shiagbu m eri omeni ele ezioku ke m ri e ku ni ihien hain m gileni biazj Kọrẹnti wu ni a choni m ni m bia a jugboma m unu. ²⁴ Ari m e gi e e ku ni enyi nwe e ku ihien unu gi okukwe unu e me. Ele 'ya—ihien rin'a wu ni enyi le unu gba a run keni unu nwehen ighoghohun hun k'a bianj unu makeni unu turu ohunma ime okukwe unu.

Isi Nke Ebuo

¹ Ya ke m gi kwademe obi m ni abiakozj m ijen k'e buheni unu ufu. ² Makeni, m me unu ihien ufu, onye k'a gbazi m nwan ume? Ele ndi hun m meguu ihien ufu? ³ M de ni onu ehuo-ozu hu m de, amamgbe m'a bia, unu nwen, hun nke e me m ghoghohu, e me m ihien k'a fu ni m. Makeni, a maringho m onu ile ohunma-ohunma, ni, m ghoghoma, unu ile k'a ghoghoma.

* **Isi Nke Ohu:1** Akaya le Grisi e d'e me ihien ohu.

4 Ekwan lę obi ri a gbawani m kę m gi de ya wu ekukwo-ozu. E deni m'e n'o fu unu, kanj m de e ni unu marin ni unu ri m obi oda-oda.

Gbaghari Ni Nwan Onye Ahun Me Njo

5 Omęni o nwon onye me ihien ufu, ele mme suo k'o me e, kanj o nwongho k'o gi me ezioku ni unu ile k'o me e. M si ni "o nwęgho k'o don me ezioku" makęni achonj m ni m benyeni oku. 6 Udi afunfunni ndi ka oda buche eka ye onye no enina e higuo. 7 Gbaghari n'a nwan, unu a roko a obi, amamgbe o sukurughafe okęn, ndun okukwe a guu a. 8 Ya wu, dodo, o ri eka unu, ghosiji n'a n'o ri unu obi.

9 Lee ni ihien hain m gi de ya wu ehuhuo-ozu: m de e ni m gi e lele onu, gizi e marin ke onu k'e mechanrin ihien ile m si unu me.

10 Onye owule unu gbaghari, a gbaghari m'a. Ihien m gbaghari—omęni o nwogho ihien m gbaghari—m gbaghari make ufiri unu id'ęnya Kraisti, 11 kęni ęnyi gi e gbondon Ekwensu, amamgbe o tunarin ęnyi ihien ri mma—makęni ęnyi a maringho ero e.

Nwęę i?

12 Ogen m gi ru alj Trasi d'e zi ozioma Kraisti, m no hun ni Di-nwonn-ęnyi a kpopuguo uzu m'e gi run'a orun ebęhu. 13 Kanj, obi eruni m alj, makęni ahunni m Taiotosi wu nwęę m ime Kraisti ebęhu. Ya m no si we ndi ohunma, m no jęnmę Masędonia.

Imeri Ghahani Kraisti

14 Kanj ekele ya rinj Osolobue—makęni, Osolobue hu e yesonme ęnyi mmeri ogen ile ghahani onye-mmęri ahun wu Kraisti—rike ndi ri e sonhunme onye-mmęri, e gi ęnyi e zisonme ozi Kraisti ebe owule ęnyi jęn, noko ishin-oma ri e kungbamani. 15 Makęni, ebe Osolobue ri, ishin Kraisti ke ęnyi wu—ke ebe ndi ri e nwon nzuopuha ri ke ebe ndi lako iwi ri. 16 Ebe ndi ahun lako iwi ri, ęnyi ri e shin ishin hun e gbuni; ebe ndi we ri a zuopuha ri, ęnyi ri e shin ishin hun e ye ndun. Onye k'a sa nwan eka me ihien ndini? 17 ęnyi anonj ke ndi bu oda hun e ghoru oku Osolobue lęke si ibu-afia ro; kama, ri ke ndi ri ime Kraisti, ęnyi e ku oku-Chuku ri ke ndi-ezioku lę ndi Osolobue zi, ri ke ndi ri id'ęnya Osolobue a kra.

Isi Nke Eto

Ndi-orun Nkwerigbama Ohunni

1 ęnyi a jamazide nwan enwen ęnyi mma ra? ęnyi ride nwan ndi ahun a cho onye e deye we ehuhuo bianj unu kęni unu kweri nabanhan we ra? ęnyi ride nwan ndi ahun a cho ni unu deye we ehuhuo we e gi nabanhan we ra? 2 Mba! Unu lę enwen unu wu ehuhuo-ozu ęnyi, hun we deye ime obi ęnyi, hun ihian ile marin lę hun ihian ile a gun. 3 Ihien we a hun ebe unu ri a ghosi ni unu wu ehuhuo-ozu Kraisti de, hun o gha eka ęnyi zihę. Ele hun we gi peni de, kanj hun we de ghahani Mmon-nso Osolobue—Osolobue hun ri ndun; ele hun we deye ibe omuma—ri ke Iwu mbu ahun, kanj hun we deye ime obi ihian.

4 Eri ra ke obi ruhan ęnyi alj ebe Osolobue ri ghahani Kraisti. 5 Eleni ęnyi lę enwen ęnyi nwe iken me ihien owule hun ęnyi e gi si ni o nwon ihien gha eka ęnyi a bia. Osolobue ya e me ęnyi gi e nwon iken e me ihien owule ęnyi e me. 6 Osolobue ya me ęnyi gi saeka wuru ndi-orun hun ma run orun ime nkwerigbama ohunni. Nkwerigbama ohunni ele nke Iwu we de ede, kanj nke ime-mmęn. Makęni hun we de e gbue egbu, kanj Mmon-nso e ye ndun.

Nkwerigbama Akan Le Nke Ohun

7 O me nwan ni ofufe mbu hu gi ogho bia, ofufe hun e gbuni, hun we kayesonme ihien rin'a elu omuma, nke wu ni ndi Izrel' asani eka lee Mozizi ęnyi ihun makęni ogho ri n'a ri e gbuke—ogho hun fapukoni— 8 ogho ofufe hunni we gha eka Mmon-nso e fe akariko a nwan, kari a ohunma-ohunma?

9 Omęni ofufe hu hun we gha a ma ihian ikpe e nwongho ogho, ya wu ni ofufe hunni, hun we gi a kpo ihian onye ri ochan k'a ka a ogho e nwon, ka a ohunma-ohunma!

10 Ezioku ri n'a wu ni ihien hun te nwon ogho mbu enwonzi nwan ogho, kaka—makęni hun ka ogho e nwon e kpumęguo a.

11 O me nwan ni nkwerigbama mbu hu lę ofufe rin'a, hun we buguu nwan che usuo, gi ogho bia, ya wuni nke ohunni hun k'a to jęnin ejen ka a ogho e nwon ohunma-ohunma!

12 Ebe o me nwan ni ęnyi nwon udi olile-ęnyani, ęnyi e ku, ekushi iken. 13 ęnyi anonj ke Mozizi hun gi eka kpume ihun, amamgbe ndi Izrel' a hun ebe ogho ahun ri e gbukeni no fapuchanrin. 14 Ezie, we kpume nghota we ogen hu. D'e rukwo nwan tanni, we gha a gun mobu e gon ntin ke we ri a gun Ehuhuo-nkwerigbama akan hu, eka hu huzikwo ebęhu—makęni ime Kraisti suo ke we no e wepu ya wu eka. 15 Ezie, ezie, d'e rukwo nwan tanni, ogen owule we gi a gun Iwu Mozizi, eka hu e kpumęchanrin uche we. 16 Kanj, ihian buruhę Di-nwonn-ęnyi, o wepu a eka hu kpume uche e 17 "Di-nwonn-ęnyi" ahun we ri e ku oku e wu Mmon-nso: ebe owule Mmon Di-nwonn-ęnyi ri, ebęhu ke ihian no e weri enwen e. 18 ęnyi

ile, hụn wẹ kpupuḡu ẹkwa hụ ihun, rị nwan e legha ogho Di-nwonn-ẹnyi nọke onyinyon rị ime ughegbe; wẹ hụ e nwonhutọ ẹnyi nị ẹnyi hụn ụzọ rị ke ihien ahun ẹnyi rị e legha, e nwe ọgho hụ, e nwẹwaye ẹ. Ihienni gha ẹka Di-nwonn-ẹnyi, hụn wụ Mmọn-nso, a bja.

Isi Nke Ẽnọ

Ndi-ozu Nke Ukpẹ

¹ Ya wụ, ebe o mę nwan nị Osolobue e meḡuonị ẹnyi omikęn ye ẹnyi orunn, ndun ara gu ẹnyi. ² Ẽnyi a juḡuọ ihien-ifenren ndi hụ ihian e zueme, juzikwo ime-ero le itụ-ntu ye ime oku Osolobue. Eghę! Kama, ẹnyi hụ e kuchanrin ezioku k'o nọ, e gi ẹ e wepuha enwen ẹnyi a ghoṣi ihian ile idenya Osolobue, keni ndi ile e ku ezioku hūn ụzọ e lele ke ẹnyi nọ.

³ Omęni echen ke ozioma ẹnyi rị e zi zueri, ndi rị a la iwi sọo k'o zuerini. ⁴ Nke wẹ wụ nị mmọn hūn rị a kị uwanị e kękinguọ uwę ndi kwerileni ẹnya, amamgbe w'e legha ukpẹ ozioma ogho Kraṣti; Kraṣti, hūn o mę ni onye hunn'a a hunguọ Osolobue. ⁵ Makeni ẹle ozi enwen ẹnyi ke ẹnyi rị e zi; ẹnyi rị e zi ozi nị Jizos' wụ Kraṣti wụ Di-nwonn-ẹnyi, nị ẹnyi le enwen ẹnyi wụ idibo unu make ifiri Jizosi. ⁶ Makeni Osolobue ohu hū hūn si, "Ukpẹ ya nwunmę ebe ishi rị" ya nwun nwan ime obi ẹnyi hūn ẹnyi gi nwe ikęn legha ogho Osolobue ihun Kraṣti.

Ihien Ri Mkpa W'e Buche Imę Ihien E Tikponi

⁷ Kanj Osolobue buche orun oziomani rị okęn mkpa ime ẹnyi—ẹnyi hūn wụ ite-ayogbe hūn e tikponi, keni o we ẹnya nị ikęni pu-ichen ẹnyi gi a run a wụ nke Osolobue—n'o ghanị ẹka ẹnyi bja. ⁸ W'e songbu ẹnyi ụzọ ile, kanj asanị wẹ ẹka bjangbu ẹnyi; ihien ndi hūn a gba ẹnyi nghari-ẹnya hū a, kanj ndun ara gu ẹnyi; ⁹ wẹ e kpokposonmę ẹnyi, kanj Osolobue a junị ẹnyi to; w'a kutu ẹnyi, kanj ẹnyi ara nwun. ¹⁰ Ihien ehu ẹnyi a hūn oḡen ile e mę ihian a hūn onwun Jesu nwun, keni, ihian gha a hūn nị ẹnyi hukwo ndun, e gi w'e marin nị Jesu rị ndun. ¹¹ Makeni, hunnị ẹnyi rị ndun, ihien onwun gi a kpo ẹnyi ihun a bja nị ẹnyi oḡen ile make ufiri Jizosi, keni ihian gi ehu ẹnyini hūn a nwunhunnị a hūn nị Jizosi rị ndun. ¹² Ya wụ nị onwun rị orun ehu ẹnyi, kanj, ndun k'o rị a runfaha ime unu.

¹³ Kanj ebe o mę ni ẹnyi nwon agungun okukwe ohu ahun wẹ ku oku ẹ ime Ekukwo-nso, si, "M kweri ekweri, ya haın m gi ku ihien m ku," ẹnyi nwen kwerizikwo ekweri, ya haın ẹnyi gi rị e ku oku-Chuku ẹnyi rị e ku. ¹⁴ Makeni, ẹnyi a maringho nị Osolobue hūn gha onwun weli Nna ẹnyi wụ Jesu jenko d'e welizikwo ẹnyi k'o don weli Jesu, webanhan ẹnyi le unu ebe 'ya le enwen ẹ rị.

¹⁵ Ezie-ezie, ihienni ile wụ n'o rinị unu mma, keni ndi efo ma Osolobue rị e ru ẹka hūn ụzọ e buwaye oda, ekele rị a biani Osolobue a bawaye uba.

Igi Okukwe E Bi

¹⁶ Ya wụ, ndun aguko ẹnyi. Osuon'a nị ehu ẹnyi rị a kpo nkun, ẹnyi hū e nwonwaye ndun ohun ime-mmọn uhuhohin-uhuhohin. ¹⁷ Makeni, ekerę afunfunni ẹnyi rị a ta ogenni, hūn ghaleni e bie, rị nwan a kwademe ẹnyi a toni ogho itebite hūn wẹ ghaleni a saęka e ku ke o han. ¹⁸ Eghę, makeni ẹnyi arị e lee ihien ẹnyi e legha, kanj ihien ẹnyi ghaleni e legha; makeni ihien ẹnya e legha k'a ghari, kanj ihien ẹnya ghaleni e legha k'a to jęnrin ejen.

Isi Nke Isen

¹ Makeni ẹnyi a maringho nị omęni e tikpo wẹ ehu ẹnyini, odunị ẹnyi bi ime ẹ ime uwanị, ẹnyi e nwongho ulo hūn Osolobue tun, hūn wẹ gileni eka tun, hūn rị elu-igwee, ulo hūn k'a to jęnrin ejen. ² Imę odunị ẹnyi rị kikęni, ẹnyi hū a sun-uden, o hū a gun ẹnyi oda-oda nị wẹ yime ẹnyi ehu ẹnyi hū—ulo ẹnyi hū, hūn rị elu-igwee—³ hūn o mę nwan nị ẹnyi yirigu a, ẹnyi e meko ndi gba oto. ⁴ Makeni, hunnị ẹnyi rikwo ime odunị, ime ehuñi, ẹnyi hū a sun uden makeni ibu rị a nyin ẹnyi. Eleni ẹnyi cho nị ẹnyi gba oto, kanj, ẹnyi cho nị wẹ yimezi ẹnyi hūn-ebọ ahun, keni ndun luefu hūn a nwunni—weri onodi a. ⁵ Onye hūn kwademe ẹnyi toni onwonhutoni wụ Osolobue. O yeguo ẹnyi Mmọn-nso nọke mbiye, gi ghoṣi n'o k'e mę ẹ.

⁶ Ya wụ, obi e ru ẹnyi alị oḡen ile, osuon'a nị ẹnyi a maringho nị omęni ẹnyi rị ime uloni wụ ehu ẹnyi, ẹnyi arị ebe Di-nwonn-ẹnyi rị, ⁷ makeni ihien ẹnyi kweri banyeni Kraṣti ke ẹnyi gi e bi obibi, ẹle ihien ẹnya ẹnyi rị e legha. ⁸ Eghę, obi e ru ẹnyi alị, nke wụ nị o kadę ẹnyi mma nị ẹnyi gha ime ehuñi pu, laburu Di-nwonn-ẹnyi d'a nodi ulo ẹnyi hūn rị ebe o rị. ⁹ Ifiri ẹ, ẹnyi a lili ma nị ẹnyi e mę ihien a sọ a usuo efo oḡen ile—ke ẹnyi rị ndun ime ehuñi wụ ulo ẹnyi ke ẹnyi arị. ¹⁰ Makeni ẹnyi ile k'a puha ihun Oche-okink'ike Kraṣti n'o kin ẹnyi ikpe, keni onye-onye hūn ụzọ narin ugwo-orun ihien o run k'o rị ime ehuñi—ke mma ke njo.

Orun Iwekinhen Ihian Ebe Osolobue Ri

¹¹ Makeni ęnyi a tų egun Di-nwọnni-ęnyi, ya haịn ęnyi gi a liliima ni ęnyi me ndi ozo kweri; kanj Osolobue a maringho ęnyi le enwen ęnyi ohunma-ohunma; e gigho m'a don ni unu nwen a maringhozikwo ęnyi ime obi onu.

¹² Elekwọ ni ęnyi rizi a gwa onu ni ęnyi a rika mma! Mba. ęnyi ri e ye onu ihien k'e me onu gi ęnyi nyan isi, keni unu saeka za ndi gi ihien ęnya e legha a nyan isi hun nke we gi gi ihien ri ihian obi nyan isi.

¹³ Makeni, omeni ęnyi e me ke ndi uche we zuleni, ifiri Osolobue ro; omeni ęnyi e me ke ndi uche we zu, ifiri unu ro. ¹⁴ Ihien-osisuso Kraisti nwe jenni ihian ya ri e nu ęnyi, makeni o wegwo ęnyi ęnya ni, ebe o me ni onye ohu a nwunguoni ihian ile onwun, ya wu ni ihian ile a nwungwo. ¹⁵ O nwunni ihian ile onwun, amamgbe ndi ri ndun gha e bizini enwen we, kama, ni we e bini onye hu gi ifiri we nwunhun, Osolobue e gi ifiri we weli e.

¹⁶ ęnyi arizi nwan e gi ęnya-ihian e lee ihian. O sụn'a ni ęnyi te gi ęnya-ihian e lee Kraisti mbu, ęnyi ara gizi e e lee e. ¹⁷ Ya wu, onye owule ri ime Kraisti a wuruole onye we kedonzi; ihien akan a gharigwo, lee e, ihien ile e henringwo nke ohun!

¹⁸ Ihienni ile gha eka Osolobue bja, onye hun donzi ęgbata ęnyi le iya, wekinhen ęnyi ebe o ri ghahanj Kraisti; o no nwan ye ęnyi orun iwekinhen ndi ozo ebe o ri. ¹⁹ Ya wu ni Osolobue ri ime Kraisti, e donzi ęgbata ya le ndi uwa; ara gizi njo we son we. O wegwo nwan ozi ya wu idonzi-ęgbata che ęnyi eka zisonme. ²⁰ Ya wu ni ndi-oz Kraisti ke ęnyi wu, Osolobue gi ęnyi e ku onu a; ęnyi gi nwan ęfan Kraisti' e ku: dodo, o ri eka unu, "Kinhen ni d'e kunrun Osolobue!" ²¹ Osolobue gi ifiri ęnyi gi Kraisti hun meleni njo owule henrin onye me njo, keni ęnyi hun uzo henrin ndi ri ochan.

Isi Nke Isin

¹ Noke ndi we le Osolobue gba a run, ęnyi ri nwan a gwa unu oku: dodo, o ri eka unu, anile ni efoma Osolobue hun unu nabanhangwo la iwi. ² Makeni Osolobue sj,

"Hun o gihu ru ogen furu ni,

m no nu olu unu;

o ru uhwohin nzuopuha,

m no yeni unu eka."

Lee n'e, kikenni wu ogen hu furuni! Tanni wu uhwohin nzuopuha!

³ ęnyi arj e me onye owule uke, amamgbe ihian a hun ihien w'e gi koriani orun ęnyi ri a run ni Osolobue. ⁴ Mba. Kama, ime ihien ile, ęnyi a ghosichanrin ni ęnyi wu ndi-orun Osolobue: ghahanj idin oken ndidi—ime nsongbu, ime afunfun le ebe o no ri ke sj ihien ile e wiwihanringwo ni ęnyi; ⁵ we hu e gbu ęnyi ili, e gbu ęnyi mkpinsin; w'e bu ęnyi e che ime ulo-ngan, w'a kpwo ęnyi e gbu; ęnyi a run oken-orun, e chu-uran, e bu ęgun. ⁶ Ozozj, ęnyi hu e donme obi ęnyi ochan, e nwe amamihien, e nwe ndidi, a ri nsọ ime-mmọn, e nwe efoma, e nwe ihien-osisuso ibe ęnyi hun gha akpakali-obi fuha. ⁷ Ozozj, ęnyi e ku ezioke, ęnyi a ghosj iken Osolobue, ihien-ogun Osolobue cho sọ ke ęnyi gi a lu, iya sọ ri ęnyi eka-nni, ri ęnyi eka-ekpen. ⁸ We hu a gbaye ęnyi, e legberizikwo ęnyi; w'e ku oku ęnyi ohunma, e kujazikwo oku ęnyi; w'e me ęnyi ke sj ęnyi ele ihien ęnyi sj ni iya ke ęnyi wu; kanj iya ke ęnyi wu. ⁹ ęnyi no ke ndi we marileni, kanj a maringwo we ęnyi; ęnyi no ke ndi ri a nwunni, ka lee n'e nwan, ęnyi hu ndun! W'e ye ęnyi afunfun, kanj ęnyi anwunni. ¹⁰ Ihien ekwan e mesonme ęnyi, kanj, ęnyi a ghoghwo ogen ile; ęnyi no ke ndi igbennye, kanj ęnyi e me ndi bu oda a wuru idafin; ęnyi no ke ndi nwoleni ihien owule, kanj ihien ile wu nke ęnyi.

¹¹ ęnyi a shiapugwo ni onu ndi Koręnti efo! Unu a hunchanringwo k'o ri ęnyi obi. ¹² ęnyi arj e zuemęni unu efo—kanj unu e zuemę nke unu. ¹³ M ri nwan a rjo unu noke umu m: me ni ni m ke m don męni unu: shiapuchanrin ni nwan efo.

Donme Ni Ulo-nsọ Osolobue Nso

¹⁴ Anile ni we kpagbama unu le ndi kwerileni ntutu ohu. Elee mmeko ke ezi-omume le eje-obibi nwede? Elee mmeko ke ukpe le ishi nwede? ¹⁵ Elee ogen ke Kraisti le Ekwensu gidę kwerighamama? Kijni rido ęgbata onye kwerini le onye kwerileni? ¹⁶ Elee ogen ke Ulo-nsọ Osolobue le mmọn gidę nwemę mmeko?

ęnyi wu Ulo-nsọ Osolobue, Chuku hu ri ndun—noke ke Osolobue don ku e, sj,

"M k'e biri ime ndun we,

e jenhunme ime igunrun we.

M k'a wuru Chuku we,

a wuru we ndi nke m.' "

¹⁷ "Di-nwọnni-ęnyi sj,

gha ni nwan ime igunrun we puha,

unu a nodj azun ichen;

emetukwole ni ihien owule ru unyin eka:

ogę ahun kę m'e gi nabanhan unu;

¹⁸ a wuru m nedi onu,

onu a wuru umu-m-ikennyę le umu-m-ikpoho,

Iya kę Di-nwonni-ęnyi Hun-nwon-iken-ile ku."

Isi Nke Ɛsa

¹ Ndị rị m obi, ebe o mę nwan n'o kwesomęguo ęnyi nkwa ndini wę, ni ęnyi chanchan nwan enwen ęnyi, chanpu ihien owule hun e meru ehụ le ime-mmom, e gi egun Osolobue a hun a ni ęnyi richanrin nso.

Nke We Kę Polu Ri E Ro

² Nabanhan ni ęnyi ime obi onu; o nwonnini onye ęnyi mę eje-ihien; o nwonnini onye ęnyi wiwi; o nwonnini onye ęnyi tunarin ihien e. ³ Ari m e ku onwan ni m gi ma unu ikpe, make ni e kuole m'a mbu ni unu ri ęnyi obi—nke wu ni ęnyi k'a saęka son unu nwun, ęnyi k'a sazi kwọ ęka son unu ri ndun. ⁴ M'e gi unu a nyan isi oda-oda; m'e gi unu a dukem me ęka obi; unu a gba m unu oda-oda; ime nsongbu ęnyi ile, m'e gi ifiri unu e nwe ighoghọ oda-oda.

⁵ Make ni, kę ogen ęnyi gi rude Masedonia, ehụ ęnyi e ezuni iken kaka; we kpokpo ęnyi azuun ile—oku-le-uka fihunme ęnyi, egun hu a tu ęnyi ime obi ęnyi. ⁶ Kanị Osolobue, hun a kasị ndi ndun guchanrin obi no gi obibia Taiotosi kasị ęnyi obi. ⁷ Elede obibia a suọ kasị ęnyi obi, kanị, nkasi-obi hun ya le enwen e nwe make ihien o hun ebe unu ri, kasizi ęnyi obi. Make ni, o gwaghọ ęnyi kę m don ri a da unu! Kę eje-ihien hu meni don wute unu! Kę m rihan unu obi! Ya kę m no ghoghokemę.

⁸ Ifiri e, osuon'a ni ihien m de ime ehuhuo-ozu ahun a fughu unu, akwanzini m mmani—(kanị e te kwangho m, make ni m hun a ni e giguo m ya wu ehuhuo m de me unu ihien ufu—osuon'a ekerę ogen suọ ro.) ⁹ M ri nwan a ghoghọ. Ari m a ghoghọ n'o fughu unu, kanị, n'o fughu unu hun unu gi roghari—ya wu ni unu a nigho a fu unu udi hun Osolobue cho. Ya wu ni ęnyi a runi unu ehụ owule, kaka. ¹⁰ Make ni ihien futu ihian ke Osolobue don cho, o mę ihian gbehuto obi, bihuto ęka, o wehe nzuopuha. Mmani ara ri a! Kanị ihien futu ihian kę o don a fu ndi uwa, o buhe onwan. ¹¹ Unu ahunni nwan kę ime ihien ri mma ri a du unu make ni ihienni fu unu kę Osolobue don cho?! Unu ahunni nwan k'o rihan unu mkpa ighosi ni ęnya unu eruni ihien meni! Lee k'o ri e zehan unu ize! Lee k'o tuhan unu ęnya! Lee kę m ri a dahan unu! Lee okę adudu o buhe! Lee afunfun unu ye onye hun męfieni! Unu a ghosichanringuo ni ęka unu a ri ihien meni.

¹² Ya wu, osuon'a ni m de ni unu ehuhuo hu, ele ifiri onye mę eje-ihien mobu onye wę meja kę m gi de e. Kama, m de e n'o we unu ęnya id'ęnya Osolobue ni ęnyi ri unu obi nke-esi. ¹³ Onwan a kasiguo ęnyi obi.

Elede obi suọ k'o kasị ęnyi; kama, ighoghọ Taiotosi mede ęnyi ghoghokemę, make ni, unu ile e meguo nwan obi ru e ali! ¹⁴ Egheę, unu anini ifenren isi m gi unu nyan ebe o ri mę m. Isi ęnyi nyan ebe Taiotosi ri e mę nwan ezioku nọkę kę ihien ile ęnyi gwa unu mbu don wuru ezioku. ¹⁵ Ifiri e, ihien unu ri nwan a suokemę e—o gha a nyanhan kę unu ile don humę isi, a nyanhanzi egun le ehụ-omuma-nni unu gi nabanhan a. ¹⁶ M ri nwan a ghoghọ—make ni m gichanrin unu don ęnya.

Isi Nke Ɛsato

Kę Ndị Uka Don E Ye

¹ Umunę, ęnyi cho nwan ni unu marin efoma Osolobue mę ni uka risomę Azuun Masedonia: ² osuon'a ni wę ri ime okę nsongbu, cheni igbennye-mgbeleke wę wu, okę ighoghọ wę nwe ime Di-nwonni-ęnyi anini onodi wę gbondon wę, wę no ye, ye oda-oda! ³ Mmę ri a shiani wę eri ni wę wefuha obi ye kę wę nwonhan, yekaride kę wę nwonhan! ⁴ Wę rijokemę ęnyi, ęnyi dodo mę ohunma bu wę cheni ndi ri a tu ihienni wę ri a tunni ndi nke Osolobue; ⁵ kanị, wę yekaride kę ęnyi tu ęnya a: e buguu wę uzo we enwen wę ye Di-nwonni-ęnyi, ya wę no nwan gi ifiri uche Osolobue we enwen wę ye ęnyi.

⁶ Ya hain nwan ęnyi gi si Taiotosi, hun bidon orun-eyemekani, ya d'e yeni nwan onu ęka runfu a. ⁷ Ya wu, kę unu don nwan e mę ohunma ime ihien ile—kę okukwe kę iku-oku kę imarin-ihien kę adudu ri mma kę ihien-osusuo hun ri egbata ęnyi le unu, erira kę ęnyi chozi ni unu mę ohunma ebe orun-eyemekani ri.

⁸ Ele ni m ri e ye iwu, kama, m choko ni m ghosi unu adudu ndi ozo nwon, gi e chopuha kę ihien-osusuo unu nwe wu ezigbo e. ⁹ Make ni, unu a maringho kę Onye-nwonni-ęnyi wu Jesu Kristi męhan efoma: ni, k'o męle odafin ru, o gi ufiri unu henrin ogbennye keni unu gha ogbennye o dan wuru idafin.

¹⁰ Ndunmodun m ime ihienni wu onwan: o furu ni unu runchanrin nwan orun-eyemekani unu bidon akan-ahun. Unu bu uzo runma a; elede ohun suọ, unu k'o bude uzo duma ni unu

mẹ ẹ. ¹¹ O ruguọ nị: runchanrịn n'a nwan; gi ni nwan ihien ụnu nwọn runchanrịn a k'ọ dọn dū ụnu nị ụnu rụn a isi-ibuzọ hụ. ¹² Makęni, omęni ihian wepuha obi ẹ ile ye ihien, ihien o nwę ke wẹ e lee ęnya a narin a ya, ẹlę ihien o nwonlęni.

¹³ Ɛlę ni m cho n'ọ rị nị ndi ọzọ nfe, ọ wuru nị ụnu ibu. Kama, n'ọ wuru ahanmahan: ¹⁴hunni ụnu nwon nwan ọda bu mkpa gi wẹ nwęn, nke ụnu a ban nị wẹ; o ruzi, ọda wẹ nwon e wẹhę nị ọnu ihien rị ọnu mkpa—ọ wuru ahanmahan. ¹⁵ Ɛrira ke wẹ de ẹ ime Ɛhuhụọ-nso, nị

“Nke onye hụn kpōnrin ọda

ehikęni;

nke onye hụn kpōnrin ẹkẹrę

emękeni ẹkẹrę.”

Taitosị Lę Ndị Hụn Ya lę Wẹ Wị

¹⁶ Ekele ya rinị Osolobue hụn bu adudu ohu hụ m nwę makę ọrinimma ọnu che obi Taitosị. ¹⁷ Ɛlęde n'ọ kweri aririo ęnyi rịọ a sụọ, kanị, ebe o mę ni kikęnni k'ọ k'a dū, o k'e gi uche ẹ bia d'a hụn ụnu. ¹⁸ Ɛnyi zila 'ya lę nwęn-ęnyi hụ ndi ile kwerini marin ọhunma-ọhunma makęni o zisonmę ozioma. ¹⁹ Ɛlęde ni ndi ile kwerini marin nwęn ęnyi hụ sụọ, kanị ụka ile kwerigbamade, tumę ẹ n'ọ sọn ęnyi, ęnyi gha e jensonmę a rụn ọrụn-eyemękanị ęnyi gi e ye Di-nwonn-ęnyi lę enwẹn ẹ ogho, a ghosizi nị ęnyi cho n'ọ rinị umunę ęnyi mma.

²⁰ Ɛnyi bu obi nị ihian ahunko ihien w'e gi korianị ęnyi makę oyiyeni hi-ogbe ęnyi rị a na, ²¹ makęni, ọ rika ęnyi mkpa nị ęnyi rụn a hụn rị mma, ẹlę ęnya Di-nwonn-ęnyi sụọ, kanị ęnya ndi ọzọ.

²² Ɛnyi zilazi nwęn ęnyi ọzọ cheni wẹ, nwęn ęnyi hụn ęnyi lelegu mgbe ole-lę-ole hụn a nị o nwongho adudu ihien bu ọda—kikęnni k'ọ kazı adudu hụ e nwon karı mbu, makęni obi rukęnmę ẹ alı ebe ụnu rị.

²³ O mę nke Taitosị, onye mmę lę iya a wị lę ọnye mmę lę 'ya gba a rụn ọrụn ęnyi gi e yeni ụnu ẹka ro; nke umunę ęnyi ndi ọzọ hụ 'ya lę uwę wị, wẹ wu ndi-ozı pu-ichęn rị a nokin ęnya ụka ichęn-ichęn, e wẹhęni Krajistı ogho. ²⁴ Ya wu, gi ni nwan oghereni ghosı ndin wẹ nị ụnu nwę ihien-osusuo wẹ, kęni ndi ụka ile hụn uzọ gi ẹ dọn, a hụn wẹ ihien ęnyi gi e gi ụnu a nyan isi.

Isi Nke Iteneị

Ihien Wẹ Tunị Ndị Ụka Rị Jerusalem

¹ Ọ rikani mkpa nị m de ni ụnu ihien ọwule banyeni ihien wẹ rị a tuni ndi kwerini rị Jerusalem. ² Makęni, a maringho m nị ihienni hụ a dū ụnu. Adudu ụnu haın m gi gi ụnu nyan isi ebe ndi Masędonia rị, si wẹ nị ndi rị Akaya a kwademole kete akan-ahun; adudu ọnu a kpasuguo ndi bu ọda ime wẹ. ³ Kanı m zila nị ụnu umunę-ęnyi ndin, amangbe isi ęnyi gi ụnu a nyan a wuru ihien-mmaka oęenni. Kama, m cho nị ụnu kwademę, e che—kẹ m dọn gwa wẹ nị ụnu k'e mę; ⁴ omęni ụnu akwademęni, ndi Masędonia sọnhęn m hụn a nị ụnu eke kwademę, ifenręn e mębu ęnyi ime ihienni—ọ rị wuzi ụnu lę enwẹn ụnu. ⁵ Ya haın o gi rị m mkpa nị m zi umunę ęnyi ndi hụ, nị wẹ bu uzọ biagu d'e kunrun ọnu d'a kwademęchanrın ihien ile gbashari oyiyeni hi-ogbe ọnu kwe nkwa a, m kebe bia; kęni ọ hụn uzọ wuru oyie ụnu wepuha obi ụnu ye, ẹlęni wẹ waye ụnu ya olu.

⁶ Ihien rin'a wu hunni: onye hụn kunlęni ọda jenkọ d'a ghorı hụn bulęni ọda; onye hụn kun ọda jenkọ d'a ghorizikwo hụn bu ọda. ⁷ Onye-onye ya ye ihien ọwule rị a obi, y'e meyelę ẹ ẹlę; y'e yelę noke si wẹ wa a ye ẹ olu—makęni onye a shıapu ẹfo e ye ke ihien ẹ a sụọ Osolobue.

⁸ Osolobue k'a saeka yesonmę ụnu ihien ile rị mma, ye ụnu ya ọda-ọda, kęni ụnu hụn uzọ e nwechanrın ihien ile rị ụnu mkpa, hunzi uzọ e ye ọda oęn ọwule ọrụn rị mma gi fuha. ⁹ Ɛrira ke Ɛhuhụ-nso dọn ku ẹ, si,

“Ọ buoyesonmę ndi-igbenye ihien

ọda-ọda;

o k'e męsonmę ihien Chuku cho

jenrin ejen.”

¹⁰ Osolobue, hụn e ye ihian mkpuru ọ k'a kunye lę ihien-oriri o k'e ri, k'e ye ụnu mkpuru ụnu jenkọ d'a kun; o k'e mę ẹ sue, mę ẹ mi mkpuru ọda-ọda; o k'e mę ọnu ghorı mkpuru hụn wu ime ihien Chuku cho, ghorı a ọda-ọda. ¹¹ O k'e mę ọnu wuru ndi-ıdafin uzọ ile, kęni ọnu hụn uzọ a hakęnmę ẹka. Ɛnyi nwen k'e mę ẹ ru ndi bu ọda ẹka. Ɛrira ke ih-ẹkanı k'a dọn wẹhęni Osolobue ekele. ¹² Makęni, ihienni ụnu rị e wepuha obi ụnu e mę siko d'e ye ndi nke Osolobue ihien rị wẹ mkpa; kanı ẹlę ọhun sụọ, o k'e mezikwo ndi bu ọda e kelesonmę Osolobue. ¹³ Ụnu k'e gi ọrụn-eyemękanı wẹhęni Osolobue ogho, makęni o k'a ghosı ndi bu ọda, hụn k'e ri erere ẹ, nị ụnu hụ a gbaye ozioma Krajistı ahun ụnu kweri nke-esi, nị ya haın ụnu gi ye wẹ lę ndi

ozo oda. ¹⁴ Ihiyen unu k'a sọọkenme we; we k'a gha e me ni unu ekpere make efoma Osolobue gi ni unu ebe o no me unu sa eka meni we ihienmi.

¹⁵ Ekele ya rinji Osolobue make oyiye e hun onu ghaleni a saeka a kowa!

Isi Nke Iri

Polu A Kowa Orun A

¹ Mme wu Polu ri a rjo unu; m ri e gi nwayo, e gizi eka-alulu Krajsti, a rjo unu. Mme hun we si ni m'e welua enwen m ali omeni mme le unu nodi elee-m, elee-i, kanj m ghahu ebe onu ri pu, a gamma m onu, kushime iken! ² M ri a rjo unu, anikwole n'a wuru ni, m bia, a gwapu m ndi hu ri e ro ni enyi ri e bi ke ndi-ua oku, a hun w'a ni egun arj m enya. ³ Make ni, osuon'a ni enyi bi ime uwa rike ihjan, enyi ara lu agha ke ndi-ua don a lu. ⁴ Make ni, ihiyen-ogun enyi ele nke ndi-ua, kama, ihiyen-ogun enyi nwonsomme iken Osolobue, hun we gi e tikposomme ebe zeni le ihiyen ndi hu zeni. Enyi e tikposomme atumiroro-le-ndond ⁵ le ihiyen owule hun e bushi enwen e elu, hun e gbondon ihjan amarine Osolobue; enyi a nwundon iroro owule, me e n'o humeni Krajsti isi. ⁶ Enyi a kwademeguo hun enyi e gi gi afunfun son nnuwu-isi owule, omeni onu nwen e humechanrin isi uzo ile.

⁷ E leban ni ihiyen enya ohunma: omeni o wegwo unu enya ohunma-ohunma ni unu wu nke Krajsti, nyanhankwo ni ni ke unu don wu nke Krajsti ke enyi donzi wu nke e. ⁸ Di-nwonnienyi ye m iken m'e gi du unu: iken m'e gi me unu sue ime okukwe—ele idotu unu. Ya wu, o suo n'a ni m'e gikezi iken ahun a nyan isi, ohun emeko m ifenren. ⁹ Achoni m n'o no ke si m gi ehuhuo-ozu m e ron unu egun. ¹⁰ Make ni, o nwe ndi a si, "Ehuhuo-ozu Polu e ze eze, ele we ihiyen we gi e gu egu; kanj, i hun ya le enwen e k'o no, o zeni, o nwondeni ihiyen we gi oku-onu a e me!" ¹¹ Ndi ri e ku enina we marinkwo ni ihiyen ohu hu enyi ri e de ebe enyi ri uzo ozo ke enyi jenko d'e me enyi bia ebahu.

¹² Enyi esonkoko ndi ahun ri a ja enwen we mma ma-usue. Make ni, we gha e gi ibe we e lele enwen we, e gi ibe we a ma enwen we, we ri a ghosi ni aghotani we. ¹³ Kanj o me nke enyi le enwen enyi, enyi a nyanghafeko isi oken. Ihiyen ri ogbo Osolobue keye enyi run ime orun izi-ozio ma suo ke enyi k'e gi nyan isi. Ogbo hu rude ebe unu ri. ¹⁴ Ya wu ni enyi arunghafeni ogbo enyi ogen enyi gi weheni unu ozioma—hun o me ni enyi wu ndi ibuzo bia ebahu teni unu ri d'e zi unu ya wu ozioma Krajsti. ¹⁵ Enyi arj a nyanghafa isi oken—ya wu enyi ara gi orun ndi ozo run a nyan isi. Olil' enya enyi wu ni okukwe unu k'a gha e suewaye, keni enyi hun uzo e nwonwaye oghere enyi e gi run orun ime igunrun unu; ¹⁶ enyi a hun uzo gha ali unu si ali ndi ozo d'e zi ozioma. Ogen hu, oku igi orun ndi ozo a nyan isi arikozu.

¹⁷ Ehuhuo—nsu si,

"Onye k'a nyan isi

ya gi ihiyen Di-nwonnienyi me nyan isi."

¹⁸ Make ni, ele onye hun a ja enwen e mma ke we e ku oku e ohunma, kanj onye hun Osolobue ja mma.

Isi Nke Mmanaji

Polu Le Ndi-ozu pu-ichen Ntu

¹ K'o ri m unu e din m ni m zuzu ekere. Dodo ni, nwon ni ni m ndidi! ² Enya ri a fu m make onodi unu, udi enya-ufu hun gha eka Osolobue bia. Unu wu nwa-agbo m kwe okenny e ohu suo nkwa ni m jenko d'a luye e ya. Okenny e ahun wu Krajsti. M kwe nkwa ni m jenko d'e we onu ye e ebe onu keleni marin okenny e. ³ Kanj, egun ri a tu m ni we jenko d'e dufie onu, noke ke Ekwensu don gi ero dufie Ivu, me unu e fezile Krajsti ofufe ezioku le hun rulen: ⁴ make ni unu a nabanhankazi onye owule bia d'e zime unu ozi Jesu ozo hun wuleni hun enyi zi unu ozi e; ara fu unu orun inabahan mmom ozo mobu ozioma ozo hun wuleni hun unu gha eka enyi nwehen. ⁵ Kanj, o weni m enya n'o nwegho ke ndini unu a kpo "oken ndi-ozu pu-ichen" don ka m. ⁶ Ikenkwo a ma m ku oku; kanj, a maringho m ihiyen—enyi e giguo uzo ile ghosi unu onwan ime onodi ile.

⁷ M me njo m gi welua enwen m ali zi unu ozioma Osolobue ofe, keni Osolobue gi e busi unu elu? ⁸ Ogen m gi ri a runni unu orun, uka ndi-ozo ye m ihiyen, a narin m we bu ele we ke m gi e a runni, o no ke si m ri e zunar in we ihiyen we—keni m hun uzo runni unu. ⁹ Ke m ri ime igunrun unu, ogen ihiyen gi ri a fu m orun, ebuyeni m onye owule ibu, make ni umune enyi gha Masedonia bia weheni m ihiyen ile ri m mkpa. Ya wu, mme si n'a wuko m ibu ebe unu ri. Erija k'o jenko d'a risonme: awuko ni m unu ibu. Kaka! ¹⁰ Make ni ezioku Krajsti ri ime m, m ri e ku e n'o nwonnienyi jenko d'a saeka napu m ihiyenmi m gi a nyan isi ime Azuun Akaya ile! ¹¹ Ki haj nwan? Make ni enwe m ihiyen-osusuo unu? Mba. Osolobue a maringho ni m nwe ihiyen-osusuo unu!

¹² M jęnkọ d'e męsọnmę ihienni m rị e mę, amamgbe ndi hụ rị a nyan isi nị wę wụ ndi-ozu pu-ichen a hụn oghere hụ wę chọkọ hụn ihian e gi sị nị ęnyi lę wę wụ ohu. ¹³ Ndinị ęlę ndi-ozu pu-ichen nke-esi; ndi-ndufie kę wę wụ. Wę rị a za ndi-ozu pu-ichen Kraistị e gi ę e kpumę ihun. ¹⁴ Onwan ęlę ihien a tų ęnya! Makęni, kę Ekwensụ lę enwen ę e medę kę sị ọ wụ mmọn-ozu ukpę! ¹⁵ Ya wụ nị ęlę ihien a tų ęnya omęni ndi-ọrụn a hụ e mę kę sị ọ wụ ndi a rụn ihien rị mma. Wę jęnkọ d'a narin ụgwọ-ọrụn furu ihien wę rị e mę.

Afunfun Polu Ta Makęni O Wụ Onye-ozu Pu-ichen

¹⁶ Nị m kuzi ę, erokwọlę ni nị m wụ onye-nzuzu! Kanị, omęni iya kę unu rị e ro, weri ni m nwan rike onye-nzuzu, kęni m hụn ụzọ nyan isi ękęrę.

¹⁷ Ęlę Di-nwọnni-ęnyi sị m ku ihienni m chọ nị m gi nyan isi—kanị, m rị e kuhụ rike onye-nzuzu. ¹⁸ Ebe o mę ni ndi bu ọda hụ e gi ihien ihian-mmaka a nyan isi, mmę nwen jęnkọ d'e mezikwọ ęrira. ¹⁹ Unu lę enwen unu a marinka ihien! Iye ndi-nzuzu efe, a nabanhan wę, a sukọ unu. ²⁰ Unu a nabanhanka onye ọwụlę hụn e mę unu kę igbọn, mọbụ hụn e rigbu unu mọbụ hụn a tunarin unu ihien ọnu mọbụ hụn e mę kę sị ọ rika mkpa mọbụ hụn a madę unu ọral. ²¹ Osuon'a nị ifenfen m rọ, nị m ku ę: obi ęnyi ezeruni ęrira.

Kanị, ihien ọwụlę wę nwe ęgun nị wę gi nyan isi, ęgun k'a nizikwọ m gi ihien ahun nyan isi; (m rị e ku kę onye-nzuzu.) ²² Wę wụ ndi Hibru? Ya kę mmę nwen wuzi. Wę wụ ndi Izrelu? Ya kę mmę nwen wuzi. Wę wụ unu Ebrahim? Ya kę mmę nwen wuzi. ²³ Wę wụ ndi-ọrụn Kraistị? M rị e ku rike onye isi zulęni oke: mmę ka wę onye-ọrụn Kraistị a wụ, mmę ka ọrụn a rụn, mmę ka ngan e jęn, mmę kę wę ka mkpịnsin a fian—mgbe ole-lę-ole kę wę fianpu m mkpịnsin. Onwan a kposonmęzi m ihun. ²⁴ Mgbe isen kę ndi Ju fianpu m ube-mkpịnsin ohu-aria-ogunnaị wę ahun.

²⁵ Mgbe ętọ kę ndi Rom fianfu m mkpịnsin. A magu wę m ọmuma mgbe ohu. Mgbe ętọ kę ụgbọ-mirin m rị ime ę tikpopu. A noghọ m elu mirin uhuohin ohu gbe-gbe-gbe—uhinin lę efinnai, ibe osisi sukọ kę m hūn kwondon ęka elu mirin ahun. ²⁶ M'a risonmę ụzọ-ijen; eje-ihien a kposonmę m ihun elu-iyi; ohin a kposonmę m ihun; eje-ihien ndi alı m k'e mę m a kposonmę m ihun; eje-ihien ndi alı ndi ọzọ k'e mę m a kposonmę m ihun; eje-ihien a kposonmę m ihun ime obodo—ihian jun, a kposonmęzi m ihun ime atu—ihian rileni; eje-ihien a kposonmę m ihun elu-ohimin; nsongbu ndi kpọ enwen wę ndi kwerini bu ekwerini wę a kposonmę m ihun. ²⁷ M'a rungbu enwen m; m'a ta afunfun; m'e chusonmę-uran; m'e busonmę ęgun ihien-oriri lę ihien-ọrira; ihien-oriri a kposonmę m; m'a risonmę ọnodi oyi gi a tų m; ękwa a kposonmę m. ²⁸ Wezukadę ihien ndi ọzọ ile, uhuohin ile kę m gi e bu ibu iroro ọrini mma ọka ile. ²⁹ Onye kę ndun guu, hūn ndun ogugu a gulęni mmę nwen ndun? Onye kę wę mę dā ime okuwę, ọ noleni fukęnmę m?

³⁰ Omęni m k'a nyanriri isi, ihien ndi hūn a ghosị nị ndun arı m kę m'e gi nyan isi. ³¹ Osolobue a maringho nị ęlę m rị a tų ntu—Osolobue, hūn wę Osolobue lę Nedi Di-nwọnni-ęnyi wu Jesu—ojija-mma ya rin'a jenrin ejen! ³² Imę obodo Damas'kosi, Govanọ kị okpuru eze Arętasi buto ndi-nche ọnu-mgbon obodo hū, kęni ọ nwundon m, ³³ kanị wę nọ gi ukpalı gha oghere rị mgbon hū wetu m, m nọ wanahin a.

Isi Nke Mmębụo

Ihien Osolobue Ghosisonmę Polu

¹ O rı mkpa nị m nyansonmę isini—osuon'a nị o nweni erere ọ ban. Nị m ku nwan oku ọhūn lę ihien ndi hūn Di-nwọnni-ęnyi ghosị m.

² A maringho m onye nke Kraistị ohu, hūn wę weri shi elu-igwee nke ętọ ahua mmęnọ ghanı—kę ime-ęhụ k'o mę k'ọ gha ime ęhụ pu, a marin m; Osolobue ya marin. ³ A maringhozi m nị wę weri onyeni—amarin m k'o rı ime ęhụ ra ọ gha ime ęhụ pu, Osolobue ya marin—⁴ wę shi alı Izu-ikęn wu Paradaisi, ọ nọ nū ihien ndi wę ghalęni a gwa ihian, ihien ndi wę ghalęni a nị ihian e ku.

⁵ M k'e gi nwan onye nọ ęnina nyan isi, egiko m mmę lę enwen m nyan isi; ihien ndi hūn a ghosị nị ndun arı m sukọ kę m'e gi nyan isi. ⁶ Kanị, o medę ni m chọ nị m nyan isi, ęlę ya wu nị m wu onye-nzuzu, makęni ihien m k'e ku wu ezioku. Kanị, emekọ m'a, makę ihian gha e ro ni m wu ihien ọwụlę kari ihien wę hūn m mę lę hūn wę nū m ku—⁷ makęni ihien ndini m hūn a puka ichen. Kanị, igi gbondon m amamgbe m'e gi ifiri ihien ndini pu-ichen m hūn pacheme, Osolobue nọ bu nsongbu che m ęhụ—rike ebe wę nọ kpọ ogun wę ihian ęhụ. Nsongbuni wu onye-ozu Ekwensu. Wę wę e che m ęhụ n'ọ hūn ụzọ a lū m, amamgbe m'a pacheme. ⁸ Mgbe ętọ kę m rịo Di-nwọnni-ęnyi banyeni ihienni, n'o mę ę hapu m. ⁹ Kanị Di-nwọnni-ęnyi nọ sị m, "Mba; eyemęka m e higuọ i, makęni ebe ndun noleni rı ihian kę ikęn m nọ a puhacharin ifon." Ya wu, m gi nwan ighoghọ a nyan isi nị ndun arı m, kęni ikęn Kraistị hūn ụzọ risonmę ime m. ¹⁰ Ya wu, makę ufiri Kraistị, ọ hughọ m mma nị ndun arı m; nị w'a kpari m, nị m'a

ta afunfun, nị wẹ e kpokpo m lẹ ni ọdakin rị ichen-ichen a bjanị m. Makęni, oęen ọwulę ndun gileni rị m ya kę m gi e kęnren.

Orinimma Ndị Kọręntị Rị Polu Obi

¹¹ E męguo m kę onye-nzuzu! Unu hain m gi mę e! Unu te furu hun e kuni m ọhunma—makęni o nwonnị kę ndinị unu rị a kpo okęn ndi-ozu pu-ichen don ka m mkpa a rị, osuon'a nị o nwonnị ihien m wu.

¹² Ogen m gi rị imę igunrun onu, m tu-udon runcharin ihien bu oda wę gi a marin ezigbo onye-ozu pu-ichen: kę ihien-ahima kę ihien a tu enya kę ihien a ghosi iken Osolobue. ¹³ Kị wę mę ni uka ndi-ozo hun wę meleni ni onu, wezuka nị ebuyeni m unu ibu iye m ihien m'e gi bi? Dodo ni, gbaghari nị m njo m mę hun m gileni buye unu ibuni!

¹⁴ Lee n'e, a kwademęguo m nwan nị m lala d'a hun unu nke mgbe eto. M bja, anako m unu ihien ọwulę, emęko m ibu. Makęni, unu kę m cho, ele ihien unu. Eghęe, makęni ele unu a kpatonị ndi mu nị wę ihien, ndi munị wę nwe a kpatonị wę. ¹⁵ O k'a suogbudę m igi ihien ile m nwon yeni unu eka—gizide ndun m. O mę nwan nị m rị a nwęwaye ihien-osusuo unu, unu k'e belua nwan ihien-osusuo unu nwe ebe m rị?

¹⁶ Unu nwe iken si, "Osuon'a nị ezie ro nị y'e buyeni enyi ibu, y'e męgho enyi ero, dufie enyi, teri enyi." ¹⁷ Nani kę m don mę e? M gide nwan ndi m zihenị unu tunarin onu ihien onu ra?

¹⁸ Mmę rịo Tajtosị n'ọ bja d'a hun unu; m nọ zizikwo nweę-enyi hun-ebọ hu chen'e. Tajtosị a tunarin nị unu ihien unu. Ra o tunarinde unu atunarin? Ele agungun ohu hu kę enyi gun? Ele usonron ohu kę enyi gi run?

¹⁹ Unu ride e ro nị enyi gi ihienni ile enyi rị e ku e kinrin onu enyi ebe unu rị ra? Mba. Enyi rị e ku nọkę ndi rị imę Krajist; enyi rị e ku rike ndi rị id'enya Osolobue. Ndi rị m obi, enyi rị e mę ihien ile enyi rị e mę nị enyi gi e yeni unu eka sue imę okukwe.

²⁰ Egun rị a tu m nị ikenkwọ, m bja, ahunko m unu kę m don cho, unu nwen ahunko m kę unu don cho; egun rị a tu m nị, ikenkwọ, ikpe lę enya-ufu lę eje-olulu jenko d'a rị; nị ndi hu imę unu k'a choma nke-wę, nke-wę; nị nkuto, oku-azuun, mpache lę isusu jenko d'a rị.

²¹ Egun rị a tu m, nị, ikenkwọ Osolobue m e welua m ali ebe unu rị—ogen m'e gi bja, ikenkwọ a kwanma m ekwan makę ndi bu oda mę njo mbu, hun kelęni gbewoto obi wę banyeni ihien ndi hu ru unyin wę mę lę ughere lę ihien-ifenren ile wę męsonmę.

Isi Nke Mmęto

Mkpinsin-eka Lę Ekele Ikpazun

¹ Onwan k'e mę e mgbe eto m lala d'a hun unu: "Osheri madu ebuo mọbu eto kę wę siko d'e gi gi ikpe ọwulę don." ² A gbaguo m ndi hu mę njo mbu lę ndi ozo hodunị mkpinsi-eka—kę m bja hun mę e mgbe ebuo; m rizi nwan a gba wę ya hunni m rileni ebehu, nị, m bja, egiko m eka alulua son onye ọwulę— ³ ebe o mę ni unu cho nị m ghosi onu nị Krajist rị imę m e ku nke-esi. Krajist a ra gi eka-alulua e son onu—mba! O gi iken e mę ihien imę onu. ⁴ Osuon'a nị wę kpogbu e elu-obe nọkę onye nwonleni iken, o huzi nwan ndun ghahanị iken Osolobue. Imę e, enyi nwen nke rizikwo kę ndi nwonleni iken; kanị, o mę nke eka enyi k'e gi son unu, enyi k'e son e gi iken Osolobue bi, gi iken Osolobue hu son unu.

⁵ Lekpo nị enwen unu, nị unu marin kę unu hu imę okukwe. Lele ni enwen unu. Unu amarin nị Jizos' Krajist rị imę unu? Unu a maringho nu—sunkpan nị unu a danguo nlele hu.

⁶ M nwon olil'enya nị unu k'a hun a nị enyi nwen adannị nlele hu. ⁷ Kanị, enyi hu e mę ekpere a rịo Osolobue, amangbe unu e mę ihien ọwulę rileni mma—ele keni wę si nị enyi puha ọhunma, nị enyi a runka orun imę igunrun unu, kama, keni onu męhu ihien rị mma—osuon'a nị enyi nọ kę ndi dan nlele hu. ⁸ Makęni, enyi a saęka mę ihien ọwulę e gbondon ezioke, kama, ihien a kwadon ezioke suo kę enyi e mę.

⁹ Enyi a ghogho aghogho omeni enyi ezeni bu onu e zęgho. Ekpere enyi wu nị unu zucharin oke. ¹⁰ Ya hain m gi deni unu ihien ndinị oęenni m kelęni bja ebahun unu rị, amangbe m'a bja, e gi m iken hu Di-nwonnị-enyi ye m gi du unu gi eka-iken son unu—iken hun o ye m gi mę unu sue, ele hun m'e gi tikpo unu.

¹¹ Nke ikpazun, umunę m, ghoghoma nị; [nodi nị ọhunma!] Bihuto nị eka; a gba nị ibe unu umę; e nwon ni obi ohu; e gi ni udon e bi. Unu mę enina, Osolobue hun udon lę ihien-osusuo gha eka a bja k'a nọyeni onu.

¹² Dide ni ibe onu odide rị nsọ. Ndi nke Osolobue ile e zi ekele unu.

¹³ Efo ma Di-nwonnị-enyi wu Jesu Kristi lę ihien-osusuo Osolobue lę mmęko rị imę Mmon-nsọ ya nọyeni onu ile.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Galeshja

¹ Mmē wu Polu de ekukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen—ele hun ihian zi mōbu hun ndi-okiki wu ihian tume—kani hun Jesu Kristi le Chuku-Nedi hun gha ime onwun weli Jesu Kristi tume. ² Mmē le umune enyi ime Kraisti ndi mmē le we ri ebeni gba de e. Enyi dejenni uka ri ichen-ichen risonme Azuun Galeshja ya.

³ Efoma le udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Di-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi bia ya rini onu.

⁴ Nna enyi wu Jizos' Kraisti we ndun a ye make ifiri njo enyi, keni o gbapuha enyi ime eje-agboni ri ogenni, igi mezu uche Osolobue enyi wu Nedi enyi. ⁵ Ogho ya rini Osolobue Nedi enyi jennin ejen! Isepe.

Ozioma Ozọ Arja

⁶ O tu m enya ni unu a latomakenrinkenzi onye hun gi ifiri efoma Kraisti kpo unu, nabanhanma "ozoma ozọ". ⁷ Ele ni ozioma ozọ ri arj, kani o nwongho ndi ri e ye unu nsongbu, e me obi eruzile unu ali, a cho ni we rukpo ozioma Kraisti. ⁸ Kani, osuon'a ni enyi le enwen enyi mōbu mmōn-ozu ghade enu-igwee bia e zime unu "ozoma" ozọ hun wuleni hun enyi zi unu, onye ahun ya wuru onye we bu onu—ya la ntikpo jennin ejen! ⁹ Ke enyi don ku mbu, m rizi nwan e ku e: omeni onye owule ri e zi onu "ozoma" ozọ wuleni hun onu nabanhangwu mbu, ya wuru onye we bu onu: ya la ntikpo jennin ejen!

Jesu Tume M, Ele Ihian

¹⁰ M ride nwan a cho ni ihian kuni m ohunma ra Osolobue? Ra a chomaguo m nwan ni m me n'o suo ihian? Omeni echēn ke m rikwo a cho ni m me n'o suo ihian, ya wu ni ele m igbon Kraisti.

¹¹ Umune m, m cho ni unu marin ni ozioma m zi aghani eka ihian bia; ¹² amunnarinni m ihian ya; ele ihian kuzi m'e. Kama, Jesu Kristi le enwen e we e ghosi m.

¹³ W'a ra ru uka a, unu a nuguo ke m don bi mbu, ogen m gi ri e fe ofufe ndi-Ju le nke Iwu Mozizi: ke m don kpokpokemē uka Osolobue, cho ni m tikpo a. ¹⁴ Ime ofufe enyi wu ndi Ju, mmē ka ndi isi-otu m bu oda ofufe e fe ogen ahun. M'e mekenme oku omenal ndi nedi enyi we.

¹⁵ Kani, ogen o gi suo Osolobue, hun gi efoma a hoto m, kpo m—ke m ride efo nne m, ¹⁶ o no me m marin Nwa a, keni m zi ndi ani ndi ozọ wuleni ndi Ju ozi banyeni ya wu Nwa a. Ogen o gi me e, ejenni m d'e kunrun ihian n'o gwa m ihien owule mōbu buche ni m ihien owule. ¹⁷ Ejendeni m Jerusalem d'e kunrun ndi bu m uzo wuru ndi-ozu pu-ichen, kama, m no shi Arebia ozigbo. O megwu, m no gha ebegu kinhenzi Damas'kosi. ¹⁸ Ahua eto a ghafegwu, m no shi Jerusalem d'a hun Kefasi wu Pita; m no son e nodi akp'ohin mmisen. ¹⁹ O nwōnni onye ozọ m hun ime ndi-ozu pu-ichen hoduni, wezuka Jemisi nwenē Di-nwōnni-enyi.

²⁰ M ri a gwa unu, id'anya Osolobue, ni ihienni m ri e de ni unu wu ezikou, ele ntu!

²¹ Omegwu, m no jen Azuun Siria le Silisia. ²² Ndi uka Kraisti hun risonme egbere Judia e ke marin m omarin-enya ogen ahun. ²³ We nu a hu a nu ni we si ni "Onye ahun te ri e kpokponi enyi mbu rizi nwan e zisonme ozi okukwe ahun o te cho n'o tikpo!" ²⁴ We no gi ifiri m ja fan Osolobue mma.

Isi Nke Ebuo

Pita, Jemisi le Jonu Nabanhan Polu Anabhan

¹ O mepu ahua mmēno, m no shizi Jerusalem. Mmē le Banabasi wi ogen ahun, m nozi weri Taitosi. ² M jen ebegu makeni o nwon ihien Osolobue ghosi m; m no kowa ni we ozioma hun m ri e zi ebe ndi wuleni ndi Ju ri. Kani m me e usuo—egbata mmē le ndi we weri ni we wu ndi-isi suo—amangbe o wuru ni m ri a gba oso olal'iwu mōbu ni hun m gbafu a laguo iwi, o wuru ni orun m la iwi. ³ Awadeni we ikwa-ugun ye Taitosi mmē le iya wi olu, osuon'a ni ele onye Ju, ni onye Griki ro— ⁴ kani oku ikwa a ugun e te puhagho make ndi hun gi nzuzue rubanhan, e me ke si we wu ndi kwerini. We bia d'a hundele udi inwōnnin-enwen hu enyi nwon ime Kraisti, keni we wezi enyi che ime igbon. ⁵ Kani, enyi ekweyi ni we kaka akpu-ohu, makeni enyi chokenme ni enyi chedon ni unu ezikou ri ozioma, keni unu marin a k'o richanrin.

⁶ Nke ndi hun no ke si we wu ndi-ndu—o nwōnni ihien ohun we buche ni m. (Ihien owule we wu enwon ihien o wu ebe m ri, makeni Osolobue ara gbeyeni ihian.) ⁷ Mba. Kama, o wede we enya ni Osolobue e yegwo m orun igbashja ozioma ebe ndi kwaleni ungun ri, ya wu ndi ali ndi ozọ wuleni ndi Ju, k'o don ye Pita orun igbashja n'a ebe ndi kwa ungun ri, ya wu ndi Ju. ⁸ (Makeni onye ohu hu gi Pita a run orun onye-ozu pu-ichen ime igunrun ndi Ju, ndi

kwa ugun, iya gizikwo mme nwen a run orun onye-ozu pu-ichen ime igunrun ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ugun.)⁹ Ogen Jemisi le Pita le Jonu, ndi hun we weri noko ndi-isi, gi hun ni aka Osolobue ri ime m, we no na mme le Banabasi aka, nabanhan enyi, ni enyi le we wu ohu. We no kwere n'o hugho mma ni mme le Banabasi jenme d'a runma ime ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ugun, uwe le enwen we a runma ime ndi Ju, ya wu ndi kwa ugun.¹⁰ Ihien ohu suo ke we sihu enyi me: enyi a nyanhankwo ndi-igbenye, hun a duzikwoni m.

Polu A Jugbo Pita Ime Antioku

¹¹ Kani, ogen Kefasi wu Pita gi bja Antioku, m jugbo a elee-m, elee-i, makeni o mefie hun we hun enya ogen ahun. ¹² Makeni, ke ndi ahun Jemisi zih kekeni bja ebegu, Pita e son ndi wuleni ndi Ju e ri ihien-oriri. Kani, ogen ndini gi biagu, Pita no noye nko, o duzini ndi wuleni ndi Ju ri, makeni o ri a tu egun ndi ri itu ndi hun a kwadon ikwa-ugun. ¹³ Ndi Ju ndi ozo ri ebegu no son e memeh ihunna ahun, nke wu ni e dufiede we Banabasi le enwen e. ¹⁴ Ogen m gi hun a ni ihien we ri e me le ezioku ri ozioma a dangbamani, m no no id'anya we ile si Pita, "Onye Ju ke i wu, kani i ri e bi ke ndi wuleni ndi Ju, y'a ra bi ke ndi Ju. Nani ke i donzi nwan a cho ni i wa obibi ndi Ju ye ndi wuleni ndi Ju olu?"

Okukwe Suo

¹⁵ M nozi si Pita, "Nke enyi le enwen enyi, ndi Ju mu enyi, enyi ele ndi hun w'a kpo 'ndi wuleni ndi Ju, ndi ome-njo.'

¹⁶ Bu enyi a maringho ni ele idonme Iwu ke Osolobue gi e kuni ihian ohunma, kani ikwerini Jesu Kristi, gi e e don enya. Ifiri e, enyi le enwen enyi e kweriguo ni Jesu Kristi, keni Osolobue kuni enyi ohunma, makeni enyi kwerini Kraisti, gi Kraisti e don enya, ele makeni enyi e donme Iwu Mozizi. Makeni, Osolobue ekukoni onye owule ohunma makeni onye ahun e donme Iwu. ¹⁷ Kani, o me nwan ni, ebe enyi no ri a cho ni Osolobue kuni enyi ohunma makeni enyi ri ime Kraisti, a hun w'a ni enyi le enwen enyi wu ndi njo, ya wu Kraisti a kwadon njo? Kaka! ¹⁸ O me nwan ni a tundonime m ihien m tikpo, ya wu m ri a ghosi ni m dan Iwu ogen m gi tikpo a. ¹⁹ Eghese, makeni, e gigu m ihien ri ime Iwu nwunahin Iwu, keni m hun uzo rinj Osolobue ndun. ²⁰ A kpoqbuguo we mme le Kraisti enu obe Kraisti. Elezi mme ri ndun, Kraisti ya ri ndun ime m. Ndunni m ri nwan e bi ime eh, m ri e bi e ghahani okukwe m nwe ime Nwa Osolobue, hun nwe ihien-osusuo m, we enwen e ye make ufiri m. ²¹ Emeko m efoma Osolobue wuru ihien na iwi—makeni, omeni ezie ro ni ihian donme Iwu, Osolobue e gi e kun'e ohunma, ya wu ni onwun Kraisti nwun la iwi!"

Isi Nke Eto

Iwu ra Okukwe?

¹ Euu ndi Galeshja, ndi-nzuzu! Onye me onu ihienni? Bu id'anya unu ke we no ghosichanrin ni we kpoqbu Kraisti elu obe. ² Ihien ohuni suo ke m cho ni m marin: gwadele ni m, nani ke unu don nwehen Mmon-nso? Unu nwehen e ghahani idonme Iwu ra ghahani ikweri ozioma unu nu? ³ Erija ke unu e zuzuhan? Eka Mmon-nso ke unu gha bidon; onu ri nwan a lilima ni onu gi iken unu—iken ihian—mehchanrin a? ⁴ Ni m judele unu: afunfun nei ile unu ta wu nke olal'iwi? Ra o laguode iwi nke-esi? ⁵ Osolobue hun e ye unu Mmon-nso a, a run orun atu-enya ime igunrun unu, o ye unu ya makeni unu ri e donme Iwu Mozizi ra makeni unu hu a nu e kwere ihien unu nu?

⁶ Nke Ebrahim, Ehuho-nso si ni "O kweyeni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpo a onye ri ke Osolobue cho." ⁷ Gi ni onwan marin ni ndi hun wu ezigbo umu Ebrahim wu ndi kwereini. ⁸ Ekukwo-nso e kutoguo a ni Osolobue jenko d'e gi ifiri okukwe ndi wuleni ndi Ju kuni we ohunma; o si ni Chuku zi Ebrahim ozioma edei, si, "Ndi ani ile jenko d'e nwehen ngozi ghahani i." ⁹ Ya wu, ndi hun kwereini k'e son Ebrahim hun kwereini wu ndi we gozi agozi.

¹⁰ Ndi hu gi idonme Iwu e don enya a wuruole ndi we bu onu. Makeni, Ehuho-nso si, "Onye owule hun ghaleni e donme ihien ile we de ime ehuhuo Iwu, e henringuo onye we bu onu!" ¹¹ O wegwu nwan enya n'o nwoni onye owule hun Osolobue jenko d'e kuni ohunma makeni o donme Iwu. Onwan wu ezioku, makeni, Ehuho-nso si ni, "Okukwe ke onye ri ke Chuku cho k'e gi ri ndun," ¹² bu ele okukwe ke Iwu gi a run, makeni, Iwu le enwen e e kuguo ni, "Onye hu hun ri e donme ihien ndini ile Iwu ku k'e gi ri ndun makeni o ri e donme we."

¹³ Kraisti gbafuha enyi ime abumonu Iwu ghahani igi ifiri enyi henrin onye we bu onu. Makeni, Ekukwo-nso si ni, "Onye owule we hogbu elu osisi a wuruole onye we bu onu." ¹⁴ O gbafula enyi keni ngozi Osolobue gozi Ebrahim hun uzo biani ndi alj ndi ozo ile hun wuleni ndi Ju, ghahani Kraisti wu Jizosi, keni enyi hun uzo gi okukwe nwonhen Mmon-nso hun Osolobue kwe nkwa a.

Iwu Le Nkwa Osolobue

¹⁵ Umune m, ni m gi ihien w'e me uhuohin ile kowa ihien: madu ebuo kweregbamahu banyeni ihien owule, biyeguu a eka, o nwonni onye owule k'a saeka kagbu e mobu we ihien owule chen'e. ¹⁶ Ogen Osolobue gi kwe nkwa hu, o kwe Ebrahim le nwa a ya wu nkwa, Ehuho-nsa asini "Umui i" ya wu, hun kari onye ohu; kari o si "nwa i" ya wu ohu suo-hun wu Kraisti. ¹⁷ Ihien m gi e e ku wu ni Osolobue e biyeguo nkwerigbama hu eka, tumu e; ya wu ni Iwu we webanhan ogen o gi mepu oroghohu aha iri-kwasi-ogun kwasu nnu as'eka kagbu nkwerigbama hun Osolobue biyeguu eka le nkwa o kwe ime nkwerigbama ahun. ¹⁸ Makeni, omeni idonme Iwu ke we gi e nwonhen ihien Osolobue kwe nkwa a, ya wu ni elezi n'o kwe nkwa hain we gi e nwehen e. Kani, ezioku-ezioku, Osolobue ye Ebrahim ya ofe igi mezu nkwa a.

Ki Hain Nwan We Gi Ye Iwu Hu?

¹⁹ Ki wuzi nwan mkpa Iwu hu ri? We webanhan a ni hian e gi e a marin njo le mmefie, a marinzi njo we le mmefie we, d'e ru ogen nwa ahun, onye hu we kwe ya wu nkwa e gi bia. We gha eka ndi mmon-ozu tumu ya wu Iwu, we e ye uko ye we. ²⁰ Kani w'a ra cho uko ebe onye ohu suo no e me ihien. Osolobue gi eka a me ihien e ogen o gi kwe Ebrahim nkwa ahun.

²¹ Arj m'e ku ni Iwu wu enenren nkwa Osolobue. Kaka akp'ohu! Makeni, omeni we te ye iwu hun a saeka e ye hian ndun, nke o wuru ni, ezioku-ezioku, onye donme e, o wuru onye ri ochan. ²² Kani Ehuho-nsa e kuguo a ni hian ile ri ime egbun njo, ku e hun we enya, keni o wuru ni uzo ohu suo ke we gi e nwehen ihien Osolobue kwe nkwa a. Uzo ohu hu wu ikweri ni Jesu Kristi, gi Jesu Kristi e don enya: onye kwere, o nwehen e. ²³ Ke eni keleni kwere ni Kraisti, Osolobue bu enyi donme okpuru Iwu, kpokin enyi ye, noko ndi ngan, e che ogen okukwe e gi bia. ²⁴ Ya wu, Osolobue tumu Iwu n'o wuruni enyi onye bu mkpnsin e lepu enyi enya, d'e ru ni Kraisti a bia, keni, o ru, o gi okwere enyi jenko d'e kwere ni Kraisti kuni enyi ohunma. ²⁵ Kani, hunni enyi kwereguu nwan, enyi ariz okpuru onye-nlepu-enya.

²⁶ Unu ile wu umu Osolobue ghahan okwere unu kwere ni Kraisti wu Jizosi, ²⁷ makeni, onu ile, hun we buguu che ime Jesu Kristi ghahan ime onu mirin-Chuku, e yiriguo Kraisti. ²⁸ Ya wu ni o nwonzi ihien ri ichen egbata ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju; egbata igbon le onye nwon enwen e; egbata ikennyu le ikpoho: enyi ile wu ohu ime Kraisti wu Jizosi. ²⁹ O me nwan ni enyi wu nke Kraisti, ya wu ni enyi wu umu Ebrahim, ni enyi k'e nwonhen ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e ye.

Isi Nke Eno

Unu E Nweringuo Enwen Unu!

¹ Ihien m ri e ku wu ni, ebe nwa ahun jenko d'e nwonrin ihien nedi e keleni ru ogo, o rihu ke igbon, ihien ichen arj a, osuon'a ni ihien ile wu nke e. ² O risonme okpuru ndi e du n'e le ndi e lepu a enya d'e ru ogen hu nedi e kaye. ³ Erira k'o ri enyi ke enyi keleni ru ogo, ya wu ke enyi keleni kwere, enyi wusunme igbon ihien ndi hun a ki obibi ri ime uwani. ⁴ Kani, mgbe ogen gi zu, Osolobue no zih Nwa a; okpoho mu a; we mu a ye okpuru Iwu. ⁵ Osolobue zih e n'o hun uzo gbari ndi ri okpuru Iwu, keni enyi henrin umu Osolobue, umu Osolobue ru ogo umu. ⁶ Makeni unu wu umu, Osolobue no zih Mmon nke Nwa a ye ime obi unu; Mmon ahun ri nwan ime enyi ile a hi, "Baba! Baba-Nedi m!" ⁷ Ya wu nwan ni y'elezi igbon; nwa ke i wu. Ebe o me ni nwa ke i wu, Osolobue k'e keye i ihien e.

E Kinle Ni Azuun Ime Egbun

⁸ Mgbe mbu, ogen unu keleni marin Osolobue, unu wu igbon mmon ndi hu furuleni w'e fe, unu e fe we e fe. ⁹ Kani hunni unu maringuu Osolobue-mba, hunni Osolobue maringuu unu, kini ke unu kinkozini azuun d'e kunrun mmon ndi ahun le ihien ndi hu ndun guu? Unu cho ni unu henrinzi igbon we? ¹⁰ Unu e mesonme mmemme we gi a nyanhansonme uhuohin le ifon le ogen le aha ri ichen-ichen! ¹¹ Egun unu rikwo a tu m, ni ikenkwo orun ile m run ebe onu ri a laguo iwi!

¹² M ri a ri o unu umune m, ri ni ke mme, makeni a riguo m ke unu. Unu emeni m njo. ¹³ Unu a maringho ni emu ri a kuni m ogen ahun wu ihien weheni m oghere m gi zi unu ozioma isi-ibuzo ahun. ¹⁴ Kani, osuon'a ni ehuhun ri e songbuni m wuru ni unu ibu le ihien-nlele, unu elegberini m, unu ajuni m; kama, unu nabanhan m noko si m wu mmon-ozu Osolobue, noko si m wu Kraisti le enwen e. ¹⁵ Ki mezi ighoghohu hu ile unu nwe ogen hu?! M k'a s'eka shia eri ni, omeni o ri nfe, nke unu e te guye m akpuru-enya unu, omeni o te k'e yeni m eka! ¹⁶ Ke m henrinni enenren onu makeni m gwa unu ezioku?

¹⁷ Ndi ahun ri nwan a liliima ni we dorj onu, kani ele ihien ri mma ke we bu obi! Ihien we bu obi wu ni we wepu onu ebe unu ri, keni unu buchanrin obi unu che ebe we ri. ¹⁸ O hughokwo

mma ibu obi e che ihien ẹnina, e mekenme oku e—omeni ifiri ihien ri mma ro, omeni w'e me e ogen ile—ele mmele ẹ unu ndi hụ sọ.

¹⁹ Umụ m hụn ri m obi, ime unu e memenzi m, oku unu a kpamazi m, d'e ru ni unu e sonmēchanrin Krajistị. ²⁰ K'o te ri m, m ri nwan ebe unu ri kikenni, keni m hūn ụzọ gbَهُtọ olu, makeni obi eruzini m ali ebe unu ri!

Ihien Polu Gi Sara Le Haga Ghosi

²¹ Gwadele ni m, unu ndi choko ni unu ri okpuru Iwu, unu anuni ihien Iwu Mozizi ku? ²² We de e ime Iwu ni Ebrahim mu ikennyē ebụ: Haga, nne ohu wu igbon; Sara, nne hun-ebọ nwe enwen e, ele igbon. ²³ We mun'a hūn nne e wu igbon ke ihian don a mu nwa; kanj we mun'a hūn nne e nwe enwen e ghahani nkwa Osolobue kwe.

²⁴ Enyi k'a s'eka gi ihien ndini ghosi ihien: ikpoho ebunni nokin enya nkwerigbama ebụ. Ohu wu hūn we no elu Ugu Sainai memē. Ohun ke Haga nokin enya a; o mu umu, a wuru we igbon. ²⁵ Haga nokin enya Ugu Sainai, hūn ri ime atu ali Arebia. O ghosi obodo Jerusalem hūn ri ogenni, makeni Jerusalem le ndi rin'a wu igbon kikenni. ²⁶ Kanj Jerusalem hu hūn ri enu-igwee nwon enwen e, ele igbon. Iya wu nne enyi. ²⁷ Makeni Ehuhuo—nsọ si, “Ghoghoma nwan!

Iyū wu agan,
hūn mutuleni nwa!

Kwankpoma ebū! Yime oro!

Iyū, hūn marintuleni ufū—nwa!

Makeni, umu okpoho hu we jutọ,
a kariguo
nke okpoho hu ya le di e bi!”

²⁸ Umunē m, unu wu umu Osolobue ghahani nkwa hu o kwe, nọke ke Aziki don wu. ²⁹ Kanj, o ri nwan k'o ri ogen hu: ogen ahun, nwa we mu ke ihian don a mu nwa kpokpo hūn we mu ghahani Mmon nke Osolobue. ³⁰ Kanj, kini ke Ehuhuo—nsọ ku? O si, “Chupu igbon hu le nwa a; makeni nwa igbon hu esonko nwa okpoho hūn nwon enwen e keru uku.”

³¹ Umunē m, ya wu ni enyi ele nwan umu igbon-okpoho hu, kama, umu okpoho hūn nwe enwen e ke enyi wu.

Isi Nke Isen

Unu E Weriguokwo Enwen Unu!

¹ Krajistị gbafuha enyi keni enyi wuru ndi nwe enwen we. Wuzokenme ni nwan ke ndi werigu enwen we! Anikwole ni we kpomazi unu egan igbon!

² Gon ni ntin! Mme wu Polu ri a gwa onu ni onu ni we kwa onu ugun, ya wu ni o nwonni erere Krajistị k'a ban ni unu. ³ M ri a gwazi okennyē owule hūn k'a ni we kwa a ugun ya kwademekwo nwan n'o donmēchanrin Iwu ile. ⁴ Onye owule ri nwan e donme Iwu, e gi e e ro ni Osolobue ri e kun'e ohunma, a ghaguokwo ime Krajistị pu; o ghaguokwo ime efoma Osolobue danpu. ⁵ Kanj, okukwe le iken Mmon—nsọ ke enyi nwen gi ri e chekenme ohunma ahun Osolobue jenkọ d'e kuni enyi, hūn enyi ri a tu enya a. ⁶ Makeni, ime Krajistị wu Jizosi, ikwa—ugun le akwanji—ugun enwonni ihien o wu. Ihien ri mkpa wu okukwe hūn gi ihien—osusuo a ghosi n'o hu a.

⁷ Unu te ri a gba—oso ohunma! Onye bu uke che ni unu, unu gizileni e son ezioku? ⁸ Elekwọ Osolobue hūn kpo onu dunye onu udi odunyen! ⁹ O rihu ke we don e ku e, “Ekerē yisti sọke w'e buchehu, o ghagbari flawa bredi hu ile.” ¹⁰ Kanj, makeni a maringho m ihien Di-nwonni—enyi k'a saeka me ime ndun onu, obi ru m ali ni unu eroko ihien ichen, sonme nkuzi ozo. Onye hu ri e nuhunmeni unu—onye owule o wu—k'a narinri afunfun rin'a.

¹¹ Umunē m, omeni echen ke m rikwo a kuzi ni ikwa—ugun ri mkpa, ki haizij we gi e kpokpo m? Omeni ezioku ro ni m ri a kuzi ni ikwa—ugun ri mkpa, ya wu ni ozi m ri e zi banyeni obe Krajistị e ke gha e buhe oku. ¹² K'o ri m, ndi hu ri e ye unu nsongbu e jen d'a warade enwen we, elede ikwa—ugun sọ!

Anile Enwen IKi I

¹³ O me nke unu umunē m, Osolobue kpo unu d'e weri enwen unu. Kanj, egikwole ni ni onu e werigu enwen onu memē k'o ri onu, rike ihian—mmaka; ka gi ni ihien—osusuo e fetari ibe unu. ¹⁴ Makeni, we wgbamachanrin Iwu ile che ime akpu iwu ohu hūn wu “Ihien ibe i k'a suoriri i ke ihien enwen i don a sọ i.” ¹⁵ Kanj, omeni unu hu a tagbu ibe onu e ri, kpachanfukwo ni nwan enya, amamge onu e gbupu ibe onu!

Mmon—nsọ Le Ihian—mmaka

¹⁶ M sị unu, a nị nwan Mmọn-nso a kị unu, make unu gha e me ke ihian-mmaka. ¹⁷ Makeni, ihien ihian-mmaka a cho ele ihien Mmọn-nso a cho; ihien Mmọn-nso a cho ele ihien ihian-mmaka a cho. We ebuo a luson ibe we ogun, nke wu ni, y'a saeka me ihien i cho. ¹⁸ Kani, omeni Mmọn-nso ri e du unu, ya wu ni unu arizi okpuru iwu.

¹⁹ Ihien ihian-mmaka e me puhachanrin ifon; we wu ihien ndini: ughere, ibi obibi rileni ochan, ime ihien-ifenren, ²⁰ irua-mmọn, ibu-nshi le igi iken eje-mmọn a run, idu-enenren, ikpe, enya-ufu, eje-olulu, icho nke-i nke-i, nkebe, izuo aka-nke, ²¹ iwe-enya, igbu-ochu, iru-manyu tu, eje-mmemme le ihien ndi ozo no erira. M ri nwan a gba unu mkpnsin-eka ke m don gba unu ya mbu, ni ndi hun e me ihien ndi no erira a banko Ali-eze Osolobue.

²² Kani, ihien Mmọn-nso a mpuha wu: ihien-osusuo, ighoghoh, udon, ndidi, efoma, ime-mma, iwu onye we gi e don enya, ²³ ime-juu, ikwondon-enwen-ihian. Onye me ihien ndini adanni iwu owule. ²⁴ Ndi hun wu nke Kraisti wu Jizosi a kpogbuguo ihian-mmaka we te wu le ihien a gunn'a le ihien a sion'a enu obe Kraisti. ²⁵ Ebe o me ni Mmọn-nso e ye enyi ndun, ni enyi e bi ni nwan ke ndi Mmọn-nso ri a kị. ²⁶ Ele hun enyi e gi a pache mobu a kpasu ibe enyi iwe mobu e we ni ibe enyi iwe-enya.

Isi Nke Isin

E Bu Ni Ibu Ibe Unu

¹ Umunę m, onye me njo, unu ndi ri e bi ke Mmọn-nso cho, gi ni nwayo wekinhen e. Ka kpachanpukwo ni enya amangbe onwunwan a biazikwo ni unu nwen. ² E bu ni ibu ibe onu. Unu gha e me e, ya wu ni onu hu e mezu iwu Kraisti. ³ Onye ri e ro n'o nwongho ihien o wu bu o nwonni ihien o wu ri e dufie enwen e. ⁴ Onye-onye ya lele ihien o ri e me. Omeni o hugho mma, ya honron make ihien ri mma o me, ka y'e gile enwen e tuni onye ozo. ⁵ Makeni onye-onye furu n'o buru ibu e.

⁶ Ndi we ri a kuzi oku-Chuku furu ni we keye ndi ri a kuzi ni we oku-Chuku ihien-oma owule we nwon. ⁷ Edufiekwole ni enwen onu: Osolobue anikokwo onye owule megbu e; ihien onye kun k'o k'a ghorj. ⁸ Omeni ugbo we kunye e wu ime-ihien a sio ni we, we k'a gha ugbo hu ghorj ntikpo; omeni ugbo ime-ihien a sio Mmọn-nso ke we kunye e, we k'a gha ebegu ghorj ndun-itēbite. ⁹ Ya wu, ndun ime ihien ri mma y'a gukwole enyi. Makeni, omeni enyi anini ndun guu enyi, ogen ru, enyi jenko d'e ri erere e. ¹⁰ Ya wu, ni enyi gi ni nwan oghere ile enyi nwe e me ni onye owule ohunma, tumadu ndi hun ri ikpun-ulo okukwe.

Mkpnsin-eka Ikpazun Le Ekele

¹¹ LEE NI AKPURU-ekukwo NDINI NO JAGBO-JAGBO M GI EKA M DENI ONU. ¹² Ndi hun ri a cho ni we gi ihien enya e legha du eka obi, uwę ri nwan a cho ni we wa ikwa-ugun ye unu olu. We ri e me e amangbe we e gi ifiri obe Kraisti kpokpo we. ¹³ Ke ndi hun kwa ugun le enwen we aride e donme Iwu, bu we hu a cho ni unu kwa ugun keni we gi ihien ri unu ehun nyan isi: ni unu e donmeguo omenalj hun w'e legha enya. ¹⁴ O bughari m! Egiko m ihien owule nyan isi, wezuka obe Nna enyi wu Jesu Kristi. E giguę we obe hu kpogbu uwanj—o wuru ihien nwunni ebe m ri, gizikwo obe hu kpogbu m—a wuru m ihien nwunni ebe uwa ri. ¹⁵ Ke ikwa-ugun ke akwanj-ugun arinj mkpa, kaka! Ihien ri mkpa wu ni we kedonzi ihian. ¹⁶ Udon le omiken ya rinj ke we han gi usonronni e bi—uwę wu ndi Izrelu Osolobue nke-esi!

¹⁷ Gha ogenni e jen, onye owule egizile oku ikwa-ugun ye m nsongbu, makeni apa ehun we rusonme m make ufiri Jesu husonme m ehun.

¹⁸ Umunę m, efoma Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi ya noyeni unu ime-mmọn. Iseę.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Efesosi

Ekele

¹ Mmē wu Polu de Eḱukwo-ozini. M wu onyē ozi pu-ichēn Kraistī wu Jizosī ghahani uche Osolobue. M ri e dejenni ndi nke Osolobue ri Efesosi, ndi we gi e don-nya ime Kraistī wu Jizosī. ² Efoma le udon, hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Onyē-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi bia, ya nōyeni unu.

Ngozi Enyi Nwōn Imē Kraistī

³ Ekele ya ri ni Osolobue, onyē hu wu Osolobue le Nedi Onyē-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi, n'o yeole enyi ngozi ime-mmōn ile ri elu-igwee makēni enyi ri ime Kraistī.

⁴ Ni Osolobue d'e kedē uwa, o hotogwole enyi ime Kraistī, makēni o nwē ihien-ōsusuō ebe enyi ri—keni enyi wuru ndi ri nso, nwōnleni nkoriani enya Osolobue. ⁵ O nō kwademē ni, o ru, o mūrūn enyi ye ikpun-ulo a ghahani Jesu Kristi—makēni o sūoghō a, makēni uche e ro. ⁶ O mē e keni wē gi e ja Osolobue mma makē oken efoma o mē, hun o hukpu enyi ghahani ezi Nwa a! ⁷ Makēni enyi ri ime Kraistī, enyi a wuruole ndi wē gi edeke e gbari—ya wu ni Chuku a gbaghariguo enyi njo; ifiri oken efoma a k'o gi mē e. ⁸ O gi amamihien le nghota a ile mē ni enyi oken efomanī. ⁹ O nō nwan mē enyi marin ihien o bu obi, hun o te zuemē; ihien hun o kwademē ketekete n'o jenko d'a runfūha ime Kraistī. O megau enyi marin a makēni o sūoghō a n'o mē erira. ¹⁰ Ihienni o bu obi wu ni, ogen zu, o wegbama ihien ile che okpuru Kraistī—kē ihien ri elu-igwee kē ihien ri enu-uwa.

¹¹ Makēni enyi ri ime Kraistī, ihien Osolobue e ruguo enyi eka—makēni Osolobue, hun e mē ihien ile hun o mē n'o gi e mezu uche e, gi eka a hoto enyi ketekete n'o gi enyi mezu uche e. ¹² O mē e keni enyi ndi ibuzo tukwasī Kraistī obi hun uzo wuru ihien wē gi ifiri e a ja Osolobue mma n'o nwekē ogho.

¹³ Kē unu le enwēn onu, onu hēnrinzi kwō ndi nke Kraistī ogen onu gi nū oku hu wu ezioku, kweri—oku ahun wu ozioma ahun unu gi nwehēn nzuōpūha. Unu e kweriguu ni Jesu, Osolobue nō bu Mmōn-nso o kwe nkwa a che ime ndun unu, gi e ye unu ahima a—gi ghosi ni unu wu nke e. ¹⁴ Mmōn-nso kē Osolobue e bu uzo e ye; iya kē Osolobue gi a ghosi ni enyi jenko d'e nwōnhēchanrin ihien ile o kwe nkwa—o ru ogen ahun Osolobue k'e gi werichanrin enyi—enyi ndi o gbarigūu. Onwan k'e wehē ni Osolobue ojija-mma n'o nwekē ogho.

Ekpere Polu Mē Ni Ndi Kwerini

¹⁵ Iya hañ o gi mē ni, kete m'a nule oku okweri unu kwerini Di-nwōnni-enyi wu Jesu le ihien-ōsusuō unu nwōn ebe ndi nke Osolobue ile ri, ¹⁶ akusituni m iye Osolobue ekele makē ufiri unu. M hu a nyanhan unu ogen ile m gha e mē ekpere. ¹⁷ M'a rjo Nedi hun nwē ogho, hun wu Osolobue Onyē-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi, n'o ye unu mmōn imarin-ihien; ya ghosisonmē unu ihien—kē unu don ri a marinwaye e oħunma. ¹⁸ M'a rjo a onwan keni enya ime-mmōn unu shjapu, unu a hun uzo marin ihien ahun o buto o gi ifiri e kpō unu, marin kē ihien o kwademē o jenko d'e ye ndi-nso a hihan ogbe, marinzi kwō k'o nwehan ogho; ¹⁹ onu a ghōtazi kē iken o gi a run orun ime enyi ndi kwerini han, iken hun wē ghaleni a sa eka e ku k'o han, hun han kē iken o gi wuru Osolobue. ²⁰ Ya wu iken k'o ghosi ogen o gi gha onwan weli Kraistī, m'e nōdi anj eka-nni e ime elu-igwee; ²¹ nke wunī Kraistī kachanrin okiki ile le iken ile ri ichen-ichen le ihien ile w'a gbaye agbaye le efan le nzere ile—eledē ndi ri ogeni sūo, kanj kēzi ndi ridē ogen hun lalanī. ²² Osolobue e wegūo ihien ile che e okpuru uku, tumē e Onyē-isi uka, Onyē ihien ile ri okpuru e. ²³ Uka wu ehu a; ime uka kē ihien ile banyen'e ri; ya le enwēn e wu onyē hun ri ebe ile, hun e mē ihien ile e zu oke.

Isi Nke Ebuo

Wē Gha Onwan Wepūha Enyi Shi Ndun

¹ Ogen mbu, onu wu ndi nwunni, makē njo le mmefie ² unu ri e mesonmē. Ogen hu, unu e son eje-uzo ndi uwa, e son onyē hun iken eje-mmōn ri elu ri okpuru e, mmōn hu hun ri nwan orun ime igunrun ndi hu e nupu-isi okpuru Osolobue. ³ Ezie, enyi ile te ri e bi kē wē, e mē ihien owule a sūo ehu enyi le obi enyi, e bi k'o ri enyi; e mē ihien owule gunni enyi le ihien owule la enyi enya. Iwe-le-onuma Osolobue te rizikwo e che enyi nōkē ndi ozo ile. ⁴ Kanj, makēni Osolobue e mekē onyē-omikēn, makēni o nwē oken ihien-ōsusuō ebe enyi ri— ⁵ kē ogen hu enyi te gidē wu ndi nwunni makē njo enyi, o nō gha onwan wepūha enyi, mē enyi son Kraistī riji ndun.

Efoma Osolobue kē unu gha nwē nzuōpūha.

⁶ O ghaḡu ọnwun weli ẹnyi, o nọ wesi ẹnyi elu k'o don weshi Kraịstị, me ẹnyi son Kraịstị ndi anị ime elu-igwee—makeni ẹnyi ri ime Kraịstị. ⁷ Osolobue me onwan n'o gi efoma hun o me ni ẹnyi ime Kraịstị me elu ile lalanị marin efoma a—hun we ghaleni a sa eka e kucharin k'o han. ⁸ Makeni, efoma ke Osolobue me ni unu zuopuha unu ghahani okukwe unu, ele unu gi eka unu me e, ihien Osolobue ye unu ofe ro—⁹ ele make ihien ihian run, amangbe ihian e gi e nyan isi. ¹⁰ Ihien Osolobue me wuru ke ẹnyi wu. Osolobue ya ke ẹnyi ye ime Kraịstị wu Jizosị, keni ẹnyi hun uto e mesonme ihien oma ndi hu o kwademeto ni ẹnyi ketekete ni uwẹ ke ẹnyi k'a gha e mesonme.

Enyi Ile Wu Ohu Ime Kraịstị

¹¹ Nyanhan ni ni ogen mbu unu wu ndi ali ozo—ebe ehụ ri; unu, hun ndi Ju a kpo “ndi kwaleni unu,” a kpo enwen we “ndi kwa unu”—o sọo n'a ni unu we ri e ku oku e wuhu nke ehụ sọo, ihien eka ihian e memẹ. ¹² Nyanhan ni ni, ogen hu, unu enwon Kraịstị; ogen ahun, itumunye ke unu wu ebe ikpun-ulo ile ri Izrelu ri. Unu e te ri ime nkwerigbama Osolobue tumẹ egbata ya le ndi nke e le nkwa ndi o kwesonme ime e. Ogen hu, unu bi enu uwa bu unu e nwon olil'anya, unu enwon Osolobue ime ndun unu.

¹³ Kanị, makeni unu ri ime Kraịstị wu Jizosị, e gigo we nwan edeke Kraịstị, ya wu ndun a, wezuhan unu hun te ri ebe teni. ¹⁴ Makeni, Kraịstị le enwen e wu udon ẹnyi—makeni o meguo ndi Ju le ndi ali ndi ozo wuru ohu, o gigo ehụ a le onwan a titu mgbon hun te ri egbata we, ihien hu te ri egbata we, e buhe enenren. ¹⁵ O gigo onwan ahun o nwan kagbu Iwu le umu-iwu le odinali rin'a. O me e keni o ke agbo ohun, we ile a wuru ohu ime e, o gi we nokin ẹnya azun ebubu hun te rinị, gi uto ahun wehe udon egbata we—o mekozi ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju, kanị ndi kwerini Kraịstị.

¹⁶ Kraịstị me e keni o gizi ẹria wekinhenni Osolobue azun ebubu hu ime ehụ ohu, ghahani onwan o nwun elu obe; o gi uto ni gbupu iwe ri egbata we, wehe udon.

¹⁷ Ya Kraịstị nọ bia d'e zi ihian ile ozi udon hu—ke unu ndi anị ndi ozo hun ri ebe teni ke ndi Ju hun ri nsue. ¹⁸ Ghahani Kraịstị, ẹnyi ile a sa nwan eka a gha Mmon-nsọ ohu a banhan ebe Nedi ẹnyi wu Osolobue ri, ke ndi Ju ke ndi ali ozo.

¹⁹ Ya wu, unu ndi kwerini hun wuleni ndi Ju elezi itumunye; unu elezi ndi ali ozo. Unu e songuo ndi nke Osolobue, ndi nsọ, wuru umu di-ali Ali-eze, wuruzikwo ndi ikpun-ulo Osolobue. ²⁰ Osolobue a tunguo unu rike ulo ye elu iyeto hun wu ndi-ozu pu-ichen le ndi-amuma. Adansu hun gi ya wu ulo wu Jesu Kristi le enwen e. ²¹ Iya gi azun ile ri unu hu; ghahan'a ke ulo gi ri e jenwaye elu d'a wuru Ulo-ofufe ri nsọ ime Di-nwonni-ẹnyi. ²² Ime Kraịstị, we hu a tun onu le enwen onu, a tunshi unu enu ime-mmōn d'a wuru ebe obibi ime-mmōn hun Osolobue e bi ghahani Mmon-nsọ.

Isi Nke Eto

Orun Polu Ime Ndi Ali Ozo

¹ Ozioma Kraịstị wu Jizosini m ri e zi unu ndi wuleni ndi Ju hun we gi beye ni unu oghere ke mme wu Polu gi ri ime ngan. ² A maringho m ni unu a nugo ni Osolobue ye m orunni o gi a ghoị efoma a run make orinimma unu; ³ unu a nugozi k'o don ghoị m ya wu ihien, hun te zuerini, me m ghot a. Iya ke m benitan unu nke-nke ime ehuhuo-ozini. ⁴ Unu gun a, unu k'a hun ke m ghotahan ihien mini, ke m ghotahan Kraịstị. ⁵ Osolobue aghosini ndi mbu ya k'o don nwan ghoị ndi-ozu pu-ichen nsọ a le ndi-amuma nsọ a ya ogenni ghahani Mmon-nsọ. ⁶ Ihien nzuzueni wu ni, ghahani ikweri ozioma, ndi anị ndi ozo a riguozi ndi ihien Osolobue e ru eka, wuruzikwo mkpamka ime ehụ ohu ahun, rizikwo ndi we ile gba nwe ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e me ni ndi ri ime Kraịstị wu Jizosị.

⁷ Ehenringuo m onye-orun ozioman ghahani oyiye hun Osolobue me efoma ye m, hun iken e gi ri orun ime ndun m. ⁸ Osuon'a ni ahandeni m ke onye hun kacharin ntin e me ime ndi-nke Osolobue, Osolobue e ye m oiyeni keni m wejenni ndi ali ndi ozo ozi ihien ndi ahun jun ime Kraịstị, hun nwonleni oken, ⁹ leni m ghoị ihian ile ke Osolobue hun ke ihien ile don a runpuha ihien ahun o roto ketekete, zueme.

¹⁰ Ihien Osolobue bu obi wu n'o gi uka me amamihien Osolobue hun nwe ihun ri ichen-ichen fon ndi-okiki le ndi ile nwe iken hun ri enu-igwere ẹnya.

¹¹ Iya wu ihien ke Osolobue bu obi edei; o mezuguo a nwan ghahani Kristi wu Jesu Onye-nwonni-ẹnyi. ¹² Makeni ẹnyi ri nwan ime Kraịstị wu Jizosị, egun ari a tu ẹnyi ibanye ebe Osolobue ri—ebe o me ni ẹnyi kwerini Jizosị.

Dikenme Ni Nwan

¹³ Ya wu, m ri nwan a rjo unu: anikwole afunfun m ri e gi ifiri orinimma unu a ta guu unu ndun; ezie, ihien k'e wehe ni unu ogho ro.

Ighota Ihien-osisuo Kraịstị

¹⁴ Maḳe ọnwan, m ri e gbu nwan oseḳpu ihun Nedi ẹnyi, ¹⁵ onye hun ezi-le-ulo ile ri elu-igwee le uwa gha eka a nwehen efan we. ¹⁶ M ri a riọ a n'ọ gi ihien ile o nwon, hun o gi nwe ogho, ye unu iken, hun k'e me unu zekemme ime obi unu ghahanj Mmon-nsọ a. ¹⁷ M rizi a riọ a ni unu wuru ndi Kraisti birichanrin ime obi we makeni unu hu e gi oku e e don, unu a gbasomme nkpoḡun, e wuzowaye ime ihien-osisuḡo—¹⁸ keni unu saeka son ndi nke Osolobue ile ghota ke ihien-osisuḡo Kraisti shiahan, k'o suehan, k'o jehhan ele le k'o mihan; ¹⁹ unu a ghota ya wu ihien-osisuḡo a, hun we ghaleni a ghochanrin—keni ihien ile ri ime Osolobue hun uzo jun ime onu.

²⁰ Nke Osolobue, Onye hun k'e ri-eḳa gi iken e ri orun ime ẹnyi runkari ihien ile ẹnyi k'a saeka riọ mọbu ro, runkari a ohunma-ohunma, ²¹ ogho ya rin'a—ke ime uka a ke ghahanj Kraisti wu Jizosi d'e ru agbo ile, jenin ejen. Iseḡ.

Isi Nke Eno

Ke Mkpamkpa Ehu Ile Don Wurū Ehu Ohu

¹ Mme, hun wu onye-ngan makeni m ri e jenni Di-nwonni-ẹnyi ozi, ri nwan a riọ unu ni unu bi obibi furu okpukpo Osolobue kpo onu. ² E wenuchanrin ni enwen unu alj ogen ile; e me ni juu; e gi ni ndidi e son ibe unu. E gi ni uzoni a ghoṣi ihien-osisuḡo onu nwe. ³ Liliima ni uzo ile ni udon risomme egbata onu, e kengbama unu, keni unu e gi e e chedon iri-ohu hu hun gha eka Mmon-nsọ a bja. ⁴ Ehu ohu le Mmon-nsọ ohu ri, noke k'o don me ni olile-onye ohu ke Osolobue kpo unu d'e nwon. ⁵ Nna ohu ro; okukwe ohu ro; mirin-Chuku ohu ro. ⁶ Osolobue ohu ro—hun wu Nedi ihian ile, hun wu Nna ihian ile, hun gi ihian ile a run, hun rizikwo ime ihian ile.

⁷ Kani we yesomme onye-onye ime ẹnyi oyiye ichen-ichen noke ke Kraisti don cho n'o ye e.

⁸ Ya ke Ekuḳwo-nsọ gi si,

“Ogen o gi lashi elu,

o weri ihien hu ken ihian eḡbun che ime eḡbun,

o no ye ndi ihian oyiye ichen-ichen.”

⁹ (Ogen Ekuḳwo-nsọ gi si, “O lashi elu,” k'o gi nwan “O lashi enu” e ku? Ya wu n'o buzọ hidanguu, shi ebehu kachanrin e mi ime anj. ¹⁰ Ya wu ni onye ohu hu hidanni wuzikwo onye hun lashi elu, ghafechanrin elu-igwere, keni o hun uzo gi enwen e mejunkwama ihien ile.) ¹¹ Iya yesomme oyiye ndini: o nwe ndi o ye oyiye iwu ndi-ozu pu-ichen, ye ndi ozo oyiye iwu ndi-amuma le ndi e zi ozi Osolobue si we zi, ye ndi ozo oyiye iwu ndi e jehnumeni e zi ozioma, ye ndi ozo oyiye iwu ndi uko-Chuku le ndi-nkuzi. ¹² O yesomme oyiye ndini n'o gi we a zun ndi-nke Osolobue ile ni we d'a run orun Kraisti leni o gi we e me ehu Kraisti wu uka a gha ihun rike ulo we n'a tunshi elu. ¹³ O me e d'e ru ni ẹnyi ile a wuru ohu ebe okukwe le imarin Nwa Osolobue ri, wuru ndi ka ehu, sueruchanrin ogo Kraisti, nochanrin ke 'ya. ¹⁴ O me e maḳe ẹnyi gha a wuzi umuḳa, ndi ebi e bushi ihun-le-azuun, ndi nkuzi owule e buhunme ke ufere e buhunmesomme ihien, ndi ihian gi nkuzi ero le aghigho e dufie. ¹⁵ Kama, ni ẹnyi a wuru ndi a gwa ibe ẹnyi ezioku, e gi ihien-osisuḡo e me e, ẹnyi ile e gi e e sue; ẹnyi e gi erira suekunrun Kraisti, hun wu isi ehuni, richanrin ke 'ya. ¹⁶ Iya wu Kraisti gi ehu. Makeni, iya me ehu ile gi nyangbamachanrin ohunma-ohunma ghahanj akwanran ile rin'a. Iya rizi e me mkpamkpa owule a sa eka a run orun run'e ohunma, hun ehu ile gi a ri iken, e sue, e nweyaye ihien-osisuḡo.

Obibi Ohun Hun Ri Ime Kraisti

¹⁷ Ya wu, m ri e gi efan Di-nwonni-ẹnyi a gba unu mkpinsin eka, a gbashi unu 'ya iken: ebizile ni ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue, ndi iroro we nwonleni isi. ¹⁸ Uche we a gbaguo ishi. Enwon we ndun Osolobue makeni o nwonni ihien we marin ebe ezioku ri, obi we kpokinziḳwo akpokin. ¹⁹ Makeni, ifenren arizi we ẹnya; e wechanringuo we enwen we ye ihien-ifenren le ihien ile ru unyin ri ichen-ichen, a rizi we a sa eka e kwondon enwen we.

²⁰ Kani, eḳekwo erira ke we kuzi onu banyeni Kraisti! ²¹ Eḡheḡ, unu a nuguḡo banyen'e, unu a muḡo ezioku hun ri ime Jesu.

²² Unu a muḡo ni unu jenko nwan d'a ma eje-obibi hu unu te ri e bi tuhu—onye hu unu wu mbu hun rehiguu ihun le azuun, hun ihien oḷila-ẹnya dufieḡu. ²³ Mmon onu le uche unu k'a wuriri nke ohun; ²⁴ unu e yiri onye ohun hu, hun we gi udi Osolobue ke—hun ri ke Osolobue don cho nke-esi, ri nsọ nke-esi. ²⁵ Ya wu, atuzile ni ntụ! Kama, a gwa ni ibe unu ezioku, makeni ẹnyi le ibe ẹnyi wu ehu ohu. ²⁶ Olulu nwe iken bu i, ka anij! a han i me njọ. Olulu y'e buli i ni eki gi. ²⁷ Eyele ni Ekwensu efe.

²⁸ Onye e zun ohun y'e zunzile. Kama, ya runma orun nwonleni nkorianj, e gi e e bi, e yezikwo ni ndi mkpa kwondon eka. ²⁹ Anile ni eje-oku puha unu onu, kani, oku hun a gba ihian ume, ban n'a erere ime onodi o ri—keni oku unu hun uzo e yeni ndi hun ri e gon ntin eka. ³⁰ Emekwole ni ihien k'a fu Mmon-nsọ Osolobue, makeni iya ke we gi yime onu ahima

Osolobue, make uhuhohin hu Osolobue k'a gbafula ndi nke e. ³¹ Wepu ni iwe ile, olulu ile, onuma ile, oro ile, nkuto ile le eje-ihien ile ihian gi e son ibe e. ³² Kama, e gi ni efoma le omiken e son ibe onu, a gbaghari ibe unu ke Osolobue don nwan gbaghari unu ghahani Krajist.

Isi Nke Isen

Obibi Umụ Ukpe

¹ Ebe o me ni unu wu umu Osolobue hun ri a obi, kirin n'a nwan—e bi ni nwan ke iya. ² E gi ni ihien-osusuo e bi—noke ke Krajist don nwe ihien-osusuo enyi, gi ifiri enyi we ndun a ye, noke oyiye le ejan hun e shin ohunma hun Osolobue nabanhan.

³ Noke ndi nke Osolobue, anikwole ni we nude oku ughere mobu ihien owule ru unyin mobu enya-uku ime igunrun unu. ⁴ Anile ni oku ihien-ifenren mobu oku-nzuzu mobu oku owule ru unyin puha unu onu. Kama, e gi ni onu unu e yesonme Osolobue ekele. ⁵ Marinkwo ni ni o nwonni onye owule hun a ghereni mobu onye rileni ochan mobu onye enya-uku (hun wuzi irua-mmom) jenko d'a ban Ali-eze Krajist le Osolobue! ⁶ Anikwole ni onye owule gi oku nwonleni isi dufie unu, makeni, ufiri ihien ndini ke iwe-le-onuma Osolobue gi a biani ndi nnufu-isi. ⁷ Ya wu, esonkwole ni we meko kaka!

⁸ Makeni unu te ri ime ishi, kani hunni unu wurugwu nwan nke Di-nwonni-enyi, onu wu ukpe. E bi ni nwan ke umu ukpe—⁹ makeni mkpuru ukpe a mi wu ihien ile ri mma, ihien ile kuru-oto le ihien ile wu ezioku.

¹⁰ Liliima ni ni onu a chopuha ihien hun k'a suo Di-nwonni-enyi usuo.

¹¹ Esonle ni we e me ihien ndi hu w'e me hun wu nke ishi, hun ghaleni a ban erere, ka e kpu ni we oro. ¹² Ihien ndi nnufu-isi e me nzuzue e mede ifenren okuku! ¹³ Kani, we wepuha ihien owule ebe ukpe ri, a hun we k'o no—¹⁴ makeni ukpe nwunkpuhu ihien, o henrin ukpe. Ya hain Ehuho-nsog gi si,

“Onye-uran, tnhin!

Gha onwun lihi,

keni Krajist nwunkpu i.”

¹⁵ Kpachanpu ni nwan enya ke unu don e bi; ebile ni ke ndi marinleni ihien, ka e bi ni ke ndi marin ihien. ¹⁶ Egile ni oghere owule unu nwe gupu egu, makeni ogenni jo njo. ¹⁷ Awukwole ni nwan ndi-nzuzu, ka ghota ni ihien wu uche Di-nwonni-enyi. ¹⁸ Arakwole ni manya tu, makeni ihien-ifenren ro ni manya ri a ki ihian; ka a ni ni Mmom-nsog e jun ime ndun unu, a ki unu ogen ile—¹⁹ unu e gi ebu ri ime ekukwo Ebu-oma le ebu-ofufe le ebu ndi ozo ri nsog a gwa enwen unu oku, a bu ni Di-nwonni-enyi ebu a suo usuo ime obi unu; ²⁰ e gi efan Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi e ye Chuku-Nedi ekele ogen ile make ihien ile.

Egbata Di Le Nwunye

²¹ E welua ni ni ibe unu isi ali, e gi e a gbaye Krajist. ²² Nwunye, e welua ni di i isi ali ke y'e me ni Di-nwonni-enyi. ²³ Makeni, di wu isi nwunye e noke ke Krajist don wu isi uka—uka, hun wu ehụ Krajist—hun Krajist wu onye-nzuopuha a. ²⁴ Ya wu, nwunye k'e weluariri ni di e isi ani ime ihien ile ke uka don e wenua ni Krajist isi ali.

²⁵ Di, nwe ihien-osusuo nwunye i ke Krajist don nwe ihien-osusuo uka, gi ifiri e we ndun a ye—²⁶ ken'o gi mirin hu wu oku-Osolobue chanchan a, don e nsog, ²⁷ keni o gi enina wefuha ni enwen e uka hun nwon ogho, hun nwonleni ntupo, hun seleni aliji—hun nwonleni ihien owule no erira, uka ri nsog, nwonleni ihien we gi korian'a. ²⁸ Erirazikwo, di furu n'o nwe ihien-osusuo nwunye e ke o don nwe ihien-osusuo ehụ ya le enwen e. Onye nwe ihien-osusuo nwunye e nwe ihien-osusuo enwen e. ²⁹ Makeni, o nwonni onye ize ehụ a e ze. Mba. Kama, ihian a zun ehụ a, e meme e ohunma—noke ke Krajist don e me uka—³⁰ makeni enyi wu uka wu mkpamka ehụ a. ³¹ “Onwan hain okennyee k'e gi lato nedi e, banni nwunye, we ehụ e henrin ehụ ohu.” ³² Ihienni e miki; m gi e e ku banyeni Krajist le uka. ³³ K'osileri, di owule ya nwe ihien-osusuo nwunye e k'o don nwe ihien-osusuo enwen e; nwunye owule y'a gbaye di e.

Isi Nke Isin

Umụ Lẹ Ndi Mụ Ni We

¹ Umụ, e humeni ni ndi muni unu isi ke Onye-nwonni-enyi don ku e, makeni onwan wu ihien furu ni unu me. ² “Gbaye nedi i le nne i.” Onwan wu iwu ibuzo we kwe nkwa chen'e, si, ³ “keni o ri ni mma, y'e nwon isi-nka elu uwa.”

⁴ Nedi le nne, akpasule ni umu onu iwe, amamgbe ndun a guu we, ka e gi ni ozunzun le nkuzi Di-nwonni-enyi kwadon a zun we.

Ndi Idibo Lẹ Ndi We Ri Okpuru We

⁵ Ndị wụ idibo mọbụ igbọn, e gi ni egun lẹ ẹhụ ọmụma-nni e humeni ndị ọnụ rị okpuru wẹ isi. E gichanrịn nị obi unu ile e mę ẹ, nọkẹ sị Kraịstị kẹ unu rị a gbaye. ⁶ Ẹlẹkwọ id'enyia wẹ sọ—ebe unu n'a chọ nị wẹ ja unu—kama, e gi ni akpakalị obi unu e mę ya wụ uche Osolobue—rịkẹ igbọn Kraịstị. ⁷ A shiapunị ẹfọ a run ọrụn unu—nọkẹ sị unu rị a runnị Di-nwonnị-enyi ya, ẹlẹ ihian. ⁸ Makeni unu a maringhọ nị Di-nwonnị-enyi jenko d'a kụ onye-onye ụgwo ihien-oma ọwulẹ o mę—kẹ igbọn rọ kẹ onye nwon enwen ẹ rọ.

⁹ Ndị ihian rị okpuru wẹ, e mezikwọ nị wẹ ẹrira. Eronzilẹ ni wẹ egun. Unu a maringhọ nị unu lẹ wẹ nwon Nna ohu hun rị enu-igwee—bụ ara gbeyeni ihian.

Ekiken-agma Onye Nke Osolobue

¹⁰ Nke ikpazuun, zekenmę ni ime ihien Di-nwonnị-enyi; nwenkenmę ni iken ẹ ahun hi ogbe. ¹¹ Yiri ni ihien-agma Osolobue ile, keni unu saęka turu, gbondon ẹro Ekwensu ile.

¹² Makeni, ẹlẹ ihian (nwe ẹhụ lẹ ẹdeke) kẹ enyi lẹ wẹ rị a dọ, eje-mmọn ichen-ichen kẹ enyi lẹ wẹ rị a dọ: ndi-isi wẹ lẹ ndi-okiki wẹ lẹ eje-mmọn ndi hun a ki ishini gba elu-üwa lẹ eje-ikẹn ime-mmọn ndi rị elu-igwere.

¹³ Kọnrin ni nwan agha! Weri ni nwan ihien-agma Osolobue ile, keni unu hun ụzọ saęka turu ogen eje-uhuohin e gi bia; keni unu saęka mechanrịn ihien ile furuni, bu unu turuhukwo ebe unu turu.

¹⁴ Turukenmę ni nwan! Unu e gi ezioku kenmę ukun nọkẹ akpukpo onye-agma gi e kenmę ukun; unu e yiri ime-ihien-Chuku-chọ nọkẹ ẹwuru igwe ahun onye-agma gi e chedon obi. ¹⁵ Yiri ni adudu izi-oziooma hun e wehe udon ukwu, gi n'ẹ henrin akp'uku, nọkẹ akp'uku onye-agma; ¹⁶ ime ihienni ile, buru ni okukwe, nọkẹ ikpan onye-agma, hun onu e gi saęka e gbondon uta ile rị e nwun okun hun Eje-onye hu rị a gba; ¹⁷ weri ni nzuopuha Osolobue zuopuha unu kpuru rike okpu onye-agma, gi gbondon isi onu; unu e weri oku-Chuku hun wu opia-agma Mmọn-nso, kwondon.

¹⁸ E mę ni ekpere nọkẹ kẹ Mmọn-nso don chọ ogen ile; unu e gi udi ekpere lẹ aririo ọwulẹ e sọn ihien ile. Munnun nị ęnya ebe ekpere rị, anileni ndun guu unu; e mę ni ni ndi nke Osolobue ile ekpere. ¹⁹ E mezikwọ nị nị mmę nwen ekpere, keni m shiapu onu nị m zi oziooma, Osolobue e ye m ihien m siko d'e ku; o wepu m egun ęnya, e kusi m'ẹ iken; e mę m wẹ marin ihien rị ime oziooma—²⁰ m yi nwan ęgan makeni m rị e zi ya wu oziooma rike onye-mmokin ęnya Kraịstị. E mę ni ni m ekpere nị m hun ụzọ e kushi ẹ iken k'o furu nị m'e ku ẹ.

Ekele Ikpazuun

²¹ Ezi nwenę ęnyi wu Tajikosi, hun wuzikwo onye-orun wẹ gi e don ęnya ime Nna-ęnyi k'a gwachanrịn unu ihien ile, keni unu marin k'o rị m lẹ ihien m rị e mę. ²² Iya kẹ m zilani nị unu ya—nị unu marin kẹ ęnyi ile nọ, ken'o hun ụzọ kasizikwo unu obi. ²³ Udun Chuku-Nedi lẹ Di-nwonnị-enyi wu Jesu Kristi ya rinị ndi nke Kraịstị ile—'ya lẹ ihien-osusuo hun okukwe rị ime ẹ. ²⁴ Efoma Osolobue ya rinị kẹ wẹ han nwe ihien-osusuo ghaleni a nwun anwun jenni Onye-nwonnị-enyi wu Jesu Kristi.

Ehuhuo—Ozi Polu Dejenni Ndị Filipi

¹ Polu lẹ Timoti de ekekwo-ozini. Enyi wu igbon Kraistị wu Jizosị. Enyi rị e dejenni ndi ile rị ime Kraistị wu Jizosị, ndi nke Osolobue, hun rị Filipi ya—uwe lẹ ndi-isi we lẹ ndi-orun uka we. ² Efoma lẹ udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi lẹ Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rini unu.

Polu E Me Ni We Ekpere

³ M'e ye Osolobue m ekele ogen ile m gi a nyanhan unu; ⁴ ogen ile m gi e me ni unu ile ekpere, m'e gi ighogho e me e, ⁵ make ni onu hu e yeni m eka ime orun ozioma—ghakwori uhuhoin-ibuzo hu onu nu a d'e ru nwan ogenni. ⁶ O weghe m enya ni Onye hu hun bidon orun-omanị ime unu, k'a gha e me e e zu oke d'e ru Uhuhoin Kraistị wu Jizosị k'e gi bia. ⁷ O furugho ni oku unu a rị m enina, make ni unu rị m obi ogen ile! Eghẹ, make ni mme lẹ unu e keyetarị ibe enyi ihien Osolobue gi gozi enyi—ke ebe m rị ime ngan, ke ebe m rị a kwandon ozioma, e me ihien o gi e werichanrin onodi. ⁸ Osolobue wu osheri m ni unu a da m oda-oda—udi odida hun gha eka Kraistị wu Jizosị bia.

⁹ Ekpere m wu ni ihien-osisuo unu nwe k'a gha e me unu e nwe amamihien lẹ nghoha, e nwe, e nweyaye—¹⁰ keni unu hun uzọ sa eka a hori ihien ka mma suo—unu a wuru ndi nwonleni ntupo mọbu nkoriani Uhuhoin Kristi k'e gi bia, ¹¹ make ni o ru a hun w'a ni ndun unu a mijunguo mkpuru rị mma Chuku cho, hun gha eka Jesu Kristi a bia. Onwan k'e wehe ni Osolobue ogho lẹ ojija-mma.

Jesu Rị Ime M E Bi

¹² Umune m, m cho ni unu marin ni ihien meni m e yeguo ni ozioma eka ghagbari nke-esi. ¹³ O meguode ndi ile rị ogwa eze-kanị wu Siza lẹ ndi ozo ile marin ni ifri Kraistị ke m gi rị ngan.

¹⁴ Ngan m rị e meguozị obi rukemme ndi itu-Kraistị ibe enyi bu oda anị ime Di-nwonni-enyi, w'e kushi nwan oku-Osolobue iken kari ke w'e ku e mbu—egun arizi we enya.

¹⁵ Ndi hu ime we gi iwe-enya e zi ozi Kristi—e gi e a do onu. Kanị, ndi ozo bu ihien rị mma obi e zi e. ¹⁶ Ndi hu bu ihien rị mma obi e zi e gi ihien-osisuo e zi ya wu ozi Kraistị, make ni a maringuo we ni Osolobue me we bu m che ime ngannị make ichedon lẹ ikwadon ozioma. ¹⁷ Ndi hu gi iwe-enya e zi e gi ozi we rị e zini Kristi a cho nke we, o rini a gha we akpakali obi a puha; we rị a chohu ni we we afunfun cheni afunfun m rị a ta ime ngannị m rị.

¹⁸ Kanị o nwonni ihien o wu! Hun ka m mkpa, hun m gi a ghogho, wu ni we hu e gi uzọ ile e zi ozi Kraistị, ke we bu ihien rị mma obi e zi e ke we bu eje-ihien obi.

Eghẹ, m k'a gha a ghogho, ¹⁹ make ni a maringuo m ni we k'a hatu m—ghahani ekpere unu lẹ eyemeka Mmon-nsọ Jesu Kristi. ²⁰ M nwekenme olile-enya ni egiko m egun me ihien ifenren e gi me m; kama, ni m k'e kuzi oku e kikenni, kushizi e iken—ke m don e ku e mbu—gi ehụ m buli Kristi elu—ke ghahani irin'a ndun, ke ghahani inwunin'a onwun.

²¹ O me nke m, m rị ndun, m rị ni Kraistị; m nwunhun, erere ro. ²² Kanị, m rị ndun ime ehuni, a runpuha ni m Kraistị mkpuru: amarinzi m nwan hun m k'a hanrin! ²³ M ri e roshi azuunni, e roshi azuunni: k'o rị m, a la m uwanị to d'e du Kristi nodi—make ni ohun ka mma. ²⁴ Kanị, m rị ndun, iya k'a ka unu eka e yeni.

²⁵ Make ni o weghe m enya ni m rị ndun k'a ka unu eka e yeni, a maringuo m ni m k'a nodi, runsonme ihien m rị a run ebe unu ile rị, keni unu hun uzọ a gha ihun ime okukwe, a ghogho ime okukwe. ²⁶ Ya wu ni we k'a hatu m, a biazị m d'e kunrun unu—obibia m a wuru ni unu ihien unu e gi nyankemme isi oda-oda ime Kristi wu Jesu.

²⁷ Ka bisonme ni obibi furu ozioma Kristi, keni o wuru ni, ke m bia d'a hun unu ke abiani m—ni ntin ke m gihu nu ukwere unu, e gi m'e don ni unu gi mmon ohu wuzo, lẹ ni onu gi obi ohu a luni uzọ-Kraistị hun rị ime ozioma ogun; ²⁸ e gizikwo m'a don ni unu egini egun ndi-ihenren unu belu okukwe unu kaka akp'ohu. Ohun k'a ghosi we ni we k'a la ntikpo, ghosizikwo we ni unu nwen k'e nwe nzofuha. Osolobue ya jenko d'a han a me erira. ²⁹ Make ni, Osolobue e yeguo unu ezigbo oghere ife Kraistị, ele ghahani ikwerini n'e suo, kanị ghahazikwoni ita n'a afunfun. Iya ke unu rị nwan a ta n'a—³⁰ make ni unu e shimeguo nwan onwun ohu hu unu hun ke m rị e shi mbu—unu a nuguozị ni m rikwo nwan e shi e.

Isi Nke Ebuo

Welua Ni Enwen Unu Ali Ke Kraistị

¹ Omēni iwu ndi nke Kristi a gba umē; omēni ihien-osisuso e me ihian a rokọ ibe e obi; omēni enyi ile hu e meko ime Mmon-nso; omēni ihian e me ni ibe e efoma, a ni k'ọ ri ibe e e metu a obi—² me ni nwan ni ighogho m zu oke. Me n'e ghahani iro ihien ohu, inwontari ihien-osisuso, ikwerigbamani, ichu ihien ohu. ³ Emekwole ihien owule n'i gi e chorị nke i suo mobu ni we hun i. Ka e welua ni enwen unu ali, e ye ibe unu ogho kari enwen unu. ⁴ Onye-onye ime unu k'a rizikwo a cho orinimma ibe e, ele nke ya le enwen e suo.

⁵ A gun ni agungun ohu hu Kraistị wu Jizosi gun:

⁶ Osuon'a ni Osolobue k'ọ wuchanrin,
o medeni ni 'ya le Osolobue han.

⁷ Kama,
o no bu ihien o wu che usuo,
wuru odibo;

we no mu a ihian.

O wuruguu nwan ihian,
⁸ o no wenya enwen e ali, e hume isi,
d'e ru ebe o no kweri ni we gbu e—
kweride hun we gi kpoğbudē e enu obe!

⁹ Ifiri onwan,
Osolobue no weli e, bushichanrin a elu,
bu e che onodi kachanrinni,

ye e efan
hun kachanrin efan ile.
¹⁰ Nke wuni,
we kpohu efan Jesu/Jizosi,
ihien ile ri enu-igwee le elu-awa le okpuru awa

k'e gbu osekp.

¹¹ Onu ile k'e ku e
ni Jesu Kristi wu Nna—
ogho e gi e biani Chuku-Nedi.

Chuku Ri Orun Ime I, Rnma Nwan

¹² Ifiri e, ndi ri m obi, ke unu don a gbye m ogen ile, e me ihien m gwa unu, ogen mme le unu gi ri uzọ ohu, e mekenmezide e hunni m rilen'a, mesonme ni nwan erira: e gi ni egun le ehụ-omuma-nni e bi, e me ihien ile Osolobue e gi zuopuha unu. ¹³ Makeni Osolobue ya ri orun ime onu ogen ile, e me onu a sa eka a hori ni uche e ke unu k'e me, e mezikwo unu e me ya wu uche e.

¹⁴ E me ni ihien ile we si unu me—edenwinwinle ni; adole ni, ¹⁵ keni unu wuru ndi nwonleni nkoriani, ndi eka we ri ochan, umu Osolobue obibi we nwele ni ntupo—osuon'a ni we bi ime igunrun eje-agho runi enya rileni uzọ ohu; no ni ime igunrun we e nwan, e ke ime uwan ke kokise. ¹⁶ Makeni, unu kwonkenme oku hun e ye ndun, a hun m ihien m'e gi nyan isi Uhuohin Kraistị k'a bia, ni oso m gba le orun m run alan iwi.

¹⁷ Ya wu, osuon'a ni we ri nwan e hupu ndun m ke manya, e hu e e kpu okukwe unu hun wu ejan unu chuyeni Osolobue, efo ri a suo m usuo; m ri e son unu a ghogho! ¹⁸ Efo ya suzikwo unu usuo, unu e son m ghogho.

Nyemeka Timoti Le Epafroditi

¹⁹ M ri e lee enya ni Di-nwonni-enyi wu Jizosi k'a ni m zihē ni unu Timoti egwa, keni m nu ozi unu, ndun a ban m. ²⁰ Enwon m onye ozo hun ri ke Timoti, hun gichanrin akpakali obi e a cho orinimma unu. ²¹ Ndi ile hoduni e ro nke-we, nke-we, ele nke Jesu Kristi! ²² Kani, o me nke Timoti, unu le enwen unu a maringwo mkpa o ri; unu a maringwo ni o son m a run orun ozioma ke nwa don e son nedi e a run. ²³ M bu e nwan obi ni m ziheni unu iya egwa—m maringwo ke ihien k'a ri ni m ebeni. ²⁴ Obi ru m ani ime Di-nwonni-enyi ni mme le enwen m k'a biazikwo egwa.

²⁵ K'osileri, e roguo m n'o ri mkpa ni m ziheni unu Epafroditi. Nwene m k'o wu ime Nna-enyi; o wuzikwo onye-orun le onye-agma ibe m. Onye-ozu unu ro, hun unu zihē, hun ri a runni unu ghahani iyeni m eka. ²⁶ M zila a makeni unu ri a da a oda-oda, o fuka a ni onu nu ni emu ku a. ²⁷ Ezioku-ezioku, emu ku a oda-oda, o te d'a nwunde! Kani, Osolobue no me omiken e—kani ele iya suo k'o me n'e, o mezikwo ni mme nwan ya, amangbe ekwan m a waye.

²⁸ O ri nwan a dukemme m ni m zihēzi e, keni unu hun a, efo a suo unu usuo—uhue m e belu. ²⁹ Gi ni nwan ighogho nabanhan a ke enyi e me ime Di-nwonni-enyi; a gbye ni ndi no ke iya—³⁰ makeni orun Kraistị e d'a napu a ndun a, o buzide ndun a che ob'eke ebe o ri e yenii m eka unu saleni eka yenii m makeni ebe unu ri e teke.

Isi Nke Eto

¹ Umunę m, m gini d'e mękin, m si unu, e nwon ni anwınrın imę Di-nwonnı-ęnyi. Nduın idezini unu ihien m degunı unu mbu aguko m—makeni o k'e chemę unu.

Nato Ihien I Gi E Don Enya Ogen Mbu

² Kpachanfu ni ęnya ebe nkitę ndi hu ri! Kpachanfu ni ęnya ebe wę ri makeni eje-ihien ke wę ri e me; eghęę, kpachanfu ni ęnya ebe ndi hu e bekiķa ihian ehı ni wę ri a kwa ugun ri! ³ Makeni, ęnyi wu ndi hun kwa ezigo ugun: ęnyi ndi ri e fe Osolobue ofufe ime—mmon ghahanı Mmon-nso; ndi gi Kraıstı wu Jizosi e don ęnya, a nyan isi; ndi ghalęni e gi ihien ęnya e legħa e don ęnya— ⁴ oson'a ni mmę nwęn e nwęghozikwo ihien ęnya e legħa hun nke m'e gi don ęnya, gi e nyan isi. Eghęę, emęni ndi ozo enwongħo ihien wę wu riķe ihian hun w'e gi nyan isi, mmę ka wę e nwę: ⁵ Wę kwa m ugun ke m ri nwa akp'ohın ęsatı; m wu nwa-di-alı Izrelu—onyę ikpun-ulo Benjamini; onyę Hibru keti-keti—onyę-Hibru ndi-Hibru mu. O me nke idonmę Iwu Mozizi, m te wu onyę-Farisi, ⁶ o me nke adudu, m kpokpo uķa Kraıstı; nke iri-ochan ghahanı idonmę Iwu Mozizi, ahunni wę ihien owule w'e gi korjanı m.

Ihien Ahun Kachanrin Mma W'e Nwe

⁷ Kanı, e gıguo m nwan ifiri Kristi gun ihien ile te wu erere ebe m ri ye ihien la iwi. ⁸ Ełęde ihien ndi hu sųo—e werıguo m ihien ile nọķe ihien na iwi, makeni onwęni ihien wę wu ebe ihien kachanrin wę ile mkpa ri, hun wu imarin Kraıst' Jizosi wu Di-nwonnı-m—hun m gıguu ifiri e ni ihien ile la. Kanı, m weri wę ile ke nsın, kęni m kwonkęnmę Kraıstı, ⁹ rısınmę ime e. Ełe nke onyę ri ochan ęnya enwęn e makeni o n'e donmę Iwu Mozizi, kama, riķe onyę ri ochan makeni o kwerıguonı Kraıstı, e gi Kraıst' e don ęnya—iri-ochan ahun għa ęķa Osolobue a bja, hun wę gi okukwe e nwęhęn. ¹⁰ M cho ni m marin Kraıstı lę iķen hu o gi għa onwun lihi, son e ta afunfun o ta, son e nwun onwun o nwun, ¹¹ kęn'o nwęde ke m'e me ri ndi k'a għa onwun lihi.

Lilima Ni

¹² Ełeni e nwonhęnguolę m ihien ndinı mọbu ni e zuchanringuolę m oke. Kama, m'a lilima a chu a, kęni m nwęhęn e—kęni m nwundon ihien hu Kristi wu Jesu gi ufiri e nwundon m, gi m hęnrin nke e. ¹³ Umunę, arı m'e ro ni e ruguo m'a. Mba! Kama, ihien ohuni ke m'e me; m'a zo ihien ndi hun m runguu mbu—nu we ye azuun, a nwanķnmę ni m kunrun ihien ri ihun. ¹⁴ M'a lilima, e buchanrin ihun e zime ebe m gbako, kęni m nwonhęn ihien hun Osolobue jęnk o d'e ye ęnyi, hun o gi ifiri e kpo ęnyi oku elu-igwee o kpo ęnyi ghahanı Kraıstı.

¹⁵ Ya wu, ęnyi ile ka-ehı ime mmon furu nwan ni ęnyi e nwon udi agungunni. Kanı, omęni ihian ri e ro ichęn, Osolobue k'e me e n'o għota ihienni. ¹⁶ Ka ni ęnyi kwonkęnmę hun ęnyi nwęhęngu.

Ndi We K'e Leri

¹⁷ Umunę m, son ni ndi ozo a kınrin m; leri ni obibi ndi hu e lerini ęnyi. ¹⁸ Makeni, ndi bu oda e bi ke ndi-inęnren obe Kraıstı. A gwaolę m unu ya mgbe ole-le-ole mbu; m gi nwan ęnyamirin a gwazi unu ya. ¹⁹ Wę shiko ntıkpo; efo wę wu Chuku wę; ihien nke e me wę ifęnren k'e wę gi a nyan isi; ihien-ıwa ihien-ıwa ke wę e ro.

²⁰ Kanı, o me nke ęnyi, ęnyi wu umu-di-alı enu-igwee; ęnyi ri nwan a tu ęnya Onyę-nzuopuha wu Nna-ęnyi wu Jesu Kristi, hun għa ebęhu lala. ²¹ O k'e nwonhut o ehı ęnyi ndinı zelęni, hun a nwunni, memę wę ni wę no ke ehı a hun nwę ogho; o k'e me e ghahanı iķen hu o gi saķa e bu ihien ile e che okpuru e.

Isi Nke Eto

¹ Umunę m ri m obi, hun ri a danı m, unu wu ıghogh o m lę ihien wę k'e gi tu m ugon! Ndi ihien wę a sųo m, wuzo ni nwan imę Di-nwonnı-ęnyi ęriřa!

Nduınmodun

² Yodia, dodo! Sintike, dodo! Unu ebuo, dodo ni, e gi ni obi ohu e bi—nọķe ndi ri ime Di-nwonnı-ęnyi. ³ Eghęę, 'yu wu onyę-orun ibe m furu wę gi e don ęnya, m ri a ri o i n'i yenı ikpoho ndinı ęķa, makeni e songuo wę m lunı ozioma ogun—uwę lę Klementi lę ndi ozo ile mmę lę wę għa a run orun—hun efan wę ri ime Ehuhuo nke ndun.

⁴ A ghogh o ni ime Di-nwonnı-ęnyi ogen ile! E kuzi m'e: a ghogh o ni!

⁵ Ihian ile wę gi ęķa ri mma unu gi e son ihian marin unu; Di-nwonnı-ęnyi lala eģwa. ⁶ Ehuelę ni uhue ihien owule, ka e me ni ekpere ime onodi owule; e gi ni arıřo lę ekele a gwa Osolobue ihien ri unu mkpa. ⁷ Ogen hu, udon Osolobue k'a banhan obi unu—udon e, hun ihian għalęni a għota—o k'e chemę obi unu lę uche unu ime Kristi wu Jesu.

⁸ Umunę m, igi mękin, m si unu, e bu ni obi e che ihien owule wu ezioku, ihien owule w'a għaye, ihien owule furunı; ihien owule nwęłeni nkorjanı, ihien owule a sųo ihian usuo efo, ihien owule wę gi a ja ihian; omumę owule ričanrin mma, ihien owule furu w'a ja mma. ⁹ E

mēsōnmē ni ihien ndi hūn unu mūnarjīn m, ihien ndi hū unu gha ẹka m nwēhēn, ihien ndi unu nū unu m lē ihien ndi unu hūn m ẹka. Unu mē wē, Osolobuē udōn k'a nōyeni unu.

Unu E Mēkē!

¹⁰ A ghoghokakwō m imē Onyē-nwōnni-ēnyi ni unu e giguō nwan ogenni nyanhan, ghōsijī nī unu hū e ro m. Eziē, unu hū a chō nī unu yeni m ẹka, kanī unu ahūnnī oghere unu e gi mē ẹ. ¹¹ Elē nī ihien rī a fū m ọrūn kē m gi rī e ku ihienni. Mba, makēni a mūrūngūō m kē m dōn a nī ihien m nwē e jun m ẹfō. ¹² A maringhō m ihien ọ wū nī ihien rī a kō ihian, marinzikwō ihien ọ wū nī ihian nwē ọda. A muḡuō m ihien rīn'a—nke wū nī obi e ru m alī ebe ọwūlē lē ogen ọwūlē: kē m rijun ẹfō kē m bu ẹgun; kē e nwōnkē m kē enwē m enwē. ¹³ M k'a saẹka mē ihien ile ghahanī Krajistī, Onyē hūn e ye m ikēn.

¹⁴ K'osilēri, unu e mēkē unu gi yeni m ẹka buru nsongbu m.

¹⁵ Unu ndi Filipi a marinchanringūō k'o mē ogen hū ẹnyi gi zimē ozioma ebe unu rī—nī o nwōnni ūka ọzō gi ihien wē nwē yeni m ẹka gi sōn m rūn ogen m gi gha Masēdonia pū kari unu suō. ¹⁶ Kē ogen m gidē rī Tēsalonika, ẹlēdē mgbe ohu suō kē unu zihē nī m ihien ogen mkpa gi kwōndōn m.

¹⁷ Elēni m chōkō ihien unu k'e ye m. Kaka akp'ohu! M rī a chō nī wē gun ọrūn-oma unu yeni unu kēni o wēhē nī unu erere. ¹⁸ Osolobuē a kūchanringūō m ihien ile furu nī m! E nwōnchanringūō m ihien ile rī m mkpa—nwōnkarīdē! Hūnnī Ẽpafrodītōsī wēhēgūū nī m ihien ile unu ye ẹ bīanī m, ẹfō e junguō m. Oyiye e shintū Osolobuē ọhūmma k'ọ wū! Ẽjan Osolobuē a nabanhan rō, ẹjan hūn a suō a usūō. ¹⁹ Ezioku-ezioku, Osolobuē m jenkō d'e yechanrīn unu ihien ọwūlē rī unu mkpa. O k'e yehan unu ya kē akū-lē-uba o gi nwē oghō han imē Kristi wū Jesu. ²⁰ Ọghō ya rīnī Osolobuē wū Nēdi ẹnyi jēnrin ẹjēn. Isē!

Ekele Ikpazuūn Lē Ngōzi

²¹ Kele nī ndi-nsō Kraist' Jizōs' ile. Umunē ẹnyi imē Krajistī hūn mmē lē wē rī ebeni e zi ekele unu. ²² Ndi-nsō ile e zi ekele, tūmadū ndi rī ọgwa eze-kanī wū Siza.

²³ Ẽfōma Di-nwōnni-ẹnyi wū Jesu Kristi mē ya nōyeni mmōn unu.

Ekwkwọ-Ozi Pọlụ Dejenni Ndi Kolosi

¹ Mmẹ wụ Pọlụ de ẹhụhụọ-ozini. M wụ onyẹ-ozị pụ-ichẹn Jesu Kristi, makẹni uche Osolobue ro. Mmẹ lẹ Timoti nwenẹ ẹnyi gba de ẹ.

² Ndi nke Osolobue ri Kolosi, umunẹ furu wẹ gi e don ẹnya ime Kraistị, kẹ ẹnyi dejenni ẹ. Osolobue wụ Nedi ẹnyi ya mẹ ni unu ẹfoma, ya ye unu udon.

Pọlụ E Kele Osolobue Makẹ Okukwe Wẹ

³ Ogen ile kẹ ẹnyi gi a kpanmin Osolobue wụ Nedi Onyẹ-nwonni-ẹnyi wụ Jesu Kristi, ẹnyi gha e mẹ ni unu ekpere. ⁴ Eghẹ, makẹni, ẹnyi a nuguọ oku okukwe unu nwe ime Kraistị wụ Jizosị lẹ ihien-osisuọ unu nwon ebe ndi nke Osolobue ile ri— ⁵ makẹni unu ri e lee ẹnya ihien hụ Osolobue donmẹ ni unu elu-igwee. Unu a nuguọ banyeni ihienri ri elu-igwee lẹ olile-ẹnyani wẹ gi e son ẹ. Unu nū a ogen wẹ gi gwa unu oku hụ wụ ezioku unu nū—hun wụ ozioma. ⁶ Ya wụ ozioma e ruguọ unu ẹka. Oziomanị hụ a mị mkpuru, e sue, a ghagbari uwa ile. Eriira k'o gizi nwan ri a mị mkpuru ime unu lẹ enwen unu kete uhuhin hụ unu nū a, uhuhin hụ unu ghotā ẹfoma Osolobue mẹ nke-esi.

⁷ Epafrasị hun wụ ezi igbon-Kraistị ibe ẹnyi wụ onyẹ hun zi unu oziomanị. Onyẹ-orun furu wẹ gi e don ẹnya k'o wụ ime Kraistị. O n'a run n'o rinị unu mma, o n'a nokin ẹnya ẹnyi ebe unu ri. ⁸ O waguọ ẹnyi kẹ unu nwehan ihien-osisuọ hun ri ime Mmon-nsọ.

⁹ Kete ẹnyi a nū!a, ẹnyi eke mēbehikwọ ni nwan unu ekpere, ẹnyi eke riobehikwọ Chuku n'o mẹ unu marin uche ẹ ohunma-ohunma, nwe amamihien lẹ nghota ime-mmōn, nwe wẹ mmagi-mmagi. ¹⁰ Ya dodo mẹ ẹ keni unu e bi obibi furu Di-nwonni-ẹnyi, obibi hun a suọ n'a, e junchanri a ẹfọ ọzọ ile—a mipuha mkpuru hun wụ orun oma ile ri ichen-ichen, a marin Osolobue, a marinwaye.

¹¹ Ya gi iken ẹ hi-ogbe, hun o gi nwe ogho, mẹ unu wuru ndi zeni; ya kwademe unu keni unu saeka gi agungun ri mma lẹ ighoghō dingbuchanri ihien ile. ¹² Ya mezi unu a sa ẹka a kpanmin Nedi-ẹnyi, hun mẹ nwan unu ri ndi nwon ihien o kwademeni ndi nke ẹ, ndi-nsọ a, makẹni wẹ ri ime ukpe.

¹³ O ri erira makẹni o zuopuhaguọ ẹnyi okpuru iken ishi, we ẹnyi che Ali-eze ezi Nwa a, ¹⁴ ezi Nwa a, hun o giguọ nwan edeke ẹ gbafuha ẹnyi, gbahari ẹnyi njọ—makẹni ẹnyi ri ime ya wụ Nwa a.

Onyẹ Kristi Wụ

¹⁵ Ẹnya hun Nwa a ni wụ Kraist' a hunguọ Osolobue wẹ ghaleni e legha; iya wuzikwọ Ibuzọ, Onyẹ-isi hun ihien ile wẹ ke eke ri okpuru ẹ. ¹⁶ Makẹni, ẹka a kẹ Osolobue ghaha ke ihien ile ri elu-igwee lẹ uwa—kẹ ndi w'e legha kẹ ndi wẹ ghaleni e legha; kẹ ukpo ile kẹ okiki ile; kẹ ndi-isi eje-mmōn kẹ ndi-okiki wẹ. Osolobue ke ihien ile ghaha n'a; iya k'o ke ni wẹ ile.

¹⁷ O ri ari ni ihien owule d'e bidon; iya gi ihien ile. ¹⁸ Iya wụ isi uka hun wụ ẹhū a. Iya wuzi isi-mbidon; iya wụ onyẹ-ibuzọ lihini ime ndi nwan—wẹ ile k'o gi wuru onyẹ-ibuzọ lẹ onyẹ-isi ihien ile. ¹⁹ Makẹni, o suọ Osolobue usuo n'o mẹ ni ihien ile o gi wuru Osolobue ri ime ya wụ Kraistị. ²⁰ O suozikwọ Osolobue n'o ghaha ẹka a wekinhen ni enwen ẹ ihien ile o ke—kẹ wẹ ri elu-ua kẹ wẹ ri elu-igwee—ghahani edeke o gba elu-obe ẹ, ndun a hun o ye, hun o gi mẹ ni udon ri.

²¹ Mgbe mbu, ẹgbata unu lẹ Osolobue ari mma; iroro unu lẹ iya adangbamanị—unu e bisonmẹ eje-obibi. ²² Kanị o giguọ nwan ẹhū o gi bi elu-uwani doni ẹgbata unu lẹ Osolobue, ghahani onwun o nwun. O mẹ erira keni unu wuru ndi o jenko d'e wepuha ihun ẹ—ndi nwenen ntuọ lẹ nkorjani. ²³ Onwan k'e mē—omēni unu e wuzoghọ ohunma, omēni unu e turukemẹ ime okukwe, omēni unu aghani ime olile-ẹnya hū ri ozioma unu nū pū—ozoma hun wẹ zigū ndi ile ri okpuru elu-igwee*. Orun Oziomanị kẹ wẹ tumẹ mmẹ wụ Pọlụ d'a run.

Orun Pọlụ Nọkẹ Onyẹ-orun Uka Kraistị

²⁴ Oghoghọ kẹ m'a ghoghọ makẹ afunfun m ri ta ni unu—m gi nwan ẹhū m a tapu ni Kristi afunfun hodun wẹ k'a tani ẹhū a wū uka. ²⁵ Osolobue wụ onyẹ hun gi m henrin onyẹ-orun uka; o tumẹ m d'a run n'o rinị unu mma. Orun hū wū igwachanri ihian ile oku Osolobue k'o don ku ẹ— ²⁶ mẹ wẹ marin ihien hū Osolobue zuemẹ ketekete, hun agbo ile ghanị marinleni—kanị o kpupuguo a nwan ghosị ndi nke ẹ.

* **Isi Nke Ohu:23** Ebeni ri e ku oku hun meguni, ẹlẹ hun keleni mẹ ogen ahun.

²⁷ Chuku me e makeni o cho n'o me ndi nke e marin ke ya wu ihien-mini mehan oken ihien-oghò, me we marin ni ndi wuleni ndi Ju rizi ndi o kwademe n'e. Ihien ahun mini wu ni: omeni Krajistì rì ime unu, leme ni enya ni unu jenkò d'e nwe oghò ahun lalanì.

²⁸ Oku Krajistìni ke enyi rì nwan a ghahunme e kusonme; enyi rì e gi amamihien ile Osolobue ye enyi a do onye owule eka-ntin, a kuzi onye owule. Enyi rì e me ihien ndini ni enyi me onye owule wuru onye ka-ehu ime Kristi—keni enyi hun uzo wepuha we ihun Osolobue. ²⁹ Onwan ke m gi rì a rungba enwen e, e shi onwun, ghahani ikèn hù ile hi-ogbe hun Krajistì gi rì orun ime m.

Isi Nke Ebuo

¹ M cho ni unu marin ke m don rì a lunì unu le ndi alì Laodishia le ndi ile kelèni huntu m elee-m, elee-i. ² M rì a lù ni m kasì we obi; ni we gi ihien-oshusuo wuru obi ohu, a hun we uzo ghotachanrin ihien Osolobue—obi e ruchanrin we alì; a marin we ihien ahun mini banyeni Osolobue. Ihien ahun mini wu Krajistì le enwen e. ³ Ime Krajistì ke Osolobue zueme amamihien le nghota ile.

⁴ M rì e ku onwan amangbe we e gi oku rigbu enwen e mma dufie unu. ⁵ Makeni, m hu a hun ke unu don rì e gi usonron-usonron e bi, a hunzi ke unu don turukemme ime okukwe unu ime Kristi—o hu e me m a ghoghò; m hu a hun a makeni, osuon'a ni arì m ebe unu rì elee-m elee-i, m hu ebèhu ime-mmøn.

Igi Krajistì Zu Oke

⁶ Ebe o me ni unu a nabanhanguo Jesu Kristi noke Di-nweni-unu, e bisonme ni nwan obibi unu ime e; ⁷ gba ni nwan nkogun ime e, unu a tun ndun unu ime e ke we don a tun ulo, e wuzo ohunma ime okukwe—ke we don kuzi unu ya—a kpanmin Osolobue ohunma-ohunma ogen ile.

⁸ Hun n'a nwan n'o nwonni onye gi oken imarin-ihien nwonlèni-isi dufie unu, nwundon unu, dofu unu ime okukwe. Makeni, o nwegho ndi rì a kuzi ihien no erira. Nkuzi ihian le usonron mmøn le iwu ichen-ichen gi a han ihien e me k'o me elu uwanì ke we rì a kuzi. Eke enya Kristi gi e lee ihien ke we rì a kuzi. ⁹ Kanì, ehù Krajistì ke ihien ile Osolobue gi wuru Osolobue richanrin. ¹⁰ Ifiri onwan, unu a wuruguo nwan ndi zu oke, hunni unu rì ime Krajistì—makeni unu rì ime onye hu ndi-okiki ile le okiki ile rì okpuru e.

¹¹ Ime Kristi, a kwaguo we unu ugun ime-mmøn—hun wu nke ezigbo e. Eke hun we gi eka kwa, kama, hun Krajistì le enwen e a kwa, hun wu ibepu onye hu enyi te wu. ¹² Makeni ogen we gi me unu mirin-Chuku, we gi e ligbama unu le Kristi. Ogen we gi wefaha unu ime mirin, we gizi e weligbama unu le Krajistì. Onwan me ghahani okukwe unu nwon hun unu gi gi ikèn Osolobue, onye hun gha onwun weli Krajistì, don enya.

¹³ Unu te wu ndi nwunni; unu te bi ime mmefie; unu te wu ndi we kwaleni ezigbo ugun wepu onye njo we wu. Kanì, Osolobue no me unu son Krajistì rì ndun—ogen o gi gbaghari enyi njo ile enyi me. ¹⁴ O no kagbu Iwu ahun we de ede hun we gi a ghosi ni enyi gi ugwo lezi umu-iwu hu ile rin'a rì a ma enyi ikpe, kpoma a elu-obe Krajistì, gi erira bu e che usuo. ¹⁵ O no napu ihien ile rì a kinì le okiki ile ikèn we, gbe ifenfen kpu we ihun id'enya ihian ile, gi ihien o me elu obe hu merichanrin we.

¹⁶ Ya wu, anikwole ni nwan onye owule gi oku ihien-oriri le ihien-orira ma unu ikpe, mobu oku mmemme owule mobu Mmemme ifon-ohun mobu udi Uhuohin-nsò rì ichen-ichen we gizi e zu ikèn. ¹⁷ Ihien ndini ile wuhu onyinyon ihien lalanì—ezigbo e wu Kristi.

¹⁸ Anikwole ni onye owule hun e meghafe oku imeshi ehù ikèn oken mobu onye e me oku ife ndi mmøn-ozì gi e ma unu ikpe. O mekenme oku ohun o hun le ihien o marin—kanì ihien nweleni erere o ban o rì e ro rì e bu e hu isi makeni Mmøn-nsò arì a kì iroro e. ¹⁹ O kwondzini Kristi, hun wu isi ehù—hun e ye ehù ile ihien-oriri, a zun a, e gi akwanran rin'a e kwondsonme mkpamkpa ile rin'a; e me e n'o hun uzo e sue udi usue hun gha eka Osolobue a bja.

Idu Kristi A Nwun Le Idu E E Bi

²⁰ O me nwan ni unu e songuo Krajistì nwunhun, unu a nwunnahinguo mmøn le iwu a han ihien e me k'o me elu uwanì. Kì hain nwan unu gi e bi noke si unu wu nke uwanì? Ke unu a gbayeni omenalì ndini we? ²¹ “Ekwondone!” “Adamine!” “Emetule eka!”? ²² Omenalì ndini nwe ebe w'a runru a runbehi we, makeni we wuhu iwu le nkuzi ihian-mmaka. ²³ Ezioku-ezioku, i hun ndi e son iwu le usonron ndini, o no ke si a marinka we ihien—tumadu ke we don a wa omenalì rì ofufe e ye enwen we olu, e welua enwen we alì hun wuleni nke ezigbo e, e meshi ehù we ikèn. Kanì, ihien ndini wu ihien la iwi, makeni, w'a ra yeni ihian eka e kwondon enwen e amangbe o mesonme eje-ihien a gun n'a.

Isi Nke Eto

¹ O me nwan ni unu e songuo Kraisti gha onwun lihi, choma ni nwan ihien ndi hun ri elu—ebehu Kristi nodi ali azuun aka-nni Osolobue. ² Bu ni obi unu che ihien ndi ri elu, ele ihien ndi ri uwa. ³ Makeni, unu a nwunguo; e buguo we ndun unu che ime Kraisti zueme ime Osolobue. ⁴ Ogen Kraisti hun wu ndun unu jenko d'e gi puha, unu nwen k'e sonzi e gi ogho puha.

Ndun Akan Le Ndun Ohun

⁵ Gbu ni nwan egun ihien-awa hun ri ime unu a run orun—ke ughere ke obibi ru unyin ke ihien-onina-enya ke egun ihien rileni mma ke enya-uku (hun wuzikwo ifee-mmom.) ⁶ Ifiri ihien ndini we ke iwe-le-onuma Chuku gi lalani ni ndi e nupu ni ozioma isi. ⁷ Unu e te son we e bi erira ogen mbu ahun unu le we gi wu ohu.

⁸ Kani, unu siko nwan d'e wepuriri ihien ile no erira—olulu, onuma, iwe, nkuto le igi onu unu e ku oku owule ru unyin. ⁹ Atukwole ni ibe unu ntu, makeni unu a gbupuguo ndun-akan le obibi e leke ewuru. ¹⁰ Unu e yiriguo ndun ohun—ndun ohun hun ri a marinwaye Onye hun ken'e, a riwaye ke iya. ¹¹ Ime ndun ohunni, w'a ra tu onye ihian wu: o nwonzini ihien noko ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju; mobu ndi kwa ugun le ndi kwaleni ugun mobu ndi ri ime ofia le ndi waleni enya mobu igbon le onye nwe enwen e. Kraisti suo—ya wu ihien ile; Kraisti ya ri ime we ile.

¹² Rike ndi Chuku hori, ndi ri nso, ndi ri a obi, yiri ni nwan omiken, efoma, iwelua-enwen-ihian-ali, ime-juu le ndidi. ¹³ E gi ni ndidi e son ibe unu; onye nwen e meja ya gbaghari a: unu k'a gbaghariri ibe unu ke Di-nwonnini-enyi wu Kraisti don gbaghari unu.

¹⁴ Hun kadeni, yiri ni ihien-osusuo, makeni iya e kengbama ihien ndini ile, a rungbama we hun a na enya. ¹⁵ E gi ni udon ahun Kraisti e ye a marin ime obi unu ihien unu jenko e me ime igunrun unu—makeni, ezioku-ezioku, iya ke Osolobue kpo unu d'e nwon noko ndi ri ehun ohu. A kpanmin ni Osolobue. ¹⁶ Ni ni oku Kristi biri ime unu, nin'a junchanrin ime unu. E gi ni amamihien le ako-le-uche ile unu nwon a kuzi ibe unu, a gwa we ni we e me ihien ri mma. E gi ni obi ekele a busonme ni Osolobue ebu ri ime ekukwo Ebu-oma le ebu-ofufe le ebu ndi ozo ri nso. ¹⁷ E gi ni efan Di-nwonnini-enyi wu Jesu e me ihien owule—ke omume ke oku-onu—e ye Chuku Nedi ekele ghanani Di-nwonnini-enyi wu Jesu.

Obibi Furu Ndi Ri Ichē-ichē

¹⁸ Nwunye, e bu enwen i e che okpuru di i, makeni erira k'o furu n'i bi—noko onye nke Di-nwonnini-enyi.

¹⁹ Di, nwe ihien-osusuo nwunye i; egile iwe e son e.

²⁰ Umụ, e hume ni ni ndi munj unu isi ime ihien ile, makeni ya ke Di-nwonnini-enyi cho ni unu e me noko ndi nke e.

²¹ Ndi nedi, ahanle ni umu unu enya, amangbe ndun a guu we.

²² Ndi-idibo le igbon, a gbaye ni ndi unu ri okpuru we ime onodi owule. Ele we rihu ebehu e lee unu, unu e memē ni we ja unu mma. Ka gi ni akpakali obi unu e me e, make egun Di-nwonnini-enyi. ²³ Ihien owule we si unu run, gi ni obi unu ile run a, noko si unu ri a runni Di-nwonnini-enyi ya, ele ihian. ²⁴ Nyanhankwo ni ni Di-nwonnini-enyi gjenko d'e ye unu ihien hu o donme ni ndi nke e noko ugwo-orun. Kristi wu Di-nwonnini-enyi ke unu wu igbon e—iya ke unu ri a runni. ²⁵ Ndi ri e me eje-ihien k'a narin ugwo eje-ihien we me—o nwonnini onye k'a pun'a.

Isi Nke Eto

¹ Ndi ihian ri okpuru we, e gi ni aka ri mma e son we, emegbule ni we. Nyanhankwo ni ni unu le enwen unu nwonzi Nna unu ri okpuru e hun ri elu-igwee.

Ndunmodun

² E me ni ekpere ogen ile; e we ni enya e ru ali ebe ekpere ri; e gi ni ekele e me e.

³ E mezikwo ni ni enyi ekpere, keni Chuku kpo ni enyi uzo enyi e gi ku oku-Chuku, ni enyi hun uzo e kusonme oku ihien ahun mini banyeni Kristi—hun we gi ifiri e we m che ime nganni m ri. ⁴ E me ni ni m nwan ekpere, keni m saeka a kowa a hun w'a ghota—k'o furu ni m e me.

⁵ E gi ni uche e son ndi kwerileni; anile ni oghere owule unu nwon nahin unu. ⁶ Oku-onu unu ya wuru hun e ye aka, a suo ke nnu, keni unu sa aka a shiar onye owule oku ohunma.

Ekele Ikpaazun

⁷ Ezi nwenē enyi wu Tajikosi hun furu we gi e don enya jenko d'a gwachanrin unu ke m ri—odibo ibe enyi ime Onye-nwonnini-enyi k'o wu. ⁸ Ya hain m gi zila ni unu ya, keni o gwa unu ke enyi no, gba unu umē. ⁹ Iya le ezi nwenē enyi wu Onesimosi hun furu we gi e don enya, hun wuzi onye ali unu, wi lala. We k'a gwachanrin unu ke ihien ile no ebeni.

¹⁰ Arịstakọsị onye-ngan ibe m e kele unu. Makị nwa-nwene Banabasị e kelezi unu. (Enyi a gwatogwo unu nabanhan Makị—omeni o bia ebenu.) ¹¹ Jizosi, hun w'a kpọzi Jostusu, e kelezi unu. Madu etonị sọo wu ndi Ju, ndi kwa ugun, ime ndi mme le we wi a run orun Ali-eze Osolobue—we e me ndun a ban m.

¹² Epafraasi hun gha obodo unu bia, hun wuzi odibo Jesu Kristi, e kele unu. Epafraasi e shi onwun oda o gha e me ni unu ekpere. O riosonme Osolobue n'o me unu wuzo nọke ndi ka-ehu, ndi marin ihien we ri e me ebe ihien owule wu uche Osolobue ri. ¹³ M k'a saeka shian'a eri n'o luka ni unu—unu le ndi ri Laodishia le Hirapolisi. ¹⁴ Dokita wu Luku hun ihien e a sọo enyi e zi ekele; Demasi e zizikwo ekele.

¹⁵ Kele ni ni m umune enyi ime Kraisti hun ri Laodishia, unu e kele nweue enyi okpoho wu Nimfa le uka hun e zu iwe e.

¹⁶ We gungu ni unu ehuhuo-ozini ime uka unu, hun n'a ni we gunzi ni ndi uka ri Laodishia ya. Hunzikwo n'a ni unu gun nke ndi uka Laodishia ime igunrun unu.

¹⁷ Si ni Akiposi, "Hunkwo a ni runchanrin ogbo we keye i ime orun Di-nwonna-enyi."

¹⁸ Ni m gi aka m de nwan ekele m: Mme wu Polu e kele.

Azokwole ni ni m ri ngan!

Ohunma Osolobue me ya noyeni unu.

Ekukwo-Ozi Ibuzo Polu Dejenni **Ndi Teshalonika** **Ndi Teshalonika, Nke Ibuzo**

¹ Polu le Sivanosi* le Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi dejenni uka Teshalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwonn-enyi wu Jesu Kristi ya. Efo ma le udon ya rini unu.

Ezigbo Okukwe Ndi Teshalonika

² Ogen ile ke enyi gi a kpanmin Osolobue make unu ile, a kpo efan onu ogen ile enyi gha e me ekpere. ³ Make ni, ogen ile ke enyi gi a nyanhan unu ebe Osolobue enyi wu Nedi enyi ri. Enyi a nyanhan orun onu ri a run make ni onu kwere ekwari le ihien-oma ile onu ri e me make ihien-osusuo onu nwe, lezi ke unu don wuzokenme make ni unu nwe olile-nya ebe Dinwonn-enyi wu Jesu Kristi ri.

⁴ Umune enyi hun ri Osolobue obi, enyi a maringho ni Osolobue a horiguu unu nke-esi. ⁵ Make ni, ozioma enyi zi unu eginu oku-onu suo bian unu, kama, o gizi iken le ihien Mmon-nso e me bia; o no rucharin unu akpakali obi, wechanrin unu enya ni ezioku k'o wu.

Eled e ohun suo: unu a maringuozu ke enyi don bi ogen enyi gi ri ime igunrun unu. Enyi bi erira ken'o rin unu mma. ⁶ Unu ile no kinrin enyi le Onye-nwonn-enyi, gi ighoghohun gha eka Mmon-nso bia nabanhan oku-Chuku—o suon'a n'o weheni unu afunfun oda-oda. ⁷ Nke wu ni unu no henrin ihien ndi kwere ni risonme Masedonia le Akaya e leri. ⁸ Make ni, oku Onye-nwonn-enyi a ghaguo eka unu ghagbari—eled e ime Masedonia le Akaya suo, a nuchanringuo we banyeni okukwe unu nwe ime Osolobue ebe ile—nke wu ni orizini mkpa ni enyi kume e. ⁹ Make ni, we hu e ku oku enyi; we hu e ku ke onu don nabanhan enyi ogen enyi gi bia d'e zi onu ozioma. We hu e kuzi ke onu don gha ifee-mmon gbehuto d'e fem ezigbo Osolobue hun ri ndun, ¹⁰ e che Nwa a hun k'a gha elu-igwee bia. Nwa a, hun o gha onwun weli—ya wu Jesu, Jesu hun a zuofuhani enyi, amangbe iwe-le-onuma Osolobue hun lalani e kunrun enyi.

Isi Nke Ebuo

Orun Polu We Run Ime Tesalonika

¹ Umune, unu le enwen unu a maringuo ni ijen enyi bia ebe unu ri alan iwi. ² Unu a maringho afunfun enyi ta ime Filipi le ke we don gbe ifenren ye enyi ihun ebehu ni enyi d'a bia Teshalonika d'e zi unu ozioma. Kani, osuon'a ni we kpokpo enyi oda, ndun aguni enyi, egun atuni enyi—make ni enyi ri ime Osolobue enyi—enyi nozi zi unu ozioma Osolobue.

³ Enyi ezini ozioma ni enyi gi e dufie ihian mobu ni enyi choko ihien zinleni mobu ni enyi gi e tinarin ihian ihien e. ⁴ Mba! Kama, ke Osolobue don weri enyi ke ndi furu o gi e don enya, bu orun izi-ozioma che enyi eka, erira ke enyi e kuzi oku ke ndi furu we gi e don enya. Enyi ara ku n'o suo ihian—kama, enyi e ku n'o suo Osolobue hun e lele obi enyi.

⁵ Osolobue wu osheri enyi, kani unu le enwen unu a maringhozikwo—ni enyi eginu oku a suonu we gi e dufie ihian bia, enyi egizikwonu enya-uku bia—gi ihien ozo kpuru ihun! ⁶ Enyi emeni ni ihian ja enyi mma—ke unu ke ndi ozo. ⁷ Osuon'a ni enyi nwon iken si unu ye enyi ihien runi enyi noke ndi-ozu pu-ichen Kristi, enyi emeni erira. Kama, enyi gun agungun umueka ime unu, e gi eka-alulua e son unu noke ebe nne-omumu ri a zun unu a. ⁸ Make ni unu ri enyi obi oda enina, enyi no kwadem e ni ele ozioma Osolobue suo ke enyi k'e ye unu, kama, ni enyi k'e yezikwo unu enwen enyi, make ni o suo enyi asuo—make ni unu a riguo enyi obi oda-oda!

⁹ Umune, unu a nyanhangho ke enyi don a run orun, a rungbu enwen enyi ogen hu. Enyi a run ke uhinhin ke efinnai, amangbe enyi gha a wuru ni onye owule ibu ime unu ebe enyi ri e zi unu ozioma Osolobue.

¹⁰ Unu wu osheri enyi; Osolobue wuzikwo osheri—ni enyi meson unu ndi kwere ni omume ri nso, ri mma enya Osolobue le omume nwonleni nkoriani. ¹¹ Unu a maringho ni enyi gi eka nedi gi e son unu a son onye owule ime unu: ¹² a dun onu odun, a gba onu ume, a riu onu—ni unu e bi obibi furu Osolobue hun kpo unu d'e son e nodi ime Ali-eze e le ogbo a.

¹³ Enyi a kpanminzikwo Osolobue ogen ile, ni, ogen unu gi nabanhan oku-Osolobue unu nu onu enyi, unu anabanhann'a ke oku ihian, kama, onu nabanhan a ke ihien o wu nke-esi—oku Osolobue; ya wu oku-osolobue ri nwan orun ime ndun onu ndi kwere ni.

¹⁴ Umune, nke unu riji ke nke ndi uka risonme Azuun Judia, ali ndi Ju—make ni, ud afunfun ohu hu unu ta eka ndi ali unu ke we le enwen we ta eka ndi Ju. ¹⁵ Ndi Ju, hun gbu Dinwonn-enyi wu Jesu Kristi le ndi-amuma, chufuzikwo enyi. We mesonme ihien ghaleni a suo Osolobue; a lusun onye owule—¹⁶ ghahani igbondon enyi ezile ndi ani ozo ozi we k'e gi nwon

* **Isi Nke Ohu:1** Saillasj

nzuorị! Erija ke w'e me oge ile hun we gi e mejun mkpu njo we ile. Kanj, iwe-le-onuma Osolobue e kunrunguo we nwan ikpazuunni.

Kę Wę Dahan Polu Wę!

¹⁷ Umune, o me nke enyi, ekerę oge ahun enyi le unu gileni hun, obi enyi hukwo ebe unu ri; kanj, makeni enyi ahunni unu elee-m, elee-i, o te ri enyi ke si enyi wu umu we lato. Ya ke unu no dama enyi, dama enyi oda-oda! ¹⁸ Enyi te cho ni enyi biazj d'a hun unu—tumadu mme nwen wu Polu: a nwangho m mgbe ole-le-ole ni m bja—kanj Ekwensu gbonon enyi.

¹⁹ Eghęe, kį wuzj nwan olile-ęnya enyi? Kį wuzj nwan ighoghọ enyi? Kį we k'e gi tu enyi ugon? Onye ke enyi k'e gi nyan isi ihun Di-nwonni-ęnyi wu Jesu oge o k'e gi bja? Ele unu?

²⁰ Ezie, unu wu ogho enyi le ighoghọ enyi!

Isi Nke Eto

O Rini Uka Mma, Ndu A Ban Ndi-isi Wę

¹ Mgbe enyi gileni nwan sazi eka din e, enyi no si ni osuon'a ni enyi suo k'a nodi Atensi, enyi a nodi. ² Enyi no gweru zi Timoti nwenę enyi hun enyi le iya gba a runni Osolobue orun izisonme ozioma Krajistj d'a gba unu ume, me unu zekenme ime okukwe unu—³ amangbe ukpokpo ndini gha e mehunme onye owule ime unu. Unu le enwen unu a maringho ezioku-ezioku ni ukpokpo ndini wu okeri enyi ime Krajistj. ⁴ Ezioku-ezioku, enyi gwato unu ya oge enyi le onu gi ri uzo ohu, ni we jenko d'e kpokpo enyi. Unu le enwen onu a maringho n'o meole nwan erira. ⁵ Make ukpokponi biani ni unu, asazini m eka din. M no zi ozi, ni m marin ke okukwe unu no, makeni egun ri a tun m ni, ikenkwo, onye-onwunwan a nwanguo unu, ihien enyi run a la iwi.

⁶ Kanj, Timoti a ghaguo nwan ebe unu ri lua; o wehęguo ni enyi ozi ri mma banyeni okukwe unu le ihien-osusuo unu nwe. O kuguzi ke unu don a nyanhan enyi ohunma-ohunma, kuzikwo ni enyi hu a da unu—ke unu don a da enyi.

⁷ Umune, ya wu ni e giguo we nwan okukwe unu gba enyi ume ime nsongbu le ukpokpo enyi ile. ⁸ Ndu a banguo nwan enyi—ebe o me ni unu turuhu ime Di-nwonni-ęnyi.

⁹ Euu, nani ke enyi a don saeka kelegu Osolobue make unu, make ighoghọ ile enyi ri e nwon ebe Osolobue ri make owuzo unu wuzo ime Krajistj? ¹⁰ Enyi e meshi ekpere iken uhinhin le efinnai ni enyi le unu huntari ęnya, keni enyi hun uzo ye unu ihien owule ri a koni unu ebe okukwe unu ri.

Ekpere Polu Wę Meni Wę

¹¹ Chuku enyi wu Nedi enyi le enwen e ya dodo duhe enyi nwan ebe unu ri, iya le Di-nwonni-ęnyi wu Jizosi! ¹² Di-nwonni-ęnyi ya mezikwo ihien-osusuo unu bawaye uba egbata onu le ibe onu le egbata onu le ndi ozo ile—rike ke ihien-osusuo enyi nwon ebe unu ri gi a bawaye. ¹³ Ya me obi unu zekenme ebe iri-nso ri, amangbe unu gha e nwon nkoriani ihun ęnya Chuku Nedi enyi oge hu Di-nwonni-ęnyi wu Jesu le ndi nke e, ndi nso a, k'e gi bja.

Isi Nke Eno

Obibi Hun A Sọ Osolobue

¹ Umune enyi, igi mekin, enyi gi efan Di-nwonni-ęnyi wu Jizos' a rjo unu: bisonme ni obibi hu unu mumarin enyi ni 'ya a sọ Osolobue usuo—obibi ahun unu ri nwan e bi; bikenme ni erira. ² Makeni, unu a maringuo iwu enyi gisonme efan Di-nwonni-ęnyi wu Jesu ye unu.

³ Makeni, uche Osolobue wu ni unu ri nso; ni unu juchanrin ughere; ⁴ ni onye-onye ime unu marin k'o don kwonon ehu a, donme e nso, me e nwe mgbaye; ⁵ ele hun ime-mgba e gi lagbu e ęnya leke ndi hun marinle ni Osolobue; ⁶ ni ihian eweriko ihien nwenę e mọbu megbu nwenę e ime ihieni. Enyi a gwaguo unu ya mbu, gba unu mkpinsin-ęka, ni Di-nwonni-ęnyi e megwarikwo udi ihien ndini ile. ⁷ Makeni, ele obibi ru unyin ke Osolobue kpọ enyi d'e bi, kanj obibi ri ochan.

⁸ Ya wu, onye owule ju n'o giko iwu ndini bi, ele iwu ihian k'o ju, kanj nke Osolobue, bu Osolobue nwen e ye unu Mmon-nso a.

⁹ O me nke inwetari ihien-osusuo nọke umune ime Krajistj, o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. Makeni, Osolobue e giguo eka a kuzi unu inwe ihien-osusuo ibe unu.

¹⁰ Ezie ro ni unu hu e nwe ihien-osusuo ndi ile kwerini ri Azuun Masedonia. Kanj, enyi ri a rjo unu, umune, ni unu e mekenme erira, ¹¹ ni unu a chokenmezi ni ni unu e bi obibi me juu, e bu ęnya e zime orun unu, e gi eka unu a luru—rike ke enyi don gwa unu mbu. ¹² Unu e gi e me ndi kwerileni a gbaye obibi unu, gi e hun ni o nwonni ihien a koni unu.

Obibia Jesu

¹³ Umune, enyi cho ni unu marin ihien k'e me ndi ri uran (ndi nwunni), make unu gha a kwan ke ndi hu nwonlani olile-ęnya don a kwan. ¹⁴ Makeni, ebe o me ni enyi kweri ni Jesu

nwun, lihizi, erira ke enyi gizi kweri ni Osolobue k'e wekinhen ya le ndi hun kwerini n'e hun ri uran (ndi nke e nwunhuni).

¹⁵ Ni enyi gwa unu onwan makeni oku Di-nwonna-enyi ro: enyi ndi hun ri ndun, hun keleni nwunhun ogen Di-nwonna-enyi k'e gi bia, ebukoni ndi hu ri uran uzọ d'e kunrun Di-nwonna-enyi. ¹⁶ Makeni, o ru ogen hu, Di-nwonna-enyi k'e gi oken olu ku oku; we k'a nu olu onye-isi ndi mmun-ozu; opi Osolobue k'a han—Di-nwonna-enyi wu Kraisti a gha elu-igwee hidan; ndi nke Kraisti hun ranhinguni e buguu uzọ gha onwan lihi. ¹⁷ Ogen hu, we k'a juru enyi ndi hoduni, ndi rikwo ndun, cheni we ime orukpu, enyi e shi elu d'e kunrun Di-nwonna-enyi ime-elu—erira ke enyi k'a don buru Di-nwonna-enyi d'e son e nodi jenin ejen. ¹⁸ E gi ni nwan oku ndini a kasị ibe unu obi.

Isi Nke Isen

Kwademe Ni Obibia Jesu

¹ Kanj, umune—o me nke ogen le udu o k'e gi me—o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. ² Makeni, unu le enwen unu a maringwo ohunma-ohunma ni Uhuohin hu Di-nwonna-enyi k'e gi bia, o k'a bia idenmizi ke ohin a bia ime abali. ³ Ogen hu we k'e gi ri a si, "Udon a rigwo! Nsongbu arizi a!" ya ke ntikpo k'e gi kunrun we idenmize, nọke ebe ime no memehu okpo! Mwanahin arikozj a!

⁴ Kanj nke unu, umune, onu arj ime ishi, hun Uhuohin hu e gi kunrun onu idenmize nọke ohin. ⁵ Makeni, umu ukpe le ndi e bi ebe eki ri enu ke unu wu; enyi ele umu ukinkin mọbu umu ishi. ⁶ Ya wu, enyi aranhinko ni ke ndi ozo; kama, ni enyi munrun ni enya, ni enyi donrin enya. ⁷ Makeni, uhinhin ke ndi a ranhin uran gi a ranhin; uhinhin ke ndi a ra manya a tu gizi a ra a tu. ⁸ Kanj, ebe enyi wu ndi e bi ebe eki ri elu, ni enyi donrin ni nwan enya; ni enyi yiri okukwe le ihien-osusuo ke ewuru igwe onye-agma gi e gbondon obi e, enyi e yiri olile-enya nzuopuha nọke okpu onye-agma gi e gbondon isi e. ⁹ Makeni, Osolobue etumeni enyi d'a narin afunfun iwe-le-onuma a; kama, o kpo enyi d'e nwonnin nzuopuha ghahanj Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁰ Makeni, Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi nwunni enyi onwan keni enyi hun uzọ son e ri ndun—ke enyi ri ndun ogen o gi bia ke enyi a nwunhunguo.

¹¹ Ya wu, a gba ni nwan ibe unu uwe—ke unu don ri e me; e yeni ni ibe unu eka ni we sue—ke unu don ri e me.

Ndunmodun Ikpaun Le Ekele

¹² Kanj, umune, enyi ri a rjo unu ni unu gbaye ndi ri a runshi orun iken ime unu, hun e lepu onu enya ime Di-nwonna-enyi, a dun onu odun. ¹³ E nwe ni ihien-osusuo we, e gi ifiri e e ye we mgbaye kachanrini—make orun we ri a run. Udon ya risonme egbata onu le ibe onu.

¹⁴ Umune, enyi ri a dun unu odunni: a gba ni ndi nodi mmaka mkpinsin-eka; a kasị ni ndi-ujọ obi; e yeni ni ndi zelani eka—ka gi ni ndidi e son onye owule. ¹⁵ Hun n'a n'o nwonna onye owule ime unu e gi njo a ku njo, kama, a cho ni ni unu e me ni ibe unu le ndi ozo ile ihien ri mma.

¹⁶ A ghoghọ ni ogen ile. ¹⁷ E me ni ekpere ogen ile. ¹⁸ E ye ni ekele ime onodi owule, makeni onwan ke Osolobue cho eka unu ime Kristi wu Jesu.

¹⁹ Etinyunle ni ihien Mmon-nso ri e me. ²⁰ Eleliale ni amuma le ozi ihian si Osolobue si a zi—²¹ kama, e lele ni ihien ile, unu e kwonkenme hun ri mma. ²² Gba ni ni udi eje-ihien owule oso.

²³ Osolobue le enwen e, hun udon gha eka a bia, ya dodo donchanrin ihien ile ri ime ndun unu nsọ: ya donmchanrin mmun unu le uwe-ndun unu le ehụ onu ohunma—amamgbe onu gha e nwon nkoriani ogen Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi k'e gi bia. ²⁴ Onye hun kpo onu furu we gi e don enya, o jenkọ d'e me e!

²⁵ Umune, e me ni ni enyi ekpere!

²⁶ Dide ni umune enyi ile odide ri nsọ.

²⁷ M ri e gi efan Di-nwonna-enyi a si onu gunni ndi ile kwerini ehuhuo-ozini.

²⁸ Efo ma Onye-nwonna-enyi wu Jesu ya noyeni unu.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni **Ndi Teshalonika** **Ndi Teshalonika, Nke Ebuo**

¹ Polu le Sivanosi le Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi ri e dejenni uka Teshalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi ya. ² Efoma le udon hun gha aka Chuku Nedi le Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rinj unu.

Osolobue E Donmeku Unu

³ Umune, o furu efuru ni enyi gi ifiri unu a kpanmin Osolobue ogen ile, makeni okukwe onu ri e sue oda-oda, ihien-oshusuo onye-onye ime onu nwe ebe ibe e ri rizikwo a bawaye. ⁴ Ya hain enyi le enwen enyi gi e gi unu a nyan isi ime uka Osolobue ile ri ichen-ichen. Enyi gi unu a nyan isi make owuzo unu wuzo le okukwe unu to e nwon ime ukpokpo ile we ri e kpokpo unu le nsongbu ile unu ri e dingbu.

Okinkin-ikpe Kraisti Wela

⁵ Ihien we ri e me unu ri a ghosi ni okinkin-ikpe Osolobue wela furu efuru. We gizi nsongbu ndini we e me unu a wuru ndi ru ogo ibanye Ali-eze Osolobue hu unu ri a tanj afunfun. ⁶ Ezioku ro, makeni, o furughu ni Osolobue we afunfun yegwarj ndi ahun ri e ye unu afunfun, ⁷ me unu ndi ri a ta afunfun zu iken—mezikwo enyi nwen zu iken. O jenko d'e me e ogen Di-nwonni-enyi wu Jesu k'e gi gha enu-igwee bia—ya le ndi mmom-ozu e hu kin-akwanran.

⁸ We k'e gi okun ri e nwonni bia; we k'e megwarj we ile marinleni Osolobue le ndi hun humeleni ni ozioma Di-nwonni-enyi wu Jesu isi. ⁹ Ndinj k'a narin afunfun hun wu ntikpo itebite; we k'a gha ebe Di-nwonni-enyi le iken o gi nwe ogho ri wepu we—¹⁰ o ru Uhuohin hu—Uhuohin ahun o k'a bia keni ndi nso a ye e ogho, keni we ile kwerini jazikwo a mma n'o makazi. Unu le enwen unu k'a riji ime we, makeni unu kweri oku e hun enyi gwa unu.

¹¹ Ya hain enyi gi e meni unu ekpere ogen ile—a rjo Osolobue enyi n'o me unu wuru ndi k'a ghosi ni oku o kpo unu alani iwi; enyi a rjozi a n'o gi iken e runzucharin ihien-oma owule unu kwademe obi ni unu k'a run—le orun owule unu gi okukwe a run—¹² keni we gi ifiri ihien we ri a hun ebe unu ri ye efan Di-nwonni-enyi wu Jesu ogho, gizi ifiri Jesu ye onu ogho—ghahani efoma Osolobue le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi.

Isi Nke Ebuo

Onye Ahun Hun A Dancharin Iwu Ile

¹ Dodo ni umune, o me nke obija Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi le owegbama we jenko d'e wegbama enyi ile d'e kunrun e, ² anile ni obi nahinkerin onu; anile ni obi gbakama onu make amuma mobu oku-onu mobu ekukwo-ozu owule—we si n'o gha aka enyi bia—hun si ni Uhuohin Di-nwonni-enyi a biaguo.

³ Anikwole ni onye owule gi uzo owule dufie unu: Uhuohin hu abijako mmani oken nnu-pu-isi hu biaguo, e wefuhaguu we Onye hu a dancharin iwu ile—Onye hu a dancharin iwu ile hun ntikpo rizikwo e che ya le enwen e. ⁴ O k'a gha a luson mmom le iyi owule le ihien owule w'e fe efe ogun; o k'e weshi enwen e elu ni jya kacharin we ile, nke wu ni o k'a banyede ime Ulo-nsu Osolobue, weri ocho, kpo enwen e Osolobue.

⁵ Unu anyanhanzini ni m gwa unu ihien ndini ogen mm'e le unu gi ri uzo ohu? ⁶ Ya wu, unu a maringho ihien gin'e—we gileni ke wepuha a, ni we ri e che ni ogen e ruguu we kebe wepuha a.

⁷ Makeni iken hu e buhe idan-iwu a rigwole nwan orun, gi nzuzue a run ihien o ri a run; o ke puha ifon. Kani, o k'e zuerihu d'e ru ni e wepu we onye hu ri e gbondonn'e. ⁸ Ogen hu, e wepuha we Onye hu a dancharin iwu ile—hun Di-nwonni-enyi wu Jizosi k'e gi uzun gha a onu puha tikpopu. Di-nwonni-enyi k'e gi ogho ya le enwen e wu Di-nwonni-enyi gi bia gbu e la iwi.

⁹ Obija Onye hu a dancharin iwu ile k'a wu aka-orun Ekwensu. O k'e gi iken ile ri ichen-ichen le ihien-ahima le orun-atumanya ichen-ichen we gi e dufie ihian bia, ¹⁰ ya le udi eje-ndufie ile ri ichen-ichen o k'e gi son ndi hun lakwo ntikpo, makeni anini we ezioku weri onodi ime obi we, ezioku hun nke a zuopuha we; ¹¹ Osolobue k'e gi ifiri n'a jugwo we ezioku zih'e ni we oken ndufie ahun we jenko d'e dufie we, hun k'e me we kweriyeni ntu. ¹² Osolobue k'e me e keni we gi e ma we ikpe, uw'e ile gileni ezioku don, kama, eje-ihien a ka we a suo.

We Hoto Unu Keni Unu Nwe Nzuofuha

¹³ Kanj, nke unu, umune enyi, onu ndi Di-nwonni-enyi bu obi, enyi k'a gha e gi ifiri onu e ye Osolobue ekele ogen ile. Makeni, Osolobue hoto unu isi-mbidon noke mkpuru-ibuzo, keni unu nwe nzuopuha, ghahani odidon-nso Mmon-nso le ikwerini ezioku. ¹⁴ Onwan hain Osolobue gi nwan kpo unu ghahani ozioma enyi zi unu; keni unu nwehen ogho Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Umune, wuzokenme ni nwan! Unu e kwonkenme odinali ndi hun enyi kuzi unu—ke hun enyi gi onu kuzi ke hun enyi gi ekukwo-ozu kuzi.

¹⁶ Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi le enwen e le Osolobue wu Nedi enyi hun gi ihien-osusuo o nwe ebe enyi ri meni enyi ohunma ye enyi nkasi-obi itebite le olile-nya ri mma, ¹⁷ dodo kasi nwan onye-onye ime unu obi, me obi unu zekemne, ebe oku-onu le orun owule ri mma ri.

Isi Nke Eto

E Me Ni Ni Enyi Ekpere

¹ Umune, nke ikpazuun rin'a wu onwan: e me ni ni enyi ekpere, ni oku Di-nwonni-enyi hun uzọ ghagbari egwa; ni we e ye e ogho ebe ile—ke unu don ye e ogho. ² E mezikwo ni ni enyi ekpere ni Osolobue gbaupuha enyi aka ndi eje-obi le ndi eje-ihian, makeni ele ihian ile kwerini Osolobue.

³ Kanj, Di-nwonni-enyi furu onye we gi e don enya; o k'e me unu zekemne, chedon onu—make Eje-onye hu gha e me onu ihien owule. ⁴ Makeni enyi a maringhozi ihien Onye-nweni-enyi k'a saeka me, obi ru enyi ali ni unu ri e me ihien ndi enyi si unu me, ni unu k'e mesonme we.

⁵ Di-nwonni-enyi ya dodo du obi unu ile ni unu ghotu ihien-osusuo Osolobue nwe le oken-ndidi Kraistj, e nwezikwo we.

Akutoptukwole Ni Eka

⁶ Umune, enyi gi nwan efan Onye-nweni-enyi wu Jizos' Kraistj e ye unu iwuni: unu le onye Itu-Kraistj owule kutopu aka hun nke o gi bi ke enyi don gwa unu akpakwole. ⁷ Makeni unu le enwen unu a maringho ni o furu ni unu kinrin enyi. Enyi akutoptuni aka ogen enyi le unu gi ri uzọ ohu; ⁸ enyi anarinni onye owule ihien-oriri bu enyi akuni ugwo. Enyi a run orun a rungbu enwen enyi uhinhin le efinnai, amangbe enyi a wuruni onye owule ime unu ibu. ⁹ Elekwu ni o runi enyi; mba, ihien runi enyi ro. Kanj, enyi me erira keni enyi ghosi unu ihien unu e leri e bi. ¹⁰ Ke ogen enyi gidu ri ime igunrun unu, enyi ye unu iwuni: "Onye ju n'o runko, y'e rile."

¹¹ Kanj, enyi a nuguo ni ndi hu ime unu kutofu aka, e busonme aka e che orun ruleni we; o nwonni ihien w'a run. ¹² Enyi gi efan Onye-nweni-enyi wu Jesu e ye ndi no erira iwu, a dun we odun: we nwe ihien aka kuma we; we gi aka we a luru ihien we e gi bi.

¹³ Umune, ndun ime ihien ri mma y'a gukwole unu.

¹⁴ Onye owule gbayelani ihienni enyi ri nwan e deni unu, unu a koma a enya, gban'a oso—keni ifenren me e. ¹⁵ Ewerikwole n'a ke enenren, ka a gba n'a mkpinsi-eka ke nwenen unu.

Oku Ikpazuun

¹⁶ Di-nwonni-enyi le enwen e, onye hun udon gha aka a abia, ya ye onu udon ogen ile le uzọ ile. Di-nwonni-enyi ya noyeni onu ile.

¹⁷ Mmē wu Polu gi aka m e de ekeleni. Onwan wu mbiye-eka m, enina ke m'e biye ekukwo-ozu m ile aka.

¹⁸ Efo ma Nna enyi wu Jesu ya rini onu ile.

Ekukwọ-Ozi **Ibuzọ Polu Dejenni** **Timoti** **Timoti, Nke Ibuzọ**

¹ Mmē wụ Polu de ekukwọ-ozini; m wụ onyē-ozī pu-ichēn Kraistī Jizōsī. Osolobue wụ Onyē-nzụọpūha ̄nyī lē Kristi wụ Jesu onyē ̄nyī gi dōn ̄nyā tumē m. ² M rī e dejenni Timoti wụ nwa m esi imē okukwe. Efoma lē omikēn lē udōn hūn gha ̄ka Chuku-Nēdi lē Jesu Kristi Nna ̄nyī bja ya rīnī i.

Mkpīnsīn ̄ka Banyeni Eje-nkuzi

³ Nōdī nwan Efēsōsī kē m dōn gwa i ogen m gi jenkō Masēdonia, kēni i gwa ndī hū rī a kuzi ihien wulēni eziokū w'a kuzizilē ihien ndī hū wē rī a kuzi; ⁴ w'e gonzilē ntīn akīkō nwōnlēni isi lē itu-mpupu ihien hūn w'e tūsonmē hūn nwelēni njedēnme—makēni ihien ndīnī e mē ihian a masōnmē omūma nwelēni alī hūn nkē o gi yēni ihian ̄ka bi obibi okukwe hūn Osolobue chō. ⁵ Ihien haīn i k'e gi gwa wē erīra wū nī ihian hūn uzō gi ihien-ōsusūō e bi—ihien-ōsusūō hūn gha obi rī mma lē ihōrī rī mma lē okukwe gha akpakalī obi pūha. ⁶ O nwēōlē ndī latō ihien ndīnī, kpahu, sōnmē oku nwōnlēni isi. ⁷ Wē chō nī wē wurū ndī nkuzi Iwu Mozizi, bū aghōtanī wē ihien ndī wē rī e ku mōbū ihien ndī wē rī e ku oku wē—e ku, a dū ̄ka obi.

⁸ ̄Nyī a marīnghō nī Iwu rī mma—omēni ihian a marīnghō gi e mē ihien wē gi ifiri ē ye Iwu. ⁹ O furu nī ihian ghōta nī ̄lē ifiri ndī ezi-omumē kē wē gi ye iwu. Kama, wē gi ifiri ndī a dan iwu lē ndī e nupū-isi ye ē, uwē lē ndī ghalēni e fe Osolobue lē ndī e mē njo, ndī e mē ihien rūnī lē ndī e lelīa ihien rī nsō, ndī e gbu nēdi wē mōbū nnē wē lē ndī izighe. ¹⁰ Wē yezi ē makē ndī ughere, makē ikennyē hūn e mēsōn ikennyē mgba lē ikpohō hūn e mēsōn ikpohō mgba, ndī e re ihian lē ndī e nōn ihian, ndī-ntū, ndī a shīa ̄ri-ntū lē ndī e mē ihien ndī ozo ̄wulē wē lē ezigbo nkuzi ghalēni a dangbama. ¹¹ Ezigbo nkuzini rī imē ozioma hūn Osolobue, Onyē hū rīchanrīn mma, buche m ̄ka.

Ikele Chuku Makēni O Mē Ebere Nabanhan ̄nyī

¹² M rī a kpanmīn Kraistī wū Jizōsī Di-nwōnni-̄nyī hūn ye m iken m gi rī a rūn ̄rūn, makēni o weri m nōkē onyē o gi dōn-̄nyā, wē m ̄rūn, ¹³ ̄sūōn'a nī m te kutō a, kpokpo ndī nke ē, gi ̄ka-ikēn sōn wē. Kanī o nō mē ebere m, makēni amarīn m ihien m rī e mē ogen ahūn, m'e ke kwērīkwō ogen ahūn. ¹⁴ Di-nwōnni-̄nyī nō gi ̄ka rī mma sōn m, mē ni m omikēn ̄oda-̄oda, wezi okukwe lē ihien-ōsusūō rī imē Jizōsī ye m ̄oda-̄oda. ¹⁵ Okuni wū eziokū hūn furu w'a nabanhanhanrīn: nī, “Kraistī wū Jizōsī bja imē ūwa d'a zūōpūha ndī njo”—hūn o mē ni mme kachanrīn njo imē uwē ile.

¹⁶ Kanī, ufiri ē kē Osolobue gi mēni m omikēn, mme hūn kachanrīn njo e mē, kēni Kraistī wū Jizōs' hūn uzō gi m ghōshīchanrīn ndidi zu oke, gi m mē ihien nlerī, kēni ndī ozo, hūn k'e kwērī n'e gi e marīn nī wē lē enwēn wē jenkō d'e nwōn ndūn itēbitē.

¹⁷ Eze Itēbitē kē Osolobue wū! Eze Ghalēni a nwūn! Onyē wē ghalēni e legha ̄nyā! Chuku ohu sūō rīnī! Mgbayē lē oghō ya rīn'a jēnrin ejēn! Isē.

Gi Oku Osolobue Lē Ihōrī Rī Mma Lūnī Osolobue Ogun

¹⁸ Timoti nwa m, m rī e ye i iwu ndīnī nōkē kē amūma ndī wē busōnmē banyeni i mbu dōn kū, kēni i saēka gi ihien wē ku imē amūma ndī ahūn lū ogūn hū rī mma, ¹⁹ e kwōnkēnmē okukwe lē ihōrī rī mma. O nwēguō ndī latō ihōrī wē, sūkpōpū okukwe wē. ²⁰ Himēnōsī lē Alēzanda rī imē wē. E wegūō m wē ̄buō ye Ekwensū n'o mē wē ihien, kēni wē marīn kubehi arū.

Isi Nke Ebuo

Ife Ofufe Imē Uka

¹ Igi bidōn nwan, m sī ̄nū a rīōsōnmēni nī ihian ile Osolobue; e mēni nī wē ekpere; a rīdōnni nī wē; e gi nī ifiri wē a kpanmīn a, ² e mēzini nī ndī-nze lē ndī ile rī isi-̄kīkī ya, kēni ̄nyī hūn uzō e bi obibi mē juu, e gi udōn e bi, e bi obibi ndī e fe Osolobue, e yetarī mgbayē.

³ Makēni ūdī ekpereni rī mma, wūzīkwō ihien a sūō Osolobue wū Onyē-nzūōpūha ̄nyī ūsūō,

⁴ makēni Osolobue chō nī onyē ̄wulē nwōn nzūōpūha, marīnzīkwō eziokū.

⁵ Makēni,

Osolobue ohu sūō rī;

Onyē ohu sūō rīzīkwō

hūn e wegbama Osolobue lē ihian.

Onyēni wū Kraist wū Jizōsī

hūn wūzīkwō ihian;

⁶ hụn we enwẹn ẹ ye,

kẹni ọ wuru ihien w'e gi gbapuha ihian ile—

Osolobue a shiaguo eri banyeni ihieni ogen furuni.

⁷ We tumẹ m onye e zisonme ozi ihieni le onye-ozu pu-ichen le onye a kuzi ndi ani ndi ozo wuleni ndi Ju okukwe le ezioku. M ri e ku ezioku, ari m a tu ntu!

⁸ Ya wu, m cho ni ikennyer ri ebe owule hun a ni we e me ekpere. We gha a kishi aka ekpere elu, ya wurukwo aka ri nsọ, elekwo hun we gi iwe le ndondo meru.

⁹ M chozikwo ni ikpoho e gi uche e ken ekiken: w'e yile ihien e me ifenren, w'e yi ihien furuni. Ekiken we y'e mele icho ntutu mma, mobu iyi goru mobu ihien-mma mobu ekwa ndi nanranji. ¹⁰ Kama, w'e gi orun-oma e kon ekiken—k'o furu ni ikpoho ndi ri e fe Osolobue, a tu egun e, e me.

¹¹ We gha a kuzi, ikpoho w'a gba-nkintin, e gon ntin ihien we ri a kuzi, we wechanrin enwen we che okpuru. ¹² M si okpoho* y'a kuzile; y'a kilẹ okennyer; y'a gba nkintin. ¹³ Makeni Adam' ke we buzo ke ni we d'e ke Ivu; ¹⁴ e dufieni we Adam', kama, okpoho ke we dufie, o no wuru onye njo. ¹⁵ Kanj Osolobue jenkọ d'a zuofuha ikpoho amangbe isi we a to nsongbu ri omumu nwa, ka si a meni e bisonmegho we ime okukwe, ihien-osisuwo le iri-nsọ, e kwondon enwen we.

Isi Nke Etọ

Ndi-isi Uka

¹ Okuni w'e ku wu ezioku, ni, "Onye orun onye-isi uka n'a du, orun ri mma k'ọ cho no run."

² Ya wu, onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkorjani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu suo; onye e kwonken enwen e; onye nwon uche; onye nwon mgbaye. O k'a wuriri onye ma nabanhani ndi obia; onye ma kuzi ³ O meko onye-manya mobu onye aka-iken, kanj onye e me nwayo; ele onye-ikpe mobu onye egbo a suo. ⁴ O k'a wuriri onye hun e ri-aka a ki ikpun-ulo a ohunma, a hun a ni umu a hu e hume isi, a gbye ihian uzo ile. ⁵ Makeni, omeni ihian a sani aka ki ikpun-ulo a, nani k'o don lepu uka Osolobue enya? ⁶ O wuko onye oghari nke ohun, onye sonme uzo Krajisti nke ohun, amangbe o hononma bu o nwonnihien o marin, ikpe ma Ekwensu a ma a. ⁷ O k'a wuriri onye ndi ri ogbe e ku oku e ohunma, amangbe o danban onyan Ekwensu, fa.

Ndi-orun Uka

⁸ Eriazikwo, ndi-orun uka k'a wuriri ndi ghaleni e gi ihien we buche we aka e gu egu; awuko we ndi irenai; awuko we ndi oken-manya mobu ndi egbo ri enya. ⁹ We k'a wuriri ndi e kwonkenme ihien ndi ahun mini ri ofufe-Krajisti, wuruzikwo ndi ghaleni e me ihien obi gi e gu we mgbu. ¹⁰ We k'e buriri uzo leleguu we. Omeni enwon we nkorjani, we runma ni uka.

¹¹ Eriazikwo, ikpoho we k'a wuriri ndi nwon mgbaye; awuko we ndi-nkuto. We k'a wuriri ndi enya don, ele ndi oken-manya; we k'a wuriri ndi w'e gi e don enya ime ihien ile.

¹² Ndi-orun uka k'a wuriri ndi nwon nwunye ohu suo; ndi a ki umu we le ikpun-ulo we ohunma. ¹³ Ndi hun run orun-ukanj ohunma k'e wehe ni enwen we ezigbo efan, ya wu orun k'e mezikwo obi rukemwe we alj ime okweri we kwerini Krajisti-Jizosi.

Okukwe Enyi Emike!

¹⁴ M bu e obi ni m lala d'a hun i egwa. Kanj, m ri e de ni i ihien ndini ¹⁵ keni, omeni m bie d'a bja, ni marin k'o furu ni ihian e bi ime ikpun-ulo Osolobue, uka Osolobue, Osolobue hun ri ndun. Uka a ni wu iyetọ le iden hun gi ezioku.

¹⁶ W'a ru uka a, ihien ahun enyi kweri e mike; ihien ahun mini wu banyeni:

Onye* ahun gi ehụ puha;

o no ghosị ni iya ro nke-esi

ghahani Mmon-nsọ;

ndi mmon-ozu a hungho a.

Ihian e zisonmeguo ozi e alj ichen-ichen;

e kweriguo ni w'a ime uwa.

O gi ogho lashi elu-igwee.

Isi Nke Eno

Eje-nkuzi

¹ Mmon-nsọ e kupuguo a n'o ru ogen ikpazuun, o nwe ndi k'a lato okukwe-Krajisti, sonme mmon ndi hun e dufieni le ihien eje-mmon ri ichen-ichen a kuzisonme, ² ebe we n'e son nkuzi ndi-ntu le ndi ihunna ihori we nwunguu nọke si we gi igwe-okun dagbu e. ³ We k'a kuzime

* Isi Nke Ebuo:12 nwunye ihian

* Isi Nke Eno:16 Ndi Kolosi 1.26-27; 2.2

ihian w'a lule di-le-nwunye. O nweghozi ihien-oriri ndi we k'a si we soma, ihien-oriri Osolobue ke keni ndi hun kwerini, hun marin ezioku, hun uto e ri, e ye e ekele. ⁴ Ihien ile Osolobue ke ri mma, o nwonna hun w'a ju, ka si a me ni we gi ekele marin a, ⁵ make ni oku Osolobue le ekpere e don e nsọ.

Ezigo Odibo Jesu Kristi

⁶ I gwa umune enyi ime okukwe ihien ndini we, ya wu ni i wu ezigo onye-orun Kraisti-jizosi, hun we gi ihien ndi ri ime okukwe-Kraisti le ezigo nkuzi hu i ri e son zun.

⁷ Latọ ilu ndi ahun nwele ni erere o ban ebe ihien Osolobue ri, hun ndi marin ihien gi e don. Kama, e gi ihien Osolobue a zun enwen i. ⁸ Make ni, w'a si, "Erere huoghọ izun ehụ ihian, kanjigi ihien Osolobue a zun enwen ihian ke erere ka a ri uto ile, make ni w'e ri erere e ime ndunni le ime ndun lalani." ⁹ Ezioku ro, o furu ni we nabanhan a ohunma-ohunma. ¹⁰ Ya hain enyi gi a rungbu enwen enyi, a lugbu enwen enyi, make ni enyi gi Osolobue ri ndun don-enya, Osolobue hun wu Onye-nzuopuha ihian ile-tumadu ndi kwerini.

¹¹ A gwa we ni we k'e meriri ihien ndini, a kuzi we ya. ¹² Anikwole onye owule legber'i ni wu nwata. Ka wuru onye ndi kwerini e leri oku-onu a, obibi e, ihien-osusuo a, okukwe e le k'o donme obi e ochan. ¹³ M gini d'a bja, hun a ni i hu a gunpuha Ekukwo-nsọ ebe ihian ile ri, e gi oku-Chuku a kpasu mmọn we, a kuzi we ogen ile. ¹⁴ Alatokwole oyiye hun ri ime i, hun Osolobue ye i ogen hu we gi bu amuma banyeni i, ndi-isi uka no bu eka kwasi i.

¹⁵ Hun a ni i hu e me ihien ndini ile; wechanrin enwen i che ime we, keni ihian ile hun a ni i hu e me we ohunma, a runpuha ihien rin'a. ¹⁶ E leban enwen i le nkuzi i enya; e mesonme ihien ndini we. Make ni, i gha e me we, i siko d'a zuopuha ke enwen i ke ndi ri e gon i ntin.

Isi Nke Isen

Ẹka W'e Gi E Son Ndi Ri Ichen-ichen Ri Uka

¹ Aganle okennyne-oba, ka gi mgbaye gwa a oku leke onye ri a gwa nedi e oku; a gwa ikennyne ri ibe ani oku leke umune-ikennyne; ² a gwa ikpoho-oba oku leke onye ri a gwa nne e; a gwa ikpoho ri ibe ali oku leke umune-ikpoho—ka donmehanrin kwọ enwen i ochan.

³ E lepu ndi di we nwun hun nwele ni eyemeka nke-esi enya, ni gi e tu ni we uya. ⁴ Omeni okpoho di e nwun e nwongho umu, mobu umu-oye, ndini we murungude ke we don a run ihien furu ni we runni ndi ezi-le-ulo we, e gi eka we ri e yeni ndi muni we a kukinbelua we ugo, make ni iya a suo Osolobue. ⁵ Nke okpoho di e nwun hun wu ogbenye nke-esi, hun nwonle ni onye owule, o k'a ri e gi Osolobue e don enya, e mesonme ekpere, a ri Osolobue uhinlin le efinnai. ⁶ Kanj, hun ri e bi obibi ehụ-ufu anwuhunguole—osun'a ni o ri ndun. ⁷ Hun a ni y'e yezi we iwu ndini amangbe we a wuru ndi nwon nkoriani. ⁸ Onye owule ghaleni e lefu ndi nke e enya, tumadu ikpun-ulo a, a jugwo okukwe-Kraisti, onye ahun ka onye kwerileni njo.

Ikpoho Di We Nwun Hun Uka Jenko D'e Lepu Enya (Orun Ndi-Ozi 6.1; 9.36-39)

⁹ Okpoho di e nwun hun rugu ahua ogun eto mobu kari suo ke we jenko d'a gunye ikpoho di we nwun hun uka jenko d'e lepu enya; o k'a wuriri onye lukarileni di ohu. ¹⁰ O k'a wuriri onye we gi orun oma o runsonme marin; ya wu, n'o zungho umu; n'o nabanhangho ndi obia; n'o fegho ndi-nke Osolobue, chanchanpu we unyin uk; n'o yeghoni ndi ri nsongbu eka; n'o gigho enwen e kwani orun oma uto ile.

Ikpoho Di We Nwun Hun Keleni Ka Egedi

¹¹ Ka ekwerile gunye ikpoho di we nwun hun keleni ka egedi. Make ni, ihien a gun ehụ nwe iken ban egbata we le Kraisti, a choma we ni we luru di. ¹² Ogen hu ikpe a ma we make ni e tikpoguo we nkwa ibuzo we kwe.

¹³ Wezukade ohun, o ru, a munrun we eka-nkutopu, a gha unu-unu. Eled eka-nkutopu suo, a si si-si-si, e busonme eka e che orun rulen we, e kusonme ihien furulen ni we ku. ¹⁴ Ufiri onwan, ndunmodun m wu: ikpoho di we nwun hun keleni ka egedi we luru di, we mu umu, we e lepu ikpun-ulo we enya—amangbe ehnen a hun oghere o gi kuja oku enyi. ¹⁵ Make ni, ndi hu ime ikpoho ndini we a kpahuguo, sonme Ekwensu.

¹⁶ Okpoho owule kweri ni Jesu hun ndi di we nwun wu ndi-igbenye nke-esi ri ikpun-ulo we, ya yeni we eka, make uka gha e bu oken ibu—keni uka hun uto saeka e yeni ndi ahun di we nwun hun nwele ni onye e yeni we eka nke-esi eka.

Ẹka We Gi E Son Ndi-isi Uka

¹⁷ Ndi-isi uka ri a ki ohunma ru w'e ye ogho le ugwo-orun furu w'e ye ndi-isi—uzo ebuo, tumadu ndi ri a gbakenme ebe iku oku-Chuku le ikuzi n'e ri. ¹⁸ Make ni, Ekukwo-nsọ si, "Ekenmele efin onu ebe o ri a zokpo oka," siji, "Onye-orun e furugho hun w'a ku ugwo-orun a."

¹⁹ Wẹ kinghọsị ị ihien ọwụlẹ banyeni onyẹ-isi, egikwọlẹ ẹ dọn, mmani madu ẹbụọ mọbụ ẹtọ pụha ọsheri. ²⁰ Nke ndị hụn e mēsōnmẹ njo, jugho wẹ id'anya ihian ile, keni egun hūn ụzọ tuma ndi hōdunị.

²¹ M rị a gba ị mkpịnsin-ẹka id'anya Osolobue lẹ Kraistị wu Jizosị lẹ ndi mmōn-ozī nsọ: e dōnmẹ iwu ndinị; egbeyekwọlẹ ni onyẹ ọwụlẹ; elekwọlẹ ihian enya ihun.

²² Ahuhukwọlẹ bu ẹka kwasị onyẹ ọwụlẹ tumẹ ẹ onyẹ ọrụn-uka, bu y'e leban n'a enya ọhūnma. Kpachanfu enya amamgbẹ y'e bi ẹka ye njo ndi ọzọ mẹ; dōnmẹ enwēn i ọchan.

²³ Arazilẹ mirin sọ, kama, a rarị ẹkẹrẹ manya makẹ ufiri ẹfọ ị lẹ makẹ emu hūn a kụ n'ị mbụ-lẹ-ẹbụ.

²⁴ O nwẹ ndi njo wẹ a pūhachanrīn ifon, a ma wẹ ikpe wẹ kebe kinmẹ wẹ ikpe, kanị nke ndi ọzọ, njo wẹ a ra fuha ifon ẹgwa, kanị ọ hụ e sōn wẹ, wẹ kinguū wẹ ikpe ọ pūha ifon. ²⁵ Erira kẹ ọrūn ọma dōnzikwọ a pūhachanrīn ifon. Ọsūdēn'a n'ọ ke pūhachanrīn ifon, o zuerikọ jēnrin ejen.

Isi Nke Isin

¹ Ndi ile wu igbōn mọbụ odibo ẹka ihian wẹ weri ndi wẹ rị okpuru wẹ nị e rugho wẹ ogo mgbaye, a gbayechanrīn wẹ—makẹ ihian gha e kutọ ẹfan Osolobue lẹ ihien ẹnyi rị a kuzi. ² Emēni ihian rị e fe onyẹ kwerini, y'e benụakwọlẹ mgbaye o ye ẹ makēni wẹ wu umunẹ imẹ okukwe. Kama, ya fedẹ ẹ kari, makēni onyẹ rị e ri erere ọrūn a wu onyẹ kwerini lẹ onyẹ rị Osolobue obi.

A kuzi wẹ ihien ndinị, e nu wẹ e mẹ wẹ.

Eje-nkuzi Lẹ Ihien E Buhẹn'ẹ

³ Onyẹ ọwụlẹ hūn a kuzisonmẹ ihien ọzọ wuleni ezioku, onyẹ hūn ghaleni e kweye ni oku ndi hū zu oke Onyẹ-nwēni-ẹnyi wu Jizos' Kraistị ku lẹ nkuzi furu ofufe Osolobue, ⁴ rihū a pache; o nwōnni ihien ọ marīn. Adudu idō-ndōndō lẹ irū-uka mkpuru-oku wu nsogbu e. Eje-adudunị e buhẹ iwe-anya, ikpe, nkuto, inyōnsōnmẹ-ihian onyinyon riheni mma ⁵ lẹ idōsōnmẹ ndōndō—hūn o mēni o nwẹ ndi e mēn'ẹ. Uche ndi nọ erira arī mma; ezioku a nahingūo wẹ. Wẹ rị e ro nị ife Osolobue wu ụzọ wẹ gi e nwẹ erere. [Esonkwọlẹ ndi nọ erira a kpa.]

Ezigbo Aku-lẹ-uba

⁶ Ifedẹ Osolobue wu erere hi-ogbe nke-esi omēni ihian a nī ihien o nwẹ jun ẹ ẹfọ. ⁷ Makēni, o nwōnni ihien ẹnyi wẹhẹ imẹ ụwa, o nwōnzikwōnī ihien ọwụlẹ ẹnyi jenkō d'e weri imẹ ẹ ẹnyi pūkōnī. ⁸ Ya wu, o mēhū nī ẹnyi e nwōngho ihien-oriri lẹ ẹkwa*, ya jun ẹnyi ẹfọ. ⁹ Kanị, ndi rị a chọ nī wẹ hi ọdafin a danbansōnmẹ imẹ ọnwūnwān; ẹgun rī ichen-ichen nwōlēni isi a nwūndon wẹ kẹ onyan—ẹgun rī ichen-ichen hūn a rū ihian ehū, a dọ ihian e ye imẹ iwi lẹ ntikpo. ¹⁰ Makēni, ẹkpiri-egho wu mkpogun ụdi eje-ihien ile gha a suepūha. O nwēgho ndi ghaguū imẹ okukwe kpahu ebe ihi-ọdafin n'a dū wẹ, mēsōnmẹ ihien bu ọda obi gi e gbusōnmẹ wẹ mgbu.

Ndunmodun Rini Onyẹ-ọrūn Osolobue

¹¹ Kanị, iyū wu onyẹ nke Osolobue, na ihien ndinị ile tọ. Chuma ezi-omumẹ Osolobue chọ, ife-Chuku ọhūnma, okukwe, ihien-ọsusu, ndidi lẹ imẹ-juū. ¹² Lū ezigbo ọgun ahūn okukwe ẹnyi chọ, y'e kwōnkēmẹ ndun itēbitẹ hūn Osolobue gi ufiri ẹ kpọ ị, hūn i gizi ifiri ẹ nọ id'anya ndi bu ọda ku ẹ n'ī kwērīchanrīn nī Jizosị. ¹³ Ihun enya Osolobue hūn e ye ihien ile ndun lẹ Jizos' Kraistị hūn nọ id'anya Pōntus' Pajletī ku ezioku, kwērīchanrīn n'ọ wu Onyẹ ọ wu†, m sị ị ¹⁴ dōnmēchanrīn iwunī; enwōnkwọlẹ ntupọ mọbū nkōrīanjī ebe ị n'e dōnmẹ d'e ru ọbibia Onyẹ-nwēni-ẹnyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Ọbibia Jesu, hūn Osolobue jenkō d'e mē n'ọ mēzu oghen furunī. Osolobue, Onyẹ hūn rīchanrīn mma, Onyẹ ya sūo wu Eze nke-esi, Eze ndi-nze lẹ Nna ndi-nna; ¹⁶ Iya sūo wu onyẹ ghaleni a nwun; Onyẹ hūn bi imẹ ukpẹ wẹ ghaleni a saeka a nōkunmẹ; Onyẹ ihian leghatuleni bu asakọ wẹ ẹka legha a! Mgbaye lẹ ọkiki itēbitẹ ya rīn'a! Isẹ.

Ihien Wẹ K'a Kuzi Ndi-idadin

¹⁷ Nke ndi wu ọdafin imẹ ndunni, gba wẹ mkpịnsin ẹka, sị wẹ a pachele mọbụ gi aku-lẹ-uba dōn enya, aku-lẹ-uba hūn ghaleni a tọ. Ka wẹ gi Osolobue dōn enya, iya wu onyẹ hūn e yesōnmẹ ẹnyi ihien ile, e yekwasị, keni ẹfọ hūn ụzọ a sūo ẹnyi usūo. ¹⁸ Sị wẹ mēsōnmẹ mma, a wu ọdafin ebe irun ọrūn-ọma rī; wẹ a ha-ẹka, wẹ wurū ndi a chọ nī wẹ yebeye ndi ọzọ ihien— ¹⁹ e gi ụzōnī e dōnmētōnī enwēn wẹ aku-lẹ-uba wu aku-lẹ-uba nke-esi, e gi ẹ e gbētōnī enwēn wẹ ezigbo iyetọ makẹ oghen hū lalani, keni wẹ hūn ụzọ kwōndon ndun hū wu ndun nke-esi.

* **Isi Nke Isin:8** lẹ ebe ẹnyi e buche isi † **Isi Nke Isin:13** Jōn 18.33-37

²⁰ Euu, Timoti, kwonkenmekwo ihien we buche i eka-o; latokwo oku ndi ahun nwele ni erere o ban ebe ihien Osolobue ri le oku rijunle ni efu we ri a kpo, "Amamihien" bu ele ya.

²¹ Makeni, o nwegu ndi ghaguu ime okukwe-Kraisti kpapu, ebe we n'e son ya wu ihien. Efo ma Osolobue ya ri ni unu ile.

Ekukwo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Timoti Timoti, Nke Ebuo

¹ Mmē wu Polu de ekukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen Kraistj wu Jizosi makeni uche Osolobue ro. We tumē m onye-ozu pu-ichen d'a run orun w'e gi me nkwa Osolobue gha—nkwa ahun o kwe n'o k'e ye ndun ime Kraistj wu Jizosi. ² M ri e dejenni ezi nwa m wu Timoti: efoma, omiken le udon, hun gha aka Chuku Nedi le Kraistj wu Jizosi Di-nwonn-enyi bia ya rini i.

Polu E Kele Osolobue, O Gba Timoti Ume

³ M ri a kpanmin Osolobue, hun m gi obi ri ochan e fe noke ke ndi nedi m kanj don gi obi ri uchane fe e. M'a kpanmin a m gha a nyanhan i ogen ile ime ekpere m—ke uhinhin ke effinai.

⁴ M gha a nyanhan enya-mirin i, o hu a ri m ni m hun i, keni ighoghō jun m obi. ⁵ M ri a nyanhan okukwe i hun gha akpakali obi i puha; okukwe ohu hu hun bu uzō ri ime nne-i-kanj wu Lojisi le nne i wu Yunisi, hun m marin n'o rizikwo nwan ime i. ⁶ Ufiri e, m ri a nyanhan n'i n'i funwun oyiye Osolobue hun ri ime i, hun Osolobue ye i ogen m gi bu aka kwasị i. ⁷ Makeni, Osolobue eyeni enyi mmōn egun, kama, mmōn iken le ihien-osisuwo le ikwondon-enwen-ihian k'o ye enyi. ⁸ Ya wu, emekwole nwan ifenren iku oku Onye-nwonn-enyi, emekwole ifenren mmē nwen hun gi ifiri e ri ime ngan. Kama, gi iken Osolobue ye i tari afunfun nke i hun ozioma e gi gha ihun.

⁹ Osolobue wu onye zuopuha ni enyi, kpo enyi oku ri nsō. Ele orun-oma enyi run hañ o gi kpo enyi, kanj makeni erira k'o cho n'o me e lezi make ifiri efoma a hun o me ni enyi ime Kraistj wu Jizosi' ni uwa d'e bidon—¹⁰ o no nwan me e n'o puha ifon ogenni ghahani obibia Onye-nzuofuha enyi wu Kraist' Jizosi bia ime uwa. Kraistj wu Jizosi e merigwo onwun, napu a iken. O giguwo Ozioma wepuha ndun le ibi-jenrin-ejen ifon.

¹¹ Ufiri ozioman k'o gi tumē m onye e zisonme ozi, onye-ozu pu-ichen le onye-nkuzi, keni m d'e zisonme e, a run orun rin'a; ¹² ifiri e ke m gizikwo ri a ta afunfun enina. Kanj ifenren ari e me m, makeni a maringho m onye m gi don enya; a maringhozi m n'o k'a saeka chedon ihien hun m buche e aka, d'e ru Uhuohin hu.

¹³ Sonme udi nkuzi ahun zu oke i nu onu m; e gi okukwe le ihien-osisuwo hun ri ime Jesu Kristi e son e. ¹⁴ Chedon ihien-oma ahun we buche i aka; me e ghahani eyemeka Mmon-nsō hun bi ime enyi.

¹⁵ Y'a maringho ni ndi ile ri Azun Eshia a gbakitogwo m azun; Figelosi le Homojinisi a gbagozide m to.

¹⁶ Osolobue ya me ni ezi-le-ulo Onesiforos' omiken, makeni Onesiforos' a gbaka m ume! Ifenren egan m e meden'e. ¹⁷ Kama, o ruhu Rom, o no chosommede m d'e ru n'o hun m. ¹⁸ Di-nwonn-enyi ya me ni Onesiforosi nwehen omiken aka a Uhuohin hu! Iyu le enwen i a maringho aka ile o yeni m ime Efesosi.

Isi Nke Ebuo

Onye-aga Kraistj Furuni

¹ O me nke i nwa m, gi efoma hu Osolobue meni enyi ime Kraistj wu Jizosi e zekenme. ² Weri ihien ndi hu i nu onu m id'anya ndi bu oda kuzi ndi furu we gi e don enya, hun jenko d'a saeka kuzizi ndi ozo ya.

³ Tari afunfun noke ezigbo onye-aga Jesu Kristi. ⁴ O nwonn onye-aga hun e kon aka e ye oku-elu; makeni onye-aga k'e meriri ihien a suo onye-isi agha o ri okpuru e uswo efō. ⁵ O nwonn onye a do-ony egumegu e merini mmanj o songho iwu rin'a. ⁶ Onye-ugbo hun a runshi orun iken iya e bu'zo e ri erere ihien o runpuha. ⁷ Romi ihien m ri e ku; Di-nwonn-enyi k'e me i ghota ihien ile.

⁸ Nyanhan Jizosi wu Kraistj hun Osolobue gha ime onwun weli, hun we muye ikpun-ulo Defidi—ohun wu ozioma m ri e zi. ⁹ Ufiri e ke m gi a ta afunfun d'e ru nwan ebe we no kpoma m egan noke onye-ohin—kanj oku Osolobue ari egan.

¹⁰ Ya wu, m'e gi ufiri ndi Osolobue hori e dingbuchanrin ihien ile, keni we sazikwo aka nwonhen nzuopuha hun ri ime Kraistj wu Jizosi le ogho itebete rin'a. ¹¹ Ihienni w'e ku wu ezioku:

“Omēni enyi e songwo a nwunhun,
enyi k'e sonzikwo a ri ndun;

¹² omēni enyi e din ndidi,
enyi k'e sonzikwo a ki;

omēni ̄enyi a ju a,

o k'a juzikwo ̄enyi;

¹³ ̄enyi wubehi ndi we gi e don-̄enya,

ya le enwen e k'a wusonme onye we gi e don-̄enya,
makeni o sako eka ju enwen e."

¹⁴ Nyanhan ni we ihieni; gi efan Osolobue gbakenme we mkpinsi-̄eka. Si we adozile akpuru-oku, ni ara ye eka, kama, o wiwihu ndi a nun'a.

Onye-orun Hun A Swo Osolobue

¹⁵ A liliima ni y'a ghoṣi ni wu onye Osolobue kwadon, onye-orun nwele ni ihien owule ifenren e gi me e, hun marin ̄enya oku-Osolobue, oku ahun hun wu ezioku, a kuzi e ohunma.

¹⁶ Latu oku nwonleni-isi hun ghaleni e yeni ihian eka fe Osolobue, makeni o me ihian a latokenme ihien Osolobue. ¹⁷ Ihien ndi ri ime e ri a kuzi a bagbama noken ete ri a bani. Himenosi le Filetosu ri ime ndi no erira. ¹⁸ Madu ebuoni a ghaḡu ime ezioku pu, makeni we ri e ku ni Osolobue e weliguole ndi nwunni. O nwe ndi we gi ihieni e wiwi okukwe we. ¹⁹ Kari iyeto Osolobue turukwo ebe o ri; ihien we deye e wu: "Di-nwonni-̄enyi a maringho ndi wu nke e" le "Onye owule hun a kpoku efan Di-nwonni-̄enyi ya la njo to."

²⁰ Ime ulo hi-ogbe, w'a hun udi arja ichen-ichen—ele arja we gi goru le hun we gi ola kpu swo, kari ke hun we gi osisi tu le hun we gi uru kpu rizikwo arj. O nwe arja we gi e me ihien ogho, nwezikwo ndi we gi e me ihien-mmaka. ²¹ Erirazikwo, ke we hanle chanchanpu eje-ihien ndini m rutu eka ime obibi we k'a wuru arja nwe ogho; wuru arja we donme ichen, hun onye nwe uno gi e me ihien, arja w'e gi me ihien ile ri mma.

²² La ihien ndi ahun a nasonne ikorobia ̄enya to; y'a chusonne ezi-omume, okukwe, ihien-̄osuswo le udon, yu le ndi hun gi obi ri-ochan a kpoku Di-nwonni-̄enyi. ²³ Adole ndondo nwonleni isi hun ndi marinleni ihien we ri e ku a do—y'a maringho ni ikpe k'o buhe—²⁴ bu odibo Di-nwonni-̄enyi awuko onye-ikpe; kama, o siko d'e giriri efoma e son onye owule, wuru onye a saeka a kuzi, e nwon ndidi, ²⁵ e gi nwayo a kowa ni ndi ghaleni e kweye n'e ebe we no ghofaie. Osolobue nwon iken me we gbewuto, bia d'a marin ezioku, ²⁶ [memē uche Osolobue:] wanahin onya Ekwensu te gi kwodon we, hun we gi e me uche Ekwensu.

Isi Nke Eto

Ogen Ikpazuun, O K'a Fu Orun Ife Osolobue

¹ Kari, ghota onwan ohunma-ohunma, ni ogen ikpazuun, ogen ihien gi e zekenne k'a bia. ² Makeni ihian k'a wu ndi enwen we ka we a swo, ndi egbo a swo, ndi a nyan isi, ndi mpache, ndi-mkpari, ndi e nufu isi okpuru ndi mu ni we, ndi ohunma-ogodan, ndi e me ihien runi. ³ We k'a wu ndi efo-njo, ndi oku ghaleni a guu efo, ndi-nkuto, ndi ghaleni e kwodon enwen we, ndi obi we ri azuun, ndi ihien ri mma ghaleni a swo; ⁴ We k'a wu ndi hun e bu ihian mbu-azuun, ndi a si "ihien cho n'o me ya me", ndi e ro enwen we kari ihien we wu, ndi ihien a swo uswo ka mkpa kari Osolobue. ⁵ We k'a wu ndi e mezuchanrin omenali ri ime ofufe Osolobue, kari iken w'e gi bi obibi rin'a a ri ime ndun we. La ndi no erira to. ⁶ Ndi hu ime we wu ndi e gi ero a rubansonne ikpun-ulo d'e dufie ikpoho obi we zeleni, ikpoho obi ri e gbu mgbu make njo ndi we me, ikpoho egun ihien ri ichen-ichen ri e buhunme, ⁷ Ikpoho w'a to a kuzi, kari w'a ra saeka munrun ezioku. ⁸ Ke Janesi le Jambresi don papu oku Mozizi, erira ke ndini uche we rileni mma, danpuguu ime okukwe-Krajsti, don a papu ezioku. ⁹ Kari, o bieko a kusj we we, makeni nzuzu we k'a puha ihun ihian ile noken nke madu ebuo hu wu Janesi le Jambresi.

Ndunmodun Ikpazuun

¹⁰ Nke i, ya hungwo nwan nkuzi m, obibi m, ihien m ri a chu, okukwe m, ndidi m, ihien-̄osuswo m, ke m don wuzo, ¹¹ ukpokpo ile we gi ifiri okukwe m kpokpo m le afunfun ile m ri a ta. Ya maringho ihien ile m hun ime Antioqu, ime Ikonion le ime alj Litra. Y'a maringho oken ukpokpo hun m din; kari Di-nwonni-̄enyi no gbapuhachanrin m ime we ile. ¹² Ezie, we k'e kpokporiri ke we han cho ni we bi obibi ndi e fe Osolobue ime Krajsti wu Jizosi. ¹³ Kari ndi eje-ihian le ndi ndufie jenko d'a gha a jowaye njo; we k'a gha e dufie ndi ozu, ndi ozu hu e dufie we.

¹⁴ Kari iju nwen, mesonne ihien hun i mu, hun i kwerikenme, makeni y'a maringho onye i munarin a; ¹⁵ y'a maringhozi Ekukwo-nso—gha ehū nwa-ndu i lala, Ekukwo-nso hun k'a saeka kuzi i ihien y'e gi nwon nzuopuha ghanan ikwerini Krajsti wu Jizosi. ¹⁶ Ihien ile ri ime Ekukwo-nso gha onu Osolobue puha; we e gi e a kuzi, a jugbo, e wekinhen ihian ebe o no fie uzu, a zun ihian ozunzun we gi e me ihien Osolobue cho, ¹⁷ keni onye nke Osolobue wuru onye we zun ohunma, hun we kwademe to ni orun-oma ile.

Isi Nke Eno

¹ M ri a gbakemme i mkpinsi-eka idenya Osolobue le Kraistj wu Jizosj hun jenkod'e kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe; m riji a gba i ya make ifiri obibia Kraistj le Ali-eze e, a si i, ² e ku oku-Chuku; e kusonme e ogen ile—ke onodi ri mma ke onodi jo-njo; a gwapu ihian eje-ihien we me, a jugbo, a kasj obi, e gichanrin ndidi le nkuzi e me e. ³ Make ni ogen lala hun ihian jenkozileni d'e gi kweri din ndidi nusunme ezigbo nkuzi. Ebe ntin we n'a chosonme n'o nu ihien a souni we, we k'a chorisonme ndi nkuzi k'a kuzi we ihien we cho ni we nu. ⁴ We k'a gbakitod' ezioke azuun, sonme ilu. ⁵ Kani, iyu nwen, donrin enya e leban ihien ile enya; e dingbu afunfun; a run orun onye e zisonme ozioma. Mehanrin ihien ile orun i cho.

⁶ O me nke m, we ri nwan e hupu m noke manya we gi a chu ejan; ogen m'e gi lama e ruguo. ⁷ A luguo m ezigbo ogun hu! A bgaguo m oso hu! E songuo m uzo okukwe hu! ⁸ Gha kikenni jemm, ihien hoduni nwan wu okpu onye me ihien Chuku cho hun ri e che ni m, hun Onye-nwonna-enyi, Oka-ikpe ahun ghaleni a tu ntu, jenkod'e ye m Uhuohin hu, gi tu m ugon. Ele mme suo k'o k'e ye e, kani ndi ile buchanrin obi we che obibia a.

Polu E Ku Oku Enwen E

⁹ Nwankenme ni bia d'e kunrun m egwa, ¹⁰ ni Demas' a laguo m to shi Tesalonika—make ni ihien uwani ri a suo a; Kresens' e shiguo Galeshia; Taitos' e jemmeguo Damashia. ¹¹ Luku suo son m nodi. Cho Makj ni wehe e i lalani, make ni o wu onye e yekemme ni m eka oda.

¹² E ziguo m Taikikos' shi Efesosj. ¹³ I lalani, wehe ewuru hu w'e yiye ulu e hun m latod' eka Kaposj ime Trasi; wehezi ekukwo ndi hu, tumadu ndi hun we gi akpukpo-anu meme.

¹⁴ Alezanda hun a kpu uzun kopa mekenme m eje-ihien. Nna enyi jenkod'a ku a ugwo ihien o me. ¹⁵ Iyu le enwen i k'a kpachanpukwo n'a enya make ogun ile hun o luson ozi enyi.

¹⁶ Ogen we gi kpo m ikpe ibuzo, o nwonna onye puha d'e kuye ni m, ihian ile la m to. W'e gile e ma we ikpe! ¹⁷ Kani Di-nwonna-enyi noyeni m anoyeni; o no ye m iken, keni m hun uzo ziru ozioma ali, zi e n'o ruchanrin ndi anj ndi ozo ile wuleni ndi Ju ntin; m no hun isi wanahin onu eworo. ¹⁸ Di-nwonna-enyi jenkod'a gbafuha m make eje-ihien owule gha a ru m ehj, o zuo m, keni m hun uzo banye Ali-eze e hun ri elu-igwee. Ogho ya rin'a jennin ejen! Isej.

Ekele Ikpaun

¹⁹ Kele Priska le Akwila le ikpun-ulo Onesiforosj. ²⁰ Erastosj esonni ndi ozo, o nodi Korentj; m la Trofimosj to ime Miletusu make ni emu ri a ku a. ²¹ Nwankenme ni bia ogen oyi gini d'e ru. Yubulosj le Pudensi le Lainosj le Klodiosj le umunye enyi ile e zigho ekele.

²² Di-nwonna-enyi ya noyeni mmoti i. Efo ma Osolobue ya noyeni onu.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Taitōsì

¹ Mmē wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu igbon Osolobue; m wuzikwo onye-ozì pu-ichen Jizos' Kraistì. Orun m wu ikwadon okukwe ndi hu Osolobue hori, ken' o gha ihun, le ime ihian marin ezioke ahun k'e me we femē Osolobue k'o furu. ² M ri a run kenì we nwēhen ihien ahun enyi ri e lee enya a: ndun itebite ahun Osolobue ghaleni a tu ntu kwe nkwa a ni ogen d'e bidonde, ³ o ru nwan ogen o tumē, o no nwan wepuha ihien o ku ifon ghahani ozini ya wu Osolobue Onye-nzuopuha-enyi ye m zisonme.

⁴ M ri e dejenni Taitōsì, hun wu ezigbo nwa m ime okukwe enyi. Efoma le udon, hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Kraistì wu Jizosì Onye-nzuopuha enyi a bia, ya rin'i.

Orun Taitōsì K'a Run

⁵ Ihien haij m gi na i to ali Kriti wu n'i hun uzo donkwama ihien ndi hoduni le n'i hun uzo tumesonme ndi-ndu uka ime obodo owule ke m don gwa i.

Ndi-isi Uka

⁶ Onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu suo; onye umu a wu ndi kwerini—ndi hun o me ni o nwonni onye k'a s'eka kpo we ndi e me ihien-ifenren le ndi isi-iken.

⁷ Ebe o me ni onye-isi uka e lefu orun Osolobue enya, o furuni n'o nwon nkoriani. O wuko onye ghaleni a ni ndi ozo e kuye mobu onye e bukenrin olulu mobu onye-manya mobu onye eka-iken mobu onye e gi enya-naì a cho egbo.

⁸ Kama, o k'a wuriri onye ma nabanhani ndi obia; onye ihien ri mma a suo; onye e leban ihien enya, e gi uche e me ihien; onye kuma enwen e oto; onye ri nsò, onye e kwondon enwen e.

⁹ O k'a marinri enya nkuzi ahun furu w'a tukwasì obi hun ri okukwe enyi, marin ke we don a kuzi e, kenì o saeka gi nkuzi zu oke a kpasu obi ndi ozo, e gi e a ghozikwo ndi hun a papu nkuzi ahun ni we ri e mefie.

¹⁰ Makeni ndi ri a gba isi-akwanran ebe ezigbo-nkuzi ri le ndi e ku mpu le ndi-ndufie bu oda, tumadu ndi hun a kwadon ikwa-ugun.

¹¹ O furu ni we kpukin we onu! Makeni, we ri e gi ihien ahun furuleni we gi ifiri egbo a kuzi a sukposonme ikpun-uno.

¹² Onye Kriti ibe we hun e deni e kugud'a, si, "Ndi Kriti wu ndi-ntu; ezigbo eje-anu ke we wu, ndi oken ihien-oriri, ndi ghaleni e ri-eka a run ihien owule." ¹³ Ihienni o ku wu ezioke. Gi ifiri e a jugbo we ohunma-ohunma, kenì we hun uzo turu ohunma ime okukwe, ¹⁴ gonbehi ilu ndi Ju ntin, mebehi ihien ndi gbakitoguu ezioke azun si we e me.

¹⁵ Ndi ruleni e weri e ni ihien ile ri uchani, kani, nke ndi runi, hun kwerileni, ihien ile ru-aru ebe we ri: ke uche we ke ihori we ruchanrinde aru. ¹⁶ We si n'a maringho we Osolobue, kani we e gi ihien w'e me a ghosi n'a marin w'a. We wu ihien izize; we a gba isi-akwanran; o nwonni orun-oma we furu irunni.

Isi Nke Ebuo

Ihien We K'a Kuzi Ndi Ri Ichen-ichen

¹ Kani iyu nwen, i k'a kuziriri ihien ya le nkuzi kuru-oto wu ohu.

² Kuzi ikennyē-oba w'e bukenrinle olulu; we wuru ndi ghaleni e gi ihien we buche we eka e gu egu, ndi e kwondon enwen we, ndi zeni ime okukwe le ihien-qsusuo le ndidi.

³ Kuzikwo ikpoho-oba ni we e bi obibi furu ndi ri nsò e bi; we e mele ndi-nkuto, w'e mele igbon manya; kama, we wuru ndi a kuzi ndi ozo ihien ri mma—⁴ kenì we s'eka e me ikpoho ri we ebe ali munrun ke w'a don nwe ihien-qsusuo di we le umu we, ⁵ wuru ndi e kwondon enwen we, ndi e donme enwen we, ndi ma bi obi-ulo, ndi efoma, ndi e we enwen we e che okpuru di we—amangbe ihian e kutò oku Osolobue.

⁶ Erirazikwo, kuzi ikorobia ni we wuru ndi e kwondon enwen we.

⁷ Gi enwen i henrin ihien we e leri ebe orun-oma owule ri. Ebe nkuzi i ri, wuru onye ezioke le onye ghaleni e gi nkuzi e gu egu. ⁸ E gi oku kuru-oto nwonleni nkoriani a kuzi, kenì ifenren me ndi inenren makeni ahunni we eje-ihien we e gi kuja oku enyi.

⁹ Kuzi ndi-idibo le ndi ri okpuru ihian we e humeni ndi we ri okpuru we isi; si we a lilima ni we e me ihien a suo ndi hu we ri okpuru we. W'a shiagwarile we oku. ¹⁰ W'e zunle we ohin. Kama, we ghosichanrin ni we wu ndi furu we gi e don-nya ogen ile, kenì we gi obibi we e me nkuzi Osolobue Onye-nzuopuha enyi a wuru ihien a la enya.

¹¹ Makeni, efoma Osolobue hun e wehe nzuopuha a puhagunni ihian ile. ¹² Efoma hu a kuzi enyi iju obibi rileni mma enya Osolobue le ihien-olila-enya uwani, igi uche e bi, ibi obibi kuruoto le itu egun Osolobue—hunni enyi ri eluni, ¹³ ke enyi don ri e che oken-ngozi ahun enyi ri e lee enya a, hun wu obibia Osolobue uku enyi wu Jizosi Kraisti Onye-nzuopuha enyi jenko d'e gi ogho bia. ¹⁴ Jizosi Kraisti gi ifiri enyi we enwen e ye, n'o gbafula enyi ime njo ile, keni o gi e chanchanpuhani enwen e ndi k'a wu nke e, don we nso, a wuruchanrin we ndi ihien ri mma a du omume.

¹⁵ Ya wu, ihien ndini ke i k'a gha a kuzi we, a gba we ume, a jugbo we. E mecharin we ile rike onye oku richanrin eka. Anikwole onye owule legberi i.

Isi Nke Etọ

Obibi Onye Itu-Kraisti

¹ Nyanhan ni we ni we e we enwen we e che okpuru ndi-ndu le ndi-okiki, we e hume isi; we kwademe ni we e me ihien owule ri mma. ² Gwa we ekutole onye owule, we e mele oku, we wuru ndi e me juu le ndi e ye onye owule mgbaye. ³ Makeni, enyi nwen te wuzikwo ndi-nzuzu, ndi nnupu-isi; eje-ihien ndi a gunni enyi le ihien a suo usuo ri ichen-ichen te dufiezikwo enyi, kwondon enyi ke igbon. Enyi e te e me ibe enyi eje-ihien, e we iwe-enya, ize enyi hu e ze ihian, enyi hu e zetari izize ibe enyi. ⁴ Kani, ogen efoma le ihien-osusuo Osolobue Onye-nzuopuha enyi gi bia, ⁵ o no zuopuha enyi, ele ifiri ihien ri mma enyi mesonme, kani, make omiken e. O no chanchan enyi ghahani imudonzi ni enyi le ime enyi wuru ndi ohun ghahani Mmon-nso ⁶ hun o ghaha eka Jesu Kristi Onye-nzuofuha enyi hukpu enyi ohunma-ohunma. ⁷ Ya wu, hunni o giguu nwan efoma a kuni enyi ohunma, enyi e henringuo umu a hun nwe olile-enya ghaleni e me ntu; n'o k'e keye enyi ndun itebite. ⁸ Onwan wu ezioku. M cho ni y'e ku ihien ndini, e kushi we iken, keni ndi hun kweriguu ni Osolobue donrin enya e mesonme ihien ri mma.

Ihien ndini a rika mma, w'a ban ni ihian ile erere.

⁹ Kani, lato ndondo nzuzu le itu-mpupu ihien hun w'e tusonme le ndondo le ikpe banyeni Iwu Mozizi, makeni oku ndi hu wu ihien la iwi, o nwonni erere ri ime we.

¹⁰ O me nke onye e kebeni, do a eka-ntin nke ibuzo, y'a dozi a ya nke ebuzo; o tokwo e me ihien ahun o me, y'a la a to—'yu le iya enwezile mmeko, ¹¹ makeni ya maringho ni uche onye no erira a ruguo, ni ome-njo k'o wu; o giguo njo o ri e me ma enwen e ikpe.

Mmekin

¹² Ozigbo m zihē n'i Atemasi mobu Tajikosi, y'a nwan iken i ile n'i bia Njokolisi d'e kunrun m, makeni a kwademe guo m obi m ni m k'a nodi ebegu ogen oyini lalani.

¹³ Me ihien ile i k'a s'eka me n'i yeni Oka-iwu wu Zenasi le Apolosi eka we jenkonni ijen we; hun a n'o nwonni ihien koni we. ¹⁴ Ndi nke enyi we munrun imesonme ihien ri mma, keni we saeka e ye eka ogen owule ezigbo mkpa gi puha; w'e bile obibi ghaleni a ban erere.

¹⁵ Ndi ile mmē le we ri ebeni e zi ekele. Kele ndi ile ihien enyi a suo make okukwe enyi.

Efoma Osolobue ya rini onu!

Èhùhùo-Ozi Pọlù Dejeṅni Filemọṅu

¹ Mmẹ wu Pọlù de èhùhùo-ozini. M wu onye-ngan makẹ ufiri Jizọs Kraịstị. Mmẹ lẹ Timoti nwẹnẹ-ẹnyi gba de ẹ. Iyù wu Filemọṅu ezi onye-orun ibe ẹnyi kẹ ẹnyi rị e dejenn'ẹ—iyù ² lẹ ọka hùn a nọ iwe i e zu lẹ Afia nwẹnẹ-ẹnyi-okpoho lẹ Akiposị onye-agma ibe ẹnyi. ³ Èfọma lẹ udọṅ hùn gha ẹka Chuku Nẹdi ẹnyi lẹ Di-nwọnni-ẹnyi wu Jesu Kristi bịa ya rini ọnu.

Ihiẹn-ọsusuọ Lẹ Okukwe Filemọṅu Nwẹ

⁴ Filemọṅu, m'a kpanmìn Osolobue m ogen ile m gi a nyanhan i ime ekpere m. ⁵ Makeni, m hu a nu n'i nwe ihien-ọsusuọ jenni ndi nsọ ile lẹ ni i kwerichanrin ni Di-nwọnni-ẹnyi wu Jizọs. ⁶ Ekpere m wu ni okweri ẹnyi lẹ 'yu kweri ni Jesu jenkọ d'e duzi i ni y'a ghotawaye ihien ile wu nke ẹnyi ime Kristi.

⁷ Ezigbo nwẹnẹ m, ihien-ọsusuọ i nwọn e meguo m ghoghọ ọda-ọda, o gbaguozu m ume ọda-ọda—makeni Osolobue e giguo i gba ndi nsọ ume.

Pọlù A Riodonni Onesimosi

⁸ Makẹ ufiri onwan, osun'a ni ime Kraịstị ni m nwon iken ye i iwu n'i me ihien furu n'i me, ⁹ o ka m mma ni m gi ufiri ihien-ọsusuọ rijo i a rijo. Mmẹ wu Pọlù, hùn wu egedi, hùn rị a nokin ẹnya Jizọs' Kraịstị, hùn rizikwo ime ngan makẹ ifiri Jizọs' Kraịstị, rị nwan a rijo i. ¹⁰ M rị a rijo i makẹ nwa m wu Onesimosi, hùn m wuru nedi ẹ ime nganni m rị.

¹¹ O nwọnni erere o ban n'i mbu. Kanị o banguo nwan erere nke-esi—ban n'i, banzikwo ni m.

¹² M zikinla n'i iya azuun—ya wu, mkpuru obi m kẹ m zila n'i. ¹³ O te rị m ni m si a nodi ebeni m rị, keni o nokin ẹnya unu, e jenni m ozi hunnị m rị ngan makẹ ufiri ozioma. ¹⁴ Kanị, achonj m ni m me ihien owule bu a gwani m'i—keni ohunma i wuru ihien gha akpakali obi i puha, ele ni we wa a ye i olu.

¹⁵ Ikenkwọ we napu i ya ekerẹ keni i nwehenzi ẹ, o wuru nke i jenrin ejen— ¹⁶ elezi noke igbon, kanị noke nwẹnẹ i, hùn rị i obi—hùn ka igbon. Ohun k'o wu, tumadu ebe m rị; kanị, ebe i rị k'o kad'a wu—kẹ ebe anu-ehu rị kẹ ime Di-nwọnni-ẹnyi.

¹⁷ Ya wu, omeni y'e werigho m noke onye 'yu lẹ iya gba a run, nabanhan a noke si mmẹ ro.

¹⁸ Omeni o nwe eje-ihien o me i mobu n'o gi i ihien owule, gun a yeni m—m k'a ku a. ¹⁹ Mmẹ wu Pọlù gi ẹka m e de onwan: *egheẹ, gun a yeni m; m k'a ku a*. Ele mmẹ nwon gwazi i ni i gi m uguo enwen i.

²⁰ Eghẹ nwẹnẹ m, ni m gide efan Di-nwọnni-ẹnyi ri oghoni ẹka i. Gi ifiri Kraịstị gba m ume.

²¹ M rị e deni i ihienni makeni a manringho m n'i k'e hume-isi—a manringho m n'i k'e mekaride ihien m gwa i.

²² Ozozu, kwademẹ ni m mmughe obia a nodi, makeni m rị a tu ẹnya ni Osolobue k'a za ekpere onu, mmẹ lẹ unu a hùn uzu nodiji.

Ekele Ikpaazuun

²³ Epafraji e kele i. Mmẹ lẹ Epafraji gba rị nwan nganni makẹ ifiri Kraịst wu Jizọs. ²⁴ Ndi orun ibe m wu Makị lẹ Arịstakosị lẹ Demasi lẹ Luku e kelezikwo i. ²⁵ Èfọma Di-nwọnni-ẹnyi wu Jesu Kristi ya noyeni mmọn unu.

Ehuhuo-Ozi We Dejenni Ndi Hibru

Osolobue E Kuguo Nwan Oku Ghahani Nwa a

¹ Ogen mbu, Osolobue gi uzọ ri ichen-ichen gwasonme ndi nedi enyi we oku ghahani ndi-amuma. ² Kani, ogen ikpazunni, o gwaole enyi oku ghahani Nwa a. Iya ke Osolobue yechanrin ihien ile. Eka Nwa a ni ke Osolobue gha ke uwa ile le ihien ile rin'a. ³ Iya ke we gi a hun ke ogho Osolobue no. Enya hun n'a a hunguo Osolobue*. O gi oku e hu hun nwon iken hi-ogbe e kwodon uwa ile. Ogen o gi chuguu ejan we gi a chanchanpu njo, o no ndi alj azun eka-nni Osolobue, Onye hun kachanrin ihien ile ogho e nwon, ⁴ makeni iya ka ndi mmon-ozu, ka we ohunma-ohunma; noke ke efan (nzere) o nwe don ka nke we.

Nwa Osolobue Ka Ndi Mmon-ozu

⁵ Eghere; makeni, elee mmom-ozu ke Osolobue situ,
"Nwa m ke i wu;
a ghosiguo m tanni ni wu nwa m" mabu siji,
"M k'a wuru nedi e,
o wuru nwa m.?"

⁶ Ogen Osolobue gide wehe Nwa-ibuzo a hu ime uwa, o si,
"Ndi mmom-ozu Osolobue ile, fe n'e."

⁷ Nke ndi mmom-ozu, ihien Osolobue ku wu ni
"Chuku me ndi mmom-ozu e e henrin ufere;
o me ndi idibo e e henrin okun ri e nwnni."

⁸ Kani, nke Nwa a, ihien Osolobue ku wu,
"Euu, Osolobue!
Ukpo i no a ki

k'a to jenrin ejen;
ezi-omume wu okpo i
hun i gi a ki Ali-eze i.

⁹ Ihien furuni wu ihien a souni i;
njo e ze i ize.

Iya hain Osolobue—Osolobue i—
gi hukpu i uden-ighoghoh,
tume i,
ye i onodi
hun kachanrin nke ibe i."

¹⁰ Osolobue siji Nwa a,
"Di-nwonni-enyi,
iyu ke uwanj ogen mbidon;
eka i memem igwere
le ihien ndi ri n'a.

¹¹ We k'e wiwi,
kani i k'a riferi;
we k'a fafu rike ekwa.

¹² I k'a fuma we rike ekwa, wepu we;
gi ozọ nokin enya we,
ke we don e yihuto ewuru.

Kani, yu nwen egbehutoko;
ndun i enwonko ogugu."

¹³ Elee mmom-ozu ke Osolobue situ,
"Nodi alj eka-nni m ebeni,
d'e ru mgbe m giguu ndi inenren
i memem ni ihien i gi a zoma uku?"

¹⁴ Kijj ke ndi mmom-ozu wude? Ele mmom ndi e jen ozi ke we wu; mmom ndi Osolobue zihed
d'a run orun make orinimma ndi jenko d'e nwon nzuofuha?

Isi Nke Ebuo

Nabanhankwo Ni Oken Nzuopuhani!

* Isi Nke Ohu:3 Jon 14.9

¹ Ya wu, enyi k'e kwonkenmeriri ihien enyi nu, amamgbe enyi a kpahu. ² Makeni, omeni ozi mbu hu, Iwu ahun, we gha aka ndi mmon-ozu ye ndi nedi enyi ogen Mozizi wukem me ihien we gi don enya, nke wu ni onye owule nupu isi okpuru e mobu dan iwu rin'a a narin afunfun furuni, ³ nani ke enyi k'a don nwan wanahin omeni enyi e lelia oken nzuofuhani no enina? Nzuofuhani Di-nwonna-enyi le enwen e bu uzo zime ozi e; hun ndi gha onu a nu a shia eri, ghosi enyi ni ezioku k'o wu, ⁴ Chuku le enwen e nozi shia eri ni ozi we wu ezioku, ghahani oken-ihien ri ichen-ichen o mesonme—ke ihien ahima o gi ghosi ni aka a k'o gha bia ke onun atumanya ke hun o gi ghosi iken e. O shiaghokwo eri ghahani oyiye Mmon-nsu o yesonme k'o don cho.

Jesu Wu Onye-nzuofuha Zu-oke

⁵ Ele ndi mmon-ozu ke Osolobue tume ni we k'a ki uwa hun lalani, hun enyi ri e ku oku e. Kaka! ⁶ O nwonghode ebe we no ku oku e ime Ehuhuo-nsu, si,

“Kini ke ihian wude nwan

i gi e ro e?

Ki ihian mmaka wude

i gi e lepu a enya?

⁷ Y'e meole ndi mmon-ozu kari a

ekere ogen;

⁸ y'e giguo ogho le mgbaye kpume e.”

O me nwan ni Osolobue “e buguo ihien ile che e okpuru uku”, ya wu ni o nwonna ihien rileni okpuru uku a. Bu enyi hu a hun a ni ihien ile eke ri nwan okpuru ihian. ⁹ Mba. Ihien enyi ri a hun wu ni Jizosi, hun Osolobue me “ndi mmon-ozu kari a ekere ogen,” “e kpuru guo nwan ogho le mgbaye rike okpu-eze.” Osolobue me “ndi mmon-ozu kari a ekere ogen” keni o nwundonni ihian ile onwun make ifiri efoma Osolobue: “O kpuru guo nwan ogho le mgbaye rike okpu-eze” makeni o nwun ya wu onwun.

¹⁰ Osolobue me ihien furuni. Eka a ke ihien ile gha bia; ihien ile wuzikwo nke e. Makeni o cho n'o zuofuha ndi bu oda, webahan we ebe o ri, keni we wuru umu a, son e nwe ogho a, o no gi afunfun kwademe onye hun o gi bidon ya wu nzuofuha, me e ru ogo onye-nzuofuha.

¹¹ Ke onye hun e don we nsu wu Jesu ke ndi o ri e don nsu a wuru guo nwan umu onye ohu. Iya hai ifenren gileni e me e o gha a kpo we umune e. ¹² O si,

“M siko d'a gwa umune m oku efan i;

enyi gbackome,

m siko d'a ja i mma.”

¹³ O siji,

“M k'e gi e don enya,” sizikwo,

“E lee mmee le umu Osolobue ye m.”

¹⁴ Ya wu, ebe o me ni umu a ndi hu wu ihian nwon ehu-le-edeke, ya le enwen no son we wuru ihien ohu hu, keni o nwunhun, gi onwun a tikpo iken onye hun gi iken onwun, ya wu Ekwensu. ¹⁵ O me e keni o gi uzoni topu ndi hun egun onwun ri a ki rike igbon kete w'a mule we. ¹⁶ Makeni, o wu ihien wechanrin enya ohunma-ohunma ni ele ndi mmon-ozu k'o bia d'e yeni aka, kani umu Ibrahim. ¹⁷ Ya hai Osolobue gi me e n'o richanrin ke enyi wu umune e uzo ile, keni o hun uzo wuru onye-isi nchu-egan hun nwe omiken le hun furu we gi e don enya ime onun Osolobue, n'o hun uzo chuni ihian ejan w'e gi wemu njo we le afunfun njo te k'e buhe. ¹⁸ Makeni enya hun a ihien ogen we gi nwan a, o sa nwan aka e yeni ndi hun we ri a nwan aka.

Isi Nke Ebuo

Jizosi Ka Mozizi

(Ditoronomi 18.18-19; Luk 9.33-36)

¹ Umune m ri nsu we kpo mme le we oku elu-igwee, e rokwo ni nwan Jizosi, hun wu onye ozi pu-ichen Osolobue gi wehe okukweni enyi ri ime e, hun wuzikwo onye-isi nchu-egan rin'a, ² hun ghosi n'o furu onye we gi e don enya ebe Osolobue hun tume n'e ri, noke ke Mozizi don ghosi ni iya wu Mozizi furu onye we gi e don enya ime ulo Osolobue ile. ³ Kani, o furu ni we ka Jesu ogho e ye kari Mozizi, noke ke onye tun ulo don ka ulo ogho e nwon. ⁴ (Makeni ulo owule nwon onye run n'a, kani Osolobue ya run ihien ile). ⁵ Ezie, Mozizi run ohunma ime ulo Osolobue ile; kani o runhu ohunma ke odibo, hun we zi d'e ku oku ihien ndi Osolobue jenko d'e ku omegu. ⁶ Kani, Kraisti run ohunma noka Nwa hun ulo Osolobue ri aka. Enyi wu ulo Osolobue—o mekwo ni obi e rusonme enyi ali gisonme olile-enyani enyi nwon e don enya.

Y'e Kwerini, Ya wu ni Y'e Nupu guo Isi

⁷ Ya wu, noka ke Mmon-nsu don ku,

“Unu nu olu Osolobue tanni,

⁸ etikinkwole ni obi unu—
ke ndi nedi unu don me
ogen ahun we gi nupu isi;
ke we don me
uhuohin hu we cho ihien ri m onu ime atu.
⁹ Ndi nedi unu no no ebenu cho ihien ri m onu,
m no ghasi we iken m
orogbo ahua ogunna—
¹⁰ make ni iwe agbo hu we m.

M no si,

‘Ogen ile ke obi we gi a kpahu,
w’e ke marin ke m’e me.’

¹¹ M no gi iwe kun enwen m, si,

‘Abanyeko we d’e zu iken ahun m kwademe!’ ”

¹² Umune m, kpachanpukwo ni nwan enya amangbe o gha e nwon onye owule ime unu hun nwon eje-obi, obi hun kwerileni, obi hun k’a gha ebe Chuku hun ri ndun ri pu. ¹³ Kani, e gi ni oku-Chuku a kpotien obi ibe unu uhuohin-uhuohin, hunni “tanni” ahun we ku oku e ime Ehuhuo-nso keleni ghafe, amangbe o gha e nwon onye njo dufie, me e n’o kpokin obi e. ¹⁴ Make ni enyi le Kraisti k’a risonme omeni enyi e kwonkenme obi-erumaji ahun enyi gi bidon d’e ru njendem. ¹⁵ Noke ke we don ku e ime Ehuhuo-nso:

“Unu nu olu Osolobue tanni,
e tikinkwole ni obi unu,
ke ndi nedi unu don me
uhuohin hu we nufu isi.”

¹⁶ Elee ndi wu ndi ahun nu olu e nupu isi? Ele ndi hu ile Mozizi gha ali Ijiptu dupuha?
¹⁷ Elee ndi ke ize we ze Osolobue orogbo ahua ogunna? Ele ndi ahun me njo? Ele we nwuntosomme ime atu? ¹⁸ Elee ndi k’o kunni enwen e ni abanyeko we d’e zu iken ahun o kwademe? Ele ndi hu nupu isi? ¹⁹ Enyi a hunguo a nwan ni abanyeni we make ni ekwerini we.

Isi Nke Eno

Izu-iken Osolobue Kwademe Ni Ndi Nke E

¹ Ya wu, hunni nkwa ahun o kwe—ni enyi jenkwo d’a banye d’e zu iken hu o kwademe—keleni gharị nwan, ni enyi gikwo ni egun kpachanpu enya, make o gha enwe onye ri ime unu hun furuleni n’o banye d’e zu iken ahun.

² Make ni, enyi a nugho ozioma ke we don nu a, kani ozi we nu abanni ni we erere, make ni arị we ndi gi okukwe nabanhan a. ³ Enyi ndi hun kwerini k’a banye d’e zu iken hu noke ke Osolobue don ku ime Ehuhuo-nso, si,

“Noke ke m don gi iwe kun enwen m, ku,

‘Abanyeko we d’e zu iken ahun m kwademe!’ ”

Osolobue ya kuzi oku izu-ikenni, osuon’a n’o runchanringuo orun a kete o tunle iyeto uwa. ⁴ O nwongho ebe o no ku oku uhuohin nke esani ime Ekukwwo-nso, si, “Hun me e akpu-uhuohin esa, Osolobue no zu iken orun ile o run.” ⁵ O nozi nwan ku hunni enyi ri e leban enya ebeni, si,

“Abanyeko we d’e zu iken ahun m kwademe.”

⁶ Ebe o me ni oghere ihian e gi banye d’e zu iken hu huzi a, bu ndi hu bu uzọ nu ozioma abanyeni make ni we nupu isi, ⁷ Osolobue no kayezi uhuohin ozo, kpọ a “**tanni**.” O no ku e ime Ehuhuo-nso ghahanj Defidi—ebenu enyi rutu eka n’o si,

“Unu nu olu e **tanni**,

etikinkwole ni obi unu.”

⁸ Make ni, omeni Joshua e te dubanguo we d’e zuru iken ahun, Osolobue e ke kumezi oku uhuohin ozo.

⁹ Ya wu nwan ni izu-iken orun hukwo e che ndi nke Osolobue, ¹⁰ make ni, onye banye d’e son Osolobue zu iken, o zu iken orun a, noke ke Osolobue don zu iken orun a. ¹¹ Ni enyi nwankenme ni nwan, keni enyi banye d’e zu iken hu, amangbe o gha e nwon onye danpuni ghahanj inupu-isi—udi hun ndi mbu nupu.

¹² Make ni, Oku Osolobue ri ndun; o run orun; o tu nko, tukari opia-agma onunai owule—o zubanchanrin ime d’e rude ume-ndun le mmon, d’e rude oken-ehu le umi-okpukpu. O ru ime obi ihian d’e lele iroro e le ihien o bu obi—ku ke we hu mma ra arị we mma. ¹³ Ebe Osolobue ri, o nwonna ihien zuerini. Eghęe, ihien ile gba oto enya onye hu enyi jenkwo d’e ye mgbako, o hunchanrin ihien ile ke we no.

Jizọsị Wụ Oken Onyẹ-isi Nchụ-ẹjan Ẹnyi

¹⁴ Ebe o mē nī ẹnyi e nwongho oken onyẹ-isi nchụ-ẹjan wụ Jizọsị Nwa Osolobue, hūn ghafeguu elu-igwere, banye ebe Osolobue rī, nī ẹnyi kwonkenmē nwan ihien hū ẹnyi sī nī ya kē ẹnyi kweri. ¹⁵ Makēni onyẹ-isi nchụ-ẹjan ẹnyi ẹlẹ hūn marinleni nī ẹnyi e nwon ikēn, kanī hūn wē nwanuu ụzọ ile nọkē ẹnyi, bụ o mēni njo. ¹⁶ Nī ẹnyi wefu nwan egun, bia ukpo ẹfoma Osolobue, kēni ẹnyi nwehēn omikēn, nwonhēnzikwọ eyemēka a—ogēn o gi rī ẹnyi mkpa.

Isi Nke Isen

¹ Wē a gha imē igunrun ihian a hōrī onyẹ ọwulẹ hūn jenk'a wū onyẹ-isi nchụ-ẹjan, e tumē, kēni ọ nōkin ẹnya wē ebe ihien Osolobue rī, e ye Osolobue oyiye, e gi ifiri njo a chū ẹjan. ² Ọ maringuo kē wē dōn e gi ẹka alulua e sōn ndī marinleni ihien lē ndī-mmefie makēni ọ runahinzikwọ ya lē enwēn ẹ arunahin. ³ Iya hain o gi mē nī o k'a gha a churiri ẹjan makē njo ya lē enwēn ẹ lē njo ndī hū. ⁴ Ihian ara ye enwēn ẹ okwanī lē ogho rin'a. Osolobue suo ya a kpọ ihian, e ye ẹ ya. Ẹrira k'o dōn kpọ Ẹronu. ⁵ Ẹrirazikwọ, ẹlẹ Kraistī ye enwēn ẹ ọkwa lē ogho onyẹ-isi nchụ-ẹjan—Osolobue ya tumē e, Osolobue hūn sī a,

“Nwa m k'ī wū;
a ghosiguo m tanni n'ī wū nwa m.”

⁶ Ebe ọzọ imē Ẹhuhuo—nsọ, ọ sizi,
“Onyẹ nchụ-ẹjan k'ī wū jēnrin ejen—
udī nke Mēkizēdekī.”

⁷ Ogēn Jizọsī gi rī elu ụwanī, o mē ekpere, a rīọ Osolobue aririọ; e gi okēn-ekwan lē ẹnya-mirin a kpọku Osolobue hūn k'a saeka zuopuha a imē onwun, Osolobue nọ nu ekpere ẹ makēni ọ lachanrin enwēn ẹ tonī Osolobue. ⁸ Osuon'a nī nwa a rọ, afunfun kē Osolobue gi zun a, ọ ta afunfun, humechanrin isi. ⁹ O giguu a nwan zu oke, ruchanrin ogo, ọ nọ wuru onyẹ hūn nzuopuha itēbitē gha ẹka-a a bianī onyẹ ọwulẹ k'e humen'e isi— ¹⁰ makēni Osolobue e tumēguo a onyẹ-isi nchụ-ẹjan, udī nke Mēkizēdekī.

Nkuzi Ibuzọ Rī Imē Ofufe Kraistī

¹¹ Ihien ẹnyi cho nī ẹnyi ku banyeni onwan bu ọda, kanī ọ fuka orun ọkwa, makēni unu arizi a s'eka a ghotā. ¹² Egheē, makēni, o te furu nwan nī unu rī a kuzi ndī ọzọ, kanī unu e hēringuozī ndī wē k'a kuzimezi ihien ibuzọ rī oku Osolobue! Unu e hēringuozī ndī wē k'e ye mirin-eran ẹlẹ ihien-oriri zeni! ¹³ Makēni onyẹ ọwulẹ rī a ra ẹran wuhū ogbori ebe oku ihien Osolobue cho rī, makēni nwata k'ọ wuhū. ¹⁴ Kanī, ihien-oriri zeni wū nke ndī ka ẹhū; nke ndī hūn zunguu enwēn wē ghahanī imesonmē ihien wē rī a mū d'e ru nī a marin wē ihien rī ichen imē njo lē mma.

Isi Nke Isin*Nī Ẹnyi Jēnsi Nī Ihun Imē Okukwe*

¹ Ya wū, nī ẹnyi la nī nwan nkuzi ibuzọ ndinī w'a kuzi banyeni Kraistī, hūn ẹnyi muguu tọ, jēnsi ihun, kēni ẹnyi hūn ụzọ ka ẹhū imē okukwe. (Ẹlẹ hūn ẹnyi e gi gbemēzi iyeto, kuzimezi banyeni iroghari mēbehi ihien ndī ahun ghalēni e ye ndun, lē ikwerini Osolobue ² lē nkuzi banyeni udī mirin-Chuku rī ichen-ichen lē ibu ẹka kwasī ihian lē igha onwun lihi lē okinkin-ikpē itēbitē.) ³ Egheē, ẹnyi siko d'e jēnsi nwan ihun—emēni Osolobue e kwerigho. ⁴ Makēni, asako wē ẹka mē ndī hūn latoguu okukwe wē nī wē gbēhutozī obi wē, kwerizi: ndī hūn o mē nī Osolobue e te shiapuuo wē ẹnya; a danminguo wē oyiye elu-igwee; Mmōn—nsọ e ruguo wē ẹka; ⁵ a daminguo wē oku Osolobue, hūn a n'ọ rika mma; a hūnguo wē ikēn ogēn hū hūn lalanī— ⁶ bụ a lazikwọ wē Osolobue tọ!

Asakozi wē ẹka wekinhēn wē d'e gbēhutozī obi wē, makēni wē rī a kpogbuzi Nwa Osolobue elu obe, e gbe ifenren e ye ẹ ihun ebe ihian ile rī, e gi ẹ e mē enwēn wē.

⁷ Alī hūn a ra mirin hūn e zueyesonmēn'e, e gi e mē ihien wē kun e sue, a bannī ndī kun n'a erere, ngozi k'ọ narin ẹka Osolobue. ⁸ Kanī, ọ pumē ogun lē ẹkiriika, ọ bannī erere ọwulẹ, lehū nī Osolobue e d'a bụ a ọnu, ọkun wē k'e gi la iwi 'ya rī e che e.

⁹ Kanī, umunē ẹnyi rī ẹnyi obi, osuon'a nī ẹnyi rī e ku ẹnina, obi ru ẹnyi alī nī nke unu jenkō d'a ka mma; nī nke unu k'a wū nzuopuha lē ihien ndī rin'a. ¹⁰ Makēni, Osolobue ara mēgbu ihian; ọ zoko orun unu run lē ihien-ọsuuo unu gi ifiri ẹfan a ghosī ghahanī iyeni ndī nke ẹ ẹka—hūn unu rikwọ nwan e mē. ¹¹ Kanī, ẹnyi chōkenmē nī onyẹ ọwulẹ imē unu kwonkenmē adudu ohu hū d'e ru njendemē, kēni ihien unu rī a tū ẹnya a hūn ụzọ mēzu; ¹² amamgbe unu a lama nzunzun imē okukwē ọnu; kama, nī unu e sōn nzom'okū ndī hūn gi okukwe lē ndidi nwonhēn ihien ndī hūn Osolobue kwe nkwa a.

Osolobue K'e Mēzuriri Nkwa O Kwe

¹³ Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim nkwa, ebe o me ni o nwonni onye ka Osolobue, Osolobue no kun enwen e, si, ¹⁴ “Ezioku-ezioku, m jenkọ d’a gozi i ohunma-ohunma, me umu i ba uba.” ¹⁵ Ebrahim no gichanrin ndidi cheri; o meguu, o no nwonhen ihien hu Osolobue kwe e nkwa. ¹⁶ Ihian e kun ihien kanj we; ihian kunhu ihien we e kun gi ghosi ni k’o don ku e k’o ri, oku e bi. ¹⁷ Erirazikwo, ogen Osolobue gi cho n’o ghosi ndi o kwe nkwa n’o gbehutoko ihien o bu obi, o no kun enwen e yen’le, gi e ghosi n’o siko d’e meriri a: ¹⁸ keni o gi ihien ebuo hun ghaleni e gbehuto —ya wu nkwa a le okunkun ahun o kun enwen e—, hun a ghosi ni Osolobue asaeka tu ntu, gbakenme enyi ndi gbaon ni n’e ume, keni enyi hun uzo kwonkenme olile-enya hu o si enyi nwon. ¹⁹ Olile-enyani wu agbun zeni, hun furu we gi e don enya, hun k’e kwodon enyi, che enyi—agbun hun we gi lime ume—ndun enyi. Olile-enyani e we enyi a ghafe eka mgbonbepu hu, e weban enyi ime-ime ebegu Osolobue ri; ²⁰ ebegu Jesu buruguu ni enyi uzo banye make ufiri enyi—make ni o wuruguo onye—isi nchu—egan jenrin ejen, udi nke Mekizedeki.

Isi Nke Eṣa

Kę Mekizedeki Nọ (Jenesis 14.17-20)

¹ Mekizedekini wu eze ali Salem; o wuzikwo onye nchu—egan Osolobue, Chuku Ahun Kachanrinni. O kunrun Ebrahim ke Ebrahim kinla, ogen Ebrahim gi meriguu ndi—nze hu agha, o no gozi Ebrahim. ² Ebrahim no kebe ihien ile o bulua agha uzo iri, we uzo ohu ye Mekizedeki. Nke ibuzo, efanni wu Mekizedeki wu “Eze Ihien—Chuku—cho”. Ozoz, Mekizedeki—ni wuzikwo eze ali Salem, ya wu “Eze Udun,” make ni Salem wu Udun. ³ O nwę nedi; o nwę nne; o nwonni ndi we si ni uwe mu a. O nwę mbidon; o nwę ogugu. O nihu ke nwa Osolobue. O wu onye nchu—egan jenrin ejen. ⁴ Lee k’o mehan oken—ihian! Nke wu ni Ebrahim nedi—enyi kanj le enwen e kebede ihien ile o bulua ime agha hu, ye e uzo ohu ime uzo iri!

⁵ Lee nwan: nke umu Livai wu ndi nchu—egan, Iwu Mozizi si we a narin umu Izrelu ibe we uzo ohu ime uzo iri. Ya wu, we a narin ndi nke we uzo—ohu—ime—uzo—iri, osun’ a ni we ile wu umu Ebrahim. ⁶ Kanj, okennyeni wu Mekizedeki ele onye ebun we, bu o narin Ebrahim’ uzo ohu ime uzo iri, gozide e—o gozide onye nwen Osolobue le enwen e kwe nkwa! ⁷ Onye owule a maringuo ni onye kanj ya nwę a gozi ibe e.

⁸ Nke umu Livai, ndi hun a narin uzo—ohu—ime—uzo—iri wu ihian mmaka, hun o me ni, omeguu a nwunhun we. Kanj, udi nke Mekizedeki, onye hun a narin ni wu onye hun Ehuhuo—nsọ ku n’o hu ndun. ⁹ Ya wu, enyi k’a sazide eka si ni Livai le enwen e, hun umu a a narin uzo—ohu—ime—uzo—iri ghaha eka Ebrahim ku Mekizedeki uzo—ohu—ime—uzo—iri, ¹⁰ make ni Livai rikwo ehụ nedi e kanj wu Ebrahim ogen hu Mekizedeki gi bia d’e kunrun Ebrahim.

Jesu Wu Onye Nchu—egan, Udi Nke Mekizedeki (Ebu-oma 110.4)

¹¹ Ya wu, omeni udi ejan ebun Livai a chu—egan ahun ya le Iwu hu we ye we wj bia, te nwon iken o gi e me ihien n’o zu oke ke Osolobue don cho, kj hain nwan o gi ri Osolobue mkpa ikumezi oku onye nchu—egan ozo—udi nke Mekizedeki, elezide udi nke Eronu?

¹² We wepu udi ejan le ndi nchu—egan rinj, ni e webanhan we udi ozo, we k’e webanhanziriri iwu ohun hun ya le udi ohun hu wu ohu.

¹³ Jesuni, hun ihien ndinj ri e zin eka, wu onye ebun ozo, bu o nwontuni onye ebun hu run orun rike onye nchu—egan. ¹⁴ Make ni, o we enya ni Onye—nwonni—enyi wu onye ebun Juda, bu Mozizi a kponj ya wu ebun efan ogen o gi ku oku ndi nchu—egan. ¹⁵ Ihien o gi wekenmede enya wu ni, ezioku-ezioku, udi onye nchu—egan ozo, hun no ke Mekizedeki a puhagu nwan. ¹⁶ Ele ebun hu Iwu Mozizi kpo efan ke Onye nchu—egan ozoni gha puha; ya wu, ele ebun o gha bia k’o gi wuru onye—isi nchu—egan, kama, o wu a make iken o nwon hun o gi a ri ndun jenrin ejen.

¹⁷ Make ni ihien Ehuhuo—nsọ ku banyen’e wu,

“I wu onye nchu—egan jenrin ejen,
udi nke Mekizedeki.”

¹⁸ Ya wu, Osolobue a kagbuguo Iwu mbu, make ni ndun a ri Iwu hu, make ni Iwu hu asani eka me ihien hun ri mkpa— ¹⁹ make ni Iwu mbu hu e meni ihien owule n’o zu oke. Kama, Osolobue e webanhanguo nwan uzo ohun, olile-enya ohun, hun ka mma, hun enyi e gi s’eka nokunme Osolobue.

²⁰ Osolobue kun enwen e gi biye ihien ni eka. O kunni ihien owule ogen o gi tume ndi nchu—egan mbu hu ndi, ²¹ kanj o kun enwen e tume Jizosi onye nchu—egan. Make ni Osolobue si a, “Di—nwonni—enyi e kunguo enwen e,
o gbehutoko obi e.

O si,

“I wu onye nchu—egan jenrin ejen,

udị nke Mękizędekị! ”

²² Ihięn ichęnni haįn nwan Jizosį gi wuru onye obi gi e ru ęnyi ali ni nkwerigbama oħunįi ka mma. ²³ Ihięn ozo rį ichęn rįzikwọ: ndi nchų-ęjan mbų hu bu oda makęni onwun a niņi onye owule ime we runsonme ya wu orun. ²⁴ Kanį, ya nwen awubehiko onye nchų-ęjan makęni o rį a-rį jęnrin eęen. ²⁵ Ya wu n'o k'a saęka zuopuhacharįn ndi hu ghaha ęka bia d'e kunrun Osolobue, zuopuhacharįn we d'e ru njendeme, makęni o rį ndun jęnrin eęen, a rįodonni we ebe Osolobue rį. ²⁶ Onye-isi nchų-ęjan no ęniņa e furughọ ęnyi: onye-isi nchų-ęjan hun rį nso, hun melęni njo, hun nwonlęni ebe o no ru, hun ya le ndi-njo wulęni ohu, hun we busigųu elu, ye ę onodi kacharįnįi ime elu-igwee. ²⁷ O noni ke ndi-isi nchų-ęjan ozo hu; o rįni mkpa n'o k'a chusonme ęjan uħuohin-uhuohin: o gigųu ifiri njo a chų ęjan, o gi ifiri njo ndi ozo chų. O chugųo ęjan mgbe ohu, chucharįn a—ogęn hu o gi we enwen e ye. Iya wuzikwọ ęjan ikpazuun. ²⁸ Iwu Mozizi e tumę ihian-mmaka zulęni oke ni we wuru ndi-isi nchų-ęjan; kanį Osolobue e gigųo oku o ku tumę Nwa Osolobue hun zu oke jęnrin eęen n'o wuru onye-isi nchų-ęjan. Osolobue kun enwen ę yeni oku ahun o ku; o ku ya wu oku osun'a ni Iwu Mozizi a rigųole.

Isi Nke Ɛsato

Onye Nchų-ęjan Ohun Le Nkwerigbama Ohun

(Jerimaya 31.31-34; Mat 26.28)

¹ Isi-oku rį ihięnni ęnyi rį e ku wu ni ęnyi nwon nwan udị onye-isi nchų-ęjan hun rį oche ęka-nni ukpo Osolobue ime elu-igwee, ebehu ogho kacharįnįi rį— ² hun rį a run Ebehu Kacharįn Nso ime Odu-ofufe hu wu nke ezigbo ę hun rį elu-igwee, Odu-ofufe hu hun Osolobue le enwen ę memę, ele hun ihian gi ęka memę.

³ Ihięn haįn we gi e tumę onye-isi nchų-ęjan owule wu kęni o yesonme oyiye, a chusonme ęjan. Ya wu ni o k'e nweziriri ihięn onye nchų-ęjani ęnyi rį e ku oku e ye. ⁴ Omeni elu-ıwa k'o rį, o ke wu onye nchų-ęjan kaka—ebe o me ni ndi nchų-ęjan hun a chų ęjan ke Iwu Mozizi don ku hu a.

⁵ Ebehu we no e fe ofufe hun rį elu-uwa yihu nke ezigbo ę hun rį elu-igwee eyi, onyinyon ę ro. Makęni, oęen hu Mozizi gi jęnkọ d'a run Odu-ofufe hu, Osolobue no gba a mkpįnsin-ęka, si a, “Hunkwo a ni řun ihięn ile n'o yi hun we għosį ř elu-ugu.” ⁶ Kanį, Jesu e nwehęngwo orun ka nke we mma, ebe o me ni o wu onye e donzi ęgbata ime nkwerigbama hun ka nke we mma—nkwerigbama Osolobue tumę, kwesonme nkwa ka mma.

⁷ Makęni, omeni ya wu nkwerigbama ibuzo zucharįn oke, o k'e nwon mkpa o rį ni Osolobue k'e webanhan nke ebuo. ⁸ Kanį Osolobue hun ihięn rįlęni mma ime ndi nke ę, makęni ya wu nkwerigbama ibuzo ezucharįnįi oke, 'ya haįn o gi si,

“Di-nwonn-ęnyi si,

'Lee ę,

ogęn lala,

hun m k'e gi tumę nkwerigbama ohun

ęgbata mmę le ndi Izrelų le Juda;

⁹ o rikọ ke nkwerigbama hu

mmę le ndi nedi we kanį nwon,

uhuohin hu m kwondon we ęka

gha ali Ijįptu dupuha we.

Makęni edonmeni we

nkwerigbama m—

'ya haįn

m gi la we to.'

Ya ke Di-nwonn-ęnyi ku.

¹⁰ 'Di-nwonn-ęnyi si, onwan wu nkwerigbama hu

hun m jęnkọ d'e tumę

ęgbata mmę le ndi Izrelų,

o meguu:

m jęnkọ d'e bu iwu m rį ichęn-ichęn

che ime uche we,

de we ye ime obi we.

M k'a wu Osolobue we,

a wuru we ndi nke m.

¹¹ Elezi hun ihian k'a kuzime ibe ę,

moby gwama ibe ę,

“Marinkwo Onye-nwonn-ęnyi.” Kaka!

Makęni,

wę ile jenkọ d'a marin m;
gha onye kacharin ntin ime we
d'e ru onye kacharinni.
12 Makeṅi,

m k'e me ni we omiken,
gbagharị we eje-ihien ndi we me;
a nyanhankozị m njo ndi hun we mesonme.' ”

13 Hunni o ri nwan e ku oku nkwerigbama ohun, ya wu n'o meguo nke mbu wuru nwan ihien-akan; bu omeni ihien wu ihien-akan bu o hu a kawaye egedi, ya wu ni ogen e e d'a guu.

Isi Nke Itenei

Ke We E Fee Ofufe Mbu Ahun

1 Nkwerigbama nke ibuzo hu nwon umu iwu ndi son n'e hun we gi e fe Osolobue, nwezikwo ebe w'a no e fe ofufe hun ri elu-uwani.

2 Odu-ofufe ahun we run nwon mmughe ebuo. Ime mmughe nke ibuzo ke teburu le obukpe ahun ri; ogbe bredi ndi ahun w'e donme elu teburu ogen ile rizikwo ebehu. W'a kpo mmugheni "Ebe ri nsọ." We gi ekwa gbobepu mmugheni ihun le azuun. 3 We ghafe ekwa mgbobepu hun ebo-ya wu, hun ri egbata mmughe ebuoni, a banye we mmughe hun m'e ebuo, hun w'a kpo "Ebe Kacharin nsọ." 4 Ebe ni ke ihien hu we gi goru mema, hun we no elu e a dun nsensi okun, ri. Ekpeti-nkwerigbama hu rizikwo ebe ni. We gi osisi run a, gi goru nyankwama ehu a ile, ke ime e ke azuun a. Ime e ke mkpu goru hu we buche ihien ahun we risonme ime atu hun we kpo mana ri; okpo Eronu ahun gborini le ibe omuma ebuo hu we kaye Iwu iri ahun Osolobue ye Mozizi rizikwo ebehu. 5 Elu ekpetini ke ndi mmon-ozu ebuo we kpu ri. Ihien w'a kpo ndi mmon-ozu ebuoni wu cherobim. Uwe a ghosi ni ogho Osolobue ri ebehu. We shiafu nku we elu ekpeti ahun. Ihien w'a kpo elu ekpeti ahun wu Oche-omiken.

Kanị, enyi a seka kuru ihien ndini ali kiken ni.

6 Enina ke we donmesonme ihien ndini we. Ndi nchu-egan a banyesonme mmughe nke ibuzo ogen ile d'a run orun rini ni we, hun we gi e mezu omenali ofufe. 7 Kanị, onye-isi nchu-egan suo a banye mmughe hu me e ebuo. Mgbe ohu suo k'o banye e ahua. O banyekoni, o k'e giriri edeke anu, hun o jenko d'e gi chu ejan. O chu ya wu ejan make njo ya le enwen e le njo ndi Izrelu kpachanpuleni enya me. 8 Mmon-nsọ gi ihien ndini a ghosi ni omeni echin ke we rikwo e fe ofufe Odu-ofufe ibuzo hu, uzo we gha a banye Ebe ahun ri nsọ nke-esi e ke puha. 9 We gi ihieni a kowa ogenni enyi ri ime e. Onwan ri a ghosi ni oyiye we yesonme le ejan ile w'a chuyeni Osolobue ime ofufe mbu ahun asaeka me obi ndi ri e fe ofufe hu ri ochan. 10 Makeṅi oyiye le ejan ndini we wuhu oku ihien-oriri le ihien-orira ichen-ichen le nchanchan ri ichen-ichen we gi e don ihien nsọ. Ihien ndini ile wuhu omenali enya e legha, hun Osolobue tum e ni we ni w'e mesonme d'e ru ogen o k'e gi tum e ihien ohun hun zu oke.

Ke We E Fee Ofufe Ohun

11 Kanị, Kraisti a biagu nwan noke onye-isi nchu-egan d'e wehe ihien oma ndi hu rituleni. O banyegu Odu-ofufe hun kanị, hun ka a oke e zu, hun we gileni eka mema, ya wu, hun we gileni ihien uwanị we ke eke mema. 12 O gigu nwan mgbe ohu banyecharin Ebe Kacharin Nso. Ekwokwo edeke ewu le nwa oken-efin k'o gi banye, kanị, edeke ya le enwen e, gi e wehe nzuofuha itebite.

13 Makeṅi, omeni ifekpu we hu edeke ewu le oken-efin le ntun nwa-efin we dun okun ke onye rileni uchana (onye me ihien Iwu a so) gi a rizi uchana, a nabanhanzi w'a, 14 ya wu ni edeke Kraisti jenkọ d'a sa eka chanchan obi enyi ohunma-ohunma, chanchanpu ihien ndi ghaleni e ye ndun hun enyi e mesonme, chanchanpu chanchan a, keni enyi hun uzo fe Osolobue ri ndun makeni ndun Kraisti hun nwele ni ntupo ke Kraisti gi chuyeni Osolobue ejan, ghahani Mmon-nsọ itebite. 15 Ya wu ni Jizosi wu onye e wegbamani ime nkwerigbama ohun. Iya k'o wu keni ndi hu we kpo oku hun uzo nwonhen ihien hu k'a to jenrin ejen Osolobue kwe nkwa a. We k'e nwehen e, ebe o me ni o nwoguo onye nwunhunni hun we gi ndun a gba puha we, make njo we mesonme okuru nkwerigbama ibuzo hu gha e ri isi we.

16 Makeṅi, ihian kuguu ke we k'a don ke uku e, we siko d'a ghosiguu ni onye hu a nwunhuguu, we kebe gi ihien o ku runma orun. 17 Ihian nwunhuguu suo ke uku e o ke no a pa ire. Egiko w'a run orun ebe o ri ndun.

18 Ya hain nkwerigbama mbu hu gileni bidonde bu edeke anu we gbu egbu ari a. 19 Makeṅi, ogen Mozizi gi gwachanringuu ndi hu ihien ile Iwu hu si we e me, ya o no weri edeke nwa-efin [le ewu] we gbu le mirin, gi enenren anu e nwun ufie-ufie le ukun efifa w'a kpo haisopu derisonme edeke le mirin hu, fekpusonme ke Ehuhuo-Iwu hu le enwen e ke ndi Izrelu ile— 20 a si we, "Hunni wu edeke we ri e gi e tum e nkwerigbama hu hun Osolobue kwademe ni unu."

²¹ Eriarazikwo ke Mozizi don fekpusunme Odu-ofufe hu le arja ile we gi e fe ofufe. ²² Ezioku-ezioku, okpuru Iwu Mozizi, o d'a wuru ni edeke ke we gi e don ihien ile nso: omeni egbuni we anu—omeni edeke arja, mgbaghari njo ariko.

Ejan Kraisti E Wepu Njo

²³ O me nwan ni omenal ndi hu ile ri mkpa igi don Odu-ofufe ri uwa nso—bu onyinyon mmakalaka ro, ya wu ni ejan ka ndi hu mma ke nke ezigbo e ri elu-igwee cho. ²⁴ Makeni, ele Ebeku we gi eka mememe we no e fe ofufe—hun wuhu onyinyon nke ezigbo e ke Kraisti banye, kama, o banyegwo nwan elu-igwee le enwen e, weri onodi ebe Osolobue ri make oninma enyi. ²⁵ Elekwu hun o k'e gi gi enwen e chusunme ejan, a chu, achudonzi rike ke onye-isi nchu-ejan ri elu-uwa don e me, e gi edeke wuleni nke e a banye Ebeku Kachanrin Nso ahua-ahua. ²⁶ Omeni nke Jizosi ri erira, nke o hu a nwun anwundonzi kete w'e kele uwa! Kani, ezioku wu n'o bjiagwo nwan mgbe ohuni suo ogugu-ogenni, d'e wepuchanrin njo ghahani igi enwen e chu-ejan.

²⁷ K'o don wuru ni ihian a nwunhun mgbe ohu, ohun megwu, okinkin-ikpe e son e, ²⁸ erira k'o donzi wuru ni hunni Osolobue giguu Kraisti chu ejan mgbe ohu suo chuchanrin a, hun Kraisti gi buru njo ndi bu oda, Kraisti lalazi hun me e mgbe ebwo—elezi oku njo k'o lalani, kama, o lala d'a zuopuha ndi hun ri e lekememe enya a.

Isi Nke Iri

Jizosi E Giguu Ejan Ohu Hu O Chu Chuchanrin Ejan Ile

¹ Ebe o me ni ihien ri ime Iwu Mozizi wuhu onyinyon ihien ri mma lalani, ele ezigbo e, ya wu ni ejan hu w'a chusunme ahua-ahua asako nwan eka chanchanfu njo ndi a bja d'e fe Osolobue, me we zu oke. ² Omeni o te sa eka a chanchanpu njo, nke ndi hun e fe ofufe a chubehi ejan. Makeni, nke njo we a wuru ihien we chanchanpu mgbe ohu hu, chanchanpuchanrin a, obi e ke gha e gbuzi we mgbu. ³ Kani, ejan ndi hu w'a chu a nyanhansonme ni ndi ri a bja d'e fe ofufe njo we ahua-ahua, a nyanhan ni we ni w'e mesonme njo, ⁴ makeni edeke oken-efin le ewu asaeka wepu njo. ⁵ Ya hain ogen Kraisti gi bja ime uwa, o si,

“Ke ejan-o, ke oyiye-o, o nwonni hun i cho;
kama, ehụ k'i kwademeni m.

⁶ Ke oyiye we dun okun-o ke oyiye w'e ye make ifiri njo-o,
o nwonni hun a suo i usuo.

⁷ Ya m no si 'Lee e, Osolobue, a bjaole m d'e me uche i—
noke ke we don de banyeni m ime Ekwukwo-nso.'

⁸ Nke ibuzo, o si, “Ke ejan-o, ke oyiye-o, ke oyiye we dun okun-o, ke oyiye w'e ye make ifiri njo-o—o nwonni hun i cho, o nwonni hun a suo i usuo” (osoun'a ni Iwu si w'e mesonme ihien ndini). ⁹ Ya o nozi si, “Lee e, a bjaole m d'e me uche i.”

Ya wu ni o bugwo nke ibuzo che usuo keni o tume hun me e ebwo. ¹⁰ Iya wu uche Osolobue ke Kraisti me nwan, hun we gi nwan don enyi nso ghahani ejan Kraisti gi ehụ a chu, chu a mgbe ohu, chuchanrin a.

¹¹ Onye nchu-ejan owule a run onun a uhuhin-uhuhin, a chusunme udi ejan ohu hu—ejan hun ghaleni asaeka e wepu njo. ¹² Kani, nke Kraisti wu ni ogen o gi giguu ifiri njo chu ejan ohu hu o gi chuchanrin ejan ile, o no nodi ali eka-nni Osolobue. ¹³ Kete mgbe hu, o ri e che mgbe Osolobue k'e gi gi ndi inenren e mememe n'e ihien o gi a zoma ukwa, ¹⁴ makeni o giguu ejan ohu me ndi hu o don nso wuru ndi zu oke jenin ejan. ¹⁵ Mmon-nso rizi kwu a shia eri o gi a ghosi enyi ni ihienni wu ezioku. O bu uzor si,

¹⁶ “Di-nwonni-enyi si,

‘Onwan wu nkwerigbama hun m jenkọ e tume
egbata me le we ogen hu:

m jenkọ e bu iwu m che ime obi we,

m k'e de we ye ime uche we.’” ¹⁷ O no siji, “Anyanhankozu m njo we le mmefie we.”

¹⁸ Ya wu, ebe we no gbaghariguhu njo ndini we, w'a ra chuzi ejan we gi e wepu njo.

Ni Enyi Nokunme Osolobue

¹⁹ Umune m, enyi e nwegwo nwan ihien obi gi e ru enyi ali a banye Ebe Osolobue ri make ihien edeke Jizosi me. ²⁰ Egher, makeni Jizosi a kwagwo ni enyi uzor ohun hu ri ndun ghahani ehụ a, ya wu onwan a, hun o gi dowapu ni enyi ekwa mgbonbepu hu. ²¹ Ozozu, enyi nwon oken onye nchu-ejan hun ulo Osolobue ri eka a. ²² Ifiri ihien ndini we, ni enyi gi ni nwan obi enyi ile le obi erumali ndi gi ya wu onye nchu-ejan don enya buruh Osolobue. Ni enyi bja nwan makeni o giguu edeke e feku obi enyi, chanchanfu ihien ile obi te gi a ma enyi ikpe, gi mirin nwunni wuchanpu enyi ehụ.

²³ Nị ẹnị kwonkwenmę ni nwan olile-ẹn्या हु ẹn्या nwon—makęni Osolobue हुन kwe ẹn्या nkwa furu onye we gi e don ẹn्या. O k'e mezu nkwa a.

²⁴ Nị ẹn्या a chosonmę ni uzọ ẹn्या e gi e me ibe ẹn्या e nwe ihien-qsusuo, a runzikwo orun ri mma. ²⁵ Ele हुन ẹn्या e gi a lato ison ibe ẹn्या a gbakikomę ke ndi हु imę ẹn्या don e me. Kama, ni ẹn्या a kasị ibe ẹn्या obi, tumadu हुnni ẹn्या ri a हुन ke uhofhin Di-nwonni-ẹn्या ri a riwaye nsue.

²⁶ Makęni, omęni ẹn्या a kpachanpu ẹn्या to njo e me, ebe ẹn्या maringuu ezioku, o nwonzini ejan owule hodun हुन we jenko d'a चु gi wepu njo. ²⁷ Kama, ihien k'a gha e che onye ahun wu ikpe-omuma हुन a tu egun le oken okun हुन jenko d'a dunpuchanrin ndi-ihenren Osolobue. ²⁸ Makęni, ebe o me ni onye owule dan Iwu Mozizi, e gbu w'e, emeni we omiken e—madu ebuo mbo e to shiahu eri n'o me ihien हु, ²⁹ nani k'i ro ni afunfun furu we k'e ye ndi legberi Nwa Osolobue k'a johan njo—ndi lenja edeke nkwerigbama हु we gi don we nsọ, kpasu Mmon-nsọ we gha men'e efoma iwe? ³⁰ Makęni ẹn्या a maringho Osolobue, onye हुn si, "Mme nwe e megwari; m k'a kukin ugwo;" siji, "Di-nwonni-ẹn्या jenko d'e kin ndi nke e ikpe." ³¹ Ihien a tu egun k'o wu ni ihian danye aka Osolobue हुन ri ndun.

Nyanhan Nị Kę Unu Don Bidon

³² Ka nyanhankwo ni oruru-ali हु unu gi kweri, ogen हु we gi shiapuguu unu ẹn्या; nyanhankwo ni ke unu don dingbuchanrin eje-afunfun bu oda biani ni unu; ³³ ke we don kparisonmę unu, kpokosonmę unu, ke unu don sonde ndi ozo we ri e me erira ta afunfun. ³⁴ Eghęe, unu a tade ni ndi ri ulo-ngan afunfun ogen हु; ogen we gi napu unu ihien unu, unu e gide ighoghọ din e, makęni unu a maringho ni unu le enwen unu nwon हुn ka mma le हुn k'a to jenin ejen.

³⁵ Etuhukwole ni obi-erumali हु unu nwon imę Di-nwonni-ẹn्या, makęni ugwo-orun rin'a e hiekwọ ogbe. ³⁶ Makęni, o rika mkpa ni unu din ndidi, kenі unu हुn uzọ mesonmę uche Osolobue, gi e nwonhen ihien हु o kwe nkwa a. ³⁷ Nọke ke Ekwkwo-nsọ don ku, "O hodu ekere,

onye हुn lalanj a bja—
o bieko.

³⁸ Kani,
okukwe ke onye nke m हुn ri ke m cho
k'e gi e bi.

O gbakin azuun,
ihien e asuoko m."

³⁹ Kani, ẹn्या a ri ndi हुn a gbakin-azuun, gi erira tuhu; kama, ẹn्या ri ndi k'a gha e nwon **okukwe**, Osolobue e gi ifiri e zuopuha we.

Isi Nke Mmanaj

Okukwe

¹ Kị wu nwan **okukwe**? Okukwe wu igi e don n'i k'e nwonhen ihien ri a tu ẹn्या a; igi ihien don, bu y'a rinj e leghan'a.

² Ufiri okukwe ndi mbu ahun nwe ke Osolobue gi kunni we ohunma. ³ Okukwe ke ẹn्या gi a ghotu ni oku-onu ke Osolobue gi ke uwa, ya wu ni we gha ihien ẹn्या ghaleni a legha memę ihien ndi हु ẹn्या e legha. ⁴ Ebelu nwe okukwe: iya k'o gi chuyeni Osolobue ejan ka nke Keni mma. Iya hajn Osolobue gi ku ni Ebelu ohunma, kpo a onye ri ke Osolobue don cho, shia n'a eri ni oyiye o ye ri mma. Makęni o nwe okukwe k'o gi wuru ni osunon'a n'o nwunhugwo o hukwo e ku oku* . ⁵ Enoku nwon okukwe: iya hajn Osolobue gi weri e shi elu-igwee ebe o ri ndun. O nwunhunnj. A cho w'a, ahunzini w'a, makęni Osolobue e werigwo a. Makęni, ni Osolobue d'e weri e, Ekwkwo-nsọ e kuol'a ni "o me ihien a suo Osolobue."

⁶ Bu ihian as'eka me ihien a suo Osolobue, mmanj o nwegho okukwe. Makęni, onye owule bja d'e kunrun Osolobue k'e giriri a don n'o ri ari, n'o kuzikwo ndi a chokenmen'e ugwo. ⁷ Nua nwon okukwe. Ifiri e, ogen Osolobue gi gwatọ a ni ihien metuleni jenko d'e me, o no gi e don, gi egun Osolobue run ugbo-mirin pu-ichen, हुn Osolobue gi nwan zuopuha ezi-le-ulo ya wu Nua. Ihienni Nua me ke ikpe gi ma uwa. Nua no gi e wuru onye ri ke Osolobue don cho, wuru a makęni o nwe okukwe.

⁸ Ebrahim nwon okukwe. Iya hajn o gi kweri ogen Osolobue gi kpo a, si a shi ebe o jenko d'e ye e, o no jennę bu o marin ebe o jenko. ⁹ Okukwe k'o gi kwashi ali हु Osolobue kwe e nkwa d'e biri ke otunmuye—e bisonmę imę odu. Erira ke Aziki le Jekopu, ndi rizikwo ndi Osolobue kwe ya wu nkwa, bisonmę imę odu. ¹⁰ Ebrahim me erira makęni o bu obi le ẹn्या zinmę obodo ahun nwon iyeto हुn k'a tonj, obodo ahun Osolobue gi aka a rofuha, tun.

* **Isi Nke Mmanaj**:4 Jenesisi 4.10

¹¹ Okukwe ke Ebrahim gi saēka mu nwa, osuon'a n'o kaguo egedi oda-oda; osuon'a ni Sara le enwen e wu agan. Makeni, Ebrahim gi e don ni Chuku hun kwe nkwa, furu we gi e don enya, n'o jenkọ d'e mezu nkwa a. ¹² Ya okennye ohuni ehụ a nwunhuguu ebe imu-nwa ri no mu umu bukenme oda—nọke kokise ri elu-igwewe, nọke ejan ri mkpenren ohimin hun we ghaleni a saēka a gunguu.

¹³ Ndinj ile kwodon okukwe nwun, bu w'e ke nwonhen ihien ndi hu Osolobue kwe we nkwa, kanj, e lechegon we ihien ndi hu, gi ighoghọ nabanhan we. We kwerezikwo ni we wu itumunye ime uwanj, e kuzikwo a. ¹⁴ Ndi e ku enina ri a ghosj n'o nwonguo alj enya we ri hun wu nke we. ¹⁵ Omeni alj hu we gha puha ke we te ri e ro, efe te hu a w'e gi kinazun. ¹⁶ Kanj, we ri a cho alj hun ka mma, ya wu, nke elu-igwee. Ya hain ifenren gileni e me Osolobue iza Osolobue we, makeni, ezioku-ezioku, o nwego obodo o kwademeni we.

¹⁷ Makeni Ebrahim nwon okukwe, ogen Osolobue gi lele e, o no bia d'e gi Aziki chu ejan. Onye nwen we kwe nkwa ndi hu no mema n'o gi akpu nwa a ohu chu ejan! ¹⁸ Nwa nwen we gwa a oku e, sj, "Eka Aziki ke umu we jenkọ d'a kpo nke i k'a gha bia." ¹⁹ Ebrahim gi e don ni Osolobue k'a saēka weli onye nwunni. Ke ihien ile don me, o richanrinhu ke ebe o no gha ime onwun nwehenzi Aziki nke-esi.

²⁰ Aziki nwon okukwe. Iya hain o gi gozi Jekopu le Iso—kusonme ihien k'e me ime ndun we ihun.

²¹ Jekopu nwon okukwe: o d'a nwun, o no gozi onye-onye ime umu Josefụ ebuo, gi okpo a wuzo, hulua isi, fe Osolobue. ²² Josefụ nwon okukwe: ogen o gi jenkọ d'a nwun, o no ku oku opupu umu Izrelu jenkọ d'a gha Ijptu pu, gwa we ke we k'e me okpukpu a.

²³ Ndi mu Mozizi nwon okukwe. Ya hain we gi zueme Mozizi gha ogen we gi mu a d'e ru ifon eto, makeni we hun a ni o wu nwa pu mma oda-oda, atuni we egun iwu hu eze ye.

²⁴ Mozizi nwon okukwe: ogen o gi suepuha, o no ju w'a kpol'a nwa nwa-okpoho Fero, eze alj Ijptu. ²⁵ O hanrin n'o ka mma ni ya le ndi nke Osolobue wiri ta afunfun karj ime Osolobue njo ebe o n'a cho n'o ri-ua, iri-ua hun ghaleni a to. ²⁶ O gi e don ni mkpari le nlegberi hun gi ifiri Krajistj bjanj ihian hu aku-le-uba hun ka aku-le-uba ri Ijptu. O me erja makeni o bu enya zinme ugwo-orun lalanj. ²⁷ Makeni o nwe okukwe, o no gha Ijptu pu; egun atun'a ni iwe jenkọ d'e we eze wu Fero. O leni enya azun, kama, o dinsomme leke sj o ri e legha Osolobue, onye ahun we ghaleni e legha enya. ²⁸ Okukwe k'o gi me Mmemme-Nghafe le Ifesonme edeke ye onumuzo, hun o gi me ni mmom-ozu hu ri e gbu umu ikennye ibuzo ndi Ijptu e gbuni umu ikennye ibuzo ndi Izrelu.

²⁹ Okukwe ke ndi Izrelu gi ghafe Ohimin-Ufie leke sj we ghako akpakali. Kanj, ogen ndi Ijptu gi cho ni we nwen ghafe, mirin no rukpume we, we no ragbu enwen we.

³⁰ Okukwe ndi Izrelu nwe ke uga Jeriko gi dan ogen we gi jenhunmeguu a akpu-uhohin esa. ³¹ Okukwe igbaraja hu wu Rehabu nwen hain o gileni son ndi hun nufu isi la ntikpo—makeni o gi ifiri okukwe e gi udon nabanhan ndi Izrelu hu gi nzuzue bia d'e lele alj we wu Jeriko.

³² Ki m k'e kuzi nwan? Ogen arja, nke m'e te kume oku Gidionj le Barakj le Samsinj le Jefta; oku Defidi le Samueju le ndi-amuma mbu-mbu— ³³ ndinj ile nwon okukwe—gi e meri alj ri ichen-ichen; gi e ki okiki zinrinni; gi e nwonhen ihien Osolobue kwe we nkwa a; gi e kpukinsonme eworo onu; ³⁴ gi e tinyun oken-okun; gi e wanahin ogbugbu we te k'e gi opia-agma gbu we; gi e nwonhen iken ebe ndun guguu we; gi e kpa iken agha; gi e chuziza ndi-agma ndi alj ozo. ³⁵ Ikpoho ndi hu ime we nwe okukwe, Osolobue no gi e welini we ndi nke we nwunhuguni.

Nke ndi ozo wu ni we gi ifiri okukwe we meshi we iken oda-oda, kanj a ju we w'a hatule we, hun nke w'e gi tuhu okukwe we, makeni we nwun, we k'e lihizi ri ndun ka mma.

³⁶ A kpa we ndi ozo ye emu make okukwe we, gbu we mkpnsin; e kende we ndi hu ime we egbun, tu we ye ulo-ngan—make okukwe we. ³⁷ E gi we omuma magbu ndi hu ime we; a kpowa we ndi hu ime we uzo ebuo; e gi we opia-agma gbu ndi hu ime we.

Akpukpo atunrun le akpukpo ewu suo ke w'a hun e yi, e nwe we ihien owule mobu ndi e yeni we eka; e kpoko we we; e meja we we! ³⁸ Uwanj efuruni ndi no erira! W'a wahunme ime atu le elu-ugu le ime okoro le onu ndi risomme alj.

³⁹ Ezie, we ku oku ndinj ile ohunma make okukwe we, kanj, o nwonni onye owule ime we hun nwonhen **ihien ahun** Osolobue kwe nkwa a. ⁴⁰ Makeni, Osolobue kwademeni enyi ihien ka mma, hun o gi me ni ezuko we oke bu enyi a ri a.

Isi Nke Mmebu

Ni Enyi Sonme Nzomuku Krajistj
(Mat 11.28-30)

¹ Ya wu, ebe o me nwan ni igunrun ndi osheri han enina fihunme enyi lekè ogbo*, ni enyi lato nwan ihien owule hun a nyindanni enyi, natozikwo njo ahun e mesonme enyi uke. Ni enyi dikenme, gba osoni Osolobue ketoni enyi, ² bu enya zinme Jizosi, hun wu mbidon le ogugu okuwe enyi; hun gi ifiri ighoghò hun ri e che ne dingbu obe hu, legberi ifenren rin'a. O nodiguo nwan ali eka-nni ukpo Osolobue.

³ Rokpo ni onye dingbu ihien ahun ile eka ndi-njo—amamgbe ndun a guu unu mobu unu e tuhu okuwe unu. ⁴ Ogunni unu ri e che njo, unu e ke cherude e ebe o no napu unu ndun unu. ⁵ Unu a zogode oku nkasi-obini Osolobue ku, hun o gi a gba unu umè nòkè umu a ra? O si,

“Nwa m, elegberile afunfun Di-nwonna-enyi gi a zun i; anile ndun guu i ebe o ri a jugbo i;

⁶ makeni,

afunfun ke Di-nwonna-enyi gi a zun

onye o bu obi;

onye hun o nabanhan nòkè nwa a

k'ò fjan mkpnsin.”

⁷ E digbu ni nwan afunfun, e weri e nòkè ozunzun. Osolobue gi e a ghoji ni umu a ke unu wu nke-esi. Elee nwa ke nedi e ghaleni e ye afunfun ebe o n'a zun a? ⁸ Omèni eyeni we unu afunfun we gi a zun nwa ke we don e ye onye owule wu nwa nke-esi, ya wu ni unu ele umu nke-esi. ⁹ Ebe o me ni enyi a gbayegho ndi nedi enyi ri elu uwanj ogen we gi e ye enyi afunfun we gi zun enyi, o furuni ni enyi wepuha obi enyi bu enwen enyi che okpuru Nedi enyi nke ime Mmon wu Osolobue, keni enyi hun uzo nwon ndun? ¹⁰ Ndi nedi enyi e yegho enyi afunfun ekerè ogen ebe we n'a zun enyi ke we marinhan, kanj ya le enwen e wu Osolobue gi afunfun a zun enyi keni o rini enyi mma nke-esi, keni enyi son e ri nsò. ¹¹ Afunfun w'e ye ihian we gha a zun a ra suo usuo ogen hu ihian gi ri ime e, ufu k'ò fu. Kanj, omeguu, o mipuha ni ndi we gi e zun mkpuru, hun wu udon le ibi ke Chuku cho.

Ndunmodun Le Eka-ntin

¹² Gbakemè ni nwan eka, unu a gbakemèzikwo mkpu-uku ndi ahun ri a ma nni. ¹³ Kwa ni ni nwan oku unu uzo zinrinni, keni uku rileni iken hun uzo dinhin, amamgbe o kwapu.

Ajukwole Ni Eyemeka Osolobue!

¹⁴ A lila ni ni udon a ri egbata unu le onye owule le ni unu a rizikwo nsò, makeni onye rileni nsò ahunko Onye-nwonna-enyi.

¹⁵ Hun n'a n'o nwonna onye efoma Osolobue fie; ni ize arini ime igunrun unu, buhe nsongbu, meru ndi bu oda—erira mkpogun don e suepuha. ¹⁶ Hunzikwo n'a ni o nwonna onye ri a ghereni, mobu onye oke Iso—hun nwonleni ihien o kpo ihien Osolobue, hun gi ifiri okwa ihien-oriri ohu repu onodi nwa-ibuzo o wu. ¹⁷ Unu a maringho ni omeguu, o no cho ni o nwonhen ngozi hu, kanj a ju w'a; o sani eka gbehuto ihien, osun'a n'o gi enya-mirin cho ngozi hu.

¹⁸ Makeni, ele ihien we a saeka e metu eka ke unu bia d'e kunrun—nòkè ke umu Izrelu don bia Ugu Sainaj; ele oken okun ri e nwunni le ishi le ebe we no a kwan “okokoko!”; ele oken ufere ri a kponi. ¹⁹ Ele olu opi ri a hannj le olu ri e ku ihien o me ni ndi nun'a no rjoma ni asa we eka nuzi—²⁰ makeni obi we asani eka bu iwu o ti: ni, “Ihien owule ehj a metu ugu hu, we magbu e, osun'a ni anu ro!” ²¹ Ihien ile we ri a hun a wukemèke ihien egun, nke wu ni, Mozizi le enwen e nòdè si, “Egun ri a tu m, ehj ri a ma m nni!”

²² Mba! Ugu Zayonu ke unu bia, obodo uku Osolobue ri ndun, Jerusalem hun ri elu-igwee; unu bia d'e kunrun igunrun ndi mmon-ozì we ghaleni a sa eka a gun; unu bia d'e kunrun ndi ri e me mmemè, a ghoghò. ²³ Unu a bjaguo d'e kunrun igunrun umu ibuzo Osolobue, hun we deye efan we elu-igwee. Unu a bjaguo d'e kunrun Osolobue hun wu oka-ikpe ihian ile. Unu a bjaguo d'e kunrun ndi bi elu ke Osolobue don cho hun Osolobue meguu nwan mmon we zu oke. ²⁴ Jizosi ke unu bia d'e kunrun, onye hun e wegbama Osolobue le ihian ime nkwerigbama ohun. Unu a bjaguo d'e kunrun edeke-nfesonme ahun hun ri e ku ihien ka mma kari mmegwari ahun edeke Ebelu si we megwari, makeni onwan si gbaghari.

²⁵ Hunkwò n'a nwan ni unu apanj oku Osolobue, onye ahun ri a gwa unu oku ogenni. Makeni, omèni awanahinji we ogen hu we gi pa oku Mozizi hun no elu-uwani ogen ahun a do we eka-ntin, enyi asakokwo eka wanahin kaka, omèni enyi a pa oku Osolobue hun gha elu-igwee a do enyi eka-ntin. ²⁶ Ogen hu, uwa ke olu e zinzin; kanj, ogenni, o kweguo nkwa, si, “M k'e zinzinzi ihien ile: elezi uwa suo ke m sikò nwan d'e zinzin, m k'e zinzinzi kwò elu-igwere ile le ihien rin'a.” ²⁷ Okuni o ku: “M k'e zinzinzi” ri a ghoji ni Osolobue sikò d'e wepu ihien ndi hu we a sa eka e zinzinzi, ya wu ihien we ke eke, keni o hun uzo hodù hun we

* Isi Nke Mmèbù:1. Griki: orukpu

ghalèni a saèka e mèhunmè. ²⁸ Ebe o mè nwan nì ẹnì rì e nwònhèn alì-eze hùn wè ghalèni a saèka e mèhunmè, nì ẹnì gi nwan ekele lè egun lè ẹhù-omuma-nni fe Osolobue ofufe furu hùn o nabanhan; ²⁹ makèni ezioku-ezioku, Chuku ẹnì wù okun hùn e bu ihien e ri.

Isi Nke Mmèto

Obibi Hùn A Sùo Osolobue Usùo

¹ E nwè nì ihien-òsùsùo umunè unù ime Kraistì oge ile. ² Egikwolè nì inabanhan ndì obia gu egu—makèni, o nwonguo ndì gi ẹnina nabanhan ndì mmòn-ozì, lee wè obia—bu a marin wè nì ndì-mmòn ozì ro. ³ A nyanhan nì ndì rì ulò-ngan nòkè sì unù lè wè rì ulò-ngan; a nyanhan nì ndì wè rì e mēshi-ikèn nòkè sì unù kè wè rì e mēshi ikèn. ⁴ Gbayekènmè nì olulù di-lè-nwunye; kè di kè nwunye ewiikwolè enwèn ẹ, mèrù elu-ukpo wè* —makèni Osolobue jenkò d'a ma ndì ughèrè ikpe. ⁵ Anikwolè nì ru ịhjan alì, nì ẹlè idonmēsòmè iwu ihien-oriri—iwu ihien-oriri hùn bantulèni nì ndì e donmè nì wè erere. ¹⁰ Ukpo nchù-ẹjan nke ẹnì wù ụdì hùn o mè nì ndì nchù-ẹjan hùn a rùn ime Odù-ofufe akan hù efuruni nì wè rì ihien rì n'a.

egun atukò m;

kì ịhjan k'a saèka mè m?"

⁷ Nyanhan nì ndì-ndu unù, hùn gwa unù oku Osolobue; lekpo nì ihien ndun wè rùnpuha; kìnrin nì okukwe wè. ⁸ Kè Jizosì Kraistì rì unyanhùn k'ò rì tannì; o k'a rì ẹrira jennin ẹjèn. ⁹ Awukwolè nì ndì wè gi nkuzi rì ichen-ichen e dufie; makèni o rika mma ebe o nò mè nì eyemèka Osolobue kè obi gi ru ịhjan alì, nì ẹlè idonmēsòmè iwu ihien-oriri—iwu ihien-oriri hùn bantulèni nì ndì e donmè nì wè erere. ¹⁰ Ukpo nchù-ẹjan nke ẹnì wù ụdì hùn o mè nì ndì nchù-ẹjan hùn a rùn ime Odù-ofufe akan hù efuruni nì wè rì ihien rì n'a.

¹¹ Onyè-isi nchù-ẹjan Ofufe-akan hù e webanhan edeke anù wè gi chù-ẹjan njo ime Ebehù Kachanrin Nso, kanj w'e bu anù hù e shi ebe ịhjan bilèni d'a dún okun. ¹² Ya hain Jizosì gilèni nò ime obodo nwunhùn, kama wè gha ime obodo wepu a d'e gbu, keni o hùn ụzò gi edeke ẹ don ndì ịhjan nso. ¹³ Nì ẹnì gha nwan ime obodo pu, buru ẹ ebehù ịhjan bilèni—d'e sòn ẹ narin ihien ifenren wè m'ẹ, ¹⁴ makèni ẹnì e nwon obodo owulè hùn k'a tonì elu ụwanì ẹnì rì; kama, ẹnì rì a tù ẹnì obodo hù lalanì. ¹⁵ Nì ẹnì ghama nì nwan ẹka Kraistì a ja Osolobue mma oge ile, makèni ebe Osolobue rì, ohùn wù ẹjan ẹnì rì a chuyen'ẹ—mkpuru o rì a ghorì ụgb'onù ndì rì e fen'ẹ, a kpòku ẹfan a.

¹⁶ Hùn n'a nì unù hù e mè mma lè nì unù e keye ibe unù ihien unù nwon, makèni ụdì ejannì a sùo Osolobue usùo.

¹⁷ E humè nì nì ndì-ndu unù isi; e bu nì enwèn unù e che okpuru wè. Makèni, wè rì e lepù umè-ndun unù ẹnì. Wè jenkò d'e ye Osolobue mgbakò banyeni unù. Hùn n'a nì wè gi ighoghò ye ya wù mgbakò, ẹlè ẹnì-mirin, makè o gha a jo unù njo.

¹⁸ E mè nì nì ẹnì ekpere. Makèni, ẹnì a maringhò nì obi ẹnì rì ochan, nì ẹnì a chozikwo nì ẹnì e bi obibi nwè oghò ime ihien ile ẹnì rì e mè. ¹⁹ M rì a rìokènmè unù, mè nì ihienì, keni wè hùn ụzò wekinhèn m ebe unù rì ẹgwa.

Ekpere

²⁰ Osolobue e ye udon; iya gha onwun wekinhèn Di-nwonnì-ẹnì wù Jesu, okèn onyè-ndu atunrùn ahùn wè gi edeke ẹ (ya wù onwun a) biye nkwerighama itèbitè hù Osolobue tumè ẹka; ²¹ ya dodo yechanrin unù ihien ile rì mma hùn unù e gi mè uche ẹ. Ya dodo mè ẹ, keni ihien a sùon'a hùn ụzò e mè ime ndun ẹnì ghahanì Jesu Kristi. Oghò ya rinì Jizos' Kraistì oge ile jennin ẹjèn! Isèẹ.

Oku Ikpazun

²² M rì a rìo unù umunè m, dodo, nabanhan nì oku nkasi-obini m de nì unù, n'o suekeni.

²³ M cho nì unù marin nì a hatuguo wè nwènè ẹnì wù Timoti—n'ò ghaguo ulò-ngan puha. Mmè lè 'ya jenkò d'a wì m lalanì d'a hùn unù, omèni o biaghò ẹgwa.

²⁴ Kele nì ndì-ndu unù ile lè ndì-nso ile. Ndi hùn gha Itali bia rì ekele unù. ²⁵ Efoma Osolobue ya rinì unù ile. Isèẹ.

* **Isi Nke Mmèto:4** Di esonlè okpoho ozo; nwunye esonlè okennyè ozo.

Ekwkw-Ozi Jemisi De

¹ Mmē wu Jemisi de ehuhuo-ozini. M wu igbon Osolobue le Di-nwonn-enyi wu Jesu Kristi. M ri e dejenni ndi ikpun-ulo mmebu alI Izrelu, hun risonnme alI ndi ozo ri ichen-ichen ya; e kele m onu!

Afunfun, Okukwe Le Amamihiēn

² Umunē m, ogen owule udi onwunwan ri ichen-ichen gi a biani unu, weri n'e ni ihien unu e gi ghoghō ro—³ make ni unu a maringho ni we lele okukwe unu, o weheni unu ndidi. ⁴ Ni ni nwan ndidi runchanrin orun a, keni unu hun uzō wuru ndi ka ehū, zu oke, nwonleni ebe we nō a la azuun.

⁵ Onye owule ri ime unu hun marileni ihien o k'e me, ya me ekpere rjo Osolobue hun a shiapu efo e ye ihien—o k'e ye e amamihiēn. ⁶ Kani, ya gikwo okukwe rjo; y'e gikwole obi ebuo, kaka. Make ni, onye obi-ebuo nolu ke ebiri-mirin ohimin hun ufere ri e nu, e nuhunme. ⁷ Onye no erira y'e rokwole n'o k'e nwonhen ihien owule aka Di-nwonn-enyi, ⁸ make ni onye obi-ebuo k'o wu; ime ihien ile o me, a ra sa aka kwademe obi e, me ihien owule.

Egbeyele Ni Onye Owule

⁹ Onye owule kwerini bu o wu ogbenye, ya ghoghoma ni Osolobue e bushiguo a elu; ¹⁰ hun wu odafin ya ghoghoma ni e wetuguo w'a anI. Make ni, ndi idafin jenkō d'a ghafe ke obobo ofia: ¹¹ anwun wahu, efifia ri ofia e shinwun, obobo e a danfu, mma a agu! Erira k'o rizi ni ndi idafin, we k'e shinwun ebe we ri e bi elu we.

Onwunwan

¹² Onye owule gi ndidi son onwunwan k'a narin ngozi, make ni, o fua ohunma, Osolobue e gi ndun ahun o kwe ndi ihien e a suo nkwa a tu onye ahun ugon mmeri.

¹³ Onwunwan bia ni ihian, y'a sikwole, "Osolobue ri a nwan m." Make ni, eje-ihien ara gun Osolobue egun omume; ya le enwen e ara nwanzikwo ihian. ¹⁴ Ni onwunwan biani ihian wu ni eje-ihien la a enya, gunma a. ¹⁵ Ihien ojila-enya kwonkenmeguu ihian, o mupuha njo; njo karaguu, o mu onwun.

¹⁶ Umunē m, anikwole ni we dufie onu. ¹⁷ Make ni, ihien ile we shiapu-efo ye le ihien owule zu oke we e ye eye gha elu-igwee, aka Osolobue, bia. Osolobue wu Nedi hun e ye ukpe ile rinj hun ghaleni e bi ekana—a ra gbefo, ara yebe ukpe, yeme ishi. ¹⁸ Iya kwademe obi e, shiapu efo mudonzi enyi, gahani oku e hun wu ezioku, keni enyi wurun'a mkpuru-ibuzo o gha ime ihien ile o ke ghorj.

Inu Oku-Chuku Le Igi E Bi

¹⁹ Umunē m ri m obi, marin ni onwan: onye owule ya a nukpo oku; y'e kukerinke oku; y'e bukerinke olulu—²⁰ make ni olulu ihian ara runpuha ihien Osolobue cho. ²¹ Wepu ni nwan ihien ile ru unyin le eje-ihien ile unu ri e gi e mekarj enwen onu; onu e welua enwen unu alI, nabanhan oku Osolobue we kunye ime obi unu, hun k'a s'eka zuopuha umē-ndun unu. ²² Kani, e gikwo ni ya wu oku Osolobue e bi; awukwole ni ndi a nu onunu suo, hun ri e dufie enwen we. ²³ Make ni, onye owule hun a nu oku-Chuku bu ara gi e bi nolu ke onye gihu ughembe lee enwen e. ²⁴ Eghē. Make ni, o leghahu enwen e, gha ebefu pu, o zo ke o no ozigbo. ²⁵ Kani, nke ndi hun e leban enya iwu hu zu oke wu oku Osolobue, hun e me ihian e nwonrin enwen e, omeni w'e dikenne, mesonne ihien o cho—ni emeni we ndi a nu, a zo ihien we nu, kani ndi e gi e e bi, Osolobue k'a gozi we make ni we ri e gi e e bi.

²⁶ Onye hun sj n'o ri e fe Osolobue bu ara kwodon ire e, ri e dufie enwen e; ofufe e wu ihien-eti. ²⁷ Ezigbo ofufe zu oke, ruleni aru enya Osolobue Nedi enyi wu hunni: ilepu ndi nwonleni nne mōbu nedi le ndi di we nwun enya ebe we ri a ta afunfun—lezi idonne enwen ihian make uwa gha e meru a.

Isi Nke Ebuo

Egbeyeleni Ihian

¹ Umunē m, ebe o me nwan ni unu kweri ni Di-nwonn-enyi wu Jesu Kristi, Di-nwonn-enyi nwe ogho, ni unu wuruzi ndi e gbeyeni ihian?

² Omēni onye yi ekwa-oma nanranni, yisonme ola-eka goru, a banhan ebe onu ri e zu, ni ogbenye yi ekwa rileni mma kaka a banhanzikwo ebefu, ³ onu a gbaye hun ken ekiken ri

mma, si a, “Dodo, nodi ali ocheni ri mma,” si hun ogbenye, “Wuzo ebenu,” mabu “Nodi ebeni uku m ri”—⁴ Ohun a ghosigunni ni unu e gbeyeni ihian ime igunrun unu, ni unu e gi obi zinrinleni e me ihien unu? ⁵ Umune m ri m obi, gon ni ntin! Osolobue a horiguoni ndi-igbenye? Egehe, o horiguoni ndi-igbenye ime uwanu ni we wuru ndi-idafin ime okukwe, wuruzikwo ndi k'a banye Ali-eze hu o kwe ndi nwe ihien-osusuo a nkwa. ⁶ Kanj, unu e legberi ndi-igbenye! Ele ndi-idafin a kpangbu unu? Ele we a dojen unu ogwa? ⁷ Ele we e kuto efan Onye hu rchanrin mma hun unu ri a za?

⁸ Omeni unu e donme iwu hu Eze ye ke we don de e ime Ekukwo-nsu, iwu hu hun si, “Thien ibe i ya suo i ke i ihien i don a suo i”—unu e meguo ihien ri mma. ⁹ Kanj, omeni unu e gbeyeni ihian, unu ri e me njo, ikpe a maole unu makeni unu ri a dan iwu. ¹⁰ Makeni, onye donmechanrin iwu ile—dan ohu, ikpe a maol'a noka onye danchanrin iwu ile. ¹¹ Makeni, Osolobue ohu hu hun si, “Agherele,” iya sizikwo, “Egbule ochu.” Ya wu, omeni y'e gbu ihian, y'a danchanringuo iwu hu ile—osun'a ni y'a ghereni.

¹² Ya wu, ke iku-oku ke omume, e mechanrin ni we ke ndi we k'e gi iwu hu e me ihian e nwonrin enwen e kin ikpe. ¹³ Makeni, onye owule meleni ebere, we jenkoni d'e kin e ikpe, emekoni w'a ebere. Ebere y'e meri ikpe-omuma.

Okukwe Le Orun

¹⁴ Umune, elee erere k'o ban n'i si ni i nwon okukwe, omeni y'e gin'e run orun? Ni okukwe ahun saeka zuopuha i? ¹⁵ Omeni eka ezuni onye nke Krajist ibe unu ukun mabu ni ihien o k'e ri uhuhin hu a ri a, ¹⁶ onye ohu ime unu a si a, “Ijen ewere-o! Oyi atukwole-i-o! Rijunkwo efu-o!”—kanj, y'e yen'e ihien ehia a cho. Elee erere k'o ban?

¹⁷ Ya wu, okukwe nodini bu egini w'e run orun a nwunhunguo.

¹⁸ Kanj, ihian k'a si, “Onye le nke e ro: nke i wu okukwe, nke m wu orun.”

Aziza m wu, “Ghosidele m ke onye owule e gi saeka nwon okukwe nke-esi bu orun ari a. Mmewen, m jenkoni d'e gi orun m ghosi i okukwe m.”

¹⁹ Y'e nwongho okukwe nu—hun i gi kweri ni Osolobue ohu suo ri, ele iya? Y'e meke-o! Kanj, eje-mmom kwerezikwo ekweri!—ya ke egun gi a tu we, ehia hu a ma we nni!

²⁰ Onye-nzuzul i cho ni we ghosi i ni okukwe nodini bu y'e gin'e run orun a nwunhunguo? ²¹ Ele ihien nedi enyi wu Ebrahim run ke Osolobue gi kun'e ohunma—ogen hu o gi wehe nwa a wu Aziki, n'o gi e chu-ejan elu ukpo nchu-ejan hu? ²² Y'a hun a? Okukwe e le orun a rungama; ihien o me ke okukwe e gi zu oke. ²³ Erira ke ihien hu Ehuho-nsu ku don mezu, ni, “Ebrahim kweye ni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpo a onye ri ke Chuku cho, kpo a owu a.”

²⁴ Y'a hun a nwan ni ihien onye run ke Osolobue gi e kun'e ohunma—ele okukwe suo!

²⁵ Ele erira ke Osolobue gizi gi ihien igbaraja hu wu Rehabu me kun'e ohunma—ogen hu o gi nabahan ndi hun Joshua zi d'e gi nzuzue lele ali Jeriko, zueme we, yeni we eka ghashi uzo ozo wanahan? ²⁶ Ya wu, k'o don me ni ehia ihian mmom rileni a nwunguo, erira k'o donzi me ni okukwe orun rileni a nwunguo.

Isi Nke Eto

Izun Ire

¹ Umune m, emele ni ndi-nkuzi, ndi-nkuzi, makeni onu a maringho ni eka we k'e gi kin enyi ndi-nkuzi ikpe k'a ka e ze. ² O runahinsomme enyi ile arunahin. Onye owule oku-onu ghaleni arunahin e zugu oke, o k'a sazikwo eka kwondonchanrin ehia a ile.

³ Enyi kenme eshin onu keni o hume ni enyi isi, enyi k'a saeka ki ehia a ile. ⁴ Lezide ugbo-mirin: osun'a ni e hika we ogbe, osun'a ni oken ufere suo nwon e bu we—sterin mehu ekere ke onye a nyan n'a gi a fi a e shi ebe owule o cho. ⁵ Erira ke ri rikwo—mkpamkpa-ehia me ntin ro, kanj o kukari enwen e!

Lezide nwan ke okun me ekere a dunfu egboko! ⁶ Ire wu okun nke-esi. Ire nohu ke ebe we no bu njo han ke uwa ile che enyi ehia! O rchanrin ehia ile unyin! O bu ndun i ile e che ime okun! Okun ire gi a dun gha okun-mmom a bia.

⁷ O nwonni udi anu owule hun a kpa ani, hun a ri ari, hun ri ime ohimin mabu nnunu hun ihian keleni zun mabu hun o me ni ihian asako eka zun a. ⁸ Kanj, o nwonni onye owule wu ihian hun k'a sa eka zun ire. Eje-ihien ghaleni e zu iken k'o wu. Eje-nshi hun e gbu ihian ya jun ime e. ⁹ Ya ke enyi gi a ja Onye-nwonni-enyi le Nedi enyi mma; iya ke enyi gizikwo a bu ihian we ke udi Osolobue onu! ¹⁰ Onu ohu hu ojija-mma gha a puha ke ibu-onu ghazi a puhal! Umune m, o furuni n'o ri enina. ¹¹ Ni isi-mirin ohu gha onu ohu a gba puha mirin ri mma hun a suo usuo le hun e lu ilu? ¹² Umune m, ni osisi figi mi mkpuru olivu? Ni osisi grepu mi mkpuru figi? Mba! Ya wu ni mirin hun a suo nnu-nnu a s'eka wefuha hun a suo ohunma.

Amamihien Nke Osolobue Le Nke Ekwensu

¹³ Onyẹ marin ihien nke-esi ime igunrun onu? Onyẹ nwẹ nghota? Ya gi obibi ri mma o ri e bi le k'o don e welua enwen e ali ghosi ni ihien o ri e me gha ezigbo amamihien a bia. ¹⁴ Kanj, omeni eje enya-ufu le icho nke-i nke-i ri i obi, ezumekwole ezioku rin'a, a nyan isi ni y'a maringuo ihien, makeni ntụ k'i ri a tu.

¹⁵ Elekwọ enu-igwee ke udi amamihien hu gha bia! Nke uwa ro; nke ihian-mmaka ro, eka Mmon-nsọ arịa; nke Ekwensu ro. ¹⁶ Makeni ebe owule enya-ufu le icho nke-i nke-i ri, ebehu ke we no a hunzi isusu le udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.

¹⁷ Kanj, nke amamihien ahun gha elu-igwee bia—nke ibuzo wu ni o nwonni kaka eje-ihien owule rin'a; udon k'o cho, a ra me iken-iken; o lee k'o ri ndi ozọ; ebere le mkpuru ri mma jun ime e; a ra gbeye ni ihian; ihunnai arị a. ¹⁸ Ndi-udon marin ke we don e gi udon a kun mkpuru, o mịpua ezi-omume.

Isi Nke Ẹno

Awule Owu Uwa

¹ Elebe ke ikpe risonme ime igunrun unu gha a bia? Elebe ke ogun risonme ime igunrun onu gha a bia? Ele ihien ndi ahun a gungbuni unu ri ime unu a lu agha? ² Unu cho ihien ni unu enwonhenni ihien unu cho, unu e gbume ochu. Ihien na unu enya, ni unu asani eka nwehen e unu e kpeme ikpe, luma ogun.

Unu enwon makeni unu ara rjo. ³ Unu rjo unu ara nwonhen—makeni ihien unu bu obi arị mma: unu ri a rjo hun unu e gi me ihien a suo ni unu. ⁴ Ndi obi we rileni uzọ ohu! Unu amarin ni iwu owu uwa wu iwu enenren Osolobue? Ya wu, onye cho n'o wuru owu uwa o henrin enenren Osolobue. ⁵ Ra unu ri e ro ni Ekwkwọ-nsọ enwon ihien o ri e ku ogen o gi si ni "Enya a fu Mmon hun Osolobue we che ime enyi ufu omeni enya enyi ri uzọ-ebuo?"

⁶ Kanj Osolobue e yecheni eka, e yecheni iken; ya hain Ehuho-nsọ gi si, "Osolobue a nokin onye-mpache uzọ, kanj, o yeni onye e welua enwen e ali eka." ⁷ Ya wu, bu ni nwan enwen unu che okpuru Osolobue. Che ni Ekwensu ogun, o k'a ghanj unu oso. ⁸ Nokunme ni Osolobue keni Osolobue nokunme unu. Kwopu ni eka unu, ndi njo! Chanchanu ni obi unu, ndi obi-ebuo! ⁹ Goo ni! Kwan ni! Enya-mirin ya gba unu! Emu unu ya henrin ekwan, unu a na ighoghọ unu to, sukuru!

¹⁰ Wenua ni enwen unu ali ebe Di-nwonni-enyi ri keni o bushi unu enu.

Ekutole Ni Ibe Unu

¹¹ Umune m, ekujakwole ni oku onye Itu-Kraji ibe unu, makeni onye owule kuja oku onye Itu-Kraji ibe e mobu kin e ikpe ri e kuto Iwu Osolobue ye, e kin Iwu Osolobue ikpe. I gha e kin Iwu ikpe, y'elezi onye e donme Iwu—y'a wuruguo oka-ikpe! ¹² Onye ohu suo ri hun e ye Iwu, onye ohu hu wuzikwo Oka-ikpe; iya a sa eka a zuopua, iya a sazikwo eka e tikpo. Onye k'i wu nwan i gi e kin onye Itu-Kraji ibe i ikpe?

Kpachanpu Ni Enya Banyeni Inyan-isi

¹³ Lee ni enya, unu ndi hun a si, "Tanni mobu ekile, enyi k'e jen alinj mobu ani-nei; enyi k'a no ahua ebehu—zun afia, kpa egbo"— ¹⁴ bu unu amarin ihien eki k'a mu! Ki wu ndun i? O nohu ke igirigi hun a puha, o nohu ekere, o fopu! ¹⁵ Ihien furu unu k'e ku wu, "Omeni uche Di-nwonni-enyi ro, enyi k'a ri ndun, me ihienni mobu ihien-nei." ¹⁶ Kanj, hun nke unu e gi e ku erira, unu hu a pache, a nyan isi. Udi inyan-isi ile no enina wu njo.

¹⁷ Ya wu nwan ni onye owule marin ihien furu o k'e me bu o men'e, e meole njo.

Isi Nke Isen

Ndi-idafin, Kpachanfu Ni Enya!

¹ Unu ndi-idafin, gon ni ntin: kwanmakwo ni ekwan; e gokwo ni—make nsongbu hun lala ni ni onu!

² Aku-le-uba onu e wiwuguo! Ekika e ripuguo ekwa unu! ³ Goru unu le ola onu a gbago nchara! Ncharanj we gba k'a shiagbu unu eri; o jenko d'e ripu uru ri unu ehụ ke okun don e ri ihien. Unu a kpatoguo aku-le-uba ime uwanj ruguu njendem. ⁴ Gon ni ntin! Egho-orun ndi sun ni unu ofia, hun onu gi mmegbu ju ni onu akuko ugwo ri nwan a kwan! Ekwan ndi ghoni unu ihien-ugbo e ruguozj Nna nwon iken ile ntin! ⁵ Unu e biguo obibi ehụ-ufu le iri-üwa elu uwanj. Unu a zunguo akp'obi unu tonj uhuhin ogbgu. ⁶ Unu a maguo ndi nwonleni ihien we me ikpe, gbu we—bu o nwonni ihien we ju unu!

Din Ndidi

⁷ Umune m, e nwon ni nwan ndidi d'e ru ni Di-nwonni-enyi a bia. Lee ni ke onye-ugbo e che mkpuru ihien o kunye ali hun rikemne e mka, e din ndidi ni mirin ibuzo le mirin ikpazun zueyegu a ohunma-ohunma. ⁸ Unu nwen k'e nwonzikwo ndidi erira, kwonkenme obi unu—makeni obibia Di-nwonni-enyi a riguo nsue.

⁹ Umunę m, edenwinnwinkwoleni ni ibe onu, maka Osolobue gha a ma onu ikpe—makeni Oka-ikpe e ruguo onumuzo, o d'a banhan! ¹⁰ Umunę m, leri ni agungun ndi-amuma hun gi efan Di-nwonna-enyi ku oku ogen mbu, keni unu gi e marin ke unu a don dingbu afunfun. ¹¹ Ezie, enyi a ja ndi din ndidi mma. Unu a nughu ke Jobu don din ndidi; unu a hughuzi udi obi Di-nwonna-enyi nwe, ni Di-nwonna-enyi e meke onye-efoma le onye-ebere.

Ekunle Iyi

(Mat 5.33-37)

¹² Hun ka mkpa umunę m, ekunle ni ihien owule, kaka! Ke elu-igwee ke enu-uwa ke ihien ozọ owule—ekunle ni hun owule. Kama, omeni eghęe ro, si ni hu “eghęe;” omeni mba ro, si ni hu “mba” amangbe ikpe-omuma a rini unu.

Ekpere

¹³ O nwe onye nwe nsongbu ime unu? Ya me ekpere. O nwegho onye ri a ghoghoni? Ya bu ebu ija-mma. ¹⁴ O nwe onye emu ri a ku ime unu? Ya kpọ ndi-isi uka ni we men'e ekpere, gi efan Di-nwonna-enyi hu ude kpu e. ¹⁵ Ekpere we gi okukwe me k'a zuo onye emu hu, Di-nwonna-enyi e weli e; omeni onye hu me njo, o gbaghari a ya.

¹⁶ A gwa ni nwan ibe onu njo onu me, e meni ni ibe unu ekpere—keni unu hun uzọ dnhin. Ekpere onye ri e bi ke Chuku cho gi akpakali obi e me nwon iken, o runkenme orun.

¹⁷ Elaija wu ihian hun no ke enyi. Kani, osun'a n'o wu ihian, ogen o gi mekenme ekpere amangbe mirin gha e zue—mirin ezueni orogbo ahua eto le ifon isin, ali ahunni mirin! ¹⁸ O no mezi ekpere, elu-igwere no ye mirin, ali no mi mkpuru a.

¹⁹ Umunę m, omeni o nwon onye owule ime unu gha ime ezioku kpahu, ni onye ozọ e wekinhen e azun; ²⁰ hun wekinhen e azun ya marin ni onye hu wekinhen onye-njo ri e huni azun k'a zuopuha me-ndun onye njo hu eka onwun, kpume njo bu oda.

Ehuhuo-Ozi Ibuzo Pita De Pita, Nke Ibuzo

¹ Mmē wu Pita hūn wu onyē-ozī pū-ichēn Jesu Kristi de ehuhuo-ozini jēnni ndi nke Osolobue rīlēni ulō, hūn rīsonmē alī ichēn-ichēn rī Azuūn Pōntusu lē Galeshīa lē Kapadosīa lē Eshīa lē Bitīnia— ² ndi Chuku Nēdi hōtō hūn Mmōn-nso dōn nso—kēni wē hūn uzō humēni Jizōsī Kraīstī isi, lēni wē wurū ndi wē fekpu ēdeke ē—a rī wē ochan. Efōma lē udōn ya rī nī ōnū mmagi-mmagi.

Olile-ēnya Hū Rī Ndūn

³ Ojīa-mma ya rī nī Osolobue, hūn wu Chuku lē Nēdi Onyē-nwōnni-ēnyi wu Jizōsī Kraīstī! O gīgū oken omikēn ē mudōnzi ēnyi, mū ēnyi ye imē olile-ēnya ōhūn rī ndūn. O mē ihīēnni ebe ō nō gha ōnwūn wēni Jizōsī. ⁴ O mēgūo ēnyi wurū nwan ndi k'e nwēhēn ihīēn ndi hūn o dōnmētōnī ēnyi, ihīēn ndi hūn ghalēni e rehi mōbū a ruhū mōbū a fapū. O bugūo ihīēn ndīnī tōnī ōnū imē elu-igwee. ⁵ O gi nwan ikēn o gi wurū Osolobue e chemē ōnū, ghahani okukwe ōnū, kēni nzuōfūha hū ō kwademēgūū, hūn lalanī ogūgū-ogēn, hūn uzō ru ōnū ēka.

Osolobue Gi Afūnfūn E Lele Okukwe

⁶ Ihīēnni Osolobue mē rī nwan e mē ōnū a ghōghō—ōsūōn'a nī wē rī nwan e gi afūnfūn rī ichēn-ichēn e lele ōnū ēkēkē ogen, ⁷ igi ghōsī nī okukwe ōnū wu nke ezigbo ē. Eriā kē wē e gi ōkūn e lele goru makēni ō rī mkpa—goru hūn e wiwini! Bū okukwe ōnū ka goru mkpa a rī, ka a ōhūnma-ōhūnma! Ya wū, ō rīka mkpa nī wē lele okukwe ōnū, kēni ogen Jizōsī k'e gi bīa, ja wē ōnū mma, yezikwō ōnū ogō lē mgbaye; ⁸ Jizōsī hūn ihīēn ē rī a sūō ōnū—ōsūōn'a nī ōnū e ke leghatu ē; ōnū kwērīn'ē—ō sūōn'a nī ōnū arī nwan e legħa a kīkēnni. Ōhūn e mē ōnū a ghōghō ōda-ōda—ōkēn igħōghō ōnū ghalēni a saēka a kōwa! ⁹ Ōnū a ghōghō ēnīna makēni ōnū hū e nwōnhēn erere rī okukwe ōnū—ya wū, wē hū a zūōpūha umē-ndūn ōnū.

¹⁰ Nke nzuōpūhani, ndi-amūma hūn Osolobue gi ku oku efoma hūn jēnkō d'e ru ōnū ēka te chōkēnmē alī a, dōnrin ēnya leban a ēnya ebe wē n'a chō nī wē ghōha a. ¹¹ Wē hū a ju enwēn wē ihīēn Mmōn Kraīstī rī imē wē rī e ku oku ē ogen o gi gwatō wē afūnfūn Kraīstī k'a ta lē ogħō k'e sōn n'ē—a ju enwēn wē onyē ō rī e ku lē oghēn o gi jēnkō d'e gi mē. ¹² Osolobue nō ghōsī wē nī ēlē ifiri wē lē enwēn wē kē wē gi e ku ihīēn ndi ahūn wē ku, kanī, ifiri ōnū. Ōnū a nūgūo nwan ihīēn ndi hū. Ōnū ndi ahūn wēhēni ōnū oziōma kē ōnū gha nū wē. Ikēn Mmōn-nso ahūn Osolobue gha enu-igwee zihē kē wē gi zi ōnū ya wū oziōma. Ndi mmōn-ozī nkē a chōkadē nī wē leghadē ihīēn ndīnī!

Wē Kpō Ōnū D'e Bi Obibi Rī Nso

¹³ Ya wū, kōnrin nī nwan ōrūn imē obi ōnū, e dōnrin ēnya e bi; buchānrīn nī olile-ēnya ōnū che ngozi hū Jesu jēnkō d'e gi efōma a wēhēni ōnū—ogēn o k'e gi bīa. ¹⁴ Lēkē ezigbo umū hūn e humē isi, emēzilē nī ihīēn ndi hū te rī a gūn ōnū ogen ōnū kelēni marīn Jizōsī. ¹⁵ Kama, obibi ōnū ya rīchanrīn nso uzō ile nōkē kē Osolobue hūn kpō ōnū dōn rī nso. ¹⁶ Makēni Ekwkwō-nso sī, “Rī nī nso, makēni mmē nwēn rī nso.”

¹⁷ Ebe o mē nī Osolobue hūn ghalēni egbeyeni onyē ōwūlē kē ōnū a kpō Nēdi ōnū—Osolobue hūn e gi ihīēn onyē-onyē mē e kin ē lkpe—gīkwō nī nwan egun ē bīchanrīn ogēnni hōdūnī ōnū k'e bi elu-ūwanī ōnū wū itumunye.

Kē Wē Dōn Gbapūha Enyi

¹⁸ Ōnū a marīngūo kē Chuku dōn gbapūha ōnū imē obibi-ētī hū ōnū gha ēka ndi mūnī ōnū nwēhēn; nī ēlē ihīēn e wiwini rīkē egħo ōna (siva) mōbū goru—kē wē gi gbarī ōnū, ¹⁹ kanī, ēdeke hūn rīkēnmē mkpa—ēdeke Kraīstī, hūn rī kē nwa-ebulu ēhū a zu oke nwōnlēni ōrūšī. ²⁰ Osolobue a hōtōgūo a nī Osolobue d'e ke ūwa, o ru ogen ikpazūnnī, ō nō nwan wēpūha a ifōnrin-ifōn makē orīnīmma ōnū.

²¹ Ōnū a ghagūo nwan ēka Kraīstī bīa d'e gi Osolobue dōn ēnya, Osolobue hūn gha ōnwūn weli Kraīstī, ye Kraīstī' ogħō. Ya wū nī Osolobue kē ōnū kwērīnī; Osolobue kē ōnū rī e lee ēnya.

Onyē Wē Gbafūha Nke-esi E Nwē Ezigbo Ihīēn-ōsūsūo

²² Hūnnī ōnū chanchangūū nwan umē-ndūn ōnū ghahani igbaye ezioku Osolobue, ihīēn ōnū ile kwērīnī k'a sa nwan ēka a sūōtarī ibe ōnū. Ya wū, gi nī nwan akpakalī-obi ōnū e nwe ihīēn-ōsūsūo ibe ōnū. ²³ Ōnū a wurūgūo ndi wē mudōnzi. Elē mkpurū wē gha a mū ihīan hūn a nwūnnī kē Osolobue gha mūdōnzi ōnū, kama, mkpurū ghalēni a nwūn kē wē gha mū ōnū. Mkpurū ahūn wū oku Osolobue—oku rī ndūn, hūn a tō jēnrin ejēn. ²⁴ Makēni, Ehuhuo-nso sī,

"Ihian ile nohu ke efiia;
 ogho ile ihian nwon nohu ke obobo efiia.
 Efiia shinwun, obobo a danpu!
 25 Kanj, oku Onye-nwonna-enyi
 jenkọ d'e turu jenrin ejen!"
 Oku hu wu ozioma hu we zi unu.

Isi Nke Ebuo

Omuma Hu Ri Nduin Le Ebon Hu Ri Nso

¹ Ya wu, wepu ni nwan udi eje-ihien ile ihian gi e son ibe e, ero ile, ihunnai, iwe-nya le nkuto ile. ² Rike umu we mu nke ohun, a ni ni ekpiri mirin-eran ime-mmom hun ri ochan a do unu—keni unu hun uzo a ra a, e gi e e sue ime nzuppuha unu, d'e ru isi e, ³ o me nwan ni ezioku ro ni unu a danminguo efoma Di-nwonna-enyi, hun a ni Di-nwonna-enyi ri mma.

⁴ Unu a biaguo nwan d'e kunrun e: omuma hun ri ndun—hun ihian ju; kanj omuma we hori ahori, ri oken mkpa, k'o wu enya Osolobue. ⁵ Ime e, onye-onye ime unu wuzikwo omuma ri ndun. Noke omuma ndi ri ndun, o hu e gi unu a tun ulo ime-mmom, keni unu hun uzo wuru ndi nchu-ejan ri nso, hun gha aka Jizosi Kraisti a chu ejan ime-mmom hun Osolobue a nabanhan.

⁶ Makeni, Ehuhuo-nso e kuguu a, si,
 "Lee n'e, m ri e buto omuma ime obodo Zayonu,
 omuma gin'e;

omuma m hori ahori, rikempe mkpa.
 Ifenren emeko onye hun kwerini n'e."

⁷ Ya wu, omuma hu ri unu mkpa oda-oda—unu ndi kwerini; kanj nke ndi hun kwerileni—
 "Omuma ndi ri a tun unu juto,
 a wuruole hun gi ulo!"

⁸ O wuruguzi
 "Omuma w'a kpogburu;
 nkume a han we a dan."

Makeni agbayeni we oku hu, ya hain we gi kpogburu—ke we don deto ni we ya.

⁹ Kanj, unu nwen wu agbo Chuku hori ahori; ndi nchu-ejan Eze; ebon ri nso; ndi nke Osolobue—keni onu hun uzo e me onye owule a marin oken onu ri ichen-ichen Osolobue runsonme, Osolobue hun kpoguha onu ime ishi bu unu che ime ukpe e rigbu enwen e mma.

¹⁰ Ogen mbu, unu "ele ndi nke Osolobue", kanj, unu a wuruole nwan ndi nke e; mbu, "omiken e eruni unu aka", kanj omiken e e ruguo nwan unu aka.

Enyi Wu Igbon Osolobue

¹¹ Ndi ri m obi, m ri a riu unu noke ndi obia le ndi rileni ani we, gbalala ni ni egun ndi hun a gunsonme ihian hun a luson ume-ndun unu agha. ¹² E bi ni obibi kuru-oto ime igunrun ndi ali ndi ozo ri ichen-ichen kwerileni; keni, osuon'a ni we e kuja oku unu noke si unu e me eje-ihien, we k'a gha a hun obibi-oma unu—e gi w'e ye Osolobue ogho ogen o k'e gi bia.

A Gbaye Ni Ndi Ri A Kiji

¹³ Gi ni ifiri Di-nwonna-enyi e hume ni ndi ile ri a kiji isi—ke eze, hun wu onye-isi ndi okiki, ¹⁴ ke ndi Govano ri Azun ichen-ichen a ki—noke ndi eze zi d'e ye ndi e me eje-ihien afunfun, a ja ndi me ihien ri mma mma. ¹⁵ Makeni uche Osolobue wu ni unu gi ime ihien furuni kpukin ndi-nzuzu ri e ku ihien we marinleni onu; ¹⁶ e me n'e ke ndi wulen igbon makeni unu e nwenringuo enwen unu; ka egikwole ni inwonrin-enwen unu kpu enya, e me eje-ihien, ka bi ni ke ndi wu igbon okpuru Osolobue. ¹⁷ A gbaye ni ihian ile; e nwe ni ihien-osusu ndi Itu-Kraist' ibe unu; a tu ni egun Osolobue; a gbaye ni eze.

E Leri Ni Afunfun Kraisti Ta

¹⁸ **Ndi wu idibo mabu igbon**, e weluachanrin ni enwen unu ali ebe ndi unu ri okpuru we ri, a gbaye we uzo ile—ele ndi-efoma le ndi aka-alulua suo, kanj ke ndi eka-iken. ¹⁹ Makeni, ihien w'e gi ja i mma ro omeni y'e meni eje-ihien, e ye we i afunfun furuleni ni we ye i bu y'e gi ifiri Osolobue dingbu ufu a. ²⁰ Ki wu erere i n'i dingbu ili we gbu i, omeni eje-ihien i me ke we gi gbu i ya wu ili? Kanj, omeni y'a ta afunfun makeni i me ihien ri mma, bu y'e digbu e, Osolobue k'e gi ifiri e gozi i. ²¹ Ya ke we kpou unu; makeni Kraisti tazikwo ni onu afunfun, lato ni onu ihien unu e leri, keni onu hun uzo e son nzom'uku a.

²² O metuni njo;
 oku-ndufie aghatun'e onu puha.

²³ Ogen we gi kpari e,
 o kparigwarini we;
 ogen o gi ta afunfun,

ọ nyannị isi n'o k'e mę ihien ọwụle.

Kama,

ọ nọ we enwẹn ẹ

kwani Osolobue,

onye hụn a han ezigbo enen.

²⁴ Kraistị le enwẹn ẹ gi ehu a buru njo enyi, bu ẹ shi elu obe osisi ahun, keni enyi gi ehu a nwunnahin njo, gi ndun enyi memę ihien Osolobue cho. Ehu we rusonme ẹ ke enyi gi nwe nzuori. ²⁵ Unu te ri a kpahu ke atunrun, kani onu e kinhenguo nwan, buru onye hun e du umę-ndun unu rike anu, e chemę ẹ.

Isi Nke Ẹtọ

Di Le Nwunye

¹ **Nwunye**, mezikwo erira. E humeni di i isi, keni, osuon'a ni o nwegho ndi di kwerele ni oku Osolobue, e gi we omume nwunye we dobanhan we ime Osolobue—bu o nwonna oku we gwa we; ² makeni di i k'a ri a hun ke i don ri e bi ohunma, e gi egun Osolobue e bi.

³ Anile ni mma unu wuru nke ehu—mma icho ntutu mma le iyi goru le iyi ekwa ma mma. ⁴ Ka ni ni mma unu wuru hun ri ime obi, mma ahun ghaleni a fapu—mma ime juu le agungun omehen—hun rikenme mkpa enya Osolobue. ⁵ Enina ke ikpoho ri nsọ hun gi Osolobue e don enya don cho enwen we mma mbu-mbu ghahani ihume ni ndi di we isi. ⁶ Erira ke Sara don gbaye Ibrahim, a kpo a “nna-m.” Unu wu unu a ikpoho o mekwọ ni unu e mesonme ihien ri mma, ni unu anini egun ihien k'e meni unu kusị unu.

⁷ **Ndi di**, erira k'o rizikwo ebe onu ri. Di, gi uche e son nwunye i—a nyanhan ni okpoho ka alulua a ri; e ye ẹ ogho makeni o nwezikwo ndun ohun hun Osolobue e ye ofe ke yu nwen don nwe. E me ni enina make odakin owule gha a ri ekpere unu.

Ita Afunfun Makeni I Me Ihien Ri Mma

⁸ Nke ikpazun, **unu ile**, a wu ni ohu ime mmọn; onodi ibe onu ya e metu unu; a ni ni ihien ibe unu a suo unu rike umune; e nwe ni obi alulua; e wenua ni enwen unu alı ime obi unu.

⁹ Emegwarikwole ni ihian eje-ihien mobu kpogwari we iyi. Hun nke unu e gi megwari we, gi ni ngozi ku we ugwo, makeni ngozi ke Osolobue kpoini onu, iya k'o cho aka unu. ¹⁰ Makeni Ehuhuo-nsọ si,

“Onye cho ndun,

onye cho ni elu ẹ ri mma,

ya wefu eje-ihien ire ẹ;

ya wepuzikwo oku-ndufie ugb'onu a.

¹¹ Ya gbakito eje-ihien azuun—

mesonme ihien ri mma;

ya choma udon,

chusonme ẹ.

¹² Makeni,

enya ri mma ke Di-nwonna-enyi e lee

ndi e me ihien ọ cho,

ntin a rizikwo ekpere we.

Kani,

eje-enya k'o lee

ndi e me eje-ihien.”

¹³ Onye k'a sa nwan aka me unu ihien owule omeni unu wu ndi e me ihien ri mma? ¹⁴ Kani, osuon'a ni unu ta afunfun makeni unu me ihien Osolobue cho, ya wu ni ndi Osolobue gozi ke unu wu. Atule ni nwan egun we; emehunmele ni. ¹⁵ Ka yechanrin ni Kraistị onodi rune ime obi unu nọke Di-nwenni-unu, unu a kwademe ogen ile ni onu a kowan onye owule k'a ju unu ihien hain unu gi nwon olile-enya unu nwe. ¹⁶ Ka e gi ni nwayo le mgbaye e me ẹ. E donme ni obi unu ochan, keni ifenren me ndi hun e kutu omume oma unu ri e me ime Kraistị.

¹⁷ Makeni ọ ka mma ni ihian gi ifiri ihien ri mma o me ta afunfun, omeni uche Osolobue ro, kari ni ihian gi ifiri eje-ihien o me ta afunfun. ¹⁸ Makeni, Kraistị gi ifiri njo onwun—keni ọ hun uzọ wehe enyi ile ebe Osolobue ri. We gbu ẹ, ọ nwunhun ke ihian don a nwun, kani Chuku nọ me ẹ ri ndun ime-mmọn. ¹⁹ Ogen o gi ri ime-mmọn, ọ nọ jen d'e zi ndi-mmọn ri ime ngan ozi oma—²⁰ ndi hun gileni oku-Chuku we gwa we don ogen mbu, ogen mbu ahun Osolobue gi ri e din ndidi e che; ogen hu Nua gi ri a tun ugbo-mirin hu. Ndi we gi ya wu ugbo-mirin zuopuha ebuni oda, ya wu, we ri madu esato suo; mirin ahun ke we ghaha zuopuha we. ²¹ We gi onwan gwato enyi ke mirin-Chuku hun we gha nwan a zuopuha unu kiken ni nọ. Ele ni w'e gi mirin-Chuku a wupu unyin ri ihian ehu, kama, ihian gi ẹ a ghoşi Osolobue ni o gi obi ẹ ile bja d'e

kunrun ẹ. O zuọpọha unu makeni Jesu gha onwun lihi. ²² Jesu Kristi a lashiguọ nwan elu-igwee; o nodi nwan ẹka-nni Osolobue; ndi mmọn-ozu ile le ọkiki ile le iken ile ri nwan okpuru ẹ.

Isi Nke Ẹnọ

Obibi Ndi We Gbehutoquu

¹ Ebe o me ni Jizosi narin afunfun noke ihian, gun ni nwan agungun ohu hu o gun, unu e konrin ime obi onu. Makeni, onye gi ifiri Kraisti kpachanpu enya narin afunfun ime ndunni a juguo njo—² a ra bizi n'o me ihien ndi hun a gun ihian, kama, o bi ndun a hoduni enu-uwaka Chuku don cho.

³ Ogen unu tuhu ogen mbu ebe unu ri e mesonme ihien ndi hun a suo ndi ghaleni e fe Chuku usuo e higuu. Rike we, unu te ri e bi obibi ifenren ogen hu, eje-ihlen a gunsomme unu; unu a ra manya a tu, e me eje-mmemme, e jen ogbo manya, onu a ruu mmọn onu a marinzi hun unu ruako.

⁴ O tuka we nwan enya ni unu arizi e son we e bi obibi ahun na iwi—we hu e gi ẹ e kuja oku unu. ⁵ Kanj we jenkọ d'e ye Osolobue mgbako—Osolobue hun ri nwan e che ni ogen ru n'o kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe.

⁶ Onwan hain we gi zizikwo ke ndi nwunni ozioma, keni we hun uzọ ri ndun ime-mmọn rike Osolobue, osuon'a ni a naringuo we ikpe-omuma, nwun ke ihian.

Ke We Don A Run Orun Osolobue

⁷ Ihien ile e d'e ru njedeme; e kwonon ni nwan enwen unu, a wu ndi ghaleni e gi okukwe we e gu egu. E me n'e make odakin gha a ri ekpere unu. ⁸ Hun kachanrin mkpa, e nwe ni ihien-osusu ndi Itu-Kraist' ibe unu ogen ile, makeni ihien-osusu e kpume njo bu oda. ⁹ E gichanrin ni obi unu a nabanhan ibe unu iwe unu—e denwinwinle ni. ¹⁰ Rike ezigbo ndi-nlepu enya, hun Osolobue meni efoma yesonme oyiye ichen-ichen, onye-onye ime unu ya gi oyiye o nwehen eka Osolobue e yeni ibe ẹ ẹka. ¹¹ Onye owule hun e kuni, ya ku ihien Osolobue ku—rike onye Osolobue gi e ku; onye owule hun a run orun owule ya gi iken Osolobue ye ẹ run a, keni ogbo hun uzọ a bja ni Osolobue ime ihien ile ghahani Jesu Kristi. Ogbo le iken ile wu nke ẹ jenrin ejen. Isẹ.

Ita-afunfun Noke Onye Nke Kraisti

¹² Ndi ri m obi, anikwole ni oken afunfunni unu ri a ta, hun we gi ri e lele unu, tu unu enya noke si ahunlele ro. ¹³ Ka ghoghoma ni, makeni unu ri e son Kraist' a ta afunfun a—keni unu hun uzọ nwe ighoghọ, e yi oro-ighoghọ ogen ogbo a k'e gi puhachanrin ifon.

¹⁴ Omeni we gi ifiri Jesu Kristi kpari unu, onu a wuruole ndi Osolobue gozi, makeni ohun ghosi ni Mmọn ahun nwe ogbo hun wu Mmọn Osolobue nokwasị onu. ¹⁵ Ka emekwole ni ndi ri a ta afunfun make eje-ihien we me—make igbu-ochu mobu izu-ohin mobu makeni ihian wu eje-ihian le n'o me eje-ihien we gi a cho ihian mobu ni ihian a chosonme oku.

¹⁶ Kanj, omeni ya ta afunfun makeni i wu onye Itu-Kraisti, ewerile ẹ ihien-ifenren, ka ja Osolobue mma ni ri a za efan hu, ni ri a za “Onye nke Kraisti.” ¹⁷ Makeni, ogen e ruole hun okinkin-ikpe e gi bidon—bu o k'a gha ime ulo Osolobue bidon. O me nwan ni okinkin-ikpe k'a gha eka enyi ndi nke Osolobue bidon, kini ri e che ndi nupu ni ozioma Osolobue isi? ¹⁸ Ozozị,

“Omeni nzuopuha fu ndi ezi-omume orun nani k'o k'a ri ni ndi-njo

le ndi ghaleni e fe Osolobue?!”

¹⁹ Ya wu, ndi hun ri a ta afunfun—udi afunfun hun wu uche Osolobue—we we nwan enwen we che eka Onye-okike hu hun furu w'e gi don enya; we mesonme mma.

Isi Nke Isen

Ndi-isi Uka Le Ndi We Keye We Lefu Enya

¹ M ri nwan a rijo ndi-isi ri ime unu—**m ri a rijo unu** noke onye-isi ibe unu le onye gi enya a hun afunfun Kraisti ta le onye ri ndi k'e nwehen ogbo ahun lalan: dodo ni, ² e lepu ni atunrun Osolobue hun we buche unu eka enya; e du ni we. Arunle ni noke si we wa a ye onu olu, ka shiapu ni efọ run a—noke ke Osolobue don cho; egile ni ekpiri ihien unu k'e nwehen me ẹ, ka me n'e makeni irun ni Osolobue orun ri a du onu. ³ Emele ni ndi we keye unu lepu enya noke si unu nwe we; kama, a wuru ni ni we ihien-neri, ⁴ keni, ogen Onye-isi ndi-ndu atunrun e gi bja, unu e nwehen okpu-eze ogbo ahun ghaleni a fapu hun o k'e gi tu unu ugon.

⁵ Erirazikwo, unu ndi ri ibe ali, ndi hoduni, e humeni ni ndi-isi isi.

Unu ile, e welu ni enwen unu ali ebe unu le ibe unu ri e me ihien. Makeni, Ehuho-nso si, “Osolobue a nokin onye-mpache uzọ,

kani,
o me ni onye e welua enwen e ani efoma,
e yen' e aka."

⁶Ya wu, wenua ni nwan enwen unu ali che okpuru Osolobue hun nwe iken hi-ogbe—keni ogen ru, o bushi unu elu—⁷unu e bu mkpa ile unu nwe kwasia, make ni orinmma unu ri a obi.

⁸E donrin ni enya; e che ni nche—make ni enenren onu wu Ekwensu ri aghahunme noka eworo ri e deni, a cho onye o k'a nwun ri. ⁹Chekenme n'e nwan ogun! E turukenme ni ime okukwe onu—ebe o me ni unu a maringho ni ndi Itu-Kraisti ibe unu ile ri uwa ri a tazi udi afunfun ohu hu. ¹⁰Kani, unu taguu afunfun eker e ogen, Osolobue hun e mechanrin efoma ile, hun kpọ unu d'e du e nwonrin ogho-itebite ahun ri ime Jizos' Kraisti, k'e donzichanrin ni unu ihien, me unu turu, me unu ze, me unu nodichanrin ohunma, obi e ruchanrin unu ali.

¹¹Iken ile wu nke e jenrin ejen! Isese.

Ekele Ikpazun

¹²Sivanosi*, ya yeni m aka de ehuhuo-ozini me eker e; nwen e enyi m weri n'o furu onye we gi e don enya k'o wu. M de e keni m gi e gba unu um e, gizi e ku ni onwan wu ezigbo efoma ahun Osolobue me ni ihian; turukenme ni ime e.

¹³Uka ahun ri Babilonu, hun we hori ke we don hori unu, e zigho ekele unu. Nwa m wu Makj e keleghozikwo onu. ¹⁴Dide ni ibe onu odide ihien-osusuo.

Udon ya ri ni unu ile hun ri ime Jizos' Kraisti.

* **Isi Nke Isen:**12 Iya wu Sajlasi.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Pita De Pita, Nke Ebuo

¹ Mmē wu Simionu hūn w'a kpo Pita de ehuhuo-ozini. M wu igbon Jizos' Kraisti; m wuzikwo onye-ozī e pu-ichēn. M rī e dejenni ndi Osolobue ye okukwe ohu hu rikēnmē mkpa hūn ɛnyi lē enwēn ɛnyi nwon—okukwe hūn wē nwonhēn makēni Jesu Kristi wu Osolobue ɛnyi lē Onye-nzuofuha ɛnyi rī ochan. ² Efo ma lē udon ya rini onu mmagi-mmagi—ebe unu n'a marin Jizos' Kraisti wu Onye-nwēni-ɛnyi lē Osolobue ɛnyi amarinwaye.

Ghosi Ni Ni Osolobue Kpo Unu

³ O giguu iken o gi wuru Chuku ye ɛnyi ihien ile ri ɛnyi mkpa hūn ɛnyi e gi bi elu lē hūn ɛnyi e gi fe Osolobue; omarin ɛnyi marin ya wu Jesu, onye hūn kpo ɛnyi d'e son ɛ nwe ogho a, son ɛ rī ochan hū o rī, kē ɛnyi gha nwehen ihien ndini; ɛnyi gha a marinwaye ɛ, ɛnyi hū e nweyaye ihien ndini o ye ɛnyi. ⁴ Ogho a ahun lē ochan ahun o rī k'o gi nwan kwesomme ɛnyi oken nkwa ndi hūn o kwesomme ɛnyi, nkwa ihien w'a cho acho rī ichēn-ichēn hūn o cho ni ɛnyi nwērin. O mē ɛ kēni onu gi ihien ndi hū o kwe nkwa a bia d'a ri kē Osolobue, e bi kē iya, ebe unu nō wanahinguu uru rī imē uwa lē ihien oḷila-ɛnya hūn e buhen'ɛ.

⁵ Ufiri onwan, lili ma ni nwan uzo ile ni unu we iri-mma cheni okukwe unu; unu e we imarin-ihien che ni iri-mma unu. ⁶ Wezi ni ikwodon-enwen-ihian che ni imarin-ihien. E nwe ni ezigbo-ndidi e che ni ikwodon-enwen-ihian; unu e we itu-egun Osolobue e cheni ezigbo-ndidi. ⁷ E gi ni obi-nwēnē e son ibe unu ndi kwerini—unu e we oḷun che ni itu-egun Osolobue. E nwezi ni ihien-osisuo hūn ghalēni e tu e cheni obi-nwēnē.

⁸ Makēni, omēni unu nwe ihien ndini ile imē ndun unu, e nweyaye wē, unu awuko ndi marin Onye-nwēni-ɛnyi wu Jesu Kristi bu w'a ra ni m'a mkpuru, w'a ra runpuha n'a ihien owule. ⁹ Kanj, o mē nke onye hūn nwonlēni ihien ndini, o rini e leghakenmē uzo, ɛnya-mpin k'o wu. O zogu o ni a chanchanpuḡuḡu w'a njo mbu.

¹⁰ Lili ma ni nwan uzo ile, umunē m, ni unu ghosi ni Osolobue kpo unu nke-esi lē ni o hori unu nke-esi. Makēni, unu mē ɛ, o nwōnni oḡen unu e gi dan! ¹¹ Unu siko d'e gi ɛ ru ogo ndi wē k'a nabanhan oḡunma-oḡunma imē Ali-eze itēbitē Jesu Kristi—Di-nwōnni-ɛnyi lē Onye-nzuofuha-ɛnyi.

Pita We Gi ɛnya Hūn Ogho Kraisti

¹² Ya wu, m cho nwan ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini oḡen ile—osun'anj unu a maringule wē; osun'a ni unu e turuguo oḡunma imē eziku hū wē weheni unu. ¹³ E rogho m'a n'o hūgho mma ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini wē, hūnni m rikwo ndun imē ɛhūni. ¹⁴ Makēni, a maringuo m ni oḡen m'e gi nwunhūn, gbupu ɛhūni, a riguo nsue, rike kē Dinwōnni-ɛnyi wu Jesu Kristi don ghosi m. ¹⁵ Eghē, m k'a nwankemē uzo ile gi hūn a ni onu k'a sa eka a nyanhan ihien ndini wē, m ghaguu ɛhūni pu—m nwunhūnguu.

¹⁶ Makēni eḷe akiko ndi ma ko akiko mēmē kē ɛnyi sonko oḡen ɛnyi gi gwa onu oku iken lē oḷibia Nna ɛnyi wu Jizos' Kraisti. Mba; ɛnyi gi ɛnya ɛnyi hūn ogho a. ¹⁷ Chuku-Nedi ye Jizos' ogho lē ikpen oḡen hū o gi gha elu-igwee gi olu ɛ ku oku. Olu ahun lē Ogho ahun Kacharinni wī bia ebe Jizos' rī. Olu ahun sī, “Onwan wu ezi Nwa m; ihien ɛ a suoka m!” ¹⁸ ɛnyi lē enwēn ɛnyi gi ntin ɛnyi nū kē oluni gha elu-igwee bia oḡen ahun ɛnyi lē iya gi rī elu ugu-nsō hū.

¹⁹ ɛnyi gi ɛ nwan marin ni ihien ndi-amuma ku imē Ehuhuo-nsō wu eziku furu w'e gi don ɛnya. Ya wu, o ka unu mma ni unu gi wē e don—nokē ukpē-eka rī e nwun imē ishi—gi wē don d'e ru mgbe eki e gi fon, hūn ukpē Onye ahun wu Kokise-utuntun e gi timē imē obi unu.

Kē Ihien Rī Imē Ekuḡwo-nsō Don Bia

²⁰ Ka ghoha ni onwan rike ihien ibuzo: ni, o nwōnni ihien owule wē ku mōbu de imē Ehuhuo-nsō hūn wē gi uche ihian ku mōbu hūn wē gi uche ihian a kowa; ²¹ makēni, o nwōnni ihien owule rī imē Ehuhuo-nsō hūn gha uche ihian puha. Kama, Mmōn-nsō 'ya nu ndi hūn kuni, wē nō ku ihien gha ebe Osolobue rī bia.

Isi Nke Ebuo

Ndi-amuma-ntu Lē Ndi nkuzi-ntu

¹ Kanj ndi-amuma-ntu puhazikwo imē ndi Izrel' oḡen mbu hū. Eriira kē ndi nkuzi-ntu k'a donzi rī imē unu. Wē k'e gi nzuzue webanhansomme nkuzi-ntu hūn e buhē ntikpo, judē Dinwōnni-wē, hūn nōnni wē—onwan kē wē k'e gi buhēkēnrin ni enwēn wē ntikpo.

W'e Dufie Ihian, A Tumarin Ihian Ihien E

² Kanị, ndị bu oda k'e sọn wẹ bime eje-obibi ifenren ahun wẹ rị e bi. Ihian siko d'e gi ifiri wẹ kuto Uzo-ezioku. ³ Enya-uku wẹ k'e mẹ wẹ e gi onu-oma e dufie unu, a tınarın onu ihien onu. Ikpe-omuma le afunfun wẹ buto ni wẹ edei hu a-o nodituni mmaka; ntikpo Osolobue jenkọ d'e tikpo wẹ a ranhıtuni uran!

Osolobue A Maringuo Ye Onye-onye Ihien We Cho

⁴ Ebe o mę ni Osolobue ahātuni ndi mmon-ozı hu oęen ahun wę gi mę njo, kama, o tu wę ye ime okun-mmom, kenmesomę wę, busomę wę che ime olu risonme ime ishi kachanrinni d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe—kinị k'o k'e mę ndi nkuzi-ntu ndini?

⁵ O mę nwan ni Osolobue ahātuzikwonı uwa mbu ye, oęen hu o gi zihę oken mirin d'e tikpo uwa ndi-njo hu; omeni o zuopuhaghọ Nua, hun e zisonme wę ozı keni wę mę ihien Chuku cho, ya le madu esa ndi ozo—k'o k'e mę ndini wę?

⁶ Omeni o magho anı Sodomu le alı Gomora ikpe, gi okun dunfu wę, wę no henrin ntun—nke wu ni arizi wę, o no gi wę ghosi ihien jenkọ d'e mę ndi k'e nupu isi okpuru oku Osolobue—k'o k'e mę ndi nkuzi-ntunı?

⁷ Di-nwonnı-enyı zuopuha onye ri-ochan wu Lotu, hun ize eje-obibi wę le obibi ifenren wę rı e bi e ze oda-oda. ⁸ (Ezioku-ezioku, oęen ahun ile Lotu gi bi alı wę, o hu a fugbu onye ezi-omumenı, obi e hu ri ochan hu a gbawa—makeni o hu e gi enya a hun eje-ihien ile wę rı e mę uhuhin-uhuhin, e gi ntın a nu a.)

⁹ Ya wu ni Di-nwonnı-enyı marın k'o don a gbapuha ndi hun e fen'e ime onwunwan, marınzikwo k'o don e bu ndi-njo e che ime afunfun d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe, ¹⁰ tumadu ndi hun e mę ihien uru a gunni wę le ndi e ledan okiki.

W'e Ledan Okiki, E Kuto Ihien We Ghotalenı

Obi ndi nkuzi-ntu ndini e zeke, ihien owule obi wę ye wę ke w'e mę; egun ikpari ndi nwon ogho ara tu wę. ¹¹ Kanı, osun'a ni ndi mmom-ozı ka e ze, ka iken e nwe, w'a ra kpari ndi nwon ogho, w'a ra kuto wę ihun Di-nwonnı-enyı. ¹² Kanı, ndini no ke anu-ofia nwonlenı uche, anumanu hun ghaleni e leban ihien enya—hun wę muhu ni wę nwunrun gbu. W'e kuto ihien wę ghotalenı. Wę k'a la ntikpo ke anu-ofia don a la ntikpo— ¹³ eje-ihien e kunrun wę make eje-ihien ndi wę rı e me!

Ihien Hun A Gun Ehu We Ke W'e Me

O suọ wę ni wę e mę ihien-ifenren ebe eki ri enu. Unyin le ntupo ke wę wu ime igunrun unu. Iya ke wę wu makeni w'a nozide ebe wę n'e sọn unu e ri Oriri Ihien-osusuọ unu e mę ihien-ifenren le ihien-ndufie ndi ahun asunı wę, e mepuha wę ifon. ¹⁴ Ughere jun wę enya; efọ ime-njo ara jun wę. W'e gi ero a dorı ndi zeleni. E gıguo wę enya-uku zun obi wę. Ndi wę bu onu ke wę wu!

A Kpahuguo We

¹⁵ A laguo wę ezigbo Uzo hu zinrinni to, ghasomę uzo Balam' nwa Beo, hun eje-erere a suo, a du— ¹⁶ kanı Osolobue no jugbo a make njo a: ebe jaki ghaleni e ku oku no gi olu ihian ku oku, hun wę gi jugbo era ahun ri a pu onye-amuma hu.

¹⁷ Ndi nkuzi-ntu ndini wu isi-mirin tahini; igirigi ufere buko; uwe ke wę donme ni ishi hun kachanrin.

Oku-onu We Asuoka Kanı A Riziöle We Egbun

¹⁸ I nu oku-onu wę, y'e gbu ni wę osekpı! Kanı oku wę enwen anı. W'e gi ihien a na enya a dorı ndi ghahu ime ndi-mmefie gbafuha. ¹⁹ W'e kwesomę wę nkwa ni wę k'e weri enwen wę, kanı, uwe le enwen wę wusomę igbon ihien runı. Makeni, ihien ri a ki ihian ke onye hu wu igbon e.

²⁰ Makeni, omeni wę wanahınguı ihien ndi e meru ihian hun ri ime uwa ghahanı imarin Jesu Kristi hun wu Di-nwenni-enyı le Onye-nzuopuha enyi, anizi wę ihien ndi hu nwundon wę, kari wę eka, onodi ikpazun ndi no erira a kaguo njo kari nke ibuzo. ²¹ Makeni, o te ka wę mma ni amarintudeni wę Uzo hu ri ochan kari ni a maringuo w'a, a gbakito wę oku le iwu hu ri nsọ wę weye wę eka azuun. ²² Ilu hu wu ezioku e meguo nwan ebe wę ri, "Nkite e kin azuun buru egbo a." Ozozı, "Wę chanchanhu ezin n'o shi ime ikpotọ d'e gu."

Isi Nke Eto

Nkwa Obibia Di-nwonnı-enyı

¹ Ndi ri m obi, onwan mę ekukwo-ozı nke ebuo m dehenı unu. Imę wę ebuo, m ri a nwan ni m kpotien iroro zu oke ime unu ghahanı inyanhan ni onu ihien. ² M ri a si unu nyanhankwo oku hu ndi-amuma nsọ Osolobue ku oęen mbu le iwu Onye-nzuopuha enyi ye ghahanı ndi-ozı pu-ichen o ziheni unu.

Elenı Di-nwonnı-enyı Ri E Bi Mbie

³Nke ibuzọ, ghoṭa nì ọnwán: nì ndì-ẹmụ k'a pùha oge ìkpazụun, a mụ ẹmụ, e bi k'ọ sọọ wẹ. ⁴Wẹ k'a sị, "Elebe kẹ nkwa nwen o kwe n'ọ lala alala rì? Ọ biaguo nwan? Ndi nedi ẹnyi wẹ a ranhinṅo uran (onwun) kete-ele-mgbe; ihiẹn ile nohụ kẹ wẹ rì kete wẹ e kelẹ uwa!"

⁵A kpachanpuguo wẹ ẹnya zọ nì oku-onu Osolobue k'o gi kẹ enu-igwee hụ rì mbụ-mbụ; nì oku-onu k'o gizi gha mirin memẹ akpakali, gha ime mirin wefuha a; ⁶ọ nọ gizi oku-onu a mẹ mirin, oken-mirin, tikpo uwa mbụ hụ la iwi. ⁷Kanị, nke elu-igwee lẹ uwa rì ogeñni, Osolobue e giguo ya wu oku-onu a bu wẹ donmẹ n'o k'a dun wẹ okun; ọ rì e che Uhuohin ahun o k'e kin ndi-njo ikpe, tikpo wẹ.

Di-nwonnì-ẹnyi Rì Eche Nì Ihian Wanahin

⁸Kanị, nke unu ndi rì m obi, azokwole ni ihiẹn ohuni: nì ebe Di-nwonnì-ẹnyi rì, akp'ohin ohu noke ahua nnu-uku (ahua ogun-iri kwasị nnuna); ahua nnu-uku rizi kẹ akpu-uhohin ohu. ⁹Eleni Di-nwonnì-ẹnyi rì e bie mbie imezu nkwa a kẹ ndi hụ don a ghoha ibie-mbie; mba, o gi ndidi e son unu. Ọ chonì nì onye owule la iwi, kama, ọ cho nì onye owule roghari.

Uhuohin Di-nwonnì-ẹnyi Lala

¹⁰Kanị Uhuohin Di-nwonnì-ẹnyi jenko d'a bia idenmizi lekẹ ohin. Oge hụ, igwere sikọ d'e gi oken uzun fopu, okun a rinranpu ihiẹn ile rì igwere; uwa lẹ ihiẹn ile ihian nọ ime ẹ mẹ e kpufu, pùha ifon.

¹¹Ebe o mẹ ni wẹ k'e tikpopu ihiẹn ndini ile enina, elee udi ihian k'o furu ni unu wuru? O furu nì onu e bi obibi rì nsọ, e gi egun Osolobue e bi; ¹²e che Uhuohin Osolobue, e mẹ ẹ n'ọ biakenrin, Uhuohin hụ o k'e gi mụ okun ye elu-igwere, denpu a, gi erira rinranpu ihiẹn ile rin'a.

¹³Kanị, noke kẹ Osolobue don kwe nkwa, ẹnyi rì a tu ẹnya enu-igwee ohun lẹ uwa ohun —ebehụ wuchanrin ebe obibi ihiẹn ile rì-ochan.

¹⁴Ndi rì m obi, ebe o mẹ ni onu rì a tu ẹnya ihiẹn ndini, liliima nì nwan nì udon hun uzọ a rì ẹgbata onu lẹ iya, amamgbe unu gha e nwon ntupo mobu nkoriani oge unu k'e gi pùha ihun Osolobue. ¹⁵Bun'ẹ obi nì ndidi Di-nwonnì-ẹnyi rì e nwon wu oghere nzuopuha.

Enina kẹ ezi nwenẹ ẹnyi wu Polu donzi deni unu ghahanị amamihiẹn Osolobue ye ẹ. ¹⁶O kusonmẹ oku ihienni ime ẹkukwo-ozì ẹ ile. O nwongho ihiẹn ndi a fu orun oghota ime ihiẹn ndi o de, hun ndi marinleni ẹnya wẹ lẹ ndi wuzoleni ohunma a fi huto—kẹ wẹ e mezi ihiẹn ndi ozọ rì Ehuhuo-nsọ, e gi ẹ e seheni enwen wẹ ntikpo.

¹⁷Ndi rì m obi, a gwatoguo wẹ nwan unu ihiẹn ndini. Donrin ni nwan ẹnya, amamgbe mmefie ndi e bi k'ọ sọọ wẹ e dufie unu, mẹ unu ewuzozilẹ kẹ unu don nwan wuzo. ¹⁸Ka gi ni efoma Jesu Kristi wu Di-nwonnì-ẹnyi lẹ Onye-nzuopuha ẹnyi mẹ e suewaye ime okukwe; a marinwayezikwo nì Di-nwonnì-ẹnyi.

Ogho ya rì n'a ogenni, rizi kwon'a d'e ru Uhuohin hụ k'a to jenrin ejen! Iseẹ.

Ehuhuo-Ozi Nke Ibufo Jonu De (Jonu, Nke Ibufo)

Oku Hun E Ye Ndun

¹ Hun ahun ri gha mbidon lala ke enyi ri a gwa onu oku e, Hun ahun enyi gi ntin nu, hun enyi gi enya enyi hun. Enyi e leguo a, enyi e metugho a eka. Oku hu e ye ndun wu Jizosi ke enyi ri e ku oku e. ² Ndun hu no puha hun w'e legha enya. Enyi a hungho a. Enyi hu e ku banyen'e, a gwa unu banyeni ndun itebite hu. Ndun itebite hu le Chuku-Nedi te ri, kanj o no puha ni enyi legha. ³ Enyi ri nwan a gwa unu ihien enyi hun le ihien enyi nu, keni unu hun uzọ du enyi meko—makeni Nedi-enyi le Nwa a wu Jesu Kristi ke enyi le we ri e meko. ⁴ Enyi ri e de ihien ndini keni ighoghọ enyi hun uzọ zu oke.

Ukpe Sọ Kẹ Osolobue Wu

⁵ Onwan wu ozi hu enyi nu onu a, hun enyi ri nwan e zi unu: ni Osolobue wu ukpe, o nwonna ishi ri ime e—kaka. ⁶ Omeni enyi si ni enyi le iya ri e meko bu enyi a to ime ishi e bi, ya wu ni enyi ri a tu ntụ, enyi a ri e gi ezioku e bi. ⁷ Kanj, omeni enyi hu e bi ime ukpe, nọke ke ya nwen don ri ime ukpe, ya wu ni enyi le iya hu e meko nke-esi, edeke Nwa a wu Jizosi k'a ri a chanchanfu enyi njo owule enyi me.

⁸ Omeni enyi si ni enyi ara me njo, enyi ri e dufie enwen enyi, ezioku arj ime enyi. ⁹ Kanj, omeni enyi e kupuha njo enyi, onye we gi e don-nya le onye-ezioku k'ọ wu, o k'a gbagharj enyi njo enyi, chanchanpuchanrin enyi ihien ile rileni mma.

¹⁰ Omeni enyi si ni enyi e meni njo, ya wu ni enyi ri a si ni Osolobue wu onye-ntu, ya wu ni oku e a ri ime enyi.

Isi Nke Ebuo

Kraistj Ya E Donme Enyi Uchan

¹ Umueka m, m ri e de ni unu ihien ndini amangbe unu gha e me njo. Kanj, omeni ihian me njo, enyi nwon onye a rjodon ni enyi ebe Chuku-Nedi ri—onye hu wu Jesu Kristi, onye hu ri ochan. ² Ya le enwen e wu ejan hun we gi wepu njo enyi le iwe-le-onuma-Osolobue; ele njo enyi sọ, kanj, ke njo uwa ile.

³ Ihien o k'e gi nwan we enyi enya ni enyi a maringho Osolobue nke-esi wu ni enyi e mesonme ihien o si enyi me. ⁴ Onye owule hun si ni o maringho a bu a ra me ihien o si enyi me, onye hu wu onye-ntu, ezioku arj ime onye no enina. ⁵ Kanj, nke onye owule hun a gbaye oku Osolobue, ezioku-ezioku, onye ahun nwe ihien-osusuo zu oke jenni Osolobue.

Ihien enyi gi a marin ni enyi ri ime e wu onwan: ⁶ onye si n'ọ ri ime Osolobue ya bi obibi ke Jizos' Kraistj don bi.

Iwu Ohun

⁷ Ndi ri m obi, arj m e deni unu iwu ohun; kama, iwu ohu ahun we ye unu isi-ibuzo ro. Ozi hu unu nu, iya wu iwu mbu ahun m ri e ku oku e. ⁸ Kanj o wuzikwo iwu ohun. Iwu ohunni wu ezioku, o hu ime Kraistj, o huzikwo ime onu—makeni ishi hu a ghafe, ezigbo ukpe e nwunmeguo.

⁹ Onye owule si n'ọ ri ime ukpe bu ize onye Itu-Kraistj ibe e hu e ze e, echen ke onye hu rikwo ime ishi. ¹⁰ Onye owule nwe ihien-osusuo onye Itu-Kraistj ibe e bi ime ukpe—o nwonna ihien ri ime e hun e me ihian a kpogburu. ¹¹ Kanj, onye hun e ze ize onye Itu-Kraistj ibe e ri ime ishi; o ghako ime ishi, o marin ebe o jenko—makeni ishi hu a gbakinguo a enya.

¹² Umueka,

m ri e de ni onu ni m gi gwa onu
ni Osolobue e gigo ifiri efan Jizosi

gbagharj unu njo.

¹³ Ndi nedi,

m ri e deni unu ni m gi e gwa unu
ni unu a maringuo onye hu rinj gha mbidon lala.

Ndi-ikoro,

m ri e de ni unu ni m gi e gwa unu
ni unu e meriguo Eje-onye hu.

¹⁴ Umueka,

m de ni unu ihienni ni m gi e gwa unu

nị unu a maringuo Chuku-Nedi enyi.
 Ndi nedi,
 m de ni unu ihienni ni m gi e gwa unu
 ni unu a maringuo onye hu ri gha mbidoon lala.
 Ndi-ikoro,
 m de ni unu ihienni ni m gi e gwa unu
 ni unu e zegho,
 ni oku Osolobue ri ime unu
 le ni unu e meriguo Eje-onye hu.

Ihien-uwa Y'a Suokwole Unu!

¹⁵ Enwekwole ni ihien-osisuo uwa mobu ndi ri ime uwa, makeni ihien Chuku-Nedi-enyi ara suo onye ihien uwa a suo. ¹⁶ Makeni, ihien ile ri ime uwa, ke eje-ihien ndi a gunsomme ehụ ke ihien-onina-enya ke nhonron ihian a honron makeni o nwegho ihien-uwa, aghanj aka Nedi-enyi bja—uwa ke we ile gha a bja. ¹⁷ Uwa le ihien-olila-enya ile rin'a ghafeko aghafeko; kanj, onye owule hun e me uche Osolobue k'a to jenrin ejen.

Ehenren Kraisti Ahun W'a Kpo Anti-Kraisti

¹⁸ Umụ m, ogenni wu ogen ikpazuun! Ke onu don nu ni ehenren Kraisti ahun w'a kpo anti-Kraisti lala, erira k'o ri nwan ni ndi bu oda wu ndi-ihenren Kraisti a puhaguo. Iya ke enyi gi a marin ni ogenni wu ogen ikpazuun. ¹⁹ Ime igunrun enyi ke ndini gha pu nke-esi, kanj, ele we ndi nke enyi. Makeni, omeni we te wu ndi nke enyi, nke e son we enyi nodi. Kanj, opupu we gha ime igunrun enyi pu k'o gi wecharin enya ni ele we ndi nke enyi.

²⁰ Kanj, onu ile marin ezioku makeni Onye-hu-ri-nsọ e hukpuguo onu uden ime-mmom gi tumę unu umu a. ²¹ Eleni unu amarin ezioku hajin m gi e deni unu, kanj, makeni unu a maringuo a—unu a maringho n'o nwonni ntu a gha ime ezioku a faha. ²² Onye wu nwan onye ntu emeni ele onye kwerileni ni Jizosi wu Kraisti, Onye-nzuopuha hu Osolobue tumę. Onye no erira wu ehenren Kraisti hu—hun w'a kpo Anti-Kraisti; a ra kwerini Chuku-Nedi le Nwa a. ²³ Eghę! Makeni, onye owule ju Nwa a ekwerini ni Chuku-Nedi; onye owule kwerini Nwa a nwonzikwo Chuku-Nedi.

²⁴ Ni ni ozi hu unu nu isi-ibuzo risomme ime ndun unu. Omeni ihien unu nu isi-ibuzo hu a risomme ime ndun unu, unu k'a risomme ime Nwa Chuku le ime Chuku-Nedi. ²⁵ Ihien o kwe enyi nkwa n'o k'e ye enyi wu ndun itebite.

²⁶ Ifiri ndi ri a cho ni we dufie unu ke m gi ri e deni unu ihien ndini. ²⁷ Kanj, o me nke unu, uden ime-mmom hu o hukpu unu, hun o gi tumę unu umu a hu ime ndun unu a kuzi unu ihien ile. Ya wu, o nwonzini nwan mkpa o ri ni onye owule k'a kuzi unu. Ihien uden ahun o gi tumę unu a kuzi unu wu ezioku—ntu arj a. Nọke ke o don kuzi onu—nodi ni ime Kraisti. ²⁸ Eghę umu m, nodi ni ime e, keni obi ru enyi ile alj ogen o k'e gi puha; amamge enyi e gi ifenren warj Uhuohin hu.

Ke W'a Don Marin Umụ Osolobue

²⁹ Omeni onu a maringho n'o ri ochan, onu k'e gi e marin ni ya mu onye owule hun e bi obibi onye ri-ochan.

Isi Nke Eto

¹ Lee ni nwan ke Chuku-Nedi nwehan ihien-osisuo enyi—nke wu ni w'a kpo enyi umu Osolobue! Ezioku-ezioku, iya ke enyi wu! Ihien hajin uwa gileni marin enyi wu ni uwa amarin n'a. ² Ndi ri m obi, enyi wu nwan umu Osolobue. Kanj, ihien enyi jenko d'a wuru e ke puha ifon—bu enyi a maringho ni ogen o k'e gi bja, enyi k'a nọ ke iya, makeni enyi k'a huncharin a k'o nọ. ³ Ndi ile nwon olile-enyani ime we e donme enwen we ochan nọke ke ya le enwen e don ri ochan.

⁴ Onye owule hun e me njo ri a dan iwu makeni ime-njo wu idan-iwu. ⁵ Unu a maringho ni Kraisti bja d'e wefu njo, unu a maringhozi ni o nwonni njo ri ime e. ⁶ O nwonni onye ri ime e hun e me njo; onye owule hun e me njo e ke huntu e mobu marin a.

⁷ Umęka, anile ni onye owule dufie unu! Onye hun e bi obibi onye ri-ochan ri ochan ke Kraisti don ri ochan. ⁸ Onye owule e me njo wu nke Ekwensu—makeni Ekwensu gha alj mela njo. Iya hajin Nwa Osolobue gi bja—keni o tikpo orun Ekwensu.

⁹ O nwonni onye hun Osolobue mu hun e me njo. Makeni, mkpuru Osolobue ri ime onye ahun. O s'eka me njo, makeni Osolobue mu a. ¹⁰ Onwan ke we gi a marin ndi wu umu Osolobue le ndi wu umu Ekwensu: onye owule ghaleni e me ihien ri mma mobu hun ihien ndi Itu-Kraisti ibe e ghaleni a suo ele nwa Osolobue.

E Nwe Ni Ihien-osisuo Ibe Unu

¹¹ Makeni ozi hun unu nu isi-ibuzo wu ni enyi k'a gha e nwe ihien-osusuo ibe enyi. ¹² Enyi anokokwo ni ke Keni—o wu nke Eje-onye hu, o gbupu nwenen e. Ki haun Keni gi gbu e? Makeni Keni le enwen e me eje-ihien kanj nwenen e me ihien ri mma.

¹³ Umunen m, y'a tula unu enya ni ize unu ri e ze uwa. ¹⁴ Ihien enyi gi marin ni enyi a ghaguo onwan fuha, banye ndun, wu ni enyi nwe ihien-osusuo ibe enyi. Onye nweleni ihien-osusuo ibe e a nwunhuguo.

¹⁵ Onye owule ize nwenen e e ze wu izighe—bu unu a maringho n'o nwonna izighe ndun itebite ri ime e. ¹⁶ Ihien enyi gi a marin ihien-osusuo nke-esi wu onwan: ni Kraisti gi ifiri enyi we ndun a ye. O furu nwan ni enyi gizikwo ifiri ibe enyi we ndun enyi ye. ¹⁷ Nani ke ihien-osusuo Osolobue gi ri ime ihian, omeni ihian e nwongho ihien uwanj, kanj o hun nwenen e ihien ri a ko, o ju n'o yekon'a eka? ¹⁸ Umueka, ni enyi e nwon ni ihien-osusuo nke-esi—elekwu hun we gi onu suo e ku, kanj, hun we gi eka e me.

¹⁹ Ohun ke enyi e gi marin ni enyi wu nke ezioku, iya ke enyi gi e me obi e ru enyi anj ebe Osolobue ri—²⁰ omeni obi e gbume enyi mgbu. Makeni, Osolobue ka obi enyi, o maringhozikwo ihien ile.

²¹ Ndi ri m obi, omeni ihori enyi hu a ghoji enyi, obi e rucharin enyi alj ebe Osolobue ri, ²² enyi e nwehenzikwo ihien owule enyi ri o a—makeni enyi hu e donme iwu e, e me ihien a suo a usuo efo.

²³ Iwu e wu hunni: ni enyi k'e kweri ni efan Nwa a wu Jesu Kristi le ni enyi k'e nwe ihien-osusuo ibe enyi—noke k'o don gwa enyi. ²⁴ Ke we han hun e donme iwu e ri ime e, iya nwen rizikwo ime ndun we. Ihien enyi gi a marin n'o hu ime enyi wu onwan: n'o yeole enyi Mmonnsu.

Isi Nke Eno

Mmon Osolobue Le Mmon Ehenren-Kraisti

¹ Ndi ri m obi, ele mmon ile gi ihian ku ke unu k'e kweyeni, ka e lele ni we, keni unu marin ke mmon ndi hu gha eka Osolobue bia nke-esi. Makeni, ndi-amuma-ntu bu oda a puhaguo ime uwa. ² Ke onu k'a don marin ni Mmon Osolobue ro wu onwan: mmon owule gi e don ni Jizosi hun wu Kraisti, Onye ahun Osolobue tume, henrin ihian bia, e ku e—mmon hu gha eka Osolobue bia. ³ Kanj, mmon owule hun kwerele ni Jizosi hun wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume, henrin ihian bia, mmon ahun aghanj eka Osolobue bia. Ohun wu mmon Ehenren-Kraisti, ya wu, mmon Anti-Kraisti—hun onu nu n'o lala alala; o rigwole nwan ime uwa.

⁴ Umueka, unu wu nke Osolobue—onu e meriguo we, makeni onye hu ri ime unu ka onye hu ri ime uwa. ⁵ Ndi-amuma-ntu ndinj wu nke uwa—ya wu, ihien w'e ku wu nke uwa, uwa e gon we ntin. ⁶ Enyi nwen wu nke Osolobue. Onye owule hun marin Osolobue e gon enyi ntin. Onye owule hun wulen nke Osolobue ara gon enyi ntin. Onwan ke enyi gi a marin mmon hun wu nke ezioku le mmon hun wu nke ndufie.

Ime Osolobue Ke Ihien-osusuo Ri

⁷ Ndi ri m obi, ni enyi e nwe ni ihien-osusuo ibe enyi, makeni ihien-osusuo gha eka Osolobue a bia. Onye owule hun nwon ihien-osusuo, Osolobue mu a, onye hu marin Osolobue. ⁸ Onye hun nwonleni ihien-osusuo amarin Osolobue, makeni Osolobue wu ihien-osusuo. ⁹ Osolobue a ghosiguo ihien-osusuo o nwe ebe enyi ri; enina k'o don me e: o zih e akpu Nwa a ohu ime uwa, keni enyi hun uzu ri ndun ghahan'a. ¹⁰ Onwan wu ihien-osusuo: eleni enyi nwe ihien-osusuo Osolobue, kana, ni Osolobue nwe ihien-osusuo enyi, gi e zih e Nwa a n'o wuru ejan we gi wepu njo enyi le iwe-le-onuma Osolobue hun njo e buhe.

¹¹ Ndi ri m obi, ebe o me ziele ni Osolobue nwehan ihien-osusuo enyi enina, o furu ni enyi nwen nwezikwo ihien-osusuo ibe enyi. ¹² O nwontuni onye gi enya a hun Osolobue—kanj, omeni enyi e nwegho ihien-osusuo ibe enyi, ya wu ni Osolobue bi ime enyi; ya wuzi ni ihien-osusuo a zu oke ime enyi.

¹³ Ihien enyi gi marin ni enyi ri ime e le ni ya nwen ri ime enyi wu n'o yeguo enyi Mmonnsu a.

¹⁴ Enyi a hunguo a, ku e, ni Chuku-Nedi e zihaguo Nwa a d'a wu Onye-nzuopuha uwa. ¹⁵ Osolobue bi ime ndi ile gi e don, e ku e, ni Jesu wu Nwa Osolobue—uwe le enwen we bi ime Osolobue. ¹⁶ Enyi a maringho nwan, enyi e girole e nwan don, ni Osolobue nwe ihien-osusuo enyi.

Osolobue wu ihien-osusuo. Onye hun gi ihien-osusuo e bi ri ime Osolobue, Osolobue le enwen e ri ime onye hu. ¹⁷ Erira ke ihien-osusuo e gi zu oke ime ndun enyi, keni obi ru enyi alj Uhuohin Okinkin-ikpe—makeni ke Jesu no, erira ke enyi no ime uwanj. ¹⁸ Egun ara tu onye gi ihien-osusuo e bi; ihien-osusuo zu oke a chupu egun. Onye ri a tu egun ri a tu egun afunfun o jenkwo d'a ta—ihien-osusuo onye ri a tu egun ezuni oke.

¹⁹ Ihiyen-osisusuo o bu uzọ nwọn jenni enyi haịn enyi gi a saęka e nwọn ihiyen-osisusuo. ²⁰ Omęni ihjan si, “M nwe ihiyen-osisusuo jenni Osolobue,” bu ize nwene e ri e ze e, onye-ntu k’o wu. Makeni, omęni ihjan e nwonna ihiyen-osisusuo nwene e—nwene o ri e legha, o sako eka nwe ihiyen-osisusuo Osolobue—Osolobue o leghatuleni. ²¹ Iwu o ye enyi wu onwan: ni, onye nwe ihiyen-osisusuo Osolobue k’e nwezikwo ihiyen-osisusuo nwene e.

Isi Nke Isen

Ke Enyi Dọn E Meri Uwa

¹ Onye owule hun gi e don ni Jesu wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume, onye hu wu nwa Osolobue; onye owule nwe ihiyen-osisusuo onye mu ihjan, nwezikwo ihiyen-osisusuo nwa a. ² Ihiyen enyi gi a marin ni enyi nwe ihiyen-osisusuo umu Osolobue wu ni enyi nwe ihiyen-osisusuo Osolobue, e mesonme ihiyen ndi o si enyi e me. ³ Ke we don e nwe Osolobue ihiyen-osisusuo wu: imesonme ihiyen o si enyi me—bu ihiyen o si enyi me ele ibu, ⁴ makeni onye owule Osolobue mu e meri uwa. Iken hun enyi gi e meri uwa wu okukwe enyi nwon. ⁵ Onye a sa nwan eka e meri uwa? Onye hun gi e don ni Jesu wu Nwa Osolobue ro.

Ihiyen Ndi Hun A Ghosi Ni Jesu Wu Nwa Osolobue

⁶ Jizos' Kraisti-ni wu onye hu hun bia ghahan mirin le edeke. Ele ghahan mirin suo, kanj ghahan mirin le edeke. Mmon-nso le enwen e wu hun a shja eri, makeni Mmon-nso wu Onye ezioku. ⁷ Ya wu ni we ri eto hun ri a shja eri [elu-igwee: we wu Chuku-Nedi le Oku hu le Mmon-nso; we rizikwo eto hun a shja eri elu-uwa:] we wu ⁸ Mmon-nso le mirin ahun le edeke ahun. We eto kuye onu ohu. ⁹ Omęni enyi a nabanhan eri ihjan shja, hun Osolobue shja kadę ezioku a wu, bu Osolobue a shiaguoni Nwa a eri. ¹⁰ Ya wu, onye owule kwerini Nwa Osolobue nwon erini ime obi e; kanj onye hun kwerileni a kpoęu Osolobue onye-ntu, makeni o gini eri Osolobue shja ni Nwa a don. ¹¹ Onwan wu eri hu: Osolobue e yegu onye ndun itebite—ime Nwa a ke ndun itebite hu ri. ¹² Onye owule nwon Nwa a hu nwon ndun, kanj onye hun nwonleni Nwa Osolobue enwon ndun.

Ndun Itebite

¹³ M ri e deni unu ihiyen ndini, unu ndi hun kwerini efan Nwa Osolobue, keni onu marin ni onu e nwongho ndun itebite.

¹⁴ Ihiyen obi gi e ru enyi ali ebe Osolobue ri wu onwan: ni omęni enyi rjo a ihiyen owule k’o don ri a obi, o nu ekpere enyi. ¹⁵ O me nwan ni enyi a maringho ni ihiyen owule enyi rjo! a, ni o nu ekpere enyi anu, ya wu enyi a maringhozi ni enyi e nwehengwo ihiyen enyi rjo a.

¹⁶ Onye hun nwene e k’o ri e me njo—udi njo hun ghaleni e buhe onwun, ya me ekpere, Chuku k’e ye nwene e hu ndun—onwan wu nke ndi hun me udi njo hun ghaleni e buhe onwun. Njo hun e buhe onwun ri ari: asini m unu memę ekpere banyeni ohun. ¹⁷ Eje-omume ile wu njo, kanj o nwon njo hun ghaleni e buhe onwun.

¹⁸ Enyi a maringho ni onye owule Osolobue mu ara me njo, makeni Jesu, Onye hu Osolobue mu, e che e nche—Eje-onye hu ara metu a eka.

¹⁹ Enyi a maringho ni enyi wu nke Osolobue; enyi a maringhozikwo ni uwa ile ri okpuru Eje-onye hu.

²⁰ Enyi a maringho ni Nwa Osolobue a biagu, n’o yegu onye nghota hun enyi e gi marin onye ahun wu onye-ezioku. Enyi ri nwan ime onye ahun wu onye-ezioku le Nwa a wu Jesu Kristi.

Iya wu Osolobue nke-esi le ndun-itebite.

²¹ Umụ m, gba ni ni ife mmon mọbu ife ihiyen ozo owule oso!

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Jonu De Jonu, Nke Ebuo

Ekele

¹ Mmē wu onye-isi de ehuhuo-ozini. M ri e dejenni okpoho hu Osolobue hori le umu a. Ndi m nwe ihien-osusuo we ebe Ezioku ri ke we wu. Elede mmē suo nwe ihien-osusuo we, kama, ndi ile mari Ezioku nwezikwo ihien-osusuo we. ² Enyi nwe ihien-osusuo we make Ezioku ahun ri ime ndun enyi—hun k'a risonmekwo ime ndun enyi jenin ejen.

³ Efo ma le omiken le udon, hun gha aka Chuku-Nedi le Nwa a wu Jizos' Kraist' a bia, ya risonme ni enyi, ke enyi don ri e bisonme ime ezioku le ihien-osusuo.

Ezioku Le Ihien-osusuo

⁴ Efo a suokenmeka m usuo ogen m gi hun a ni o nwegho umu i ndi ri e bi ime Ezioku noka ke Nedi enyi don gwa enyi.

⁵ M ri nwan a rio i, ezi okpoho, ni enyi ile e nwe ihien-osusuo ibe enyi. Ele ni m ri e de ni iwu ohun, kama, iwu ohu ahun o ye enyi gha ani lala ke m ri e de ni. ⁶ Ihien-osusuo wu ni enyi ri e mesonme ihien o si enyi e me; iya wu iwu hu—noka ke unu don nu a gha ali lala—onu k'e giriri a e bi.

Ennen-Kraisti Ahun W'a Kpo Anti-Kraisti

⁷ Ndi-ndufie bu oda a banguo ime uwa. Ndin ara kweri ni Jesu Kristi gi ehụ ihian bia—n'o wuchanrin ihian k'o bia. Onye owule no enina, iya wu onye-ndufie hu le Ennen-Kraisti hu wu anti-Kraisti!

⁸ Kpachanfu ni nwan enya, amangbe onu e tuhu ihien enyi runguu, ka turusonme ni keni enyi nwonhen ugwo orun zu oke.

⁹ Onye owule hun sonsomeleni nkuzi Kraisti, kanj o fe mgbon—onye hu e nwon Osolobue. Onye hun sonsomme nkuzi hu k'o ri e nwongho ke Chuku-Nedi ke Nwa. ¹⁰ Onye bia iwe i d'a kuzi, bu ele hun Kraisti kuzi k'o gi bia, anabahal'a mobu kele e ohunma. ¹¹ Makeni, onye hun kele e ohunma ri e son e a run eje-orun o ri a run.

Oku Mmekin

¹² M nwon ihien bu oda hun nke m'e deni onu, kanj ele hun m k'e de ede. M ri a tu enya ni m k'a bia d'a hundē unu, enyi e kutari, elee-m, elee-i, keni ighoghō enyi ile hun uzō zu oke.

¹³ Umū nwenē-i-okpoho-Osolobue-horī e zi ekele unu.

Ehuhuo-Ozi Nke Eto Jónu De Jónu, Nke Eto

¹ Mmē wu onyē-isi de ekukwo-ozini. M rị e dejenni ezi nwēnē ẹnị wu Gayosị, hūn ihien ẹ a sūo m imē Ezioku.

² Ezi nwēnē m, ekpere m wu nị ihien ile rịn'i mma lẹ ni ehụ rị i iken, nọkẹ kẹ i don nwan rị iken imē mmọn i.

³ Ighoghọ jun m obi oge nđi hụ imē umunē ẹnị gi bịa d'e ku n'i wu onyē wẹ gi e don ẹnya ebe Ezioku rị—ya wu n'i rị e bi imē ezioku. ⁴ O nwōnni ihien e mē m a ghoghọ rịkẹ ebe m nọ nụ nị umu m rị e bi imē Ezioku.

Jónu A Ja Gayosị Mma

⁵ Nwēnē-onyē, y'e mekẹ onyē wẹ gi e don ẹnya imē orun i rị a run nị umunē-ẹnị imē Jesu, osun'a nị y'a marin ndi wẹ wu. ⁶ A nọguo wẹ ihun ụka rị ebeni ku oku ihien-osusuo i nwe. Dodo, yenị wẹ udi ẹka hūn a sūo Osolobue usuo, keni wẹ jenduru. ⁷ Makeni, oge wẹ gi gi ifiri Efan ahun jenkọ ijenni, anini wẹ ndi kwerele nị Jesu yenị wẹ ẹka. ⁸ O furu nwan nị ẹnị kwandon ndi nọ ẹrira, keni ọ hūn ụzọ mē nị ẹnị lẹ wẹ wu ohu, e sọn Ezioku a rụngbama orun.

Diotrefesi Lẹ Demetriosi

⁹ E dejennguo nị m ụka ehuhuo; kanị Diotrefesi hūn a cho n'ọ kị a nabanhanị okiki ẹnị, o gini ihien ẹnị ku don. ¹⁰ Ya wu, m bịa nwan, m k'e wepuhachanrin ihien ile ọ rị e mē, lẹ onu ọ rị e buokinsonmē ẹnị! Ohun ehiden'e, ọ judẹ n'ọ nabanhankọ umunē ẹnị ndi hụ; ọ nideni ndi ọzọ nabanhan wẹ—ọ chupude ndi hūn rị imē ụka hūn cho nị wẹ nabanhan wẹ.

¹¹ Nwēnē-onyē, a kınrınkwolẹ ihien rileni mma, ka kınrın ihien rị mma. Onyē owule hūn e mē ihien rị mma wu nke Osolobue. Kanị, onyē owule hūn e mē eje-ihien e ke huntu Osolobue.

¹² Ihian ile e ku oku Demetriosi ohunma; Ezioku lẹ enwen ẹ e ku oku ẹ ohunma. Ẹnị nwēn nkẹ rị a shiazikwōn'a ẹri—bụ y'a maringhọ nị ẹri ẹnị a shia wu ezioku.

Ekele Ikpazun

¹³ Ihien m cho nị m gwa i e bukẹ, kanị, edekọ m'a e de. ¹⁴ M rị a tu ẹnya nị m jenkọ d'a hūn i egwa, keni ẹnị kutari elee-m, elee-i.

¹⁵ Udun y'a rị n'i.

Ndi owu ẹnị ile e zi ekele i. Hi ndi owu ẹnị rị ebẹhụ efan ohu-ohu, y'e kele wẹ.

Ekwkwó-Ozi Judu De

¹ Mmẹ wu Judu de ẹhuhuo-ozini. M wu igbon Jesu Kristi. M wuzikwo nwenẹ Jemisi. M ri e dejenni ndi ahun we kpo, hun ri Chuku-Nedi obi, hun Jesu Kristi donme: ² omiken, udon le ihien-osusuo ya rinu onu mmagi-mmagi.

Luni Ni Uzọ-Jesu Ogun

³ Ndi ri m obi, o te duka m ni m de ni unu banyeni nzufuha hun enyi ile nwon, kanj a hun m'a nwan n'o ri mkpa ni m deni unu hun m'e gi kasi onu obi, ni onu shikenme onwun chedon Uzọ nke okukwe hu hun Osolobue wegwu che aka ndi nke e.

Ndi A Kuzi Ntu A Banhangwo

⁴ Make ni, o nwegho ndi ghaleni a tu egun Osolobue hun gigu nuzue banhan ime enyi. Ndin e gbehutogwo ozi efoma Osolobue, keni we gi e kpume eje-obibi we. O tekemeke we deto ikpe-omuma hun rinu ni we ime Ehuho-nsọ. Ndin ara gbayede Jizos' Kraisti hun iya suo wu Di-nwonn-eyi le Onye-nwonn-eyi.

Osolobue A Maringwo Ye Ndi Njo Afunfun

⁵ M cho ni m nyanhan ni unu ihien ndin, osun'a ni unu a maringwo we ohunma-ohunma. M cho ni m nyanhan ni unu ke Di-nwonn-eyi don gha ali Ijitu zuopuha ndi Izrelu, kanj, omegu, o no tikpo ndi hun kwerileni.

⁶ Nyanhanzikwo ni ihien me ndi mmon-ozini hu te ri nsọ hun nodileni ebe we si we nodi, hun la onodi we to: nyanhan ni ni Osolobue e kengwo we nwan egbu itebite to ime eje ishi, e che okinkin-ikpe hun jenkọ d'a ri oken Uhuohin hu.

⁷ Nyanhan ni ihien me eje-ali ndi ahun wu Sodomu le Gomora le obodo ndi ozo hun nokunme ni we. Ndi ri ime ali ndi hu me ke ndi mmon-ozini hu—bu enwen we che ime ughere le uru, ya we no narin afunfun okun-itebite. We no wuru ihien we gi a do ihian aka-ntin.

Enwen We Ke W'e E Lee, E Ledan Okiki

⁸ Bu erira ke ndi nkuzi-ughani gi nwan a hunsonme ohun a han we e me ihien ehwe gi a ruhu, e legberi okiki, e kutu ndi ogho ri ehwe.

⁹ Kanj, Majeluhun wu onye-isi ndi mmon-ozini e medeni enina ogen o gi son Ekwensu zuo ozun Mozi: egun Osolobue anin'a kutu Ekwensu—ihien o gwa Ekwensu wu, “Di-nwonn-eyi a jugbo i!”

¹⁰ Kanj ndin e kutu ihien owule we ghotaleni. We nohu ke anu-afia nwonleni uche, w'a ra leban ihien enya—bu hun we ghotahu we lebanleni enya, iya e tikpo we.

A Rizole We Eje-onodi

¹¹ Oken nsongbu rinu we! E sonmegwo we uzọ Keni ogbu ochu; e gigu we ifiri erere la enwen we toni mmefie Balam egbo a suo; e nupugwo we isi ke Kora; a na we ntikpo ke iya, make ni Osolobue k'e tikpo we. ¹² Ntupo ke ndin wu ebe unu n'e rigbama Oriri ihien-osusuo unu; egun arizi we enya ebe we n'e son unu e ri—ndi-ndu ri e lepu enwen we suo enya ke we wu! Orukpu ufere buko ghaleni e zue mirin ke we wu; osisi ghaleni a mi mkpuru ogen we gi a gho mkpuru, osisi we huepu, hun nwunhunni, nwunhunchanrin! ¹³ We nohu ke eje ebiri-ohimin, ihien ifenren we ri a gboshi elu ke ufofo ebiri-ohimin; kokise uzọ ohu ghaleni e ru ke we wu, hun Osolobue kwademetonu eje-ishi itebite!

Ikpe-omuma Hun Ri E Cheni We

¹⁴ Enoku, hun ri agbo nke esa—we gha aka Adam gunma—e bugu amuma toni we: o si, “Lee e,

Di-nwonn-eyi lala

ya le ndi nsọ a nnu ole-le-ole.

¹⁵ O lala

d'e kin onye owule ikpe,

d'a ma we ile ikpe—

ikpe eje-ihien ile we gi eje-agungun we me

le eje-oku ile jogbu enwen e,

hun ndi-njo ghaleni a gbaye Osolobue

gi kuja oku e!”

Eje-Agunun We

¹⁶ Ogen ile kẹ ndịni gi e dẹnwinnwın; w'a ra kinbehi ikpe; w'e mēsōnmẹ eje-ihien ndi ri a gunni wẹ; w'e kukari enwen wẹ, e gi ọnu-oma a tunarin ihian ihien wẹ.

Mkpinsin-eka Le Ndunmodun

¹⁷ Kani, o me nke unu umune m, nyanhankwo ni ihien ndi-ozu ahun pu-ichen Nna-enyi wu Jizos' Kraisti tumẹ gwato ọnu. ¹⁸ Wẹ gwa unu ni “Ndi-emu k'a puha ogen ikpazun, ndi k'e mēsōnmẹ eje-ihien ri a gunni wẹ.” ¹⁹ Uwe wu ndini ihien-owa ri enya, hun nwonleni Mmon-nsọ, ndi hun e buhe nkebe.

²⁰ Kani, nke ọnu umune m, e me ni ni unu e sue ime Okukwe ahun richanrin nsọ ọnu ri e sọn, e sue kẹ ulọ wẹ n'a tun; e me ni ekpere kẹ Mmon-nsọ don cho. ²¹ E donme ni enwen unu hun unu e gi risonme ndi ihien wẹ a sọ Osolobue, kẹ unu don ri e che omiken Di-nwonni-enyi wu Jizos' Kraisti, hun k'e wehe ni ọnu ndun itebite.

²² E me ni ni ndi obi-ebu omiken, ²³ ọnu a dokpunpuha ndi ozo ime okun hu keni unu gi e zuofuha wẹ. Nke ndi ozo, e gi ni egun e me ni wẹ omiken—ka zede ni izize ewuru wẹ yi hun ehụ wẹ meruguu.

Ekpere Ija-mma

²⁴ Nke Osolobue, onye hu hun k'e ri-eka kwondon unu make ọnu gha a dan, me ọnu wuru ndi nwonleni ntupo, unu e gi ighoghọ turu ihun e ebefu Ogho ri. ²⁵ Onye hu iya sọ wu Chuku, Onye nzuopuha enyi, ogho ya rin'a ghahani Jizos' Kraisti Di-nwonni-enyi—oghọ lẹ ikpen lẹ iken lẹ okiki; k'o rin'a ni ogen d'e bidon, ya rin'a kikenni lẹ jenin ejen! Ise.

Ihiẹn Jizos' Kraịstị Ghosị Jonu Nghosị

¹ Ihiẹn Jizosị Kraịstị ghosị igbọn ẹ wu Jonu ya ri ime ẹhuhụonị. Osolobue we ihiẹn ndịni ye Jizosị, keni o we we ghosị ndi igbọn ẹ—nị we hụn ụzọ marin ihiẹn ndi jenko d'e me ẹgwa. Kraịstị nọ zi mmọn-ozị ẹ jenni odibo ẹ wu Jonu d'a ghosị a ya, keni o gha ẹka Jonu ghosị ndi igbọn ẹ ya. ² Jonu a shiaguọ nwan ẹri banyeni oku Osolobue le ihiẹn Jizos' Kraịstị ku; o shiaguọ ẹri ihiẹn ile o hụn.

³ Ngozi ya riñi onye owule k'a gunpuhani ibe ẹ ihiẹn ndi ri ime amumanị; ngozi ya rizikwo ni ndi hụn k'a nwan'a le ndi hụn k'e me ihiẹn we de ime ẹ—makeñi ogen ihiẹn ndiñi e gi me a rigwo nsue.

Jonu E Kele Uka Esa Ndi Hu Ri Azuun Eshia

⁴ Jonu de ẹhuhụonị jenni uka esa ndi hu ri Azuun Eshia.

Efoma le udon hụn gha ẹka Osolobue, onye ahun ri kikenñi, hụn ri mbu, hụn lalanị bia ya riñi onu—efoma le udon hụn gha ẹka ya le Mmọn esa hụn ri ihun ukpo ẹ ⁵ le Jizos' Kraịstị bia.

Jizosị Kraịstị, hụn wu osheri ahun furu we gi e don ẹnya, onye ibuzo gha onwun lihi, onye hụn a ki ndi-nze ri elu-üwa.

Ogho le okiki ya wuru nke Jizosị Kraịstị, onye hụn nwe ihiẹn-osisuọ enyi, gi ẹdeke ẹ gbapuha ẹnyi ẹka njo ẹnyi; ⁶ o nọ nwan me ẹnyi wuru anị-eze, me ẹnyi wuru ndi nchu-ẹjan Osolobue ẹ hụn wu Nedi ẹ. Ogho le okiki ya wuru nke ẹ jenrin ejen! Isee.

⁷ Lee ẹ!

O gi orukpu lala;

ẹnya ile jenko d'a hụn a—

ke ndi hu dun a ihiẹn.

Ndi anị ile ri üwa

jenko d'a kwan ẹkwan

make ufiri ẹ.

Eri a k'o jenko d'a ri! Isee!

⁸ “Mme wu Iuzo le Ikpaüun!”

Ya ke Di-nwonn-ẹnyi wu Osolobue ku—onye hu hụn ri kikenñi, hụn ri mbu, hụn lalanị; Onye hụn nwon iken ile.

Jonu A Hün Jizosị

⁹ Mme wu Jonu nweñe unu, hụn we ri e gi ifiri Kraịstị e kpokpo ke we don ri e gi ifiri ẹ e kpokpo onu; m wuzikwo onye Ali-eze Kraịstị ke unu don wu; m wetuzikwo obi ali e din ndidi ri ke unu.

We dupu m shi ali Patimosi, ali hu mirin nohunme, makeñi m'e ku oku Osolobue le ni m'a shia ni Jizos' eri. ¹⁰ Ogen m gi ri ebahun, o ru uhuhin ohu, Uhuhin Di-nwonn-ẹnyi, ebe m ri ime mmọn, m nọ nu oken olu ri e ku oku azuun m. Olu hu nọ ke opi ri a hannị. ¹¹ O si, “Detu ihiẹn i ri a hün ye ime ẹhuhu, y'e zijenni uka ẹsanị ya:

uka ri Efesosi,

uka ri Sumena,

uka ri Pegamom,

uka ri Tiatira,

uka ri Sadisi,

uka ri Filadefia

lezi uka ri Laodishia.”

¹² Ya m nọ gbehuto, ni m hün onye nwe olu ahun ri a gwa m oku. E gbehuto m, m nọ hün obu-ukpe esa we gi goru memẹ, ¹³ hunzi onye nọ ke Nwa nke Ihian etintinnai obu-ukpe ẹsanị. O yi ewuru tueru ali, gi ihiẹn goru kenhunme obi ẹ. ¹⁴ Isi ẹ le ntutu ẹ hu a chan uchan leke oruru ochan, leke okpukpu mirin-oyi ochan wu s'no. Ẹnya a ẹbuo hu e nwun ke okun ri e nwunni; ¹⁵ ukü-ali a nọ ke igwe w'a kpo bronzu, hün we finchan ohunma-ohunma, e gbuke noke si we gi okun dunchanpuchanrin unyin ri n'a. Olu ẹ nozi ke uzun oken mirin ri e huni. ¹⁶ O gi kokise esa ẹka-nni. Opija-agma onuna tu nko gha a onu suefuha. Ihun ẹ hu e ti oda-oda ke ẹnya-anwun don e ti efinnai.

¹⁷ Ogen m gi hün a, m nọ dan anị ukü a noke onye nwunni. Kanị, o nọ bu ẹka-nni ẹ kwasị m, si, “Atule egun. Mme wu Iuzo le Ikpaüun. ¹⁸ Mme wuzi onye hu ri ndun! M te nwunhün anwunhün, kanị, lee ẹ, m ri nwan ndun jenrin ejen. Mme gizikwo ishanhan Onwun le Alimmon.”

¹⁹ “Detu ihiẹn i ri a hün—ihiẹn ri ogeni le ihiẹn jenko d'e me ihun.”

²⁰ “O me nke kokishia esa ahun i hun aka-nni m le obu-ukpe esa hu: kokishia esa hu wu mmon-ozu esa ndi hu hun a nokin enya uka esa hu. Obu-ukpe esa hu wu uka esa hu.”

Isi Nke Ebuo

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Efesosi

¹ “Dejenni onye-ozu hun a nokin enya uka ri Efesosi, si a, Lee ihien onye hu gi kpakpando esa hu aka-nni e, hun e jehunme ime obu-ukpe esa hu we gi goru mepe, a hunchanrin ke we no, ku: ² A maringho m ihien ile onu ri e me: ke unu don ri a gbakenme le ke unu don ri e wetu obi ali e dingbu ihien ile. A maringho m ni onu ara ye ndi e me eje-ihien efe; ni onu e leleguo ndi hu kpo enwen we ndi-ozu pu-ichen, hun a ni ele we ndi-ozu pu-ichen kaka. ³ A maringhozi m ni unu gi ufiri efan m e wetu obi e dingbu ihien ile, a narin afunfun—bu ndun e k’e gukwo nwan unu.

⁴ Kanj, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu a latoguo ihien-osusuo ahun unu nwe isi-ibuzo. ⁵ Nyanhan ni nwan ebe unu te ri ni onu d’a dan, unu e gbehuto, memezi ihien ndi hu unu te ri e me isi-ibuzo. Unu emen’e, a bia m d’e wepu obu-ukpe unu onodi a—mmani unu bihuto aka.

⁶ Kanj, o nwegho ihien ri mma unu ri e me: ihien ndi itu Nkolitia e me, hun e ze mme le enwen m ize, e zezikwo onu nwen ize. ⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsu ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onye hun merini ke m k’e ye iken n’o gi ri mkpuru-osisi ahun e ye ndun, hun ri Paradaisi, Ali Izu-iken Osolobe.”

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Sumena

⁸ “Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Sumena, dejenn’e, si a,

Lee ihien onye hu wu Ibuo le Ikpazun ku, onye ahun te nwanhunni kanj o huzi nwan ndun: o si, ⁹ A maringho m afunfun onu ri a ta, marinzikwo ke onu mehan ogbenye (kanj odafin ke unu wu nke-esi). A maringho m mkpari unu ri a narin aka ndi hun a kpo enwen we ndi Ju, bu ele we ndi Ju, kanj ndi ulo-ofufe Ekwensu ke we wu! ¹⁰ Atule ni egun afunfun unu jenk’o d’a ta. Lee e, Ekwensu e d’a tu ndi hu ime unu ye uno-ngan keni we gi e lele unu. Unu k’a ta afunfun akp’ohin iri. Kwondon ni okukwe unu d’e ru onwan. Unu kwondon e, e ye m unu ndun—gi e tu unu ugon n’oke okpu-eze. ¹¹ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsu ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onwan nke ebuo eruko onye hun merini ehụ, o ruoko onye hu ehụ.”

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Pegamom

¹² “Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Pegamom, dejenn’e, si a,

Lee ihien onye hu gi opia-agma onunai hu tu nko ku: ¹³ A maringho m ebe unu bi, ebehu ukpo Ekwensu ri. Bu unu kwondonhukwo efan m. Unu a ghorini, si ni onu ekwerini ni m, ke ogen we gi gbude osheri m we gi e don enya wu Antipasi, hun we gbu ime igunrun onu, ime obodo hu Ekwensu bi.

¹⁴ Kanj, o nwegho ihien ndi ri e ze m ize ebe unu ri: o nwongho ndi ri ime unu ebehu hun e son nkuzi Balam, hun kuzi Balaki ihien o gi bu uke cheni unu Izrelu, me we ri ihien-oriri we gi rua mmon, mezikwo we ghere. ¹⁵ O nwonghozikwo ndi e son nkuzi ndi itu-Nkolitia. ¹⁶ Gbehuto ni nwan. Omeni unu egbehutoji, m k’a bia egwa d’e gi opia-agma ri m onu luson ndi hu agha. ¹⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsu ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onye hu merini ke m jenk’o d’e yebeye **mana** hu zuerini. M k’e yezikwo a omuma ochan hu we deye efan ohun, efan ohun hun o me ni o nwonni onye marin n’a, wezuka onye hu we ye ya wu omuma.”

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Tiatira

¹⁸ “Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Tiatira, dejenn’e, si a,

Lee ihien Nwa Osolobe ku, onye ahun enya a e nwan ke okun; onye ahun uku-ali a no ke igwe bronzu we finchancharin ri e gbukeni: o si, ¹⁹ A maringho m ihien ile unu ri e me—ke ihien-osusuo onu nwe ke okukwe onu ke ozi unu ri e jen ke ihien ile unu wetu obi ali e dingbuchanrin. A maringho m ni ihien unu ri e me kikenni ka ihien unu me isi ibuzo. ²⁰ Kanj, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu e ye okpoho hu wu Jezibelu efe, okpoho hu hun a kpo enwen e onye-amuma, hun gi ihien o ri a kuzi e dufie ndi-idibo m, e me we a ghere, e ri ihien-oriri we gi rua mmon.

²¹ E yeole m’a efe n’o gbehuto, kanj o juguo n’o gbehutoko gherebehi. ²² Lee e nwan, m k’a ta a ye bedi emu; m k’e me ndi ya le we gba a ghere ta eje-afunfun—sukpan ni we gbehuto, mebehi eje-ihien ndi hu o ri e me. ²³ M k’e gbu umu a. Uka ile k’e gi e marin ni mme wu onye hu e legha uche le obi onye owule; m k’a kuzikwo onye owule ime unu ugwo-orun furu ihien o ri e me.

²⁴ Kanj, nke ndi hoduni ime unu ndi ri Tiatira, hun ghaleni e son nkuzini, hun keleni munrun ihien ndi hu w’a kpo ‘Oken ihien-nzuzue Ekwensu,’ m si onu ni ebueko m onu ibu ozo— ²⁵ ka

kwonkenme ni ihien unu gi d'e ru ni a bja m. ²⁶ Onye hun merini, hun k'a gha e mesonme uche m d'e ru isi-njendeme, ke m k'e we ndi ali ichen-ichen che okpuru e kima,

²⁷ o k'e gi okpo-igwe ki we,

o k'e tikpochanrin we

leke ite we gi urua kpu,

²⁸ nọke ke Nedi m don ye m iken m gi a ki. M k'e yezikwo onye merini kokise utuntun hu.

²⁹ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nso ri a gwa aka ri ichen-ichen!"

Isi Nke Eto

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Sadisi

¹ "Nke onye-ozì hun a nokin enya aka ri Sadisi, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu gi Mmon esa Osolobue le kokise esa hu ku: a maringho m ihien ile unu ri e me. We weri unu ke ndi ri ndun, kanj unu a nwunhuguo! ² Tenhin ni nwan, unu e donzi ihien hoduni, hun hodu ekerè n'o nwunfu—makeni a hunguo m'a ni orun onu ezuni oke enya Chuku m. ³ Nyannhan ni nwan ihien we kuzi unu le ihien onu nu, unu e gi e don, gbehuto. Omeni unu etenhinni, m k'a bja nọke ohin, unu amarinko ogen m'e gi banhan ebe unu ri, kaka!

⁴ Kanj, o nwegho ndi buleni oda ri Sadisi hun keleni ru ekwa we unyin. We jenko d'e yiri ekwa ochan, son m e jehunme, makeni we furu efuru. ⁵ Onye hun merini k'e son we yiri ekwa ochan. Efichanpuko m efan onye ahun ime ehuhuo nke ndun, kaka! M k'a no id'enya Nedi m le ndi mmon-ozì e kpo efan onye hu, ku e ni a maringho m onye o wu. ⁶ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nso ri a gwa aka ri ichen-ichen!"

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Filadefia

⁷ "Nke onye-ozì hun a nokin enya aka ri Filadefia, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu ri nso ku, onye hu wu ihien o si ni ya k'o wu; onye hu gi isanhan Defidi; onye hu we ghaleni a saeka a gunma uzo o gunpu mobu gunpu uzo o gunma: o si,

⁸ A maringho m ihien ile unu ri e me. Lee e, a gunpuguo ni m onu uzo, hun o me ni o nwonnì onye k'a saeka gunman'a. A maringho m ni onu enwekeni iken bu unu hukwo e me ihien m ku, unu aghorini ni unu a maringho efan m.

⁹ Lee e! M k'e wehe ndi unu-ofufe Ekwensu hu we si n'o wu Ulo-ofufe ndi Ju, ndi ahun a kpo enwen we ndi Ju bu ntu ro, ele we ndi Ju, a bja we uku unu d'a kponi unu isi ali, keni we hun uzo marin ni ihien unu suo m. ¹⁰ Makeni unu e wetuguo obi ali dingbuchanrin ihien ile ke m don gwa unu, aniko m afunfun hun lalanì we jenko d'e gi lele ndi ile ri ime uwa ru unu ehù. ¹¹ M lala egwa, kwonkenme ni ihien unu gi, amamgbe w'a narin onu okpu eze we k'e gi tu unu ugon. ¹² Onye owule merini ke m k'e gi henrin iden* ime Ulo-nso Osolobue m, o ghakozì ebehu pu, kaka! M k'e de efan Osolobue m le efan Jerusalem ohun hu ye e ehù. Jerusalem ohun hu wu obodo-uku Osolobue m. Ya wu Jerusalem k'a gha enu-igwee le eka Osolobue m hidan; m k'e dezikwo efan ohun m ye onye ahun ehù ¹³ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nso ri a gwa aka ri ichen-ichen!"

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Laodishia

¹⁴ "Nke onye-ozì hun a nokin enya aka ri Laodishia, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu wu 'Isee' hun oku Osolobue gha a bun ku—onye ahun wu Osheri we gi e don enya; Osheri ahun wu onye ezioku; Onye hu ihien ile Osolobue ke gha eka bja: o si. ¹⁵ A maringho m ihien ile unu ri e me: unu anuni okun, onu ajuni oyi. K'o ri m, unu a nu okun mobu ju oyi! ¹⁶ Ebe o me nwan ni unu me nan: unu anuni okun, unu ajuni oyi, m'e d'a gha onu m jupu unu!

¹⁷ Unu ri a si, 'M wu odafin, a baole m uba, o nwonzini ihien a ko ni m.' Kanj, unu a marin n'o nwonnì ke o han unu kaka, ni onu e ruguo ihien a gba enya-mirin, ni ogbennyè ke onu wu, ni onu wu enya-mpin, ni unu gba oto! ¹⁸ M ri nwan a dun unu odun: nonnarin ni m goru we gwaleni, hun we gi okun dunchanpu unyin ile rin'a, keni unu hun uzo wuru idafin; unu e nonnarinzì m ekwa ochan yiri, gi e kpume oto unu hun e me ifenren, amamgbe w'a hun a; nonnarinzikwo ni m ogun-enya tuye enya, keni unu leghama uzo.

¹⁹ Ndi m nwe ihien-osusuo we ke m'a jugbo, uwè ke m'e ye afunfun keni we nwonnin uche. Wepuhakwo ni nwan obi, unu e bihuto eka. ²⁰ Gon ni ntin! M turu nwan onumuzo, a du eka, onye nu olu m gunfu uzo, a banhan m d'e kunrun e, e son m'e ri, o son m ri. ²¹ M k'e ye onye merini onodi n'o son m nodi elu ukpo-eze m, nọke ke mme nwen don meri, son Nedi m nodi elu ukpo-eze e. ²² Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nso ri a gwa aka ri ichen-ichen!"

* Isi Nke Eto:12 Pila

Isi Nke Ẹnọ

Kẹ W'e Fee Osolobue Imẹ Elu-igwee

¹ Onwan e meguu, m nọ lee ẹnya, hụn onumuzo wẹ gunpu elu-igwee. Olu hụ gwa m oku mbu hụn nọ kẹ oken opi nọ si m, “Bia enu ebeni, ni m ghosị i ihien jenkọ d'e meni ihien ndini meguu.” ² Ozigbo, m nọ ri ime-mmọn. M nọ hụn ukpo-eze ime enu-igwee ebẹhụ, hūnzị onye ohu nọdị alị elu e! ³ Onye hūn nọdị alị ebẹhụ hụ e gbuke kẹ omuma w'a cho achọ w'a kpo jaspale hūn w'a kpo kaneliani. Ekon-le-ogugu hūn e nwun kẹ omuma w'a cho achọ wu ẹmaradi fihunme ukpo-eze hụ ohi-ohi. ⁴ Ukpo ẹno-kwasị-ogun fihunme ukpo-eze hụ ohi-ohi. Ndi-isi ẹno-kwasị-ogun nọdisonme ukpo ndi hụ. Wẹ ile yisonme ẹwuru ochan, kpusonme okpu-eze goru.

⁵ Amuma hụ a gha ukpo-eze hụ e bepūha; uzun mirin ri e denni le akpabo huzi a gha ukpo-eze hụ a hanpūha. Ukpe ẹsa ri ihun ukpo hụ e nwun—ukpe ẹsanị wu Mmọn ẹsa Osolobue.

⁶ Ihien rikẹ ohimin wẹ gi ughegbe meme ri ihun ukpo hụ; o behu nwanran-nwanran, e nwun zai.

Ihien ẹno ri ndun ẹnya jusonme ihun le azun nonunmezikwo ukpo-eze hụ: ⁷ nke ibuzo ri kẹ ẹworo; nke ebuzo ri kẹ oken-efin; ihun nke ẹto ri kẹ ihun ihian; nke ẹno ri kẹ ugon ri e feni. ⁸ Ihien ẹno ndini ri ndun nwesonme nku isin-isin. Ẹnya jun wẹ uzo ile—kẹ ime wẹ kẹ azun wẹ. W'a ra bubehi ẹbu—kẹ uhinhin kẹ ẹfinnai—ihien wẹ a busonme wu,

“Nsọ, nsọ, nsọ—kẹ

Osolobue hūn wu Di-nwonn-ẹnyi ri!

Osolobue hūn nwon iken ile—

Onye hūn ri mbu,
hūn ri kikenni,
hūn lalanị.”

⁹ Ogen owule, ihien ẹno hū ri ndun gihu yeguu onye hū ri ndun jenin ejen hūn nọdị anị ukpo hū ogħo le mgbaye le ekele ẹnina, ¹⁰ ndi-isi ẹno-kwasị-ogun ahun a dan alị ihun Onye hū nọdị alị elu ukpo-eze ahun, Onye ri ndun jenin ejen, fe ẹ, tūha okpu-eze wẹ ye alị ihun ukpo hū, a si,

¹¹ “Chuku-Nna ẹnyi!

Y'e furughọ onye wẹ a ja mma—
y'e furughọ ni w'e ku ẹ ni
oghọ le mgbaye le iken
wu nke i.

Makeni, iyū ke ihien ile.

Makeni y'a choghọ,
i nọ mẹ wẹ ri;
makeni y'a choghọ,
i nọ ke wẹ.”

Isi Nke Isen

Nwa-ebulu Osolobue Hụ Sọ Ru Ogo Ihien Ile

¹ M nọ hūn ẹhuhuo wẹ fifima ẹka-nni onye hū nọdị anị enu ukpo-eze hū. Wẹ dejun ẹhuhuo hū ihien, kẹ ime ẹ kẹ azun a, gi eriri ẹsa kenme ẹ. ² M nọ hūnzị mmọn-ozī ohu kin-akwanran k'o gi oken olu e yi oro, a si, “Onye furu hūn k'a topu eriri ndi hū, fifipu ẹkukwo hū?” ³ Kani, o nwonn onye owule ri elu-igwee mọbu enu-ūwa mọbu okpuru-ūwa hūn saeka fifipu ẹhuhuo hū mọbu lee ẹnya ime ẹ. ⁴ M nọ kwanma ẹkwa oda-oda, makeni o nwonn onye wẹ hūn furuni, hūn k'a fifipu ẹhuhuo hū mọbu lee ẹnya ime ẹ. ⁵ Ya kẹ onye ohu ime ndi-isi hū nọ si m, “Akwanzile! Lee ẹ, Ẹworo ebọn Juda, Mkpogun Defidi, e merigu—o k'a saeka tofu eriri ẹsa ndi hū, fifipu ẹkukwo hū.”

⁶ Ya m nọ hūn Nwa-ebulu hūn nọkẹ si wẹ te gbu ẹ egbu k'o turu ẹgbata ukpo-eze hū le ihien ẹno hū ri ndun le ndi-isi ẹno-kwasị-ogun hū hūn wẹ ile fihunme ya wu ukpo-eze. Nwa-ebuluni nwon mpin ẹsa le ẹnya ẹsa—hūn wu Mmọn ẹsa Osolobue, hūn Osolobue zijen elu-ūwa ile. ⁷ Nwa-ebulu hū nọ jen d'e weri ẹhuhuo hū wẹ fifima, hūn ri ẹka-nni onye hūn nọdị enu ukpo-eze hū. ⁸ Ogen o gi werigu ẹhuhuo hū, ihien ẹno hū ri ndun le ndi-isi ẹno-kwasị-ogun hū nọ dan alị ihun Nwa-ebulu hū; onye owule ime wẹ gi ubo le afere nsensi wẹ gi goru meme hūn nsensi jun ime ẹ. Nsensi wu ekpere ndi nke Osolobue. ⁹ Ya wẹ nọ bu ẹbu ohun, si,

“Iyū furu
hūn k'e weri ẹhuhuo hū,
hūn k'a topu eriri ndi hū
wẹ gi kenme ẹ;
makeni wẹ gbu i,

ị nọ gi ẹdeke i
gbapuhani Osolobue ihian
ime ebọn owule,
ime asusu owule,
ime ali owule
le ime ndi owule.

¹⁰Ye meguo we wuru
ali-eze le ndi nchu-egan
ebe Osolobue enyi ri;
we k'a ki elu-uwa."

¹¹E lezi m enya, m no nu olu ndi mmon-ozu bu oda hun fihunme ukpo hu ohi-ohi le ihien
ndi hu ri ndun le ndi-isi hu. Ndi mmon-ozini e bukenmeka oda, we ri nnu-uku ole-le-ole le ijeri
ole-le-ole. ¹²We hu e gi oken olu a bu ebu, a si,

"Nwa-ebulu hu we gbu
e furugho hun w'e tuchan,
ni iken le aku-le-uba
le amamihien le akwanran
le mgbaye le ogho le ojja-mma
wu nke e!"

¹³M no nuzi ke ihien ile we ke eke ri a bu ebu—ke hun ri enu-igwee ke hun ri elu-uwa ke
hun ri okpuru uwa ke hun ri ime ohimin. Ihien we ri a bu wu:

"Ojja-mma le mgbaye
le ogho le okiki
ya wusonme nke onye hu
hun nodi ani elu ukpo-eze—
le Nwa-ebulu hu—
jenrin ejen!"

¹⁴Ihien eno hu ri ndun no si, "Isee!" Ndi-isi hu no dan ali, fe Nwa-ebulu hu.

Isi Nke Isin

Nwa-ebulu Hu A Topu Eri Ndị Hu

Eri Nke Ibuo

¹Ya m no hun ke Nwa-ebulu hu topu eriri ohu ime eriri esa ahun we gi kenme ehuhuo hu,
m no nu ke ohu ime ihien eno hu ri ndun gi oken olu hankenme ke akpabo, si, "Bial!"

²M no lee enya, e lee eshin ochan! Onye ri e nyinn'e gi utaa. We no ye e okpu-eze, o no
nyinrin eshin e pu d'e merisonme agha.

Eri Nke Ebuo

³Ogen Nwa-ebulu gi tofu eriri hun me we ebuo, m no nu ke hun me ebuo ime ihien eno hu
ri ndun si, "Bial!" ⁴Ya eshin ozu no fuha. Onwan e nwun ufie-ufie. We no ye onye ri e nyinn'e
iken n'o wepu udon elu-uwa, keni ihian gbume ibe we. We nozi we opia-agma hi-ogbe ye e.

Eri Nke Eto

⁵Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri hun me we eto, m no nu ke nke eto ime ihien ndi hu
ri ndun si, "Bial!" M no lee enya, e lee eshin ogi! Onye ri e nyinn'e gi ihien we gi a ma ihien.
⁶M no nu ihien noka olu ri e ku oku k'o gha etintinna ihien eno hu ri ndun hanpuha, a si,
"Oka jenk'o d'a kogbu enwen e: mkpu oka-witi eno k'a wude egbo-orun akpu-uhuhoin! Mkpu
oka-bali mmakalaka mmebuo k'a wude egbo-orun akp'ohin! Ka e wiwikwole ofungbon-olivu
le manya!"

Eri Nke Eno

⁷Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke eno, m no nu olu hun me we eno ime ihien ndi hu
ri ndun, k'o si, "Bial!" ⁸E lee m enya, e lee eshin e nwun ehuhuo-ndun, ehuhuo-ndun, kan'i o hu
e nwun nanhin! Efan onye ri e nyin n'e wu Onwun; Ali-mmon sonko a. We no kebe uwa uzọ
eno, ye we iken igi opia-agma le unwun le emu le eje-anu ndi ri elu uwa gbupu uzọ ohu rin'a.

Eri Nke Isen

⁹Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke isen, m no lee enya okpuru ukpo nchu-egan, m no
hun ume-ndun ndi hun we gbu maka oku Osolobue le eri we shian Jizosi. ¹⁰We no weshi
olu we enu, e yi, "Euu Di-nwonni-enyi, Onye hun ihien ile ri aka a, onye ri nsọ, onye ezioku!
Nani ke y'e biehan d'e kin ndi ri enu-uwa ikpe, gbugwari we ke we don gbu enyi?" ¹¹Ya we
no ye onye-onye ime we ewuru ochan tueni, si we zuzi iken ekere ni umune we le ndi-idibo
ibe we zuguu onu, ndi ahun ihian k'e gbu ke we don gbu we.

Eriri nke Isin

¹² Ogen Nwa-ebulu hụ gi tofụ eriri nke isin, alị nọ mahihie oda-oda, anwun nọ gimẹ ngi ke ẹkwa-ogi, ifon hụn shịagunị nọ nwunhuto, nwunmẹ ẹdeke-edeke. ¹³ Kokishia nọ gha elu-igwere danyesonmẹ anị—noke ebe oken ufere nọ nutusonmẹ ogbe figi chanlẹni. ¹⁴ Igwere nọ fori noke ebe we nọ fifi ma ehuhuo, wepu. We nọ wepu ugu ile le alị ile mirin nophonmẹ onodi we. ¹⁵ Ya ndi-nze uwa le ndi uku le ndi-ndu-agma uku, le ndi idafin, le ndi ile we gi oku we e don le ndi ozo ile—ke igbon ke ndi nwe enwen we—nọ shisonmẹ ime okporo le ebe omuma risonmẹ elu ugu d'a wari, ¹⁶ a si ugu le omuma ndi hụ, “Dodo ni, dankwasị ni enyi! Ni unu zuemẹ enyi makẹ Onyẹ hụn nodi elu ukpo-eze hụ gha e legha enyi; makẹ onuma Nwa-ebulu hụ ghazikwo e kunrun enyi—¹⁷ makeni oken uhuhon we gi a kpọ onuma a bjaḡo! Onyẹ wu nwan onyẹ ahun jenkọ d'a sa ẹka wuzo!”

Isi Nke Ɛsa*Madu Nnu Ogun-mmesato Hu*

¹ Onwan e megwu, m nọ hụn mmọn-ozị eno ke we turusonmẹ ebamin eno uwa. We turusonmẹ ebẹhu e gbondon ufere eno hụn e fe ime uwa, amamgbe ufere e fezi uwa mọbu ohimin mọbu osisi owule. ² Ya m nọ hụn mmọn-ozị ozo k'o gha azun owuwa-nya-anwun puha, shiko elu; o gi ihien Osolobue ri ndun gi e ye ahima. O nọ gi oken olu gwa mmọn-ozị eno hụ we ye iken ni we gi wivi uwa le ohimin oku, ³ si we, “Ekewiwile ni uwa mọbu ohimin mọbu osisi owule; cheri ni ni enyi yegwu ndi idibo Osolobue enyi ahima ezimezi-ihun we.” ⁴ M nọ nwan nu madu ole we ye ahima ahun. Madu nnu ogun-mmesato ke we ye ahima hụ ime ikpun-ulo ile ri Izrelu:

⁵ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Juda;
 nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Rubeni;
 nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Gad;
⁶ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Asha;
 nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Naf'tali;
 nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Manase;
⁷ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Simionu;
 nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Livai;
 nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Isaka;
⁸ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Zebulun;
 nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Josefụ;
 nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Benjamini.

Igunrun Ihian Gha Alị Ile Ri Ichẹn-ichẹn Puha

⁹ Onwan e megwu, m nọ lee enya, hūn igunrun hi-ogbe, hūn o mē ni o nwonni onyẹ saeka gūn wē. Wē gha alị ile, ebōn ile, ndi ile, le asusū ile puha. Igunrunni turu ihun ukpo-eze hū le ihun Nwa-ebulu hū. Wē yisonmẹ ewuru ochan tueru anị. Onyẹ-onyẹ ime wē gisonmẹ iguru ẹka. ¹⁰ Wē hū e gi oken olu e yi oro, a si,

“Nzuofuha gha ẹka Chuku enyi

hūn nodi enu ukpo-eze

le Nwa-ebulu hū a bja”

¹¹ Ndi mmọn-ozị ile turusonmẹ ebẹhu, fihunmẹ ukpo hū le ndi-isi hū le ihien eno hū ri ndun; wē nọ dan alị ihun ukpo hū, ke isi alị, fe Osolobue, ¹² a hū ebuni;

“Isẹ!

Ija-mma le ogho

le amamihien le ekele

le mgbaye le iken le akwanran

wu nke Chuku enyi

jenrin ejen! Isẹ!”

¹³ Ya onyẹ ohu ime ndi-isi hū nọ si m, “Elee ndi wu ndini yi ẹkwa ochan tueru alị? Elebe ke we gha bja?” ¹⁴ M nọ si a, “Di-okpa, iju marin ndi we wu.” Ya o nọ si m, “Ndin wu ndi hūn gha oken ukpokpo hū puha. E giguwē wē ẹdeke Nwa-ebulu hū sū ewuru wē, ewuru wē e henrisonmẹ nke ochan. ¹⁵ Ya hain wē gi nwan ri ihun ukpo Osolobue e fe ẹ uhinhin le efinnai ime Ulo-nso a. Osolobue, Onyẹ hūn nodi anị elu ukpo-eze, k'a onyeni wē, chedon wē. ¹⁶ Egun ihien-oriri le ihien-orira agunkozi wē. Anwun mọbu ihien owule a hūn okun amakozi wē. ¹⁷ Makeni Nwa-ebulu hū hūn ri etintinnai* ebẹhu ukpo hū ri k'a wuru onyẹ-ndu wē; o k'e du wē noke onyẹ e du anu, shi isi-mirin ndi hū mirin e ye ndun gha a bja. Chuku jenkọ d'e finchanpu enya mirin owule ri wē enya!”

* **Isi Nke Ɛsa:**17 Lee 5.6

Isi Nke Esatọ

Eriri Nke Eṣa Hụ Lẹ Opi Eṣa

¹ Oḡen Nwa-ebulu hụ gi topu eriri nke eṣa, elu-igwee ile nọ mę jụu ihien nọkẹ nkirishi mgbahunmę okulokụ ohu. ² Ya m nọ hụn ndi mmọn-ozị eṣa hụ hụn e turu ihun Osolobue. Wę nọ ye wę opi eṣa. ³ Mmọn-ozị ozo, hụn gi mkpu goru w'a kpọ Sęnsa wę gi a dunnị Osolobue nsęnsị okun, nọ bja d'e turu ihun ukpo nchụ-ęjan hụ. Wę nọ kpọnye ę nsęnsị ọda-ọda, n'o gi ya lę ekpere ndi-nsọ ile e mę chụ ęjan elu ukpo nchụ-ęjan hụ wę gi goru memę hụn rị ihun ukpo-eze hụ. ⁴ Enwunrun nsęnsị hụ rị a dunnị lę ekpere ndi-nsọ hụ nọ gha ęka mmọn-ozị hụ a loṣhi elu ihun Osolobue. ⁵ Ya mmọn-ozị hụ nọ weri Sęnsa hụ wę gi a dụn nsęnsị okun, gi okun rị ukpo nchụ-ęjan hụ hujun ę, tų a ye enu-ųwa. Ya kę akpabọ nọ han, mirin e dęn, amuma e be, aļi a mahihie.

Opi Eno Ibuzo

⁶ Ebęhụ kę ndi mmọn-ozị eṣa hụ gi opi eṣa nọ kwademę nị wę gbu opi wę.

Opi Ibuzo

⁷ Mmọn-ozị nke ibuzo nọ gbu opi ę, ękwan-igwee lę okun wę gwogbama ya lę ędeke nọ puha. Wę nọ ma wę ye imę ųwa, ọ nọ dụnpu ųzo ohu okun, natọ ųzo ębuo; imę osisi ile, ọ dụnpuzi ųzo ohu, ọ hodų ųzo ębuo; ọ dụnpuhanrinzi ęfifia-ndun ile.

Opi Nke Ebuo

⁸ Mmọn-ozị nke ebuo nọ gbu opi ę, wę nọ tų ihien nọkẹ ęregede ugu rị a nwun okun ye imę ohimin—azuun ohu nọ hęnrin ędeke, ọ hodų azuun ębuo. ⁹ ųzo ohu imę ihien ndi rị ndun rị imę ohimin nọ nwunhun, ọ hodų ųzo ębuo. Imę ugbo-mirin ile, ųzo ohu nọ tikpofu, ọ hodų ųzo ębuo.

Opi Nke Eto

¹⁰ Mmọn-ozị nke ęto nọ gbu opi ę: kokisę ohu hi-ogbe rị e nwun okun lękẹ ọwa nọ gha igwere dan. Imę iyi ile rị ųwa, ọ danye ųzo ohu natọ ųzo ębuo—uwę lę isi-mirin rị ichen-ichen k'ọ danye. ¹¹ Efan kokisę hụ wų “Elumilu.” Imę mirin ile rinị, ųzo ohu nọ lumę ilu, ọ hodų ųzo ębuo. Ndi bu ọda nọ nwunhun, makęni mirin hụ rị e lu ilu.

Opi Nke Eno

¹² Mmọn-ozị nke ęno e gbu opi ę, ihien nọ fjan ęnya-anwun azuun ohu, fjanzikwo ifon lę kokisę azuun ohu-ohu, latosonmę wę azuun ębuo-ębuo. Ukpę wę nọ belu: wę kebe kę wę e nwunhan mbų ųzo ęto, enwunkarizini wę ųzo ębuo. Anwun amuchanrinzini kę uhuhin han k'o dọn a mų mbų; ifon etibiehanzini k'o dọn e ti mbų. Wę kebe uhuhin ųzo ęto, anwun amukarizini ųzo ębuo—erirazikwo kę ifon mę uhinhin. ¹³ M nọ lee ęnya enu, hụn ugon ohu k'o fekọ ime elu, yiko, “Nsongbu! Nsongbu! Okęn nsongbu jenko d'a rinị ndi ile bi elu-ųwa oḡen ndi mmọn-ozị ęto hụ k'e gi nwan gbusonmę opi ęto hụn hodunị!”

Isi Nke Itenei

Opi Eto Hodunị Lę Eje-mgbugbu Ahun

¹ Mmọn-ozị nke isen e gbu opi ę, m nọ hụn kokisę ohu hụn gha elu-igwee danye ųwa. Wę nọ ye ę isanhan okęn-mgbugbu hụ migbu enwen ę.

² Ọ nọ gunpu eje-mgbugbu hụ migbu enwen ę, ęnwunrun nọ gha ebęhụ lopuhama kę ęnwunrun okęn okun wę gi a dunchanpu unyin rị goru. ęnya-anwun lę ufere nọ gba ishi makę ufiri ęnwunrun okun hụ gha ebęhụ a lofuha. ³ Ya igurube nọ gha imę ęnwunrun hụ puhama, berisonmę enu-ųwa. Wę nọ ye wę ikęn, udị ikęn hụ akpi rị elu-ųwa nwe. ⁴ Wę nọ si wę egbulę ęfifia rị enu-ųwa mobų ihien ọwulę e nwun ęhuhuo-ndun ęhuhuo-ndun rị e sue imę ugbo mobų imę ofia mobų osisi ọwulę, ka wę ru ndi hụ nwonlęni ahima Osolobue ezimezi-ihun wę ęhu, uwę suo. ⁵ Wę nọ ye igurube ndi hụ efe nị wę ye ndi hụ ezigbo afunfun, ọrogbo ifon isen—kanị aninị wę wę gbu ndi hụ. Ufu wę nọkẹ ebe akpi nọ gba ihian. ⁶ Oḡen ihieni e gi mę, ihian k'a cho onwun, ahunko wę onwun; wę jenko d'a chokęnmę nị wę nwun, kanị, onwun k'a gba nị wę oso.

⁷ Igurube ndi hụ rị kę ęshin wę kwademęguu wę k'e gi jęn agha. Ihien nọ kę okpu-eze goru risonmę wę isi. Ihun wę nọ kę nke ihian. ⁸ Eņenręn wę sue kę ntutu ikpoho. Eze rị wę onu nọ kę nke ęworọ. ⁹ Okpukpu rị wę ęhu rị kę igwe onye-agma gi e gbondon obi; nku wę hụ a zun ųzun kę ebe ęshin dokpunko ugbo-agma bu ọda gbanko ogbo agha. ¹⁰ Wę nwęsonmę ọdundun. Eḡide w'a gba ihian risonmę wę ọdundun—ọ nọ kę ędide akpi. Ọdundun wę kę ikęn wę gi e ye ihian afunfun ọrogbo ifon isen rị.

¹¹ Eze a kị igurube ndinị wę wų mmọn-ozị okęn-mgbugbu hụ migbu enwen ę. Ndi Hibru a kpo mmọn-ozini Abadonų; ndi Griki a kpọ a Apolionų: ęfan ebuonị wų “Onye-ntikpo.”

¹² Nsongbu nke ibuzo a ghafęguo, ębuo lalazi.

E Gbupu We Uzo Ohu Ime Ndi Ri Elu-uwa Latọ Uzo Ebuo

¹³ **Mmọ**n-ozị **nke isin** nọ gbu opị ẹ, m nọ nụ kẹ olu gha mpin ẹnọ rị ntin ẹnọ ukpo nchụ-
ejan goru hụ rị ihun Osolobue a hanpūha. ¹⁴ Olu hụ nọ sị mmọn-ozị nke isin hụn gi opị, “Tọpụ
mmọn-ozị ẹnọ hụ wẹ kẹnmẹtọ oken iyi Yufretisi!” ¹⁵ Ya wẹ nọ nwan tọpụ mmọn-ozị ẹnọ hụ,
hụn wẹ kwademeguu, kẹnmẹ wẹ tọ, e che ogenni, uhuohinni, ifonni le ahunai; wẹ nọ nwan
tọpụ wẹ kenu wẹ gbupu ụzọ ohu ime ihian ile rị elu-uwa, gbuhodu ụzọ ebuo. ¹⁶ Ndi-agma hụn
nyiko eshin nọ pūha, wẹ wụ ijeri-ohun ogun-iri (ya wụ nnu-iri, nnu-iri ụzọ nnu isen-kwasị-
ogun-isin). A nughọ m ole wẹ rị.

¹⁷ Lee kẹ m don hūn eshin ndi hū ime ohun m: ndi rị e nyin ni wẹ yisonmẹ ihien igwe wẹ
gi e gbondon obi wẹ. Ihien igwe ndini e nwun ufie-ufie leke okun, enwunrun-enwunrun leke
Safe, lezi unwanran-unwanran leke nsin-enya-anwun wụ sọfọ. Isi eshin ndi hū rị kẹ nke eworo.
Okun le enwunrun le nsin-enya-anwun wụ sọfọ ghazi wẹ onu a pūha. ¹⁸ Wẹ nọ gi eje-ihien eto
ndi hū rị a gha eshin ndi hū onu a fuha—ya wụ okun le enwunrun le nsin-enya-anwun wụ sọfọ—
gbufu ụzọ ohu ime ihian ile rị elu-uwa, gbuhodu ụzọ ebuo, ¹⁹ makeni onu eshin ndi ahun le
odundun wẹ kẹ iken eshin ndi hū risonmẹ. Odundun wẹ nosonmẹ kẹ agwo, nwonsonmẹ isi kẹ
agwo. Isi ndi hū risonmẹ wẹ odundun kẹ wẹ gi a rụ ihian ehu. ²⁰ Ndi hū hodu elu uwa—ndi hū
eje-ihien ndini gbuleni—egbehutoñi obi mebehi eje-ihien wẹ rị e me; alatonị wẹ ife eje-mmọn
le ifesonmẹ mmọn wẹ gi ẹka memẹ—kẹ nke goru kẹ nke ona wu siva kẹ nke igwe bronzu kẹ
nke omuma kẹ hūn wẹ gi osisi pin—mmọn ghaleni e ri-eka e legha ụzọ mọbụ a nū ihien mọbụ
e jen ijen! ²¹ Egbehutozikwoni wẹ mebehi njo ndini wẹ e me: igbu-ochu, irua-mmọn, ibu-nshi
le igi iken eje-mmọn a run, ughere, izu-ohin.

Isi Nke Iri

Mmọn ozi Hū Gi Ehuho We Fifiipu

¹ Ya m nọ hūn mmọn-ozị ozo kin-akwanran k'ọ gha elu-igwee hidanla. Orukpu fuhunmẹ
ẹ; ekon-le-ogugu rị ibe isi ẹ, ya nwen rị a okpuru; ihun ẹ nọ kẹ enya-anwun. Uku a rị kẹ polu
ebuo wẹ gi okun memẹ* . ² O gi ehuho wẹ ekere wẹ fifiipu ẹka a. O nọ bu uku ẹka-nni ẹ che elu
ohimin, bu uku ẹka-ekpen ẹ tọ akpakali. ³ O nọ gi oken olu, hūn nọ kẹ nke eworo rị e deni, yi
oro. Ogen o gi yi oro, akpabo ẹsa ahun nọ han. ⁴ Ogen akpabo ẹsa ahun gi hanguu, m te cho
nị m demẹ, kanị a nū m olu gha elu-igwee sị, “Zuemẹ ihien akpabo ẹsa hū ku, edetule ẹ!”

⁵ Ya mmọn-ozị hū m hūn k'o turu elu ohimin le akpakali nọ weshi ẹka-nni ẹ enu zime enu-
igwee, ⁶ kun efan Onye hū rị ndun jennin ejen, hūn ke elu-igwee le ihien ile rin'a, uwa le ihien
ile rin'a le ohimin le ihien ile rin'a, sị, “Ebiekọzi wẹ, kaka! ⁷ Kama, hūn mmọn-ozị **nke ẹsa**
gihu gbu opị ẹ, ihien ahun mini Osolobue kwademẹ e mezucharin k'o don gwa ndi idibo ẹ
ndi-amuma.”

⁸ Ya olu hū gha elu-igwee gwa m oku nọ siji m, “Jen d'e weri ehuho hū fifiipuni hūn rị
ẹka mmọn-ozị hū uku a ohu rị elu ohimin, uku a ohu hū akpakali.” ⁹ Ya m nọ jen d'e kunrun
mmọn-ozị hū, sị a ye m ehuho hū me ekere. O nọ sị m, “Weri ẹ rị. O k'a sọ ị usuo onu noke
mirin-enwun, kanị, o k'e lu i ilu ẹfọ.” ¹⁰ Ya m nọ narin mmọn-ozị hū ehuho hū me ekere rị,
o nọ sọ m usuo onu noke mirin-enwun, kanị, ogen m gi riguu a, ẹfọ nọ lumẹ m ilu. ¹¹ Ya wẹ
nozi sị m, “I k'e buzi amuma banyeni ndi bu oda, anị bu oda, ndi asusu ichen-ichen bu oda le
ndi-nze bu oda.”

Isi Nke Mmanai

Ndi Qsheri Ebuo Hū

¹ Ya wẹ nọ ye m mkpnsin wẹ gi a ma ihien. Mkpnsin hū nọ kẹ okpo. Wẹ nọ sị m, “Bia d'a
ma Unọ-nso Osolobue le ukpo nchụ-ejan, y'a gunzikwo ndi hūn rị ebegu e fe ofufe. ² Ka amale
ihun-ezi Ulo-nso, hapu ohun—makeni e wegwo w'a ye ndi ali ndi ozo rị ichen-ichen. Wẹ k'a
zo obodo nso hū uku orogbo ifon ebuo kwasị ogunna!”

³ “M k'e ye ndi-qsheri m ebuo iken bu-amuma, ku oku-Chuku, orogbo akpu-uhuhon ogun
eto kwasị nnu eto (ogun mmeto kwasị nnu-uku), wẹ k'e yisonmẹ ẹkwa ahio.” ⁴ Ndi qsherini
wū osisi olivu ebuo le obu-ukpe ebuo hū rị ihun Onye-nwon-ụwa-ile. ⁵ Omēni ihian cho n'ọ
mẹ wẹ ihien owule, okun a gha wẹ onu pūha, dungbu ndi inenren wẹ ahun cho n'ọ wẹ m ẹ
wẹ ihien; erira kẹ onye owule cho n'ọ m ẹ wẹ ihien owule k'a don nwun. ⁶ Wẹ nwon iken wẹ gi
a kpokin enu-igwere amangbe mirin e zue ogen hū ile wẹ gi e bu amuma, e ku oku Chuku.
Wẹ nwonzikwo iken wẹ gi e m mirin e henrin edeke—kẹ mirin rị iyi kẹ hūn rị ohimin, wẹ
nwonzikwo iken wẹ e gi m ẹ ụdi eje-nsongbu le afunfun owule biani ụwa ogen owule wẹ cho.

⁷ Wẹ shiaguu eri wẹ, eje-anu hū hūn k'a gha eje-mgbugbu hū migbu enwen ẹ pūha k'a lusun
wẹ agha, meri wẹ, gbu wẹ. ⁸ Ozun wẹ k'a rị ụzọ ụwaya kanị rị obodo uku hū wẹ gi enya ime

* **Isi Nke Iri:1** pila ebuo wẹ gi okun memẹ

mmọn a kpọ Sọdomụ lẹ Ijiptu, obodo ohu hụ wẹ nọ kpọgbu Di-nwọnni-wẹ. ⁹ Orogbo akp'ohin ẹtọ lẹ mkpikpi, ndi ri ichen-ichen lẹ ndi ebon lẹ asusu lẹ alị risonmẹ elu ụwa k'a gba ozun wẹ ilee; anikọ wẹ onye owule li wẹ. ¹⁰ Ndi bi ụwa k'a ri a ghoghọ ni madu ebụọ hụ a nwunhụn, e mę mmemmę, e yetari ibe wẹ ihien—makeni ndi-amuma ebunoti te bu afunfun toni ndi ile ri elu-ụwa.

¹¹ Kani, ogen o gi mefu akp'ohin ẹtọ lẹ mkpikpi, ufere hun e ye ndun nọ gha ebe Osolobue ri bia, banye ime wẹ, wẹ nọ turu ọtọ—oken egun nọ bia ndi hunni wẹ. ¹² Ya wẹ nọ nu oken olu gha elu-igwee si wẹ, “Bia ni elu ebeni!” Ya wẹ nọ gi orukpu shi enu-igwee, id'anya ndi-ienren wẹ ri e lee wẹ ile. ¹³ Ozigbo, alị nọ mahihie oda-oda, azun ohu ime obodo hụ nọ tikpo, o hodu azun itenę. Alị hụ mahihieni gbu madu ogun-iri kwasi nnu-mmęsa (madu nnu-uku ęsa). Egun nọ tkenmę ndi hoduni, wẹ nọ kweri ni Osolobue hun ri elu-igwee e hike ogbe.

¹⁴ Nsongbu nke ebụọ a ghafeguo, lee ę, nke ẹtọ lala ęgwa.

Opi Nke Esa

¹⁵ Ya mmọn-ozu nke ęsa nọ gbu opi ę, m nọ nu oken olu risonmẹ elu-igwee, a si,

“Alị-eze ụwa a wuruole nke Di-nwọnni-ęnyi

lẹ nke Kraisti a hun o tume;

o k'a ki jęnrin ęjen!”

¹⁶ Ya kę ndi-isi ęnọ kwasi ogun hụ hun nodisonmę ukpo wẹ ihun Osolobue nọ dan anı, keni Osolobue isi-alı, fe ę, ¹⁷ a bu ebuni:

“Enyi ri e ye i ekele,

Chuku Nna,

hun nwon iken o gi e mę ihien ile,

onye hun ri kikenni, hun rizikwo mbu.

Makeni y'e giguo iken i hi-ogbe kima.

¹⁸ Ndi alı ile e te bughọ olulu;

kani iwe-lę-onuma i

a bialę nwan.

Ogen y'e gi kin ndi nwunni ikpe

e ruguo.

Ogen hun y'e gi ku ndi-idibo i ugwo,

e ruguo nwan—

ndi idibo i ndi-amuma—

uwę lę ndi-nsọ

lę ndi a tu egun i—

kę ndi uku kę ndi nta.

Ogen y'e gi tikpo ndi hun e tikpo ụwa

e ruguozi!”

¹⁹ Ya wẹ nọ gunpu Ulo-nsọ ime enu-igwee, wẹ nọ hun Ekpeti-nkwerigbama Osolobue ime ebęh. Amuma elu-igwee nọ besonmę, mirin nọ densonmę, akpabọ nọ hansonmę; alı nọ mahihie, ękwan igwere nọ dan oda-oda.

Isi Nke Mmèbụọ

Okpoho Hụ Lę Dragonu

¹ Ya kę oken ahunlele pu-ichen nọ puha elu-igwee: okpoho yi ęnya-anwun kę ęwuru nọ fuha; ifon ri a okpuru uku, okpu-eze kokisę mmębụọ ri ri a isi. ² O ri ime. O hụ a kwan ękwan makeni ime ri e mę ę. O hụ a turu a oda-oda makeni omumu e ruguo a.

³ Ahunlele ozo nọ mezi ime enu-igwee: eje-anu hi-ogbe w'a kpọ dragon' a puha; Dragonuni e hike ogbe; o nwun ufi-ufie. Isi ęsa lę mpin iri k'o nwe. Okpu-eze ohu-ohu, risonmę ę isi ęsa ndi hụ. ⁴ Odundun a nọ zari ụzo ohu ime kokisę ri elu-igwere, tu wẹ ye anı—o hodu ụzo ebụọ. Dragonu hụ nọ turu ihun okpoho hụ ri a cho n'ọ mu nwa, keni o ripu nwa a hun o gihu mupuha a.

⁵ Okpoho hụ nọ mu nwa, nwata-okennyę, hun jenkọ d'e gi okpo-igwe ki ndi anı ile. Kani, hun o gihu mupuha nwata-okennyę hụ, wẹ nọ juru ya wu nwata, we ę shi ebe Osolobue lę ukpo-eze Osolobue ri. ⁶ Ya okpoho hụ nọ gbashi ime atu d'a nodi ebęh Osolobue kwademe n'e, ebe wẹ k'a nọ lepu a ęnya akp'ohin ogun-ẹtọ kwasi nnu-ętọ.

⁷ Ya wẹ nọ luma agha elu-igwee, mmọn-ozu wu Maikelu lę ndi mmọn-ozu e son n'e nọ luson Dragonu hụ agha. Dragonu lę ndi mmọn-ozu ę nọ lusongwari wẹ. ⁸ Kani wẹ nọ meri Dragonu hụ. Anizi ni wẹ ya lę ndi mmọn-ozu ę nodi enu-igwee. ⁹ Wẹ nọ tutu Dragonu uku hụ, agwo mbu-mbu hụ w'a kpọ Ekwensu, a kpozı a Setani. Iya wu onye hun e dufie ụwa ile. Wẹ nọ tutu ę ye elu-ụwa—iya lę ndi mmọn-ozu ę.

¹⁰ M nọ nwan nù olu ohu hannì ime elu-igwee, hùn rì a sị,
 “Nzụofuha lẹ ikèn lẹ alì-eze Chuku ẹnì
 lẹ ọkìkì Kraistì, onyè hù o tumè,
 a biagụo nwan.

Makèni a tutugụo wẹ onyè ahun,
 hùn e kpesomme umunè ẹnì,
 ndì Itu-Kraistì ibe ẹnì

ẹka Osolobue ẹnì uhinhin lẹ efinnai.

¹¹ Kanì wẹ nọ gi ẹdeke Nwa-ebulu hù lẹ oku wẹ gi shian'a ẹri mēri ẹ; egheni wẹ isi tuhu okukwe wẹ.

¹² Ya wụ, enu-igwee ya ghoghoma nwan;
 iya lẹ ndì bi ime ẹ!

Kanì, nsongbu jenkò d'a rini ụwa lẹ ohimin,
 makèni Ekwensu e hidangụo d'e kunrun onu.

O gi oken olulu bia—

makèni o maringuọ nì ogen ẹ hodu ekerè!”

Ekwensu E Buhezì Nsongbu Ẹ Elu-ụwa

¹³ Ogen Dragonu hù gi hùn nì a tutugụo w'a ye elu-ụwa, ọ nọ chuma okpoho hù mu nwata-okennyè hù. ¹⁴ Kanì, wẹ nọ ye okpoho hù nku ebuo, nku ugon uku—n'ọ gi gha ebe agwo hù rì fepu, shi ime atụ, ebe wẹ jenkò d'a nọ lepụ a ẹnya [ihien nọkè] ahụ ẹto lẹ ifon isin. ¹⁵ Ya agwo hù, dragonu hù, nọ gha onu a hupuha mirin nọ kẹ iyi, n'ọ hukpu okpoho ahun, keni o huru ẹ, ¹⁶ kanì alì nọ yeni okpoho hù ẹka: alì nọ shiapu onu, luefu mirin hù Dragonu hù gha onu hupuha. ¹⁷ Ya ize okpoho hù nọ ban Dragonu hù, ọ nọ pu, jemmè d'a lusun umu okpoho hù agha, ya wụ umu a ndi hoduni; ndi hùn e mesomme ihien ndi hù Osolobue ku; ndi hùn a shia nì Jesu ẹri; ndi hùn e kwonkenme oku Jesu. ¹⁸ Dragonu hù nọ turu enu ejan rì mkpenren ohimin.

Isi Nke Mmèto

Eje-anu Ebuo Hu

¹ M nọ hùn eje-anu ohu k'ọ gha ime ohimin pua. Mpin iri lẹ isi esa k'ọ nwẹ. Okpu-eze ohu-ohu risomme elu mpin ndi hù. Efan rì ichen-ichen e kuto Osolobue risomme elu isi esa hù. ² Eje-anunì m hùn nọ kẹ Ubidon. Uku alì a nọ kẹ nke eje-anu w'a kpọ Biẹ. Onu a nọ kẹ nke Ẹworo.

Ya Dragon' nọ wè ikèn ẹ lẹ ukpo-eze ẹ ye eje-anu hù, tumè ẹ oken onyè-ọkiki. ³ Isi eje-anu ahun ohu nọ kẹ isi anu wẹ gbugu, kanì ebehù wẹ gi gbu ẹ a lagu. Ihien rì eje-anunì ehù a tukemkẹ ụwa ile ẹnya—nke wụ nì wẹ ile hù e son ẹ. ⁴ Wẹ ile nọ femè Dragonu hù makèni iya ye eje-anu hù ikèn ahun o gi kì ọkiki. Wẹ nozi fe eje-anu hù, a sị, “Onyè nọ kẹ eje-anu hù? Onyè k'a saeka lusun ẹ ogun?”

⁵ Wẹ ye eje-anu hù onu o gi a nyan isi, e kusomme aru. Wẹ nọ ye ẹ oghere kpa ikèn orogbo ifon ebuo kwasì ogunnai. ⁶ O nọ shiapu onu kutosomme Osolobue, e kuto efan a, e kuto ebe o bi—ya wụ, e kuto ndi ile bi elu-igwee. ⁷ Wẹ nozi nì a lusun ndi-nsọ agha, mēri wẹ; e wezikwo wẹ ebọn ile lẹ ndi ile lẹ asusu ile lẹ anì ile che okpuru ẹ kima. ⁸ Ndi ile bi enu-ụwa k'e fe—ya wụ onyè owule wẹ deleni efan a ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hù wẹ gbu nì wẹ d'e gbe iyeto ụwa.

⁹ Onyè nwon ntin, ya n'ọ nù.

¹⁰ Onyè owule Osolobue sị nì wẹ k'a nwunrun a, wẹ k'a nwunrun a;
 onyè owule Osolobue sị nì wẹ k'e gi opia-agma gbu ẹ, wẹ k'e gi opia-agma gbu ẹ.

Nwan cho ndidi lẹ okukwe ẹka ndi nke Osolobue.

¹¹ Ya m nọ hùn eje-anu ozọ hùn gha ime-ụwa pua. Mpin ebuo k'ọ nwẹ rikè nwa-ebulu bu o ku kẹ Dragonu.

¹² Ọkiki Eje-anu hunnì rì a kì wụ nke eje-anu nke ibuzo, hùn o ye ẹ kidonn'e. O wa a ye ụwa lẹ ndi hùn bi ime e olu nì wẹ e fe eje-anu nke ibuzo hù—hùn ebe wẹ gi gbu ẹ lagu. ¹³ O gisonme oken orun-atumènya a kpa ikèn; o meghode okun gha elu-igwee hidan id'ẹnya ihian ile. ¹⁴ O nọ gi orun-atumènya ndinì wẹ ye ẹ efe rundonni eje-anu nke ibuzo hù dufie ndi bi elu-ụwa; ọ sị wẹ kpụ ya wụ eje-anu nke ibuzo—hùn ahun wẹ be opia-agma isi ohu gbu ẹ—kanì ọ huzì nwan ndun. ¹⁵ Wẹ nọ nizi eje-anu hùn-ebonì saeka me ihien o me hùn ihien ahun wẹ kpụ gi rì ndun, kunme umenren—ihien hù wẹ gi ụdi eje-anu nke ibuzo hù kpụ, nke wụ nì ya wụ ihien wẹ kpụ nọde kumè oku; ya wụ ihien nọde me wẹ gbu ndi hù ile ju nì efekò w'a.

¹⁶ Eje-anu hùn-ebonì nozi me wẹ ye ihian ile ahima ẹka-nni mobu ezimezi-ihun—kẹ ndi uku kẹ ndi nta, kẹ odafin kẹ ogbennye, kẹ igbon kẹ onyè nwon enwen ẹ—¹⁷ nke wụ nì onyè owule

wę yelęni ahįma hu a saęka ęnan mọbụ re ihien ọwụle. Ahįma hu wụ ęfan eje-anų ibuzọ hu mọbụ ahįma hụn a nọkin ęnya ęfan a.

¹⁸ Ọnwani chọ amamihien: onye ọwụle nwon nghota ya gi e gbako ahįma eje-anų hu, makaeni ahįma ihian ro. Ahįma hu wụ isin kwasị ọgun-mmęto kwasị nnu*.

Isi Nke Mmęno

Nwa-ebulu Hu Lę ndi Nke E

¹ E lezi m ęnya, m nọ hụn Nwa-ebulu hu k'o turu elu Ugu Zayonu—ya lę madu nnu ọgun-mmęsatọ wę deye ęfan a lę ęfan Nędi e ezimezi-ihun wę. ² M nọ nuzi olu gha enu-igwee bja. Oluni ri a han kę uzun oken-mirin ri e huni lę uzun akpabọ hankęmmeni. Olu hu m nų rzi kę ebe ndi a kpọ ubọ ri a kpọ ubọ wę. ³ Madu nnu ọgun mmęsatọ ahun hu a bụ ębụ ọhụn ihun ukpo hu lę ihien ęnọ hu ri ndun lę ndi-isi hu. O nwonni onye ọzọ saęka munrun ębụ hu wezuka madu nnu ọgun-mmęsatọ hu wę gha ime uwa gbapuha. ⁴ Ndinį wụ ndi hu gilęni ikpoho meru enwen wę; wę wụ ikęnyę marinlęni ikpoho. W'e sọn Nwa-ebulu hu ebe ọwụle o jęnko. Osolobue lę Nwa-ebulu hu a ghaguo ime ihian ile gbari ndinį nọkę mkpuru-ibuzọ. ⁵ Anutunį wę ntụ ọnų wę; enwon wę ntupọ.

Ndi Mmęn-ozu Eto Hu

⁶ M nọzi hụn mmęn-ozu ọzọ hụn feko ime enu, ime elu-igwee. O gi ozioma itębitę hụn o k'e zi ndi ile bi elu-uwaa—ya wụ, ndi alį ọwụle lę ebọn ọwụle lę ndi a sụ asusu ọwụle lę ndi ọwụle.

⁷ O nọ gi oken olu si, “Tụ ni egun Osolobue, ọnų e ye e ọgho, makaeni oęen o k'e gi kin ikpe e ruguo. Eghęę, fe ni Onye hụn ke enu-igwee lę uwa lę ohimin lę isi-mirin ri ichen-ichen!”

Babilon' A Daan!

⁸ Mmęn-ozu ọzọ, hụn mę e ębụọ, nọ fuha, a si, “O danguo! Babilonu uku hu a danguo! Okpoho hu hụn mę ndi alį ile ra manya a, manya a hụn zeni, manya ughęę e!”

Afunfun Ri E Che Ndi K'a Narin Ahįma Eje-anų Hu

⁹ Mmęn-ozu ọzọ, hụn mę wę eto, nọ puha, gi oken olu yiko, “Onye ọwụle hụn fe eje-anų hu lę udi a wę kpų, narin ahįma a ezimezi-ihun mọbụ ęka wę, ¹⁰ jęnko d'a razikwo manya hu zeni, manya iwe-lę-ọnųma Osolobue, hụn wę gburoleni—hụn wę huye ime mkpu iwe-lę-ọnųma a. Wę k'e gi okun lę nsin-ęnya-anwun ye wę eje-afunfun id'ęnya ndi mmęn-ozu ri nsọ lę id'ęnya Nwa-ebulu hu. ¹¹ Enwunrun okun wę gi ri e ye wę eje-afunfun wę k'a ri ime e k'a gha a loshi elu jęnrin ejen. Kę uhinin kę efinnai, izu-iken arikonį ndi hu siko d'e fe eje-anų hu lę ihien wę kpų ke iya, uwe lę onye ọwụle narin ahįma ęfan a.”

¹² Ọnwani chọ ndidi ęka ndi nsọ, ndi hụn e męsonmę ihien Osolobue ku, e kwerekęmmę ni Jizọsi.

¹³ M nọ nų olu gha elu-igwee si, “De ọnwani: gha oęenni jęnme, ngozu jęnko d'a rinį ndi hụn k'a nọ ime Di-nwonni-ęnyi nwunhụn!”

“Eghęę, ndi wę gozi agozi kę wę wụ nke-esi! Wę k'e zu ikę ọrun wę, makaeni ihien wę runpuha ri e sọn wę!” Iya kę Mmęn-nsọ ku.

A Ghorį Wę Mkpuru Uwa Mi

¹⁴ Ya m nọ lee ęnya, m nọ hụn orukpu ọchan. Onye nọdi alį elu orukpu hu nọ kę Nwa nke Ihian. Okpu-eze goru ri a isi. Opią gorinį tuni w'a kpọ Siku, hụn wę gi a ghọ mkpuru hu a ęka.

¹⁵ Mmęn-ozu ọzọ nọ gha ime Unọ-nsọ puha, gi oken olu hijenni onye hu nọdi elu orukpu, si a, “Gi nwan siku i ghorį mkpuru, ni oęen e ruguo w'e gi ghorį mkpuru, makaeni mkpuru uwa mi a kachanringuo.” ¹⁶ Ya onye hu hụn nọdi enu orukpu nọ fe opia-siku a ye elu uwa, ghorį mkpuru uwa mi.

¹⁷ Mmęn-ozu ọzọ nọ gha Ulo-nsọ hụn ri elu-igwee fuha, ya nwen gizikwo opia-siku tu-nko.

¹⁸ Ya Mmęn-ozu ọzọ nọ gha ukpo nchų-ęjan puha. Ọnwani wụ mmęn-ozu hu hụn Osolobue wę oku ọwụle ghashari okun che okpuru e. O nọ weshi olu elu, hijenni mmęn-ozu hu gi opia-siku tu-nko, si a, “Gi nwan opia-siku i tu-nko ghorį ohio-grepu hụn vainį uwa mi, makaeni grepu e a changuo!” ¹⁹ Ya mmęn-ozu hu nọ fe opia-siku a ye elu-uwaa, ghorį grepu ri uwa, tu a ye ebęhų hi-ogbe hụn Osolobue nọ a ghosị iwe-lę-ọnųma a—ebęhų o nọ a pinpuha manya grepu e. ²⁰ Wę nọ gha ime obodo hu pu, shi ebęhų d'a pinpuha manya grepu hu. Edeke nọ gha ebahun wę nọ a pinpuha manya e hupuha. O ru edeke ahun e ru ihian isi-uvun; ęshin banye ime e, o ru e ọnų; o d'e huru ihien nọkę mai! isen kwasị ọgun-itenei.

Isi Nke Mmisęn

Nsongbu Ikpażutun Eşa E D'e Bidon

* Isi Nke Mmęto:18 “666” kę w'a kpọ a Onų-ebo.

¹ Ya m nọ hunzị oken ahunlele ozo pu-ichen ime elu-igwee; onwan a tukenmekę enya: mmön-ozì ęsa gi eje-afunfun ęsan! Eje-afunfun ęsan! wu ndi ikpazuu. Uwe ke iwe-le-onuma Osolobue k'e gi bi.

² M nọ hun ihien nọ ke ohimin ughegbe we gwagbama ya le okun, hunzì ndi hu meri eje-anu hu le ihien hu we kpu ke ya—le ahima nomba hu hun a nokin enya ęfan a. Ndinì we turu mkpen ohimin ughegbe hu. We gisonme ubo Osolobue ye we. ³ We hu a bu ebụ odibo Osolobue wu Mozizi le ebụ Nwa-ebulu hu,

“Euu Chuku Nna,

Onye hun nwon iken ile!

Y'e meke oken ihien le ihien a tu enya!

Euu, Eze anì ile le agbo ile!

Iri-ochan le ezioku ke i gi e me ihien i.

⁴ Euu Nna,

onye k'a si n'ọ tukọ egun i,

n'ọ jakọ ęfan i mma?

Iyü süo rì nsọ.

Alì ile k'a bja d'e fe i,

makeni y'a hanguo enen

hun ghosì n'ì rì-ochan.”

⁵ Onwan e meguu, m nọ hun Ulo-nsọ (Odu-nkwerigbama ahun, Odu Ashia-eri ahun, we nọ e fe ofufe) hun rì elu-igwee. We gunpu a agunpu. ⁶ Ndi mmön-ozì ęsa hu gi eje-afunfun ęsa hu nọ gha ime Ulo-nsọ puha. We yisonme ękwa line nwunni, hun rì e gbukeni. We ile gisonme ihien goru kenhunme obi we.

⁷ Ime ihien eno hu rì ndun, ohu nọ ye mmön-ozì ęsa hu aferę ęsa we gi goru memę. Ihien jun aferę ndi hu wu iwe-le-onuma Osolobue, Onye hu rì ndun jenrin ejen. ⁸ Enwunrın gha ogho Osolobue le iken e a lofuha nọ jun uno-nsọ hu; o nwonzini onye saeka banye Ulo-nsọ hu d'e ru ni eje-afunfun ęsa hu mmön-ozì ęsa hu gi e bi.

Isi Nke Mmisen

Eje-afunfun Esa Ikpazuu!

¹ Ya m nọ nu ke oken olu gha Ulo-nsọ gwa ndi mmön-ozì ęsa hu oku, si we, “D'e hu ni iwe-le-onuma Osolobue rì ime aferę ęsan! kpu elu-üwa.”

Ete Hun E Shinni, A Turu!

² Ya mmön-ozì ibuzo nọ jen d'e hu ihien rì ime aferę a ye enu-üwa, eje-ete hun e shinni, hun a turunì, nọ jun ndi hu ehü, ndi ahun bu ahima eje-anu hu le ndi hu fee ihien we kpu ke iya.

Ihien Ile Rì Ohimin A Nwunhun!

³ Mmön-ozì nke ebüo nọ hu ihien rì ime aferę a ye ime ohimin, mirin rì ime ohimin nọ rì ke edeke onye nwunni. Ihien owule rì ndun ime ohimin nọ nwunhun.

Iyi Le Isi-mirin E Henrin Edeke!

⁴ Mmön-ozì nke eto e hu ihien rì ime aferę a ye ime iyi le isi-mirin risonme üwa, we nọ henrin edeke.

Osolobue Rì E Ye Afunfun Furuni!

⁵ M nọ nu ke mmön-ozì mirin ile rì ęka a si,

“Euu Onye-nsọ,

onye hun rì kikenni, hun rizikwo mbu.

Ezigbo enen ke y'a han!

Y'a hain

i gi e yesonme we afunfun ndini.

⁶ Makeni e gbuguo we

ndi-nsọ le ndi-amuma,

y'e yeguo we edeke ra!

Ihien we cho

ke we rì nwan a hun!”

⁷ M nọ nu ke ukpo nchu-ęjan shari, si,

“Egheę, Osolobue wu Di-nwönni-ęnyi,

Onye nwon iken ile,

ikpe i ma we hu mma,

ezigbo enen ke y'a han!”

Anwun E D'a Magbu We!

⁸ Mmọn-ozị nke ẹnọ nọ hu ihien rị ime afere a kpu ęnya-anwun, gi ę me anwun ma ihian ọda-oda. ⁹ Ọ makaemękẹ wẹ—kani, hụn nkẹ w'e gi gbehuto, mebehi njo, wẹ nọ kpoma Osolobue hụn rị e zihę afunfun ndini wẹ iyi. E yeni w'e ogho.

Ishi E Kpumę We!

¹⁰ Mmọn-ozị nke isen nọ hu ihien rị ime afere a ye ukpo-eze eje-anu hu, ali-eze eje-anu hu nọ gba ishi, wẹ nọ tamadę ire wẹ * make oken-ufu wẹ rị ime ę; ¹¹ wẹ nọ kpoma Chuku rị elu-igwee iyi make ufu lę ete rị wẹ ęhu—egbehutoņi wẹ obi mebehi eje-ihien ndi wẹ rị e me.

Iyi Yufretis' A Tahị, Hęnrin Uwaya!

¹² Mmọn-ozị nke isin e hu ihien rị ime afere a ye iyi uku hu wu Yufretisi, mirin ę nọ tahị, gi beyeni ndi-nze jenkọ d'a gha azuun ọwụwa-ęnya-anwun bja ọzo.

Eje-mmọn Etọ Hụn E Dufie Ndi-nze!

¹³ M nọ hụn eje-mmọn etọ risonmę kę ewo kę wẹ gha onu Dragonu, onu eje-anu hu, lę onu onye amuma-ntu hu pula. ¹⁴ Ndin wu eje-mmọn ndi a runsonmę ọrun-atumęnya rị ichen-ichen, uwe e jen d'a kpogbama ndi-nze ile rị uwa make agha wẹ jenkọ d'a lu Uhuohun nke Osolobue, Onye hụn nwon iken ile.

¹⁵ (Jesu si, "Lee ę! M jenkọ d'a bja idumuzi noke ohin. Ngozi jenkọ d'a rini onye ọwule k'a munrun ęnya, e che, amamgbe w'a tonarin a ekwa a, amamgbe ọ gba ọto a ghahunmę, a hụn wẹ ihien ifenren ę"!)

¹⁶ Eje-mmọn etọ hu nọ kpokwama ndi-nze, wẹ ile nọ zu ebęhu w'a kpo 'Amagidonu. 'Amagidonu kę w'a kpo a onu Hibru†.

Ali-omahihie Jogu Enwen E!

¹⁷ Mmọn-ozị nke esa e hu ihien rị ime afere a ye ime ufere, oken olu nọ gha ukpo-eze hu, ime Ulo-nsọ, si, "Ọ guguo!"

¹⁸ Amuma nọ besonmę, mirin nọ densonmę, akpabo nọ hansonmę, ali nọ mahihie ọda-oda. Udi ali omahihieni e metuni kete w'e bimele uwa; ọ mahihiekemękẹ! ¹⁹ Obodo uku hu nọ kebe ọzo eto; obodo shia efo hụn risonmę ali ile nọ tikpochanrin. Osolobue a nyanhan Babilon' uku hu, ọ nọ wẹ mkpu-manya iwe-le-onuma a ye ę ra. ²⁰ Ali ile mirin nohunmę e fopu; ahunzikwonj wẹ ugu ọwule. ²¹ Eregede ekwan-igwee nyinhan kę ekpa simenti hu a gha elu igwere a dankwasị ihian—d'e ru ni a buma wẹ Osolobue onu make afunfun hụn ekwan-igwee hu rị a dannj rị e buhe ni wẹ. Afunfun hu a jokemękẹ njo!

Isi Nke Mmęsa

Oken Igaraja Hu Lę Eje-anu Hu

¹ Ya mmọn-ozị ohu ime wẹ esa hu gi afere nọ bja d'e kunrun m, si m, "Bja, ni m ghosị i ikpe-omuma lę afunfun jenkọ d'a rini oken igbaraja hu hụn ndi ali enu iyi bu ọda; ² oken igbaraja hu ya lę ndi-nze uwa wi me mgba, hụn mgba a wẹ me tugbariguu ndi bi elu-ọwa lęke manya."

³ Ya mmọn-ozị hu nọ buru m ime mmọn shi ime atụ, m nọ hụn okpoho ndi ani elu eje-anu e nwun ufie-ufie. Wẹ dejun eje-anu hu ęfan ichen-ichen hụn e kutọ Osolobue ęhu. Isi esa lę mpin iri kę eje-anu hu nwe.

⁴ Okpoho hu yi ewuru nanran ọda-oda hụn e nwun ufie-ronj, ufie-ronj lę ufie-ufie. O yi ihienmma rị ichen-ichen: kę goru kę ejije lę ihienmma ndi ọzo—kę ihienmma wẹ gi omuma hụn a koni meme. O gizi mkpu wẹ gi goru meme ęka. Ihien runj lę ihien ru unyin ya lę igbaraja wi jun mkpu hu. ⁵ O nwę ęfan wẹ de ye ezimezi-ihun e. Ali ęfan ahun e mikię. ęfan hu wu:

"Babilon' Uku, Nnę Ndi-igbaraja Lę Ihien Ile Runj Rị Imę Uwa."

⁶ M nọ hụn a ni edeke okpoho hu ra, edeke ndi-nsọ lę ndi wẹ gbu make eri wẹ shia ni Jizosị, rị a tu a kę manya.

Ogen m gi hụn a, ọ tükemę m ęnya!

⁷ Kani, mmọn-ozị hu nọ si m, "K'ọ rị a tunj i ęnya? M k'a kowa ni ihien okpohoni lę eje-anu isi esa lę mpin iri hu bu n'e wu.

⁸ Eje-anu hu i hụn te rị arị mbu, bu ọ rijj a nwan—kani, o d'a gha ime eje-mgbugbu hu migbu enwen ę puha. O puhaguu, o k'a la ntikpo. Mgbe ndi hodu enu-ọwa—ndi ahun ile wẹ deyeleni ęfan wẹ ime ęhuhuo nke ndun ni Osolobue d'e gbe iyeto uwa—k'e gi hụn kę eje-anu hu puhazi, o k'a tu wẹ ęnya, makeni o te rị arị, bu ọ rijj a nwan, kani ọ lalazị alala.

⁹ Onwan cho amamihien lę nghota.

Isi esa hu wu ugu esa okpoho hu ndi elu wẹ; wẹ wuzikwo ndi-nze esa. ¹⁰ Imę ndi-nze esa hu, isen a danguo; ohu rị nwan a ki; ọzo rị n'a e ke bja. Kani, ọ bja, ọ k'a tohu ekere sọo.

* **Isi Nke Mmisin:10** "tama nkwenren-eze" † **Isi Nke Mmisin:16** I kpochanrin a, "Ha-magidonu" ro, hụn wu "Ugu Magidon".

¹¹ O mè nke eje-anụ hụ hụ n' mbụ bụ ọ rizi a nwan, iya wụ eze hụ n' k'e mè wè ndi-nze ɛsato, bụ onyè ohu ime wè ɛsa rọ—makèni o k'a kiji. Kanị, oge n' k'e gi fuhazi, ọ k'a lazikwò ntikpo.

¹² Mpìn iri hụ i hụ n' wụ ndi-nze iri hụ n' wè kelèni kin eze. Kanị wè k'e kin wè eze, a k'ì wè ɛkèrè sụo, mgbahunmè okulokù ohu, uwè lè eje-anụ hụ. ¹³ Ihièn ohu kè wè iri bu obi—wè iri k'e kwèrigbama, wè okiki wè ye eje-anụ hụ n' ọ kima. ¹⁴ Wè k'a lụsón Nwa-ebulu hụ agha, kanị, Nwa-ebulu hụ k'e mèri wè, makèni iya wù Nna ndi-nna lè Eze ndi-nze, makèni ndi ya lè wè wì wuzikwò ndi *Chuku* kpò, ndi ọ hori ahori, ndi wè gi e don ɛnya.”

¹⁵ Mmòñ-ozì hụ n' ọzi sị m, “Mirin ndi hụ i hụ n' hụ n' igbaraja hụ n' ọzi alì elu wè wù ndi rì ichèn-ichèn, igunrun ihian rì ichèn-ichèn, alì rì ichèn-ichèn lè asụsụ rì ichèn-ichèn.”

¹⁶ “Nke mpìn iri hụ i hụ n' hụ n' ize igbaraja hụ k'a ban uwè lè eje-anụ hụ; wè k'e ti e iwi—napuchanrìn a ihien ọwulè—gbari a ọto, ripu uru-ehụ a, kpò a okun. ¹⁷ Makèni, Osolobue e buguo ihien ọ cho n' ọ mè che wè ime obi, keni wè mè e, ghahani ikwerigbama wechanrìn ani-eze wè lè okiki wè ye eje-anụ kima, d'e ru oge oku Osolobue e gi mezuchanrìn.”

¹⁸ “Nke Okpoho hụ i hụ n' hụ n' wù obodo uku hụ hụ n' a kichanrìn ndi-nze rì ụwa.”

Isi Nke Mmèsa Ọ

Babilon' A Daan!

¹ Onwan e meguu, m nò hụ n' mmòñ-ozì ọzọ k'ọ gha elu-igwee hidanla. Mmòñ-ozì hụ n' wòñ ikè n' gi e mè ihien bu ọda; ọ banhan, ụwa ile nò nwun makè ọgho rì a ẹhụ hụ n' rì e ti kè ukpe.

² Ọ nò gi okè olu sị,

“Ọ danguo! Babilon' uku a danguo! Ọ wuruole ebe eje-mmòñ rì ichèn-ichèn bi; ebe mmòñ ọwulè runi bi; ebe nnunụ ọwulè runi bi; [ebe anụ ọwulè runi, hụ n' ze ize bi]. ³ Makèni, ndi anị ile a raole manya a; ọ tughuo wè—manya a hụ n' wù ughere lè ihien-ọjila-ɛnya. Ndi-nze rì ụwa e meguo mgba a. Ndi-afia ụwa e giguo aku-le-uba a gha obibi ehụ-ufu lè eje-obibi ẹ henrisonmè ndi-idafin.”

⁴ Ya m nò nù kè olu ọzọ gha elu-igwee sị,

“Ndi nke m, gha ni ime ẹ puha, amangbe unu e bu ẹka che ime njo a, amangbe unu e son ẹ narin afunfun rini n'a; ⁵ makèni, enumenu njo a e ruguo enu-igwee; Osolobue a nyanhanguo njo a.”

⁶ “Mè ẹ ihien o mè ndi-ozo! Mègwarị a ya ụzọ ẹbuo! Gbaye ẹ manya k'ọ don gbaye ndi ọzọ—y'a gbayede ẹ ya ụzọ ẹbuo! ⁷ Ye ẹ afunfun lè ẹkwan hụ n' han kè ọgho o ye enwen ẹ lè obibi ehụ-ufu o bi.

Ebe o mè ni ọ sị enwen ẹ, ‘Mmè rì a k'ì, mmè wù eze-okpoho; di anwunnahinni m, ihien-ekwan emeko m!’ ⁸ Ya wù, afunfun ile rini n'a k'e gi ɛnya-anwun akp'ohin ohu biachanrìn—kè onwun, kè ihien-ekwan, kè unwun. Wè k'a kpò a okun. Eghè, makèni Chuku-Nna, hụ n' rì a ma a ikpe wù dikè.”

⁹ Ndi-nze rì ụwa hụ n' meguu mgba a, son ẹ bi obibi ehụ-ufu, k'a kwan n'a ekwan, gon'e—ogen w'e gi hụ n' enwunrùn okun wè kpò a. ¹⁰ Egun afunfun ọ rì ime ẹ aniko wè nokunmè ẹ. Wè k'e turu ebe teni, a sị,

“Lee o! Lee o!

Lede obodo uku hụ-o!

Obodo uku wù Babilon'!

Afunfun wè ye ẹ e gi ɛkèrè oge sụo,

mgbahunmè okulokù ohu,

biachanrìn!”

¹¹ Ndi-afia ụwa k'a gha a kwan n'a ekwan, sukuru, makèni o nwonzini onyè e nonnarin wè ibu-afia wè—¹² goru, ọla (siva), ejije lè ihien-mma ndi ọzọ lè omuma ndi akoni w'a cho a cho wè gizi a cho ihien mma; ekwa line, ekwa popu nanran, ekwa Siki lè ekwa ufie; udi osisi ile e shin ohuma lè ihien ile rì ichèn-ichèn wè gi aivri wù eze-enyi mème; udi ihien ọwulè wè gi osisi sitron hụ n' nanran lè igwe bronzu lè igwe mmaka lè mabulu mème; ¹³ sinamonu lè ihien ndi ọzọ ihien-oriri gi a sụo; nsensị lè maa lè Frankisensị; manya, ude-oliv, ọka wè gwe nanran lè ọka-witi; efin, atunrùn, ɛshin lè ugbo-anyinyan; igbon lè umè-ndun ihian.

¹⁴ Ndi-afia hụ k'a sị a,

“Ihien ile rì mma rì a nagbu i ɛnya a nahinguo i! Ihien ile ehụ gi e fu i lè ọgho i ile e hunahinguo i! Y'a hunkozì wè jènrin ejen!”

¹⁵ Ndi hụ n' a zụ afia ihien ndin, hụ n' gi afia uwè lè ya a zụ hi ọdafin k'e turu ebe teni a kwan ekwan—egun afunfun ọ rì ime ẹ aniko wè nokunmè ẹ—wè k'a kwan ekwan, e goo, a sị,

¹⁶ “Lee o! Lee o! Lee obodo uku hụ, hụ n' yi ekwa line nanran lè ekwa popu nanran lè ekwa ufie, hụ n' yi ihien-mma nanran lè jun ehụ—kè goru kè ejije lè ihien mma ndi ọzọ wè gi omuma

a konị mēme! ¹⁷ Akụ-lẹ-uba hụ ile e giguọ nwan ekerẹ ogeṅ sụọ, mgbahunmē ọkụlọkụ ohu, lachanrịn iwi!”

Ndị-isi ụgbọ-mirin ile lẹ ndị ile e gi ụgbọ-mirin e jẹn lẹ ndị a rụn ime ụgbọ-mirin lẹ ndị ọwụlẹ e gi ụgbọ-mirin a zụ afia, nọ turu ebe teni, ¹⁸ e yi oro—ogeṅ wẹ gi hụn ẹnwunrụn wẹ gi kpọ a ọkụn—a sị,

“Elee obodo nọ kẹ obodo ukuni?”

¹⁹ A buọ wẹ uzunzun ye isi, a kwan, e goo—a sị,

“Lee-o! Lee-o! Ledẹ Obodo uku hụ ndị ile nwon ụgbọ-mirin ime ohimin gi akụ-lẹ-uba a hi ọdafi! E gi wẹ nwan ekerẹ ogeṅ, mgbahunmē ọkụlọkụ ohu, tikpofu a!”

²⁰ Euu elu-igwee, ghoghoma n'ọ danguo! Ụnụ ndị-nsọ lẹ ndị-ozī pụ-ichẹn lẹ ndị-amuma, ghoghoma nị n'ọ danguo! Makeni, Osolobue e giguọ ufiri onụ ma a ikpe!

²¹ Ya mmọn-ozī ohu kin-akwanran ọda-oda nọ buru ọlọ hi-ogbe, tū a ye ime ohimin, sị,

“Enina kẹ wẹ jenkọ d'e gi gi eka-iken tū obodo uku hụ wụ Babilonu ye alị; ahunkozị w'a!”

²² “Anukozị wẹ olu ndị-ubo lẹ olu ndị ọkụ-ẹbụ lẹ ọkụ-ẹkpiri lẹ ọkụ-opi ime i; ahunkozị wẹ onyẹ ọrụn-nka ọwụlẹ ime i;

anukozị wẹ ukwere ọlọ ime i;

²³ ukpe-eka enwunkozị ime i;

anukozị wẹ olu ighoghọ ndị rị a gba ẹhuhụọ ime i.

Onwan k'e mē makeni ndị-afia i gi ndị-uku ụwa wẹ wụ wiwi ihien, o k'e mē makeni y'e giguọ eje-iken i mē ndị alị ile kẹ i mē wẹ, dufiechanrịn wẹ.

²⁴ Eka a kẹ wẹ nozi hụn ẹdeke ndị-amuma lẹ ndị-nsọ lẹ ndị ile wẹ gbu ime ụwa.”

Isi Nke Mmiteneị

A Ghoghoma Wẹ Elu-igwee

¹ Onwan e meguu, m nọ nū oken ụzun ime elu-igwee, hụn nọ kẹ olu igunrun hi-ogbe; wẹ hụ a sị, “Ija-mma ya rini Osolobue! Nzuppuha lẹ ogho lẹ iken wụ nke Osolobue enyi!— ² makeni ezioku k'o gi a han enen; o han ezigbo enen. O maguọ oken igbaraja hụ ikpe, igbaraja hụ gi ughere ẹ meru ụwa. Osolobue e yeguọ a afunfun make ẹdeke ndi idibo Osolobue o gbu, gi megwarị a ihien o mē wẹ.” ³ Wẹ nọ sizi, “Ija-mma ya rini Osolobue! Eñwunrụn ọkụn wẹ kpọ igbaraja ahun hụ a loshi enu jenrin ejen!”

⁴ Ndị-isi ẹnọ kwasị ọgụn hụ lẹ ihien ẹnọ hụ rị ndun nọ dan alị, fe Osolobue hụn nọdị anị elu ukpo-eze hụ, sị, “Ise! Ja nị Osolobue mma (Aliluya*).”

Oriri-agbamehuhuo Nwa-ebulu Hu

⁵ Olu nọ gha ukpo hụ sị, “Ja nị Chuku enyi mma, unu ndi idibo ẹ lẹ ndi ile a tū egun ẹ—kẹ ndi uku kẹ ndi nta!”

⁶ Ya m nọ nū oken olu hụn nọ kẹ olu igunrun hi-ogbe mọbụ oken mirin rị e huni lẹ oken akpabọ. Olu hụ rị a sị,

“Ija-mma ya rini Osolobue—

Aliluya! Makeni Di-nwonni-enyi wụ Osolobue enyi, onyẹ hụn nwẹ iken ile, rị a kị!

⁷ Nị enyi ghoghoma nị, nị enyi nanma nị, nị enyi yeme ẹ ogho, makeni agbamehuhuo Nwa-ebulu hụ e ruguọ; nwa-agboọ o k'a lụ a kwademeguọ enwen ẹ.

⁸ A niguọ wẹ nwa-agboọ hụ yiri eka line nanranni, hụn rị e gbukeni, hụn nwonlẹni nkaru”—makeni eka line hụ rị a ghosị ọrụn oma ndi nke Osolobue rụn.

⁹ Mmọn-ozī hụ nọ sị m detu onwan:

“Ngozi a rikakwo nị ndi hụ wẹ kpọ oriri agbamehuhuo Nwa-ebulu hụ.”

Ọ nọzi sị m, “Ihienni wụ oku Osolobue nke-esi.”

¹⁰ Ya m nọ dan alị uku a, keni m fe ẹ, kanị o nọ sị m, “Emekwole a! M wuhụ odibo rike yu lẹ umunẹ i ndi kwondon oku Jesu. Fee Osolobue! Makeni, ihien Jesu ku, iya wụ alị ihien ile ndi-amuma ku.”

Onyẹ Hụn Nyinko Eshin Ochan

¹¹ Ya m nọ hụn kẹ elu-igwee kpupu, a hụn m eshin ochan ebenu; ẹfan onyẹ rị e nyinn'ẹ wụ “Onyẹ-wẹ-gi-don-nya lẹ Ezioku.”

Ọ han enen zinrinni, a lụ agha zinrinni.

¹² Enya a hụ e nwan kẹ ire-okun. Okpu-eze bu ọda rị a isi. O nwonzikwo ẹfan wẹ de ede hụn o mē ni o nwonni onyẹ marin n'a wezuka ya lẹ enwen ẹ. ¹³ O yi ewuru wẹ yoye ime ẹdeke. Efan wẹ gi marin a wụ Oku Osolobue. ¹⁴ Ndị-agma enu-igwee ile nyinko eshin ochan sọnkọ a. Ewuru wẹ wụ ezigbo line ochan, hụn nwonlẹni nkaru. ¹⁵ Opi-agma tuni gha a onu suepuha, hụn o jenkọ d'e gi meri ndi alị ile. O jenkọ d'e gi okpo-igwe kị wẹ. O k'a zokpukpo wẹ kẹ ihian

* **Isi Nke Mmiteneị:**4 “Aliluya” wuzi “Ja nị Osolobue mma!”

dọn a zọ akpuru vainị; ebehụ Onyè ahun nwọn ikèn ile wụ Osolobue nọ a ghosì okèn iwe-
 ọnuma-a k'ọ k'a nọ zọ wẹ. ¹⁶ Nzere wẹ deye elu ẹwuru ẹ lẹ ogbodoḡbọ a wụ

“Eze ndi-nze lẹ Nna ndi-nna.”

Jizosì E Mèri Eje-anu Hụ Lẹ Onyè Amuma-ntu Hụ

¹⁷ Ya m nọ hụn mmọn-ozì ohu k'ọ turu ẹnya-anwun, ọ nọ gi okèn olu kpọ nnunụ ile e fe elu-
 igwere oku, sị wẹ, “Bia nì-ò! Gbakikomè nì d'e ri oriri uku Osolobue kpọ-ò! ¹⁸ D'e ri nì anụ
 ndi-nze lẹ ndi-ndu-agma uku lẹ ndi-uku; anụ ẹshin lẹ ndi te rì ẹ nyinni wẹ; anụ ihian ile—kẹ ndi
 nwọn enwèn wẹ-ọ kẹ igbọn-ọ; kẹ ndi uku-ọ kẹ ndi nta-ò!”

¹⁹ M nọ nwan hụn eje-anu hụ lẹ ndi-nze ụwa lẹ ndi-agma wẹ ebe wẹ gbakikomè nì wẹ d'a
 lụsọn onyè hụn rì ẹ nyin ẹshin hụ lẹ ndi-agma a ogun. ²⁰ Kanị wẹ nọ nwundon eje-anu hụ, ya
 lẹ onyè amuma-ntu ahun te rì a rụndon nì eje-anu hụ ọrun-atumènya—hun gi ọrun-atumènya
 ndi hụ dufie ndi hụn narin ahima eje-anu hụ lẹ ndi hụn fe ihien wẹ gi ụdì a kpụ. Wẹ nọ tu wẹ
 ẹbuọ ebe wẹ rì ndun ye ime omi ahun okun rì, hụn okun a gi nsin-ẹnya-anwun a dụn. ²¹ Wẹ nọ
 gi ọpia-agma onyè hụn rì ẹ nyin ẹshin ọchan gbupụ ndi hodunì—ọpia-agma hụ gha ọnu a apuha;
 nnunụ ile nọ gi anụ wẹ rijunchanrin ẹfọ, righafe okèn.

Isi Nke Ogun

Ahụ Ọgun-iri Kwasì Nnunaì Hụ

¹ Ya m nọ hụn mmọn-ozì ohu k'ọ gha elu-igwee hidanla, ọ gi ishanhan eje-mgbugbu hụ
 migbu enwèn ẹ lẹ ẹgan hi-ogbe. ² Ọ nọ nwundon dragonu hụ, agwo mbu-mbu hụ wụ
 Ekwensu, hụn wuzikwo Setanì, kèn ẹ egbun jenkọ d'a to ahụ ọgun-iri kwasì nnunaì, hụn wụ
 ahụ nnu-uku; ³ ọ nọ tu a ye ime eje-mgbugbu hụ migbu enwèn ẹ, kpokin eje-mgbugbu hụ,
 fidon ẹ—amangbe ọ dufiezi ndi anị rì ichen-ichen. Wẹ k'e domme ẹ ebehụ d'e ru nì ahụ
 ọgun-iri kwasì nnunaì hụ e zu. Ọhun meguu, wẹ k'a hatuziri a ekere ogèn.

⁴ Ya m nọ hunsomme ukpo-eze; wẹ nọ tumè ndi hụn ndisomme anì enu wẹ ndi k'a han
 enen. M nọ hunzikwo ume-ndun ndi hụ wẹ gi ifiri eri wẹ shia nì Jizosì lẹ ifiri oku Osolobue
 befu isi. Ndinì jù nì efekọ wẹ eje-anu hụ mọbu ihien hụ wẹ gi ụdì a kpụ, juzi nì anarinke
 wẹ ahima eje-anu hụ ezimezi-ihun wẹ mọbu ẹka wẹ. Wẹ nọ nwan gha onwun lihi, rizi ndun,
 son Kraistì kị ahụ ọgun-iri kwasì nnunaì hụ, ahụ nnu-uku. ⁵ (Ndi ọzọ nwunni aghanì onwun
 lihi d'e ru mgbe ahụ ọgun-iri kwasì nnunaì ahun gi zuguu.) Onwan wụ igha-onwun-lihi nke
 ibuzọ.

⁶ Onyè wẹ gozi agozi lẹ onyè rì nsọ kẹ onyè owule k'a rì ndi k'a gha onwun lihi nke ibuzonì
 wụ. Onwun nke ebuzọ enwọn ikèn ebe ndinì rì—anwunkọ wẹ onwun nke ebuzọ. Kama, wẹ k'a
 wụ ndi nchụ-ẹjan Osolobue lẹ Kraistì. Wẹ k'e son Kraistì kị ahụ ọgun-iri kwasì nnunaì.

Nke Ekwensu A Gugu

⁷ Ahụ ọgun-iri kwasì nnunaì hụ zuguu, a topu wẹ Ekwensu, gha ime ngan ọ rì wepuha a.
⁸ Ọ k'a pu d'e dufie anị ndi risomme ebamin-enọ ụwa, Gogu lẹ Magogu kẹ w'a kpọ wẹ. Ọ k'e
 wegama wẹ d'a lụ agha. E bukènmèkẹ wẹ ọda: wẹ nọ kẹ ejan rì ohimin. ⁹ Wẹ nọ ghakworì
 ebe wẹ rì fetu alì ichen-ichen rì elu-ụwa* bia d'e fihunme ebe ahun ndi nke Osolobue rì (ago
 wẹ) lẹ obodo ahun rì Osolobue obi; kanì, okun nọ gha enu-igwee hidan, bu wẹ ile rì.

¹⁰ Wẹ nọ tu Ekwensu hụn dufieni wẹ ye omi okun lẹ nsin-ẹnya-anwun hụ—ebehụ eje-anu
 hụ lẹ onyè amuma-ntu hụ rì. Wẹ k'e ye wẹ afunfun uhinhin lẹ efinnaì jènrin ejen.

Okinkin-ikpe Ikpaizun

¹¹ Ya m nọ hụn ukpo ọchan ohu hi-ogbe lẹ onyè hụn nodi alì elu ẹ. Ụwa lẹ elu-igwere nọ gha
 ebe ọ rì gbafu, ọ nwonzini ebe wẹ k'a nodi. ¹² M nọ hụn ndi nwunni kẹ wẹ turu ihun ukpo-
 eze hụ—kẹ ndi-uku kẹ ndi-nta. E kpupusomme wẹ ehuhuo bu ọda; ya wẹ nozi kpupu ehuhuo
 ọzọ, hụn wụ ẹkukwo nke ndun. Wẹ nọ gi ihien onyè-onyè mē kin ndi hụn nwunni ikpe—kẹ
 wẹ dụn detosomme wẹ ime ehuhuo ndi hụ.

¹³ Ohimin nọ wepuha ndi-nwunni rì ime ẹ, Onwun lẹ Alì-mmọn nọ wepuhazikwo ndi-nwunni
 rì ime wẹ. Wẹ nọ gi ihien onyè-onyè mē kin ẹ ikpe.

¹⁴ Ya wẹ nọ tu Onwun lẹ Alì-mmọn ye ime omi-okun hụ.

Omi okunni wụ onwun nke ebuzọ. ¹⁵ Onyè owule wẹ hūnlèni ẹfan a ime ẹkukwo nke ndun, a
 tu wẹ onyè hụ ye ime omi-okun hụ.

Isi Nke Ohu-kwasì-ogun

Elu-igwee Ọhun Lẹ Elu-ụwa Ọhun

¹ Ya m nọ hụn elu-igwee ọhun lẹ enu-ụwa ọhun, makèni elu-igwee ibuzọ lẹ elu-ụwa ibuzọ
 a laguo. Ohimin arizi a.

* **Isi Nke Ogun:**9 Iedele Habakoku 1.6

Jerusalem' Ohun

² M nọ hụn obodo-nso hụ, Jerusalem' ohun hụ, k'ọ gha enu-igwee hidanla, Osolobue zihẹ e. Ọ rị ke nwa-agbọọ wẹ chọguu mma, hụn rị e che di e. ³ M nọ nụ oken olu gha ebe ukpo-eze hụ rị a sị,

“Lee e, ebe-obibi Osolobue a bjaaguọ ime igunrun ihian; o k'e bi ime igunrun wẹ. Wẹ k'e fee e nị uwẹ wu ndi nke e; [Osolobue k'e me wẹ nị ya wu Osolobue wẹ]—Osolobue lẹ enwen e k'a noyenị wẹ. ⁴ O k'e finchanpuchanrin wẹ enya-mirin owule rị wẹ enya. Onwun arikozi; ke ihien enya-mirin ke ekwan ke ufụ arikozi—makeni ihien akan a ghafeguo.”

⁵ Onye hụ nọdi anị elu ukpo-eze hụ nọ sị,

“Lee e! M rị e kedonzi ihien ile!”

Ọ nọ sịzi, “Detu ihienni, makeni oku ndini wu ezioku lẹ oku furu wẹ gi e don enya.”

⁶ Ya o nọ sị m, “O meguo! Mmẹ wu Ibuzo lẹ Ikpaazuun, Mbidon lẹ Oguu. Onye owule egun-mirin rị a gun, m k'a gha isi-mirin hụ mirin e ye ndun gha e hupuha ye e mirin ofe. ⁷ Ndi hụn merini k'e nwehen ihien ndini m k'e ye. M k'a wuru Osolobue wẹ, a wuru wẹ umu m.

⁸ Kanị, nke ndi a tu egun lẹ ndi-kwerileni lẹ ndi runi; ndi-izighẹ lẹ ndi-ughere; ndi ile e bunshin lẹ ndi gi iken eje-mmọn a run; ndi a ru mmọn lẹ ndi-ntu ile—wẹ ile shiko d'a rị ime omi okun lẹ nsin-enya-anwun hụ, hụn wu onwun nke ebuo.”

Jerusalem Ohun Hụ

⁹ Ya mmọn-ozì ohu ime wẹ esa hụ te bu aferẹ afunfun ikpaazuun esa nọ bia d'a sị m, “Bia, m k'a ghosì i onye hụ ya lẹ Nwa-ebulu hụ jenko d'a gba ehuhuo, nwunye Nwa-ebulu hụ.” ¹⁰ Ọ nọ buru m ime-mmọn shi enu ugu ohu, oken-ugu, hụn jen elu oda-oda; o nọ ghosì m obodonso hụ wu Jerusalem k'ọ gha elu-igwee hidanla, Osolobue zihẹ e. ¹¹ Ogho Osolobue rị a ehụ, o hụ e be nwanran-nwanran ke ihien-mma ndi ahun a kokenmeni, leke akpuru Jasper; o hụ e nwun zai. ¹² Mgbon e hi-ogbe, jen elu oda-oda. Onu-mgbon mmebuo k'o nwe; mmọn-ozì ohu-ohu turusomme onu-mgbon ndi hụ. Wẹ deye efan ikpun-ulo mmebuo rị Izrelu ohu-ohu onu-mgbon ndi hụ. ¹³ Onu-mgbon eto-eto risomme e ebamin eno—eto rị ibeka owuwa-enya-anwun, eto rị ibeka ugu, eto rị ibeka ndidan-mirin, eto rị ibeka ndidan enya-anwun. ¹⁴ Mgbon anị hụ nwon omuma mmebuo gin'e noke iyeto. Wẹ deyesomme efan ndi-ozì pu-ichen mmebuo Nwa-ebulu hụ enu wẹ.

¹⁵ Mmọn-ozì hụ gwa m oku gi mkpinsin goru wẹ gi a ma ihien, hụn o k'e gi ma obodo hụ lẹ onu-mgbon ndi rin'a lẹ mgbon e. ¹⁶ Obodo hụ nwe azuun eno. Azuun eno ahun wuchanrin ahanmahan—ya wu, k'o suehan k'ọ shijahan.

Ọ nọ gi mkpinsin a ma obodo hụ. *stadion* nnu-uku mmebuo ro (ya wu ihien noke maili ogun-mmitenei kwasì nnu-eto). K'o suehan lẹ k'ọ shijahan lẹ k'ọ jehnan elu wuchanrin ahanmahan. ¹⁷ Ọ nozi ma ke mgbon e shijahan: gha mkpo-eka d'e ru onunu-eka mmebuo-uzo-mmebuo (kubiti eno kwasì ogun-esa) k'ọ wu—ke ihian don a ma ihien. Ihien mmọn-ozì hụ gi ma a hanhụ ke hūn ihian gi a ma ihien.

¹⁸ Omuma a koni w'a kpo Jasper ke wẹ gi tun mgbon hụ; goru wẹ gwagbamaleni ya lẹ ihien owule ke wẹ gi tun obodo hụ; o nwun zai ke ughegbe.

¹⁹ Wẹ gi udi ihien-mma ile rị ichen-ichen rị mkpa chosomme omuma ndi hụ gi mgbon hụ noke iyeto mma. Nke ibuzo wu Jasper; hūn me e ebuo wu Safe; hūn me wẹ eto wu ageti. Hūn me wẹ eno wu emaradi; ²⁰ hūn me wẹ isen wu onisi; hūn me wẹ isin wu kaneliani. Hūn me wẹ esa wu kraisolajiti; hūn me wẹ esato wu berilu; hūn me wẹ itenei wu topazi. Hūn me wẹ iri wu kraiospresi; hūn me wẹ mmanai wu jasinti; hūn me wẹ mmebuo wu ametisi. ²¹ Omuma pu-ichen a koni hūn wẹ gi tusomme onu-mgbon mmebuo hū risomme udi ichen-ichen. Onu-mgbon owule ime wẹ wu ogbe omuma pu-ichen ohu—omuma ndi hū w'a cho acho wẹ gi a cho ihien mma. Goru wẹ gwaleni ke wẹ gi memẹ uzo uwaya-kanị hūn rị ime obodo hū; o nwuchanrin zai ke ughegbe!

²² Ahunni m unọ-nso owule ime obodo hū—makeni Osolobue hūn wu Di-nwonni-enyi, Onye hūn nwon iken ile, lẹ Nwa-ebulu hū wu Ulo-nso obodo hū. ²³ Obodo hū achodeni enya-anwun mobu ifon hūn k'e ye e ukpe, makeni ogho Osolobue wu ukpe e, Nwa-ebulu hū wu ukpe-eka a.

²⁴ Ukpe obodo hū ke ndi anị ichen-ichen k'e gi bi. Ndi-nze uwa k'e webanhan ogho wẹ ime Obodo hū.

²⁵ Agunmakọ wẹ onu-mgbon obodo hū ebe eki rị elu, bu uhinhin ariko ebenu. Ya wu, agunmakọ w'a ke uhuhin han.

²⁶ Wẹ k'e webanhan ogho alị ichen-ichen lẹ akụ-lẹ-uba wẹ ime e. ²⁷ Kanị, o nwonnì ihien owule rileni ochan mobu onye owule hūn e me ihien runi enya Osolobue mobu ihien owule ya lẹ ntu wị k'a banyen'e. Ndi wẹ de efan wẹ ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hū, uwẹ suo k'a banye e.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

Iyi Hu Hun Mirin E E Ye Ndun

¹ Mmọn-ozì hụ nọ ghosị m iyi ahun mirin e e ye ndun; o gha ukpo Osolobue le Nwa-ebulu hụ hula; o nwun zaị ke ughogbe. ² O huko ahanmahan uzo uwaya-kanị rị ime obodo hụ. Osisi ahun hun e ye ndun risonme iyi hụ azuunni le azuunni. Osisi hụ a mị udi mkpuru mmebuo ahua. Ifon-ifon ke o gi a mị mkpuru. We gi ehuhuo a a zuo ndi anị ile oria.

³ Ahunkozi we ihien we bu onu. Kama, ukpo-eze Osolobue le Nwa-ebulu hụ k'a rị ime e, ndi-idibo e k'a rị e fe e. ⁴ We k'a gha a hun ihun e; efan a k'a rị we ezimezi-ihun. ⁵ Ohiji agbakozị; achokozị we ukpe-eka mọbu ukpe enya-anwun w'e gi legha uzo, make ni Osolobue hun wu Di-nwonni-enyi jenkọ d'a wu ukpe we. We k'a ki jenin ejen.

Obibia Jesu

⁶ Mmọn-ozì hụ nọ sị m, "Oku ndini wu ezioku, we furu w'e gi don enya—make ni Onye-nwonni-enyi, Chuku hun a gwa mmọn rị ime ndi-amuma ihien hụ ndi-amuma e ku, iya zihę nwan mmọn-ozì e d'a ghosị ndi-idibo e ihien ndi hun o meni we k'e meriri egwa."

⁷ Jesu sị,

"Lee e, m lala egwa!

Ngozi rini onye k'e me

ihien amuma rị ime ehuhoni ku!"

⁸ Mmę wu Jonu, mme gi ntin m nu ihien ndini, gi enya hun we. Ogen m gi nuguu we, hunguu we, m nọ dani mmọn-ozì hụ ghosị ni m we ali—ni m fe e. ⁹ Kanị o sị m, "Emekwole a! M wu odibo ibe i—iyu le umunę i ndi-amuma le ndi hun e mesonme ihien ndi hụ ehuhoni ku. Fee Osolobue!"

¹⁰ O nozi sị m, "Ezumele ihien ndi we ku ime amuma rị ehuhoni, make ni, ogen we k'e gi me rị nsue. ¹¹ Onye e me njo ya mesonme; onye e bi obibi ru unyin ya bisonme; onye rị ochan ya risonme; onye rị nsọ ya risonme."

¹² Jesu sị, "Gon ni ntin, m lala egwa! Ugwo-orun m jenkọ a ku rị m eka. M k'a ku onye owule ugwo k'o don run. ¹³ Mmę wu Afa le Omega, Ibufo le Ikpazun, Mbidon le Ogugu."

¹⁴ Ngozi rini ndi hụ k'a sụ eka we, keni we ni we d'e ri mkpuru osisi ahun e ye ndun, keni we ni we gha onu-mgbon hụ banye ime obodo hụ. ¹⁵ Make ni, ndi hụ e bi ke nkite, ndi a rụa-mmọn, ndi e bu nshi le ndi gi iken eje-mmọn a run, ndi-ughere, ndi-izighe, ndi a rụa mmọn le onye owule ntu a sọ le onye owule e me ihien ya le ntu wị abanyeko obodo hụ.

¹⁶ "Mmę wu Jesu zi mmọn-ozì m ozini d'e zi unu, keni o rusonme uka ichen-ichen eka. Mmę wu mkpogun ahun Defidi gha suepuha; m ghazikwo ehụ Defidi puha. Mmę wu kokise utuntun hụ hun e keni."

¹⁷ Mmọn-nsọ le okpoho hụ 'ya le Jesu jenkọ d'a gba ehuhọ rị a sị,

"Bia!"

Onye owule hun nuni ya sị,

"Bia!"

Onye owule egun-mirin rị a gun ya bia! Onye owule choni, ya weri mirin hun e ye ndun, ya weri e ofe ra.

Eka-ntin!

¹⁸ M rị a gwakwo onye owule nu ihien ndi we ku ime amuma rị ekukwoni ni onye owule becheni ni we, Osolobue k'e beche n'e afunfun ndi hụ we ku oku we ime ehuhoni; ¹⁹ onye owule wepu ihien ime we, Osolobue k'e wefu ihien run'e ime osisi hụ e ye ndun le obodo-nsọ hụ we kusonme oku we ime ehuhoni.

Mmekin

²⁰ Onye hun ku ihien ndini, hun gi we shia eri, sị,

"Eghę, m lala egwa!"

Iseę! Onye-nwonni-enyi wu Jesu, bia!

²¹ Efo ma Onye-nwonni-enyi wu Jesu ya rini ihian ile.